

༡༡། །རིགས་སྒྲིབ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་།
དབང་སྒྲིབ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཉི་གསུང་།
འབྲམ་བཞུགས་སོ། །

པོད་ཐེང་དགུ་པ།

ལོ་རྒྱུས།



རིགས་ལམ་སྒྲིབ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་སོད་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤྲེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཆད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་།

སློན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣



ཡེ་ཤེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA



THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕྱེད་ཁྲ་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་པ་ཟུང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རིག་གི་སློབ་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐུ་ཕྱོད་དང་། ཚུམ་ཐོར་བྱ་གྲངས་བརྒྱད་ཕྱེད་སློབ་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁྲ་ནས་དཔེ་དེབ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཆན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛེས་ཐོལ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དུས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཞུང་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་ཤེས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲུམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱེད་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA



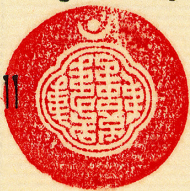
THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐོར་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐོས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་མྱོང་འཆོལ་བའི་
འབད་ཚུལ་ལོ་མང་བགྲིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཚད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྐོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཡན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྲིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་སྲིད་སྤྱི་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་།
དེས་ཀྱིན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྐོབ་བུ་ནམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱན་སྤྱོད་
ངོས། བརྟན་སྲིད་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། སྤྱུའི་
དགོ་སྤྱོད་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ལ།



སྒྲུབ་སྒྲུབ་།

༡༡། །བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་ཏ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་གཉིས་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སྤུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་མཐེལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་གངས་ལས་འདས་པ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཟབ་ཅིང་བརྗིང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིང་སྟག་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་
གྲུབ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། རྫོ་སྟོང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་སྟགས་གྱི་ལྷ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཤམ་ཞིང་། གཞན་སྟན་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཅོམ་རིག་བརྟུང་སྟོང་། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་གྱི་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་གྱི་དབང་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་སྐབ་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་སྐབ་པས། མེ་ཏོག་གང་ལ་སོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཏེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་བ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་སྤུས་སུ་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྤྲོད་སྟོབས་ཅན་ཀྱི་བོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆ་དང་
སློབ་བཏང་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བཀའ་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐྱར་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐུ་ཆེ་གང་པོར་ཡུལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་སྤུལ་པར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུ་རྩེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་པོད་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྗོད་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ།

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> ཞི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས། ཐུན་མིན་གྱི་ཆད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛིག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དབྱུ་མ་ཆེག་གསལ་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནད་སྟེ། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྡེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དུ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྡེ་བྱེ་གཉིས།>> <<ཅོད་བསྐྱོག་གི་གཞུང་འགྲེལ།>> <<མདོ་
སྟེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙུག་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རུང་བར་མ་ཟད། རྩ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྡེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐོང་དུ་འང་
བརྩམས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མཐད་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྟོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བརྟུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྟོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅ་ཤེས་སྤྲིན་ཆེན། བྱང་པེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། གན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲྀགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིག་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ངེས་བདེ་བ། <<སྤྲིང་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྲི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབས་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེ་ལྷར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྟེན་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་རྣམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིང་།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མེད་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྟོང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་ངེ་
ལྷར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་ཕྱོགས་སྒྲོར་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་པ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅན་བྱོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསལ་སྒྲིང་།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྐབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྲའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེའི་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དབྱུང་ཤེད་ཀྱི་
སྤྱང་།>> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་པའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
ནི་བཅན་གྱོལ་ནང་དུ་དགོ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
པོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབུས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱལ་ཁུས་བ་བཞིན། པོད་ཀྱི་
འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
པའི་<<དམངས་གཙོའི་རྣམ་གཞག་>>དང་། <<པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས།>> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
པ་སྐྱལ་བཟང་སྒོ་འབྱེད།>> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ།>>
<<གདམ་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
པོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་པོད་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
ཐུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྩ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན་>>ཀྱིས་པོད་གངས་
ཅན་གྲོངས་ཀྱི་བརྩ་སྤྱོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེད་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗེས་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་མཆོག་བཅད་དང་ལྷུག་མ། བཅད་ལྷུག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག>> <<འཇིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲུ་
 བའི་ཆོག་མཆོག་བརྟག་པ།>> <<བཤེད་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བའི་ཡང་སྤྲིང་
 སྐྱོར་བདེན་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཅེས་ཞུས་པ།>> <<ནང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛུམ་
 བྱིང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྲས་པ་ལས་བྲུ་རྒྱ་མང་བ་བསྐྱད་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱེད་པ་>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཞིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བའི་པ་
 ཆེན་པོར་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོག་ནས་སློབ་ཏེ་སྤྲིང་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་རོ་མཆར་
 བསྟོད་པ་>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ་>>གཉིས་ལས་བྲི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་མཆོག་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཅོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་བྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷན་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དབྱོད་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཏེ་ཏྲ་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མ་དུ་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚུམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་བོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྐྱམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱིད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྲིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྲིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྱིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སྟན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅན་ཁྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

གན་ཁོང་གི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྲུངས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དག་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ། རིས་མེད་དག་བཤེས། རིས་མེད་དག་བཤེས་མ། རིས་མེད་
སློབ་དཔོན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། སྤྱི་གསུང་
བསྐྱར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་སྤྱི་མང་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་
འཛིན་སྤྱིང་གི་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ལྷན་སྐྱེད་དང་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་ཆད་དུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བཅས་བོད་བཅོ་ལྷ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེན་
ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསྐྱེད་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་གི་སྤྱི་ནས། གོ་སྤྱི་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་པའི་དོ་སྤྱི་གནང་ཡོད་ལ། ཐུན་
མོང་པའི་རིག་གནས་བདེ་སྤྱི། ཤེས་ཡོན། བསྐྱེད་བྱ། མེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོར་རྣམ་
གཞག་རྣམ་ཐར། ལོ་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་པ་ཤི་སྤྱི་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྤངས་ “སྤྱི་ཐད་སྤྱི་རྒྱུགས་” ལུ་
གྱུར་པའི་སྤྱི་བས་འདིར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྤྱི་བས་མགོན་སྤྱི་བོང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་
དབུ་ལོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅན་ཁྱོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་སྤྱི་བ་ཏང་སྤྱི་རྒྱ་ལ་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྤྱི་
སོག་ཀྱང་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་རྒྱ་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཁར། “འདིག་རྒྱ་སྤྱི་དང་ཁྱེད་པར་བསལ་ལྷོངས་
འདིར། ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྤྱི་མིན་མགོན་ཁྱེད་ལ། ཤུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། འབྲུང་གཡེང་ལོག་སྤྱི་སྤྱི་མིག་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ལྷ་མ་འབྲེན་གྲལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱི་ཆེན་ཀུན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་གྲུས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། དབུ་དགོ་དམ་པའི་
གསུང་འདུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༩ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆེས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

ཀོང་རའི་གནས་ཚུལ་རགས་བསྒྲུས།	1
བོད་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ཀོང་ཨོ་ར་བའི་མངའ་ཁུལ་གྱི་གནས་སྐྱབས།	3
ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཀོང་རའི་སྲིད་པའི་ མེ་མོང་།	11
སྲིད་བརྗོད།	13
མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	17
སྲོན་སྲིད།	19
སྤྱི་ཆེདས།	22
སྲོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་བ།	22
ས་བབ་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲུ་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྐོར།	26
ཀོང་རའི་ཡུལ་དུ་མིའི་འགོ་བ་ཆགས་ཚུལ།	30
མི་རིགས་བྱང་ཚུལ་དངོས།	30
རྒྱལ་རབས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་བ།	38
འཛེལ་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་མིའི་འགོ་བ་བྱང་ཚུལ།	47
མིའི་འགོ་བ་བྱང་ཚུལ་སྤྱི།	47
ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་བ།	50
མདའ་དཔོན།	51
རྗེ་པོ་སྟེང་ཞལ་ངོ།	52
དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་དབང་ལྷགས་སྟེབས་ཚུལ།	58
ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་བ།	58
ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས།	59

གོང་ཚུལ་བར་ནང་ཆོས་དར་ཚུལ།	59
དོན་ལུག་གིས་སོག་མར་ལུག་བཏབ་ཚུལ།	64
དོན་ལུག་གིས་གནས་སྐྱེས་སྤངས།	67
དོན་ལུག་གིས་ཆགས་ཚུལ།	67
འཇིག་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་ནང་ཉེན།	70
སྤྱོད་ཐང་གི་རིགས་ཀྱི་ནང་ཉེན།	76
ཁང་ཆོན་དང་ལྷ་ལྷངས།	78
ཆོས་ཀྱི་ཁྱེད་སྒོ་ཁག།	79
དགོན་པའི་གཙོ་བདག་ཁག་ཅིག་གི་ལོ་རྒྱུས།	83
ཆུ་མགོ་འཇིག་པོ་ཆེ།	84
མགར་ཐང་འཇིག་པོ་ཆེ།	84
སྤྱ་སྤྱུང་འཇིག་པོ་ཆེ།	85
བཀྲ་ཐང་འཇིག་པོ་ཆེ།	87
ཐང་ཐེལ་འཇིག་པོ་ཆེ།	88
ཐུ་ཁ་འཇིག་པོ་ཆེ།	89
འཇམ་ལུང་སྤྱུང་སྤྱུ།	89
འག་ཉལ་སྤྱུང་སྤྱུ།	90
འཇར་ཅེ་སྤྱུང་སྤྱུ་འཇིག་པོ་ཆེ།	90
ཁོང་སྟོན་འཇིག་པོ་ཆེ།	91
དགོན་པའི་སྤྱི་གཞི་ཁྲིམས་སྒྲོམ།	95
རབ་བྱུང་གསུམ་འཁུགས།	95
ཉམས་ཐག་ལྷ་སྟོང།	100

དགོན་པའི་སྤྲིག་ཁྱིམ་ས།	101
ལྷ་རྒྱལ་གདན་སར་བསྐྱོད་ཕྱོགས།	105
དོན་གྲུབ་སྤྱི་དགོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་མཛད་ཚུལ།	107
དོན་གྲུབ་སྤྱི་དང་རྒྱ་ལོ་ཤུགས་ལྷན།	111
བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ།	118
དདུལ་གྱི་གོང་ཚད་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས།	126
རང་སྡེ་འཆོ་བའི་སྤྱི་གྲུ་མངའ་ཐང་།	127
གྲུ་ཁོན་བཅོན་འཛུལ་གྱི་དཀའ་དུབ།	144
རྒྱ་བཞི་སྐར་དུག་བསྟན་སྤྱང་དང་ཐངས་དམག་ཁོངས་སུ་འཛུལ་ཞུགས།	155
བོད་ནང་དང་བཅོན་ཕྱོལ་དུ་གྲར་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་བྲན་གསོ་གཏོང་ དགོས།	159
བོད་གཞུང་སྐྱེ་ཆ་ལ་ཁག་གི་ལྟ་སྐོར།	168
ཞི་བའི་རོ་སྐོལ་ལ་དག་པོའི་གཉའ་གཞོན།	173
ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་ཞོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་ཏྲགས་ལུལ་བ་དང་འཛམ་སྤྱི་ མི་མང་གི་མཐོང་ཕྱོགས།	181
ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་ཞོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་ཏྲགས་འབུལ་བའི་རྒྱ་མཚན།	184
དམར་པོའི་ལུགས་བཟང་དུ་བསྒྲགས་པའི་བཙོས་སྐྱར་སྐོར།	185
ལུ་གཤེའོག་གི་ཁལ་བསྟུ།	188
དག་པོའི་བཙོས་སྐྱར་ལོག་གི་བོད་མིའི་སྣོད་བཅུད།	191
རྒྱ་དམར་གྱི་སྤྱི་དོན་ལ་སྐྱར་བའི་ཆོགས་བཅད།	201
མ་འོངས་པའི་རེ་འདུན།	202
མཐུག་བསྟུ་བ།	209

རང་ཡུལ་བློ་སྤྲུལ་གྱི་གདུང་འཛོད།	211
རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡུལ་བའི་སྟུན་ཞུ་ཁག་ཅིག་.....	214
རྒྱ་ནག་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་བརྒྱད་ལ་ཡུལ་བའི་སྟུན་ཞུ།	222
བོད་སྡེ་གོང་ར་ཞེས་པའི་སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།	229
མཆོད་བརྗོད།	231
ཡུལ་སྡོངས་ཀྱི་བཀོད་བཞག་.....	231
ས་མཆོམས་སྟོན།	232
ཚུ་འགོ་ཚུ་མཇུག་.....	232
སྤྱ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།	233
དཔོན་ལྷིང་གཉིས་ཀྱི་སྟོན།	233
ལྷིང་ཁག་སྟོན།	234
ཡུལ་ཁྱིམས་སྟོན།	235
ཁལ་རིགས་ཞུ་བ།	235
ཞིང་ལས་སྟོན།	235
ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད།	236
འབྲོག་ལས་སྟོན།	236
འབྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད།	237
ཤིང་འབྲས་སྟོན།	237
ཤིང་རིགས་སྟོན།	237
རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད།	238
གཉེར་ཁ་ཅི་ཡོད།	238
ཡུལ་མིའི་གོམས་གཤེས།	238
མོ་མོའི་སྟུན་ཆས་སྟོན།	239

པན་ཚུན་མཐུན་ལམ་སྟོར།	239
དུས་ཆེན་ངོ་སྟོང་སྟོར།	239
མི་ཡི་རྒྱུན་ཆགས་སྟོར།	240
བག་མ་བསུ་སྦྱེལ་སྟོར།	240
ཆོས་སྟོགས་ཀྱི་ལས།	241
ལག་རྩལ་རྣམ་གྲངས།	241
ཆོང་ལས་སྟོར།	242
དགོན་ཉེན་ཆོས་སྦྱོང་སྟོར།	242
རྒྱ་དམར་དང་དག་འཐབ།	247
མཐུག་གི་གཏམ།	249
རྒྱལ་ཐང་དཔའ་བོ་དབང་ལྷག་སྟེང་པའི་དཔའ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་དོ་རྩེའི་སྟོག་ལྷན། ...	255

༦༡། གོང་རའི་གནས་ཚུལ་རགས་བསྟུས།

བོད་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་མངའ་ཁུལ་གྱི་

གནས་སྤངས།

༡༡། །སྤོ་གྱི་སྤྱེས་ཡུལ་ནི་བོད་ཤར་ལྷའི་ཆར་གཏོགས་ཀོང་ར་ཞེས་པའི་
མངའ་སྡེའི་ནང་ཡིན། ཀོང་ར་ཞེས་པ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ངལ་གསོ་བའི་ར་བ་ཡིན་
པས་ན་བྱེ་བྲག་གི་མིང་སྤྱི་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཀན་རབས་ཆོས་སློང་། ས་
བབས་ཆགས་སྤངས་ནི་འབྲི་ཆུའི་ཆུ་རོལ་གྱི་ངོས་སུ་ཆགས་པའི་གཡག་རྩ་ལྟ་
བུ་ཅི་ཤ་ལ་མཐའ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡར་སྤེལ་ར་ལྟ་བུས་སྤང་དང་། མར་སྤེལ་
འང་རྒྱ་ཡངས་སྤང་བར་ཡིན་ཞིང་། བྱོང་སྤེལ་གཤམ་ཞིག་འབྲི་ཆུའི་པ་རོལ་རྒྱལ་
ཐང་དང་འབྲས་ནས་ཡོད་ལ། འབྲི་ཆུའི་པ་རོལ་སྤོད་ལ་སྤང་བཟང་དང་སྤང་ལ་
རྒྱལ་ཐང་ཆགས་ཡོད།

རྩ་འཁོར་ཞལ་ངོ་གཉིས་དང་། ཞལ་ངོ་རེ་རེའི་འོག་མངའ་དཔོན་སྤེང་
བདུན་རེ་ཅིས་པའི་མངའ་དཔོན་བཅུ་གསུམ་གྱིས་བྱུང་ཁོངས་ཡོད། རྒྱལ་ཏུ་སྤོད་
སྤང་བར་གསུམ་འཛོལ་བ་མངའ་ཁུལ་ཡིན་ཡང་བར་དུ་གངས་རི་དང་ནགས་
རི་མཐོན་པོའི་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་བསྒྲིགས་ནས་ཡོད་ལྟ་བུས་བསྐྱོད་ལམ་ཆེ་བ་གཉིས་
ལས་མེད་ཅིང་། བར་དུ་རྩོན་པའི་འགོ་ལམ་ལྟ་བུ་རེ་བྱུང་ཡོད་སྟེ། འོན་ཀྱང་
འཛོལ་ཀོང་གཉིས་པོ་སྤེལ་རབས་ནས་མངའ་སྤེལ་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་འདྲེ་
སྤེལ་གནས་འདུག་སྤང་ཆ་ནི་འང་སྤེལ་དང་རྒྱ་སྤེལ་ཐུག་ཡོད།

དེང་སང་འཛོལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་མཐའ་དག་བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་

སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་མང་གཞི་ཡིན། རྒྱལ་ཐང་དང་འདབས་འབྲེལ་བའི་ཐར་ལམ་ཞེས་པ་
ཡུལ་ནན་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ཡང་ས་གདམ་
རང་སྐྱོང་ཁོངས་སུ་བརྩལ་པ་དེར་སློ་པམ་ཡོད།

སྤར་བོད་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་སྐབས་རྒྱ་ནག་དང་ས་མཆོམས་འཐབ་
ཚོད་བྱ་བའི་ཉེན་གཞི་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མང་སྐྱོང་མང་བཅན་སྐབས་
གསར་དུ་ཐོན་པའི་ཇ་ཞིང་གི་བསྐྱེ་གནས་དེའང་བོད་གྱི་ས་ཁོངས་ཡིན་ཞིང་།
ཀོང་རའི་བརྒྱུད་ནས་དབུས་སུ་དཔོར་འདེན་བྱེད་པར་བཞེན་དེ་ནས་ཐོན་པའི་ཇ་
རིལ་ལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཇ་རིལ་ཞེས་བྲགས།

ཐན་གྱི་སྐྱོང་པའི་ནང་ཚུ་སྐྱུར་མདའ་དཔོན་ཞེས་པ་དེའི་དཔོན་རབས་
ནས་མེས་ཨག་ཆོམ་སྐབས་རང་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་ཁྲུལ་མཛད་རྗེས་ཆེ་བས་ལྷ་ཞོལ་
རྫོང་རིང་དུ་དཔོན་གནས་གྱི་མཆོན་འགོད་བྱུང་ལུགས་ཀྱན་རབས་ཆོའི་གསུང་
སློས་སུ་ཡོད། བར་ལམ་བོད་གཞུང་ནས་བདག་མེད་དུ་ལུས་གྱང་། ཡསྐབས་
མགོན་ལྷ་པའི་སྐབས་ཤིག་ནས་ལོ་རེར་ཐངས་སྐྱུག་སྡེ་བ་ཆེད་བརྒྱུད་པ་དེར་
གཞུང་ཁུལ་རྒྱགས་སློལ་བྱུང་འདུག།

སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་སྐབས་དོན་གྲུབ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དགོན་
ཆེན་ཕྱག་བཏབ་འདུག དེའི་ནང་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
ཡོད། ཐོག་མར་ཕྱག་འདེབས་པ་ལོ་ལྷལ་དེའི་སླ་མ་ཚུ་མགོ་རིན་ལོ་ཆེ་ཡིན་
ལུགས་ཤིག་དང་། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་སྤང་ཞིག་ནས་ཕྱག་བཏབ་ལུགས་
བཞད་སློལ་གཉིས་སྤང་ཞིང་། ཅ་བའི་དགོན་པ་འདིའི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ནི་དེར་
དུས་རྒྱུད་གྱི་མི་འདུག དགོན་པའི་རབ་བྱུང་ནམས་ནི་སྐྱེ་ཡོན་དང་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱིག་

ཁྱིམས་གང་ཅིར་འབྲིང་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་། མངའ་ཁོངས་འདིའི་ཕྱི་ལ་འབྱར་རྒྱ་
དང་ནང་ལ་ངོམ་ས་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཆེག་སྤྱིལ་དང་སྟོབས་ལྷགས་ནི་རང་མགོ་
ཐོན་ངེས་ཤིག་ཡོད། ཐུན་རབ་ཏུ་བྱུང་སའི་གཞིས་དགོན་ཡང་དེ་ཡིན།

ལྔ་ཀྱལ་བ་སྐྱེ་སྤྱང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ལེབས་མཆོམས་
སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ཡན་མན་ཅམ་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་དཔོན་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ཞིག་
དོན་དགོན་དུ་འབྱོར་ཏེ། མངའ་ཁོངས་འདིའི་ས་ཁྲལ་རྒྱ་ནག་ཏུ་འཇལ་དགོས་
ལུགས་ཞི་བླག་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་ཀྱང་དགོན་སྡེ་གཉིས་ནས་བོད་གཞུང་གི་མི་
སེར་ཡིན་ལུགས་བཤད་དེ་མ་ཉན་སྟབས། ཁོང་ཆོས་ཀོང་རའི་མཐེལ་དུ་
གནས་མལ་བྱས་ཏེ་མངོན་མེད་དུ་དམག་མི་གསོག་འཛོག་བྱས། རྒྱ་ཤས་རྗེས་
ནས་དམག་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་ཟེན་པར་བརྟེན། ལུལ་དེ་པ་ཆོས་དོགས་
འཛོགས་ཀྱིས་དགོན་པར་སྟན་གསེང་ཞུས་ཏེ། དགོན་སྡེའི་མི་སྒྲ་ཆེ་ཁག་
ནམས་གསང་སྟོས་ཀྱིས་དང་རྒྱངས་པ་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་བཏང་སྟེ། མཆོན་
མོར་རྒྱ་ཁང་བསྟོར་ནས་གྲོལ་མཆོངས་བྱས་པས་རྒྱ་དམག་རེ་བྱུང་ལས་འཕྲོ་
མ་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་སྡེ་ལམ་དུ་བཏང་། མེ་མདའ་ཡོད་མེད་ཐུག་པས་ཚུར་ཡང་
གང་ཅམ་འཆི་སྟོན་བྱུང་སྟེ།

རྒྱ་དམག་བོས་ཐར་བ་དེས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞུ་གཏུགས་ཀྱིས་སྤར་ཡང་
རྒྱ་དམག་ཁྲི་ལྷག་ས་མཆོམས་ནས་དབྱང་འཇུག་བྱས། དགོན་སྡེ་གཉིས་ནས་
འཇམ་ལའི་སྤྱལ་སྐྱེ་ཞེས་པ་མཐུ་བུས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དམག་མིའི་སྤྱི་བྱ་
ཏུ་བསྟོས་ཏེ་བོད་དམག་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་ས་མཆོམས་དང་ཉེ་བར་གདོང་
བཀག་ཏུ་སོང་སྟེ། དཔའ་ངར་ལྡན་པའི་གཡུལ་འཁྲུག་ལས་རྒྱ་དམག་པམ་ཉེས་

ཤུགས་ཆེ་བྱང་སྟེ་ཕྱིར་བོས་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྤར་ཡང་དཔོན་དམག་ཆིག་
ཁྲི་བཀལ་བ་ཆོལ་མཆོང་དུ་འབྱོར་ནས་སྤར་བཞིན་འཛིང་ར་སྤྲད་དེ་ཁོ་ཆོ་པམ་
ཉེས་ལས་ཕྱིར་བོས་བྱས།

དེ་ནས་རྒྱ་གསུམ་རྗེས་སྐྱོད་དམག་ཉེས་ཁྲི་ཡས་མས་ཞིག་ཁག་གཉིས་སུ་
བཤོས་ཏེ་ཁག་གཅིག་འཛོལ་ཕྱོགས་བརྒྱད་དེ་དཔོན་པའི་རུབ་ངོས་ནས་ཚུར་
འཛུལ། ཁག་གཅིག་སྤར་བཞིན་ཡོང་བར་མང་སྟེ་ཉུང་གིས་མ་བརྟེན་པར་
བོད་དམག་པལ་ཆེར་དམག་སར་ཤོར། དམག་སྤྱིས་ཐེ་བའི་ཉུང་གསུམ་གྱི་འབྲི་
ཚུའི་བྱང་རྒྱུད་དུ་བོས། དམག་དགུས་མི་རྣམས་ནགས་གསེབ་སོགས་སུ་ཡིབ་
སྟོད་བྱས། དེ་ནས་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁབ་ཞེ་ཡར་ཞལ་ངོ་དང་། ནང་སྟོན་འགའ་
ཞིག་བསྐྱབས་ནས་སྐྱོད་དཔོན་སར་མགོ་བཏགས་ཤུས་ཏེ་ཞི་བའི་སེར་སྐྱ་མི་མང་
རྣམས་ཉེས་སྟོན་དང་བརྟེན་གསེག་མི་འབྱུང་བའི་རེ་བསྐྱལ་ཤུས་བ་ལྟར་ཁས་
ལེན་བྱས་ཏེ། མགོ་བཏགས་ཤུས་ཟེན་རྣམས་སྐྱོད་ཡིག་འཁོད་པའི་ཤིང་བྱང་ཨིན་
ཅི་གསུམ་ཅམ་ཡོད་པ་རེ་སྟེ་ལ་འདྲོགས་སུ་བཅུག

དེ་ནས་རིམ་བར་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་མགོ་བཏགས་ཤུས་ནས་ཕྱིན་
ཆད་ས་ཁལ་ཆག་མེད་འཇལ་སྐྱོད་དང་སྐྱོད་གཞུང་ནས་དཔོན་སྟེ་མི་མང་དང་བཅས་
པར་གཏོར་སྐྱོན་མི་གཏོང་བ་དང་། སྐྱོད་དམག་གིས་མི་སེར་གཞིས་ཁང་གཏོར་
སྐྱོན་འགའ་བཏང་ཟེན་པ་རྣམས་ལ་གྲུད་གསལ་བ་དང་། ཕྱིན་ཆད་མངའ་ཁལ་
འདིར་སྐྱོད་རིགས་དཔོན་དམངས་གང་ཡང་གཏན་སྟོད་མི་ཆོག་པ་དང་། མངའ་
ཁལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་མ་བརྒྱུམ་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་སྐྱོད་གཞུང་ལ་སྟོན་
གསེང་དགོས་ལུགས་ལས་དེ་མིན་རང་ས་རང་སྤྱད་དང་། རང་ཁྲིམས་རང་སྐྱོང་

གི་ཐོབ་ཐང་གནས་དགོས་ལུགས་ཁྱེད་ཀྱི་ཁས་ལེན་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ཆང་མ་
ཕྱིར་ལོག་བྱས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཡས་མས་བར་གཙང་
མར་གནས་ཀྱང་དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བར་གཙང་བ་རྒྱལ་ཆགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ནས་བོད་ཡོངས་རྫོགས་བཟས་བ་སྤྱི་མཆུངས་ལྟར་རེད།

ཕན་གྱི་སྟོབས་ལགས་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཞ་ཡར་ཞལ་ངའི་མཉམ་སྦྲེལ་དཔོན་
སར་བཀའ་མོལ་གནང་མཁན་ལ་སོང་། འདིའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་གསུང་གི་
ཡོད་ལ། སྐབས་དེར་ཀོང་རའི་མི་མང་ལ་བན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད་ཅེས་
དཔའ་གཏམ་ཡང་གསུང་གི་ཡོད། སྐབས་དེར་སྦྲེལ་གྱིས་གཞིགས་གསོལ་
དུ་གནང་བའི་རྒྱུ་སྟེས་ཕོར་ཆེ་ལེགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད། དམག་སྤྱི་འཇམ་སྤྱུལ་
རིམ་གྱིས་ཆ་ཐེང་དུ་བསྐྱོད་དེ་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་སྦྲེལ་དམག་ཁག་མང་སྟོ་
བུར་དུ་ལྷགས་ཏེ་དགོན་པ་བསྐྱོར་ནས་མགོ་འདོགས་དགོས་ལུགས་སྤྲིགས་ར་
བསྐྱུལ་ཀྱང་། བྱ་བ་ཆོས་མགོ་བཏགས་མ་ཞུས་སྐབས་ཉིན་ཞག་མང་པོར་དམག་
འཐབ་དང་ཚུ་བཀག་མཉམ་སྦྲེལ་བ་ཉེན། གནས་ཐབས་བྲལ་བས་ཁག་གཅིག་
རྒྱུ་དམག་དབྱེད་ཐོག་མཆོངས་ཏེ་རང་སྟོགས་མ་ཆད་བར་འཛིངས། འཇམ་སྤྱུལ་
བཅས་ཁག་གཅིག་དམག་དབྱེད་གཤམས་ཏེ་བྲོས་བྲོལ་དུ་སོང་ནས་རིམ་གྱི་ལྷ་
སར་འབྱོར་བ་དང་། ཡལོང་ས་མཆོག་གིས་འཇམ་སྤྱུལ་ཕེབས་བྱམས་འགོ་བར་
བསྐྱོ་བཞག་སྤུལ་འདུག

ཡལོང་ས་མཆོག་ལ་སྦྲེལ་གྱི་གཞུང་ནས་ཆེ་བསྟོན་གྱི་པོ་གནས་དང་འབྲལ་
མཆོན་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་སློབ་ཀྱི་མེད་པའི་གཞུངས་བསྟོན་ཞུས་ཀྱང་། ཕྱིགས་
གཞན་ནས་བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་གང་ས་ནས་དབྱེད་འདུག་བྱས། ས་མཆོམས་

ནས་བཀལ་ནས་རང་སར་ཐེབས་ཆེས་མཐུན་ཉོགས་བྱང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཡིག་
ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་ལུ་གུ་བརྒྱད་གནང་ཡང་། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་
ཡལོང་ས་མཆོག་ལྷ་སར་ཆེབས་བསྐྱར་བྱུང་ནས་རྒྱ་གས་ལས་མ་སོང་བར་
རྒྱ་དམག་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལག་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱུའི་ངན་བྱས་ཁོ་ན་བཏིང་
བར་བཞེན། ཡལོང་ས་མཆོག་སྐར་ཡང་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་
ཐེབས་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

དེ་ནས་ལྷགས་ཟམ་རྒྱ་བོའི་རིར་ཆ་རོང་མདའ་དཔོན་དང་། འཇམ་ལི་
སྤུལ་སྤྱ། ཆ་ཐེང་པག་ཤ་ཟེར་བ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་དམག་རྒྱུ་འདེད་པར་དཔའ་
ངར་ཇ་བྲག་གི་གདོང་ལེན་གྱིས་རྒྱ་དམག་པམ་ཉེས་ཆབས་ཆེ་བཏང་ནས་རྒྱུ་
འདེད་མ་སྐྱབ་པ་བཟོས། དེ་ལྷ་བྱུའི་མི་གསུམ་གྱི་སྟན་གྲགས་ཆ་རོང་གཅིག་
བྱ་ལ་ཐོབ་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་པའི་གཤེས་ལས་བྱུང་བ་དེ་རེད། ལུལ་
དབུས་ཀྱི་སྒྲོར་རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ལ་གསལ་བས་འདིར་མཆོམས་
སྐྱར་ཅམ་ཡིན་ལགས་སོ། །

སྐབ་ཕྱོགས་ནས་དགེ་མཆོན་དང་སྒྲོ་བ་སྐྱེ་ལོས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་
འདིར་དགག་ཕྱོགས་ནས་གལ་ཆེ་བར་སྐྱམ་སྟེ་སྐྱང་ཅམ་ཁྱུ་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་
གི་དབང་གཉེན་འཛིན་སྐྱངས་ནི་ཆེར་མ་དར་བཏུམ་ལྷ་བྱུའམ་སྐྱན་གྱིས་སྐག་
པའི་དུག་ཟས་ལྷ་བྱུ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་གསལ་བོར་ཡོད་ནའང་།
རང་ཅག་བོད་རིགས་རྣམས་རྒྱ་ནག་དང་འབྲེལ་བཏུགས་བྱས་ནས་སྔོན་དགོས་
བ་ས་བབས་གནས་སྐྱངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་མགོ་
བསྐྱོར་སྤྱི་བྱས་སྤྱུག་གྱིང་རི་ཅམ་བཏང་ཡང་སྐྱ་བསུན་ནམ་ཡང་ཐེབས་རྒྱ་

མེད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་པ་དང་སྒྲ་དཔོན་མི་ཆེན་ཁག་གི་རང་གཤེས་མིན་
ནམ་སྟེ།

དེ་བཞིན་དུ་ཡགོང་ས་ཡུལ་བ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་
དོན་དང་མི་རིགས་ཐོག་ཐུགས་ཁུར་གྱི་ཆེད་བཞེས་ཏེ་ལམ་སྟོན་མཛད་ཀྱང་།
དེའི་འོག་སྲིད་དོན་པ་ཆོས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་གུས་ཆེ་མཛོག་གིས་དེ་
དག་ཁྱེད་མིད་བཏང་ནས་བག་ཐེབས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་
མཛོད་ཚུལ་ཞིག་འདུག དེས་ད་ཆ་གྲོང་གུང་ག་ཆོད་པོག་འདུག་པུན་གསོས་
ཀྱིས་བྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་མ་འདྲོལ་བའི་ལམ་ཕྱོགས་ཤིག་དེ་ལྟ་ནས་གཞི་འདིར་
དགོས་པར་སྟེ།

དེར་གི་ཆར་ཡང་རང་རའི་ཅ་དོན་ཐོག་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གང་
བསྟན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ཞིམ་བུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའི་འགོ་སྤངས་འཁོས་ཚུང་ཞིག་བྱུང་
ན་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སླུབ་མཁན་དུ་ཅི་བ་ལས། དེ་མིན་རང་གི་ནམ་
དཔྱོད་བསྟན་ཏེ་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་བཞེད་སླུབ་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན་
དེ་ལ་བསྟན་འདོགས་སྤྲོ་ཆོགས་ཡོང་བ་མཛོན་གསལ་ལ་སོང་། དེ་ལྟར་སྟོན་
མཁན་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དུད།
དེ་མིན་སྲིད་ཕྱོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རེད་ཆོས་མགོ་བསྐྱོར་གང་བཏང་ཡིན་
སྟེ་པའི་ཐོབ་སློབ་ཞིག་གྱུ་ནག་གཞུང་ལ་སྤྲ་རབས་ནས་ཡོད་པ་ལྟར། དེར་སང་
གསལ་དུ་འགོ་བཞེན་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི། སྟོན་གོམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་
སྒྲ་དཔོན་འགོར་བཞུགས་ནམ་པས་བསྟེན་བཀྱར་དང་གཏམ་སྟན་ལ་ཐུགས་
ཞེན་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། གཞོན་སྐྱེས་ཆོས་སི་བན་ལྟར་ཁ་ཐུག་ཞལ་

ཆ་བོ་གནང་བར་བྱས་པ་ཆེ་ཡང་། འབྲེལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དམིགས་
ཏེ་འཆར་གཞི་མ་འཛོལ་བའི་ལམ་ནས་སྟབས་བསྟུན་རན་པའི་དགོངས་འཆར་
སྟོན་མཁན་ཉིན་མའི་སྐར་མ་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
ཐོད་གཞིས་གཏིང་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

མདོར་བསྟུས་ན། ཉེ་ཆར་ཡརྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཏོན་པའི་དོན་ཚན་
དེ་དག་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནའང་། གཞུང་སྲིད་པར་དམངས་གཙོའི་བྱེད་ཆོས་ཡོངས་
ཕྱོགས་ཆར་བའི་ལམ་ཕྱགས་གསར་བ་དང་། དེའི་རྒྱབ་སྐྱོན་སྤྲིག་གཞི་འབྲུས་ཆར་
གི་རང་ཚུགས་བྱུབ་པ་ཞིག་གསར་བཅོ་དང་འབྲེལ། ཆེག་སྤྲིལ་རི་བཅུགས་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་མ་བཅོས་ཤིན། ཕྱོགས་གང་ས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་རྒྱ་ཕྱང་རྒྱང་
བྱས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་བཅོ་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་དེ་རེད།

ཅི་སྟེ་གོང་གསལ་གྱི་འཆར་གཞི་མ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ལས་དོན་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་གོ་སྤྲིག་ཡོད་ངེས་ལ་ངེས་བར་ཡོང་བར་གསལ་
འདེབས་ཞུ་རྒྱ་བཅས།

༡༡། །ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་རབས་
དང་འབྲེལ་བའི་ཀོང་རའི་སྲིད་པའི་མེ་ལོང་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྐྱེད་བརྗོད།

༡༣། །ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཀོང་
 རའི་སྲིད་པའི་མེ་མོང་ཞེས་བྱ་བའི་དེབ་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་ཡོང་རྒྱུ་ནི་དེད་ཆོའི་
 དུས་རབས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆག་འཛིག་རྟེན་དུ་མི་ཤོང་བ་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་
 ཚུལ་འོག་ནས། རང་རྒྱལ་དུ་ཆགས་རྟེན་བྲལ་བས་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བཅུན་སྒྲོལ་དབང་
 མེད་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་བ་ནི། བོད་མི་ཁྱིམ་ཚོ་བཅུ་སྟོར་ཐེན་པ་ལ་༧གོང་ས་
 ༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་ཕེབས་བཞུགས་སྐབས་པ་འདིས་རང་དབང་
 ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་འཆོ་བཞིན་པའི་ནང་ཆོན། རང་ཅག་ཀོང་ར་བའང་བརྒྱ་ལྷག་
 ཅུམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་ཅོར་དང་དཔལ་ཡོན་ལྡན་པའི་རང་གི་ལུང་པ་དེ་
 དག་མགོ་རྟིང་ལོག་ནས་རིམ་བར་སྦྱོར་ནས་ཉུ་འགྱུར་རྒྱ་ཉག་ཅིག་ལ་བརྟེན།
 སློབ་མ་བཅོད་ནས་མ་འོངས་པའི་རིགས་སྤྱུག་གསར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་རྟེན་
 དུ་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་འབྲི་དགོས་ཞེས་འགྲོག་པ་བྱིས་བདས་པའི་གྲལ་འགོ་ཐེར་བའི་
 དཔེ་ལྟར། བློ་ལ་རེ་སྒྲུལ་རྒྱན་མར་བྱས་ཀྱང་། བློ་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནས་
 དཔུས་འགྱུར་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྐྱངས་སུ་འགྲོར་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཀྱང་
 མཐེལ་ཅུམ་ཡང་འཛིག་རྒྱ་མ་བྱུང་བས། ཀོང་རའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་བཅོ་
 འཕེར་བ་ལག་མཐེལ་ཅུམ་ཡང་མེད་རྒྱུ། དུ་ཐུག་གིས་ཁོང་ཆོར་འབྲི་རྩོམ་
 ཐུབ་མིན་བསྟན་དེ་ ༡༩༩༩ བར་རང་འཕེན་སྐབས་པ་བྱུང་ཡང་། ལྷན་དེར་མདོ་
 སྟོད་ཆུ་བཞི་སྐང་བྱག་བསྟན་སྐྱང་དང་སྐངས་དཔག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ཀོང་ར་

བའི་སྐོར་འཛིག་དགོས་ལ་བརྟེན། ཅུ་རིང་ཁ་བ་ཕུན་ཆོག་གས་དང་། བར་ཞིང་བ་
སྐོར་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ནས་ཕན་དང་སྐོར་བཟང་སྟན་གྲགས་པ་ཡུལ་གྱི་རྒྱུས་
མངའ་ཆེ་བས་ལས་རོགས་ཞུ་དགོས་སྐོར་དང་། དེའི་འགོ་བོན་ཁོང་གཉིས་
ཀྱིས་གཏོང་རྒྱུ་འི་ཁུར་སྒྲངས་དང་བཅས་བཀའ་མོལ་ཆེད་སྐུལ་ནན་པོ་ལ་བརྟེན་
༡༩༡༩ གྱི་ཆེ་གཉིས་པའི་ནང་ད་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཆོག་གས་སྐབས་སུ་སྐོར་བཟང་
སྟན་གྲགས་འབྱོར་ཞིང་། ཁོང་གཉིས་དགོན་དུ་བཅས་སྐུར་གྱི་འགོ་རྒྱུགས་ཏེ་
རབ་བྱུང་ནམས་སྐུ་སར་འབབ་དགོས་ཀྱི་བཅན་བཤད་ལ་བཟོད་མིན་གྱིས། གྲ་
གཞིན་སྡེ་ཁག་གཉིས་སྡེ་བྱེ་བྱས་ནས་བོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་གས་ཡིན་པ་འོག་
ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ད་ཆ་ཏེ་མ་ཅལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་མ་རྒྱ་མི་བོད་
དགོན་གྱི་ལས་ཁུར་བཞེས་ནས་ཡོད་པས་ཁོང་བློ་ཤེས་བརྟན་པོ་ཡོད་སྟབས་
པ་ཡུལ་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་བཅན་ལ་གསལ་བ་ཆེས་མང་བ་
གསུངས་རྒྱུ་འདུག་པས། ཕན་གྱིས་ཟིན་བྲིས་བཏབ་ཆེ་མི་མང་གི་རེ་བ་ཕན་
བྱ་སྐོར་བྱབ་པ་འདུག་སྟམ་པའི་དགའ་སྟོབས་ལྷག་པར་བསྐྱེད་ནས་ཟིན་བྲིས་
རིམ་པར་བཏབ་སྟེ། ཕན་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་སྟོབ་བྲིད་དང་ལས་དོན་བཅས་རྒྱ་
གཞན་ཡང་ཏ་ཅང་མང་བས་འཛིང་ཆེ་ཡང་། དེ་དག་མ་ལྟོད་པར་བཟུང་དགོས་
པར་བརྟེན་བར་གསེང་དང་སྐབས་རེ་མཆན་མོ་སོགས་སུ་འདེམ་བྲིས་ཏེ་ལོ་བྱེད་
དང་གཉིས་ཅམ་འགོར་ཞིང་། ལུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་པ་བྱས་ན་མགོ་མེད་མཇུག་
རྩམ་ལྟ་བུར་སོང་། ཐོད་སྤྱིའི་རྒྱལ་འབངས་ཆགས་རབས་དང་སྐུར་ནས་བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་ལྟ་བུར་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། མཇུག་ཏུ་ཁ་སྐོར་དགོས་
པ་ནམས་ཀྱང་སྟབས་འགྲིགས་ཅམ་བྱུང་སོང་བས། མ་འོངས་པར་བོད་སྤྱི་དང་

ཁྱད་པར་ཀོང་ར་བའི་སློབ་གསལ་ཅན་ལ་ཕན་ཐུབ་ས་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད།

རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གནས་བསྐྱུས་འདི་དག་སྐྱོང་བཀའ་བྱུང་ཕྱན་ཆོག་གས་
བཀའ་ཤིས་མཆོག་གིས་རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་རབས་ནས་པབ་སྐྱུར་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་
དེ་ཕན་ཐོག་ཆེ་ཤོས་དང་། དེ་བཞིན་སེར་བྱེས་དག་གི་བཤེས་སློབ་བཟང་ཆུང་རྒྱལ་
ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཟེན་ཟིན་དང་། སྐྱོང་ཞུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སོགས་སྤྱུང་
ཁྱད་ས་བཅའ་ཉེ་བཅོས་བ་ཡིན་ན་དེ་དག་དང་བསྐྱུར་ཞིབ་ཀྱིས་དག་ཐེར་གནང་
སྤྱོད་ས། ཡུལ་ཀོང་རའི་གནས་སྤངས་གཞན་དང་དགོན་ཁག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱུས་མངའ་ཡོད་མཁན་མ་རྟེན་པས་འདིར་རྒྱ་གངས་ཅན་ལས་འགོད་སྤེལ་
བྱེད་མ་སོང་བས་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ལྟ།

མོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་གཉིན་འཕྲད་ཀྱི་ལམ་སློབ་ཕྱེ་བ་དང་བསྐྱུར་
ཉེ་བྱེས་སྤྱོད་པའི་འཛོལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་རྣམ་པས་དང་སྤངས་ཀྱིས་ལྷན་
ཆོག་གས་བྱས་ཉེ་རང་ཡུལ་ནས་ཆེད་ཕེབས་དང་བྱོས་བྱོལ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་
ཐོག་གས་གང་ཐུབ་བྱ་རྒྱུའི་ཞལ་འདེབས་བསྐྱུ་ལེན་ཀྱིས་ཆོག་གས་ཚུང་ཞིག་བཅུག་ས་
པས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞིས་བཞུགས་
རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྙན་ཏུ་སྤྲུལ་ཆེས་ཕྱུལ་བའི་ནང་ཆོན་གལ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བ་
འདིའི་ལྷན་ཐབས་སྤྱི་སྐྱུར་ཡོད་པས་ཐུགས་ཞིབ་གནང་འོས་དང་། དཔར་སྐྱུན་
ཀྱི་མཐུན་ཆེན་དུ་གོང་ཏུ་ཕྱན་ཆོག་གས་ལགས་བརྒྱུད་ནས་ཉིན་སློང་ལྔ་སྟོང་ཐམ་
པ་བྱུང་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཏུ་རྒྱ་རྒྱུད་བཅས་རང་གི་ཕྱང་པར་འཛོག་ཞབས་ཀྱི་ཚུལ་
དུ་ངལ་བ་ཁྱུར་ལེན་ཏུ་སྤྱི་སྐྱུར་མེད་པར་ཁྱད་ས་བཅའ་བ་དང་དབྱུང་བ་ཞིབ་
མོས་བཅོ་ཁྱུལ་ལགས་མོད། ཅི་སྟེ་འགལ་འཁྱུལ་རིགས་བྱུང་ཆེ་བཅོད་གསོལ་ཏུ་

ཆོག་པ་དང་། དཔར་རྩ་འབྲི་པོ་ཆོས་རིག་ལྷན་ཁང་ལས་མི་བཟུ་གིས་དོན་གྲུབ་
དང་། ལྷས་དག་གཏོང་པོ་རྒྱ་མཆོ་ལགས་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་བཅས་རང་ཁོངས་
སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རོགས་པན་ཆེན་པོ་བྱང་སོང་བས་བྱགས་རྩེ་ཆེ་
ལྷ་རྒྱ་མཐོང་ཙམ་བཅས་གོང་ར་རྩ་རྒྱུར་བ་འབྲས་ཕུ་ཁང་དགེ་སློང་སློ་བཟང་རྒྱ་
མཆོ་དང་འབྲུལ་མདའ་བ་དགེ་སློང་སློ་བཟང་སྣན་གྲགས་བྱང་ནས་ཅོམ་སླེག་
ལྷས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

མཆོད་བཞེད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

ཨོ་སྤ་སྟྭ། མི་མཛད་ཞིང་འདིར་བདུད་དཔུང་བརྟལ་ནས་ཡང་དག་
 རྫོགས་སངས་རྒྱས་པ་གང་། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་རྩལ་ཀུན་འདོམས་མ་རིག་
 འཁྲི་ཤིང་ཀུན་གཙོད་ཅིང་། །རྣམ་བྱང་རིན་ཆེན་ཅི་འདོད་སྤྱན་ཏེ་སྐལ་ལྷན་རེ་
 བ་ཡོངས་སྐྱོང་བའི། །སྟོན་པ་མཆོག་དེར་སྦྱང་ནས་བརྟུད་དོན་མ་ཡང་འབྲལ་
 མེད་བདག་སྐྱོངས་ཤིག །སྲིད་རྒྱས་རྒྱུད་ཤུགས་པ་རོལ་དཔུང་འཇུག་རང་སྤེ་
 མཐའ་དག་བདེ་ལ་སྦྱར། །མཁའ་པའི་འོད་བརྒྱས་སྤང་དོར་ཀུན་གསལ་ཅི་བ་
 ཀུན་ལན་འདེབས་ལ་མཁས། །བྱམས་ཆེན་བདུད་ཅིས་མཆོག་དམན་ཀུན་སྐྱོབ་
 སྲིད་ཞིའི་གདུང་སེལ་ཀུན་ཡིད་སྐྱོང་། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་གཅིག་
 སྟོན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་གཙུག་ན་མཆོད། །གང་ཞིག་ཁྱེད་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་
 འདྲེས་པས་གངས་ཅན་འགོ་ལ་ཆེས་བཅེ་བས། །ས་སྤེང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་
 ཤར་བའི་མཁས་དང་གྲུབ་བརྟེན་རྒྱལ་སྟོན་ཆོགས། །གདུང་ཤུགས་བྲག་པོས་
 གསོལ་འདེབས་འབྲུངས་ཏེ་རང་གི་འདུན་མ་ལྟར་ལེན་གྱིས། །མཆོག་གསུམ་
 བསྐྱེད་མེད་སྦྱང་ནས་བསྐྱལ་ལོ་ཐུགས་རྗེའི་ལྷགས་ཀྱས་བྱང་དུ་གསོལ། །ཁྱད་
 པར་ཀོང་རའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེར་དགོངས་པའི། །ལྷག་པའི་ལྷ་དང་སྤྲ་མ་བཞེས་
 གཉེན་གཙོས། །གནས་བདག་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་མཐུ་ལྷན་བཅས། །གྲུས་
 པས་བརྟུད་དོན་ཀུན་ནས་མཉེས་པར་བྱ། །སྤྱི་མཐུན་ལས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་འཛིན་
 མའི་ཁྱོན། །བདེ་དང་མི་བདེའི་བ་སྤྱུ་ལྷང་བའི་ངང་། །འབད་བརྒྱས་བདེ་བ་འཛོལ་

བའི་ངལ་བའི་ཁྱུང་། རྟག་ཏུ་མནན་བའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་མ་ཏུད། འོན་ཏང་ཐུབ་
བའི་དབང་པོས་བཀའ་བསློམ་བཞིན། གང་གིས་གངས་རིའི་ལྗོངས་འདི་ཡོངས་
བཟུང་བའི། རྒྱུས་རབས་ཡོངས་འདྲའི་འབྲང་བའི་གྲིབ་བསེལ་འོག གཞན་
ལས་མཆོག་ཏུ་དགོ་བར་ཨེ་མ་མཆར། ལྷོད་ལྷོད་བརྟན་ཅིང་བྱེད་བྱེད་མང་དོར་
ནས། འལ་ངལ་ཚྱེལ་སྐྱབ་འབྲལ་འབྲལ་ཟས་བ་ཡིས། འགྲངས་འགྲངས་ཅམ་
གྲིས་གསོག་གསོག་མི་འཛོན་པར། སྤྲ་སྤྲ་མང་བའི་རང་ཅག་གོང་ར་བ། རང་
ལུགས་སྲིད་བྱུས་བརྟན་དང་ལེགས་འཕེལ་བྱིར། སྤྲ་རབས་སྲིད་བའི་འབྲུལ་
འཁོར་འཁོར་བ་དེ། ཆོག་གི་ལམ་ནས་སྤར་ཡང་གསལ་བ་ན། རང་ལུགས་ལོ་
རྒྱུས་འདོད་ནམས་འདིར་གཟིགས་ཤིག སྤྲ་སྤྲ་བརྟན་དང་ལེགས་ལེགས་
དོན་གནད་འདི། མཁས་མཁས་མ་ཡིན་ནན་ནན་བསྐྱུལ་བའི་ངོར། འོད་འོད་
མང་བའི་ངག་ནས་གཟབ་གཟབ་གྱིས། འབྲལ་འབྲལ་གྲིས་ནས་ངོམ་ངོམ་
བགྲིས་ཏེ་ཉོན། །

སྟོན་སྒྲེང་།

དེ་ལ་འདིར་ཡུལ་ཀོང་རྫོང་ར་བའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་ཅན་འཆད་པར་བྱ་བ་
 ལ་དང་པོར་གང་དུ་གནས་པའི་སྟོན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་བསྟན་བ་ནི། དེ་ཡང་རི་
 སྐད་དུ། ཆོས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་སྐྱེ་རབས་ལས་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྗེ་རི་ལྷ་མེད་པ། ཤར་རྗེ་རི་གདན་གྱི་བྱང་སྟོགས་ན། །གནས་ཤུར་རྒྱལ་
 བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། །རི་མཐོན་པོ་གནས་གྱི་ཀ་བ་ཡོད། །མཆོ་དམའ་བོ་གཡུ་ཡི་
 མཐུལ་ཡོད། །གངས་དཀར་པོ་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཡོད། །སྤང་སེར་པོ་གསེར་
 ཀྱི་ལྷན་པོ་ཡོད། །རི་ཞིམ་པོ་སྟོན་གྱི་བདུག་སྟོས་ཡོད། །སྟོན་བཟ་བ་གསེར་གྱི་
 མེ་རྟོག་ཡོད། །དབྱར་བཟ་བ་གཡུ་ཡི་མེ་རྟོག་ཡོད། །ཀྱེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་
 སྟོན་རས་གཟིགས། །གནས་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད། །ཞིང་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་
 གདུལ་བྱ་ཡོད། །ཀྱེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྟོན་རས་གཟིགས། །རི་བརྒྱ་སྟོང་ལྷན་
 དབྱིབས་ལེགས་པ། །དུས་དབྱུག་གསུམ་དཀར་པོ་ཤེལ་གྱི་མདོག་དུས་དབྱིང་
 གསུམ་ཁ་བོ་གཟི་ཡི་མདོག་མདོག་ཤུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རི་བོ་ལ། །ལྷས་བྱང་
 པར་འཕགས་པའི་མཆོན་མ་ཡོད། །ཅེས་དང་། ཀྱེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྟོན་
 རས་གཟིགས། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ན་ཡོད། །ཞིང་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
 ཡོད། །འབྲུ་སྟོན་ཆོགས་སྟོན་པའི་ཞིང་ས་ཅན། །འབྲུ་བང་མཛོད་རྒྱས་པའི་རྟགས་
 སུ་བཟང་། །ཤིང་སྟོན་ཆོགས་སྟོས་པ་ནགས་ཀྱི་ཁྲོད། །གནས་ཁང་བཟང་འཕེལ་
 བའི་རྟགས་སུ་བཟང་། །ཁུ་མི་ཆེ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡོད། །ཁུ་མི་རྩུང་རྒྱ་མཆོ་
 དཔག་མེད་ཡོད། །ཁུ་སྟོན་པས་ཡུལ་མི་རྟག་ཏུ་བདེ། །ཞེས་སོགས། རྒྱལ་

བ་སྤྲུལ་བཅས་དུ་མས་ལུང་གིས་བསྐྱབས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། བལ་བཟའ་ཁྲི་
བཅུན་གྱི་ཡབ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཡུལ། །རི་
མཐོ་ས་གཙང་གངས་རི་གཉན་གྱི་ཡུལ། །བསིལ་ལ་མཛེས་པ་སྣ་གནས་གཞལ་
ཡས་ཁང་། །ངོ་མཆར་མཛད་བྱང་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་གཞི། །ཆུ་བོ་བཞི་འབབ་
ཅི་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་མཛེས། །འབྲུ་སྣ་ལྡན་འབྲུངས་རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་། །

ཞེས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱན་ནས་བསྟོད་བསྐྱབས་ཀྱི་མེ་ཏོག་
ཀྱན་ཏུ་འཛོར་བ་ལྟར། འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་།
དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གསུམ་གྱི་བསྟོན་གནས། ཚྱོད་ལྡན་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་
མཆོག་ཏུ་དགོ་བ། དགོ་བཅུའི་ཁྲིམས་ཀྱི་མངའ་ཐང་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས་
ལྡན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་འདིའི་ས་བབ་གནས་སྤངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན། དབྱས་གཙང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྟོད་ཡངས་པོ་མའི་ཆོལ་ཁ།
མདོ་སྟོད་མཛེས་ལྡན་ཏེ་ཡི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཡ་གྲུལ་མདོ་སྟོད་ཆུ་བཞི་
སྐང་དུག་གི་ནང་གསེས་སྤར་ཁམས་སྐང་གི་སྟོད་ཆ། རྒྱ་ནག་ཡུན་ནན་ཞིང་
ཆེན་གྱི་ས་མཆོས་ལ་གཏུགས་པའི་བར་ན། ཆུ་བཞིའི་ནང་ཆོན་རྒྱབ་སྤྱི་ཆུའི་
ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བར་འབ་བ། མདུན་དུ་འབྱི་ཆུ་ལྷའི་མཆོད་ཡོན་ལྟར་འབྱེལ་བ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བར། རྒྱབ་འཛོལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤིན་ཏུ་རིང་ལ་གྲུག་ཆ་ཆེ་བས་
གཡག་རྩ་ལྟ་བུ། ཅི་ཅུང་ཟད་རྒྱ་ཆེ་བ། བར་སྤ་བ་མཐར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
ནི་ཡུལ་ཀོང་རྩོ་ར་བ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་སྤངས་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་སྐབས་
སྤྱི་བབས་པའི་འཆད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། ཀོང་རྩོ་ར་བའམ། སྤོང་ཅེ་ར་
བ་ཞེས་བརྗོད་གཉིས་བྱུང་ཡང་། དོན་དངོས་ཁྱད་ཆེར་མི་སྤང་སྟེ་འཆད་འབྱུར་

གྲི་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ལྷོ་སྐྱུ་ངལ་གསོ་བའི་ར་བ་ཡིན་པས་ཀོང་ལྷོ་ར་བ་དང་རྒྱ་བཟའ་
ཀོང་ལྷོས་རང་གི་བུ་ཚུ་ལ་བསྐྱར་ནས་ཐུང་ན་སངས་པའམ་སྲོང་བའི་ར་བ་ཡིན་
པས་འདི་སྐད་བཞིན་ཀྱང་རུང་ངོ་། །འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་བྲག་གཅིག་གི་མིང་ཡིན་ཡང་
བྲག་ས་ཆེ་བས་སྤྱི་ལ་འདུག་པ་ཞིག་རེད།

སྤྱི་ཆིངས།

འདི་ཉིད་ཀྱི་བྱང་བ་བརྗོད་པ་རགས་རིམ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་
བཅད་བདུན་དུ་བསྐྱས་ནས་འཆད་པ་ལ།

སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་ནས་རྟ་རྩེའ་འབྲུལ་བ་ཞུན་ཉིན་ལམ་
བྱག་ཅུ་ནས་བདུན་ཅུའི་བར་དང་། རྟ་པ་མགྲོགས་བསྟོད་ཆེན་ཞག་སྐྱམ་ཅུ་ཙམ་
ཀྱི་བར་དུ་ཆོད་པའི་ལེ་དབར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གོང་ར་ནས་ལྷ་ས་བར་ལེ་
དབར་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཡོད།

ནོར་འཛིན་གྱི་དབྱིབས་ནི་གོང་ཞུས་ལྷ་ར་རྒྱབ་འཛོལ་བ་ས་མཆམས་
དང་འབྲེལ། སྟོད་ཀྱི་མགོ་རྒྱབ་བྱང་དུ་བསྟེན་པའི་གཡལ་གར་སྒྲང་ལ་ཁ་ཚུན་ཆད་
དང་། དེ་ནས་སྒྲར་ཁམས་སྒྲའི་ཆ་གངས་དཀར་སྒྲ་མའི་སྒྲེ་དང་བྱག་ འབྲི་ཆུའི་
པ་རོལ་བྱང་ངོས་ནས་སྟོད་ར་སོ་རྩོ་བྱ་ཡི་ས་མཆམས་དང་བྱག་ དེ་ནས་སྒྲང་
བཟང་བའི་སྒྲེ་རིམ་པར་ཆགས་ཤིང་དེ་དང་མཐུན་ནས་རྒྱལ་ཐང་ཁོངས་རོང་
པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲེ་རྣམས་ཆགས། འབྲི་ཆུ་སྒྲད་ཆའི་གཡལ་གཡོན་དུ་འཇང་སྒྲེ་
དང་འབྲེས་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་བ་ཙན་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཆིངས་
འདུམས་མཛད་པ་ནས་བཟུང་འཇང་ས་ཐང་གི་ས་མཆམས་མན་ཆད་རྒྱ་ནག་
ཡུན་ནན་མངའ་ཁོངས་སུ་ཚུད་དེ། ས་ཐང་ཡན་ཆད་བོད་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། ལ་ལས་རྩོ་རྩ་རོང་ཞེས་པ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཆམས་བཟོས་པའི་བཤད་

སྲོལ་ཡང་སྤང་བ་འོག་ཏུ་གསལ།

རྡོ་རྩེ་རི་ཞེས་པ་འབའ་ལོང་རྫོང་གི་འོག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། འབའ་ལོང་རྫོང་
དཔོན་དང་པོ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐབས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཞུ་བ་སྟན་ཀླགས་
ཅན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ལ། ཁོང་རྒྱ་བཟའ་དང་སློན་པོ་མགར་འདུས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་སྐས་ཡིན་པར་གྲགས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བར་བརྒྱད་དེ་ས་མཆམས་
སྤང་སློབ་གྱི་དབའ་པོ་སྟན་ཀླགས་ཅན་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བྱོན་ཕྱིན་བ་ཞིག་རེད་
ལ། འཛེལ་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་རྫོང་བྱས་ཏེ་ལྷ་རྒྱལ་བ་སྐྱུ་སྤེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་
ཆེ་སྟོད་ཙམ་གྱི་བར་དུ་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་རྒྱ་འོག་ཏུ་ཞོར་བ་
ཞིག་ཡིན་འདུག དེ་ལ་དཔག་ན་རྡོ་རྩེ་རི་དེ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་སྐབས་འཛེལ་
ཀོང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱགས་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆམས་གཏན་འབེབས་བྱ་
ཡུལ་དེ་རང་ཡིན་པར་བརྗོད་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་དབྱུད་དོ། །

དེ་ཡང་སྐྱུ་སྤེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ཆེ་སྟོད་ཙམ་ནས་འཛེལ་ཀོང་རྒྱལ་
གསུམ་དང་བཙས་པ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཙན་འཕྲོག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་འབའ་
ལོང་རྫོང་འདི་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྱི་རྫོང་ལྷ་བུ་ཆགས་འདུག རྫོང་འདིའི་
མངའ་ཞབས་ཀྱི་བྱར་ཆ་གཅིག་འབར་མའི་ས་དང་། ཆ་གཅིག་ཐའེ་ལེན་དང་ཆ་
གཅིག་ཐའེ་དེ་ནས་དང་། ཆ་གཅིག་ལ་རྟོ་སེའི་ས་མཆམས་དང་པལ་ཆེར་འབྲེལ་
ཡོད་ཆོད་འདུག དེ་ནས་ཉི་ནག་རིང་བརྒྱད་དེ་འཛེལ་པའི་ས་མཆམས་དང་ཐུག་
འཛེལ་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ནགས་རི་དང་། སྤང་རི། གངས་རི་མཐོན་པོ་ཅི་
རིགས་ཀྱི་སྤེང་བ་བསྐྱེགས་པ་ལྷ་བུར་སོང་པན་ཚུན་འབྲུལ་བཞུད་བྱ་ཡུལ་མགོ་
མཐའ་གཉིས་ཙམ་ལས་མེད་པས་འབྲོགས་འདྲིས་བྱ་རྒྱུ་ཏུ་ཅང་དཀའ་བས། ཕྱིའི་

ལྟར་སྒྲུང་ལ་འཛོལ་གོང་གཉིས་མངའ་སྡེ་ཐ་དད་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དོན་སྦྱིང་མངའ་
སྡེ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ནང་ཁུལ་རང་སྡེ་རང་དཔོན་དང་རང་ཁྱིམ་ས་
རང་སྤང་ཐོག་པན་ཚུན་ལྟ་རྟོག་བྱེད་རེས་མ་ཟད། ཕྱི་ནས་དགྲ་ཆེན་བྱུང་ན་པན་
ཚུན་དམག་རྒྱུ་གཏོང་རེས་སོགས་ཕྱི་ལྷོ་སྤང་སྐྱོབ་འགན་ཁུར་མཉམ་ལེན་གྱི་
མཛུང་གྲོགས་དམ་ཟབ་ངང་མཐར་འཁྱོལ་བྱུང་ཡོད།

གྲོང་སྡེ་ཆགས་སྒྲུང་ས་ནི་པལ་ཆེར་རི་འདབས་སུ་ཆགས་ཏེ་གངས་རི་
དང་། སྤང་རི་ནགས་རི་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྤྲང་དང་གཤོང་རྒྱུ་སྤང་ས་སུ་ཆགས་པ་དང་།
སྤང་ཆ་པལ་ཆེར་ཐང་གཤོང་ཆེ་བས་གྲོང་ཆོའང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་འབྲས་ཞིང་མང་
བའི་དབང་གི་རྒྱུ་པ་ཅི་བདེར་ཆགས་ནས་ཡོད་ལ། སྤྲོད་པལ་ཆེར་ས་མ་འབྲོག་
དང་ཉུང་ཤས་ནི་ཞིང་པ་དང་ཆོང་པ་མཉམ་འཆོ་ཡིན་ཞིང་འབྲོག་སྡེ་ཟུར་པ་
མེད། ཟ་སྤྱུལ་ནི་ཉུར་ཁའི་སྤྱུལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་མང་བས་བད་ཁང་སྤྱུལ་དགོས་མཁོ་
མེད། རྒྱབ་རི་རྒྱུ་ས་ནི་ནགས་རི་དང་། སྤང་རི་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དང་།
བར་དུ་གངས་རི་ཤེལ་དཀར་གྱི་གཙུག་ཏྲར་ལྟར་མཛེས་པ་ལ་དབྱར་དུས་སུ་
འབྲོག་པ་གནས་སྤོད་དགའ་སྦྱིད་ལུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་། སྤུན་སྤོས་དང་མེ་ཏོག་
གིས་ས་འཛིན་གཏུམས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད།

ཤིང་རིགས་ལ་མཆོན་ན་གྲོ་གཤིང་། ཁྲིད་པའི་ཤིང་། ལྟག་པ་ཤིང་།
ལ་རྩ་ཤིང་། པན་རྩ་ཤིང་། འདི་ལྷ་ནས་ཐུབ་ཡ་རིན་ཐང་ཆེ་བ་དུ་མ་ཐོན་གྱི་ཡོད།
ལྟག་མའི་ཤིང་། གསོམ་ཤིང་། ལྟར་པ་དཀར་ནག་གཉིས། ལྟར་མ། མ་ཏེ་
ཤིང་། སག་ཤིང་འདི་ལོ་མདོང་དང་ཇ་མདོང་སོགས་བཅོ་རིགས་ལ་པན་ཐོགས་
ཆེ། མདང་དཀར་མདང་ནག་གེ་དོ་རིགས་གསུམ། ཐང་ཤིང་། སྤོན་མ་ཤིང་།

ཤུག་པ་རིགས་གཉིས། ཡེར་མ་རིགས་གཉིས། བ་ལུ། ཆར་རུ། སུ་རུ། སྟོས་
དཀར། སྟོས་ནག ཨ་ཀ་རུ། བྱི་ཡང་ཀྱུ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་བྱི་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད། གཞན་ཡང་དམར་ལི་སིལ་ལྷུང་སོགས་འབྲས་བྱ་དང་མེ་ཏྲོག་མཛེས་
པའི་འཁྲི་ཤིང་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཤིང་རིགས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་།
སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ནགས་ཆལ་ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་ནོར་འཛིན་སྟེག་མའི་
སྟོང་གཡོགས་དང་སྟོང་གཡོགས་ལྟ་བུ་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་ས་ཡི་རྒྱ་
ཁྲོན་ལ་གཞིགས་པའི་ཤིང་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་མང་བའི་གྲས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
མཐུ་ལས་ལོ་ལྷགས་ཏྲག་ཏུ་ལེགས་པ་སོགས་སྲིད་པའི་ཕུན་ཆོགས་གཡང་དུ་
ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད།

སྟོན་རིགས་གྲགས་ཆེ་བར་མཆོན་ན། དབྱར་རྩ་དབྱུན་འབྲུ། གཡའ་མོ་
བད་ཚོག་བྲག་ཁྲག་སྤང་སྟོས། དབང་ལག་བོང་དཀར། བོང་ནག་བཅན་དུག་
ལྷག་ཆོས། མེ་ཏྲོག་ཆིལ་ཆའོ། དཔག་བེ་སེར་པོ། ཏྲིག་ཏ། རྩ་ཆིལ། བྲག་ཆིལ།
ཆལ་རགས། དཀར་ཤ་བེ་ཤ་བྱི་བ་ང་ལག་འཛོས་དཀར། ལྷག་འཛོག་མདང་
འཛོག་སོགས་སྟགས་འདག་རིགས་ཀྱང་སྒྲ་ཆོགས་དང་། ཡང་འཛོག་ཨ་ཤ། རྩ་
བ་ལྷ་ཞིབ་གཉིས། ར་སྤར། བྲག་ཚོང་། དི་ཚོང་། དམའ་སར་སྟེས་པ་རྒྱ་ར་སྟོག་
ཁལ་པོ། ཁལ་ཐག། སྟེ་སི། ཁ་སེ། ཐལ་སྒྲ་སོགས་དབྱར་སྟོན་སྟགས་དེ་དང་ཐང་
གང་དང་གང་ལ་ཕྱིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་བདག་འབྲས་ཁམས་ལས་སྟེས་པའི་
ཤིང་འབྲས་དང་ཆལ་རིགས་ཅི་འདོད་ལོངས་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཡོད་པས། ཅོལ་བྱང་
གི་ཆལ་རིགས་དང་ཤིང་འབྲས་སོགས་ཆེད་སྒྲུབ་ཀྱིས་ངལ་བ་བྱེད་མི་དགོས།

མི་རིགས་ཆོང་འདུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་ནག་ནས་ཐད་ཀར་ཀོང་

རར་རྒྱུད་པའི་ལམ་ཆེན་དང་། རྒྱ་ནག་སོགས་ནས་རྒྱལ་ཐང་བརྒྱུད་པའི་ལམ་
ཆེན་གཉིས་དོན་གྲིང་དགོན་དུ་འདུས་ཤིང་། ཀོང་རའི་རྒྱལ་ཏུ་ཉི་ནག་རོང་བརྒྱུད་
པའི་ལམ་ཆེན་ནི་འཛོལ་པའི་ཁྲིམ་གཞུང་དུ་མཉམ་འདྲེས་ཀྱིས་ལམ་ཆེན་རིང་པོ་
ཉི་བར་བརྒྱུད་དེ་ལྷ་ས་དང་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་གཏུགས་ཏེ། ཆོང་འགྲེམས་ཀྱི་
འགྲུལ་བཞུད་ཏེ་ཅང་ཆེ་པའི་གསལ་ཤིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་རྒྱ་བོད་དབར་སྐབས་
རེ་མཛའ་འབྲེལ་དང་ཆོང་འགྲེམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོ་དང་སྐབས་རེ་དཔག་འཐབ་ཀྱིས་
ཁྲག་མཆོ་ཁོལ་ས་ལྷ་བྱར་བྱར་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུམ་པོ་ནས་ཁྲི་རལ་བ་
ཅན་ཀྱི་བར་ས་མཆམས་ཀྱི་ལས་འགན་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བ་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལས་
གསལ་བ་ལྟར་མདོར་ཅམ་མོ། །

ས་བབ་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲུ་རིགས་ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྐོར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བས་དཀར། བས་ནག།
ནས་སྡོ་གསུམ། གོ་ཡང་བོད་གོ་རྒྱ་གོ་གོ་དཀར་གསུམ། སོ་དཀར། སོ་ནག་
གཉིས། སྐན་མ་ལ་ཆེ་བ་ཁག་གསུམ། སྐན་མ་འབྲིང་བ་ལ་སྐན་དཀར། སྐན་
དམར། སྐན་ནག་དང་། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་ལི་ཞེས་གྲགས་པ་ཆང་མ་ཡང་ཡོད།
བཤོ། བ་ཁ། ཁྲི། ཅི་ཅི། རྒྱ་ཅི། ལྷུང་ཆག་མེ་རོབ་དཀར་དམར་གཉིས། མེལ་
པོ། ལྷུངས་དཀར། ལྷུངས་ནག། ཨ་ཤོམ་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་གཉིས། ཅི་ལྷུང་
དང་ལྷུང་ཁྲི་གཉིས། སོ་མ་ར་ཅ་སོགས་འབྲུ་རིགས་འདྲ་མཉན་ལུན་སུམ་ཆོགས་
བ་གོང་སྡེ་པལ་ཆེ་བར་བྱབ་ནས་ཡོད། དམའ་སར་འབྲས་དཀར། ལྷུང་འབྲས།

ཐུང་འཕོ་དང་བཞི་ཐོན་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཡིན།

ཞིང་ཁར་སྐྱེས་པའི་སྡོ་ཆལ་ལའང་། ཡུངས་མ་ཁག་གསུམ། ལ་ཤུག་
 རིགས་ཁག་གསུམ། ཞོག་གོག་དཀར་དམར་གཉིས། ཆེན་ཆལ། བད་ཆལ།
 ལན་གོར་བད་ཆལ། བསོད་ནམས་བད་འཛོམས། བོད་ཚོང་། རྒྱ་ཚོང་། འག་
 ཚོང་། རྫོག་པ། སྐྱར་ཆལ་ཁག་གཉིས། ཀེ་བྲ་ཁག་མང་། སི་བན་ཆེ་ཆུང་ཁག་
 གསུམ། ཙོ་ཕུ་ཀྱ་ཀོང་ཀྱ་རྡོ་ཀྱ་ ཆག་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ཨོ་སུན་སོགས་ཡོད། འིང་
 རོག་རིགས་ལའང་ཁམ་སེར། ཁམ་སྒྱ། མངར་ཁམ། ལོ་གསུམ་ཁམ་བྲ། ལྷ་ལུ་
 བོ་གྲོ་ཟེར་བ་ཁམ་བྲ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། ཁམ་བྲ་ཅེ་ལོ་ཟེར་
 བ་འིན་རུ་དམར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྙར་ཁའི་རིགས་མང་བོ་དང་།
 སྙར་རྒྱུད་ཟེར་བ་ཆུང་བྲ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་བཞིན་སི་ལུ་ཆེ་ཆུང་ཁག་མང་བོ་དང་
 བག་སི། ལི་ངེ་དམར་སེར་དང་སྐྱ་བོ་བཅས་ཁག་གསུམ། རྒྱ་སི། ཆ་ལུ་མ་ཆེ་
 ཆུང་ཁག་གསུམ། སེ་འབྲུ་ཆེ་ཆུང་ཁག་གསུམ། འིང་ཐོག་ཨ་མ་ཆེ་ཆུང་གཉིས།
 རྒྱན་འབྲུམ་དཀར་ནག་གཉིས། རྒྱ་འཕོར་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་མང་བས་འབྲུ་རིགས་
 དང་འིང་འབྲས་རིགས། ཆལ་རིགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་
 ལ་མེད་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱར་སྡེ་འཛོམས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། ས་གནས་མིས་
 ཙོ་ལ་སྐྱབ་བྲུབ་ན་ས་ཁུལ་གཞན་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་ཤོས་ཡོང་བར་གདོན་མི་བ་
 བ་མདོར་ཅམ་ལགས།

རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཁ་ལ་མཆོན་ན། སྐྱར་འབྲི་ཆུ་གཡས་གཡོན་རུ་
 གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་འིན་རུ་མང་ཞིང་། བྲེ་བྲག་རུ་ཀོང་རའི་ས་ཁུལ་རུ་ཡོད་པ་
 བྲི་ས་གནས་གལ་ཆའི་མཆོམས་སུ་གསེར་གྱི་ས་བྲག་མང་བོ་ཡོད་པ་དཔེར་ན་

འབྲི་ཚུའི་ཉེ་བར་བརྒྱད་དེ་མདོ་རུ། ཏ་ར། ལུག་སྙིང་། ཀོང་རའི་མཐེལ། ཚར་
ཐང་གཡས་གཡོན་སོགས་སུ་གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་དང་། ཞ་ཉ། རང་བྱུང་
ཐངས་སོགས་གྱི་གཏེར་ཁ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རི་བཙུད་དང་ས་བཙུད་ཉམས་
དོགས་གྱིས་བཏོན་མི་ཚོག་པས་སྤང་བྱ་དམ་པོ་ཡོད། གོང་ཞིང་ཕུགས་སུ་
ཐངས་གྱི་གཏེར་ཁ་དང་། མཚོ་ཁ་ཐང་སོགས་ལྷི་བ་རོང་དང་སྤྲ་དཔེ་སོགས་
སུ་ལྷགས་གྱི་གཏེར་ཁ་མང་པོ་ཡོད། བྲག་ཞབས་ཕུགས་སུ་དབུལ་གྱི་གཏེར་
ཁ་སོགས་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཁའི་རིགས་མང་པོ་སྤྲོད་པ་ཆགས་པ་ནས་
ཡོད་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་རི་བཙུད་དང་ས་བཙུད་མི་ཉམས་
པའི་ཆེད་དུ་སྤྲོས་བསྐྱངས་གྱིས་ཁོང་ལུག་སྤྱང་སྐྱོབ་གྱི་གནད་གཅོ་བོར་བཟུང་
ནས་ ༡༩༥༩ བར་འཁྲོལ་བྱབ་ཀྱང་དེ་རྗེས་མ་འོངས་པར་མ་བསམ་པར་ཁ་
ཡོད་ལག་ཐོག་ཟ་སེམས་འཆང་བའི་མ་རབས་ཐ་ཆད་གྱི་སྐྱ་སྐྱའི་ལྷ་སྤྱོད་འཆང་
བ་དག་གིས་སྡོག་འདོན་བྱེད་བཞིན་འདུག

རྩ་ཆའི་གནས་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གནས་ཆེན་ཁ་བ་དཀར་པོའི་
གཟིགས་འོག་ཆ་བ་རོང་དང་། འཛོལ་པ། ཀོང་ར་གསུམ་ཚུད་ཡོད་ཅིང་། བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྤྲ་དཔེ་དམ་པ་གནས་ཞེས་པར་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཤུང་རྟེན་
ཐོག་བཅེགས་གཉིས་ལྷན་ངོ་མཆར་གྱི་མཆན་རྟགས་མཐའ་ཡས་པ་ལྷན་མེར་
གསལ་བ་གཅིག་དང་། དེའི་ཐོད་དུ་ཕུག་པ་ཁ་དོག་ལ་ཁོང་ཉིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ། དེའི་
ནང་དུ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཚུང་མང་པོ་བཞུགས། དེས་རིག་
གནས་གསར་བརྗེས་ནག་བསུབ་རྩ་བརྒྱག་ཏུ་བཏང་འདུག་ཀྱང་འབྲི་གུང་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤྲུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་སྤར་ཡང་སྤྱི་དགུའི་བསོད་

ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་དང་གསར་སྐྱེ་གང་ལེགས་མཛད་
ཡོད་འདུག དེ་ནས་ཡར་འོངས་ཏེ་ཕྱོད་བ་རོང་བྲག་དགོན་གནས་ཞེས་པ། དཔལ་
ལའོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་བྲག་ཕུག་སྒོ་ཤིན་ཏུ་དོག་པོའི་ནང་རྒྱ་ཆེ་བ་
ཆོགས་ཁང་ལྟ་བུའི་ཕུག་པའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ཤར་ལི་ལས་བྱུང་པའི་བྱབ་དབང་
སྐུ་བརྟན་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། མགོན་པོའི་སྤྱོད་རྒྱལ་ས་པ་པ་པོར་སྤྱོད་པོ་ངོ་
མཚར་ཅན་ཞིག་དང་། དེའི་སྤྱིང་སྐུ་ཞབས་ཚུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བྱེད་ཞིག་ནས་
བསྐྱེན་སྐྱབ་སྐབས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐུ་བརྟན་རང་བྱོན་དུ་ཕེབས་པ་བཅས་བཞུགས་
ཡོད། ཀོང་རའི་བྱང་སྤྱོད་དུ་འབྱུང་སྤྱིང་ཞེས་པར་གནས་ཆེན་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་
ཀྱང་བཞུགས་ཡོད་སྟེ་ཀྱང་གནས་བཤའ་གསལ་པོ་མ་ཆེད། དེ་མཚུངས་ཅ་ཆེ་
ཕྱིན་ཆུབས་ཅན་གྱི་གནས་རྒྱུད་རིགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་སྟེ་དགུའི་ལེགས་
ཆོགས་སྐུ་བའི་རྟེན་སྐལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ་བཞུགས།

དེ་བཞིན་ནད་རིགས་འཛོམས་བྱེད་ཆ་ཚུ་ལ་མཆོན་ན་ཀོང་རའི་སྤྱི་སྤྱོད་
འབྱུང་འབྱུར་ཚུ་ཆོན། འབྱུར་མདའ་ཤོད་ཚུ་ཆོན་གཉིས། སྤྱི་སྤྱོད་རོང་པ་ལའོར་
འདུའི་སྐུགས་ཀྱི་ཚུ་ཆོན་དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། འདི་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ནད་
རིགས་དུ་མ་སེལ་ཞིང་། ལུས་ཁམས་རིང་པོར་བསྐྱིང་བར་མཆོག་ཏུ་བསྐྱུགས་
པའི་སྐུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པས། ས་ཐག་ཉེ་འགྲངས་ལ་མ་སྟོས་པར་འདུ་འཛོམས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྒྱུན་མར་ཡོད། དེ་བཞིན་བྲག་གཡོན་ཆ་ཚུ་ནི་མཁྱིས་ནད་ཀྱི་སྐུ།
ལྷང་མ་ཆ་ཚུ་ནད་རིགས་ཀྱི་སྐུ། འབྲི་མདའ་ཆ་ཚུ་ཕ་བ་སྐུ། ལུགས་སྟིང་
ཆ་ཚུ་ཆུ་ནད་ཀྱི་སྐུ། ཚུ་སྐྱར་ཆ་ཚུ་ཆུ་ནད་ཀྱི་སྐུ་དང་སོ་བ་རྩལ་ཕུལ་དུ་
བྱུང་། ཚུ་སྐྱར་རྒྱུ་ཁག་རྒྱུ་ཆ་ཚུ། ཐང་འདུའི་ཤོད་སྤིན་ཚུ་ཞེས་པ་ཁོག་པའི་

ནང་གི་འབྲུ་སྤྱོད་མཐའ་དག་ཞི་བར་བྱེད། དེ་དང་མི་རིང་བར་དྲུག་ནད་ཞི་བའི་
ཆ་ལྟ། དགོན་པའི་རི་སྤྲད་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ལྟ་གཉིས། ཡང་ཡངས་ནང་ཆ་
ལྟ་གཉིས། མདོ་རྩ་ཆ་ལྟ་བཅས་ས་ཁུལ་སོ་སོར་མ་བཅོས་སྤྲན་གྱི་བདུན་ཅི་
རང་འབབ་དུ་ཡོད་པའང་རི་སྤྲད་ཅིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་
ཞེས་པའི་ཁྲ་སྒྲེའི་ལྷ་སྤྱོད་དར་སྐབས་དེ་དག་པལ་ཆེར་བསྐྱམས་ནས་མེད་ཀྱང་
ད་ཆ་རེ་བྱུང་སྤྲར་རྒྱུ་ལོད་སྤྲད་མདོ་ཅམ་ལགས།

གོང་རའི་ཡུལ་དུ་མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་ཚུལ།

གསུམ་པ། དེ་དག་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་རིམ་པར་
ཆགས་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་དོགས་པ་གཅོད་པ། བྱེ་བྲག་འཛོལ་གོང་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་གསུམ་ལས།

མི་རིགས་བྱུང་ཚུལ་དངོས།

དང་པོ་ནི། རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་མི་རིགས་གང་ནས་བྱུང་བ་དེ་དང་
ཚུལ་མཚུངས་པའི་མི་རིགས་འདི་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་
སྐོར་མདོར་ཅམ་སྤེང་བར་བྱ་བ་ལ། གང་ལ་གཞི་བཅོལ་ས་ནི་ཐོད་པས་བྲིས་
པའི་རྒྱལ་རབས་དང་རྒྱ་ཡིག་དུ་རྒྱ་མིས་བྲིས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཕྱོགས་བསྐྱེབས་
ཁག་ནས་ཐོན་པ་ལྟར་བྲིས་ན། ཐོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཆགས་ཚུལ་ནི། ཆེས་སྡ་བའི་
དུས་སུ་ཐོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སམ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་ཁང་ཁུང་ངམ་ཡུལ་གྱའི་མི་
རིགས་རིམ་པར་ཆགས། རྫོ་རྒྱུད་ནས་པ་སྤྱེའུ་དང་མ་བྲག་སྤྱོད་མོ་འདུས་པ་

ལས་ལྟོ་དང་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་འགོ་བ་རིམ་གྱིས་ཆགས། བྱང་རྒྱ་དུ་སྐྱེ་བའི་
 མི་རིགས་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱད་ཆ་བྱང་རྒྱ་དུ་ནས་བྱ་བུའི་མི་རིགས་དང་ཤར་ལྟོ་
 བརྒྱ་དུ་ནས་འཇང་རིགས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་དེ་དག་རིམ་བར་འཕེལ་
 རྒྱས་སུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་འདྲིའི་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོར་སྡེ་ཆེན་ཆེ་ཤོས་
 ལྷར་འདུས་པ་ནི་སྟོད་མངའ་རིས་ནས་ཆགས་པའི་ཁང་ཁུང་གི་མི་རིགས། ལྟོ་
 དང་དབུས་ནས་དར་བའི་དབུས་གུར་གྱི་མི་རིགས། བྱང་རྒྱ་དུ་དར་བའི་སྐྱེ་
 ལྟོ་མི་རིགས། བོད་བྱང་ཤར་ནས་དར་བའི་བྱ་བུའི་མི་རིགས། ཤར་ལྟོ་ནས་
 དར་བའི་འཇང་གི་མི་རིགས་ཏེ། མི་རིགས་ཀྱི་ཆོགས་སྡེ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཆགས་པ་
 དེ་དག་པན་ཚུན་འདྲིས་ཤིང་འདུས་པ་ལས་གངས་ཅན་པ་ཞེས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་
 སྤྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྤྱིར་འཇམ་གླིང་འདྲིར་མི་རིགས་
 ཆགས་འཇིག་གནས་གསུམ་སྤྱི་ཆོགས་པ་བྱང་དང་འབྱུང་རྒྱ་ལས་བྱེ་བྲག་རང་
 ཅག་གི་མི་རིགས་འདྲིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེ་ནས་རྗེ་འབངས་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་རྩུར་འགྱུར་པའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་པ་སྤྱི་
 ཆོགས་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས་ཤིང་། དེང་སང་དམིགས་བསལ་ཅན་
 ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་འདུག་པ་འདྲིར་བཀོད་ན་ཕྱིའི་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལས་
 གསལ་བ་རྩུར་བོད་དུ་མིའི་འགོ་བ་ཆགས་ནས་སྐབས་ཤིག་ན། སྤྱིང་གི་ནམ་
 མཁའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱིའི་སྐས་པོ་སྤྱན་བདུན་བྱང་བ་ལས་སྐས་གསུམ་མི་ཡུལ་དུ་
 བེབས་པ་ལས་ཁྱི་རྟེན་ཅིའི་ཞེས་པའི་སྐས་གསུམ་པ་དེར་གཉའ་ཁྱི་བཅན་པོ་ཞེས་
 བྱ་ཞིང་། ལི་ཉ་ལྷ་ཆོ་ཁག་དྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པར་གྲགས། ཆོ་ཁག་དྲུག་ལས་
 གཡུ་དང་སྤུ་གཉིས་མཆོ་སྡོན་སོགས་སུ་གནས་སྡོ་བྱས་པ་བཞིན་ལྷ་སྐས་

གསུམ་ཡང་ཁག་བཤོས་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་
འཇང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །རྒྱལ་པོ་སྤུན་གསུམ་པོ་མཉམ་
འབྲེས་ལས་ཆབ་འབངས་སུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲེས་ཏེ་
བོད་རྒྱལ་གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་འདུས་པར་གོར་མ་ཆག་འདི་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱད་པའི་གཞི་ཅམ་ཏུ་བཀོད་པའོ། །

བྱེ་བྲག་འཇང་རིགས་འདི་ཡང་རྒྱ་ནག་སྐད་དུ་ཐུའུ་ཏུན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་
ཆོ་ཁག་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ཡོད་ཅིང་། ཆགས་ཡུལ་ནི་མ་ཆུ། ཅོང་ཆུ། འབྲི་
ཆུ། མིང་ཆུའམ་སྐྱ་ཆུའི་ས་ཁུལ་དུ་ཆགས་པར་གྲགས་ཤིང་། བྱང་རྒྱུད་ནས་བྱ་
གུའི་མི་རིགས་མཆེད་པའང་རིམ་བར་འཇང་རིགས་དང་འབྲེས་པ་དང་། དེ་རྗེས་
དབུས་ཀྱི་བོད་རིགས་དང་ཡང་འབྲེས་ནས་དེང་སང་འཇང་རིགས་ཀྱི་མིང་
བརྟེན་འཇུག་ཡུལ་ཉུང་ཤས་ལས་མེད། བྱེ་བྲག་གོང་ར་བ་དང་འཛོལ་བ་རྒྱལ་ཐང་
སོགས་ཀྱང་འཇང་རིགས་དང་དབུས་རིགས་འབྲེས་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་གོང་
བྱ་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་གོར་མ་ཆག་གོ། དེ་ནས་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ནས་སྟག་རི་
གཉན་གཟིགས་བར་གཙོ་བོ་བོད་ལྟོ་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་། གཉན་གཟིགས་
ཀྱིས་ཡུལ་དབུས་སུ་འང་དབང་སྐྱུར་བྱས་པ་དང་། དེ་ནས་གནམ་རི་སྟོང་བཅན་
ཀྱིས་སུམ་རྩའི་མི་རིགས་སོགས་ལ་འང་དབང་སྐྱུར་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པ་དང་།
དེའི་སྐུས་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐུམ་པོས་གོང་གསལ་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོགས་སྡེ་
ཁག་ལྔ་ག་རང་གི་ཆབ་འབངས་སུ་བརྒྱག་སྟེ། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་གཤེས་
ཤུགས་རྣམས་ཀྱང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་རོ་བོར་

གཅིག་གྱུར་ཆགས་པ་རེད། དེ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་ཟད་དེར་སང་རྒྱ་ནག་མངའ་ཁོངས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཟི་ཁྲོན་དང་། ཡུན་ནན་སོགས་ཀྱང་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱིས་དབང་
 སྐྱུར་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་མང་པོའི་རིང་བོད་ཀྱིས་བདག་བཟུང་བྱས་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་ས་ཁུལ་དེ་དག་བོད་རྒྱ་གཉིས་ལན་དུ་མར་པན་ཚུན་འཕྲོག་རེས་ཀྱིས་
 མི་བསད་ཁྲག་སྐྱུར་གྱི་ཁྲག་མཆོ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཁོལ་སྤྱོད་བ་རེད། འཛར་
 རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་གསལ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་རྒྱུ་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག་
 ལས་ཐའེ་ཡི་མི་རིགས་ནས་མཆེད་པར་འཁོད་འདུག འཛར་དང་ཐའེ་ཡི་བར་དུ་
 འཛའ་ཞེས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོགས་སྡེ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས་རྗེས་སུ་དབྱུད་རྒྱ།

ཡུན་ནན་གྱི་མི་རིགས་དེ་ཡང་འཛར་རིགས་ཡིན་ཞིང་ཐོག་མར་ཐང་
 རྒྱལ་རབས་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཡའོ་ཀའུ་ཞེས་ཟེར། དེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་སྤོ་
 དང་རྒྱལ་པོའི་མིང་ལ་ཆའོ་ཞེས་བརྗོད་སྟེ་དང་དེ་ལ་རྒྱལ་ཕན་དུག་ཡོད། ཐང་
 རྒྱལ་རབས་དར་ནས་རྒྱལ་ཕན་དུག་པོ་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པའི་མིང་ལ་ནན་ཆའོ་
 ཞེས་བརྗོད། འདིའི་རུབ་བྱང་གཉིས་ཐར་ལམ། རྒྱལ་ཐང་། འཛོལ་གོང་གཉིས་
 དང་ས་འབྲེས་ནས་ཡོད། ཕྱིས་སུ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་རིགས་ཤུགས་ཆེར་འབྲེས་
 བྱས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་འཛར་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་
 རེད། འཛར་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྟེ་བ་ནི་ས་གདམ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེས་ཆོག་
 གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཛར་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ནས་ས་བབ་གནས་སྐྱངས་ཡག་
 ཤོས་བདམས་ཏེ་རྒྱལ་ས་བཅོས་པས་ན་ས་གདམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་
 ཟུར་ཆག་ནས་ཕྱིས་སུ་ས་ཐང་ཞེས་གྲགས། ལྷག་པར་འདུས་སྤོང་མང་པོ་རྗེ་
 དང་། ཁྱི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཛར་རིགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་

ནན་ཆའོ་(ཡུན་ནན་)སོགས་སུ་མངའ་ཐང་རྒྱས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ལའང་
བོད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་སླེབས་པ་འགའ་རེ་བྱང་འདུག འདུས་སྲོང་མང་པོ་ཟླ་
རྒྱུད་ནས་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་པལ་ཆེར་འཇང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱ་
ནག་ལ་སུན་གཅེར་ཏ་ཅང་ཆེ་ཞིང་མཐར་སྐྱ་གྲོངས་ས་ཡང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཡིན་
འདུག དེ་ཟླ་ཟླ་ཁྱི་ལྷེ་གཙུག་བཏུན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཕྱོགས་སུ་སྟོབས་ཤུགས་ཏ་
ཅང་དཀྲུལ་ཆེ་བས་རྒྱའི་གོང་མ་འབྲོ་དགོས་པ་དང་། གོང་མ་བོད་ཀྱིས་གསར་
བསྐྱོ་བྱས་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་དམག་ཤུགས་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་དོགས་ཟོན་དང་
ཞེད་སྤང་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་སྤྲོད་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་ནག་བོད་ལ་ཞེད་
སྤང་དང་གུས་བཀྱར་བྱ་དགོས་པའི་དུས་སྐབས་ནི་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་ནས་
ཁྱི་རལ་པ་ཅན་བར་རེད།

ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་འུ་བཙན་སྐབས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ཡིན་ཞིང་ལྷག་པར་རྒྱ་གར་
ཕྱོགས་ལའང་དབང་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱང་། ཁྱི་སྲོང་གྲོངས་ནས་བོད་ཀྱི་སྟོབས་
ཤུགས་ཀྱང་ཉམས་རྒྱུད་ཆེ་ཙམ་བྱང་སྤང་ནའང་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་
སྟོབས་ཤུགས་སྤར་གསོ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡུན་གནས་དཀའ་བ་དང་རྒྱ་བོད་
གཉིས་ཀ་དམག་འཁྲུགས་ཀྱིས་ཡིད་བསུན་ནས་རང་མོས་ཀྱིས་ཆིངས་འདུམ་
བྱེད་དགོས་ཆགས་འདུག

བོད་ཀྱི་ས་མཆམས་ལེ་དབར་མང་པོའི་ནང་ཚུར་ཤིག་སྟེ་ས་ཐང་ནས་
ཉིན་ཞག་གཉིས་ཙམ་ཡར་བསྐྱོད་ཀྱི་སར་གོང་འཁོད་རྩ་རྩེ་ཞེས་པར་རྒྱ་
བོད་ཀྱི་ས་མཆམས་བཞེས་པར་གྲགས་ཀྱང་། ཆན་རབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུན་དུ་
ས་ཐང་བཀྲལ་ནས་ཏོ་ཆེན་མ་སླེབས་གོང་གི་རི་འདབས་སུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་

བོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་རྒྱ་བོད་ས་མཆམས་གྱི་ས་རྟགས་
 དང་། རྡོ་རྩེ་རོང་ཞེས་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐབས་རྒྱ་བོད་དམག་འཐབ་གྱི་
 རྒྱ་དམག་གི་འགོ་དཔོན་མཐོ་ཤོས་དེ་དེར་བསད་པས་ན་ཁོ་ཆོས་འགོ་དཔོན་
 བསད་ས་དེར་མཆོན་རྟགས་ཤིག་བཅིགས་ནས་ཕྱིར་ཐོས་པ་དང་། དེ་རྗེས་
 ཁྱི་སྲོང་སྐབས་ཁྲལ་དེར་རང་དམག་རྒྱལ་བའི་མཆོན་རྟགས་ཤིག་ཀྱང་དགོས་
 པར་མཐོང་ནས་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྲལ་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྩུ་འཕྲལ་
 རོག་ནས་རྡོ་རྩེ་བཟོ་བཞུག་དུ་བཅོས་ནས་རྒྱ་བོད་ཤུན་ཕྱུར་གྱིས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་
 ལུགས་ཐེས་ཡོད་པར་བཞག་སློབ་ཡང་སྤང་བས་ཡི་གེ་དེ་ཞིབ་འཇུག་ཐུབ་ཆེ་
 ཐག་ཆོད་ཐུབ་གྱི་རེད། དེ་རྗེས་བོད་སིལ་བྱ་འཐོར་བ་ན། བོད་སྤྲད་ཕྱོགས་གྱི་
 དམག་སྡེ་ཁག་རྣམས་སོ་སོའི་ས་གནས་སུ་གཞིས་ཆགས་ཏེ། སྤྱིར་བོད་གྱི་
 མངའ་ཁོངས་ཡིན་ཡང་ནང་ཁྲལ་རང་སྡེ་རང་སྤྱང་དང་རང་ཁྱིམས་རང་སྦྱོང་གིས་
 རྒྱལ་ཕན་ལུ་བྱ་སོ་སོར་ཆགས། དེ་ནས་ལོ་སྤུམ་བརྒྱ་ཅམ་སོང་རྗེས་དུས་རབས་
 བཅུ་གསུམ་པའི་མཆམས་ནས་སོག་པོ་རྒྱལ་པོ་ཆེང་གེ་སེ་ཁང་གི་བྱ་རྒྱུད་ནས་
 ཡོ་རོབ་དང་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་དབང་བསྐྱར་དང་བོད་དང་རྒྱ་ནག་
 རིམ་བར་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཀྱང་ས་སྤྱི་བརྒྱེ་ཏ་སོགས་གྱི་བཀའ་བློན་ལས་བོད་
 རྣམས་རང་དབང་དུ་བཞག་པས་མ་ཆད་མཆོད་ཡོན་དུའང་གྱུར། དེའི་སྟབས་
 རྟུགས་གྱིས་བོད་གྱི་ས་མཐའ་མང་པོ་དབང་བསྐྱར་དང་སྤྱགས་རྩི་ཤི་ཞེས་པ་
 (ས་ཐང་)ཡང་དབང་དུ་བསྐྱུས། དེ་བཞིན་སི་ཁྲོན་དང་ཡུན་ནན་ཏུ་ལིའེ་བར་དང་།
 དེང་སང་ཡུན་ནན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཁུན་མིང་བཅས་པར་ཡང་དབང་བསྐྱར་བྱས་ནས་
 རིང་མིན་རྒྱའི་གོང་མར་ཁྱི་གསོལ་བྱས་ཏེ་ས་ཁྲལ་དེ་དག་གོང་མའི་མངའ་འོག་

ཏུ་བཅན་ཤུགས་ཀྱིས་བཅུག འོན་ཀྱང་བོད་མི་ཏུ་ཅང་མི་རིགས་ཁྱོད་པོ་དང་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གིས་སྤྱག་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སོང་དྲག་
པོས་བརྟུལ་ན་མཐར་འདུལ་དཀའ་བས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གྲོགས་པོར་བཅོས་
ན་ལེགས་པར་མཐོང་བ་དང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའང་རང་གི་
དབུ་མར་བཀྱར་ནས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཆོལ་ཁ་
གསུམ་དུ་བསྒྲིལ་ནས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པར་བྱིར་འབུལ་ཞུས་
ཏེ། ས་སྐྱ་པའི་དཔོན་རབས་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དབང་འོག་ཏུ་བྱུང་ཡོད་
ལ། རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་དབང་དུ་མནར་ནས་མ་གྲོལ་གོང་དུ་བོད་སོག་པོའི་འོག་
ནས་གྲོལ་ཏེ་རང་བཅན་ཐོབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ས་སྐྱ་བས་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་
རྒྱབས་ཆེར་བཏིང་མ་བྱུབ་པར་བརྟེན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞུ་མའི་ཏོག་ལྟ་བུར་གོང་
དུ་བཀྱར་བ་ཅུ་ལས་ནང་ཁྲལ་རང་བྱིས་རང་སྤྱང་སྤར་སྤར་གནས་འདུག
འཛོལ་གོང་རྒྱལ་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག དེ་ནས་ལ་རྒྱལ་
བ་སྐྱ་ཕྱིར་བདུན་པའི་སྐབས་པོ་ལྟ་ཐའི་ངེས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས།
མཚུངས་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་པོ་ལྟ་ཐའི་ངེས་རྒྱལ་སྐྱོར་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སར་དམག་
དཔུང་ཆེད་བཟངས་དང་བཅས་གཞུང་ཆབ་ཨམ་བན་གཉིས་བཞག དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་བོད་བྱང་ཕྱོགས་ཨ་མདོ་ཁྲལ་རྒྱ་ཁོངས་སུ་བཅུག་པ་དང་། (འབའ་
ལི)ཀྱང་ཏན་(རྒྱལ་ཐང་)དང་། མོ་ཤི འབའ་ལོང་། ས་ཁྲལ་རྣམས་ཀྱང་ཡུན་ནན་
མངའ་ཁོངས་སུ་བཅན་འདུག་བྱས་འདུག་པས་འཛོལ་གོང་གཉིས་སྤྱི་རྫོང་འབའ་
ལོང་ཡིན་པར་བརྟེན་ཡུན་ནན་མངའ་ཁོངས་སུ་དབང་མེད་དུ་ཚུད་པ་རེད། དེ་
དག་དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་སྐྱ་ཕྱིར་བདུན་པར་སྲིད་དབང་བྱུང་ནས་

དེ་དག་ཕྱིར་སློག་དགོས་པར་བྱུགས་ཆེར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་སྤྲད་མི་འདུག་
དུས་དེ་ཙམ་ནས་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་བོད་ལ་དབང་བྱུགས་སྒེལ་རྒྱའི་འགོ་ཚུགས་
པ་རེད། འོན་ཀྱང་འཛེལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་ཡུན་ནན་མངའ་འོག་དུ་མ་འཇུག་
བར་སྟོབས་བྱུགས་བཟུང་སྟེ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་སྤྱོད་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་ཆེ་སྟོད་ཙམ་
བར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གིས་དམག་བྱུགས་ཆེན་
མོ་རིམ་པས་བརྒྱུངས་པར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འོག་དུ་ཚུད་པ་སྐྱེ་འོ་བཀའ་
བྱུང་ཕུན་ཆོགས་བཀའ་ཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་རབས་ལས་བོད་ཀྱི་སྐྱོར་ནམས་
པལ་བསྐྱར་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་ལ་གཞིགས་ན་མཁའ་དེས་ཡོད། ཡ་སྐབས་
མགོན་ལྷ་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་འབའ་ལི་རྒྱལ་གསུམ་དུ་སྤྱི་བྱུང་སྟེ་
པ་རེ་ཆེད་བསྐྱོས་གནང་བ་དང་། འཛེལ་ཀོང་གཉིས་འབྲས་སུ་ས་གཙུག་པ་བསྐྱོ་
བརྒྱུངས་གནང་འདུག། སྤར་ཀླུ་པ་སྐྱེ་སྤྱོད་བཅུ་པ་འདིར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་
གནས་ཆེན་ཁ་བ་དཀར་པོའི་གནས་སྟོ་ཕྱེ་བ་སོགས་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་ཤིང་།
ཀར་དགོན་ཚུང་ཆགས་འགའ་ཞིག་བཏབ་འདུག་པ་ཕྱིས་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱར་
ནས་དདུལ་ཕུའམ་སྟོ་ཕུ་ཞེས་པར་བཀའ་ཡངས་ཅན་ཕུན་ཆོགས་སྤྱིར་ཐེར་ཡང་
ཡོངས་བྱུང་སྟོ་ཕུ་དགོན་པ་ཞེས་བྲགས། དདུལ་གྱི་གཏེར་ཁ་ཡོད་པའི་ཕུ་ལ་
དདུལ་ཕུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་སྐད་དུ་སྟོ་ཕུ་ཞེས་བརྗོད།

དེ་མཚུངས་འཛེལ་ཁྲོམ་གཞུང་གི་ཡང་ཐོག་དུ་བདེ་ཆེན་སྤྱིར་ཞེས་པའི་
དགོན་པ་ཡང་ཕྱག་བཏབ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཐང་དུ་ཡ་སྐབས་མགོན་ལྷ་པ་རང་
གི་ཞལ་བཀོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཐང་སུམ་ཅེན་སྤྱིར་ཡང་ཕྱག་བཏབ་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་
གཞན་དུ་གསལ། དེ་བཞིན་དུ་ཀོང་རའི་ཁུལ་དུའང་དགེ་དགོན་དང་ཀར་དགོན་

ཆུང་རིགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་དོན་གྲུབ་སྒྲིང་དགོན་པ་
ཆགས་ཡུལ་དུ་སྤར་འཇམ་དཔལ་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་སྡེ་ཞིག་ཡོད་པ་
ཕྱིས་ཡར་རྒྱས་དང་བཅས་དགོན་ཆུང་གཞན་དག་མཉམ་སྡེའི་བྱས་པ་ལས་དོན་
སྒྲིང་དགོན་ཆེན་བྱང་བ་འོག་དུ་གསལ།

གོང་གི་ས་དཔྱད་པ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་སྟེ་ཟངས་སྐྱག་
སྡེ་པ་གཞུང་ནས་ལོ་ལྟར་ཆེད་བརྒྱུངས་མཛད་པ་དེ་ལ་ཁལ་འབྱུལ་དང་སྤི་ཁྱ་
བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལ་དེ་ནི་སྐྱབས་མགོན་སྐྱ་སྒྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱ་ཆེ་
སྟོད་ཅམ་དུའང་བྱང་བ་ནི་དེ་ཆོའི་སྟོ་ལགས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་། དབྱ་ཁལ་
འཇལ་སྟེང་མཁན་དེད་ཆོ་ཆུང་དུས་སྤྱིའང་བཞུགས་འདུག་དེར་བརྟེན་པོ་ལྷ་ཐའི་
འིའི་སྐབས་འཛོལ་གོང་རྒྱལ་གསུམ་ཡུན་ནན་མངའ་ཁོངས་སུ་བཅན་བཟུང་བྱས་
པ་དེ་ཡང་ཕྱིའི་རྣམ་པ་ཅམ་ལས་དོན་སྟོད་པོད་གཞུང་གི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་སྐྱ་སྒྲེང་
བཅུ་གསུམ་པ་བར་རྒྱན་འཇགས་གནས་ཡོད་པ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལམ་ནས་
གསལ་བ་ལྟར་རེད།

རྒྱལ་རབས་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་རང་ཅག་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་ཚུལ་ལ་ཐག་མ་
ཆོད་པའི་བཤད་པ་རི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་པ་ལ་དབྱེད་པ་མདོར་ཅམ་ཁྱུ་ན། ལྷ་ལས་
ཕུལ་བྱང་གི་བསྟོད་འགྲེལ་སོགས་ལས། དབྱ་རན་དབྱང་ཆོགས་བཅུ་གཉིས་
དང་འཐབ་པ་རྒྱལ་པོ་རྩ་བ་ཉི་ཞེས་པ་དམག་པམ་ནས་དབྱང་ཆོགས་སྟོང་ལྷག་
དང་བཅས་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཆས་སུ་བརྩུས་ནས་རི་བོ་གངས་ཅན་དུ་བྲོས་པ་ལས་

བོད་མིའི་རིགས་ཆགས། དེའི་རྒྱུད་པ་ཞིག་ནས་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོར་ཕེབས་པར་
གསུང་རྒྱུན་དང་། བཀའ་ཆེན་སོགས་ལས་རྒྱལ་པོ་དཔག་བརྒྱུ་པའི་སྤྲུལ་
རྒྱལ་པོ་ཤར་པ་དེའི་བྱ་ཐ་རྒྱུད་དེ་ལ་མིག་བྱའི་མིག་འདྲ་བ་གཡུའི་སྤྲིན་མ་དང་།
དྲུང་གི་སོ་ཅན། བྲག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་དུ་འཁོར་ལོའི་མཆན་བ། སོར་མོ་དྲུ་བས་
འབྲེལ་བ་སོགས་མཆན་མ་གསལ་བས་ངན་ལྟས་སུ་དོགས་ཏེ་ཟངས་ཀྱི་སྒྲོམ་
ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་གང་གྲའི་རྒྱུར་བསྐྱར་བའི་མཐར་ཞིང་པས་རྟེན་དེ། གསོས་པས་
ཆར་སྤྲེས་པ་ན་སྤྲོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས་སྤྲོ་ནས་བོད་དུ་འོངས་ཏེ་སྟོ་རྒྱུད་ཅེ་ཐང་
གི་རི་ངོས་སུ་འབྱོར་པ་ལ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་ངོ་མཆར་སྤྲེས་ཏེ་དེས་
པས་བརྟེན་མ་འཁོད་པར་མཐུ་བ་མོ་གནས་དུ་ཀེར་བ་ན་ལྟ་ལྟས་ནས་ཕེབས་པར་
བསམས་ཏེ་ཤེས་པ་ཅན་ཀྱི་མི་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གཉའ་བར་ཁྲི་བྲས་ནས་གདན་
བྲངས་ཏེ་བོད་རྗེར་བསྐྱོས་སོ་ཞེས་ཟེད།

འདི་གཉིས་ཀ་བོད་རྒྱལ་ཕེབས་པའི་དུས་རབས་དང་མི་འགྲིགས་པས་
མི་འཐད་ལ། བྱད་པར་རྒྱ་པ་ཏེ་འཁོར་བཅས་བོད་དུ་བྲོས་པར་བཤད་པ་ནི་བོད་
རིགས་ཀྱི་ཆོན་པ་གཅིག་བོད་ཀྱི་སྟོད་ཕྱོགས་ནས་མཆེད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་
འདྲེས་པའམ་དེ་ཉིད་རང་ཡིན་པར་བཤད་ན་འགྲིགས་ཅམ་སྤང་མོད། དེ་ཉིད་
ལས་བོད་རྒྱལ་མཆེད་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ཁྱད་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏམ་མོ། །

བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་སྤྱང་གཏམ་དུ་སྤྱར་ན་སྟན་འཛེབས་ཆེ་ཡང་
དུས་རབས་དང་འགལ་ཞིང་། གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ལའང་མཆན་ལྟས་དེ་དག་ཡོད་
དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་སྤྲུལ་གྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལ་ལས་བོད་
རིགས་རང་ནས་བོད་རྗེར་ཕེབས་པ་ལས་གཞན་ནས་མཆེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་སྤྲོ་

བའང་བོད་ཞེན་གྱི་ཟམ་པ་བཅུགས་པ་ཅམ་མོ། །

འོ་ན་སྤར་བཤད་པའི་ལྷ་ཡུལ་ནས་ལྷའི་སྤྲུལ་པོ་བདུན་ལས་ཐ་ཆུང་གསུམ་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྲུལ་ཆེ་བ་བོད་རྗེར་བསྐྱོས་པར་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་སྤྲིར་ན་མི་དང་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ཐོག་མར་ལྷ་དང་། འགའ་ཞིག་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་མཆེད་པའང་ཡོད་ལ། ལ་ལ་མི་མ་ཡིན་དང་། དུད་འགྲོ་སོགས་ལས་ཀྱང་མཆེད་པ་དང་། སྤྲེས་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་མངལ་སྤྲེས་མ་ཟད་མི་དང་རྒྱལ་པོའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་རྩས་ཏེ་སྤྲེ་བ་དང་། སྐོང་ལས་སྤྲེས་པ། རྟོད་གཤེར་ལས་སྤྲེས་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བོད་དུའང་སྟོན་པོ་རུ་ལས་སྤྲེས་ནི་མི་མ་ཡིན་དང་མི་འདུས་པ་ལས་སྤྲེས་པ་དང་། འཁོན་རིགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལྷ་དང་སྤྲེ་འདུས་པ་ལས་སྤྲེས་པ་དང་། སྤེལ་རིགས་དང་རྒྱུངས་པ་རིགས་གཉིས་ནི་རྟོད་གཤེར་ལས་སྤྲེས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། འཕགས་ཡུལ་དུའང་དེ་འབྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་བཞིན་པས། བོད་རྒྱལ་ལྷ་ཡུལ་ནས་ཕེབས་པར་སྤྲེ་བ་ལ་འཛོགས་མི་དགོས་སོ། །ད་ལྷའི་མི་ལ་དཔགས་ནས་སྟོ་ཕྱགས་དོག་པོས་རྒྱལ་རྒྱུད་འཆོལ་བའི་ངལ་བའང་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་དང་སྤར་ནས་ཁུངས་དང་རྒྱ་མཚན་གང་མང་བ་དང་གང་བཅན་པ་དེ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི་ནམ་དཔྱད་ལྡན་པ་སྤྲིའི་སྟོལ་ཡིན་པས། རྩེ་བྲག་བོད་རྒྱལ་འདི་ཡང་ཤྲུལ་མི་ཅ་བའི་རིགས་ལས་མཆེད་པ་ཉིད་ཁུངས་དང་རྒྱ་མཚན་བཅན་ཤོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཆེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་སྤྲེ་སྤྲེ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་སྟོན་ཁར་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཕགས་པ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་ལ་བྱོད་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན། དང་པོར་བོད་དུ་འགྲོ་བ་སྤེལ། བར་དུ་ཟང་བེད་གིས་བསྐྱུས། མཐའ་

མར་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱུས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་དུ་འགྲོ་བ་སྤེལ་ནས་ཟང་
 ཟེང་གིས་བསྐྱུ་བའི་དུས་སུ་ཉེ་བར་བབས་པ་ན། འཕགས་མཆོག་འདི་ཉིད་ཤུག་
 ལི་ཙ་བི་སྟེ་དེ་བྲག་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱུས་སུ་སྤྱུལ་ནས་བྱོན་པ་དེམ་གྱིས་བོད་ལྗོ་
 རྩོགས་ཅེ་ཐང་ཞེས་པར་དེམ་གྱིས་བྱོན་པ་དང་། ཡུལ་དེས་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཐོང་བ་ན་མི་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ལྟ་ཡི་སྤྱུས་པོ་འདྲ་བ་འདི་སྟོ་བྱར་དུ་གང་
 བྱས་བྱོན། ཡུལ་གང་ནས་ཡིན་སྟེ་དུ་རོ་མཆོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས་ནས་
 འདི་སྟེ་དུ་འདི་སྟེ་བྱ་ང་ཆོའི་ལྟ་ཡིས་ལྟ་ཡུལ་ནས་གདན་དངས་པར་གོར་མ་
 ཆག་པས། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བསྐོ་བར་འོས་སོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་འདོད་མཐུན་བྱང་སྟེ། ཡུལ་མི་གཙོ་བོ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཉལ་བར་ཁྲི་བྱས་ནས་གདན་དངས་ཏེ་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ཤིང་། གཙུག་གི་རྒྱན་
 དུ་བཀྱར་བས་ན་གཉལ་ཁྲི་བཅན་སོ་ཞེས་མཆོན་ཆགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཁྱད་སྟེ་སྟོན་པ་སྐྱེ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་དགོངས་པ་ན། འཕགས་
 པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྲིམ་རྩ་ཅན་དུ་བྱེན་ཏེ་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བྲག་
 བྱས་ནས་བྱས་མོ་གཡས་པའི་ལྟ་ངས་ལ་བཅུགས་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་
 རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཞབས་ཀྱིས་མ་བཅགས། གསུང་གིས་མ་བསྐྱངས་ན་འདི་རྣམས་
 ཀྱི་དོན་དུ་བཞུགས་པར་བྱ་ཞེས་བྱས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་
 པ། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནི་ད་ལྟ་དུང་འགྲོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་
 སོང་བས་སེམས་ཅན་མིའི་མིང་ཡང་མེད་པའི་སྟེན་པ་སྟེན་ནག་ཏུ་གྱུར་པ། ཤི་
 བ་ཐམས་ཅད་ངན་འགྲོའི་འཛིག་རྟེན་དུ་མཆོ་ལ་ཁ་བ་བབས་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་
 ཡིན་པས། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྱོར་གྱིས་གདུལ་བར་

འགྱུར་བས། སྟོན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱལ་བས་གདུལ་བྱ་མིའི་འགྲོ་བ་
བསྐྱེད། དེ་ནས་ཐང་ཐིང་གིས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱུས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་
སྤྱལ་བ་དང་། ཡང་འཇམ་དཔལ་ཙྰ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་
འདི་ལ། །རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་བྱ་བ་བྱེད། །བྱང་གི་སྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །དེ་
ཡི་ཆེན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ལྷ་ལྷན་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་
གནས་པའི། །རྒྱལ་པོ་མི་ཡི་ལྷ་ཞེས་བ། །མི་ཙ་བི་རྣམས་རིགས་སུ་འབྱུང་། །དེ་
ཡང་སྤྲགས་ཀྱི་དོན་སྤྱབ་སྟེ། །ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར། །རིག་པ་
ལོངས་སྤྱོད་ལྷན་ཞེས་བྱ། །མི་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡང་གྲུབ། །ལོ་ནི་བརྒྱད་ཅུར་རྒྱལ་
སྟེན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་དུ་མས་ཁྱད་དུ་བསྤྲགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་མཚན་ནི་ཤུག་རི་བྲག་པ་ནི་ཉི་མ་ལའི་རི་རྒྱུད་དང་བྲག་རི་མཐོན་
པོའི་བར་སང་རམ་གཞོངས་སུ་ཆགས་པའི་ཤུག་རི་རིགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་
ལས་ཐོད་སྟོད་སྟོགས་ཀྱི་མི་རིགས་འཕེལ་བའམ་ཡང་ན་དེ་དང་འབྲེལ་ཐག་
ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་འདིས་འགྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་གོར་མ་ཆག་ལ། རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་
པོ་ཡང་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱལ་ཡིན་པ་ནི་ལུང་རིགས་
དུ་མས་གྲུབ་ལ། སྐབས་དེའི་ཐོད་དབུས་སྟོགས་ཀྱི་ཐོད་མི་རྣམས་ནི་མིའི་བྱང་
ཆོས་ཆ་ཆང་བར་ཆགས་མེད་པས་དེའི་ཁྲོད་ནས་ཐོད་རྗེའི་རྣམ་པར་སྤྱལ་པའི་
སྐབས་སུ་མ་བབས་པར་གཟིགས་ནས་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་ཐོན་པ་ལྟར་ཤུག་
མི་ཙ་བིའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐེབས་པ་ཡིན་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་
ཏུའང་གཞུང་ཁྱད་ས་བཙུན་ཅིང་དགེ་མཚན་ཆེ་བའི་བྱིར་དང་། ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱི་
ཡིད་ཆེས་དང་དག་སྣང་སྐྱེས་བ་དང་། ཐང་ཐིང་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱེད་

སླ་བ་སོགས་དག་མཚན་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པའི་ལུང་བསྟན་
ལའང་བསྟུ་བ་མེད་པས་ལུང་ཚད་མར་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།
བོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་དངོས་ཡོད་དང་སྐྱར་ན་ཁུངས་བཅན་གཅིག་ནི་ངེས་
པར་ཡོད་དགོས། དེ་ནི་མི་ཙམ་གྱི་རིགས་འདི་ཉིད་འཐད་ཆེ་ཞིང་། བཤད་ཚུལ་
གཞན་ནམས་ནི་དོན་དངོས་དང་སྐྱར་ན་སྐྱར་གཏམ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྐབས་དེའི་ཡུལ་དེ་པ་ནམས་དུད་འགྲའི་གོམས་གཤིས་ཆེ་
བས་མའི་དགོས་མཁོ་སྟོད་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པས།
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་སྟོད་རུང་དུ་མ་གྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་འབྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པས་བར་དུ་ཟང་ཟིང་གིས་བསྐྱུད་གོས་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་དུས་ལ་བབས་པར་གཟེགས་ནས། འཕགས་མཆོག་སྐུན་
རས་གཟེགས་ཀྱིས་བསམ་བཞིན་དུ་ལྷ་ན་མེད་པའི་མའི་མཚན་ཉིད་ལུན་ལུན་
ཆོགས་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་ཤེབས་པ་དང་། སྐྱར་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐུས་
ཡུལ་དེ་པ་བ་ནམས་ཀྱིས་མཇུག་བཅས་ཀྱིས་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་ཤིང་བྱུང་
དུ་འཕགས་པའི་ངོ་མཆར་སྐྱེས་ཏེ། ལྷ་ཡུལ་ནས་ཤེབས་པར་བསམ་ནས་དད་
པའི་སྤྱོད་ལོང་རབ་ཏུ་གཡོས་པ་དང་བཅས་མ་གྲོས་བསམས་པ་གཅིག་མཐུན་
ཀྱིས་རང་གི་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པར་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱལ་རབས་གཞན་ལས་མ་གསལ་ཡང་སྤྱན་མཆེད་གསུམ་མཉམ་དུ་
ཤེབས་པར་ངེས་ཏེ། རང་དང་མི་རིགས་མི་གཅིག་པའི་ཡུལ་གང་ཞིག་བཟོད་
དཀའ་བའི་ས་ཐག་རིང་པོར་བཟོད་པ་ལ་རང་གི་སྤྱན་གཉེན་ནས་ལྷ་གོགས་ཤིག་
དང་འགྲོགས་ནས་བསྐྱོད་དགོས་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་མཐུན་འཇུག་གིས་དབང་ལས་

ཡིན་ལ། རྗེ་འདི་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱན་མཆོད་གསུམ་ལྟན་དུ་ཕེབས་པ་
ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། རྒྱལ་རྒྱུད་འཛོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་མགོ་རྟོག་མཐའ་དག་བསལ་བ་
ལས་དགག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ལྷ་འི་སྤྱི་པོ་སྤྱན་བདུན་ལས་ཐ་
མ་གསུམ་མིའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཞེས་བཤང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ངོ་
མཚར་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་མཆོག་གིས་གནང་བར་ཡིད་ཆེས་གྱིས་ཆེ་
བསྟོད་བྲུས་པ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་དངོས་དོན་མིན་ནོ་ཟེར་ན་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་
ནམས་ལ་གཏམ་བཟང་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་གོང་མ་འགའ་ཞིག་
ལ་བྱད་འཕགས་གྱི་ཡོན་ཏན་མངའ་བར་བསྟུན་དེ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་
པོ་ཞེས་དང་། གནམ་བསྐྱོས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བོད་པས་ཆེ་བསྟོད་བྲུས་པ་
དང་། རྒྱ་གར་དུའང་རྒྱལ་པོ་བྱད་པར་ཅན་ནམས་ལ་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ལྷ་
ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྦྱེས་པ་ལ་ལྷས་བྱིན་དང་། མཆོད་སྦྱིན་ཞེས་
བསྟོད་པ་བཞིན་ནོ། །

སྤྱན་རྒྱུད་བ་གཉིས་འཇང་དང་བྱ་བྱ་སོགས་གྱི་རྒྱལ་པོར་ཕེབས་པར་
བཤད་པ་དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་བདེན་པར་སྤྲང་སྟེ། དང་པོའི་ཆར་ཞང་ཁྱུང་
གི་མི་རིགས། ཐོད་དབུས་འགྱུར་གྱི་མི་རིགས། བྱ་བྱའི་མི་རིགས་དང་འཇང་
རིགས་ནམས་སོ་སོར་ཆགས་ཤིང་། ས་བབ་གྱི་གནས་སྤངས་སོ་སོ་བའི་དབང་
གིས་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་བར་ཡོད་པ་ལ། རྒྱལ་
པོ་སྤྱན་གསུམ་གྱིས་སོ་སོའི་འགོ་འཁྲིད་མཇུག་དེ་མི་རིགས་སྟོད་བཟང་སྟེལ་བ་
དང་། ཟང་ཟིང་དང་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་གནས་ཆད་སྟེལ་བའི་བྱ་བ་ནམས་བསྐྱབས་
ཏེ་མི་ཆོས་གཙང་མའི་ངོ་བོར་རིམ་གྱིས་བསྐྱར་བར་མཇུག་པ་དང་། དེ་དག་

བོད་རིགས་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་སྐྱབ་ཀྱང་
རུས་པའི་སྟོབས་དང་སྐལ་པ་ཅན་ཞིག་བཟོ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་པས་ཐ་མར་ཆོས་ཀྱིས་སྤུས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྒྲིམ་པ་ལྟར།
ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་མི་རིགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆབ་འབངས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ཁྱིམ་ས་ལུགས་
གང་ཅིར་ལུགས་བཟང་ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསྐྱར་ནས་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་
བར་མཛད་པ་ནི་དུས་དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་
ཤེས་པར་རུས་སོ། །

སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་བོད་དུ་མིའི་འགྲོ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་
ནི་བོད་དབུས་འགྲུར་ལ་གཟིགས་ནས་གསུངས་ཤིང་། མཆོ་བྱི་བར་གསུངས་
པའང་ལྷ་སའི་འོ་ཐང་གི་མཆོ་བྱི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བོད་ཅེས་པའི་གནས་
ཀྱི་དབུས་མ་དང་ཆོས་དར་སའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་ས་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་
པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས་མདོ་དང་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས། བོད་ཅེས་
པའི་མིང་དུ་མ་སྒྲུབ་པས་དེའི་ཆོ་བོད་ཆགས་ཟིན་པར་བསྐྱབས་པ་ནི་ངལ་བ་འབའ་
ཞིག་སྟེ། མ་འོངས་པ་ན་བོད་ཆོས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་བྱད་དུ་འཕགས་པ་འདི་
འདྲ་བ་འབྱུང་བར་འགྲུར་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དུས་དེར་ཆགས་ཟིན་པ་ཞིག་
ལ་ལུང་བསྟན་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ཡང་མིང་སྲར་གྲུབ་ལ་དོན་ཕྱིས་གྲུབ་པ་དང་།
དོན་སྲར་གྲུབ་ལ་མིང་ཕྱིས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱི་པ། གནའ་བོའི་ཤུལ་ལམ་ཡངས་པོ་སྤར་གསལ་དང་། །འབྱུང་
འགྲུར་གློ་གསར་ནམས་ཀྱི་འཇུག་གཞི་སྟེ། །རང་ལུགས་གཏན་ཚུགས་བྱ་བའི་

གཏན་ཆོགས་སུ། །ལེགས་པར་གྲུབ་པས་ཀུན་གྱིས་སྤྲོད་དུ་བྱུངས། །སྤྲོད་པས་
མ་མཐོང་བྱི་རབས་ཇི་འཆོལ་དེ། །སྤྲོད་འགྲོད་མེད་ཀྱང་བྱིས་འགྲོད་འཕེལ་འགྱུར་
བས། །ཏྲ་ཏུ་འཛིག་ཏེན་མཐའ་གཉིས་ལེགས་སྤངས་ཏེ། །ཆོས་སྤྲོད་ལུགས་
བཟང་བསྐྱབ་པར་ཁུར་ལེན་གྱིས། །

འཛོལ་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་མིའི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ།

གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་འཛོལ་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཆགས་ཚུལ་ལ་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས།

དང་པོ། མིའི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ་སྤྱི།

གོང་གསལ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་སྐབས་འཛོལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་ནས་
ཀྲང་རང་ཕྱེ་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་ཏེ་པ་རོལ་གཞོམ་པའི་སྤྱིང་
སྟོབས་དང་བྱས་རྗེས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན། དབུས་གཞུང་ནས་ཆེ་
བསྟོད་དང་གཞེངས་ཉུགས་ཐོབ་པ་དུ་མ་བྱུང་འདུག དཔེར་ན། དེད་ཀྱི་གྲོང་བ་
ཚུ་སྦྱར་དམག་དཔོན་གྱི་དཔོན་རབས་དང་པོ་དེས་ཀྲང་། དབུས་གཞུང་གི་སྤྱི་ཞུ་
ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་བསྐྱབས་པའི་གཞེངས་ཉུགས་སུ་ལྟ་ས་ཞོལ་རྩོད་རིང་རོས་སུ་མིང་
ཐོ་བཀོད་དེ་བསྟོད་ཆེག་གིས་ཡོད་པ་ཡུལ་མི་རྒན་རབས་ཆོས་གཏམ་རྒྱན་དུ་
གྲགས་པ་མ་ཟད། མི་མང་འདུ་ཚོགས་ཀྱི་མཇུག་སྐོ་གང་སར་དཔོན་རབས་ཀྱི་ཆེ་
བ་བརྗོད་སྐབས་སུ་འང་དང་པོར་སློང་སློང་བའི་སྐབས། རང་ཅག་གི་དཔོན་དང་
པོ་ལྟ་ཞོལ་རྩོད་རིང་རོས་ལ་མིང་ཡིག་སྤྲ་བ། བསྟོད་དཀའ་བའི་བྲག་གཡང་དུ་ཚུ་
གསར་འཛུགས། རི་དང་ཐང་ལ་ཞིང་ཁ་གསར་བཟོ། སྤང་བར་གྲིམས་ལུགས་
གསར་གཏོད། ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་འཛིན་སྦྱོང་སོགས་གང་ཅིར་འབངས་མི་
སེར་དགའ་བདེའི་དབལ་ལ་སྦྱོར་བའི་བཀའ་བྱིན་ལྷན་པ་མཆིས་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད་

པའི་དཔོན་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པ་ལྟར། དེང་འདིར་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དཔོན་འབངས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་གཏམ་བཤད་སྟེན་པོས་ཚོགས་དམངས་སུ་
སྒྲིག་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཀྱང་ཤེས་བྱུང་། སྐད་ལྟ་སར་འབྱོར་ནས་ཞིབ་དཔྱད་
སྐབས་ཞོལ་རྩོད་ཀྱི་རིང་གི་རིམ་གཅིག་ལ་དཔལ་པོ་མཛད་རྗེས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་
མཆན་ཐོ་བཞོད་ཡོད་པ་བདེན་པ་རེད་འདུག། དེ་འདྲ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གཞན་
ཡང་མང་མོད་གསལ་པོ་མ་དྲན་པས་མ་བྲིས།

ཀོང་རའི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོམ་པས་ཕྱོགས་སྒྲོར་ལའང་འགའ་
ཞིག་གིས་མེས་ཨག་ཚེས་ཀྱི་བཅུན་མོ་བྱི་མ་ཀེམ་ཤིང་ཀོང་རྩོམ་པར་དོགས་
ཀྱང་ཞིབ་དཔྱད་སྐབས་ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅན་སྐུ་པའི་བཅུན་མོ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་
རྩོམ་པ་ཡིན་པ་ནི། ཀོང་རྩོམ་པའི་བཅས་ཐོག་མར་མི་ཉག་ཕྱོགས་ནས་པེབས་པ་
ཡིན་ཡང་། རྩོམ་པའི་ཐོ་ཆེ་གདན་ཁྱེད་དང་བཅས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་ས་
གཞིར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུལ་འགྱུར་སྟེ་ཚོགས་ཀྱིས་པེབས་བཞུད་
མཛད་འདུག་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཐང་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་པེབས་ཏེ། པེབས་ལམ་དུ་སྐྱས་
ཤིག་འཁུངས་པ་རྒྱལ་བསྐྱར་ནས་སྐུ་མ་འགྲམ་ཞེས་པར། ཕྱོགས་རྩི་ཞིག་གིས་
སྐུ་མ་རྒྱུད་ཞིག་རྒྱས་འབྱེར་བ་བྲལ་ནས་ཁ་བྱས་པ་ལ་བྱ་རྒྱུད་ཞིག་ཡོད་པ་
རོ་མཆར་དུ་མཐོང་བས་གསེས་ཏེ། ནར་སོན་པ་ན་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་དཔལ་
ཅལ་གྱིས་སྤྲུག་པས། འབའ་ལོང་གི་དཔོན་ཆེན་མཛད་དེ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱེ་
བ་དཔལ་པོ་སྟེན་གྲགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་མ་ཟད། ལྷ་སར་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་མདུན་དུ་རྩོད་གཅལ་བཞིང་བའི་གཡུ་མདོག་གི་རྩོམ་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་
གིས་སྤུལ་བར་གྲགས།

ཚུ་འབྲམ་དུ་སྐྱམ་ཚུང་ཉིད་པའི་ས་གནས་དེར་སྐྱམ་འབྲམ་ཞེས་
མིང་དུ་ཆགས་པ་དེར་སང་ཡང་བཟོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་འདིར་མ་
བཀོད། དེ་ནས་ཀོང་རའི་མཐེལ་དུ་ཐེབས་ནས་མུ་ངན་སངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སྐྱེ་ངལ་བསོས་པ་དང་ཡུལ་དེ་པ་བ་རྣམས་ལ་ས་ཞིང་འདེབས་ལས། གྲོ་
གཞས་སོགས་སློབ་གནང་མཛད་པ་ན། ཀོང་རྫོང་ར་བ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་པ་
དང་། ཡང་ན་ཀོང་རྫོས་མུ་ངན་སློང་བའི་ཅེ་འཛོའི་ར་བ་ཡིན་པས་སློང་ཅེ་
ར་བ་ཞེས་བཟོད་ཀྱང་ཆོག དེ་ལྟར་ཡིན་པའང་གོ་གཞས་དང་སྐྱེ་ཉིད་སོགས་
ལས་ཀྱང་ཆོད་དཔག་བྱུབ།

སྐས་དེ་ནི་འབའ་ལོང་གི་སྤྱི་བྱུང་ཐོག་ནས་མཛད་རྗེས་ཆེ་བས་འཇང་
རིགས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱུད་དེའི་མཐའ་མ་འཇང་རྒྱལ་
པོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་ཞེས་གྲགས་པ་དེ། རྒྱུབས་མགོན་ལྔ་པའི་
དངོས་སློབ་ཏུ་གྱུར་ཏེ་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱོད་པར་ཐོག་བཀོད་པ་སོགས་
ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་བྱུང་འདུག བོད་ཁམས་
སུ་བཀའ་འགྱུར་དཔར་དུ་བཀོད་པ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་གྲགས། ལྷ་སའི་རྫོ་བོ་
རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་སློབ་མདུན་དུ་འབྱུག་གི་ཀ་བ་ངོ་མཆར་ཅན་འཇུགས་
མཁན་ཡང་འཇང་རྒྱལ་འདི་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་སྟན་
པོ་རིང་ཅིང་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་འཇང་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤར་ནས་ནང་ཆོས་
ལ་དད་འདུན་ཆེ་བ་དང་། བོད་རིགས་དང་གོ་མས་གཤེས་འདེས་ནས་མིང་ཆོག་
གི་ཐ་སྙད་ཅུང་མི་འདྲ་བ་འགའ་ལེ་མ་གཏོགས་བོད་མིར་གཅིག་གྱུར་དུ་གནས་
བྱུང་པ་ནི་གོང་གི་རྒྱལ་སློན་རྣམས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་རེད། ཕྱིས་སུ་དབྱུང་བྱུང་བ་

ཆུ་ཕྱོགས་སུ་འཇལ་དགོས་པ་དབང་མེད་དུ་བྱུང་ནའང་། པོད་ལུགས་ལ་བརྟེ་
སྤང་ཆེ་བ་དང་པོད་ཕྱོགས་སུ་སྤྱིང་ཉེ་བ་ཤིང་སྟག་ཡིན་པ་ནི་ད་ལྟོ་འདྲ་དེ་ལྟར་མ་
ཉམས་པ་ཡོད་སྟེ། ཆུ་རིགས་ཀྱི་འབྲེས་ལྟར་འབྲི་ཆུ་ལྟར་འབྲེས་ཆེས་མཐོན་
ཀྱང་སྤྱི་རབས་ཀྱི་ལུགས་བཟང་མ་བརྒྱགས་པར་འཛིན་ཐུབ་པ་ནི་ངོ་མཆར་དང་
སྤྱིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་རེད།

བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འད་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འད་པ་ནི། ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་དཔོན་
འབངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་ཚུལ་ནི་ཕྱི་འཁྲུང་སྤྱང་ལ། འཛོལ་གོང་གཉིས་མངའ་
སྡེ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པས། ཅ་བ་གཅིག་ལ་ཡལ་ག་སོ་སོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་
ནི་ས་བབ་གནས་སྤངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པས། དང་པོ་གོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་
ཀྱི་དཔོན་འབངས་བྱུང་ཚུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱི་དཔོན་ཞལ་ངོ་གཉིས་དང་
དེ་གཉིས་ཀྱི་འོག་དགོན་སྡེ་རྣམས་ཆགས་ཡོད། ཞལ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཤི་
ཉལ་ཞལ་ངོ་ཡིན། འདི་ཉིད་སྤྱང་གོང་རའི་མཐེལ་དུ་མདའ་དཔོན་ཀྱི་གོ་གནས་
བཟུང་ནས་ཡོད་པ་ལ། སྐབས་ཤིག་མདའ་དཔོན་དབང་ས་ཞེས་པ་དེ་ཡོན་ཏན་
དང་ཆོས་དད་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས། དེ་འདྲི་རི་ལུགས་སུ་ནགས་ཁྲིད་སྟུག་པོ་ཤི་བ་ཉལ་
ས་ཞིག་རྩ་རི་ཁྲིད་བརྒྱབས་ནས་གནས་བཅས་པ་ལ་རིམ་བར་གྲོང་སྡེ་ཆགས་
ཤིང་། རྣམ་ཞིག་ན་ཞལ་ངོ་འོ་གོ་གནས་ཐོབ་པ་ན་ཤི་ཉལ་ཞལ་ངོ་ཞེས་བྲགས།
འདི་འོག་མདའ་དཔོན་ཕྱེད་དང་བདུན་ཀྱི་མི་སེར་ཡོད།

མདའ་དཔོན།

མདའ་དཔོན་བདུན་ནི།

༡༽ བྱ་སྦྱངས་སྦང་ཞེས་པ་སྦྱ་ཟུར་ཆག་ནས་ཤྱེ་འབྲུམ་སྦང་མདའ་
དཔོན་ཞེས་གྲགས། འདིའི་འོག་ཀོང་ར་མཐིལ་གྱི་རྟ་ཁེབས་བརྩ་ཡོད་པ་རྩ་བའི་
གནས་སྦངས་ནི་ཞིང་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཐོག་ཉུང་ཤས་ས་མ་འགྲོག་དང་། ཕལ་ཆེ་
བ་རྟ་ཐེལ་བདག་པོ་ཡང་ཡིན།

༢༽ གཤམ་ནང་བསྟན་མདའ་དཔོན་ཞེས་པ་འདིའི་འོག་སྦྱོ་བ་རོང་གི་མི་
སེར་རྟ་ཁེབས་བཞི་ཡོད། འཆོ་ཐབས་གོང་དང་མཚུངས།

༣༽ བསྟན་པ་སྦང་མདའ་དཔོན་འདིའི་འོག་བཅའ་ཉེ་ནང་། ཅོལ་གྱ།
གྱར་ཁང་། ཤ་རི། སྒོན་ལམ་བཅས་གོང་སྡེ་སྡེ་འབྲི་རྩ་བ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་ལས་
མང་ཆེ་བ་ནི་འབྲི་རྩ་རྩུར་རོལ་དུ་ཡོད། དེ་བཞིན་སྦང་བཟང་དང་ས་འབྲེལ་དུ་
ཡོད་པའི་སྦྱང་ཁུམ་ཞེས་པའི་གོང་སྡེ་གཅིག་ལ་བྲིས་དུད་དགྲུ་ཡོད། དེ་ནི་དོན་
གྲིང་དགོན་པའི་ཆོས་གཞིས་ཡིན་འདུག། བརྒྱལ་ཁྲན་སྦྱང་ཞེས་པ་དེ་ནི་སྦྱར་
ཀོང་རའི་ཁོངས་དང་དོན་གྲིང་དགོན་པའི་གཞིས་ཁུངས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། བྲིས་སུ་
ཟི་ཁོན་གྱི་དབང་འཁུགས་འོག་དུ་རྩུད་ནས་སྦང་བཟང་གི་ཁོངས་སུ་བསྦྱར་འདུག།

༤༽ རྩ་སྦྱར་མདའ་དཔོན་ཞེས་པ་འདིའི་འོག་ལ་ཡོལ་ཞེས་པ་མདའ་
དཔོན་བཞུགས་ས་ནས་ལ་མཐོན་པོ་ཞིག་པར་ཡོལ་ནས་ཆགས་པའི་གོང་སྡེ་
ཁག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དུལ་སྐྱད་ལ་ཡ་བྲེས་ཟེར། ཆོས་གཞིས་དང་ཁལ་པ་སྡོམ་
ན་རྟ་ཁེབས་དགྲུ་ཡོད། མང་ཆེ་བ་ས་མ་འགྲོག་ཡིན།

༥༽ འབྱར་སྤང་མདའ་དཔོན་ཞེས་པ་འདིའི་འོག་མི་སེར་ཚུ་སྤང་འོག་
ལྷ་ཡོད།

༦༽ ཐང་སྤྱོད་མདའ་དཔོན་ཞེས་པ་དེའི་འོག་མི་སེར་རྟ་ཁེབས་བརྒྱད་
ཡོད་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཞིང་པ་དང་། ས་མ་འབྲོག་དང་ཆོང་པ་བདག་སོ་ཡང་མང་
སོ་ཡོད་ལ། གྲོ་པའི་རིགས་ཀྱི་མི་སེར་ཡང་ཁག་མང་ཡོད། དུལ་སྤྲད་ལ་ལི་སེ་
ཞེས་བརྗོད།

༧༽ གཡག་ར་མདའ་དཔོན་བྱེད་ཁའི་མི་སེར་ཡོད་ཅིང་ཤ་ཉལ་ཞལ་
ངོའི་འོག་རྩ་ཐད་ཀར་འབྲོ་དགོས། རྟ་ཁེབས་བརྒྱ་ཡོད། པལ་ཆེར་བ་ས་མ་འབྲོག་
དང་ཆོང་པ་འང་ཡོད། ས་མཆམས་གཡག་ར་བསྟན་ལ་སྤྲང་ངམ་མཐོང་སྤྲང་
ལ་ཁ་ཞེས་པ་ཚུན་ཆད་ཡིན།

རྩེ་བོ་སྤྱང་ཞལ་ངོ་།

གཉིས་པ་རྩེ་བོ་སྤྱང་ཞལ་ངོ་ནི།

༡༽ མདའ་དཔོན་དང་ཞལ་ངོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་དེ་མཚུངས།

༢༽ མཐའ་ཚུ་མདའ་དཔོན།

༣༽ བྱེད་སྤྱོད་མདའ་དཔོན་དང་གསུམ་ཡོད། འདི་གསུམ་གྱི་འོག་སྤྱ་
དཔེ་བོད་རིགས་རྟ་ཁེབས་བརྒྱ་དང་། འཇང་སྤྱེ་ཡང་ཁག་མང་ཡོད་ཅིང་དེ་བཞིན་
འབྲི་ཚུ་པ་རོལ་རྩ་ཆར་ཐང་འོག་ཁག་ལྷ་བཅས་ཡོད།

༤༽ སྤྱེ་ཁུག་མདའ་དཔོན།

༥༽ ལེ་ཡག་མདའ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་འོག་པལ་ཆེར་འཇང་སྤྱེ་ཡིན།

དཔོན་ཁག་འདི་དག་སྤར་བོད་ཀྱི་དམག་སྡེའི་གོ་གནས་ཐོག་ནས་མིང་
 ཏུ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ་ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ལོག་ཏུ་ཚུད་ཀྱང་དཔོན་ཁག་ནི་བཞེ་བསྐྱར་
 ཕྱིན་མེད། མདའ་དཔོན་འདི་དག་སྤར་པལ་ཆེ་བ་རྫོང་ཁག་ཡིན་འདུག་སྤར་
 ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་བ་ཅན་ཡང་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་སྟེ་ས་
 མཆམས་ཀྱི་གནད་འགག་ལ་གཞིགས་ནས། རང་སྡེ་རང་དཔོན་རང་ས་རང་
 སྤང་གི་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་བདག་རྒྱུན་སྦྱལ་བ་དང་། ས་གནས་ནས་
 རང་ས་རང་གིས་སྐྱོབ་སྤྱོད་མིན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཆེ་དབུས་ཕྱོགས་ནས་
 དམག་སྡོན་གཏོང་རྒྱུའི་བཀའ་བསྐྱོས་དམ་བཞག་གནང་ཡོད་འདུག་པ་ཞན་
 རབས་ཆོའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་གསལ། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་བའི་བར་རང་སྡེ་རང་དཔོན་
 དང་རང་ས་རང་སྤང་། རང་ཁྲིམས་རང་སྐྱོང་སྐོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོག་གཅིག་གི་ནམ་
 པ་ཆ་ཆང་ཞིག་ཆགས་ནས་ཡོད།

ཡ་སྤྱབས་མགོན་ལྷ་བ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་
 བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་རྩི་སྲིད་དོན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་ཏེ་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་
 དགོས་བྱུང་ཞིང་། མཛད་འཕྲིན་ཡང་རྒྱས་པོ་བྱུང་འདུག་ལ་ལྷག་པར་དུ་འཛུང་
 ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་དགོན་ཁག་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བྱུག་བཏབ་
 པ་དང་། དེའི་དབུ་འདོམས་ཀྱང་མཛད་འདུག་པ་དེ་དག ༡༩༥༩ མཆམས་
 སུའང་པལ་ཆེར་ཡོད་འདུག་ ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆབ་མདོར་རྒྱལ་བ་འཕགས་
 པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའང་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པའི་སྐབས་དང་
 ཡང་དུས་མཚུངས་ཡིན་འདུག

གཞན་ཡང་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་རྒྱལ་ཐང་

ཕྱོགས་སུ་མི་དགུས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཅོས་ནས་ཐེབས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་གོང་
རའི་མདུན་དུ་འབྲི་ཚུའི་སྤྱིང་པན་ཚུན་སྐྱེལ་སྒྲོལ་གྱི་བྱ་ཆེན་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་
ཡུལ་སྐད་དུ་ཨ་ཞེས་ཟེར། སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱང་པོའི་ཆས་སྤྱས་ནས་ཡར་
ལས་བྱ་ཆེན་དེའི་ནང་ཞུགས་སྟེ་ཕྱིར་ཐོན་སྐབས་བྱ་གཉན་གྱིས་སྒྲ་དགོས་
སྟོར་བརྗོད་པ་ན། སྤྱི་མེད་ཟེར་བས་བྱ་དཔོན་དེས་དབྱུག་པ་འབྱར་ཏེ་བརྟེན་
པར་བཅུས་པ་ན། ཁོང་གིས་དབྱ་ཞུ་ཕྱད་ནས་དབྱ་གྲག་གྲག་མཛད་པས། བྱ་
དཔོན་དེས་ཁྱེད་ཀྱི་མགོ་ལ་བརྟགས་ན། སྟེ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དབྱ་
འབྲ་པོ་ཞིག་འདུག་པས་མ་ཡིན་དགུ་ཡིན་པོས་ཟེར་ཏེ་བྱ་སྤྱི་མེད་པར་བཏང་
འདུག། ཁོང་གིས་ཨ་ཅི། ངའི་མགོ་འབྲ་པོ་ཡོད་པ་ལ་བསམས་ནས་དམིགས་
བསལ་དེ་ལྟ་བུ་བཏང་བ་ནི་ཉ་ཅང་གི་དད་པ་བརྟན་ཞིང་དམ་ཆོག་ལ་རྒྱ་སྤྱང་
ཐུབ་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ་ལྟ་སར་ཐེབས་འབྱོར་བྱུང་ནས། ལུང་
པ་དེ་ནས་ཡོང་བའི་བྱ་རྒྱུན་རྣམས་ས་ཆོགས་སོ་སོར་བཀག་འགོག་དང་ཤ་
ཁལ་བསྐྱེད་ལེན་མི་ཆོག་པ་དང་། པན་ཕྱོགས་ཚུལ་མཐུན་དགོས་པའི་བཀའ་
རྒྱ་གོས་ཆེན་ལ་བྲིས་པ་ཞིག་ཕྱིར་སྐྱེལ་གནང་འདུག་པ། འོན་ཏེ་དགོན་པའི་
བཀའ་བསྐྱེད་ནང་བཞུགས་ཡོད་འདུག།

དེ་ལ་དཔག་ན། འོན་བྱུང་སྤྱིང་དགོན་ཆེན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཚོས་མཛད་པའི་བདེ་གཤེགས་བླ་ཆུ་སེར་པོའི་ནང་དུ་གསལ་དགོས་པ་ལས་
མ་གསལ་བས་འཇམ་དཔལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་མཆན་འཁོད་ཡོད་པ་དེའི་འཇུས་
པར་གནང་བའོ། སངས་རྒྱས་པའི་སྐྱ་ཆེ་ཐ་མ་ཞིག་ནས་ཆགས་པ་གང་རུང་
ལས་མི་འདུག། གང་ལྟར་ཡ་སྐབས་མགོན་བསྐལ་བཟང་གི་སྐྱ་དུས་སུ་དགོན་

བ་ལེགས་བྱ་བ་ཟིན་ནས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་འདི་དང་ཏ་ཅང་གི་འབྲེལ་བ་ཆེན་
པོ་བྱང་འདུག།

དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱ་ཐེང་རིམ་བྱོན་ལ་དགེ་བ་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་བཞེས་མ་གནང་གོང་དུ་བརྒྱ་འབྲུལ་ཞེས་བ་འབྲུལ་ཚན་འགངས་ཆེ་བ་
དང་། རེན་ཐང་ཆེ་བའི་གངས་བརྒྱ་ཕྱག་བཀལ་བ་ཐེངས་རེ་འབྲུལ་སྲོལ་ཡོད་
བ་འོག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་རེད།

སྐར་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྔ་པས་ཆེད་བརྒྱུད་མཇུག་པའི་འབའ་སྟེ་བ་
དང་། དུས་མཚུངས་འཛོལ་གོང་གཉིས་སྤུའང་ས་དཔྱོད་བ་ཆེད་བརྒྱུད་གནང་
འདུག་པ། དེའི་འོག་ཏུ་འཛོལ་གོང་གཉིས་ཚུད་ནས་ཡུན་རིང་ཞིག་གནས་
འདུག ས་དཔྱོད་བ་དེའི་མཉམ་དུ་འཛོལ་དགོན་ཁག་གསུམ་བྱུན་མོང་གི་མཁན་
པོ་རེ་ཡང་གཏོང་སྲོལ་འདུག་པ་འོག་ཏུ་གསལ།

འབའ་སྟེ་བ་ནི། མི་དབང་པོ་ལྷ་ཐའི་ཇིའི་སྐྱབས་ཁམས་སྤྱོད་ས་ས་ཁྲལ་
མང་པོ་རྒྱ་ནག་གིས་འཕྲོགས་འདུག་པ་ལྟར་འབའ་མི་གཉིས་ཟེ་ཁྲོན་གྱིས་དབང་
བྱས་བྱེད་པར་བརྟེན། འབའ་སྟེ་བའི་དབང་ཆ་དཔོན་ནས་དེའི་ཁྲིམ་ཆང་འཛིན་
པའི་ཤུལ་འཛིན་རྗེས་སྤུའང་ཡོད་འདུག འཛོལ་གོང་རྒྱལ་གསུམ་རྒྱ་འོག་ཏུ་མ་
འཇུག་བར་རང་ཤུགས་བཟུང་ནས་བསྐྱད་པར་བརྟེན། དབྱས་གཞུང་ནས་ས་
དཔྱོད་བ་མིང་བསྐྱར་གྱིས་ཐངས་སྐྱབས་སྟེ་བ་ཆེད་བརྒྱུད་མཇུག་ནས་ཐངས་
རག་གི་དགོས་མཁོ་རྣམས་དེ་ནས་སྐྱབ་སྲོལ་བྱང་འདུག་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱི་ཁྱེ་
དང་དབྱ་ཁལ་འབྲུལ་གྱི་ཡོད་འདུག དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་གནས་འདུག་
པ་ཕྱན་ཆོའི་དུས་སྤུའང་བགེས་སོང་འགའ་ཞིག་གིས་ཁལ་འབྲུལ་བ་དང་དེ་དག་

མངལ་རྒྱ་བྱང་འདུག དེ་ནས་མཆམས་འཛོག་གནང་འདུག་པ་ནི་རྒྱ་ནག་ལ་
འཛིགས་སྒྲང་བྱང་བའམ་ལྟ་ས་ནས་རྒྱ་གར་བར་ལམ་ཆེན་གསར་བཟོ་བྱུང་པ་
དང་། རྒྱ་གར་ནས་འབྲུལ་ཆས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་བྲངས་རིགས་བསྐྱབ་སྤྱོད་བར་
བརྟེན་དེ་ནས་སྤྱོད་གནང་བ་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས།

དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ཡསྱུ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྤྱི་ཆའི་སྟོད་
ཅམ་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤར་ཡང་ཁམས་ཕྱོགས་གང་སར་ནས་བཅན་
འཛུལ་བྱེད་པ་འོག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར། དུས་དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འོག་
ཏུ་དབང་མེད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་བྱང་འདུག འོན་ཀྱང་ས་ཁུལ་སྟན་ཆེགས་རེ་འཇལ་
རྒྱ་དང་ནང་ཁུལ་འདུམ་མ་བྱུང་པའམ། ཕྱི་ནས་བཅན་འཛུལ་བྱེད་མཁན་བྱང་
ན་ཡུལ་ནན་བརྒྱད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཏུ་སྟན་ཏུ་བྱང་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་རིགས་རམ་
གནང་རྒྱ་ཅམ་ལས་ནང་ཁུལ་རང་དབང་རང་བདག་དང་། རང་ཁྲིམས་རང་སྐྱོང་
ཆོག་པ་སྤར་བས་ཀྱང་སྟོད་ཡངས་སུ་ཕྱིན་འདུག

དུས་དེ་ནས་ས་མཆམས་སྤར་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་འཛོལ་ཁྲིམ་གཞུང་ཏུ་རྒྱ་
དམག་ལྟ་བུ་རྒྱ་སྐོར་ཞིག་བཞག་འདུག་པ་དེ་ལ་འཛོལ་རྒྱ་དཀར་ཞེས་གྲགས་
ཤིང་། འོན་ཀྱང་ས་ཆེགས་སོ་སོར་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་ནས་འབྲེལ་ཡོད་
གཏན་ཆེགས་སྤུལ་པའི་དཔོན་རིགས་མཐོ་ཤོས་མེད་པ་ན་སྤྱི་ཏུ་བསྐྱབ་རྒྱ་ལས་
གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ས་ཁུལ་སོ་སོར་ཁུལ་བསྐྱུད་དང་དབང་མེད་རིགས་གཏན་
ནས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཆོག་བཞག་པར་བརྟེན། ཀྱང་ཁན་མ་འཕྱོར་གྱི་བར་ཏུ་
རྒྱ་གཞུང་ནས་དབང་བྱུས་དངོས་སུ་མེད་པས་རང་སྤྱི་རང་སྐྱོང་གཙང་མ་སྤར་
ལྟར་གནས་པས། ཕྱི་རྒྱ་ཁོངས་ཅམ་ལས་ནང་དོན་བོད་འབངས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ་

ཁོ་ནར་བསྐྱེད་ས་ནས་སྤྲོད་ཐུབ་པའི་སྐྱབས་བཟང་དེ་བྱུང་བ་རེད།

གོ་མིན་ཏང་གི་སྐྱབས་རྒྱ་ནག་ལ་དམག་འཁུག་ཏུ་ཅང་ཆེ་ཡང་རེད་ཆོའི་
ས་ཁུལ་རྣམས་སྤར་བཞིན་བདེ་འཇགས་ཁོ་ན་ལས་དམག་མི་ཆེད་སྐྱབས་སོགས་
ཀྱི་བརྒྱུ་གསལ་མ་བཏང་བར་བརྟེན། ང་ཆོའི་བགྲེས་སོང་རྣམ་པས་རང་གཞུང་
མ་ཟད་གོ་མིན་ཏང་གི་གཞུང་ལ་འང་དགའ་མོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཆོན་
ནི་ས་ཁུལ་སོད་རིགས་རྣམས་མ་ཟད་འཇར་རིགས་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཆོས་སྤྲིད་
གང་ཅིར་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁོ་ནའི་འོག་རྒྱན་གནས་བྱ་འདོད་ཡོད་པ་ལྟར་
དེ་ལ་དོ་སྟོན་མ་གཏང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཀྱང་རེད།

རྒན་རབས་ཆོས་སྦྲོབ་སྟོན་དུ་རྒྱ་ནག་ལ་འཇུག་རྒྱའི་ཁུལ་ནི་རྒྱས་
བཅད་ལྟར་གང་ཐོབ་པ་དེ་ཙམ་ལས་ལྷག་པ་འབྱུང་མི་དགོས། གང་ཡིན་ཞེ་ན་
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམག་སོགས་སོགས་སྤྲིག་པའི་རྒྱ་དུ་གཏོང་གི་རེད། རང་
རའི་དབྱུས་གཞུང་ལ་ཡར་འབྱུང་ན་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྤྲོགས་སུ་འགྲོ་བས་འགོ་
ས་མ་ནོར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དབྱུས་གཞུང་འོག་ཏུ་བསྐྱེད་ན་ཁུལ་དམ་པ་དང་
ཁྲིམས་རྒྱབ་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། ལུང་པར་ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་བབས་པ་དང་ལོ་
ལྷགས་ཏྲག་ལེགས་སོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྲིད་རྒྱལ་ཁམས་གཞན་ལས་ཡག་ག་ཡོང་
གི་ཡོད་ལུགས་རྒྱན་དུ་ཤོད་ཀྱི་འདུག་པ་ཐོན་གྱིས་ཀྱང་གོ་ཐོས་བྱུང་། ཕྱིས་ལྷ་
སར་འབྱོར་ནས་ལྷ་ཁང་ཁག་ཏུ་མཆོད་མཇུག་ལ་འགྲོ་དུས་རྒན་པོ་ཆོའི་གཏམ་
རྒྱུན་དེ་བདེན་པ་རེད་འདུག་སྟུང་པ་བྲན་བྱུང་། དེ་འབྲེལ་གནས་རྒྱལ་མང་
པོ་ཞིག་ལ་བལྟས་ན་དེ་ཁུལ་གྱི་མི་མང་རྣམས་ནི་རང་མོས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ལ་བཙུ་
བཀུར་མི་ཞུ་བ་གསལ་པོ་རེད།

དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་དབང་ཤུགས་སྤེལ་ས་ཚུལ།

དེ་དག་ལ་གཞིགས་པས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པས་དབང་འཛིན་ངི་ལྟར་
བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གསུམ་པའི་སྤྱི་ཚེ་སྟོད་ཅམ་བར་དུ་གནས་པ་དེད་
ཆོའི་སློ་ལགས་ཚུང་དུའི་སྐབས་སུའང་མཐོང་སྟོང་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག།

ཕན་གྱི་སློ་ལགས་ ༡༩༥༠ ལས་མས་ཞིག་ལ་ཁོངས་སོང་དེ་དུས་ཁོང་
དགྲའ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲགཉིས་རེད། དེ་ལ་གཞིགས་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལས་མས་
ཞིག་ཏུའང་ཟངས་སྐྱག་ཕྲེ་བ་མེབས་གྱི་ཡོད་འདུག དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱ་ནག་
གོང་མའི་རིང་ལུགས་མཐུག་བསྐྱེལ་རྒྱུའི་སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་ལྟ་རྒྱ་སྤྱི་ལྟ་རིང་ལུགས་གྱིས་
བསམ་ངན་འཆང་སྟེ། ཐོད་སྤྱད་ཕྱོགས་གྱི་ས་ཁུལ་གང་ས་ནས་རྒྱ་དམག་ཆེད་
བརྒྱུས་གྱིས་བཅན་འཛུལ་ཤུགས་ཆེར་བྱས་འདུག་པ་ལྟར་འཛོལ་གོང་རྒྱལ་
གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་བྱས་པ་རེད། དེའི་དབང་ཤུགས་ལ་ལ་ལན་བྱབ་རེ་བྲལ་
བར་བརྟེན་རྒྱ་ཁོངས་སུ་སྟོད་དགོས་བྱུང་བ་ལོག་ཏུ་གསལ།

ཆོས་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

བཞི་པ། ཁྱད་པར་གཏོན་འདུན་སྐབ་པའི་ཆོས་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ་
ཆོས་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སྟོན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་དོན་སྤྱིང་དགོན་པའི་གནས་སྟངས་
གཉིས་ལས།

ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས།

དང་པོ། ས་ཁུལ་འདྲིའི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་མིའི་འགོ་བ་སྤྱི་མཆུངས་
 ལྟར་བཟའ་བཏུང་ཡོངས་སྤྱོད་ཅམ་གྱིས་རེ་བས་མི་ཆོམས་པར་དེ་ལས་མཐོ་
 བའི་བདེ་བ་ཞིག་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་འཛིག་ཏེན་པའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་མི་
 ཐུབ་པར་ཐབས་ལམ་ཟུར་བ་ཞིག་འཆོལ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་
 ལ་སྤྱོ་བ་ཆེ་བ་དེ་བྱུང་འདུག དེའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ལ་ཆོས་དང་དེ་འཆོལ་བ་ལ་
 ཆོས་འཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེ་ཡང་རྣམ་བ་སྣ་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་
 ལས། རང་ཅག་གངས་ཅན་པའི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གང་ལ་ཡིད་ཆེས་
 བྱ་བའི་ཆོས་ནི་བོན་གྱི་ཆོས་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡར་རྒྱས་ལས་ཐུབ་པ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་
 ཐོས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་སློལ་བཏོད་པ་དང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་
 བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་སྤྱོན་པ་དེའི་བཀའ་བློན་ལས།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་གཅིག་ཏུ་
 དད་ཅིང་སྣང་ནོར་དམ་པར་བཟུང་སྟེ་སྟོ་གསུམ་ཅི་ཐུབ་གྱིས་འབད་འབྲུངས་ལ་
 གཞོལ་བ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཀོང་ཇོ་ར་བར་ནང་ཆོས་དར་ཚུལ།

དེ་ནས་རིམ་བས་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོར་དར་བ་ན་ཀོང་རའི་ཕྱོགས་

སྤུང་བཀའ་གདམས་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་པ། དགེ་ལུགས་རིམ་གྱིས་དར་
ཏེ་དགོན་རྒྱུང་ཁག་མང་བྱུང་འདུག་པ། དཔེར་ན། བཀའ་བརྒྱད་པའི་དགོན་པ་
ཁག་མང་བྱུང་བ་ནི་ཕྱིས་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་པའི་པེབས་
ནས་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཀར་དགོན་མང་པོ་གསར་འཛུགས་དང་། སྤར་
གསོ་མཛད། ཁྱད་པར་ས་ཐང་སོགས་འཛུགས་སྡེ་ཁག་ཏུ་དགོན་ཁག་བཅུ་
གསུམ་བྱུག་བཏབ་སྟེ་འཛུགས་སྡེའི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། ཐ་མར་སྐྱེ་
གཤེགས་ས་ཡང་གོང་ཁྱུས་ལྟར་གཉའ་ནང་བསྟན་མདའ་དཔོན་གྱི་གཟིམ་
ཤག་ཏུ་ཡིན་འདུག་པ་དེའི་སྐྱེ་ཆས་དང་རྟེན་རྩལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་།
ཁྱད་པར་མགོན་པོ་བཅོ་དྲུག་མཆོར་ཅན་གྲག་ནས་རང་བྱུན་དུ་པེབས་པ་རྩོ་
སྟོ་བྱི་མ་མེད་པ་ལས་གྲུབ་པ་བྱུང་ཆད་མ་དེ་ལ་རྩོ་དཀར་ཤེལ་གྱི་རང་གདངས་
གསལ་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་ཐོད་སྐྱེས་དང་རྩས་རྒྱན་ཅན་བཀའ་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་
སོགས་ ༡༩༥༩ བར་མཛུགས་རྒྱ་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་དགེ་དགོན་ལ་མཆོན་ན། གཡག་རའི་ས་ཁུལ་དུ་སྤར་
དགོན་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་ཕྱིས་ཉམས་ཆགས་སོང་ནས་གྲག་
རྒྱ་དགོན་པ། འཛིན་དགོན་པ། ལི་བུ་སྟོད་དགོན་པ། གྲག་འོག་དགོན་པ།
བཀའ་ཤིན་ཆོས་སྤྱིང་། བསམ་གཏན་ཆོས་སྤྱིང་བཅས་གཡག་ར་དགོན་ཁག་
དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་ ༡༩༥༩ བར་མ་ཉམས་པ་ཡོད་ཅིང་། དགོན་པ་ཆེ་གས་མིན་
ཡང་བཤད་སྐྱབ་གྱི་ཉམས་བཞེས་གང་ལེགས་ཡོད། དེ་དག་ཐོག་མར་བཀའ་
གདམས་པའི་དགོན་པ་ཡིན་འདུག དེ་དང་ཉེ་བར་འབྱུང་སྟེང་མདའ་དཔོན་གྱི་
མངའ་འོག་འབྱུང་སྟེང་དགོན་པ་དང་། རྩོ་ཙོང་ཁ་པའི་དབེན་སྐས་ཆ་ཁོངག་

དབང་གྲགས་པ་མདོ་ཁམས་སུ་ཐེབས་བཞུགས་ཀྱིས་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་ཏེ།
བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་དགོན་རྒྱུང་རིགས་ཆགས་ཚུད་པ་རྣམས་དགེ་ལུགས་
སུ་བསྐྱར་ཏེ་བསྐྱར་སྤྱིང་བཅུ་གསུམ་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས་པའི་ནང་ཆོན།
ཀོང་ར་རྩ་རྒྱུར་མདའ་དཔོན་གྱི་མངའ་འོག་བྲག་ལངས་(བྲག་ཡང་)ནང་དུ་ལྷ་
ཁང་བཙེགས་པ་ཞེས་པའི་དགེ་དཔོན་བཅུ་གསུམ་གནང་གིས་དེའི་ནང་དུ་དགེ་
འདུན་ཞལ་བྲངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་སྟོར་བཞུགས་པ་བླུ་བ་སེར་པོའི་ནང་
དུ་འདྲ་གསལ།

དེའི་སྟོན་རྒྱུད་འཛིན་པ་རྩ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྱེང་དང་པོས་དོན་སྤྱིང་
དཔོན་པའི་ཆགས་ལུལ་དེར་བང་ང་ཞེས་པ་ཤིང་གཏུང་མ་བཙེགས་པའི་སྐུ་བ་
ཁང་བཅུ་གསུམ་བཞེངས་ཏེ་སྐུ་བ་པ་པོ་འཇམ་དཔལ་བཅུ་གསུམ་ཞེས་སྐུ་བ་
སྡེ་འདི་ཡང་བླུ་བ་སེར་པོའི་ནང་དུ་གསལ་སྟོན། བང་ང་བཅུ་གསུམ་ནི་ཕན་
ཆོའི་དུས་སྐབས་དཔོན་པའི་སེང་དུ་མ་ཉམས་པ་ཡོད། དེ་དང་མི་རིང་བར་སྐྱར་
ལང་སྤང་ཞེས་པར་ཡང་དགེ་དཔོན་ཞིག་ཆགས་འདུག་པ་ཕན་ཆོའི་དུས་སྐབས་
དཔོན་རལ་གྱི་ཤུལ་འདུག།

དེའི་བྱང་པོས་རི་མཐོན་པོ་དེའི་སྤྱིང་དུ་ཁྱུང་ཁྱུང་ཅེ་དཔོན་པ་ཞེས་པ་
བཀའ་བརྒྱུད་དཔོན་པ་ཞིག་གྲང་ཆགས་འདུག གཞན་ཡང་ཀོང་རའི་མཐེལ་
སོགས་ས་ཁུལ་ཁག་གཞན་དུ་འདྲ་དགེ་དཔོན་དང་ཀར་དཔོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་
སྟོན། དེའི་ནང་ཆོན་ཁམས་ས་སྤང་(གམ་ས་སྤང་)ཞེས་པར་དཔོན་པ་དང་། ལ་
ཁ་སྤང་ཞེས་པའི་དཔོན་པ་གཉིས་ཆགས་ཤུལ་ཅམ་ལས་མེད་ཅིང་ཆོས་ལུགས་
གང་ཡིན་གསལ་ཁ་མི་འདུག རྩ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྱེང་གཉིས་པས་དཔོན་པ་

དེ་དག་ཕྱོགས་བསྐྱེལ་གྱིས་དོན་གྲུབ་སྤིང་དགོན་པ་གསར་འཛུགས་བཀའ་ཤིན་
བསྐྱེད་ས་པ་དེ་ནི་རྒྱུས་པ་འོག་ཏུ་འཆད། བསྟན་པ་སྤང་མའད་དཔོན་འོག་ཏུ་
བསྟན་པ་སྤང་དགོན་པ་ཞེས་པ་དབུས་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་ལག་
དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ཡོད།

དགོན་པ་དེ་ཆགས་སྡེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་
ཡང་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་འདུག་ཅིང་། དགོན་བདག་ནི་སྟག་
ལུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་ནས་གནང་གི་ཡོད། རྗེ་པོ་སྤེང་ཞལ་ངོའི་འོག་
ཏུ་སྐྱ་དཔེ་འབྲི་གུང་དགོན་པའི་ས་ཁུལ་དེར། སྤར་ཏེ་པོ་སྐྱ་ཞེས་པ་སྐྱ་མ་དོན་
གྲུབ་ཆོས་རྒྱལ་འཁུངས་ནས་དབུས་སྐྱ་ལེབས་ཏེ་གསན་བསམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་
སྤེང་པོ་མཛད་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲི་གུང་ཡ་རི་སྤང་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་
རང་ལུལ་བྱིས་ལེབས་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྐྱ་སྤེང་
ན་རིམ་གྱིས་དགོན་བདག་མཛད་དེ་དང་སང་དེའི་སྐྱ་སྤེང་ཡོན་ཏན་སྐྱལ་སྐྱ་རིན་
པོ་ཆེ་འཆོ་བཞུགས་ཡོད།

དེའི་སྐྱ་སྤེང་དང་པོ་ཡ་རི་དགའ་ཕྱག་བཏབ་མཁན་གས་ཡིན་སྟེ་དང་
སྐྱ་སྤེང་ན་རིམ་ནི་དབུས་ཀྱི་ཡ་རི་དགའ་དགོན་པ་དང་། གཞིས་དགོན་འདི་
གཉིས་ཀ་ལ་བཀའ་ཤིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པས་ཡ་རི་དགའ་རང་ལའང་གོ་
གནས་མཐོ་ཞིང་མཆོན་སྟན་ཆེ་བ་མ་ཟད། དེ་ཁུལ་ནས་གྲ་རྒྱུན་གཞན་ལས་
དམིགས་བསལ་ཆེ་བ་ཡོད་འདུག།

དེ་མཚུངས་ཆོས་གཤམ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་སྤེང་ཅི་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་མི་སྤང་ཡང་
ད་ལྟ་དགོན་པ་དེའི་འགན་ཁུར་བཞེས་པོ་གཤམ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ ཡང་དེ་ཁུལ་

དུ་ཀམ་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་དབུས་གྲུང་མཆོ་སྤྱད་དགོན་
པའི་དགོན་ལག་ཡིན། ཆེ་བ་འདིར་དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་བརྒྱ་སྟོར་ཡོད་འདུག
དགོན་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ནི་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ་ལྒྱལ་བ་ཀམ་པ་སྤྱི་ཐེང་བརྒྱད་
པའི་ཞལ་སྟོབ་ཏུ་གྲུང་ཏེ་དེའི་འོག་ཏུ་འཇང་ཁུལ་དགོན་པ་ཁག་བཅུ་གསུམ་
ཕྱག་བཏབ་པར་བྱགས་འགན་མཉམ་བཞེས་གནང་མཁའ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་འདུག
ལྒྱལ་བ་ཀམ་པ་སྤྱི་ཐེང་བཅུ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་འཇང་དགོན་དགོན་
ཁག་བཅུ་གསུམ་གྱི་དགོན་བདག་མཇར་འདུག་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་གྱི་མཆོང་
ལ་ལྷ་མ་སྤྱབ་པ་དཀར་པོ་ཞེས་གྲགས།

དགོན་པ་དེ་དག་གི་མ་དགོན་ནི་འཇང་ཀྱུ་དགོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཐེ་
བའི་ས་ཐང་གི་ཕྱོགས་ལའང་ཀར་དགོན་བཞེ་ཡོད། དཔེ་ཆོའི་དུས་སུ་དགོན་པ་
དེ་དག་འགའ་ཞིག་ལྷ་ཁང་ལྷ་བྱ་དང་། འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་གཙང་མིན་པས་བཟུང་
ནས་ཡོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་བཅུན་གྱི་དགོན་པ་སྤར་རྒྱུན་ལྷར་ཡོད་འདུག་
ཀྱང་གྲེ་བྲག་འབྲེད་པར་དཀའ། དེ་བཞིན་འཛོལ་པའི་ཕྱོགས་གྱི་འཇར་རིགས་
གྱི་ཁོངས་སུ་འང་བཀའ་དགོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ། དེའི་ནང་ནས་ཆེ་ཞོས་
ནི་འཇར་ཕྱ་མོ་དགོན་པ་དེ་ཡིན་འདུག དེ་ལྷ་བྱའི་ཀོང་རའི་མངའ་ཁོངས་དང་། དེ་
དང་འདབས་འབྲེལ་པའི་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་གོང་སྟོས་ལྟར་
ཡིན་ཞིང་། དེ་རེ་རེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གནས་སྟངས་སྟོར་འདིར་འབྲི་དགོས་པ་མིན་
ཏུ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་སོ་སོའི་རྒྱུ་མངའ་ཡོད་པ་མ་ཉིད་
པས་འདིར་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་བས་སྟོ་པམ་ཡོད།

དོན་གྲུབ་སྤྱི་ཐོག་མར་བྱལ་བཏབ་ཚུལ།

དགོན་པའི་མཆན་ལ་དཔལ་ལྷན་དོན་སྤྱི་ཐོག་གྲགས། ས་ཁུལ་དེའི་
དགོན་པ་ཀུན་ལས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་དགོས་སྒྲུལ་ལྷག་གེད་
མཁན་མང་བས་འགོ་ས་མདའ་རོལ་མགོ་བ་དག་སློ་བཟང་སྣེ་གྲགས་དང་
གོས་མོལ་གྲིས་འབྲི་ཁུལ་དུ་བྱས་ཤིང་ཁོང་ནི་ལོ་རྒྱུས་ངེས་པོ་ཞི་བྲག་འདུག།

སྐར་ཡང་དགོན་པ་འདིའི་འབྲུང་ཁུངས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། དོན་
སྤྱི་ཐོག་ཆེན་འདི་ཐོག་མར་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་རིམ་བ་ནི། གོང་གསལ་ལྟར་
སྐྱེ་ཞབས་ཅུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཐེང་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་རིམ་
གྲིས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་བ་གོང་མ་ཆག།

འོན་ཀྱང་ཡ་སྐབས་མགོན་ལྷ་པ་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་མཛད་འཕྲིན་
རྒྱས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཆབ་མདོ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་
ཡང་མདོ་ཁམས་སུ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་ཏེ། དགོན་ཁག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཏབ་
པའི་ཐ་མ་དོན་དགོན་འདི་ཡིན་པས་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དགོན་པའི་མཆན་ཡང་དོན་གྲུབ་སྤྱི་ཐོག་ཐཏགས་པ་ཡིན་ལུགས་དང་།
ཅུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་གྲུས་ཆོའི་དགོན་པའི་དགོན་བདག་གཅིག་གནང་
དགོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོན་པ་ཡིན་ལུགས་་
གན་རབས་ཆོས་གསུངས་སློལ་ཞིག་ཀྱང་འདུག།

གང་ལྟར་ཡང་དགོན་པར་སྐྱེ་འགྲེད་ནམ་བུ་དུའང་ཆབ་མདོ་རྒྱལ་བ་
འཕགས་པ་ལྷ་ལ་སྐྱེ་སྐྱེལ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་འབྲུལ་སློལ་འདུག། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་སྐྱེལ་དེ་

ནི་གྲ་ཚང་སྤྱག་གིས་བསྐྱབ་ལས་འཕགས་པ་ལྟ་ལ་འབྱུང་སྟོལ་མི་འདུག དེ་
དག་ལ་དཔགས་ན་འཕགས་པ་ལྟའི་དགོན་པ་ཡིན་པར་སྤྱོད་ནི་ཕྱིའི་ཆེ་བསྟོད་
ཅུ་ལས་དགོན་པའི་བྱགས་འགན་བཞེས་པ་ནི་བྱུང་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག འོན་
ཀྱང་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱ་སྤོང་རིམ་བྱོན་ནས་དགོན་པའི་
དགོན་བདག་གནང་བཞིན་པ་རེད། ཡང་གཞུང་ས་དག་འཕྲན་པོ་བྲང་བ་དབྱ་
བརྟེས་ནས་འཛོལ་ཀོང་གཉིས་སུ་ས་དབྱོད་པ་ཆེད་བཟངས་དང་ཆབས་ཅིག་
སྤྱལ་སྤྱའམ་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་རེ་ཡང་གདན་ཞུས་ཀྱིས་དདུལ་བྱ་དགོན་པ།
འཛོལ་བདེ་ཆེན་དགོན་པ། དོན་གླིང་དགོན་པ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་གནང་སྟོལ་
འདུག་ཅིང་། མ་དགོན་དདུལ་བྱ་དགོན་པ་བྱས་ཏེ་དེར་སྒྲ་བ་བྱུག་དང་། འཛོལ་
དང་དོན་གླིང་དགོན་པར་སྒྲ་བ་གསུམ་བཞུགས་དགོས། དེ་ལ་དགོན་གསུམ་
མཁན་པོ་ཞེས་གྲགས། དེ་ཡང་འབྲས་སྤྱངས་སྒོ་གསལ་གླིང་ནས་གཏོང་སྟོལ་
འདུག་པ་སྤྲོ་ཆོའི་དུས་སྤྱངས་ཐེབས་ཀྱི་འདུག་ཅིང་། ལོ་གསུམ་རེའི་མཆོམས་
ནས་བརྗེ་ཡོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག མཁན་པོ་དེ་ཉིད་དགོན་པའི་ཆོགས་དགོན་དུ་
ཐེབས་སྐབས་པཎ་ཞུ་ན་རིང་བཞེས་ཤིང་དབྱ་གདུགས་སེར་པོ་བྱུབས་ཏེ་དག་འ་
ལྡན་གྱི་པ་ལྟ་བུར་ཐེབས་ཀྱི་འདུག ཆོགས་ཁང་ནང་གི་བཞུགས་གྱི་ཡང་ཞལ་
མར་གཏད་ནས་ཡོད།

སྤྱ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་སྒྲ་མ་ཆེ་ཁག་ནམས་ནི་བཞུགས་གྱི་
གདོང་གལ་འགོ་ཡིན་ཞིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གུས་བརྟུང་ཞུ་དགོས་ཀྱི་འདུག
འོན་ཀྱང་སྒོ་གླིང་གྲ་ཚང་ནས་ཕྱིས་སུ་དཔལ་འབྱོར་སྤྱོད་མཁན་གྱི་ཅ་བ་ལྟ་
བུར་བཟུང་སྟེ་དགེ་བཤེས་སྤྱ་ཡོན་ཆེར་མེད་པ་ཤིས་ལྟ་བུར་བར་བརྟེན། བློ་མས་

ལུགས་ཀྱི་མཁན་པོར་བཀྱར་བ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡིད་འཕྲོགས་ནས་བཅི་
བཀྱར་ཞུ་མཁན་མེད་པ་མ་ཟད། དགོན་པའི་དབང་ཚད་ཀྱང་དབྱའི་ཞུ་མོ་ལྟ་བུ་
རེད། སྤར་བས་སུ་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་དགོན་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་མཉམ་
འདུས་ཀྱིས་དགོན་པ་གསུམ་པོར་རེས་མོས་སུ་ཆོག་གས་སྒོལ་ཡང་བྱུང་འདུག

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་དགོན་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཞལ་
འདེབས་སུ་ལ་བའི་མཆན་གཞུང་ནང་གསལ་ལྟར་བྱས་ན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་
ཡར་རྒྱུས་པའི་ལོ་ ༣༩༩ ཟ࿳་འདུག དེ་ལ་གཞིག་ན་ ༡༩༩༣ ལོར་ཡསྐབས་
མགོན་ལྔ་པས་རྒྱལ་སྤྱི་དབུས་ཏེ་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པ་དབུ་བརྟེས། ལོ་དེ་ནས་
རྒྱུས་པའི་ལོ་ ༡༩ ཅམ་ནས་དོན་གླིང་དགོན་པ་ཆགས་འགོ་ཚུགས་འདུག

༡༩༩༩ ལོར་འཕགས་པ་ལྟ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་བསྟན་པར་རྫོགས་འདུག་
པ་ལྟར་ན། དོན་གླིང་དགོན་པ་ཆགས་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བར་འཕགས་པ་ལྟ་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་དོན་གླིང་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་པ་དང་། དགོན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་ལོ་
ཀྱི་ཆེད་དུ་དབུ་འདོམས་བྱུག་རོགས་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག
སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཀམ་སྐྱ་ཐོང་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་ཡང་ས་ཁུལ་དེར་
བཞུགས་འདུག་ཅིང་། ༡༩༩༩ ལོར་སྐྱ་གཤེགས་འདུག་ལ། སྐྱ་གཤེགས་ས་
ཡང་གཉའ་སྤང་བསྟན་མདའ་དཔོན་གྱི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཡོན་པ་ར་འཕྲོད་ཀྱི་འདུག
འཇམ་དཔལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་སྤྱེ་ཆགས་ནས་ལོ་བདུན་ཅུ་ཡས་མས་ཅམ་
ནས་དོན་གླིང་དགོན་པ་ཆགས་འདུག་པ་དེ་ལྟར་དོན་གླིང་དགོན་པ་བྱུག་འདེབས་
པོ་ལྟེ་བ་ནི་སྐྱ་ཞབས་རྒྱ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཐོང་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ཐག་གཅོད་
བྱས་ཆོག་པ་འདུག

དོན་གྲུབ་སྤྱི་གི་གནས་སྤངས།

གཉིས་པ། དོན་དགོན་འདིའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར།

དོན་གྲུབ་སྤྱི་ཆགས་ཚུལ།

དང་པོར་དགོན་པ་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཆེ་བ་ནི། ཤིང་ནགས་སྤྱག་པོའི་
རི་བོ་གནས་དུ་བསྐྱེདས་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱབ་བསྐྱོར་ནས་ཡོད་ཅིང་། གཡས་
གཡོན་རི་བོ་མཐོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐུག་བྱ་བྱུང་གི་གཤོག་པ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུར་
དགོན་པ་གཡས་གཡོན་ནས་བརྒྱུད་ཏེ་མཐའ་མ་འབྲེས་ནས་ཡོད། དེ་གཉིས་
འདུས་མཆོམས་སུ་རི་སྤྱོད་ཞེས་པ་སྤྱོད་གི་དབྱིབས་ཅན་གྱིས་དགོན་པའི་མདུན་
ངོས་ཤར་ཕྱོགས་ནས་མཐུལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་གནས་པའི་གཞི་
བདག་ལ་རི་སྤྱོད་ཞེས་དགེ་བསྟེན་སྐུ་མདོག་སྟོན་པོ་ཆེབས་ཏེ་སྟོན་པོ་ཆེབས་
ཤིང་ཕྱག་གཡས་རྫོང་མེད་དང་། གཡོན་སྐུལ་ཞགས་འཛིན་པ་མཐུ་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་གཅིག་བཞུགས། དེའི་གཏོར་འབུལ་ཡང་ལྷ་སྐུ་བས་མགོན་སྐུལ་བཟང་རྒྱ་
མཆོས་ལྡན་ཚུལ་མཛད་འདུག།

རྒྱབ་རི་དབུས་མ་ལ་གཞི་བདག་དགེ་བསྟེན་ཆོས་སྤྱང་ཞེས་པ་ཆེབས་
པ་སྤང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་ལ་ཆེབས་པ། ཕྱག་གཡས་བེ་ཅོན་དང་གཡོན་སྟོག་སྤྱོད་
འཛིན་པ་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཆ་བྱང་ཅན་དང་། འདིའི་གཡས་ཀྱི་
རི་བོ་དེ་ལ་བཟང་གཞི་བདག་ཅེས་པ་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་བཅན་ལྷ་གྱོན་པ།
ཆེབས་ཏེ་དམར་པོ་ལ་བཞོན་པ། གཡོན་གྱི་རི་བོ་དེ་ལ་བེ་དཀར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་

པ་སྐྱ་མདོག་སེར་པོ་ཆེབས་ཏྲ་སེར་པོར་ཆེབས་ཤིང་། མ་ཆེན་སྒོམ་ར་ལྟ་བུའི་ཆ་
བྱད་ཅན་སླེག་ཉམས་འཇུག་པའི་ཉམས་ཅན་ཞིག་ཡོད། དེ་གསུམ་པོས་རྒྱབ་
ནས་གཟིགས་ཤིང་བཞུགས།

གཞི་བདག་བཞི་པོ་ནི་སྤྱིའི་དགྲ་འདུལ་བར་མཐུ་སྟོབས་སྟོག་ལྟར་
མཆེད་ཅིང་། ཉང་གི་གཉེན་སྦྱོར་བར་བྱམས་བཅེ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན།
དགོན་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྲ་ལྟ་གཞན་ཆེ་བའི་བའི་ཡིད་ཆེས་དང་བཅེ་བཟུར་
ཞུ་སྟོལ་ཡོད་པས་མ་ཆེད་སྤྱི་ལ་ངོམས་རྒྱུ་ཡང་དེ་ཡིན། དོན་སྤྱིར་དགོན་སྡེ་ཆང་
མ་ཞི་དུལ་བག་པེབས་དང་ཁྲིམས་མཐུན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། སྤྱིའི་དགྲ་སྡེ་
གཞོམ་པར་དཔའ་ངར་ཆེ་ཞིང་གཟི་བརྗེད་གཞན་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་
ཡོད་པའང་། ལྟ་སྐྱད་དེ་དག་གི་བྱིན་མཐུས་ཡིན་པར་ཡུལ་མི་ཆོས་སྐྱོང་མོལ་
ཡོད་བཞིན་པ་དེ་རེད།

དབུས་ཀྱི་རི་བོ་མཐོན་པོའི་མདུན་དུ་གཞི་བདག་གི་བཞོན་པར་གྲགས་
པའི་རི་འབྲུར་སྐྱང་ཆེན་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བའི་སྤྱི་གཙུག་དུ་དོན་སྤྱིར་དགོན་པ་
ཆགས་ནས་ཡོད། བྱང་ངོས་ཀྱི་རི་འདབས་ནས་བལྟས་ན་སྐྱང་ཆེན་ཀྱི་སྤྱི་
གཙུག་དང་ན་བ་འདྲ་བ་གཉིས་དང་། ན་ཞགས་ལྟ་བུའི་རི་རིང་པོས་མཐར་སྡེ་
གསུམ་གཙང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱམས་མཆམས་སུ་བྱུག་པ་སྐྱང་ཆེན་ཀྱི་མགོའི་
མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ཡོད། རྒྱབ་རི་མཐོན་པོ་དེའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་མཆོ་ཆེན་པོ་
མདོག་དམར་པོ་དང་། ཉག་པོ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། ཉག་པོ་དེ་ལ་མཆོ་
ནག་ཟེར། གངས་རི་དང་རྩ་རི་འདྲེས་པའི་ཅེ་མོ་ཤིན་དུ་མཐོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་
རྩ་རིང་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། མཆོ་དཀྱིལ་ནས་རྒྱ་ཁོལ་དག་དུ་འཁོལ་བཞིན་པ་

ལྷ་བྱའི་བ་རྒྱབས་འཕྱར་ཞིང་། གཏིང་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་མདོག་ནག་མཐིང་རེ་
ཡོད། བཀའ་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ། མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་རྒྱུ་བསྐྱོད་གྱིས་སོང་ན་ཆུ་ཆོད་
བྱེད་གཉིས་ཙམ་འགོར་ལ། སྐད་ཅོར་བརྒྱབ་ན་བྲག་ཆར་སྒོ་བྱར་དུ་འབབས་པ་
ཞིག་ཡོད། ཆར་ཆུ་དགོན་ཆེ་ཉི་འགྲངས་གང་ས་ནས་ཆར་རྒྱས་འབྱུལ་མི་ཡང་
ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། སྐར་ཡང་མཆོ་དེའི་ནང་མཆོ་རྒྱས་འབྱུལ་བར་འགོ་སྤྱོད་། དེ་
ནས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་ཙམ་སོང་ནས་བྲག་ཆར་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐིངས་གཅིག་བབས་
སོང་། དེ་ནས་ཉིན་རྗེས་མ་ནས་ཆར་པ་སྒྲིམས་ཤིང་རན་པ་ཡུན་རིང་བབས་སོང་
བས་ཡུལ་དེས་པ་བ་ཆོས་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་བ་བཅས་སྐན་གྱི་མཐོང་
ཚུལ་ཡིན། གྲུང་ཁུན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲགས་འཆོལ་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་མ་སྐབ་པར་མཐའ་
མར་ཡུལ་མི་ཆོས་བཤད་སྒོལ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པ་བྱུང་འདྲག

མཆོ་དམར་པོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཀན་རབས་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་བ་
དང་། དེ་ནས་མཆོ་སྒྲང་དམར་པོ་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་
སྤྱི་གསལ་བ་ཞིག་ནི་མིན་པ་འདྲ། དགོན་པའི་གཡས་གཡོན་ནས་གཙང་པོ་
གང་འཆམས་ཆེན་པོ་གཉིས་དར་དཀར་གྱི་ཡུ་བ་དབྱངས་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད། དགོན་པ་དེའི་ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞིར་གྲགས་པའི་པ་བོང་ཆེན་
པོ་བཞི་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ལྷ་ཕྱོགས་སྤྱི་ཡོད་པ་དེ་ནི་བྲག་རི་
གཏོར་མ་འདྲ་བ་དེ་དགོན་པའི་བཀའ་སྤྱང་ཁྱེད་སྤྱེ་ལ་གནས་པར་གྲགས། དགོན་
པ་ཆགས་དབྱིབས་ནི་སྒྲང་ཆེན་གྱི་སྤྱི་གཙུག་ལྷ་བྱའི་སྡེར་དུ་དབྱལ་དཀར་གྱི་
མརྒྱལ་ཕུལ་བ་ལྷ་བྱ་དབྱིབས་ལྷ་ན་སྤྱག་པ་དང་། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་
པ་ཞིག་ཡོད། ཆོན་རིག་གི་འཕྱུལ་ཆས་མ་དར་ན་དགོན་པའི་སྤྱང་སྒྲོབ་ལའང་

ངལ་བ་མེད་པའི་ས་བཅན་ལ་གཅང་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་ནས་ནགས་ཆལ་མཐོན་
པོས་བསྐྱོར་བའི་ཤིང་ནགས་རྣམས་སྤང་རྒྱ་དམ་པས་ཤིང་ནགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། གྲ་དང་རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་འཛིགས་གཞོན་མེད་པར་བག་
ཐེབས་སུ་གནས་པ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཅམ་དུ་འཁྲོལ་སོང་བས་སྐྱལ་བཟང་གི་ཡུལ་
པའི་གནས་སྤངས་དེ་ནས་རྫོགས་པ་འདྲ། དགོན་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་སྤིང་སྐྱོར་དུ་འགྲོ་
ན་མ་ཉི་ཐེང་སྐྱོར་སུམ་ཅུ་ནས་བཞི་བཅུའི་བར་འགྲོངས་དང་། རྒྱ་ཆོད་བྲས་ན་
གཅིག་ལྟག་ཅམ་འགོར། མཐའ་སྐྱོར་ནས་ལྷགས་རི་མཐོན་པོ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱོགས་
བཞི་ལ་སྐྱོ་བཞི་ཡོད། སྤྱོད་རྒྱ་ཆོད་ལྡ་པ་ཅམ་ནས་སྐྱོ་ཕྱེ་བ་དང་། དགོང་ཕོ་རྒྱ་
ཆོད་ལྡ་པ་ཅམ་ནས་སྐྱོ་བརྒྱབས་ནས་འབྲུལ་ཐག་ཆོད་དགོས། གལ་ཏེ་རྗེས་
ལུས་ཐེབས་ན་སྤིང་སྤྱང་བར་སྒྲན་སང་ཁུ་དགོས།

རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་ནང་རྟེན།

དོན་དགོན་འདིའི་ནང་རྟེན་གྱི་གཙོ་པོའི་དབང་དུ་བྲས་ན། ཐུབ་པའི་
དབང་པོའི་སྐྱུ་བརྟན་མེ་ཐུབ་མར་གྲགས་པ་རྫོགས་ཏུ་ཆོད་མ་གསུམ་བཞུགས་
ཡོད། དེ་གསུམ་ནི་འཕགས་ཡུལ་ནས་སམ་གང་ལྟར་གྲུབ་ཆེན་སོགས་གང་
ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བཞེངས་པ་ལས། མི་པལ་པས་བཞེངས་ཀྱས་བྲལ་ཞིང་།
དམིགས་བསལ་གྱི་དགོ་མཆན་ནི། དེ་ཉིད་གང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་མེ་སྐྱོན་མི་
འབྱུང་བའི་མཆན་མ་གསལ་པོ་ཡོད་པ་ཀུན་ཏུ་གྲགས། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཐུབ་
དབང་མེ་ཐུབ་མ་ཞེས་གསོལ། ཁམས་ས་སྤྱང་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེས་དགོན་
པའམ་ལྟ་ཁང་རྟེང་བ་ཞིག་ནས་གདན་པུངས་པའི་རྫོ་བོ་ལོ་གེ་ཤུ་ར་ཅན་དན་

ལས་བྱུང་བ་སྤྱིད་མོང་ཇོ་བོ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཞུགས་ཡོད།
 ཡང་འཇང་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ནས་ཕུལ་བའི་འཇང་འདུལ་ཇོ་བོ་ཞེས་པ་སྟ་
 སའི་ཇོ་བོ་ལས་སྟུ་ཆད་ཆེ་བ་ལི་མ་སྤྱིད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དོ་མཆར་ཅན་གཅིག་
 དང་། ཡང་ཅན་དན་ལས་བཞེངས་པའི་ཇོ་བོ་ཅེ་པོ་བྲང་གི་ཇོ་བོ་དང་འབྲ་བ་
 གཙོ་འཁོར་གསུམ་བཞེངས་མཁན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་རེན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་འདི་དག་ཆོགས་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་དུ་བཞུགས་ཡོད།

འདྲུ་ཁང་ནང་གི་དབུས་གྲལ་སྟུག་དུ་ཉེན་གཙོའི་གཙོ་བོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་
 སེང་ཁྱི་ནས་ཅིས་པའི་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་ཅམ་སྟུ་གཟུགས་འཛིན་སྟུ་དང་དབུ་
 ལྷ་ས་ནས་གསེར་ཐངས་ལས་བཞེངས་པ་ཡིན་འདུག དེའི་གཡས་སུ་རྗེ་སྟག་
 བཞེངས་མ་དང་། དེའི་གཡས་སུ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བྲུག་སྟོང་སྟུན་སྟོང་གཉིས་
 ཐོག་གཅིག་སྟག་ཅམ་རེ་ཡོད། རྗེའི་གཡོན་དུ་སྟུ་ཞབས་བཟ་ཐང་རེན་པོ་ཆེའི་
 གཤུང་ཉེན་དབུལ་ལས་བྱུང་བ་ཐོག་ཆད་མ་དང་། ལྷ་སྟུབ་རེན་པོ་ཆེའི་གཤུང་ཉེན་
 གསེར་ཐངས་ལས་བྱུང་བ་ཙོང་པ་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོག་ཆད་མ་གཉིས་
 བཞུགས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོད་དུ་བཞུགས་སྟོམ་རིང་པོའི་ནང་དུ་སྟུ་ཚུང་དུའི་
 རིགས་བཀའ་རྒྱལ་དུ་མ་བཞུགས་པའི་དམ་སྦྱར་མ་ཞིག་ཡོད། ཡ་རྒྱལ་བ་རེན་
 པོ་ཆེ་ལ་བརྒྱ་འདུལ་གྱིས་ཐོག་མར་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ལ་ཕུལ་
 བས་གནང་སྟེན་དུ་གསེར་ཐངས་ལས་བསྟན་པའི་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་མདའ་
 ཆད་མ་བྱིན་རྒྱལ་མ་གྱི་ཆོན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཉུགས་དང་མཆན་མ་སྟུ་ཆོགས་
 དངོས་སུ་སྟོན་པར་མཇེད་པ་ཞིག་དང་། ཆོགས་གྲལ་འགོར་ཀ་ཐུང་རེའི་མདུན་
 དུ་སྟུ་རེ་བཞུགས་པས། གཡས་གྲལ་དང་པོའི་འགོར་ཡ་རྒྱལ་བ་སྟུ་ཐེང་བཅུ་པས་

བརྒྱ་འབྲུལ་སྐབས་གནང་སྤྱིན་དུ་བཞུགས་ཁྲི་དངུལ་དང་སྤྱུ་ལུས་གསེར་ཟངས་
ལས་བསྐྱུན་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མི་ཆད་ཅན། བྱམས་པ་ཚུ་ཕེལ་མར་གྲགས་
པ་སྤྱུ་བཞེངས་པའི་རྣམ་ཅན། སྐབས་སྐབས་རིང་བསྐལ་ཐེབས་པ་དང་། གསེར་
སྤྲང་ཞིག་རྒྱན་མར་འཁོར་བ་སོགས་ཏྲགས་དང་མཆོན་མ་ངོ་མཆར་སྤུན་སྤུམ་
ཆོགས་པ་དང་། སྒོན་ལམ་ཆེན་མོ་གྲོལ་མཆོམས་སྤྲིང་བསྐྱོར་དུ་གདན་ཁྲུ་
མཇེད་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་བཞུགས། འདིའི་གཡས་སུ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྤྱུ་སྤྲིང་བཅུ་གཅིག་
པས་བརྒྱ་འབྲུལ་སྐབས་གནང་བའི་ཇོ་བོ་མདའ་ཆད་མ་བྱིན་རྒྱབས་བྱི་གཟི་འོད་
འབར་བ་གསེར་ཟངས་ཅན་བཞུགས།

གཡོན་གྲལ་སོ་སའི་འགྲོའི་ཀ་ཐུང་མདུན་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྤྱུ་སྤྲིང་བཅུ་
གཉིས་པས་བརྒྱ་འབྲུལ་སྐབས་གནང་བའི་འཇམ་དབྱངས་དངུལ་བྱི་བཞུགས་
ཁྲི་ཅན་མདའ་ཆད་མ་འཇམ་དཔལ་མངོན་སྤུམ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞུགས། དེའི་
གཡོན་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྤྱུ་སྤྲིང་བཅུ་གསུམ་པར་བརྒྱ་འབྲུལ་སྐབས་གནང་བའི་ཇོ་
བཅུན་སྒོལ་མ་གསེར་ཟངས་ཅན་མདའ་ཆད་མ་དང་། གོས་སྤྱིའི་ཐང་ཁ་ཐོག་
བཅེགས་གསུམ་ལྟག་ཅམ་ཡོད་པ་རྒྱ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཆེམས་བྲུབ་མ་རིན་ཐང་བྲལ་
བ་ཞིག་ཀྱང་སྤུལ་བ་བཞུགས། དེའི་གཡོན་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྤྱུ་སྤྲིང་བརྒྱད་པས་བརྒྱ་
འབྲུལ་སྐབས་གནང་བའི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་མདའ་ཆད་ཅན་མི་མ་སྤུན་
སྤུམ་ཆོགས་པ་བཞུགས།

ཡང་ཟངས་སྤྱུག་བརྒྱ་རྩ་ག་ཞེས་པས་ཕུལ་བའི་གསེར་ཟངས་ལས་
བསྐྱུན་པའི་ཇོ་བོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་མདའ་ཆད་མ་ལས་མཐོ་བ་བཟོ་བཀོད་སྤུན་
སྤུམ་ཆོགས་པ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་བཞུགས། ཡང་ཕལ་རམ་དགེ་བཤེས་

ཀྱིས་དེའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཉི་བའི་སྤྲུལ་བ་བྱུང་ངོ་མཆར་ཅན་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམ་
པར་སྤང་མཛད་དང་དབྱེན་འདུམ་མཆོད་རྟེན་ཡི་མ་ཁྱུ་ཆོད་ཅན་བཅས་བཞུགས།
དེའི་གཙང་ཁང་སྤྲུག་ཏུ་སྤྲོན་འདམ་ལས་བཞེངས་པའི་བྱམས་པ་ཐོག་ཆོད་མ་ཉི་
བའི་སྤྲུལ་བ་བྱུང་ཀྱིས་སྐྱོར་བ། དེའི་བྱང་ངོས་འཕགས་པ་གནས་བཅུན་བཅུ་བྱག་
བྲག་རི་ངོ་མཆར་ཅན་བཟོ་བཀོད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་བཞུགས།

ཆོགས་ཁང་གི་གཞུང་སྒྲིའི་གཡས་གཡོན་དུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དང་
འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྗེ་བས་བྲིས་བཀའ་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་ཞིག་དང་།
ཁྱད་པར་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དེ་རང་བྱོན་དུ་བྲགས། བྱང་ངོས་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་
ཀྱི་མཛུགས་ཏུ་ལྷམ་སྤང་རང་བྱོན་དུ་བྲགས་པའི་ལྗེ་བས་བྲིས་བཞུགས་ཤིང་།
དེའི་མཛུགས་དུ་མཆོད་མེ་ཆོག་པ་སོགས་དང་། བྱང་གི་ལོགས་རྣམས་
སྤྱི་ལྗེ་བས་བྲིས་ཅེ་མོ་བྱང་གི་རི་མོ་དང་གཉིས་སྤྱི་མ་མཆིས་པས་གང་ནས་
བཞུགས་ཡོད།

ཆོགས་ཁང་གི་སྤྱི་ཐོག་ཏུ་གཡས་ངོས་ཀྱི་དང་པོ་གདུགས་དཀར་ལྷ་
ཁང་དུ་གདུགས་དཀར་གཙོ་བོ་དང་ལྷ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་སྤྱི་བཅུན། རྩེ་བཅུན་སྒྲོལ་
མའི་སྤྱི་བཅུན་བཅས་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་བཀའ་འགྱུར་དང་
བཅུན་འགྱུར་ཆ་ཆོད་བཞུགས་ཡོད། དབུས་ཀྱི་མགོན་ཁང་དེའི་ནང་དུ་འཛིགས་
བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཡི་དམ་རྟ་མགྱིན། མགོན་ཆོས་ལྷ་དང་
རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ལྷ་བཅས་བཞུགས་ཤིང་གཙོ་བོ་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་པོ་ལ་གཉིར་དུ་
གཉན་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག དེའི་བྱང་ངོས་སྤྱི་བྲིས་གསེར་བངས་ལས་གསར་དུ་
བཞེངས་པའི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་ཐོག་ཆོད་གསུམ་པ། དེའི་དབུ་ནི་འབྲས་སྤངས་

བྱམས་པ་མཐོང་གྲོལ་མའི་ཞལ་འབྲ་བ་དང་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ་ལྟ་སར་བཞེངས་
ནས་གདན་དྲངས་པ་དང་། སྐུ་ལུས་དང་བཞུགས་ཁྱི་བཅས་པ་ཆབ་མདོ་ལྟ་
བཟོ་བས་བཞེངས་ཤིང་བཟོ་བཀོད་ལྟ་ས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་མིན་ནམ་སྟམ་པ་
ཞིག་བཞུགས། དེའི་གཡས་སུ་བཀྲ་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་རྟེན་དཔལ་ལིང་
བརྟུངས་ཅན་མི་ཆད་མ། དེའི་གཡོན་དུ་མགར་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་དཔལ་གྱི་གདུང་
རྟེན་ཁྱ་བཞི་ཅམ་བྱས་པ། མདུན་དུ་རྩེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་སྐུ་མི་ཆད་མ་གསེར་
ཟངས་ལས་བྱུབ་པ་བཅས་བཞུགས།

དེ་ནས་ཁ་སྐོ་བསྟན་ཞིག་ཏུ་སྡེ་པའི་སྤྱང་མ་ཁང་ཞེས་པ་ཆུང་དུ་དང་
གཟི་བརྗེད་ཆེ་བའི་དག་ཆས་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་དཔལ་
ལྷན་སྟོ་མོ་སྐུ་ཐང་བཀའ་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་ཞིག་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་པོ་འབྱར་
སྐུ་བཅས་བཞུགས། འདྲུ་ཁང་གི་གསུམ་ཐོག་དབུས་མར་རྩོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་སའི་
རྩོ་བོ་ལྟར་མཛེས་ཁྱད་ཆེ་བ་མཇལ་བ་ཅམ་གྱིས་དད་པ་ལྟམ་མེར་གཡོ་བྱུབ་
པ་སྐུ་ཆད་ཀྱང་སྟོ་སའི་རྩོ་བོ་དང་མི་གཉིས་པ་ཞིག་འདུག འདི་ནི་སྐུ་ཞབས་སྐུ་
སྐུ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གོང་མའི་གོང་མ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་སྟོ་སྡེ་མི་སྡེ་ཡོངས་ལ་
གསེར་གྱི་ཞལ་འདེབས་བསྐྱུས་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐུ་སྤྱང་བཅུ་གསུམ་པར་ཕུལ་
ཏེ། རྩོ་བོ་སྐུ་དགུའི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གསོལ་སྐུལ་ཡོང་
བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དགེས་བཞེས་ཀྱིས་སྟོ་བཟོ་ཅེ་སྤྱད་ནམས་བསྐྱུས་
ནས། སྐུ་བསྐྱིག་རྒྱ་ཡོད་པ་བཟོ་བཀོད་དཔེ་རྩེ་བལ་བ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་པར་
བཀའ་པབ་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོ་རྒྱན་གང་ཅི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་བཞེངས་ཏེ་ཕུལ་
བ་ནི། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་དབུ་མཛད་དེ་གཟུངས་འབྱུང་དང་རབ་གནས་

ཐུབ་ནས་གཟིམ་ཚུང་ནང་ཟླ་བ་འགའ་ཞིག་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་ལྷ་
 བཞིགས་ཏེ་སྐམ་སོ་སོའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་དམ་སྦྱར་མཛད་དེ་ཞུ་འཕྲིན་ནང་
 གསལ་ལྷ་སྦྱ་སྦྱབ་ཟླ་བ་བྲང་གི་ཆོང་པར་ཆེད་བཟངས་མཛད་དེ་ཆོས་གངས་
 དང་དུས་ཆོད་བཀག་སྟེ་དུས་ཐོག་དོན་དགོན་གྱི་བཞུགས་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་
 གསོལ་ཏེ། དུས་མཚུངས་རབ་གནས་ཆོགས་དགོས་པར་བཀའ་ཐེབས། ཆོང་
 དཔོན་དེས་ཀྱང་བང་ཆེན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཡ་རྒྱལ་དབང་དོན་གྱི་བདག་པོའི་
 བཀའ་བཞིན་གདན་པུངས་ཏེ་རྫོགས་དེར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཕྱི་ཉིན་སྤྱ་ཆར་
 རབ་གནས་ཆོགས་མི་རྣམས་དང་དགོན་གཉེར་བཅས་པལ་ཆེར་འཛོམས་པ་
 ན་བར་སྤང་ནས་ཅམ་པ་ཀ་ལ་སོགས་པ་བྲི་ངད་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་
 བྲག་ཆར་འབབ་པ་ལྟ་བུ་འཛོར་བྱུང་བ་དེར་འཁོད་ཆང་མའི་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་
 ཀྱན་ལ་གྲགས། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་རྒྱང་རིང་བྱང་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཛལ་བ་
 དང་། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་
 པ་དངོས་སུ་གསལ་བས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ ༡༩༥༩ བར་སུས་མཛལ་ཡང་
 ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་མཛལ་བ་དང་བྱུང་བར་ཉིལ་འབྱུ་ཅམ་ཡང་མེད་ཅེས་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་
 མཛལ་སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་སྤང་དུ་སྐྱེང་མོལ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་དང་།
 དེའི་ཕྱིན་བརྒྱལས་དང་སྤྱི་མཛེས་བྱུང་གང་ཅིར་ཀོང་པོའི་བ་ལ་བརྒྱབས་ནས་
 དེ་འདྲ་བ་སུ་ལའང་མེད་ཅེས་ཆང་མས་བཞེད་སྟོལ་ཡོད། དེའི་གཡས་གཡོན་
 དུ་ཅན་དན་གྱི་རོ་བོ་དང་འཇང་འདུལ་གྱི་རོ་བོ་རྣམས་བཞུགས།

དོན་དགོན་ཁུངས་རྣམ་རྒྱལ་གྱ་ཆང་དུ་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་ཐེབས་
 མཁན་གཅིག་བྱུང་བ་དེས་ནང་ཉེན་གྱི་གཙོ་བོ་རོ་བོ་ཁྱེད་མ་བཟོ་བཀོད་སུན་

སྤུལ་ཆོགས་པ་དེ་དང་། སྤུ་སྤུབ་གོང་མའི་གཏུང་ཉེན་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་
སྤོན་སྤྱི་མི་ཆད་མ་ཡང་དེར་བཞུགས། དེའི་མཐའ་སྒོར་དུ་བཀའ་འགྱུར་དང་
བསྟན་འགྱུར་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་གསུང་
ཉེན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད།

སྤྱི་ཐང་གི་རིགས་ཀྱི་ནང་ཉེན།

དེ་བཞིན་སྤྱི་ཐང་ལ་མཆོན་ན། མཁན་སྤུལ་སྤྱི་ཞབས་ཐང་ཐེལ་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་སྤུལ་བའི་མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འཁྲིའི་དེ་གིས་ཆ་དཔེ་རྒྱ་བལ་
བ་གོས་ཆེན་ཉ་མིག་མར་གྲགས་པའི་གོས་གཤམ་དང་། ཐང་ཉོག་བ་སོ་ལས་
བསྤྱན་བ་རིན་ཐང་གཞལ་དཀའ་བ་ཆ་ཆང་གཅིག་ ཡང་ཐངས་སྤྱག་བརྒྱ་
རྒྱ་ག་ནས་སྤུལ་བའི་དདུལ་གྱི་ཐང་ཉོག་དང་གོས་ཆེན་ཁ་ཐིག་ཅན་དཔག་
བསམ་འཁྲིའི་གོང་མཆོངས་སྤུལ་དག་གཅིག་ གོང་གསལ་མཆོད་དཔོན་
མཁན་པོས་སྤུལ་བའི་གོང་གཤམ་མཁའ་འགྲོའི་སྤུལ་འཐག་དང་དདུལ་ཉོག་
ཅན་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འཁྲུངས་རབས་གིས་
ཆ་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་ཆ་ཆང་། ཡང་འབྲུལ་མཁན་གསལ་པོ་
མ་དཔོན་ཡང་གནས་བཏྱན་བཏུ་དུག་གི་ཞལ་ཐང་ཆེ་ལེགས་ཉེར་གསུམ་དང་།
སྒོལ་མ་ཉེར་གཅིག་དང་འཛིགས་པ་བརྒྱད་སྟོབ། ཆ་བལ་ཐོག་ཁྲི་སྤུལ་རིན་
པོ་ཆེ་སྤྱི་ཐོག་འདིས་སྤུལ་བའི་རྒྱ་ནག་ཐགས་དུབ་མ་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་
འཁྲུངས་རབས་གོང་གཤམ་རང་འགྲིགས་སྤུལ་ལྟན།

གཞན་ཡང་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ། མགོན་ཆོས་ལྷ་སོགས་

ཆོག་པ་ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཐེངས་གསུམ་བཞི་བརྗེ་ལེན་ཆ་ཆང་ཆོག་པའི་ཞལ་
 ཐང་ནམ་པ་མང་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་གཟིམ་འགག་བྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་ནས་
 སྤུལ་བའི་སྐྱེ་ཐང་དདུལ་ཏྲོག་ཅན་ཆེ་ལེགས་མང་པོ་དང་། དདུལ་ཏྲོག་ཅན་གྱི་
 དབང་གོས་དང་། རྟོག་རྒྱུ་ལ་བཅས་གྲུལ་རིང་པོ་བཞི་གང་བ་དང་། དབང་རྩས་
 ཅེ་སྤྱད་ཅན་ཆ་ཆང་དང་། ཡང་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོས་སྤུལ་བའི་མཁའ་འགྲོ་
 སྤྲུལ་འཐག་ལས་བཟོས་པའི་བྲ་བ་བྲ་བྲེད་དང་དབྱུས་སུ་བྱུབ་པའི་དབང་པོ་
 ཆེམས་བྱུབ་མ་དང་། ཀ་བྲུམ། འཆམ་ཆས་ནི་བསྟན་རྒྱས་སྤྱིང་འཆམ་གོས་སུ་
 གྲགས་པའི་འཆམ་ཆས་ཆོས་རྒྱལ་གཙོ་བྱས་པའི་འཆམ་པ་བཅུ་བདུན་ལ་རྒྱན་
 བཞིའི་འཆམ་ཆས་ཆ་ཆང་། ལྷ་མོས་གཙོས་འཆམ་པ་བཅུ་བདུན་ལ་མཁའ་
 འགྲོའི་སྤྲུལ་འཐག་ཆ་ཆང་། མགོན་པོ་གཙོ་བོའི་བཅུ་བདུན་ལ་ཆེམས་བྱུབ་མ་
 ཆ་ཆང་། དེ་མཚུངས་ཞུ་ནག་བཅུ་བདུན་ཐེངས་གཉིས་དང་། དུར་བདག་སོགས་
 འཆམ་པ་རྒྱུང་ཁག་བཞི་བཅས་ལ་འཆམ་ཆས་བཅས་དབྱུས་གྲུང་གི་དགོན་སྡེ་
 ཆེ་ཁག་ནམས་ཀྱང་ཡིད་འཁུམས་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་དང་རྒྱ་གཅིག་
 གྲུང་གི་མཆོད་རྩས་སུ་ཁང་དང་ལྷ་བ་ཁང་ཆེན་གཉིས་ལ་འང་སྤུལ་འདུག་པ་
 ཁང་ཆེན་ཁག་གི་མཆོད་རྩས་ཨང་དང་པོའི་གས་སུ་སྤྲེའས་ཀྱི་ཡོད།

དདུལ་ལ་གསེར་གྱི་ཆག་ལྷན་དུང་རྒྱ་སྤྱིང་། ཀང་སྤྱིང་། སྤོས་མོར་དང་།
 གཏོར་རྒྱག་གི་དར་ཆེན་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་དདུལ་གྱིས་བདུངས་པའི་ཐོག་ལྷགས་ཅེ་
 རྒྱན་དང་། དར་གོས་ཀྱང་ལྷད་མོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་འཕྲོག་དགོས་པ་ལ་སྟག་
 ཡོད། མེ་མདའི་སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་རྒྱུང་བསྐྱབས་ཆེ་བའི་སྤེལ་ཐོད་མ་དང་། སྤོ་བཟང་
 སུན་ཆོགས་སུ་གྲགས་པའི་སྤྱག་དང་སིལ་སྟན་བཅས་ཆོགས་གྲུལ་རིང་པོ་

བཞི་གང་བ་ཆོས་ཐོག་རེ་ལའང་ཐེངས་གཉིས་གསུམ་བཟེ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་སོགས་
མཆོད་ཆས་དཔེ་རྒྱ་བལ་བས་སྐྱབ་པ་པོས་མ་འཛོན་པ་མ་གཏོགས་མཆོད་
ཆས་ཀྱི་སྟེན་གྲགས་མཐའ་དབུས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པས། གཞིས་དགོན་ཁག་གི་
ནང་ནས་ཉེན་མཆོད་ཆས་ཐད་ཨང་དང་པོའི་གས་ཡིན་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་
རྒྱས་མངའ་ཡོད་པའི་བྱི་ཁག་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྟོད་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དེ་
ཡིན། དེས་སུ་སྐྱེ་ཞབས་མགར་ཐར་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཐོག་འདིས་ཡུལ་བའི་བྱ་ཅེ་
སྐྱས་ལེགས་ཆོགས་གདན་ཆ་ཆང་བཅས་མདོར་ཅམ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་དགོན་པའི་སྟོད་ལྷགས་རི་ནང་མར་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་ཉེན་
ཐོག་བཅེགས་གསུམ་བྱས་པའི་ལྷ་ཁང་ངོ་མཆར་ཅན་སྤྱར་བས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དང་
ལྷན་པ་གཅིག་དང་། དགོན་པའི་སྤྲད་ཆར་སྤི་གཞོན་མཆོད་ཉེན་ཐོག་བཅེགས་
གསུམ་ཅམ་ཡོད་པ་བཞུགས་པའི་སྤི་གཞོན་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་བྱི་སྐྱོར་དང་ནང་
སྐྱོར་གཉིས་དང་བར་བྲམས་སུ་མེ་ཏོག་ལྷུམ་ར། མ་ཁི་དུང་འཁོར་བཅས་ཡོད།
དེའི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ལྷ་ཁང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་འཆམ་པ་ཆོས་འཆམ་
སྤྱང་ས་དང་། ས་ག་རྒྱ་བའི་ནང་སྐྱེ་སེར་བྱུན་མོང་ནས་བསྟེན་གནས་དཀར་པོ་
ཆ་བརྒྱད་དང་། ཞབས་རིམ་དམིགས་བསལ་ཅན་དང་། སྐྱབ་ཆོག་དམིགས་
བསལ་ཅན་བསྐྱབ་ཡུལ་སོགས་གང་ཅིའི་དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད།

ཁང་ཆན་དང་བྲ་བྲངས།

ཁང་ཆན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཁང་ཆན་གྱི་ཆོགས་
ཁང་སོགས་འདུ་ཆོགས་བྱ་ཡུལ་དམིགས་བསལ་མེད་ཀྱང་སོ་སོའི་ཡུལ་ནང་

དུ་སྡེ་ཁག་སོ་སོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་མཆོད་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ཁང་ཆོན་སྡེ་ཁག་བདུན་
 ཆོག་གི་ཡོད། དགོན་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཤོག་གསུམ་ལྷ་མཆོད། དགོན་པའི་བྱང་
 རོས་ལ་ཡོལ་ལྷ་མཆོད། ཀོང་རའི་མཐའ་དུ་ཆགས་པ་རྟ་བཙུ་ལྷ་མཆོད། དགོན་
 པའི་ཤར་ལྷོ་འཛེང་སྐྱུ་ལྷ་མཆོད་ལ་ཆེན་རྒྱལ་དུ་རིམ་བར་སྐྱོ་བ་ལྷ་མཆོད། རོང་
 པ་ལྷ་མཆོད། ཆར་ཐང་ལྷ་མཆོད། སྤྲ་དཔའི་ལྷ་མཆོད་བཅས་ཁང་ཆོན་བདུན་
 གི་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བསྐྱེམས་ན་དོན་གྲུབ་སྤྱིར་བཙུན་བརྒྱ་ཞེས་
 གྲགས་ཀྱང་དེད་ཆོའི་དུས་སུ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། རབ་བྱུང་སོ་སོའི་ཤག་
 བེ་སྤེར་སོ་སོས་ཉོས་པའམ་བརྒྱབས་པ། ཡང་ན་ནང་མི་ནས་བརྒྱབས་པ་ཞིག་
 ལས་དགོན་པ་གཞུང་ནས་བྲལ་ཤིག་བརྒྱབས་པ་གང་ཡང་མེད། བན་ཅུང་དང་
 རང་ཤག་མེད་པ་རྣམས་ནི་དགེ་རྒན་སོ་སོའི་ཤག་དུ་བཞུགས་དགོས། འཆོ་
 རྟེན་ཡང་བྱིས་ཆང་སོ་སོ་ནས་འབྲུལ་གཏོང་ཐོག་དགོན་པའི་གཞུང་ནས་ཐོགས་
 དང་སྐུ་འགྲེང་གིས་བསྐྱུན་ཏེ་འཆོ་དགོས་པ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གྲུ་པ་རེ་བྱུང་ཙམ་
 མ་གཏོགས་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་གསལ་ཤིང་ལྷག་ཡིན་པས་སྤྱིད་དགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག

དགོན་པའི་སྐུ་བ་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བོད་ཆེ་ ༡༡ པར་ཆོས་
 མཆོམས་ཆེན་པོ། ལོ་འཁོར་མང་ཇ་ཆག་མེད་ཐོག་བོད་ཆེ་ ༡༢ ནས་འགོ་
 བརྩམས་ཏེ་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་སྐུ་བ་ཆོག་ཉིན་བདུན་རེ་ལས་མི་ཉུང་
 བར་དམ་དོན་བཟུང་སྟེ་སྤར་ཆགས་སུ་འཆོགས་པ་དང་། ཆོས་ ༡ ནས་ཡིན་ལ་
 སྤན་ཆེ་མདོ་ཆོག་རྒྱས་པ། ཆོས་ ༢༥ ནས་ཡིན་ལ་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་

གི་བདག་འདུག་བོད་ཆེ་ ༡ ཆེས་ ༩ ནས་ ༡༩ བར་ཆོ་འབྲུལ་སྒོན་ལམ་ཆེན་
མོ་ཆོགས།

བོད་ཆེ་ ༢ ཆེས་ ༣ ནས་ཡ་སྐབས་མགོན་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་དུས་
མཆོད་ཉིན་གསུམ་དང་དེ་ནས་སྐབ་ཆོག་ཁག།

བོད་ཆེ་ ༤ བར་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་གདན་སའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་ཉིན་
བཅོ་ལྔ། དེའི་རིང་གཙོ་བོར་ཆོས་སྦྱོང་དང་འདོན་རྟ་དབངས། རྩོད་གྲ་བཅས་
ཆོགས་སྒོལ་འདི་ནི་སྒོ་སྒྲིང་གྲ་ཆོང་གི་ཕྱག་སྒོལ་ཡིན། རྒྱ་མགོ་རི་ཁྲོད་དབྱར་
མ་དང་དགོན་པའི་དབྱར་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དབྱར་གནས་ཆེ་བ་གསུམ་
ཡོད། དེ་མཚུངས་སྤྱིན་བདག་ཁག་གིས་སྟན་འཛུགས་བདག་འདུག་སོགས་སྐབ་
ཆོག་ཅི་དགོས་འཕར་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་། ད་པར་སྤྱིན་བདག་
བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞབས་རིམ་གང་ཅི་གང་ལ་ཅི་འདོད་སྐབ་ཀྱི་ཡོད།

བོད་ཆེ་ ༥ བར་སྐབ་ཆོག་ཆ་ཆོང་དང་ཆེས་ ༡༥ ལ་དགུ་གཏོར་ཆེན་མོ་
དང་སྐགས་གར་འཆམ་ཉིན་གཉིས་ལས་ཉིན་དང་པོར་སྐྱ་འཆམ་ཞེས་པ་གྲ་ཆས་
གཟབ་མཆོར་དང་བཅས་ཉིན་འབྲིངས་དང་། ཉིན་གཉིས་པ་འཆམ་ཆས་སྤྲས་
ནས་ཉིན་འབྲིངས་དང་། ཕྱི་ཐོར་གཏོར་རྒྱག་ཆེན་མོ། དགོ་སྒོས་གསར་ཉིང་བརྩེ་
ལེན་གྱི་དུས་སྟོན་ཆེན་མོ་བཅས་སྟབས་གཅིག་ཏུ་བྱེད། སྐབས་དེར་སྟོད་སྤར་
ཁམས་དང་སྤང་ས་ཐང་བར་གྱི་ལྟ་མོ་བ་དང་ཆོང་རིགས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྟོང་
ཐག་བཞི་ལྔ་ཅན་འདུས་ཏེ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོང་ར་ཆེ་ཤོས་སུ་གྲགས་པར་མ་
བད། དགོ་སྒོས་ཉིང་པས་དགོ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེ་དང་འབྲེལ་སྐྱ་མགོན་
བརྒྱ་ཐག་གསུམ་བཀུལ་བར་གསོལ་སྟོན། དབུལ་ཐོངས་སྟོང་ཐག་ལྟག་པར་

སྤྱང་སྟོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་དགོས་པས་ཉིན་ལམ་སྤྱུང་ཅུ་ཚུན་གྱི་སྤྱང་པོ་
 དང་སྤྱང་པོ་རྩུས་མ་རྣམས་འདུས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པས། དེ་ནི་དོན་གྲུབ་སྤྱིར་
 དགེ་སྟོན་སྟོན་འབྲུལ་ཞེས་དབྲུལ་ཐོངས་ཀྱང་ལ་གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཡ་སྤྱབས་
 མགོན་སྤྱུང་བཟང་རྒྱ་མཆོས་གཟིགས་པ་ཆེ་བའི་དགོན་བའི་སྤྱགས་སྤྱུགས་སྤྱབ་
 ཆོག་རྣམས་ཅེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཆང་གི་ཕྱག་སྟོལ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཆོགས་
 འདོན་གནང་སྤངས་ཆོག་ཕྱག་ལེན་ལ་གཞིགས་ནའང་པལ་ཆེར་ཡིན་བཟོ་འདུག
 ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་འབྲས་སྟོང་སྤྱིར་གྱི་ཆང་གི་ཕྱག་སྟོལ་དུ་གྲགས་མོད་ཞིབ་ཆ་
 ཤོད་དཀའ་བར་སྤྱང་།

དགོན་བའི་རྒྱལ་འདི་ངོས་གྱི་ཁ་ལྷོ་བསྟན་ཅུ་མགོ་རི་ཁྲོད་དམ་བཤུགས་
 ཆོས་སྤྱིར་དུ་གྲགས་པའི་སྤྱབ་སྤྱེ་དེ་ལའང་གནས་བརྟན་བཅུ་དུག་གི་མཆོན་དོན་
 དགེ་འདུན་ཉེར་ལྔ་སྟོར་གྱིས་ཆེ་སྤྱབ་དང་གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད། སྤྱན་
 ལྷ་མདོ་ཆོག་བསྟན་གནས་བཅས་ཅ་བ་བཟུང་སྤྱེ་དེའི་ཐོག་སྤྱིན་བདག་ཁག་གི་
 ཞབས་རིམ་རྒྱུང་རིགས་མཐའ་དག་འབད་སྤྱབ་རྒྱུན་མར་ཁྱས་ཡོད།

རི་ཁྲོད་འདིར་དགོན་བདག་ཅུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་མགར་
 ཐར་ལྷ་བྱང་གི་གཟིམ་ཤག་ཐར་ཐེལ་ལྷ་བྱང་གི་གཟིམ་ཤག་བཅས་ཡོད། བར་
 གསེང་དུ་ཤིང་རྟོག་དང་མེ་རྟོག་སྤྱོད་ཆོགས་པས་གང་བས་བསྟན་སྤྱབ་པ་རྣམས་
 སྤྱོ་བ་བསྤྱིངས་པ་སོགས་བསམ་གཏན་བའི་སྤྱབ་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཡོད།
 དགོན་པ་ནས་མེ་མདའི་སྤྱོ་ཐོས་ཅམ་གྱི་རི་འདབས་ཁ་ལྷོ་བསྟན་དུ་བཅུན་དགོན་
 ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་བཅུན་མ་བརྒྱད་ཅུའི་སྟོར་གྱིས་ཆོས་སྤྱོད་དང་སྤྱོར་
 ཆོས། ལྷ་མཆོད། ཆེ་སྤྱབ། སྤྱན་ལྷ་མདོ་ཆོག་སྤྱོལ་ཆོག་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་།

སྤྱང་གནས་ལོ་རེར་ཆ་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་བསྐྱར་ཆགས་སུ་ཚུགས་དགོས།

བཅུན་དགོན་དེའི་སྤྱི་གཞིར་ས་སུ་སྤྱང་བཟང་དང་རྒྱལ་ཐང་སོགས་
ནས་ཀྱང་ཐེབས་ཞུགས་མང་པོ་ཡོད། དེར་དུས་སྤྱའང་བཅུན་མ་སུམ་ཅུ་ལྷག་
ཙམ་བཞུགས་འདུག ནང་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་སེང་གཤོང་མ་ཡིན་ཏུ་ཅ་ཆེ་ཞིག་
དང་། གཞན་ཡང་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་བ་འཕེན་པ་མང་པོ་བཞུགས། དེ་
དང་ཕྱོགས་མཚུངས་བྲག་ལངས་(བྲག་ཡང་)ནང་དུའང་བཅུན་དགོན་གཅིག་
ཡོད། བཅུན་དགོན་དེ་གཉིས་ཀའི་དབུ་འཛིན་ནི་བཟ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་རབས་
ནས་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་མདོར་ཙམ་མོ། །

དགོན་པའི་གཙུག་ལག་ཅིག་གི་ལོ་རྒྱུས།

དགོན་པ་འདིའི་ནང་དུ་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུང་དང་འདི་ལྟེང་
སྐབས་ཡུལ་སྐྱེལ་ཁག་ ༩ ཡོད་ཅིང་། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་ས་བོན་
འདེབས་མཁན་དང་རྒྱུན་སྦྱང་ཡར་རྒྱས་གནང་མཁན་ཚུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ།
དགོན་བདག་གི་གཙུག་པོ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ། དེའི་འག་བཟང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
གསུམ་ལ་ཆོགས་ཆེན་སྐུལ་སྤྱིའི་གོ་གནས་ཡོད། མགར་ཐང་རིན་པོ་ཆེ། ཐང་
མཐེལ་རིན་པོ་ཆེ། ཆོས་དཔོན་མཁན་པོ། འངར་ལུང་སྐུལ་སྤྱི། གཉལ་སྐུལ་
སྤྱི་བཅས་ལ་ནི་གྲ་ཆང་སྐུལ་སྤྱིའི་གོ་གནས་ཡོད། འདི་དག་ནི་དགོན་པའི་སྤྱི་
མིན་གྱི་སྐྱ་བུ་འཛིན་མཁན་ཡིན། འདི་དག་གི་རྩ་བའི་ཆོད་འཛིན་ནམ་འགན་
འཛིན་ཡང་དགོན་པའི་ཆོགས་འདུ་རང་གིས་གནང་དགོས་ཡིད་། དགོན་པའི་
ཆོད་འཛིན་ཡང་སྐྱེས་རྒྱུ་བུ་དང་བཟང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་པོ་སྐུལ་སྤྱིའི་
རྣམ་པས་ང་འཛིན་གནང་དགོས་པས། དགོན་སྡེའི་དབར་དམ་མཐུན་གོང་གུ་
གཅིག་གྱུར་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཆགས་པ་མ་ཟད། དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀའི་ནང་ཁུལ་
པན་ཚུན་སྦྱོར་གྲོགས་ལ་བརྟེན་ཆགས་ཚུད་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་མཆན་ཆེན་པོ་
ཡོད་པ་མདུན་ནས་མདུན་དུ་གསལ་བཞིན་བ་ཡིན། རྩ་བའི་དགོན་ཁོངས་སོ་སོ་
ཡིན་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྤྲིག་ཁོངས་སུ་བཞུགས་པ། ཆབ་མདོ་འཕགས་
པ་སྟེ། རྒྱལ་ཐང་ཐངས་འབུམ་རིན་པོ་ཆེ། འབུར་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེ། ཆ་བ་བལ་
ཐོགས་རིན་པོ་ཆེ། འབྲི་གྲང་ཡོན་ཏན་སྐུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཡོད།

ཚུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ།

གོང་གསལ་ཚུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། སྤར་དགོན་པའི་སྤྱད་ནང་གསལ་ལྟར་བྱས་ན་མཉམ་མེད་ནམ་མཁའ་རྣམ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱུད་དེ་མཁས་དང་བྱུབ་ཆེན་བར་མ་ཆད་དུ་བྱོན་པའི་ནང་ཆོན། བྱུས་ཅག་གོང་ར་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱལ་བཟང་གི་བཀོ་སྐྱལ་དུ་ཕེབས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། སྐྱུ་ཕྱེང་པལ་ཆེར་རྣམ་འབྱོར་པའི་རྣམ་པར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་འདུག དེ་ཆོའི་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ཕྱེང་དེ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ལ་ཐུགས་སྒྲུབ་ཡེ་ནས་མེད་པར་བྱ་བལ་བ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤས་ནས་བཞུགས་ཤིང་། ལྷག་པར་སྐྱུ་མེར་ཉམ་ཆུང་ལ་པན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གྲུང་ཁུན་འདིས་གྲུང་དམིགས་བསལ་བྱུད་དེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་བཅུག་འདུག

མགར་ཐར་རིན་པོ་ཆེ།

མགར་ཐར་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཤས་པོའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་བསྟུན་ནས་མི་ཉག་མགར་ཐར་ནས་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་སྤྱིང་བྲ་ཆོང་དུ་འཆད་ཉན་མཐར་སོན་གྱིས་དགོན་གསུམ་མཁན་པོར་ཕེབས་པ་ལས་འགྲོ་མགོན་དུ་ཕེབས་པ་ཞིག་གི་སྐྱུ་ཕྱེང་ཞིག་ཡིན་སྐད་འདུག་པ་ལས་མཛད་རྣམ་གསལ་ཁ་མ་རྟེན། སྐྱུ་ཐོག་འདི་མེར་བྱས་བྲ་ཆོང་དུ་སྟོབ་གཉེར་མཛད་ནས་དགོ་བཤེས་སྤྱིང་བསྐྱེད་བཏང་སྟེ་གཞིས་དགོན་དུ་ཕེབས་བཞུགས་མཛད། དེ་རྗེས་གྲུང་ཁུན་འོག་རྒྱ་བོད་གཉིས་མཐུན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་བདེ་ཆེན་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་ཆོགས་གཙོ་སོགས་

རིམ་པར་མཛད་བཞིན་པ་ལྟར་འཆོ་བཞུགས་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་ཡོངས་འཛིན་ནི་དོན་དགོན་ཁོངས་དགེ་བཤེས་འཁོར་
སྣ་བ་ཞེས་པ་འབྲི་ཚུ་འཁོར་པའི་སྡེ་ལ་ཆགས་པའི་གྲོང་སྡེ་ནས་ཐེབས་པས་ན་དེ་
སྐད་གྲགས་ཤིང་། གཞུང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པའི་སྟན་གྲགས་ཅན།
བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་བཞེས་ཤིང་ཆབ་མདོ་ནི་བ་ལྟ་
སོགས་སྒྲ་སྒྲུལ་མང་པོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད།

སེར་བྲེས་བྲ་ཆང་དུ་སྡེ་གཟར་གྱི་རྒྱུ་རན་ནི་མ་ཐག་སྐྱབས་རྩེ་བྲི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། བ་རི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་གཙོས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་
ཀྱིས་ནན་བསྐྱལ་ལ་བརྟེན་སེར་བྲེས་བྲ་ཆང་གི་དགེ་སློམ་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་
ཀྱི་ནང་ཁྱིམས་སྤར་བས་ལྟག་པར་བཟོ་གནང་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་པའི་བྲག་
རྩེས་ལུལ་དུ་བྱུང་བར་མཛད་དེ། རྩེས་གཞིས་དགོན་དུ་བྲིར་ཐེབས་ཀྱིས་རིག་
གནས་གསར་བརྩེད་རྩེས་སུའང་སྒྲ་སྒྲིའི་ལྟ་བུ་གྱི་ཁ་གཏོན་དུ་བཞུགས་ཏེ།
སྒྲག་རུམ་དཀྱིལ་དུ་སློན་གསལ་གྱི་འོད་སྤང་མ་ཉམས་པར་སྐྱ་ཆའི་མཛད་པ་
མཐར་ཕྱིན་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བ་འོག་དུ་གསལ།

སྐྱ་སྐྱབ་རིན་པོ་ཆེ།

སྐྱ་སྐྱབ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འབགས་མཆོག་སྐྱ་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་
འཕྱལ་དུ་གྲགས་ཤིང་སྐྱ་ཐང་ཐོག་མར་ཆ་ཐང་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་པ་ཞིག་དུ་སྤང་
ཡང་། ཕྱིས་སུ་སྡོན་ཁུས་ལྟར་ཆུ་མགོ་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་མདོ་འབགས་པ་ལྟ་བུ་
བ་རྒྱ་མཆོར་གསལ་བཏབ་ཁུས་པ་ལྟར་དོན་དགོན་གྱི་བདག་པོར་ཐེབས་པར་

གྲགས་ཤིང་། སྐྱ་ན་ཆུང་དུའི་སྐབས་དགོན་ཁག་འགའ་ཞིག་ནས་ང་ཐོབ་ཁོ་ཐོབ་
གྱིས་འཆང་ཁ་བྱུང་ནའང་། འཇང་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་དོན་
དགོན་དུ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། སྐྱ་མེད་བཅུ་གསུམ་སྟོར་ཐེབས་པར་གྲགས།

སྐྱ་ཐོག་ལྷ་མའི་ལྷ་མ་འབྲས་སྟོ་སྒྲིང་དུ་སྟོབ་གཉེར་མཇེད་དེ་དག་
བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་གཉིས་པ་བཤེས་ཤིང་མཁས་སྟན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། དག་
བཤེས་གཏོང་སྟེའི་སྐབས་འབྲས་སྒྲིངས་ཆོགས་ཆེན་དུ་དག་འདུན་བདུན་སྟོར་
བཀལ་བར་གྲོ་མ་མར་ཁུ་བྱ་ཞོམ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གྲ་ཆང་དང་ཕུ་ཁང་ཁང་
ཆན་ལ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གོས་ཆེན་གྱི་མཆོད་རྗེས་གསེར་ཟངས་འཕམ་མགོ་རང་
འགྲིགས། དེ་བཞིན་ལྷ་བ་ཁང་ཆན་ལའང་བསྟེན་བཀུར་དང་འཛོག་བཞག་དཔེ་
ཆེ་བལ་བ་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་ལྷ་ས་བ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུན་དུ་ ཡི་ཐང་
ཤོག་དུག་ལ་སྐབས་མགོན་གྱིས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་རྩ་བལ་རེ་སྐྱེ་འབྱེད་ཕུལ་
བས་རྩ་གོང་ཆག་བ་དང་། ཀོང་ར་ལྷ་སྐབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འབྲས་སྒྲིངས་ཆོགས་
ཆེན་དུ་གྲོ་མ་མར་ཁུ་ཕུལ་བས་མར་གོང་ཆག་སོང་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་སྟན་
ཡོངས་སུ་གྲགས། དཔེར་མཆོན་ན་ཕན་གྲ་སར་འབྱོར་བའི་སྐབས་དེར་མར་
ཁལ་རེ་ལ་དདུལ་སྒང་ལྷ་བཅུ་བཀལ་བར་འཕར་འདུག་ཀྱང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་ལྷ་
སྐབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏོང་སྟེའི་སྐབས་སུའང་དེ་ལས་ཆེ་བ་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་མར་
གོང་ཆག་ནས་མར་ཁལ་རེ་ལ་དདུལ་སྒང་ཉི་ཤུ་དང་བཙོ་བརྒྱད་བར་ཡུན་རིང་
གནས་སོང་བ་དེ་ལ་བསྟན་དེ་གཏམ་རྒྱུན་དེ་བྱུང་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྷན་
སྟོན་རྒྱུད་གྲ་ཆང་དུ་སྐགས་ཐེག་པ་འཆད་ཉན་གནང་སྟེ་སྐགས་རམས་ཨང་དང་
པོ་བཤེས་ཏེ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཅེ་མོར་མངའ་གསོལ་བ་དེ་ལྟར་ཡང་།

རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ལུང་པ་བསོད་ནམས་དམན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྲོ་ཆེ་བརྟན་
མ་སོང་བ་མདོར་ཅམ་ལགས།

བཀྲ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ།

བཀྲ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འབྲུངས་རབས་གསེལ་འདེབས་ལྟར་བྲས་ན།
འཕགས་པ་གནས་བརྟན་ནགས་ན་གནས་དང་། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་པ། རྩེ་བཅུན་
མི་བསྐྱོད་རྩེ་རྩེ། སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མི། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སློང་ལྷུ་བཅན། བཀའ་
གདམས་པའི་གཙུག་རྒྱུན་དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བ། གྲུབ་དབང་བསྐྱོད་རྩེ་རྩེ། རྩེ་སློ་
གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་སུ་རིམ་བར་བྱོན་ཏེ་སྤྲོ་ཐོག་འགའ་ཞིག་ཆ་ཤས་པའི་
ཁོངས་དབྱེ་ནག་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དབྱེ་ནག་སྤྲོ་ཐོག་སྤྲོ་ཐོག་གྲགས། དེ་ནས་དོན་
དགོན་དུ་ཕེབས་པ་ལས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བས་དོན་དགོན་སེར་སྤྲོ་ཡོངས་
ཀྱི་གཙུག་རྒྱུན་དུ་བཞུགས་པས་བཀྲ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཆོག་བྱུང་ཆག་པ་ཞིག་
ཡིན་ཞིང་། དོན་དགོན་ཁོངས་སུ་སྤྲོ་ཐོག་བཞེ་ཅམ་ཕེབས་ཐེན་པ་དེ་ལྟར་ལགས།

སྤྲོ་ཐོག་འདི་སྤྲོ་ན་ཆུང་དུའི་སྐབས་ནས་གྲུང་ཁན་བཅན་འོག་ཏུ་ཆུད་
ནས་བཅོན་ཁང་རིམ་བར་འགྲིམས་ཏེ། སྐབས་ཤིག་ལོག་སྤྱོད་པའི་ནག་ཉེས་
བཅུགས་ནས་བརྟུང་བརྟེན་ཆབས་ཆེ་བས། མི་པལ་པ་ཡིན་ན་ལུས་སེམས་
བྲལ་རྒྱ་ཉག་ཅིག་ཡིན་ཡང་སྤྱིང་སྤྱོད་པའི་སྤྲོ་ཐོག་བཅན་པོས་སྤྲོ་ཆེ་བསྐྱེད་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མ་བསྐྱབས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བཅོན་
པ་གྲོགས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་ངག་ལམ་ནས་ཐོས། དེ་རྩེས་རྩོ་བཟོ་བ་གནང་ནས་
བཞུགས་ཀྱང་རང་ལུགས་ཆོས་རིག་དང་རྒྱུད་ཡིག་གང་ཅིར་ཆེད་དུ་སློབ་

མཁན་མེད་ཀྱང་སློབ་གྲར་འགྲིམས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་བས་ལྷ་སའི་
ཀྱང་བཞག་གཞུང་ཏེ་ལས་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། རྫོང་བཅོ་ནས་འཐེན་ཏེ་ལྷ་སར་གརྒྱ་
རྒྱ་མཆོའི་སློབ་དཔེར་བསྐྱོས། དེ་ནས་ཀྱང་འཐེན་ཏེ་རྒྱང་བསྐྱགས་རྒྱང་འཐེན་
གྱི་རྒྱ་ཡིག་བོད་ཡིག་སྦྱར་པར་བསྐྱོས་འདུག།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྒྲིང་དུ་བརྗོད་པས་མཁེན་དཔྱེད་དང་
སྟོང་སྟོབས་དཔེ་རྒྱ་བལ་བར་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱགས་བརྗོད་ལྟར་དང་། རང་ལྷགས་
ལྟ་བུའི་ལ་ལྷགས་སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱ་གཞུང་ནས་དེ་ཙམ་དགའ་མོས་མི་འདུག་
ཀྱང་། རང་ལྷགས་སྟེ་བྱེའི་མཛད་ཁུར་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་བཞེན་དུ་ལྷ་བསྐྱན་འགྲུའི་
སྟོག་གིང་དུ་འཆོ་བཞུགས་བཀའ་བློན་སྒྲིང་ཞིང་ཡོད།

ཐང་ཐིལ་རིན་པོ་ཆེ།

ཐང་ཐིལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་པའི་སྐྱབས་ཆེབས་དཔོན་
དང་། དེ་ནས་སློ་སྦྱིང་གྲ་ཚང་དུ་མཁན་པོར་ཐེབས་པ། དེ་རྗེས་ཤར་ཅེ་མཁན་པོ།
སེར་བྱེས་གྲ་ཚང་གི་མཁན་པོ་སོགས་གྲ་རྒྱུད་གི་རྣམ་པར་རིམ་བར་ཐེབས་པ་
དང་། སེར་བྱེས་མཁན་པོ་ནས་མཁན་སྦྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་རིམ་བར་ཐེབས་པའི་སྐུ་
སྤེང་མཆན་གསོལ་ཡོད་པ་དགུ་ཙམ་བྱོན་ཟིན་སྐད། དེད་ཆོས་མཇལ་སྤྱིང་བ་
དེ་ནི་བྱུབ་ཐོབ་གྱི་རྣམ་པ་གོང་ཁྲུས་ལྟར་ལགས་ཤིང་། དེའི་ཡང་སྤྱིད་འབྲངས་
ནས་ངོ་མཆར་ཅན་གྱི་མཆན་ཉགས་ཆེས་མང་བས་དེའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་མི་མང་
ནས་རང་དབང་མེད་པར་སྤྱིང་མོལ་འཕེལ་བཞེན་ཡང་དུ་ལྟར་ངོས་འཛིན་ཆད་
འཕེར་བྱུང་མེད།

བ་ཁ་རིན་པོ་ཆེ།

བ་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཐོག་མར་ཅེ་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་པན་བདེ་ལེགས་
བཤད་སྤྱིང་གི་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་སྟན་ཀྲགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ལྷ་ཕུ་ཁང་
ཆོན་གཉིས་དང་དོན་དགོན་བཅས་པ་ལ་སྦྱོན་བདག་སྤྲོ་ན་མེད་པར་མཛད་པ་
གོང་དུ་གསལ། དེའི་སྐུ་ཐོང་རིམ་བྱོན་ལ་བ་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་གྲོང་པའི་མཆོན་
བྱུང་ཆགས་པ་སྐུ་ཐོང་གསུམ་པེབས་ཟེན་པ། དེ་ལྟར་རང་དགོན་གྱི་མཛད་འཁུར་
སྦྱོང་བཞིན་བཞུགས་ཡོད།

འཇང་ལུང་སྐུལ་སྐྱུ།

འཇང་རིགས་ནས་མཆོད་པའི་འཇང་ལུང་ཞེས་པའི་གྲོང་སྡེ་ནས་བྱོན་པ་
འཇང་ལུང་སྐུལ་སྐྱུ་ནི། སྤར་འབྲས་སྤངས་སུ་པེབས་ཏེ་དགེ་བཤེས་བཏང་གནང་
བྱུང་པ་བཞིན། རང་ཡུལ་དེར་དཔལ་ལྡན་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་བསྟེན་ཆེན་ལ་
བཞུགས་ཏེ་བྱུང་པ་བརྟེན་པའི་རྟགས་དང་མཆོན་མ་གསལ་བ་ཡུལ་མི་ཐམས་
ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་པས། དཔལ་ལྡན་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན།

དེའི་སྐུ་ཐོང་དང་པོས་འབྲས་སྤངས་སུ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཀྱང་དགེ་
བཤེས་གྱི་མཆོན་བཞེས་མ་བྱུང་པར་རང་ཡུལ་དུ་པེབས་ནས་སྐུལ་བ་སྤྱིང་པོར་
མཛད་ནས་བཞུགས་ཏེ། ལས་བཞེད་མཐུ་ནས་ལ་མངའ་བརྟེས་པ་ཞིག་བྱུང་
འདུག་པ་འོག་ཏུ་གསལ། དེའི་སྐུ་ཐོང་གཉིས་པའང་སེ་ར་ལྷ་ཁང་ཆོན་དུ་པེབས་

ཀྲང་སྐྱ་ཆེ་བྱང་བས་དག་བཤེས་ཀྱི་མཆོན་བཞེས་བྱང་མི་འདུག དེའི་སྐྱ་བྱང་
གསུམ་པ་ཕུ་ཁང་དུ་ཕེབས་པ་ཐུན་ཀྱི་དག་ཕྱག་ཡིན་ཞིང་། སློབ་གཉེར་གང་
ལེགས་གནང་ཡང་དུས་གཟར་འདིས་རྒྱུན་པས་དག་བཤེས་བྱ་སྒྲོར་ཆ་ཆང་
བཞེས་མ་ཐུབ། སྤྱིས་རྒྱ་གང་དུ་ཕེབས་ནས་དག་བཤེས་ཀྱི་མཆོན་གནས་བཞེས་
ཐུབ་ཅམ་བྱང་ཞིང་སློབ་གཉེར་མ་མཛད་ཀྱང་། དག་སྒྲོར་ལ་བཙོན་པ་ཆེ། དེང་
སང་རང་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད།

ཤ་ཉལ་སྐལ་སྐྱ།

ཤ་ཉལ་སྐལ་སྐྱ་ནི། སྐྱ་ཐོག་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་གྲང་ཁན་འོག་དགོན་སྡེ་
གཉིས་ལ་པན་ཆ་གང་གཟབ་གནང་ཡོད་སྟེ།

ཤར་ཅེ་སྐལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ།

ཤར་ཅེ་སྐལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འདིའི་གོང་མ་སེ་ར་ལྷ་བ་ཁང་ཆོན་ནས་
དག་བཤེས་བྱ་སྒྲོར་མཛད་རྗེས་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་སྒྲ་རིམ་བར་ཕེབས་ཏེ་ཤར་ཅེ་
ཆོས་རྗེར་ཡུན་རིང་བཞུགས། འོན་ཀྱང་སྐྱ་ན་བགེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དགའ་ལྡན་
ཁྱིལ་ཕེབས་རྒྱ་བྱང་མེད་ཀྱང་གྲུབ་ཆེན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད། འདིའི་
ཡང་སྤྱིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་རིང་པོར་མ་སོང་བར་གྲང་ཁན་གྱི་བཙོན་འོག་དུ་
རྒྱུད་ནས་ཆོས་སྒྲོད་སློབ་གཉེར་མཛད་རྒྱ་མ་བྱང་ཡང་། སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱ་ཡོན་
དང་ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོ་ཞིང་། གྲང་ཁན་གྱི་བཙོན་འོག་དུ་འང་ཆོས་
སྒྲོད་ཀྱི་མཛད་རྒྱ་ཆེ་བས་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་པན་བདེ་སྒྲོང་བཞིན་བཞུགས་ཡོད་

བ་བཅས་མདོར་ཅོམ་ལགས།

སྤྲུལ་བ། སེམས་ཀྱི་མདུན་མ་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བས་སྤྲུག། གཏམ་གྱི་མདུན་
མ་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་འབྱོར། །ལས་ཀྱི་མདུན་མ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཏེ། །དེ་
གསུམ་འཛོམས་བ་སྲིད་འདིར་ཡིད་བཞིན་ཅོར། །ལམ་སྟོན་བཟང་པོར་གྲུས་
སྦྱར་བསྟན་བ་ཡིས། །བཙུན་བ་བཟང་པོར་དོན་ཆེན་སྦྱབ་བ་དང་། །སྟོན་བ་
བཟང་པོས་ལམ་སྟོངས་ལྟན་བ་དེ། །དུབ་ཀྱང་དུབ་གོ་ཆོད་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་བཞིན།
ཞེས་བཤོ། །

གོང་སྟོད་རིན་པོ་ཆེ།

བར་ལམ་ཞིག་ན་གོང་སྟོད་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བ་མཆོན་སྟན་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཕེབས་འདུག་པ་ནི། །རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བའི་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་ལྟ་བུའི་
ལུང་བསྟན་ཞིག་ནས། ཅ་བ་ཀོང་རའི་ཕྱོགས་སུ་འཁུངས། །ཡལ་ག་ཉེའུའི་
ཕྱོགས་སུ་འཁུངས། །འབྲས་བུ་ལི་ཐང་ཕྱོགས་སུ་འཁུངས། །ཞེས་གསུངས་བ་
ལྟར་ཀོང་རའི་མཐེལ་དུ་གོང་སྟོད་པའི་བྲིམ་ཆང་དུ་སྐྱེ་བལྟམས་བ་དེ་ལ་གོང་
སྟོད་རྒྱལ་བ་ཞེས་མཆོན་གྱི་སྟན་བ་ཀུན་ཏུ་བྱུང། །འཁུངས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་དང་
ཉེ་པའི་བྲག་ལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྐྱུན་སྟོང་རང་བྱོན་དུ་གསལ་བ་
སོགས་དཔེ་རྒྱ་བའི་མཆོན་ཏྲགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་བ་བྱུང་བ་ད་ལྟའང་
ཤུལ་ཡོད། མི་རིང་དབར་དབྱས་གཞུང་ནས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་འོས་སྤྲུལ་གསུམ་
ག་རྩོམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་གསེར་བུམ་སྤྲུག་འདོན་མཛད་པས་ལི་ཐང་ནས་
ཕེབས་བ་དངོས་སུ་ཐོན།

འདིའི་གཏམ་རྒྱན་ཞིག་ལ་གསེར་བྱམ་སྤྲུག་ནས་ག་དུས་ཐོན་ཡང་དེ་
གསུམ་མཉམ་དུ་ཐོན་ནས་ཆ་བྱེ་མ་བྱུབ་པ་ན། ལི་ཐང་པའི་ཡབ་ཆེན་དེས། ད་
ངའི་བྱ་མ་ཐོན་ན་བྱ་གསོད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་གི་བྱབས་ནས་བྱུང་སྟེ་འབྱར་བ་ན་བྱ་དེ་
སློ་བུར་དུ་ཐོན་པ་རེད་ཅེས་སྒྲེང་སྟོལ་ཡང་འདུག དེ་ནས་བྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཡུལ་
དགོན་གཉིས་ལ་མཐུ་དང་མངོན་ཤེས་རྩུ་འབྲུལ་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་འགྲོ་
དོན་རྒྱ་ཆེར་མཇུག་འདུག་པ་ད་ལྟ་འང་མཆོན་སྟོན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྒྲ་བྲང་སོགས་
ཀྱིས་འཛིན་སྟོང་གཏན་ནས་མ་གནང་བར། བྱུབ་ཆེན་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞུགས་ཏེ་
མཐུ་དང་མངོན་ཤེས་མངའ་བརྟེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་ཏེ་
སྟེ་བོ་མཆོག་དཔལ་མཐའ་ཡས་པར་ཐར་པའི་ས་བོན་འཇུག་མེད་དུ་བསྐྱུན་པར་
མཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བློན་དང་མཆོན་སྟོན་ད་ལྟ་འང་ཀུན་རབས་ཆེའི་སློ་
ངོར་གསལ་བཞིན་པ་དེ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་བྲུ་རྒྱུང་ཁོངས་ནས་བཤའ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཅེ་མོར་སོན་པ་ཇི་ལྟར་
ཡོད་ཅེ་ན། ཁམས་ས་སྐྱུང་དུ་དྲུང་ནང་པའི་བྲིམ་ཆང་ནས་བྲུ་རྒྱན་ཞིག་གདན་
སར་སློབ་གཉེར་མཇུག་དེ་ཤར་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བར་ཕེབས་འདུག་ཀྱང་ཁང་ཆོན་
གསལ་ཁ་མ་ཤེས། དེ་རྗེས་ཆར་ཐང་ནས་ཡིན་པ་སེ་ར་ལྷ་བ་ཁང་ཆོན་ནས་
ཤར་ཅེ་ཆོས་རྗེར་ཕེབས་པ་གོང་གསལ་ལྟར་དང་། དེ་བཞིན་སློ་གསལ་གླིང་
མཁན་པོར་ཕེབས་པ་གཅིག་སེར་བྲེས་མཁན་པོར་ཕེབས་པ་གཅིག་སེར་བྲེས་
དགེ་སྟོས་ལ་ཕེབས་པ་གཅིག་རྣམ་རྒྱལ་བྲུ་ཆང་ནས་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོར་
ཕེབས་པ་རྒྱ་ནག་སྤྲ་ཡའེ་མཁན་པོར་ཕེབས་པ་གཙོས་བྱས། མཁས་བཙུན་
བཟང་གསུམ་དང་བྲུབ་ཆེན་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་ཡོན་དུ་གྱུར་པ་དུ་མ་

བྱོན་མྱོང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀོང་ར་མཐིལ་ན་རམ་ནང་པའི་བྲིས་ཚང་ནས་འབྲས་
སྤངས་ཆོགས་ཆེན་དབུ་མཛད་དུ་ཕེབས་པ་སྟན་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། གཞུང་གནས་
ནས་གཞིགས་གསོལ་ཆེ་བ་སོགས་དེ་དང་དེ་བཞིན་སློ་གསལ་སྤིང་བྲག་མཛོད་
དང་དགོ་སློམ་འགའ་ཞིག་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་གི་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་དང་། བྲ་
ཚང་དབུ་མཛད། སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་གཞིམ་འགག་བྲམས་པ་ཆོས་འཕེལ། སྐྱ་
ཐེང་བཙུ་གསུམ་པའི་སྐལ་པ་ཕེབས་བྲམས་འགོ་པ་དཔའ་ལྷུལ་སྐྱད་གྲགས་ཅན་
འཇང་ལུང་སྤུལ་སྐྱ་སོགས་བྲན་གསོས་ཐེབས་པ་དེ་ཅམ་ལགས་ཤིང་། མདོར་
ན་ཆོས་དང་སྲིད་ལ་མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་ཡོན་དུ་གྱུར་པ་
དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བར་དགའ་བ་དང་ཡིད་རངས་སྐྱེ་འོས་དེ་ལྟར་ཡང་། གཞིས་
དགོན་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་དགའ་སློབས་སྐྱེ་འོས་ནི་བྱུང་མི་འདུག

དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱ་ཐེང་བདུན་པ་དང་མཆོད་ཡོན་
གྱི་འབྲེལ་ཟབ་ཆེ་ཤོས་བྱུང་བ་ལྟར། སྐྱ་ཐེང་དབུ་པ་བྱུང་པའི་སྐྱ་རབས་བདུན་
ལ་དགོ་བཤེས་གྱི་མཆན་སྟན་མ་བཞེས་གོང་བརྒྱ་འབྲལ་ཞེས་པ་རིན་ཐང་ཆེ་
བའི་འབྲལ་ཆན་བརྒྱ་ཙ་བྲས་ནས་ཁྲོན་འབྲལ་ཆན་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་བཏེགས་ཏེ་
བཏན་བཞུགས་ཟབ་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་ཆོ་འབྲལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ། གདན་
ས་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཆེན་བྲ་ཚང་། ཁང་ཆོ། རྒྱུད་སྟོན་སྤྲད་བཅས་པར་བསྟོན་
བཀུར་དང་། འགྲེད་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་སྤྲོལ་མ་ཉམས་པ་དད་གུས་སྟོ་གསུམ་གྱིས་
བཏེགས་སྟོལ་ཡོད་པ། ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱ་ཐེང་དབུ་པ་སྐྱ་ན་ཆུང་དུའི་སྐལ་པ་ཞིང་
གཞན་དུ་གཤེགས་པས་འབྲལ་ཁོམ་བྱུང་མི་འདུག སྐྱ་ཐེང་བཙུ་བཞི་པར་སྤར་
ལམ་ལས་ལྷག་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཁྱུ་བྱུང་བས་སྐལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་འདིར་སྐལ་

པོད་དགུ་བ། ལོ་རྒྱུ་ས།

བཟང་དགའ་སྟོན་སྤྱོད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་བྱུང་སོང་བ་ཕྱན་ཡང་དེའི་ལས་
བྱེད་ཁོངས་ཡིད།

དགོན་པའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྒྲུབ།

རབ་བྱུང་གསར་ཞུགས།

ཐོག་མར་རབ་བྱུང་གསར་ཞུགས་ལ་མཆོད་ན། ཁྲིམ་ཆང་སོ་སོ་ནས་
འདོད་པ་དང་སྒྲུབ་གིས་ཡོང་བ་སྒྲིག་ཞུགས་སུ་ར་འཕྲོད་ཡོད་ན་སྒྲོས་མེད་ཀྱང་།
དོ་བདག་སྒོས་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ཆོ། མ་མཐར་ཉིན་བདུན་རིང་བསྐྱུག་དུ་བཅུག་ནས་
དེའི་ནང་ཚུན་ཁྲིམ་ཆང་སོ་སོ་ནས་ཅད་གཅོད་འབྱོར་ན་ལས་སྒྲེ་བཞི་བསྒྲིམ་
མདུན་གྲོས་མོལ་གནང་སྟེ་འདོད་མཐུན་བྱུང་རྗེས་རབ་དུ་བྱུང་ཆོག་ ཅི་སྟེ་འདོད་
མཐུན་མ་བྱུང་ན་ཕྱིར་ལོག་དགོས། ཞག་བདུན་ནང་དུ་ཅད་གཅོད་མ་བྱུང་ན་དགོ་
གན་སོ་སོས་འགན་ལེན་དང་བཅས་རབ་དུ་བྱུང་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།

ལས་སྒྲེ་བཞི་སྒྲིལ་ནི་དགོས་དང་། དབུ་མཇུག་ལས་ཐོག་གཉིས།
སྒྲེ་པ་བཞི་ནས་འཐུས་མི་གཅིག་ མཁན་ཆབ་དང་བཞི་ཡིན། འདི་བཞི་ནི་གྲ་
ཆང་ཆོག་གས་འདུའི་འོག་དུ་དབང་ཆ་དང་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན། དེ་ནས་གདན་སར་མ་
འགྲོ་བར་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོང་ཁག་སྟོ་འཛིན་དང་རྒྱགས་སྦྱོང་བྱེད་དགོས།
གདན་ས་ནས་ཕྱིར་འཁོར་ཆེ་མགོན་ཆོས་ལུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་ཕྱོགས་
ཀྱི་འདོན་ཏུ་དབྱངས་དང་། མཆོད་བཟོ་དཀར་རྒྱ། དུང་རྒྱ་སྒྲིང་། ཐིག་རྒྱལ་
ཆོན་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་རྒྱགས་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱགས་སྦྱོང་ཨང་སྟེ་དང་པོའི་གས་ཡིན་ན་གདོང་གས་དུ་ཞུགས་ཏེ་འདོན་བཟང་
པ་བརྒྱད་དབུ་མཇུག་བར་ཐིག་པ་རིམ་འཛིན་གས་དགོས་ཤིང་། ལས་སྒྲེ་གཞན་

འགངས་ཆེན་མང་པོ་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད། དེ་ལྟར་མ་འདྲོན་པའམ་ལས་
དོན་ལ་དབྱིངས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རྒྱགས་སྟོང་ཆར་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
ལས་སྒྲེ་རིམ་པར་འགྲིམས་དགོས། དེ་ཡང་མིན་པར་ཞི་དུལ་འཁོས་རྒྱུང་རིགས་
ཡིན་ན་ལས་སྒྲེ་འགྲིམས་མི་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་ཡོད་པས། དགོན་པ་
དེའི་ནང་མི་མཆོག་དམན་བར་མ་སྟུ་ཡིན་ན་ཡང་བག་ཐེབས་དང་རང་རང་སོ་
སོའི་འཁོས་དཔག་གི་ལས་དོན་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་ཆོག་པ་ནི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། དགོན་པའི་ལས་དོན་ལ་སྟོ་བ་ཡོད་པའམ་འདྲོན་
མང་ཆེ་བ་ཡིན་ན། རྒྱགས་སྟོང་ཆར་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འོས་བསྐྱར་
གྱིས་འོས་མང་ཞོས་རྣམས་ལས་སྒྲེའི་འོས་གཞི་བརྟག་བརྒྱད་ཅེས་པའི་འོས་
བཞིའི་ནང་ཞུགས་དགོས།

བརྟག་བརྒྱད་ཅེས་པ་ནི་ལས་དོན་ལ་ཉམས་སྦྱང་གསོག་ཏུ་བརྟག་སྟེ་
ལས་དོན་འདྲོན་མིན་གྱི་བརྟག་པ་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐྱད་བརྗོད་ཅིང་།
དེ་ནས་ལས་སྒྲེ་འཕོ་རིམ་བཞིན་དུ་འོག་ནས་གསར་པ་བརྟག་སྟེ་གངས་བརྒྱད་
བསྐྱར་ཆགས་སུ་ཡོད། དེ་དག་གྲུ་ཆར་གཞུང་རྒྱུང་གི་ལས་དོན་འཕར་མའི་
རིགས་ལ་མཐུ་བ་མོ་གང་བརྟགས་ཤར་སྟོང་ཟེར་བ་ལྟར་སྟེ་ཞུ་བསྐྱབ་དགོས།

དེ་ནས་ལས་སྒྲེ་དངོས་གཞིའི་ནང་དུ་ལོ་བརྒྱབས་ནས་གང་ཐོན་པ་དེ་
འགོ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་སྒྲེ་ཆེ་ཁག་ནི། སྟོན་ལམ་གཉེར་བ་བཞི། དབྱར་
གནས་གཉེར་བ་གསུམ། མང་ཇའི་འགོ་བ་བཞི་བཅས་ལོ་བཞི་རེའི་མཆོམས་
སུ་འཕོ་ལེན་བྱེད་དགོས། ཡང་ལས་སྒྲེ་འབྲིང་ཁག་ནི་འབྲུལ་ལ་འགོ་བ་ཞེས་པ་
ནང་གཉེར་རམ་མཆོད་འབྲུལ་གྱི་འགན་ཁུར་བ་གཉིས། དགོན་གཉེར་གཉིས།

འབྲི་ཚུའི་གྲུ་དཔོན་གཉིས་བཅས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ལོ་རེར་བརྗེ་ལེན་བྱེད་དགོས།
 ལས་སྡེ་ཆེ་ཁག་གསུམ་ནི་ཅ་བ་ཅིས་སྤྱོད་དང་ལོ་མ་གཏོང་སྒོ་གཏོང་
 དགོས་པས་འཛོན་ཐང་དང་ལམ་སྤྲོངས་ལྡན་པ་བྱུང་ན་ལྷག་འཕྲོས་གཏོང་རྒྱ་
 ཡོད། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བར་མ་ཅར་བྱག་ན་རང་གི་སྒྲིལ་དངུལ་དང་ཁྲིམ་ཆང་
 ནས་བྱུན་གསལ་དགོས་པ་སོགས་མགོ་ལས་མ་ཆེ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད། འབྲིང་
 ཁག་གསུམ་ནི་ཁེ་མ་གཏོགས་གྲོང་མེད་པས་ཆེ་ཁག་ལ་གྲོང་ལོག་ཆེ་དེའི་བྱུན་
 གསལ་གྱི་ཆེད་དུ་འབྲིང་རིམ་གྱི་ལས་སྡེར་བསྐྱོ་སྒོལ་ཡོད། འཛོན་ན་མི་གཅིག་
 གིས་ལས་སྡེ་ཐངས་གསུམ་བཞི་བྱས་ཆོག དེ་ལྟར་ལམ་སྤྲོངས་ལྡན་པ་བྱུང་ན་
 འདུས་དམངས་ནས་བཅི་མཐོངས་རྗེ་ཆེར་བྱིན་ཏེ་དགོན་པའི་གཙུག་རྒྱན་ལྟ་
 ཆགས་གྱི་རེད། དབུ་མཛད་ནི་ལོ་རེ་ཡིན་ཡང་འདོན་བཟང་བའི་གྲལ་འཁོར་ལྟ་
 བུ་ཡིན་ཞིང་གོ་གནས་ཆེ་ཞིང་ཁེ་ལས་གྲོང་མེད།

དགེ་སྐྱོས་ནི་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་གསར་བཞུགས་གྱི་མཆན་ཐོ་གོ་རིམ་
 དང་བསྟུན་ནས་འཛོན་ཐང་དང་དཔལ་འབྱོར། ཤེས་ཡོན་གསུམ་ཐོག་ནས་
 བདམས་ཏེ་ཆོགས་འདུ་དང་གྲུ་མང་མང་མོས་གྱིས་བསྐྱོ་བཞག་དགོས་ཤིང་།
 དེ་ཡང་ཆོགས་འདུ་བ་དང་གྲུ་མང་ལྷན་འཛོམས་སར་མཆན་ཐོ་གོ་རིམ་བཞིན་
 དགེ་སྐྱོས་གནད་དགོས་པར་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་བཞིན། རང་ངོས་ནས་དགེ་
 སྐྱོས་འཛོན་མིན་གྱིས་ཞུ་ཏེན་འབྲལ་ཆོག་པར་སྟན་གསལ་རིམ་པར་ཞུས་པ་དང་
 བསྟུན་ཏེ་གོང་གསལ་གྱི་འོས་ཆོས་གསུམ་ག་མ་ཆང་ན་ཞུ་འབྲལ་ལྟར་དགོངས་
 པ་འཁོལ་སྤྱོད་བྱ་ཡོད། གོང་གསལ་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཆང་བ་ཡོད་ན་དགོངས་པ་ཅི་
 ཅུམ་ཞུས་ཀྱང་སྤྱོད་གྱི་མེད། དེ་མིན་རྣམས་སོ་སོའི་འོས་ཆོས་ལ་གཞིགས་པའི་

དགེ་སློམ་སྤྱི་ཡོན་རིམ་འཕར་གྱིས་ ༡༠༥༠ ཡས་མས་ལ་རྒྱ་དཔལ་རྒྱ་ཡང་ཆིག་
སྟོང་ནས་ལྔ་སྟོང་བར་འབྲལ་དགོས་བྱུང་ཡོད། གོང་གསལ་འོས་ཆོས་གསུམ་ག་
མ་ཆང་ན་རྒྱ་དཔལ་རྒྱ་ཡང་དྲག་ཅུ་ཙམ་འབྲལ་ནའང་འཐུས་ཀྱི་ཡོད།

དགེ་སློམ་དང་དབུ་མཇུག་གཉིས་ལོ་བཞིའི་སྟོན་ནས་བསློམ་ཏེ་དབུ་
མཇུག་ནི་དེའི་རིང་འདོན་ཏེ་དབྱངས་རིགས་བསྐྱར་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། དགེ་སློམ་
ནི་དེའི་རིང་ཆོད་དོན་སོགས་ཀྱིས་གཏོང་སྟོའི་མཐུན་ཆུན་གྱི་སྤྱི་གཤམ་དང་། སྟོན་
ཆོས་ཆེན་པོའི་སྐབས་གཏོང་སྟོ་གཏོང་མཁན་གྱི་སྤྱི་བདག་ཆེ་ལྷ་མང་པོ་འཆོལ་
གཞིགས་སོགས་ལོ་བཞིའི་རིང་གྱི་སྤྱི་གཤམ་དེ། དགེ་སློམ་ལས་ཐོག་སྐབས་
དགོན་པ་བཞུགས་ཏེ་འགྲོ་བ་སྦྱོང་མི་ཆོག་པ་དང་། དགེ་སློམ་གྱི་ལས་དོན་ཁོ་ནར་
བཞུགས་དགོས་པས་གྱི་སྤྱི་གཤམ་ཅན་སྟོན་དུ་ཟེན་དགོས། དགེ་སློམ་སོ་སོའི་
དགའ་གཉེན་གྱི་འབྲུང་ལྡན་མང་པོ་ཡོད་ན་གཏོང་སྟོ་དང་སྦྱང་ཆུ་མཁན་འཆང་
ཁ་ཞིག་ཞིག་ཡོད།

བྱང་པར་གོང་གསལ་གྱི་དགེ་སློམ་སྟོན་འབྲལ་སྐབས་ཏེ་ཅང་གི་འགྲོ་
གོན་ཆེ་བས་རང་ཉིད་ཙམ་མ་བཟང་རང་གི་ནང་ཆང་ཡང་དཔལ་འབྲུང་ཆེན་པོ་
དགོས། ཁྱིམས་ཀྱི་དབང་ཆད་དང་སྟོན་གསལ་ནི་དགེ་སློམ་ལས་ཆེ་བ་མེད།
འདུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་བདག་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་གསུང་
དགེ་སློམ་འོག་ཏུ་འདུ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བཙུ་མཐོངས་ཡང་ཏེ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་
ཡོད། དེའི་རྗེས་དགེ་སློམ་ཆར་བ་བཞི་ནི་སྤྱི་བ་ལོ་བཞི་བྱེད་དགོས། དེ་ནི་དགོན་
པའི་འདོན་སྦྱོང་ཐོག་དབང་ཆད་མཐོ་ལོས་དེ་ཡིན་ལ། སྤྱི་བ་བཞིའི་ནང་ནས་
གཅིག་དབུས་གཞུང་ནས་ཅེ་དྲུང་གི་གོ་གནས་ཡོད་པའི་སྤྱོད་སྐབས་

ཅེ་བྱང་གི་ན་བཟའ་བཞེས་ནས་ཕེབས་སྲོལ་ཡོད།

དེའི་ཐོག་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ནི་ཅ་བ་མཁན་པོས་གནང་དགོས་ཀྱང་
དགོན་གསུམ་མཁན་པོ་གཅིག་འབྲས་ལ་སོང་སྐབས་རེ་ལས་ཕེབས་ཀྱི་མེད་
པར་བརྟེན། ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་ཞུ་མོ་ལྟ་བུ་ལས་ནང་དོན་དབང་ཆད་དག་ཁོང་ལ་
འབྲལ་སྲོལ་མི་འདུག འོན་ཀྱང་དགོན་པའི་བྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་དབུ་འདོམས་
ནི་སྐུ་སྐུབ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡོད་ན་དེ་དང་། དེ་མེད་ན་བཟ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་ཀྱན་གཞོན་གོ་རིམ་གྱི་སྐུ་ཡོན་ཆེ་ཤོས་ནས་མཛད་དེ། དེའི་སློབ་སྟོན་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཅི་སྲུང་སྟོད་མེད་ཞུས་པའི་ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད།

སྡེ་པ་བཞིའི་འོག་ཆོས་གཞིས་ཀྱི་མི་སེར་ཁག་མང་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་
ཞལ་ངོ་ལ་ཁལ་འཇལ་མི་དགོས་པར་དགོན་པ་རང་ལ་ས་གཞིས་ཆེ་ཆུང་ལ་
གཞིགས་པས་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་ཁལ་འབྲལ་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་གི་འགོ་དཔོན་
ཡང་སྡེ་པ་ཡིན། ཁལ་པ་རྣམས་ཞལ་ངོ་སོ་སོའི་འོག་འགོ་དགོས་པ་ལས་དགོན་
པ་ནས་དབང་ཆད་མེད། གཞན་ཡང་སྡེ་པ་བཞི་ནི་ཆོགས་འདུ་བའི་རྒྱན་ལས་
ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཆོགས་གཙོ་ནི་སྤྱི་ཀན་ཞེས་པ་དགེ་སྟོས་ཐོན་ཟུར་ཡན་ཆད་ནས་
རྒྱན་སྟོད་དང་རྒྱས་མངའ་ཆེ་བ་དག་གས་ནས་ཆོགས་འདུ་བས་འདེམས་སྐྱུག་
གིས་བསྟོ་བཞག་དགོས་ཤིང་། དགོན་པའི་སྤྱི་རྒྱས་མཐའ་དག་བདག་ཉར་དང་
ནང་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གང་ཅིར་ལམ་སྟོན་དང་ཆོད་འཛིན་གནང་བ་དང་།
ནང་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་སྟོབ་གནང་མཁན་མེས་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་དགོན་པའི་སྤྱི་རྒྱས་
མཐའ་དག་བདག་ཉར་དང་སྐྱངས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ལྡེ་ཉར་མཁན་ཡང་རེད།

དེ་བཞིན་དགེ་སྟོས་ཐོན་ཟུར་ཡན་ཆད་ཆོགས་འདུ་བ་གཏན་འཇགས་

དང་ལས་སྒྲེ་གཞན་དང་དབྱ་མཛད་བཅས་ནི་ལས་ཐོག་སྐབས་ཆོགས་འདུ་བ་
ཡིན། ཉགས་བརྒྱད་ནི་ཆོགས་འདུ་བའི་ལག་གཡོག་གམ་སྲི་ཞུ་བ་ཡིན། ཁྱོན་
བསྐྱེམས་ཆོགས་འདུ་བ་བརྒྱད་ཅུའི་སྐོར་ཡོད་པར་གྲགས། ཉ་ཅང་གི་གཡ་ཆེའི་
སྐབས་ལས་སྒྲེ་བྱས་སྤྱོད་ཡན་དང་། གླ་བྱང་གི་བྲག་མཛོད་ཁག་བསྐྱུས་ནས་
ཆོགས་འདུ་འཆོག་དགོས། དེ་ལས་འགངས་ཆེ་བ་བྱང་ན་མི་ཆན་བདུན་པོ་སོ་
སོའི་འཐུས་མི་འཕར་མ་བསྐོར་ཉེ་ཆོགས་སྒོལ་ཡོད། དེང་དུས་བྱས་ན་དམངས་
གཙའི་ལུགས་སྒོལ་ཆ་ཆང་ཐོག་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཕན་བྱ་ཡོད་
པ་ཞིག་རེད།

ཉམ་ཐག་ལྟ་སྤྱོད་།

ཉམ་ཐག་ལྟ་སྤྱོད་སྐོར། བྲ་རྒྱུང་འཁོས་ཀ་ཞན་པའི་ཉམ་ཐག་རིགས་གང་
བྱུང་ཡང་རི་ཁྲོད་བའམ་མགོན་ཁང་ལ་སོགས་ཡོང་འབབ་ཆེ་སར་འཛོག་པ་དང་།
ནད་མནར་སོགས་ཡིན་ན་ཁང་ཆན་དང་མི་ཆན་བྲ་ཆང་གསུམ་ཐོག་ནས་ལྟ་
སྤྱོད་བྱས་ཉེ་འཆོ་བའི་དཀའ་ངལ་མེད་པ་དང་། སྤུན་བཅས་སོགས་ཀྱང་འདོད་
ཆེམས་བཟོ་ཡི་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐྱ་ཆེ་མ་ཟེན་པའི་མཐུག་སྤྱོད་ཡང་དེ་གསུམ་
ཐུན་མོང་ནས་རྒྱུ་ཐོས་སུ་མ་སོང་བ་བཟོ་དགོས། དེ་ཡང་ནང་མི་དང་སྤྱིད་སྤྱག་
འབྲེས་མ་ཡིན་ན་ནང་མི་དངོས་སམ་དེའི་སྐྱ་ཆབ་དང་བཅས་པན་ཚུན་སྒོ་པམ་
མེད་པར་འདོད་ཆེམས་བཟོ་དགོས་པ་སོགས་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པར་
བསྐྱུགས་འོས་སུ་ཡོད།

སྤྱོད་ཤག་ནི་འདས་པོ་དང་སྤྱིད་སྤྱག་གཅིག་པ་གཞན་ཡོད་ན་དང་། དེ་

མིན་ཁྱིམ་ཆང་གི་བན་ཅའི་ཆེད་འཛོག་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་ལྷོས་མེད་ན་
 ཆོང་ཆོག་པ་དེ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྒྲ་བྲང་ཁག་གི་ཕྱག་མཛོད་དང་གསོལ་དཔོན་
 སོགས་ལས་བྱེད་གནད་ཡོད་རྣམས་ལྷ་ཆང་ནས་བསྐྱོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཅ་
 བར་བཟུང་ས་རིན་པོ་ཆེ་རང་ལ་དགོངས་སྒྲོར་ཁྱུས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་
 འདོད་ལྟར་བསྐྱོད་དགོས། གལ་ཏེ་ཞབས་ཁྱེད་ལུས་ཆང་མ་ཁྱུས་པའམ་ལྷག་
 བསམ་དཀར་བ་མེད་ཆེ་བྱ་ཆང་ནས་ཕྱིར་འབུད་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 རིན་པོ་ཆེ་ལ་ནང་མོལ་དགོངས་སྒྲོར་ཁྱུས་ཏེ་ཆོག་མཆན་དང་བསྐྱུན་ནས་བཞེ་
 ལེན་བྱེད་དགོས་པར་བརྟེན། སྒྲ་བྲང་གི་ཕྱག་རྩལ་རྣམས་རྒྱུད་ཆག་རྒྱུད་བ་དང་།
 ཕྱག་མཛོད་རྣམས་དབང་ཕྱགས་ཐལ་ཆར་མི་འགྲོ་བའི་དགེ་མཆན་ཆེན་པོ་ཡོད།

དགོན་པའི་སྤྱི་ག་ཁྱིམ་ས།

དགོན་པའི་སྤྱི་ག་ཁྱིམ་སྒྲོར། ཆོས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྱིམ་ས་གཞིར་
 བཟུང་གི་ཅ་བ་བཞི་དང་། ཆང་དང་བཅས་པ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གི་སྦྱོན་ཆ་ཏིལ་འབྲུ་
 ཅམ་མཐོང་ཐོས་བྲན་རིག་བྱུང་ཆེ་རང་ངོས་ནས་ཅ་དགོངས་ཁྱུས་ན་རབ། དེ་མིན་
 རི་མོང་ནོ་བརྩམ་གྱིས་བསྐྱེད་ན་ཉེས་ཆད་བྲག་པོ་དང་བཅས་གནས་དབྱུང་བཏང་
 དང་གཏོང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་ལེགས་ཤོས་ཤིག་ཡིན།

ཆང་དང་མི་ཆངས་སྤྱོད་གྱི་འགལ་འཛོལ་བྱུང་འབྲེལ་རང་ངོས་ནས་ཅ་
 དགོངས་ཁྱུས་ན་ཉེས་ཆད་ཐུན་བྱ་ལས་དངོས་ཐོག་རྣམས་སོ་སོས་འབྲེར་ཆོག་
 ཅ་འགལ་གཞན་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱིམ་ས་ཕྱགས་དང་མཐུན་པར་ཉེས་ཆད་
 བྲག་པོ་གཏོང་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་དགོད་སྒོ་བ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་བམ་རང་གི་

དགོན་པ་དང་། མངའ་སྡེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོར་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་དོན་དུ་དགོན་
སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ལས་དམག་སར་བྱིན་ཏེ་དག་ཡ་གསོད་ཆས་དང་
གཏོར་བཞེགས་སྐབ་པ་རྒྱན་རྒྱལ་བསད་བཟུང་སོགས་དབའ་ངར་གྱི་ལག་རྩེས་
འཛོག་སྐབ་ན་དགོན་སྡེ་གཉིས་སྤྱགས་ནས་གཞེངས་བསྟོད་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་དབའ་ཐོན་གྱི་མཇུག་རྩེས་རི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་གོ་གནས་འཕར་བ་
དང་བཅི་བཀྱར་ཆེ་བ་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་པས། དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་
པར་ཅ་འགལ་ལྟེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཉེས་ཆད་མི་གཙོད་པ་ནི་ཡུལ་དུས་དབང་
གིས་རང་སྡེ་རང་སྤྱང་དགོས་པས་སྡེ་གུ་ཅན་ལའང་དབའ་ངར་མི་སྟོད་ཀ་མེད་
ཆགས་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟུ། དེ་ལྟར་མིན་པར་མི་བསད་ན་ཉེས་ཆད་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་ལ་དམ་བསྐྱགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་དབའ་ཐོ་སྟོང་སྟོབས་ཅན་
མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་དེའི་ནང་ནས་གཞན་སྡེ་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་དབའ་ཐོ་
སྟོན་གྲགས་ཅན་ཡང་བར་མ་ཆད་པ་བྱུང་བས། དོན་དགོན་ཆགས་ནས་བཟུང་
འཆད་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་དམག་ཐངས་གཉིས་ཀྱིས་འཆེ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་དང་རྒྱ་
སྡེ་གང་གིས་ཀྱང་མ་སྐབ་པར་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀ་དུས་བདེ་ནི་འཇམ་འབའ་ཞིག་
ངར་གནས་སྐབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་དེའི་མཐུ་ཡིན་པར་སྟུ་སྟེ། དགོན་པའི་
འགོ་ཁྲིད་ཆོས་གཏམ་བརྗོད་དུ་པར་ལ་འཆེ་བ་བྱེད་ན་སྟོག་དང་མཉམ་པའི་ཉེས་
ཆད་དང་། ཚུར་གྲོལ་པར་བཅོམ་སྐབ་ན་སྟོག་དང་མཉམ་པའི་ལེགས་སྦྱེས་ཡོད་
ཅེས་གཏམ་རྒྱུ་དུ་འཇགས་པ་དེ་རེད་ལ། རང་སྡེ་སྤྱང་བའི་སྟོན་གྲགས་ཀྱང་
དེ་ནས་ཐོན་པ་རེད།

དེ་བཞིན་སྤྱང་ཁག་ལྟ་སར་ཡར་མར་སོགས་ཐག་རིང་ལ་ཆོང་བརྒྱབ་

དུ་འགྲོ་ཆོག་ཅིང་། དེ་ཆོར་གོ་མཆོན་འབྲེར་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་འགྲོ་
 དགོས་རེ་བྱུང་ལྟར། དེ་མིན་ལས་སྡེ་ཆེ་ཁག་ཡིན་ཡང་ཡར་འཛེལ་དང་མར་
 ས་ཐང་བར་ཆོང་དོན་དུ་འགྲོ་ཆོག་པ་ལས་དེ་ལས་བཀལ་ནས་འགྲོ་མི་ཆོག་
 པས་དེའི་རིགས་ལ་གོ་མཆོན་མཛོན་གསལ་བྱས་ནས་འབྲེར་མི་ཆོག་ གྲུ་རྒྱུང་
 རྣམས་ནི་རང་གི་ས་མཆོས་ས་བཀལ་ནས་ཆོང་དོན་སོགས་སུ་འགྲོ་སྐྱོད་མི་ཆོག་
 པས་གོ་མཆོན་བྲེར་བ་ག་ནས་ཆོག

དེ་ཡང་ཆོས་ཐོག་རིང་ནད་མནར་སོགས་དཀའ་དུ་བ་རིགས་སུ་དེ་མིན་
 དགོན་ནང་སྤྱོད་དགོས་པ་ལས་འགྲོ་སྐྱོད་མི་ཆོག་ཀྱང་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཆོང་
 འབྲེལ་བྱེད་ཆོག་པ་བཅས་ཡིན། ཆོས་ཐོག་ནས་ཡིན་ལ་དུས་ཐོག་འཛོམས་སྤྱོད་
 དགོས་ཤིང་། ཅི་སྟེ་ནད་མནར་རམ་པ་མ་ནད་མནར་སོགས་དགོངས་ཁྱུ་དགོས་
 ཆེ་ཁག་ཐེག་ངོས་སྐྱོར་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས། གདན་སར་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་བན་
 རྒྱུ་རིགས་དགོན་པའི་བྱི་ལོགས་སུ་འཛིང་རེས་ཤོར་ན་དེ་ཅམ་ཉེས་པ་མི་བཅི་
 ཡང་། གདན་ས་ནས་སྤྱིར་འཁོར་བེན་པའི་ཁྲོད་ནས་ནང་ཆགས་འབྱུག་ཚོད་དང་
 འཛིང་རེས་རིགས་བྱུང་ན་ཉེས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་དམ་བསྐྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད།
 དེ་བཞིན་བྱུང་མེད་དགོན་ནང་དུ་ཡོང་ན་དགོངས་པ་ཁྱུ་དགོས། དབྱར་གནས་
 སྐབས་བྱུང་མེད་དགོན་ནང་དུ་འགྲོ་ཁོང་མི་ཆོག་ ཏྲ་བེལ་སོགས་དགོན་ནང་དུ་
 ཉར་དགོས་ཤར་ཆེའང་དགོངས་པ་ཁྱུ་དགོས། དེ་བཞིན་དགོན་ནང་དུ་གོ་མཆོན་
 རིགས་སྤྲས་ནས་བྲེར་བ་དང་ཉར་མཁན་ཡོད་ཀྱང་མཛོན་གསལ་དོད་པོར་བྲེར་
 བ་དང་རང་ཤག་དུ་བསྟན་ནས་བཞག་པ་སོགས་ནི་མི་ཆོག

གདན་སར་གྲུ་རྒྱུང་འགྲོ་ཁར་ལས་སྡེ་བཞི་སྤྱིལ་ལ་གསོལ་ཆེགས་སུལ་

ཉེ་དགོངས་ཁྱེད་གོས་པ་དང་། སྐབས་དེར་དོ་བདག་དང་དགེ་ཆེན་གཉིས་སྦྲིད་
སྤྱག་གཅིག་པ་ཡིན་ན་དེ་དོན་ཁྱེས་ཉེ་ཅིས་རྒྱག་མ་དགོས་པ་ཁྱེ་རྒྱ་དང་། དེ་
མིན་ནམས་དགེ་སྦྱོར་གཉིས་མཉམ་དུ་ཅིས་རྒྱག་དངོས་སམ་དགེ་སྤྱག་ལ་གྱུར་
ཁ་མེད་ཅིང་པན་གྲོགས་ཡོད་པར་དགེ་སྤྱག་དང་ར་སྦྱོད་ཁྱེད་གོས་པ་བཅས་
ཉམ་ཚུང་ལ་གཟིགས་སྦྱོང་ཆགས་ཚུད་ཡོད།

ཆས་གོས་ནི་ཅེ་ནམ་རྒྱལ་གྱ་ཆང་གི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་མ་མཐའ་
ལ་ཆད་ཡོད་ཅིང་ཡ་མཐའ་ལ་ཆད་མེད་ཅེས་བརྗོད་སྟོལ་ལྟར། གྲ་ཆས་བཞེས་
སྤངས་དངོས་གཅིང་དང་སྤྱུས་གང་ལེགས་ལས་རྩལ་རྩལ་དང་དེ་མ་རྩལ་འཚུབ་
ལྟ་བུ་བཞེས་མཁན་མེད། དེས་མཆོན་པའི་དགོན་པའི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་དངོས་
གཅིང་དང་བ་འབྲེན་པ་ཡོད་པ་ནི་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞིས་དགོན་གཞན་དག་
ནས་ཀྱང་བསྐྱབས་བརྗོད་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་གྲ་ཆང་གཞུང་གི་འབྲུ་
དངུལ་དེ་ཅམ་སྤྱག་པོ་མིན་ཡང་སྤྱ་གསུང་སྤྱགས་རྟེན་སྤྱུས་ལེགས་དང་མཆོད་
ཆས་གང་ཅིར་སྤྱུས་ལེགས་ཁམས་གཅིང་ཆེ་བས་འཛིན་ཆས་ནི་སྤྱག་པོ་ཡོད།

གྲ་བ་པལ་ཆེར་སྤྱག་པོ་དང་ན་བཟའ་ལེགས་པ། སྤྱིག་སྦྱོད་དང་བ་འབྲེན་
པ་དང་། གཞན་སྡེ་ནམ་པར་གཞོན་ཞིང་། རང་སྡེ་སྤྱང་སྦྱོར་སྤྱབ་མཁན་གཟེ་
བརྗོད་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་འབྲེལ་མཚུངས་ཀྱི་གྲིས་ཆད་འཛིན་དང་བསྐྱབས་
བརྗོད་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱབས་རྗེ་གསེར་གོང་རྩོ་རྩོ་འཆང་དང་སྤྱབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་དོན་སྤྱིད་དགོན་པ་འདི་གདན་ས་གཉིས་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་མོལ་དང་། གཟིགས་སྦྱོང་གནང་གི་ཡོད་འདུག་
འོན་ཀྱང་གྲ་བ་ཆོ་སྦྱོད་དགས་པས་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱབ་པ་ཉམས་ལེན་དང་བཤད་

སྐྱབ་འཆད་ཉན། ཆོས་སྦྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་རྣམས་ནི་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་དཔག་
བས་འབྲིང་ཅམ་ལས་མེད་ཅིང་། མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཉུང་ཤས་ལས་
བྱུང་མི་འདུག།

སྐྱས་པ། རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་བཟང་དུ། ཉིང་འཛིན་
ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཅིང་། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱན་སྦྱང་བཟླ་བ་
ནི། །གང་དུ་མཆིས་ཀྱང་ཀུན་གྱི་གཙུག་ཏུ་མཛེས། །ཤིང་རྩ་བདུན་པས་མཁའ་
ལ་བཟོད་པ་དང་། །འཕགས་ནོར་བདུན་གྱིས་ས་ལ་བཟོད་པ་ཡིས། །སྡེ་སྦྱོད་
གསུམ་གྱི་འོད་བརྒྱར་འབྲེད་པ་དེ། །འཛིག་རྟེན་འདུན་པ་སེལ་བར་འདི་ཉིད་
མཆོག་ །ཅེས་པའོ། །

གྲ་རྒྱན་གདན་སར་བསྦྱོད་ཕྱོགས།

གྲ་རྒྱན་གདན་སར་བསྦྱོད་ཕྱོགས་སྒོར། རང་དགོན་འདིར་སྤྲིག་ཁྱེགས་
ཟེན་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཆོས་གྲ་འགྲིམ་དུ་འགྲོ་མཁན་ལ་གྲ་རྒྱན་ཟེར། རང་
དགོན་དུ་ཆོས་སྦྱོད་སྤངས་ནས་ལོ་ལྔ་དུག་མཆོམས་སུ་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཆོས་
གྲ་འགྲིམས་ཏེ་ཆོས་མཆོན་ཉིད་སློབ་སྦྱོང་དུ་འགྲོ་དགོས། དེའི་དོན་དུ་དགེ་ཆུན་
དང་ནང་སྤྲིམ་ནས་འགྲོ་གོན་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་གྲ་
རྒྱན་ཁག་བསྐྱེབས་ནས་སམ་ཁུར་པོ་བྲེར་མ་སྐབ་ན་ཆོང་པ་ལ་སྐྱོད་དེ་སྤུལ་ནས་
འགྲོ་དགོས། ལྷ་སར་འབྱོར་འབྲལ་འབྲས་སྤངས་སུ་ཁང་དང་སེ་ར་ལྷ་ཁང་ཆོན་
དགེ་ཆུན་གཉིས་དང་ཆོང་དཔོན་སྐུན་མོང་སར་ཤོག་རྒྱན་བརྒྱབས་ནས་གར་
པོག་སོ་སོར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་ནང་སྤུལ་བརྗེ་ལེན་སོགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག།

ཁང་ཆན་སོ་སོར་འབྱོར་འཕུལ་སྟེ་ལེན་གྱིས་དགོ་ཆན་གྱ་སྒྲིག་དང་བཅས་
ཅིས་སྟོད་བྱེད་དགོས། སྒྲ་སྒྲུལ་ཆོ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་ལ། རང་ཁོངས་མིན་པར་
འགོ་བསྟོད་དང་འཇུག་ཞུགས་མི་ཆོག།

སྒར་དགའ་ཤར་ཕུ་ཁང་དུ་འགོ་དགོས་ནའང་། ཁང་ཆན་དེར་གྱ་རྒྱུན་
སྟོ་ཐོ་བདག་གཅེས་མ་བྱས་པར་བསྟན་དེ་གཞིས་དགོན་ནས་ཁ་མཆུ་གཞུང་
གཞུགས་གྱིས་མཐར་གཞིས་དགོན་གྱི་རེ་འདོན་ལྟར་དགའ་ཤར་ཕུ་ཁང་དུ་འགོ་
མི་དགོས་པ་བཟོས་འདུག ཁང་ཆན་སོ་སོར་གྱ་རྒྱུན་གྱི་དོན་དུ་ཅོད་རྟོག་ཆགས་
པ་གཞན་ཡང་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། གྱ་རྒྱུན་སོ་སོ་ནས་དཔལ་འབྱོར་
བཟང་ན་ཁང་ཆན་དུ་གཏོང་སྟོ་ཡང་ཆེན་པོ་གཏོང་དགོས། རེད་ཆོའི་གྱ་རྒྱུན་
གདན་སར་ཞུགས་ནས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསུམ་རིང་སྟོད་དགོས་ཤིང་དེ་ནས་
རང་མོས་རེད། དགོ་སྟོང་ལྟ་ས་རང་ལ་བསྐྱབ་དགོས། སྒན་རྒྱུན་བརྒྱབས་ནས་
ཕུ་ཁང་ལ་ཐོབ་སོང་། དུལ་སྤང་སྟོང་སྟོང་གཞུག་བཅུ་ཅམ་ཁྲིར་ཡོད་ལ་སྐབས་དེའི་
རྒྱ་གར་སྟོར་མོ་ཅིས་ན་སྟོར་སུམ་སྟོང་ལྟ་ཅམ་རེད། དེར་དུས་བྱས་ན་སྟོང་
སྟོང་ལྟ་བུ་སྟོར་སྟེབས་གྱི་རེད། སྐབས་དེའི་གྱ་རྒྱུན་གསུམ་ནས་སྒན་དཔལ་
འབྱོར་ཨང་རིམ་གཉིས་པའི་གསུམ་སྟེབས་གྱི་ཡོད།

སྟོན་ལམ་གསུམ་རྗེས་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ན་སྟོགས་གཞན་དུ་མ་བསྟོད་
པར་ཐད་ཀར་རང་ལུལ་དུ་ཡོང་དགོས་ལ། གཞིས་དགོན་དུ་འབྱོར་འཕུལ་ལམ་
བར་དང་། གདན་སར་ཞུགས་རྒྱུན་རིང་སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་འགལ་འཇོལ་མེད་
པར་འཕྲོད་ཡོད་ན་ལེགས་སོ་དང་། དོགས་གཞི་ཆགས་ན་ཁག་ཐེག་འགན་ལེན་
འཇུགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་སྒྲིག་ཞུགས་མི་ཆོག་པ་དང་། གདན་

སར་གཏོང་སྒོ་གཏོང་མ་ཐུབ་ནའང་སྤར་ཡང་རང་དགོན་དུ་བསམ་ཆ་ཆེན་པོ་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མ་ཐུབ་ན་ཁམས་དགའི་གས་སྡོད་དགོས་པ་སོགས་གཞིས་
དགོན་གཞན་ལས་སྤྲིག་ཁྲིམས་དམ་པ་ཡོད་པ་བཅས་མདོར་ཅིམ་ལགས།

དོན་གྲུབ་སྤྲིང་དགོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་དག། ཐེར་མཛད་ཚུལ།

དོན་དགོན་འདིའི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་རིམ་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་
སྤྲིང་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཞེས་པ་ནི། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་རྩ་བ་ཚུགས་པ་དང་
བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་སྤོང་པོ་བརྟན་ལ་འཛོང་བ། ཆོས་རིག་གི་ཡལ་འདབ་སྤྱག་པོ་
འཛད་མེད་དུ་རྒྱས་པ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་ཟ་བར་གཞུག་
དགོས་པ་སྤྲི་དང་། ཁྱད་པར་བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་
བ་ཞིག་མེད་མི་རུང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལ་ཉོན་
མོངས་པའི་སྟོགས་མ་དང་ལྟ་བའི་སྟོགས་མ་སྟོགས་གང་ས་ནས་དར་བས། རབ་
བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་དང་འགྲོ་བཞིན་
པར་བརྟེན། སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་ལའང་བྱི་ནས་དག་དང་ནང་ནས་བསྐྱེད་
ཡང་ཡང་ཞུགས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡོང་ཐུས་ལ་བརྟེན། བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་
ཡང་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་གནང་དགོས།

དེ་ཡང་བྱིའི་དག་ནི་སྐྱབས་རེ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་ནང་གི་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་ཤོག་བྱར་སྐྱམ་ཐེགས་ལྟ་བུ་སོང་ན། སང་གའི་ཁོག་
པ་འབྲས་གང་བ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་ཆབས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་མ་ཟད། ས་ཁྲལ་

གྲི་མི་མང་ལ་འདྲུགས་ཀྱིས་གཞོན་ཆ་བས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་
སྒྲ་རབས་ཀྱི་བཅ་བྱུང་དམ་པ་ནམས་དང་བསྟན་པའི་གཙུག་རྒྱན་ནམས་ཀྱིས་
དག་ཐེར་ཡང་ཡང་མཛད་གནང་བ་ནི་བསྟན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཡོད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །

དོན་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་བྲེ་བྲག་དོན་སྤྱིང་དགོན་པར་ཡང་། དགོན་
པ་ཆགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་འགའ་ཞིག་རིང་བསྐྱབ་པ་འཆལ་བའི་རབ་བྱུང་
གཟུགས་བརྟན་པ་མ་བྱུང་ཡང་། བར་ལམ་ཞིག་ནས་བསྟན་པར་དག་ཐེར་
མཛད་པོ་མ་བྱུང་བས་བསྐྱབ་པ་འཆལ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཆོགས་གཤམ་དུ་བསྐྱད་དེ།
དགོ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་ལ་བྲི་མས་སྐགས་པས་བསྟན་པ་བྲི་མ་ཅན་དུ་བྱུང་
བས་ན། སྐུ་ཞབས་སྐུ་སྐུབ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་གང་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་པའི་
མཛད་ཁུར་བཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་འཆལ་བ་མང་པོ་ཞིག་རང་མོས་ཀྱི་སྤྲིག་ཁོངས་
ནས་ཅ་དགོངས་ཁྲུས་ཏེ་སྤང་སྤང་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། རེ་བྱང་
ནས་དྲང་ལེན་མ་བྱས་པ་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཆོགས་ཁང་གི་སྐོ་
མཆོར་འོག་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་ཅ་བ་བཞི་ལ་འགལ་འཛོལ་མེད་པར་
མནའ་སྐྱེལ་དུ་བཅུག་པའི་སྐབས་དེར། འགའ་ཞིག་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་བསྟོམས་
བསྐྱབ་པ་རལ་བ་བཞི་བཅུ་སྟོར་ཞིག་གནས་དབྱུང་བཏང་འདུག

འོན་ཀྱང་ད་དུང་གཙོ་བྲག་གས་ནས་སྤྲིག་ལྟ་ཅན་འགའ་ཞིག་རང་གི་
བསྐྱབ་པ་ཤོར་ཟེན་ནའང་རང་གི་ཉིས་པ་ཁས་མ་སྤངས་པར་བསྐྱད་ཡོད་འདུག
དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སྐུ་སྐུབ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་བཟ་
ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་རྒྱུང་ཡང་དགོན་པར་དབྱུ་འདོམས་སུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་

སྒྲིབ་ལྷག་གང་བྱུང་བ་ནམས་གོང་སྒྲེ་སོ་སོ་ནས་རབ་བྱུང་དུ་ཁས་ལེན་མེད་པར་
དམ་བཅའ་དང་ཆོག་ཐོ་ཕྱལ་བས། བསྐྱབ་པ་འཆལ་བ་སྔ་ཕྱི་བསྐྱེམས་བརྒྱད་ཅུའི་
སྐྱོར་ཅ་དགོངས་རང་ཁྱ་བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག དེའི་ནང་པལ་ཆེ་བ་ལོག་གཡེམ་
གྱི་པམ་པ་བྱུང་བ་དང་། ཉུང་ཤིས་ཤིག་མི་བསད་པ་དང་། རེ་བྱང་མ་བྱིན་ལེན་
པའི་པམ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་འབྲེ་བའི་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་དོགས་གཞི་ཆགས་
པ་ཙམ་གྱིས་བྱད་པའང་དུ་མ་བྱུང་འདུག དེ་ནས་ཞལ་ངོ་དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདུལ་
ཁྲིམས་བཀའ་འཛིན་ཞུས་པས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བརྟག་པ་བཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་
གཟིམ་ལམ་བརྟག་པ་ན། གངས་རི་ནས་རྒྱ་གཙང་མ་ཞིག་རྒྱགས་ཏེ་མཆོ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྱེལ་བའི་གཟིམ་སྤང་བྱུང་བས་ད་གཙང་མར་ཆགས་འདུག་
ཅེས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པོ་གནང་བར་གྲགས། སྐབས་དེར་སློབ་ཁྲུངས་ནས་
བྱད་པ་འགའ་ཞིག་སྒྲན་ཆོའི་དུས་སུའང་འདུག།

དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་མགོན་དབྱང་དུ་སྐྱེ་ཆོ་མཐར་
བྱིན་པར་མཛད་དེ་དགྲུང་གངས་བརྒྱད་ཅུ་སྐྱོར་བཞུགས། དགོན་པ་དེ་ཡང་སྤར་
དང་མི་འབྲེ་བར་ཡར་རྒྱས་བྱིན་ཏེ་ཡུལ་དུས་ལ་གཞིགས་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་
གཙང་ཞིང་། ནང་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་བྱེད་ཆོས་སྟོན་གྱི་བྱ་བ་གང་
ཅིར་དང་བ་འབྲེན་པ་བྱུང་ཡོད།

དེ་ནས་བཟུང་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཞུགས་ནས་ལོ་
བཅུ་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་སྔོ་ཕུའི་དགོན་བདག་སྐྱེ་ཞབས་ཅ་ཀྱིག་
རིན་པོ་ཆེ་དགོན་གསུམ་མཁན་པོར་ལེབས་པ་ན། འདུལ་ཁྲིམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་
དགོས་པར་གསོལ་བ་བརྟབ་པ་ལྟར་སྤར་ཡང་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་གནང་སྟེ།

སྒྲིམ་གཙང་མིན་པ་བཅུ་སྟོར་ཞིག་རང་མོས་ཅ་དགོངས་ཁུས་ཏེ་སྒྲིག་ཁུངས་
ནས་འཐོན་དགོས་བྱུང་འདུག།

དགེ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ལེགས་བཅོས་གྱིས་གཙང་མ་བཙོ་
གནང་མཛད། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་དང་འདུལ་ཁྲིམས་ལ་དག་ཐེར་གནང་བ་དེ་ནི་
ས་མཐའི་གཞིས་དགོན་ལ་ལྟོས་ན་ཏ་ལས་པའི་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་། བསྟན་པ་སྤྱི་
བྱེ་ལ་པན་རྒྱབས་ཆད་མེད་པ་བྱུང་ཡོད། སྤར་དཔལ་ན་ལེ་རྒྱའི་དགོན་པར་དཔལ་
མགོན་གྲུ་གྲུབ་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པའི་ནང་ཆོན་
དང་པོར་འདུལ་ཁྲིམས་ལ་དག་ཐེར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་གནང་སྟེ། ཕྱིར་བཅོས་འོས་
པ་རྣམས་ཕྱིར་བཅོས་དང་། དེ་ལྟར་མི་འོས་པ་རྣམས་གནས་དབྱུང་བཏང་སྟེ་
སྤྱི་བཙོ་མས་བསྒྲབ་པ་རལ་བ་ཉིས་ཁྲི་སྟོར་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་
གནས་དབྱུང་བཏང་སྟེ་བསྟན་པ་དེ་མ་མེད་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད།
སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྟོར་བ་དང་འབྲ་བར་ཆོས་སྤྱོད་དང་པོ་
བསྒྲགས་པ་ད་དུང་ཡང་བཀའ་བློན་བཞུགས་པ་དང་བཞུགས་གསོ་གཏོང་དགོས་
པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དོན་གྲུབ་གླིང་དང་རྒྱ་འབྲེལ་གསལ་ལྟན།

ཡང་བར་ལམ་ཞིག་ནས་རྒྱལ་ཆེན་འཕྲུགས་ལྟན་བསྟེན་པའི་དུས་ལ་
བབས་ཚུལ་འབྱེད་བསྒྲགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བས། ཨ་གསལ་གྱི་ཉི་མ་ཤར་བའི་སྐབས་
དེར་སྤྱི་ཞབས་སྤྱི་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་གོང་མས་ཀྱང་རང་གི་ཅ་བའི་སྤྱི་མའི་
བཀའ་དྲང་དུ་གླངས་ནས། དོན་དགོན་དུ་འདེད་སྤྱི་བཞུགས་བཞེངས་པ་དང་བསྟེན་

དགོས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་སྤུལ་བ་ལྟར་བྲུ་ཆང་ནས་ཀྱང་ཨ་གསར་གྱི་ནམ་ལངས།
འདིའི་སྐོར་སྐྱེ་ཞབས་བཀའ་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཀའ་སློབ་ཁྱུས་པར།
ཐུན་གྱི་ཀན་ལགས་དགེ་སྐོས་ཐོན་ཟུར་ལ་སོང་ཆོགས་འདུ་བའི་སྐྱེ་ཆབ་དང་
ཕྱག་རོགས་ལས་སྡེ་བཞིའམ་ལྷ་ཞིག་ཐེབས་ཏེ་བཀའ་འབྲི་གནང་སོང་། ཐུན་
ཆུང་དུར་སོང་དེའི་ཟུར་ནས་ཉན་བསྐྱད་པ་ཡིན། ཀན་ལགས་ཀྱིས་ལན་དུ་ཕྱག་
བྱིས་སྤྱན་ཁྱེ་བསྐྱར་ཏེ་བཀའ་སློབ་ཁྱུས་པས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཐུགས་མ་མཉེས་
བའི་རྣམ་པས་ཡུན་རིང་པོར་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་བཞུགས་སོང་།

ནམ་ཞིག་ན་ཕྱག་བྱིས་ནང་གསལ་ལྟར་བྲུས་ན་འཐུས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བ་
ལས་གསུངས་མ་བྱུང་། དོན་དག་གཞན་རྣམས་ནི་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་
སོང་། ང་ཆོས་བྱ་ཐབས་དཀའ་པོ་ཞིང་ཐག་ཆགས་འདུག་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་པོ་
ཆེའི་བཀའ་དྲང་ལེན་མ་ཁྱུས་ན་ནི་འགྲིགས་ཨེ་ཡོང་ཞེས་གསུངས་སོང་། ཆོག་དེ་
དག་ད་ལྟའང་བྲན་སོས་ཀྱི་འདུག་འདུ་ཁང་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་བའི་མགོན་
ཁང་དུ་ཡི་དམ་གྱི་གཙོ་པོ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་སོགས་གོང་འཁོད་ལྟར་
བཞུགས་སྤྱད་ཐོག་འུགས་ལྷན་སྐྱེ་བརྟན་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཆད་ཅམ་
ཞིག་བཞེངས་སོང་། རབ་གནས་སྐབས་བཀའ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཁྱེར་བཅར་
ཡོད་ཀྱང་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་མི་འདུག།

སྐབས་དེར་རབ་བྱུང་གསར་ཁྱུགས་པ་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་བས་ཉེན་
འབྲེལ་བྱུང་སྐོར་དང་། དགོན་པ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བའི་རེ་བ་ལས་བརྩམས་
ཏེ་གཉམ་སྦྱང་མང་དུ་འཐེལ་སོང་། དགོན་པ་ཆགས་ནས་དེའི་བར་ནང་ཁྱུས་དམ་
གཙང་གཞན་དང་མི་འབྲེལ་བཞིག་ཡོད་ནའང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཅམ་ནས་སྐབས་དེའི་

སྤྱི་པ་བཞི་ནི་དང་པོ་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཡང་དེ་འཕྲུལ་བྱས་ཉེས་ཆབས་ཆེ་བྱང་སྟེ་
 སྤྱི་སྒྲིལ་གཉིས་ཀ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཟོས་སོང་། དེ་དང་སྤྱོད་གས་མཚུངས་
 རང་ཁུལ་ལ་མ་འགྲིགས་པ་རྒྱུ་དུ་རེ་ལས་ཀྱང་ཚོད་རྫོག་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་
 གཅིག་སྟོང་འཇགས་བྱུང་དུས། ཡང་གཞན་ཞིག་ནས་ལངས་པ་དང་། དེ་བདེ་
 འཇགས་བྱུབ་བསྐྱེད་ཡང་གཞན་ཞིག་ནས་ལངས་པ་སོགས་གང་ལྟར་ཁ་མཚུ་
 ཟམ་མ་ཆད་པ་བྱུང་སོང་། སྤན་གདན་སར་ཡོང་ཁར་དེ་འདྲ་བའི་ཚོད་རྫོག་མང་
 པོ་ཞིག་ཡོད་མུས་ལ་བརྟེན། བགྲེས་སོང་འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་ཞིག་ནས་མཐུ་
 བཏང་བ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་སྤྱི་ཞིག་ནི་ལངས་ཀྱི་འདུག་པས་ཅི་དྲག་ཅེས་བྲགས་
 འཕྲུལ་གནང་གི་འདུག འོན་ཀྱང་བཟུ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡོད་སྟབས་བྱ་
 ཆང་གི་ཐག་གཅོད་མ་བྱུབ་པ་ཆང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་བར་
 བརྟེན་ཐལ་ཆ་བྱིན་མེད། སྤན་བྲུ་སར་འཕྱོར་ཆར་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བར་བཟུ་
 ཐང་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཤེགས། དགྲུང་གངས་བདུན་ཅུ་སྟོར་ཞིག་
 ཡིན། དེའི་ལོ་གཅིག་སྟོན་ཅམ་ནས་སྤྱི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དགྲུང་གངས་སུ་མ་ཅུ་
 མ་བེན་ཅམ་ནས་འབྲས་སུ་སྟོ་བྱར་དུ་སྤྱི་གཤེགས་སོང་།

དེ་ནས་དགོན་སྤེ་གཉིས་ཀའི་དབུ་འདྲེམས་ཆད་འཕེར་ཞིག་མེད་པར་
 བརྟེན། རང་ཁུལ་ཚོད་རྫོག་འདུམ་དཀའ་བར་མ་ཟད་བྲུ་ཆང་དང་ཤ་ཉལ་ཞལ་
 རོ་གཉིས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་ཁ་མཚུ་བྲག་སྟེ་ཞི་འགྲིག་མ་བྱུབ་པར་ཡུན་རིང་
 བསྐད་སོང་། སྟབས་ལགས་པ་ཞིག་ལ་སྤྱི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱི་དུ་སྤྱི་སྤྱི་
 བྱང་བསྐྱེད་ལྟར་ཞལ་རོ་དེའི་བྲིམ་དུ་སྤྱི་འབྲངས་ཏེ་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་
 བས་ན། སྤན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་པ་ཆག་ནས་མཛའ་མཐུན་རང་

ཤུགས་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་བྱུང་སོང་ལ། སྤར་བསྟན་པའི་སྤང་མདའ་དཔོན་དང་གྲ་
ཆང་དབར་ཁ་མཆུ་ཐུག་སྟེ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོར་སླེབས་པའི་སྐབས་ཀྱང་སྤྱ་སྤྱབ་རིན་
པོ་ཆེ་འདི་གོང་མ་དེའི་ཁྱིམ་དུ་འཁྱུངས་ཏེ་མཛའ་མཐུན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་
དེས་ད་རིང་ཡང་འཁྱུངས་ས་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ཞེས་སྐྱོང་མཁན་མང་ཞིང་། དེ་
བཞིན་མ་བསྐྱེགས་ལྟོན་བྱབ་བྱུང་སྟེ་ཁ་མཆུ་འཁྱུན་ཐག་གཅིང་ཆོད་བྱུང་འདུག
ཡང་མི་རིང་བར་གྲ་ཆང་དང་ཤོག་གསུམ་ལྟ་མཆོད་གཉིས་རྒྱུན་ཅ་
རྒྱུང་དུ་ལས་ཁ་མཆུ་ཆེན་པོ་སྒོ་བྱར་དུ་ལངས་ཏེ། ཏ་ཅང་གིས་ངར་ཤུགས་ཆེན་
པོར་སོང་བའི་མཐར་ ༡༩༥༩ ལོར་གྲ་ཆང་དབར་ཤུགས་ཆེ་བས་ཤོག་གསུམ་
པའི་བྱེད་གཏེ་བཞི་ཡང་བསད་འདུག་པ་སོགས་དཔོན་པའི་མཆོན་བཤེག་གིས་
བྱས་ཉེས་ཆབས་ཆེ་བར་མ་ཆད་པ་དེའི་རྒྱུན་བས་དཔོན་པ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུའི་
ཆབ་དུ་རྒྱད་ཆག་རྩེ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་དཔོན་པའི་ཕྱིའི་ཁྱིམས་དང་སྤྱབ་ཆོག་ཁག་ལ་
ཉམས་ཆག་བྱུང་མེད་ཆོད་ཀྱང་། དཔལ་འབྱོར་དང་ནང་ཁྱིམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སེང་
གེ་ཁོག་ནད་ཐོག་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་གྱུང་
ཁན་ལངས་པ་རེད། འདི་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་དཔོན་པ་གཞན་ལའང་ཁག་མང་
བྱུང་ཡོད་སྟེ།

གང་ལྟར་ཡང་རྒྱུན་ངན་པ་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་ན་འབྲས་བུ་བཟ་མི་ཤིས་པ་
ཐོག་དུ་འབབ་པ་རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་རེད། དཔོན་པ་ཁག་དུ་དཔོན་
མཆོག་ལ་སྤྱབས་འགྲོ་དང་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་བཞེས་ཅ་བར་བཟུང་སྟེ།
སྤྱབ་ཆོག་ཁག་དང་སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་ནམས་མི་ཉམས་རྒྱན་སྦྱོང་དང་
ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་བྱ་རྒྱ་གཙོ་འདོན་མ་མཛད་པར། ལྟ་འདྲ་མིན་སྤྱ་ཆོགས་

དང་མཐུ་གང་ཆེ་བར་གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་བྱས་པ་དེ་ནི། རང་ཉིད་སྐྱབ་པ་
ཉམས་ལེན་འཆལ་བའི་སྤྲ་ལྟས་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགོན་མཆོག་དང་ཡི་དམ་ལྟས་
བཀའ་ཆད་པོག་རྒྱ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

འབྲུག་ལྗན་ཞེས་པའི་ལྷ་དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལྟའམ་ཡུལ་ལྷ་ལྷ་བྱར་
བསྟེན་ཆོད་རན་པར་བྱས་ན་འགལ་བ་མ་མཐོང་ཡང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྲངས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དགེ་ལྡན་པའི་བསྟེན་སྤྱང་ཆེན་པོ་སོགས་
སྤྱ་བཀྱར་ནས་ཡི་དམ་ཀྱི་ལྷ་ལྷར་བསྟེན་པ་ནི་ཉ་ཅང་གི་ནོར་འཁྲལ་ཆེན་པོ་
ཆགས་པ་རེད།

དེ་འབྲུག་པའི་གནས་ཚུལ་རབས་དང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས།
ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འདིས་ཀྱང་བསྟེན་ཚུལ་དེ་དག་བཀའ་འགོག་ནན་པོ་གནང་
བ་རེད་ལ། དེའི་སྐོར་བཀའ་སློབ་གནང་བའི་ཕྱོགས་བསྟོམས་ཀྱི་དེབ་ཀྱང་ཁག་
གཉིས་ཅུ་མ་ཐོན་ཡོད། དེ་འབྲུག་སོང་ཅང་རང་གི་གཞིས་དགོན་ལ་ཆེད་དུ་བསྐྱུ་
ཏེ་ཕྱིན་ཆད་ཉ་ཅང་གི་གཟབ་དགོས་པ་དང་། སྤང་སྤང་མ་འཛོལ་བའི་ཆེད་དུ་
རང་གི་དགོན་པའི་ནང་སྟོན་བྱུང་བ་རྣམས་བྲན་གསའི་རྟེན་དུ་མདོར་ཅུ་བཀོད་
པ་ལགས་སོ། །

མདོར་བསྐྱུས་ན། དཔལ་ལྷན་དོན་གྲུབ་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་འབྱོར་
དང་མངའ་ཐང་ནི་མདོ་སྟོད་ཁུལ་དུ་སྟོན་གྲགས་ཆེ་བའི་གས་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་
ཆོས་གཞིས་དང་ཁུལ་འབབ་བསྐྱུ་བྱ་ནི་དབྱུས་གཅོང་ཁུལ་གྱི་གཞིས་དགོན་སོ་
སོ་ལ་སྟོན་ན་ཉུང་དུ་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ཡང་འབྲུ་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་ནས་ཁུལ་
འབྲུལ་སྟན་ཆོགས་ལས་རྒྱང་འགོ་དཔོན་ལག་སོགས་ཀྱི་ཁུལ་རྒྱགས་མི་དགོས་

ཤིང་། སོ་སའི་འཆོ་བ་ནི་སོ་སའི་བྲིམ་ཆང་ནས་འཐུས་ཆང་བཟོ་དགོས་པར་
བརྟེན། དགོན་སྡེ་དབར་དམ་གཙང་ཆེག་སྤྱིལ་ཆེ་བ་མ་ཟད། མངའ་སྡེ་སྤྱང་སྤྱོབ་
ཀྱི་ལྷགས་རི་ལྷ་བྱུང་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀ་ལའང་པན་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སོགས་
སྤྱལ་བཟང་ལྷགས་མཐུན་གྱི་དུས་རབས་རིང་པོ་དེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཅམ་ནས་
གཏོར་བཤེག་གི་འགོ་རྒྱུགས་ ༡༩༩༩ ནས་མཐུག་སྤྱིལ་ཏེ་དགོན་པའི་རྟེན་
གཙོ་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་གྲུང་ཁན་གཞུང་གིས་བཙན་འཛོགས་བྱས་པ་
རེད། ༡༩༩༩ ཅམ་ནས་དགོན་ལྷུང་གི་རྟེན་གཞི་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཞིང་ཁའི་
ས་ཁུལ་དུ་བསྐྱར་ཐོན་འདུག

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་ལྷག་ནས་སྤྱིད་དོན་གྱི་ཁ་ལོ་གཙུག་ནས་འགྲོད་གཞུང་
དག་པོས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཞེས་ས་ཁུལ་སོ་སོར་གཏམ་སྟན་བསྐྱགས་
ཏེ། དགོན་པ་རྟིང་ཁུངས་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པར་
སྤར་གསོ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་བཅས་དེའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་སྤན་ཆེགས་
རེ་གནང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དོན་དགོན་ལའང་གནང་འདུག དེ་སྟོན་རྟིང་ཁུངས་
ལྡན་པའི་ཅ་དངོས་རིགས་ཉར་ཆགས་ཡོད་ན་ནག་ཉེས་དང་ཁྲིམས་གཙོད་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་ཡང་། དེ་ནས་དེ་འདྲའི་རིགས་བྱུང་ཆེ་གཟེངས་བསྟོད་ཆད་མེད་དང་བཅས་
བྱ་དགའ་ཡང་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྷ་བྱུང་སྤྱིད་དོན་གྱི་འགྲུར་ལྷོག་ཏེ་ཅང་ཆེ་
བ་དེས་གཞུང་འབངས་གཉིས་ག་ལ་དཀའ་ངལ་གྲོང་གུན་སློ་ལྷུང་ལས་འདས་
པ་བྱུང་ཡོད་ལ། ད་དུང་ཡང་འགྲུར་ལྷོག་གནམ་ས་མགོ་རྟིང་སྤྱོད་པ་ལྷ་བྱུང་
འགྲོ་རྒྱུའི་སློ་བཞིན་པ་འདི་རེད། འདི་ནི་མི་མང་གི་ཁོ་དབང་དང་བདེ་དོན་ནི་
སྤྱ་གུས་འདམ་བག་ལ་ལག་ཅིད་བྱེད་པ་ལྷ་བྱུང་བཅི་མཐོངས་མེད་པར་བེད་སྤྱོད་

བྱས་པ་དེའི་ཉེར་འབྲས་རེད།

སྤྲུལ་པ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆེན་གྱིས་མཁས་མཁས་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །སྤྲོད་
སྤྲོད་ཁྲིམས་ཀྱི་ར་བ་འགོང་མོད་པ། །རྩིག་རྩིག་འབྲ་ཡང་སེང་གེ་ཁོག་རུལ་
བཞིན། །གཏན་གྱི་མདུན་སར་འབྲན་ཆེ་ལུག་དང་མཚུངས། །སྤྲོད་དོར་མ་
འཛོལ་འདུག་པར་མིག་སྤྲོངས་པ། །སྲིད་པའི་གཡང་སར་མཁས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
འབྱེད། །རང་གཞན་གཏན་བདེའི་གཞུང་ལམ་མ་ཁོར་ན། །དོན་གྱི་དཔལ་འཕོ་
ལས་གཞན་སྲིད་དམ། །ཞེས་པའོ། །

གྲོང་སྤེལ་ཏུ་ཆོས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཆད་དགོན་པ་དེའི་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་དང་དགེ་བཤེས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བཤེས་གཉེན་དང་།
དགོན་པའི་བྱིན་མཐུས་མི་མང་རྣམས་རྒྱན་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུད་གཙུག་
མེད་པ་དང་། ཉན་ཁུལ་སྤེལ་འབྲུག་མེད་པར་འགོ་ཁྲིད་དཔོན་དཔོན་དང་། སྤྲོ་བས་
འབྱོར་ཅན་གྱིས་བཅོན་སྤྲུལ་དང་། མ་རན་པའི་ཁུལ་བསྐྱུ་སོགས་མེད་པར་བག་
ཤེབས་དང་། སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་དང་དབང་ཆད་སོ་སོར་སྤྱད་ནས་རྒྱན་སྤྲོད་ཆོག་
པས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཆད་ནི་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་སྤྲུལ་གྲགས་ཅན་ཡང་རེ་
བྱུང་ལས་མེད་ལ། མི་ཆེ་སྤྲོད་སྤྲོད་མི་ཤེས་པའི་ཐ་ཞན་སྤྲོད་འབྲུམས་ལྟ་བུ་
གང་ཡང་མེད་པར་སྤྲོད་སྤྲུག་སྤྲོ་མས་པོ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཐོག་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་
ཀྱིས་འཆོ་ཞིང་གཡོ་སྤྲུལ་ཁྲུལ་གསུམ་མེད་པས་རྒྱན་མོས་གསེར་ཁུར་ཐེག་ཐེར་པ་
ལྟར། རང་སྤྲེའི་ས་ཁུལ་གང་སར་འགོ་འདུག་བསྤྲོད་གསུམ་གང་ཅིར་བག་ཐོན་
མི་དགོས་པར་བག་ཤེབས་སུ་ཡུན་གནས་སུ་བ་གྱི་ཡོད།

སྤྲུག་པར་ཆོས་སྤྲོད་དང་དགེ་སྤྲིག་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་

བཙུན་པ་ལྷན་པ་ལ་སྟག་ལ་བརྟེན། ཆར་ཚུ་དུས་བབ་དང་ལོ་ཟී་གས་རྟག་
ལེགས་ལས་སྟ་གོ་སོགས་ཀྱི་དུམ་གང་ཡང་བྱང་མེད། དེ་བཞིན་གྲོང་སྡེ་སོ་
སོའི་བྱེ་བྲག་ལ་མཚོན་ནའང་། དགུ་པའི་ལྷ་བབ་དུས་ཆེན་ནས་འགོ་བརྩམས་
ཏེ་ས་ག་ལྷ་བ་མ་རྩོགས་བར་དུས་ཆེན་སོ་སོར་བསྟེན་གནས་དང་། སྟོན་ཁར་
ཞབས་རིམ་ཞེས་བྲིས་ཆང་སོ་སོར་ལོ་རེའི་ཞབས་རིམ་ཉིན་གཅིག་ནས་ཉིན་
ལྷའི་བར་སོ་སོའི་འཁོས་ཀ་ལ་གཞིགས་པས་དགོ་འདུན་གདན་ཞུས་དང་། གྲོང་
སྡེ་སོ་སོའི་སྤྱི་རིམ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཚུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་
མགོན་གསལ་སྟོན་སོགས་སྐལ་བཟང་གི་ལམ་སྟོལ་བསྟར་ཆགས་སུ་ཚུགས་
སྟས་དང་། བྱི་རྩོ་བྲིས་ཆང་སོ་སོར་གྲལ་འཁོད་ཀྱིས་སྟོལ་མ་དང་དམིགས་
བཅེ་མ་སོགས་གཟུངས་སྟགས་དང་བྱེད་པར་དུ་ཡིག་དྲུག་གངས་གསོག་དུས་
ཆེན་ཁག་དུ་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་སྟོལ་མ་དང་དམིགས་བཅེ་མ། ཡིག་དྲུག་
གངས་གསོག་སོགས་ཆོས་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་གང་ཅིར་སྐལ་བཟང་གི་དཔལ་ཡོན་
འབྲེན་སྟབས་སུ་ལམ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གྲོང་སྡེ་སོ་སོའི་ལྷ་ཁང་དང་
མཚོན་རྟེན་བཅས་ལའང་ཕྱག་འཆལ་སྟོར་བ་དང་། བསངས། ལྷ་དར་ཅི་
འབྱོར་གྱིས་མཚོན་འབྲལ་སོགས་ཆོས་སྦྱོང་ནམ་བཙུའི་མངའ་ཐང་ནི་གཞན་
ལ་ངོམས་སུ་ཆོག་པ་ཡོད།

བཙོ་རིགས་ལག་རྩལ།

དེ་བཞིན་དུ་ལག་རྩལ་བཙོ་རིགས་ལ་མཚོན་ན། དྲག་པོ་གོ་མཚོན་གྱི་
བཙོ་སྐྱོན་ནི་མི་མང་ལ་དོ་སྣང་མེད་པས་དེ་དག་བཙོ་མཁན་ཡང་གཏན་ནས་

མེད། འོན་ཀྱང་མང་ཆོགས་ཡང་རྒྱས་དང་མཛེས་རྒྱན་གྱི་དཔལ་དུ་མཁོ་བའི་
བཟོ་རིག་རྣམས་མི་དམན་ཅམ་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེ་ཐང་དང་ལྷེ་བས་བྲིས་
སོགས་འཇམ་བྲིས་རིགས་ལ་མཁས་སྤྱོད་ཅན་མང་བས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་།
སྤྱོ་ཁང་། གཟིམ་ཁང་ཁག་གི་ལྷེ་བས་བྲིས་སོགས་ཅི་དང་ཅི་འདྲ་བ་དགོས་ཀྱང་
ཕྱི་ལོགས་སུ་འཆོལ་མི་དགོས་པར་རང་ཁོངས་ནས་འཕྱས་ཆང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
ཕྱོགས་གཞན་ནས་པར་གདན་ཞུ་དང་ཚུར་འབྲེལ་གཏུགས་པའང་མང་བས་
མངའ་སྡེ་གཞན་དག་གི་རེ་བ་ཡང་སྒོར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ཆོན་སྣའི་
རིགས་ཀྱང་པལ་ཆེར་རང་ཁྱངས་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད་འདུག

གསེར་དངུལ་སོགས་ལས་སྐྱ་བརྟན་བརྟུང་བླུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་
མགར་བ་ནི་དམིགས་བསལ་མེད་ཅིང་། འཛིམ་བཟོའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་
མང་བས་ཞི་དྲག་གི་འབག་དང་། འཛིམ་སྐྱ་ཆེ་ཚུང་གང་བཞེངས་ཀྱང་གཞན་
ནས་འཆོལ་གཞིགས་མི་དགོས་པ་རང་ཁྱངས་ནས་མགོ་ཐོན་རེས་ཡོད། ལྷགས་
དང་ཟངས་རིགས་འདྲོན་མཁན་ཡང་ལུང་བ་འགའ་ཞིག་ནང་ཡོད་ཅིང་། མགར་
བ་མང་བས་སོ་ནམ་པའི་དགོས་མཁོ་ལྷགས་རིགས་ཀྱི་ལག་ཆའི་རིགས་ཀྱང་
མངའ་སྡེ་རང་ཁྱངས་ནས་འཕྱས་ཆང་བཟོ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། མངའ་སྡེ་གཞན་
ལའང་ཆོང་འབྲེམས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཤིང་བཟོ་ལ་མཆོན་ན་ཁང་བ་གསར་བཟོའི་
ཤིང་ལས་པལ་ཆེར་རང་ཁྱངས་ནས་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་
སྐབས་རྒྱལ་ཐང་རོང་བ་ནས་ཤིང་བཟོ་བ་ཆེད་འཁོད་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཆོགས་ཁང་དང་སྤྱོ་ཁང་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བཟང་དང་ཁ་བཅད།
ཆ་སྐྱམ་དང་མཆོད་གཤོམ་སོགས་དགོལ་མ་རྒྱ་ཅི་ཅན་རྒྱ་ནག་གི་དགོལ་མ་

སྐད་གྲགས་ཅན་དང་མཉམ་པ་གང་འདོད་བཟོ་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོད། དེ་
མཚུངས་གསོལ་ཅོག་སྤྱི་དང་བྱད་པར་འབྲུལ་ཅོག་ཆེ་ཆུང་དང་ཁྱིམ་ཤིང་དགོལ་
མ་འབྱེད་བདེ་སྤྱད་ལེགས་དང་། མཛེས་ལྡན་གསེར་ཤོག་དང་། རག་ཤོག་
དངུལ་ཤོག་སོགས་རྒྱ་ཅི་ཅན་ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོགས་དང་། ཅུ་པོར་ཆེ་ཆུང་ཁག་
ཟེན་གྱིས་བརྒྱབ་སའི་སམ་ཏུ་ཞེས་པའི་སྤྱང་ཤིང་དགོལ་མ་ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོགས་
དང་། ཤིང་ཁྲོལ་ཞེས་པ་གསོལ་གཞོང་དགོལ་མ་ཆོན་ཅིའི་མཛེས་རྒྱན་ཅན། རི་
མོ་མཛེས་ཤིང་གསེར་ཤོག་དང་། དངུལ་ཤོག་ རག་ཤོག་ཅན་སོགས་ཤིན་ཏུ་
མཛེས་ལ་རྒྱ་ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཤིང་གི་
མ་དང་ཆོགས་གྲུག་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་སྒྲོག་པོར་དང་རྩ་པོར་ཆེ་ཆུང་རི་
མོ་སྤྱ་ཞེས་རང་ཆས་སུ་བཀྲ་བ་རྒྱ་ཅི་ཅན་གང་ལ་གང་འདོད་བཟོས་ཏེ་ཆོང་
འབྲེམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཁྲོན་དང་ས་མཆམས་བརྒྱལ་ནས་ཀྱང་བྱུང་བཅའ་ཆེན་
པོ་ཡོད་ལ། བྱད་པར་སྒྲ་བྱང་དང་གཟིམ་ཤག་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་ཡོན་
ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་དུ་སྤྲིག་གཤོམ་བྱས་ཏེ་པན་ཚུན་ངོམ་རེས་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་
སྤུན་གྲགས་ཅན་དུ་ཅིས་ནས་ཉོ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་མང་བས་ཏུ་ཅང་གི་གིན་པོ་
ཡོད། བྱད་པར་དུ་རང་གཞུང་ནས་དེ་དག་བཟོ་རིགས་དགོས་ཆེ་འཛུལ་གོང་
རྒྱལ་གསུམ་ཀྱི་ཁོངས་ནས་མི་དངོས་ཆེད་འབྲུགས་དང་སྒྲོལ་སྒྲོན་ཡང་ལེན་
ཀྱི་ཡོད། དེ་མཚུངས་རྩལ་ཡ་ཞེས་པ་ཤིང་ལྷ་པ་དང་པཎ་རྩ་སོགས་སྒྲོན་པའི་
རིགས་ནས་རང་ཆས་སུ་ཐོན་པའི་རི་མོའི་རང་བཞིན་ཅན། འགའ་ཞིག་ལ་མཆུན་
མོར་མེ་འབར་བར་གྲགས་པ་སོགས་གང་ལྟར་བྱད་ནོར་ངོ་མཆར་ཅན་ཀྱི་རིགས་
ཀྱང་མང་པོ་ཐོན་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་སྤྱིང་གཞོན་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་དུ་མ་འགོག་སྤྱོད་

པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་དག་ལས་བསྐྱུན་པའི་རྩ་མོར་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་
བཅོས་ཏེ་ཤིང་མོར་གཞན་ལས་རིན་གོང་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་ཡོད་ལ། དེ་དག་བོད་
ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོར་བྱུང་བཅུ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་ཁོར་དུ་
ཅིས་ཡོང་། དེ་དག་ཀོང་ར་ནས་ཐོན་པར་གྲགས་ཀྱང་འདྲོལ་བ་དང་རྒྱལ་ཐང་
ཁུལ་ནས་ཀྱང་ཐོན་ཀྱི་ཡོད་པ་མདོར་ཅིམ་ལགས་ཤིང་། བར་ལམ་སྤྱི་འགྲོ་ལས་
བསོད་ནམས་ཉམས་ནས་གྲུང་ཁུན་གྱི་བཙན་འོག་དུ་བཟོ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
མནར་གཅོད་དྲག་པོས་རྩ་བསྐྱུགས་བཏང་ནས་བཟོ་རིག་ལག་རྒྱུན་ཆད་ཟེན་པར་
བཏེན་དེར་དུས་སྤར་གསོ་བཀྱི་ཁུལ་ཡང་། སྤྱ་མོར་ཆུད་ཐབས་བྲལ་བ་དང་།
བྱུང་པར་ཐོན་གྱི་རྒྱ་ཅི་དེ་དག་སྤར་གསོ་བྱུང་བ་དེའི་ཆབ་དུ་རྒྱ་ཅི་འབ་
པོ་ཞིག་བཅོས་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་ཅི་ལས་ཞན་པ་འདུག་ རྒྱ་ཅི་ཞེས་པ་ཐོག་མར་རྒྱ་
ཕྱོགས་ནས་ཐོན་ནའང་རིམ་བཤ་ཀོང་རའི་མངའ་ཁུལ་ནས་ཀྱང་པོན་ཆེ་ཐོན་གྱི་
ཡོད། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་གོང་སྤོས་ལྟར་དང་། ཟ་སྦྱུ་ནི་ལྟར་ཁའི་སྦྱུ་
ཡིན་ཞིང་སྦྱུ་གཞན་ལས་ཡག་པ་དང་པོན་ཆེ་བས་ས་ཁུལ་གཞན་ལ་བཙོང་
རྒྱུའང་ཡོད་འདུག།

དེ་མཆུངས་ཀོང་རྩོར་པའི་རྩ་མོར་ཞེས་ཡོང་གྲགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་
ནག་ཡུན་ནན་བྱང་ཞེས་པ་རྩ་མོར་སྤྲད་ཆ་ས་ཁུལ་ནས་བཟོ་འདོན་བྱས་
པ་ཞིག་རེད། ས་ཁུལ་དེ་དག་འཇར་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་རྒྱལ་
སྲོང་བཙན་སྐབས་ནས་འཇར་བོད་གཅིག་དུ་བསྐྱུར་ནས་བོད་པའི་ས་ཁོངས་སུ་
ཆུད་པ་ཞིག་རེད། དེ་རྗེས་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་སྐབས་ས་ཁུལ་དེ་ནས་རྩ་མོར་
གསར་ཉིད་སྐོར་རྒྱལ་རབས་གཞན་དུ་གསལ་བ་ལྟར། ས་ཁུལ་དེ་ནས་ཉིད་པའི་

ཇ་ཤིང་དེ་ནི་ནད་རིགས་མང་པོ་ལ་སྤོན་པས་སྤོན་དུ་ཅིས་ནས་ཐོད་དགུས་སུ་
དཔོར་འབྲེན་བྱས་ནས་རིམ་པས་དར་བྱབ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་རེད། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་
ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ཆེངས་འདུམ་བྱས་ནས་ས་ཁུལ་དེ་དག་རྒྱ་ཁོངས་སུ་
གཏན་འབེབས་གནང་བ་མིན་ནམ་སྟེ།

གཞན་ཡང་སྤྱི་རབས་ཤིག་ན་ཆོང་དཔོན་ཞོར་བུ་བཟང་པོ་ཞེས་པས་
དབུ་མཛད་དེ་ཇ་འབྲེན་ཆོང་པ་ཏ་ཅང་པོན་ཆེ་ཞིག་ཡུལ་དེ་ནས་ཡོང་སྟེ། ལྷ་སར་
འབྱོར་བ་དང་རྩེ་འབྲུམ་སྐང་ཞེས་པར་ཇ་རྒྱབ་སྟོང་ཐུག་བཞུལ་བ་དུས་གཅིག་
ལ་པབས་ནས་བཏྲས་པ་ན། ཁྱོད་སྟེ་ཆུང་དུ་ལས་མེད་པས་ཇ་རྒྱབ་དེ་དག་བཅོང་
ཐུབ་པ་ག་ནས་ཡོང་སྟེ་ལྷ་ས་དུ་དགོངས་པ་ལ། མི་རིང་བར་རྒན་མོ་ཞིག་ཡོང་སྟེ་ཇ་
རྒྱབ་ཡོངས་རྩོགས་ཉི་རྒྱུའི་ཆོང་མོལ་བཞིན་བསྐྱབས་གཅིག་དུ་ཉོས་པར་གྲགས་
ཤིང་། ཆོང་དཔོན་ཐུགས་མཉེས་ཏེ་ཐུགས་སྦོན་རྒྱ་ཆེ་དང་ཇ་རིལ་གྱི་ཆོང་པ་
གསར་འཛུགས་གིས་དར་བྱབ་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་སློལ་གཏོད་པ་ཡིན་འདུག རྒྱ་
ནག་ནས་ལྷ་སའི་བར་ཆོང་འབྲེམས་གྱི་ལམ་སྐོ་ཐོག་མར་གོང་ར་བརྒྱད་ནས་
ཕྱིས་པ་དང་གོང་ར་བའི་ཆོང་པ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་རིང་པོ་ཡོད།

ཐུན་ལྷ་སར་ཡོང་སྐབས་ཤར་གོང་ལའི་ཨོ་རྒྱན་ཏ་མདའ་ཞེས་པར་
གི་སར་ལྷ་ཁང་དང་། དེའི་ནང་དུ་ཆོང་དཔོན་ཞོར་བཟང་གི་དབུ་ཞུ་དང་ཏ་སྐ།
མདའ་གཞུ་བཅས་མཛལ་རྒྱ་ཡོད། དེ་ནས་གོང་པོའི་ཁུལ་ལྷ་རི་སྐང་ཉིན་མོ་
ཁྱིམ་ལ་བརྒྱབས་ནས་ཚུགས་གཅིག་གི་སར་བྲག་མདོ་ཞེས་པར་བྲག་རི་ཇ་སྐམ་
བཅེགས་པ་འདྲ་བ་དང་བྱིའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་འདུག་པ་དེ་ཡང་ཞོར་བཟང་གིས་ཇ་
རྒྱབ་བཅེགས་པ་ཡིན་ལུགས་དང་། ཐང་དུ་ཞོར་བཟང་བཟྱག་རྗེར་གྲགས་པའི་རྩོ་

ཆེན་སྐུམ་རིལ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་བྲེལ་པ་ཆོས་ཤུགས་འགྲན་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་འདུག
དེ་བཞིན་ཀོང་ར་བའི་ཆོང་པ་ཆོར་ཆོང་དཔོན་ཞོར་བཟང་གིས་ཐུགས་སྦྱོན་དང་
བྱིན་རྒྱལ་ས་ཡོད་ཅེས་ཀན་རབས་ཆོའི་གཏམ་རྒྱུན་ཡང་ཡོད།

ཀོང་རའི་ཇ་རིལ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་བའང་དེ་ཡིན་འདུག་ལ་ཇ་རིལ་
རེར་སྤང་བདུན་རེ་ཡོང་། བྱིས་སུ་ཇ་བག་ཚུང་ཡང་ཐོན་གྱི་འདུག བར་ལམ་ཨ་
ཁུ་སྦྱོན་པས་ཀྱང་ཀན་མོ་བསད་ནས་མི་སྟོང་ཀོང་རའི་ཆོང་པ་ཞིག་ལ་འཇལ་
བཅུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལ་དཔགས་ན་ཀོང་ར་བའི་ཆོང་པ་རྒྱལ་ས་མགོ་
སྐོར་གཏོང་སྐོར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བྱིས་སུ་འང་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་རེད། ཏ་ཅང་
ཟ་དགའ་བས་ལྟ་སར་རྒྱུན་རིང་བསྟད་ན་མ་ཅ་བྱུབ་རྒྱ་ཉག་གཅིག་རེད་ལ། དེ་
ལྟར་བྱུབ་མཁན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཆོང་འབྲེལ་དེ་དང་ཆབས་གཅིག་མིང་
ཆག་དང་། བྱ་རམ། འཕྱལ་ལྷོག་གི་རིགས། སམ་ཤ། གསོལ་གཞོང་། ཐོར་
པའི་རིགས་སོགས་གོང་གསལ་རྒྱལ་ས་དང་། བག་ལ། སྤང་ཅི་སོགས་ཀྱི་ཆོང་
ཐོག་ཀྱང་འཁོར་ཆེ་བསྐྱམས་ཏེ་ལོ་ལྟར་ལྟ་སར་ཐེངས་རེ་ཆག་མེད་ཡོང་སྟེ་ལ་
ཡོད། ལམ་བར་རྒྱ་བ་གཉིས་ལྷག་ཅམ་འགོར་གྱི་འདུག བལ་ཆེ་བ་ལྟ་སར་རྒྱ་
བ་གཉིས་གསུམ་ལས་མང་བ་སྟོན་གྱི་མེད།

བྱིས་སུ་དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་ལ། རྒྱ་གར།
ལྟ་ས། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་པན་ཚུན་བརྒྱུད་དེ་ཆོང་འབྲེལ་ས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད།
དེ་མཚུངས་ཆབ་མདོ། སྤེལ་མདོ། དར་ཅི་མདོ་སོགས་སུ་འང་ཆོང་འབྲེལ་པ་
གང་མང་ཡོད་ལ། ཆོང་ཐོག་ཀྱང་འབྲས་དང་ལྷགས་ཆས་རིགས། ཤིང་ཏྲོག་སྐྱམ་
རྒྱུན་རིགས་མི་འདྲ་བ་འཁོར་ཆེ་བསྐྱམས་ཏེ་ཆོང་འབྲེལ་ས་བྱེད་ཅིང་ཀོང་ར་བའི་

ཐོན་སྐྱེད་དེ་ཆང་མས་དགའ་པོ་བྲ་ཡུལ་ཞིག་རེད་ལ་ཆོང་བྲིན་ཀྱང་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་
ཡོད། དེ་མཚུངས་དོན་གྲིང་དགོན་པ་རང་དབང་ཚུར་ཚུ་དང་པར་གོང་གསལ་གྱི་
ཆོང་ཐོག་རྣམས་བརྗེ་ལེན་གྱི་ཆོང་འབྲེལ་ཁྲབ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཆོང་དོན་
ཡང་པན་ཚུན་གཉིས་མོས་གྱི་བྲིམས་ལུགས་གཙང་མ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་གྲུང་
ཁན་འོག་དེ་དག་ཙམ་མེད་ཕྱིན་འདུག།

དེར་དུས་གྱི་འཆོ་ཐབས་གསར་བ་མང་པོ་ཞིག་རྟེན་འདུག་ཀྱང་ཐབས་
སྐྱོ་བ་ཞིག་ལ་ཆང་རག་གི་ཆོང་འབྲེལས་བག་མེད་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་སོགས་དེ་
ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་རྣམས་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པ་ཆོས་མི་གྲལ་ནས་འབྱུང་
ཐབས་དང་། གྲེན་སྐྱགས་སྒོ་སྐྱགས་ལྟར་ལག་གཡོག་པ་བཟོ་རྒྱའི་ངན་བྱས་
གཉིང་རིང་ཞིག་བཉིང་འདུག་པ་ནི་དེ་ཁུལ་བོད་མི་ཆོས་ད་དུང་ཤེས་གྱི་མི་འདུག།

སྒྲིན་གྱི་ཆོང་ཐོག་དེ་དག་ཉམས་སོང་ནས་མི་མང་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་
ཡར་རྒྱས་གྱི་འཆོ་ཐབས་ལ་དགའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་འཕྲད་གྱི་ཡོད་པ་
དཔེར་ན། མི་མང་རྣམས་འཆོ་ཐབས་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་སོ་སོར་འདོད་མོས་
གྱིས་འགོ་ས་མེད་རྒྱུན་བྲིམ་ཆང་གཅིག་ཉིད། གཉིས་གསུམ་དུ་གྲེས་ནས་ཀྱང་
རང་ཁོངས་ཁང་པ་དང་ས་ཞིང་ཆ་བགོས་བྱེད་དགོས་ཆགས་ཉེ་རིམ་པར་བྲིམ་
མཆོས་གྱི་མི་མང་ལྟ་བུར་རང་སའི་ཐོན་སྐྱེད་གྱིས་མ་ལྗེད་བར་དབུལ་པོངས་དང་
ཡུལ་གྱར་བ་ཇི་མང་འགྲོ་རྒྱ་གདོན་མི་བ་བ་རེད། ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་བའི་བོད་གྱི་ས་
ཁུལ་གང་ཡིན་ལའང་གནས་ཚུལ་དེ་ཡོད་ལྟས་ཀྱང་རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་ཇི་ཅམ་
ཆེ་ནའང་དེ་ཉིད་མཐོང་མཁན་ཉ་ཅང་དགོན་པོ་མིན་ནམ་སྙམ།

གོང་སྒོས་ལྟ་སར་ཆོང་འབྲེལ་དུ་སྐྱོད་མི་ཆོའི་ལམ་སྒོལ་ལ། ལྟ་སར་

འབྱོར་བའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་རྒྱུ་ལག་ཁང་དུ་རྫོང་མཇུག་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་
 དང་། ཚུར་འཁོར་ནས་མ་གཏོགས་ཞོགས་རྫོང་འཕྱུར་སློབ་མེད། དེ་ནས་ཉིན་པར་
 རྫོང་ལྷན་ཞུས་གསུམ་སོགས་སུ་འབྱུང་ཆུང་འབྱུང་སྤྱོད་དང་། མར་ཕུད་སོགས་རང་
 དང་གཞན་གྱིས་བསྐྱར་བའི་ཕུད་རིགས་ནམས་བསྐྱོད་ཉེ་མཆོད་མཇུག་སྤྱོད་
 སྤྱོད་བྱས་ནས་ལེགས་པར་འཁོར་བ་དང་། གཞི་ནས་ཆོང་དོན་གྱི་བཀའ་མོལ་
 འགོ་འཇུགས་པ་ལས་དེའི་སྤྱོད་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་སློབ་མི་འདུག

དེ་ནས་ཆོང་གི་དཀྱིལ་ཅམ་དུ་སླེབས་པ་ན་སྤྱིར་ཡང་མཆོད་འབྱུག་
 འཕུས་ཆང་ཞིག་བྱས། དེ་ནས་ཆོང་དོན་ལམ་སྤྱོད་ས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པས་
 རབ་ལ་སྤྱོད་ལམ་ཆེན་མོ་དང་། གདན་ས་གསུམ། མ་མཐར་ཡང་ཁང་ཆོན་
 གཉིས་ལ་བསྐྱོན་བཀྱར་ཅི་འབྱོར་དང་བསྐྱོན་ཆོང་གི་མཇུག་དུ་ཐ་མའི་མཆོད་
 འབྱུག་དང་མཆོད་མཇུག་སོགས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་མཆོད་མཇུག་དང་
 མཆོད་འབྱུག་གནད་སྤྱོད་འཕེལ་ཐོག་ཆོང་དཔོན་དང་བྲེལ་བ་སྤྱི་འདུས་གྱིས་རྫོང་
 ལྷན་ཞུས་གསུམ་སར་སྤྱོད་མཆོད་རྒྱ་གང་ཆེ་དང་། གདན་སར་བཞུགས་མཁན་
 རང་ཁོངས་དགེ་འདུན་ནམས་གདན་ཁུས་གྱིས་བསྐྱོན་བཀྱར་དཔེ་རྒྱ་བྲེལ་བ་འཕེལ་
 ཡང་ལོ་ལྷན་གནང་སློབ་ཡོད། འདི་ནི་སྤྱོད་བ་བཟང་དུས་ཀྱི་ཆོང་པའི་ལམ་སློབ་
 སྤྱོད་དང་། རྒྱུ་འཕྲོད་ཀོང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཆོང་པའི་ལུགས་སློབ་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གྲུང་ཁན་གྱི་རྒྱུན་ལྔ་མ་རྒྱུང་བར་དུ་ཉམས་མེད། དེར་
 བརྟེན་ལྷ་ས་བ་ཆོས་ཀོང་རྫོང་པའི་ཆོང་པ་ཞེས་དམིགས་བསལ་གྱིས་དགའ་
 སྤང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱིར་འཁོར་གྱིས་རང་བྱིས་དུ་ཉེ་བར་སླེབས་དུས་དགའ་
 གཉིན་སོ་སོ་ནས་རང་གི་ས་ཆེགས་སུ་ཕེབས་བསུ་དང་གསོལ་སྤྱོད་གཟབ་རྒྱས་

འབྲེན་པ་དང་། ཚོང་པ་སོ་སོ་ནས་ཀྱང་ཉ་བེལ་དང་བཅས་པར་རྒྱན་སྒྲོམ་རྒྱ་གང་
ཆེ་དང་བཅས་ཁོངས་སོ་སོར་ཕྱག་རྟགས་གྲིས་མགུ་བར་བྱེད་པ་དང་། རང་བྲིམ་
དུ་འབྱོར་ནས་ཉིན་ཞག་མང་པོར་ཐུགས་སྒྲོལ་གཏོང་བ་སོགས་དམིགས་བསལ་
ཅན་གྱི་ལམ་སྒོལ་ཡོད་ལ། ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་མཇུག་སྤྱིང་བའི་མི་དེ་ནི་ལུང་བའི་ནང་
དུ་བསོད་ནམས་ཅན་དུ་བཅི་སྒོལ་ཡང་ཡོད་པ་བཅས་མདོར་ཅམ་ལགས།

དདུལ་གྱི་གོང་ཚད་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས།

ཉོ་ཚོང་གི་ཐང་གཞི་བཅི་བའི་དདུལ་སྒོར་འགོ་རྒྱལ་སྒོར། དདུལ་གཞུང་
ནས་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་བའི་སྤང་གསུམ་སྒོར་མོ་དང་། སྤང་སྤྱག་གཉིས་
དང་། འི་དཀར་སོགས་དདུལ་རྒྱང་ནམས་གཞུང་སྒོལ་ལྟར་ཅིས་འགོ་བྱེད་པ་
དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བཏང་བའི་དདུལ་རྒྱ་ཅན་འབྲུག་འཁོར་དང་། ཟངས་
འི་རིགས་གཉིས་ཅམ་འདུག་པ་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅི་སྒོལ་དང་མཐུན་པར་གཏོང་
ལེན་བྱེད་པ་ལས་ཤོག་དདུལ་གྱི་རིགས་ནི་གང་ཡིན་ཡང་གཏོང་ལེན་མི་ཆོག་
ཅིང་། དདུལ་སྒོར་ནམས་ཀྱང་གཞུང་གི་ཐང་གཞི་ལྟར་ཡིན་གྱི་རྩ་བ་སྤྱིང་གྱི་
ཅིས་འགོ་གཏན་ནས་མི་ཆོག་གོ་མིན་ཏང་གིས་བཞེས་བའི་དདུལ་རྒྱང་དྲ་ཡང་
དར་བ་ནས་བཟུང་། དེ་ཉིད་བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བ་སྤྱིང་བཅི་མི་
ཆོག་པ་བཅས་དདུལ་སྒོར་ལེན་གྱི་སྒོར་ལ་རྩོག་སྤང་གང་ཡང་མེད།

དེ་བཞིན་གྲེ་སྤང་ཡང་གྲེ་དང་འབོ་ནི་ཆ་བ་རོང་སོགས་མངའ་སྡེ་གཞན་
ལ་ལྟོས་ན་ཆེ་བ་ཡོད། སྤང་ལ་རྒྱ་མ་ཟེར་ཞིང་དདུལ་གཞུང་དང་སྤྱི་མཆུངས་
ཡིན། ནང་ཁུལ་ཆེ་ཆུང་སོགས་མེད་པ་དེང་སང་གི་གྲྲ་ལོ་ལྟར་ཆོད་རྩོག་མེད་

བ་དང་། ཕྱི་ལོགས་ནས་ཆོང་དོན་བའམ་འབྲུལ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་དང་གང་འགྲོ་
འོང་དང་གནས་སྡོད་བྱས་ཀྱང་དེའི་འགན་སྲུང་དང་། བན་ཁྲོགས་རི་དགོས་
དགོན་སྡེ་གཉིས་ནས་འབྲུས་ཆང་གཏན་ཆགས་སུ་བྱས་པར་བརྟེན། ཕྱི་འབྲུལ་
ཆང་མ་སློབ་བདེ་བག་ཐེབས་དང་དགའ་སྦྱིད་ངང་འགྲོ་བཞུད་ཆོག་པས་ཕྱི་འབྲུལ་
ཡོངས་ནས་བསྐྱབས་བརྩོན་ཆད་མེད་ཡོད་ལ། མངའ་སྡེ་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་
ཀྱང་གཟི་བརྗིད་ཅན་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་རིགས་ཡིན་ན་གཞིས་ཆགས་དང་ཆོང་ལ་
བསྟན་དེ་ཆེ་བྱངས་མང་པོ་སྡོད་དུ་འདུག་གི་མེད་ལ། རྒྱ་རིགས་གཞིས་ཆགས་
མི་ཆོག་པ་རྒྱ་གཞུང་དང་ཆིངས་དོན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་རིགས་གཞིས་ཆགས་
བྱས་ན་མ་འོངས་པར་མི་མང་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད་པའང་འགོ་དཔོན་ཆོས་
མཁྱེན་ཆུབ་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཕྱི་གཞན་འབབ་ཆུང་ཆུང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་། །ཡ་རབས་
ཁྲིམས་ནི་བྲག་རྩོད་ལྟར་བརྟན་པས། །རང་གཞན་དགོ་བའི་མདུན་ལམ་མི་གཏོང་
བར། །ལས་སུ་རང་ཆུགས་བརྟན་པས་ཡིད་རབ་འཕྲོགས། །གཞན་དབང་
ཟེར་ཡང་བདེ་ནས་བདེ་བའི་ལམ། །མ་ཞོར་གཞན་བརྟེན་རྗེས་སུ་ཉེར་འབྲངས་
ན། །སྤྱོད་ཡང་ཁྲོགས་བཟང་བསྟེན་པའི་འབྲས་བཟང་བཞིན། །གཞན་དབང་
གདམ་ག་མ་ཞོར་ཨེ་མ་མཆར། །ཞེས་པའོ། །

རང་སྡེ་འཆོ་བའི་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་།

ལྷ་པ། རང་སྡེ་འཆོ་བའི་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་སྟོར། སྟོན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་
བཙན་སྐམ་པའི་རྗེས་ནས་བོད་རྒྱ་དབར་དམག་འཐབ་སྡེ་ཕྱི་རིམ་པར་བགྱིས་

ཉེ་རྒྱལ་ཁ་དང་དབང་ཤུགས་ཡུན་ནན་ཁྱོན་ལའང་ཁྲབ་པ་ལན་དུ་མ་བྱུང་བ་
དང་། དེ་རྗེས་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ཆིངས་འདུམ་བྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕྱིར་
བཅུ་གསུམ་པའི་སྟེ་ཆེ་སྟོང་ཙམ་གྱི་བར་རང་སྟེ་རང་སྟོང་དང་རང་ས་རང་སྟུང་
གི་སྟོབས་ཤུགས་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ང་ཚོའི་མི་རབས་འགའ་ཞིག་གི་
སྟོན་དུ་རྒྱ་ནག་ཁུལ་དུ་མགོ་དཀར་མགོ་ནག་འབྲུགས་ཉེ་མགོ་དཀར་རྒྱལ་ཁ་
རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་སྐབས་རྒྱལ་ཐང་དང་། ཀོང་ར། འཛོལ་པ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་
ཤུགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བཟུང་སྟེ་མགོ་དཀར་ལ་དམག་འཐབ་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག

སྐབས་དེར་འཇང་སྟོ་ཡངས་སྐང་ཞེས་པར་ང་ཚོས་ས་མཆམས་བཟུང་
ནས་ཡོད་པ་ལ་མགོ་དཀར་གྱི་འགོ་དམག་ཤུགས་ཆེར་ལུས་ནས་འབྱོར་བས་
གདོང་བཀག་དག་པོས་མེ་མདའ་དང་གྱི་འཛིང་གིས་བསད་མས་ཞུས་པ་མེད་
པར་བཏང་བས། བ་རོལ་པོར་པམ་ཉེས་ཤུགས་ཆེར་དང་བཅས་ཉེ་འགོ་དཔོན་
ཆེ་པོས་དེ་ཡང་གསོད་ཐུབ་པར་བརྟེན། ཁོ་ཚོ་འཛིགས་ནས་ཕྱིར་བྱོས་རི་ལྟར་
བྱས་པ་ལྟར་རྗེས་འདེད་ཀྱིས་རྟ་ལའི་མཆོ་ཁའི་གྲོང་ཁྲིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་
དམག་གིས་བཅན་བཟུང་བྱས་ཉེ་མགོ་དཀར་གྱི་དམག་སྟེ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་
བསྐྱས་པ་སོགས་གཡུལ་འཐབ་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཕྱོགས་ལས་ནམ་པར་
རྒྱལ་བའི་དགའ་སྟོན་ཐོབ། སྐབས་དེར་འཇུས་པའི་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ཁ་ཆའི་སྟེ་གའི་
གས་ཐུན་ཆོའི་དུས་སྟུང་བགེས་སོང་ཆགས་པ་འགའ་རེ་མཐོང་ཁྱོང་། སྐབས་
དེའི་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆེན་པོས་གཞིགས་གསོལ་ཆད་མེད་དང་བཅས་དོན་སྤིང་
དགོན་པའི་ཆོགས་ཁང་ཐོག་གསེར་བངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕེབས་སྟུས་དག་རྩ་སྟེ་རྒྱ་
བོའི་གསེར་ལྟར་བཟང་ལ་མཐུག་པ་རྒྱང་བཀྲག་ཆེ་བ། ཐག་རིང་ནས་དགོན་པ་

མ་མཇུག་གོང་དུ་རྒྱ་མིའམ་མཇུག་བས་ཉི་མ་ལྟར་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པའི་འོད་
འཛེར་བ་ཞིག་ཀྱང་བཟོ་སྐྱོན་མཛད།

དཀར་ཆག་ལྟར་བྱས་ན་གསེར་སྤང་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱལ་བ་ཡོད་འདུག
དགེ་འདུན་རེ་ལ་ཐོགས་སྐྱལ་འབྲས་སྤྱུས་དག་ཁལ་འཁོར་རྩིས་པའི་བསྐྱོམས་
ཁལ་འཁོར་སྤྱང་ཕྱག་གཅིག་ལོ་ལྟར་ཁལ་བསྐྱེད་ཆོག་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། རྒྱ་
ཕྱོགས་ནས་དགོན་པ་འདི་ལ་བཅུ་བཀྱར་ལས་འཛེར་བ་མི་ཆོག་པའི་ཆེ་བསྟོད་
བྲིས་པའི་སྤྱར་པར་དགོལ་ལྡན་བཟོ་བཀོད་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཁག་གསུམ་
གནང་བ་ཆོགས་ཁང་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་
ཉིང་པ་ཆོས་མཇུག་ཆེ་དེ་ལ་གྲུས་བརྟུང་བྱ་སྤྱོད་ཡང་ཡོད་སྟེ། མགོ་དཀར་ནི་
རྒྱ་ཁ་ཆེ་དང་མགོ་ནག་ནི་རྒྱ་རིགས་ནང་པ་ལ་ཟེར།

དེ་རྗེས་ཐོད་གཞུང་གི་ཟངས་སྤྱུག་སྡེ་པ་མཆོམས་འཛོག་གི་རྗེས་སུ་
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་དམག་རྒྱག་བསྐྱས་ཤིག་དགོན་
པར་འབྱོར་ཏེ། ཁྱེད་ཆོས་ས་ཁལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འཇུག་དགོས་སྟེར་ཁབ་
སྤྱང་གང་འགོ་ནན་བཟོད་བྱས་ཀྱང་དགོན་སྡེ་གཉིས་ནས་མོས་མཐུན་མ་ཞུས་
སྟབས། ཁོང་ཆོ་ཀོང་རའི་མཐེལ་དུ་གནས་བཅས་ཏེ་རྒྱ་དམག་གསོག་འཛོག་
གིས་མཐར་རྒྱ་དམག་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱལ་བ་འདུས་སྟོད་བྱས་པ་ན། ཡུལ་མི་ཆོ་
དོགས་གནས་རེ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་དགོན་པར་ཞུས། དགོན་པ་ནས་ཀྱང་ཞིབ་དཔྱད་
བྱས་པས་དགོན་སྡེ་གཉི་ག་བཟའ་སེམས་འཆང་བ་གསལ་ཉོགས་ལ་བརྟེན།
གྲ་དམག་ཉིས་བརྒྱ་སྟེར་ཞིག་སྤྱོད་དམག་སྤྱར་ནང་འཇུག་ཏེ་དམག་མི་གཉིས་
མ་གཏོགས་འགོ་དམག་ཆང་མ་སྡེབས་གསོད་བཏང་འདུག བར་གྱི་དང་སྟེ་རེ་

དབྱུག་པ་ཤ་སྟག་གཞུས། ཚུར་སྐུ་ཁུང་སོ་སོ་ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་གྲ་
དམག་ཀྱང་གང་འཆམ་བསད་མས་བྱང་འདུག རྒྱ་དམག་གཉིས་ཐོས་བྱོལ་དུ་
སོང་བ་དེས་རྒྱ་གཞུང་དུ་དབྱུགས་རྒྱུ་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་ངན་བྱས་སྟོན་ཡོད་ལ་མེ་འབར་གིང་སྟོན་ལྟར་ངར་ཤུགས་དྲག་པོས་སྤར་
ཡང་རྒྱ་དམག་ཆེག་ཁྲི་བཀལ་བ་ཀོང་རའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བ་གོ་ཐོས་བྱང་བ་དང་།
གྲ་དམག་དྲག་བསྐྱས་ཤིག་ཕྱིན་ཏེ་ཐང་སྟེང་ཁུལ་དུ་ཐུག་པས་འཛིང་ར་སྤྲད་དེ་
རྒྱ་དམག་པམ་ཉེས་ཆད་མེད་བཏང་བས་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ་བཟོས། དེ་ནས་མི་
རིང་བར་སྤར་ཡང་རྒྱ་དམག་ལྷབ་འཕར་གྱིས་འབའ་མོང་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བར།
ཀོང་རའི་ཐོག་འཛོལ་བ། ལྷར་མདའ་བཅས་ནས་དམག་རོགས་དང་བཅས་རྒྱ་
དམག་དང་འཐབ་འཁུག་དྲག་པོས་རྒྱ་དམག་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བཏང་། རྒྱ་དཔོན་
ཆེ་མོས་གཉིས་ཀྱང་མགོ་བཏགས་ཞུ་དགོས་བྱུང་།

དེ་ནས་གང་འཆམ་སོང་རྗེས་སྤར་ཡང་རྒྱ་དམག་བསགས་ཏེ་ཁྲི་བཞི་
ལས་སྒྲོར་ཁག་གཅིག་གིས་ཉི་ལྟག་རོང་བརྒྱད་ནས་བསྒྲོར་ཏེ་ཡོང་། དམག་སྡེ་
ཁག་གཅིག་གིས་སྤྲ་དཔའི་ཕྱོགས་སུ་རི་ལུང་བཀང་སྟེ་ཡོང་བར་སྤྲ་དཔེ་སྤར་
སྤང་ལ་པར་ཁྲོལ་མཆོང་ཤུགས་ཆེ་བྱས་པ་རོལ་པོ་བསད་མས་ཆ་བས་ཆེར་
བཏང་ཡང་མང་སྟེ་ཉུང་གིས་མ་བརྟན་པར་ཕྱིར་ཤིག་གིས་ཐང་རིང་ཟམ་ཁར་
བཀག་སྟེ། ཁྲོལ་འཛིང་ཤུགས་ཆེར་བྱས་ཀྱང་རྒྱ་དམག་ཕོན་ཆེ་བས་མཐའ་
བསྒྲོར་ཏེ་མེ་མདའ་གངས་ཆར་བབས་པ་ལྟ་བུས་ཉི་བར་གཏུགས་པ་ན་གྲི་འཛིང་
གིས་མི་དང་མེ་མདའ་མཉམ་གཏུབ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་པམ་ཉེས་ཆད་མེད་
བཏང་སྟེ་ལུན་རིང་བཀག་པའི་མཐར། རི་ལུག་པ་ཐག་པས་མི་བརྒྱམས་པའི་དཔེ་

བཞིན་རང་དམག་གི་དཔའ་བོ་པལ་ཆེར་རྫོགས་ནས་རང་ས་སྤང་མ་སྤུབ་པར་
ཤོད། འཇར་ཕུང་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་དཔའ་བོ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་དམག་གཤམ་ཏེ་བྲོས་
ཐར་སྤུབ་པ་ལྟར་ཀོང་རའི་ས་ཁུལ་བཀལ་ནས་ཆ་སྤེང་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་འདུག

དཔའ་བོ་ལྷག་བསྐྱད་རེ་བྱུང་ཡོད་པ་རྣམས་དོན་དགོན་ཕུ་རུ་ནགས་
ཆལ་སྤྱག་པོའི་གསེང་དུ་ཡིབས་སྡོད་བྱས། སྤྱིང་ཆལ་དབུ་མཛད་ཟེར་བ་དཔའ་
རར་མེ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་བྲོས་མ་སྤུབ་པར་རྒྱ་ཆེན་ནང་མཆོངས་འདུག དེ་
ནས་རྒྱ་དམག་གིས་དབུང་བསྐྱེལ་ནས་དོན་སྤིང་དགོན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་
བཤར་མཆོན་བཤར་བྱས་འདུག དེ་ནས་དགོན་པའི་བར་རྒྱང་བསྐྱོས་ཀྱིས་
ཉིན་ཞག་བདུན་ཅུ་འགོར་གྱི་ཡོད། དགོན་པ་དང་མི་རིང་བར་རྒྱལ་འགོང་ལ་
སྐྱེད་སྐྱེའས་པ་ན། ཤ་ཉལ་ཞལ་ངོས་གཙོས་ཡུལ་གྱི་འགོ་དཔོན་དང་འབྲུས་མི་
སྡེ་འཛོམས་ཤིག་གིས་མགོ་བཏགས་ཁྲུས་ཏེ། ཡུལ་མི་ཆོ་དང་དགོན་པའི་གྲ་
པ་རྒན་འཁོགས་དང་བཙུན་རྒྱུང་ཡོངས་ལ་འཆེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་ཡུལ་ལུང་
བདེ་འཇགས་ཡོང་བར་བཀའ་མོལ་ནན་ཞུ་བཀྱིས་པས། རྒྱ་དཔོན་ནས་ཀྱང་
ཁས་སྦྱངས་ཐོག་རྒྱ་དམག་ཆོ་ལའང་གཞོད་འཆེ་མི་ཆོག་པར་གསལ་བསྐྱགས་
བྱས་འདུག དེ་ནས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་གྲ་གཞོན་དར་མ་རྣམས་རེ་ཤིག་བྲོས་
ཁྱོལ་དགོས་པར་གསང་བཟང་བཏང་། འོན་ཀྱང་འདི་དག་དགོན་པར་མ་འབྱོར་
སྡོན་དུ་ཉི་ཞག་རིང་བརྒྱད་ནས་འཛོལ་བསྐྱོར་ནས་ཡོང་མཁན་རྒྱ་དམག་ཆོ་ཉིན་
གཅིག་སྡོན་དུ་འབྱོར་བས། དགོན་པའི་ཉི་འཁོར་དུ་བྲིམ་ཆང་འགའ་ཞིག་མེར་
སྡོག་བཏང་བ་དང་དགོན་པར་ཡང་ནང་རྟེན་འགའ་ཞིག་གཏོར་བཅོམ་བྱས་འདུག
རྒྱ་དམག་ལྟེ་བ་རྣམས་ཕྱི་ཉིན་འབྱོར་ནས་གཏོར་བཅོམ་མེད་པར་བདེ་

འཇགས་ངང་བཀའ་མོལ་བྱས། མགོ་བཏགས་ཟིན་མཁན་རྣམས་ཤིང་བྱང་ཆུང་
དུ་རྒྱ་ཡིག་ཡོད་པ་རེ་སྟེ་ལ་བཏགས་བཅུག་འདུག རྒྱ་དཔོན་མཐོ་ཤོས་དེས་
གཟིགས་སྟོར་བྱུང་ནས་གཏམ་བཟོད་དུ་ལུང་པ་ཚུ་གཞིང་ཅམ་ལས་མེད་པ་ལ་
ང་ཆོའི་དམག་མི་ཁྱི་དམག་མང་པོའི་ཁ་གཏད་བཅག་སྟེ་རེད་ཆོའི་དཔོན་དམག་
སྟོར་བྱག་མང་པོ་བསད་རྣམས་གཏོང་བྱུང་པ་དེ་ནི་ཉ་ཅང་གི་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་སྟོར་
དང་། ལུང་པ་བདེ་འཇགས་དགོས་སྟོར་དང་བཅས་རེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་ལུང་པ་
འདིར་མི་མང་འབྱམ་སྟེ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ་བྱུང་ཡང་ལུང་པ་རྒྱུང་དུ་
རེད། རེད་ཆོ་ཡུན་རིང་སྟོད་ཡུལ་གྱི་གནས་དང་མཐུན་སྟེན་མེད་སྟོར་ཁོང་ཆོའི་
དམག་མི་ཡོངས་ལ་འང་གསལ་བསྒྲགས་དང་འབྲེལ། རེད་ཆོའི་དམག་མི་བརྒྱ་རེ་
ལ་ཁོང་ཆོའི་དམག་མི་རེས་ཁ་གཏད་གཅིག་པའི་གཟི་བརྟེན་ཆེ་སྟོར་ཡང་བཤད་
འདུག དེ་ནས་པན་ཚུན་ཞི་མཐུན་གྱིས་བྱེད་གཏེ་རེ་བྱུང་བྱུང་ཆང་མ་མགོ་
བཏགས་ཁུས། ཕྱིན་ཆད་ས་ཁལ་རྒྱ་སྟོགས་སུ་འཇལ་རྒྱ་དང་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིན་
ཆད་གནོད་འཆེ་མི་བྱེད་ཁར་མཐུན་སྟོར་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱ། ཟིང་འབྲུག་སྐབས་
ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱ་དམག་གིས་གཏོར་སྟོན་བཏང་བ་ལ་གྲུན་གསལ་བྱ་
རྒྱ་སོགས་མོལ་ཐག་རོབ་ཅམ་ཆོད། སྤར་གོང་མས་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་
དང་སྦྱར་བར་ཁག་གིས་ཀྱང་པན་ཐོགས་གང་ལེགས་བྱུང་འདུག

འོན་ཀྱང་སྐབས་ངན་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱར་དུ་ཞིབ་འཇུག་གི་སྐབས་སྤར་
གོང་རའི་མཐེལ་དུ་བསད་པའི་རྒྱ་དཔོན་ཆེ་ཤོས་དེའི་བགས་པ་བལྟས་ནས་
གཡང་གཞིའི་རྟེན་དུ་ཉར་འདུག་པ་ཐོན་ནས། རྒྱ་དཔོན་དེ་སྤར་ཡང་ཁོང་ཁོ་
སྤར་འབར་བས་བྲག་པོས་སྟོགས་ར་སྤར་བས་ཆེ་བས། དགོན་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་འགོ་

དཔོན་རྒྱལ་ལ་དཀའ་ངལ་དང་དངངས་སྒྲག་ཆེན་པོ་བསྐྱར་དུ་བསྐྱངས་འདུག
སྐབས་དེར་ཆོག་པ་འདུ་བ་བགྲེས་སོང་ཞིག་གིས་ང་ཆོས་དེ་པན་རྒྱ་ནག་གི་
དཔོན་པོ་ཆེན་པོ་མཐོང་མ་སྤྱོད་བཞིག་མཐོང་། བསད་མ་སྤྱོད་བཞིག་གསོད་
ཐུབ་པར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་པོར་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་ང་ཆོས་བློན་ཏེ་དུ་ཉར་བ་
ཅམ་ལས་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ཉར་བ་རྩ་བ་ནས་མེན་ཞེས་སྐད་ཆ་བསྐྱར་ནས་
བཤད་པས་རྒྱ་དཔོན་དེ་ཁོང་ཁྱོ་ཞི་ནས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་བསམ་བཤས་སྐྱར་ཡང་
གསོས་འདུག དེ་ནས་ཁུ་འཁོད་མཁས་འཇམ་གཉིས་ལྡན་ཀྱིས་མགྲུ་བ་བྱས་
ཏེ་དགོན་པ་ལ་སྦྱོན་འཕར་མི་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་དཔོན་གསོད་མཁན་རྒྱལ་
ཅིས་སྤོང་མི་དགོས་པར་དེའི་ཆབ་ཏུ་རྒྱ་དཔོན་ཀྱི་པགས་པ་མཉེ་མཁན་གསུམ་
ཀྱི་པ་བྱ་བཅས་མི་བཅུ་གཅིག་གི་སྐྱེ་གཙུག་དགོས་བྱུང་འདུག དེའི་སྤྱིང་ཁྲག་
འོན་མོ་རྒྱ་དཔག་ཆོས་འཕྱང་བར་གྲགས།

དེ་ནས་རྒྱ་དཔོན་རང་ཡང་བསམ་སྒོ་འབྱར་ནས་ཞི་མོལ་ཀྱི་འགོ་
བཅུགས་ཏེ་ཟིང་འཇུག་འདྲིའི་གཏོར་བཞིག་སོང་བ་རྒྱལ་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་
ནས་གྲུན་གསལ་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ལེགས་འགྲིགས་བཅོ་ལྔ་བ་བྱུང་། སྐབས་དེའི་
རྒྱ་དཔོན་མཐོ་ཤོས་དེའི་མིང་ལ་ས་ཐང་ཉོར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་འདུག སྐབས་དེར་
ལྷ་སྐྱབ་རེན་པོ་ཆེ་དང་བཟ་ཐང་རེན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་གཉིས་ཟིང་འཇུག་གི་སྤོན་དུ་ཆ་
བ་རོང་ཕྱོགས་སུ་གདན་ཁུ་བྱས་འདུག་པ་ལ་ཡི་དམ་ལྷས་བསྐྱལ་བ་ལྷར་ཕྱིར་
ཕེབས་པ་དང་། རྒྱ་དཔོན་དེས་ཀྱང་གདན་ཁུ་དགོས་ལུགས་ནན་སྐྱལ་གཉིས་
འགྲིགས་ཀྱིས་དགོན་པར་ཕེབས།

རྒྱ་དཔོན་དེས་གཙོས་རྒྱ་དཔག་རྒྱལ་ཀྱིས་ཐག་རིང་ནས་དུ་བསྐྱིགས་

ཀྲིས་མེབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཀྱེད་ཆོད་མེད་ཞུས་ཏེ་པན་ཚུན་མཛའ་མཐུན་བྱུང་བ་
ལྟར་ཆིངས་འདུམས་ཀྱི་མཐུག་གཙང་བཟོས་ནས་རྒྱ་བོད་པན་ཚུན་སྤར་བས་དམ་
གཙང་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་ལྔ་ཅམ་རིང་འཁྲུག་ཟེང་བྱས་པའི་བྱུ་བ་དོན་སྤྱོད་པོ་གྲོས་
ཆོད་བྱུང་བ་གཤམ་གསལ། ཕྱིན་ཆད་རྒྱ་ཁོངས་སུ་སྡོད་དགོས་བྱུང་ཡང་ས་
ཁལ་འཇལ་རྒྱ་ཅམ་ལས་སྤར་ལམ་ལྟར་རང་དབང་གཙང་མར་གནས་ཆོག་པ་
དང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་ཀོང་རའི་ས་ཁལ་ཁག་ཏུ་གཞིས་ཆགས་དང་ཆོང་འབྲེལ་
ལ་བསྐྱེད་དེ་གཏན་སྡོད་རིགས་མི་ཆོག་པ་དང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དཔོན་འཁོར་
རིགས་འགོ་བཙུང་དགོས་ཆེ་དེའི་དོས་སྤྱེལ་དང་རྟ་ཁལ་གསོ་སྦྱོང་སོགས་སྤྱི་ཞུ་
སྤྱོད་འོས་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་དུས་དང་འཆམས་པའི་སྒྲ་ཆ་གནང་རྒྱ་ལས་
བཅན་ཤེད་རིགས་ནམ་ཡང་མི་ཆོག་པ་དང་། ཕྱི་ནས་དབང་ཆེན་བྱུང་ན་རྒྱ་གཞུང་
ནས་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱ་དང་། མངའ་སྡེ་གཞན་ནས་འཁྲུག་ཅོད་དམག་འཐབ་དང་
ནང་ཁལ་ཀྱི་ཅོད་རྩོག་གང་བྱུང་ཡང་རང་ཁུངས་གདོང་ལེན་དང་ཐག་གཅོད་ཆོག་
པ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་བྱུ་བ་པའི་རིགས་ཤིང་ཆེ་རྒྱ་གཞུང་དུ་སྟོན་གསེང་ཞུས་
ན་རྒྱ་གཞུང་ནས་འདུམས་ཐབས་དང་རོགས་པ་རི་དགོས་བྱ་རྒྱ་ལས། དེ་མིན་
བོད་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས་དང་། ཆོས་
རིག་འཛིན་སྦྱོང་དང་། ནང་སྤྱིམས་གང་ཅིར་རང་དབང་རང་ཐག་བཅད་ཆོག་
པ་བཅས་ལ་ཆིངས་འཛོག་བྱུ་བ་བྱུང་འདུག དེ་ནི་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་ཆུང་ལ་
གཞིགས་པས་བྱུ་བ་འབྲས་གང་ལེགས་བྱུང་བ་རེད། སྐབས་དེར་ཞི་འགྲིགས་ཀྱི་
ལས་དོན་བྱེད་པོ་གཙོ་བོ་ནི་ཤེས་ཞལ་ངོ་བོ་སོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་མདའ་
དཔོན་ཁག་དང་མི་སེར་གྱི་འཐུས་མི་ཁག་ནས་གནང་འདུག

རེད་ཆོའི་སྲོ་བོ་བཟུ་གིས་ལགས་ཀྱང་དེ་ཁོངས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་གསལ་གིག་
 རེད་འདུག་ལ། རྒྱ་དཔོན་དེས་ཡི་མ་ལས་བསྐྱུན་པའི་སྲོས་པོར་ཆེ་ལེགས་སེང་གོ་
 བཞིས་བཟུགས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ལེགས་སྦྱེས་སུ་གནང་འདུག་པ་སྔན་ཆོའི་དུས་
 སུའང་ཡོད། ཁོང་བགེས་སོང་ཆགས་ནས་སྐྱུན་མ་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་ཀྱང་རེད་
 ཆོར་གཏམ་བཤད་དུ། སྤར་རྒྱ་དམག་སྐབས་ཞི་འགྲིགས་ལས་དོན་བྱས་ལུགས་
 དང་། དགོན་སྡེ་གཉིས་ལ་པན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་བྱས་ལུགས། ཆིངས་འགྲིགས་
 ཀྱི་དོན་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡོད་ལུགས་སོགས་ཡང་ཡང་གསུངས་སྟེང་བ་པལ་ཆར་
 བན་གསེས་ཀྱི་འདུག དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཉིས་ཐོག་གོངས་སོང་།

དུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་གྲུང་ཁུན་འདི་མ་སྦྱེབས་ཀྱི་བར་དུ་བདེ་སྦྱིད་བག་
 ཐེབས་སུ་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་དམག་ཁག་
 མང་གིས་བཅན་འཇུ་ལ་ལུགས་ཆེ་བྱས་ཏེ་ཁམས་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་བཅུ་གསུམ་
 ཅུ་མེར་སློག་དང་གཏོར་བཤེག་བཏང་འདུག་ཀྱང་། སྔན་ཆོའི་དགོན་པ་ལ་དེ་ལྟ་
 དུའི་སྦྱོན་ཆ་མ་བྱུང་བ་ནི་ཞི་བླ་གི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དབང་གིས་
 ཡིན་པ་དང་། རྒྱན་དུ་དགོ་བཅུའི་བྱིམས་ལུགས་ལ་བཙུ་བཀྱར་ཆེ་བས་ཀྱང་ཡིན་
 པ་གོར་མ་ཆག སྐབས་དེའི་དགོན་པ་གཞན་དག་གི་བྱ་རིགས་ནམས་སྟོ་ཁོག་
 ཆེ་ཆེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འཛིངས། སེམས་ལུགས་ཆག་ཆེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྲོས་
 པ་ལས། ཞི་བླ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འདིང་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དགོན་ཁག་
 བཅུ་གསུམ་ཅུ་མེར་སློག་བཏང་ནས་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད།

སྐབས་དེའི་རེད་ཆོའི་དམག་དཔོན་སྤྱི་ཞབས་འཇང་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་
 འཁོར་བྱ་བསྐྱས་ཤིག་ཆ་སྤེང་དུ་ཐེབས་པ་ན། ཆ་སྤེང་བའི་དམག་དཔོན་དུ་

བསྐྱོས་ནས་ཆ་སྒྲིབ་བ་སྒྲོ་ཁོག་ཆེ་བར་གྲགས་ཀྱང་དམག་བྱས་མ་ཤེས་པས་
འགོ་དམག་ཐམས་ཅད་དགོན་པའི་ནང་དུ་བསྡད། ལྷགས་རི་སྒོ་བརྒྱབས་ནས་
དམག་རྒྱག་སའི་འཕེན་ང་ཆོ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བ་སྒྲིབ་གི་འཛིན་སྐྱབས་བཟུང་
ནས་བསྡད་པས་ཡུན་རིང་འགོག་ཐུབ་ཅེས་བྱུང་ཡང་རྒྱ་དམག་གིས་མཐའ་སྒོར་
ནས་ཚུ་བཀག་བརྒྱབས་པ་དང་། མེ་འཕེན་རྒྱན་མར་བྱས་པས་ལྷ་ཤས་ཅེས་
ལས་མ་འགོར་བར་མེ་འཕེན་འོག་ཤི་བ་ལས་ཁྲག་བསྐྱུ་མས་ནས་ཤི་བ་ཆེས་
མང་བ་བྱུང་འདུག འཇང་ལུང་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་རའི་ནང་ནས་ཚུ་བཏོན་ཀྱང་
ཚུའི་ཕྱར་སྒྲ་ཅེས་ལས་མ་བྱུང་སྐད།

མཐའ་མར་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་པའི་དཔའ་ཐུལ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་དམག་གི་
དགྲིལ་བཤགས་ཀྱིས་བྲོས་ཏེ་དེའི་རྗེས་འབྱངས་ནས་ཡོང་བ་པལ་ཆེ་བ་སྒོག་
སྒྲོན་མ་བྱུང་བར་ཐར་བ་དང་། ཁག་གཅིག་རྒྱ་དམག་དགྲིལ་དུ་མཆོངས་ཏེ་ཤི་
བ་དང་། ཁག་གཅིག་སྒོ་བྱུང་ཚུ་འཐུང་ཆེ་བས་ཁྲག་འགགས་ནས་ཤི་བ་སོགས་
གང་ལྟར་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་རྣམས་རིམ་གྱིས་
ལྷ་སར་འཕྱོར་སྐབས། ཡསྐབས་མགོན་སྐུ་སྒྲིབ་བཅུ་གསུམ་པས་ཆེད་འགྲུགས་
ཀྱིས་ཐེབས་བྱམས་འགོ་བར་བསྐྱོ་གཞག་སྦྱལ་འདུག

དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་རྒྱ་དམག་ལྷ་སར་འཕྱོར་ཏེ་ཡགོང་ས་
མཆོག་ཀྱང་གསང་སྐབས་ཀྱིས་ཐེབས་དགོས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལྷགས་ཟམ་
ཚུ་པོ་རིང་རྒྱ་དམག་རྗེས་འདེད་ཀྱིས་ཉེ་བར་སྐེབས་པ་ན་འཇང་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ལས་རོགས་ཆ་སྒྲིབ་བ་པག་ཤི་ཟེར་བ་དང་། ཆ་རོང་མདའ་དཔོན་བཅས་
ནས་གདོང་བཀག་གིས་རྒྱ་དམག་པམ་ཉེས་ཆེབས་ཆེར་བཏང་སྟེ་རྒྱ་དམག་གི་

ཉེན་ཁ་མེད་པ་བཟོས་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་དཔལ་ཅལ་དེ་ཁོང་གསུམ་གསུམ་བཏོན་པ་
ཡིན་ཡང་། མཚན་སྟོན་ནི་ཆ་རོང་བ་གཅིག་ཕྱར་གྲགས་པ་ནི་དབུས་པ་ཆོས་ཀྱི་
དོག་གི་བསམ་ཚུལ་ངོམ་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་རིམ་བར་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་ཀྱང་། ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་
ཆེབས་ཞབས་སུ་ཉག་པར་བཅར་ཏེ་དོར་སྤྱིང་ཁུལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་དུ་
ཆ་བས་བསྟུན་ནས་སྐྱེ་གཤེགས་འདུག དེའི་ཡང་སྤུལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་གཞིས་
དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་། དེ་ནས་སྤར་ལམ་བཞིན་རྒྱན་བརྒྱབས་ཏེ་སེ་ར་ལྷ་
ཁང་དུ་ཕོག་པ་བཞིན་འཆད་ཉན་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ཉེ་བར་ཕེབས་པ་ན་སྐྱེ་ཆེ་
ཟེན་མི་འདུག་པ་བཅས་གོང་དུ་གསལ་ལགས།

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༠ ཡས་མས་ཤིག་དུ་ཆ་སྤང་བ་དབང་ལུགས་རྒྱས་
ཏེ་ཁམས་ཁུལ་ལྷལ་སྡེ་མང་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་པས་མ་ཆད། ཀོང་ར་དོན་
སྤྱིང་དགོན་པར་ཡང་དབང་དུ་བསྐྱེད་ཆུང་བསམ་ངན་འཆང་སྟེ། གཡག་ར་དང་
ལ་ཡོལ་ཕྱོགས་ནས་དབུང་འདུག་གིས་ངར་ལུགས་ཆེན་པོར་བྱས་པ་དགོན་
པ་ནས་ཤེས་ཆོར་བྱུང་འབྲལ། བར་ཞིང་སྡེ་པ་སྤར་ནས་དཔལ་ངར་གྱི་སྟོན་
གྲགས་ལྡན་པ་ཁོང་གིས་དབུ་ཁྲིད་དེ་གྲ་དམག་ཉག་བསྐྱས་ཤིག་གཤོང་བཀག་
དུ་བྱིན། དེ་རྗེས་དགོན་སྡེ་གཉིས་ནས་དམག་བསྐྱུལ་གྱིས་རིམ་བར་དེ་ཕྱོགས་སུ་
དམག་སྟོན་བརྒྱུངས་ཀྱང་དམག་གྲ་འགྲིགས་མིན་གྱིས་བར་ཤོར་ཏེ་དགོན་པ་དང་
ཉེན་ཞག་གཉིས་ཅམ་གྱི་བར་རང་དམག་བྱིར་ཤིག་བྱེད་དགོས་བརྟེན་ཞེད་སྤང་
ལུགས་ཆེ་བྱུང་འདུག དེ་ནས་གོང་སྡེ་པ་ཆུན་བཟུང་སྟེ་གཡལ་འཐབ་རྒྱན་
མར་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་པམ་ཐག་ཆོད་མ་བྱུང་བར་ཉིན་ཞག་མང་ཅམ་འགོར་སྐད།

ནམ་ཞིག་ན་དག་ཕྱོགས་ནས་མཐོང་ཚུལ་དུ་མི་དཀར་རྟ་དཀར་ཞོན་
མཁན་གྱི་དམག་ མི་དམར་རྟ་དམར་ཞོན་མཁན་གྱི་དམག་ མི་སེར་རྟ་སེར་
ཞོན་མཁན་གྱི་དམག་ མི་སྡེ་རྟ་སྡེ་ཞོན་མཁན་གྱི་དམག་སྡེ་ཁག་བཞིས་རི་ལུང་
ཐམས་ཅད་གང་ནས་འོང་བ་མཐོང་ཞིང་། དེ་དག་ཡོང་དུས་ཁ་གཏད་གཅིག་
ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པའི་སྤང་ཚུལ་བྱུང་བ་དང་བསྐྱལ། ཁོ་ཆོ་པམ་ཉེས་རྩེ་
ཆེར་བྱིན་ཏེ་ལ་ཡོལ་ས་མཆམས་བར་བྱིར་གྲོས་བྱེད་དགོས་བཅོས་འདུག་ དེ་
ནས་རང་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་གཏམ་སར་དགོན་སྡེ་གཉིས་སུ་གསལ་
བསྐྱགས་བྱས། དམག་སྡེ་ཁག་ཀྱང་ཐུགས་སློབ་རྒྱས་གཏོང་བཞིན་པའི་མོད་
ལ་ཆ་སྤོང་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་སྡེའི་འགོ་དཔོན་རྣམས་བགྲོས་ཏེ་ད་པན་རང་ཅག་
པམ་ཉེས་བྱུང་མ་སྤོང་བ་ལ། ད་ལན་འདི་ལྟ་བུའི་པམ་ཉེས་དང་གྲོང་ཁ་ཐོག་པ་
འདི་ནི་ནད་ཐེག་ཐབས་མེད་པས། སྤར་ཡང་དང་སྤངས་ཀྱིས་རུ་ཁག་བཅོས་ཏེ་
ཕ་ཁོན་ཕ་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་འཆམས་ནས། དང་སྤངས་པ་དཔའ་བོ་གསུམ་བརྒྱ་
སྟོར་ཞིག་ཚུར་ཁོལ་དུ་པ་རི་ནས་ཡོང་བ་མཐོང་བ་ལ། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་སྡེ་
རྣམས་རྟ་རྟོག་པོར་གྱུར་ཏེ་ཐང་ཐིང་བྱུང་བ་ན། བར་ཞིང་སྡེ་པས་ངེད་ཀྱི་མཉམ་
དུ་དང་སྤངས་པའི་ཞོག་ཉུང་ཤས་ཤིག་དང་པ་གིའི་ལམ་ཀ་བཅན་སར་བསྐྱགས་
ནས་འཛིང་གི་ཡིན་ཞེས་ངར་སྒྲ་བསྐྱགས་ཏེ། དང་སྤངས་པ་དཔའ་ཐུལ་འགའ་
ཞིག་དང་བཅས་ལམ་ཁ་བཅན་པོ་དེར་བསྐྱགས་བསྐྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་སྤེལ་ས་ཆོ་
འཛིང་ར་སྤྱད་དེ་དཔའ་འཛིང་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པས། དག་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་སྤངས་
པ་རྣམས་བར་ཞིང་སྡེ་པ་གཅིག་ཤུའི་ཐོག་དུ་ཁོལ་མཆོངས་བྱས་པར། རང་
ཕྱོགས་ཀྱི་དང་སྤངས་པས་མཐའ་བསྟོར་ནས་རུབ་བརྒྱབས་ཏེ་མི་འཕེན་ཀྱིས་

དགྲ་ཕྱོགས་གང་འཆམ་བསད་ནའང་ཁོང་ཆོས་བར་ཞིང་སྡེ་པ་གཅིག་ཕྱ་མཆོན་
མ་ཟུག་པས་གསོན་བཟུང་བྱ་ཅིས་བྱས་པས་གསོད་བཟུང་གང་རུང་གི་ཉེན་ཁ་
ཆེན་པོར་སླེབས་ཅོད། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔལ་ཐུལ་རྣམས་སྦྱོད་ཐབས་བྲལ་བས་
སྙ་རེ་འཕྱར་ཏེ་ཚོལ་མཆོངས་ཆོད་མེད་བྱས་པས། དགྲ་སྡེ་ཉུང་ཤས་ལས་མ་
སྟག་པར་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་། དེ་འཕྲོས་རྣམས་ཆོད་མེད་དུ་སྒྲོས་འདུག
ཁོ་ཆོའི་དཔལ་ཐུལ་པལ་ཆེར་དེ་རུ་བསད་པར་གྲགས།

བར་ཞིང་སྡེ་པ་ནི་སྟོག་སྦྱོན་མ་བྱུང་ཅམ་བྱུང་ཡང་དམག་ཐག་ཆོད་པ་
དང་བཞུ་མེད་དུ་བརྒྱལ་ནས་ཚུ་ཆོད་གསུམ་བཞིའི་རྗེས་མ་གཏོགས་གསོས་མ་
ཐུབ་པར་གྱུར། ཁོང་ལ་མེ་མདའ་པོག་པའི་སྟུག་ཐིག་མང་ཞིང་། མདེའུ་སྟོགས་
ཀྱིས་ཨམ་ཐག་གང་ནས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་མཆོན་གཅིག་ཀྱང་མ་ཟུག་པས་སྟན་
གྲགས་ཀྱིས་རི་ལུང་འགོངས་ཏེ། ཀོང་ར་པའི་རྒྱལ་ཁ་དང་སྟན་གྲགས་ཁམས་
ཕྱོགས་ཀྱན་རུ་བྱུང་བ་དང་། རོན་གྲུབ་སྤིང་པ་སྙ་རབ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་གྲགས་
པའང་དེ་ནས་བྱུང་། སྐབས་དེར་དམར་གསོད་བཏང་བའི་ཁྲག་ནི་ཚུ་རྒྱན་བབས་
བ་ལྟ་བུའི་ཤུལ་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་སུའང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་འདུག།

དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དགྲ་སྡེ་མཐའ་དག་ལྷ་སྟོབས་
བཅགས་ནས་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་མནན་ཏེ་ཚུར་ཚོལ་མི་རྒྱས་པར་བདེ་འཇགས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁ་བརྟན་པོ་ཐོབ། ཆ་སྤོང་བའི་དམག་སྡེ་དཔལ་ངར་ཀྱི་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་དེ་
ཡང་དུས་དེ་ནས་པམ་འགོ་ཚུགས་པར་གྲགས། སྐབས་དེར་ཡུལ་མི་ཆོའི་གཞས་
ཆོག་ཏུའང་། སྡེ་པ་བར་ཞིང་སྡེ་པ། སྤིང་གི་དཔལ་ཐུལ་འདྲ་སོང་། །དགྲ་པོ་ཆམ་
ལ་པབ་སྟེ། །རང་སྡེ་བདེ་ལ་སྦྱར་སོང་། །ང་ཆོའི་བར་ཞིང་སྡེ་པ། །གསང་བདག་

ཕྱག་ན་དོ་རྩེ། །རྣམ་འབྱུང་དངོས་སུ་ཐེབས་བྱུང་། །ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་
འདུས་སོང་། །ཞེས་ཡུལ་སྡེ་ཀུན་ལ་བྱབ་སྡེ་སྤྱིང་སྒོལ་ད་ལྟ་འང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
སྐབས་དེར་འདྲོལ་བའི་ཡུལ་དམག་དང་རྒྱ་དམག་ཉིས་བརྒྱའི་སྒྲོར་ཡང་དམག་
རོགས་སུ་འབྱོར་འདུག དམག་འབྲུག་དེ་ནི་སྤུང་ཆོའི་པ་མའི་དུས་སུ་ཡིན།

དེ་ནས་ཀྱང་ཁྲན་དང་མོ་མ་འབྱོར་བར་དག་ཇག་གི་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང་
ཡང་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བར་ཞིང་སྡེ་པས་དམག་རྒྱག་ཏུང་བསྐྱས་དང་རྒྱན་ཇག་ཅད་
གཅོད་དུ་ཟེུ་དགོན་པར་བསྐྱོད་དེ། གཟི་བཞིན་གྲིས་པ་རོལ་རྣམ་པར་གཞོན་
པ་དང་བཅས་གངས་དཀར་རྩ་མ་དང་མཇལ་འཕྲད་གྲིས་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ།
སྒོན་ཇག་འཕྲོག་བྱས་པའི་རྒྱ་ཁོར་དང་རྟ་བུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིར་སློག་ལྟར་ཅིས་
ལེན་གྲིས་རྒྱལ་ཁའི་ངང་ཕྱིར་ཐེབས།

དེ་བཞིན་འདྲོལ་པ་ལ་གཞན་གྲིས་དམག་རུབ་བརྒྱབས་ཏེ་ཤོར་ཉེར་ལ་
ཕྱག་ཆེ་དམག་རོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། ཕྱིན་ཆད་
མི་འབྱུང་བའི་ཆེང་ས་འདུམས་སོགས་གང་ཅིར་དོ་རྩེ་མེད་པའི་རྒྱལ་རྩ་རྒྱ་བོད་
གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་པ་སོགས་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བཅི་མཐོངས་ཆེ།
རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཀྱང་བར་ཞིང་སྡེ་པ་ཞེས་བཅི་མཐོངས་ཆེན་པོས་གོ་གནས་
དང་རོགས་པན་རྒྱབས་ཆེ་བྱས་པས། རང་སྡེ་བསྐྱུང་བར་སྤྱིང་གི་དཔའ་ཐུལ་ལྟ་
བུར་ཀུན་གྲིས་བསྐྱགས།

ཁོང་ནི་གཟུགས་སྟོབས་ཆེ་ལ་དང་ཚུགས་ལྡན་བ། ཞལ་རས་དམར་
མདངས་ཅན། གསང་བདག་ཕྱག་དོར་ལྟ་བུར་གསུམ་གྲོས་ཆེ་ཞིང་། དཔལ་
འབྱོར་ཆེ་ལ་གཏོང་ཐོད་ཆེ་བ། ཁོ་གཏུམ་ལྡན་པས་མཐོང་བ་ཙམ་གྲིས་འདིགས་

སྤང་ཆེ་བ་དང་། དམག་ལ་ཆེབས་པའི་ཆེ་ཡང་གེ་སར་དམག་གི་ལམ་ལུགས་
བཟུང་སྟེ་རྩམས་གཟེ་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་གཟེ་བཟིན་དང་
དབང་ཐང་སློ་ཁོག་གསུམ་སྤྲིལ་གྱིས་དམག་ས་ཀུན་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་
ཞིག་ཡིན་ཡང་དམག་རྣམས་ནི་མཁས་པ་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག་པ་བཅས་མདོར་
ཅུང་ལགས།

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༦ ལོར་རྒྱ་ནག་འགོ་བཟོན་ཅང་ཀེ་ཤི་ཡིས་མཐར་
སྐྱོད་བཏང་བའི་གྲུང་ཁུན་དམག་སྡེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་རྒྱལ་ཐང་བརྒྱད་ཡོང་བ་
ཐོས་འབྲེལ། རྒྱ་སེར་གཉིས་ཀྱི་དམག་མི་ཆེག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བཀལ་བ་ཞིག་བསྐྱོང་
སྟེ་ཀོང་རའི་མཐའ་འཁྱིལ་ཆུའི་ས་རོལ་བྲག་ནག་སྟེང་དུ་གདོང་བཀག་གིས་གྲུང་
དམག་རྣམས་ཁ་སྐྱོགས་བསྐྱར་ཏེ་སྤང་བཟང་བརྒྱད་ནས་འགོ་དགོས་བཟོས་
འདུག གྲུང་དམག་མང་ཉུང་གི་ཆད་ནི་ཉིན་ཞག་གསུམ་ཅུང་རིང་ཉིན་མཆོག་
བར་མ་ཆད་པར་ཤར་སྐྱོད་བྱས་པར་གྲགས།

གྲུང་དམག་དེ་དག་སྡེ་ཁག་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་ཁག་གཅིག་ནི་ཁོན་
བརྒྱད་ནས་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཉེ་ཏྲོར་ས་ཁུལ་དུ་མཉམ་འཛོམས་གྱིས་ལུ་རུ་
སུར་མགོ་བཏགས་ཞུ་བར་བྱིན་འདུག་པ་དེ་རེད། ལྷ་བས་དེར་ཕན་ལོང་བདུན་
བརྒྱད་ཅུང་ཡིན། རྒྱ་དམག་གིས་དུ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏང་བར་བོད་དམག་པལ་
ཆེར་མིག་ན་ནས་མི་གསལ་བར་སྐྱར་འདུག ཕན་ཆོའི་མག་པའང་མིག་དམར་
བ་དང་། མིག་རྩ་འཛགས་ནས་འབྱོར་བྱུང་བ་ཕན་གྱིས་ཐན་གསོས་ཀྱི་འདུག
ཁོང་གིས་བསྐྱམ་རྒྱུའི་མེ་མདའ་ཞི་བོད་མདའ་རེད། བྱིས་ཆང་རང་གི་སྤར་གཟབ་
སྤྲོས་རྒྱག་བྱེད་མགོ་སྐྱམ་སུ་བ་སྐམ་ཤན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་གིས་བྱོན་

འདུག་པ་ད་ལྟ་འདྲ་གསོས་ཀྱི་འདུག་པ་མདོར་ཅམ་ཡིན། དེ་ནས་རིང་པོར་
མ་ཐོགས་པར་བར་ཞིང་སྡེ་པ་སྦྱུན་གཞི་བཞེས་ནས་ཞག་ཤས་རྗེས་སྐྱོངས་
འདུག་པ་ཆང་མས་ཐུང་ཆེན་པོ་བྱས་སོང་།

དེ་ནས་ཀོང་རའི་བྱང་རྒྱུད་ཉེན་ཁ་ཆེ་བས་དམིགས་བསལ་གྱི་ས་ཁུལ་
དུ་ཅིས་ཏེ་དམག་སྡེའི་སྡིག་འཕྲུགས་བཅོས་པའི་དམག་དཔོན་གྱི་གཙོ་པོ་བྲག་
ལངས་བརྒྱ་དཔོན་ཟེར་བ་ལུང་པ་དེའི་ཁུལ་གྱི་དམག་དཔོན་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱོས་
འདུག དེ་ཡང་དཔལ་པོ་སྐྱད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་མ་ཟད་གཞན་སྐྱོགས་ནས་རྒྱ་
རྒྱུན་དང་དམག་སྡེ་གཏོར་བར་དོ་རྩེ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་གྲུང་ཁུན་ཕྱི་མ་
འབྱོར་དུས་ཁོང་བགྲེས་སོང་ཆགས་ནས་དམག་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་མ་
ཐུབ་པ་འདྲ། དེའི་བྱ་དེ་ཡང་པའི་ལྷལ་འཛིན་གྱི་རུས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐད་དེ་ལྟ་
བུའི་མི་རབས་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་དུས་ཟིང་ཆེ་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་ཅམ་ལས་
མ་བྱུང་བར་རང་བཞིན་བག་ཐེབས་སུ་གནས་ཐུབ་པ་ནི་ནང་དོན་དགོ་བཅུའི་
ཁྲིམས་ཀྱིས་འཆོ་ཞིང་། དགོ་སྡིག་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་དང་། ནང་ཁུལ་ཆེག་སྦྱིལ་ཆེ་བའི་སྟོབས་ལྷགས་དང་། ཕྱིའི་ས་
མཆམས་བཅན་པ་གསུམ་འཛོམས་ཀྱི་རུས་པ་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་མོད། འོན་
ཀྱང་རྒྱ་ནག་ཏུ་གྲུང་ཁུན་ལངས་ནས་བཅོད་སྒྲག་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ནི་བོད་སྤྱི་
མཆོངས་ལྟར་བྱུང་བ་ད་ལྟ་འདྲ་སེལ་མ་ཐུབ་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད།

མདོར་ན། ལུལ་ཀོང་ར་བ་མི་མང་བྱིངས་ནི་བོད་ཀྱི་ས་མཐར་གནས་
ཀྱང་། གོམས་གཤེས་དང་ཆོས་རིག་གང་ཅིར་བོད་རིགས་གཙང་མའི་ངོ་བོར་
གསལ་ཞིང་། ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱི་འཆོ་བ་བསྐུལ་ཏེ་དགོ་བཅུའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་

འཆོ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན། ནང་ཁུལ་རྒྱུ་མ་རེ་བྱང་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་འཕྲོག་
བཅོམ་དང་ཇག་ཆོག་གས་ཀྱི་རིགས་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། དཔུང་ཤེད་ཀྱིས་
འཆོ་བ་སྐྱབ་པ་ནང་ཁུལ་དམག་འཐབ་དང་མངའ་ཁོངས་གཞན་དུ་རྒྱུ་ཇག་དང་
བཅོན་ཆོལ་དུ་སོང་བ་སོགས་ཡུལ་བྱིམས་དང་འགལ་འཛོལ་བྱེད་མཁན་གཏན་
ནས་མེད་པས། ཀོང་རའི་ས་ཁུལ་གང་སར་ཆན་མོ་གསེར་ཁུར་ཐེག་པ་ཡོད་
ཅེས་སྒྲོབ་གཏམ་ཡང་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཡུལ་མིའི་ཁྲོད་ནས་ཆོང་དོན་དུ་ལྟ་སའི་ཁུལ་དུ་རྒྱུ་སྲིད་བྱས་
པ་རེ་བྱང་ཡོད་པ་ལས། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་ས་ཁུལ་གཞན་དུ་ཆོང་ཐབས་
དང་གཞིས་ཆགས་སུ་སྲིད་པའང་གཏན་མེད་ཅིང་། རང་སའི་འཆོ་བས་ཁྲུངས་
མ་འཁྲུལ་ནས་བྱོལ་དུ་འགོ་བ་དང་སྤྱང་འབྲམས་སུ་འགོ་བ་སོགས་ཀྱང་བྱུང་
མ་སྤོང་བ་རེད། ས་ཁུལ་གཞན་ནས་ཚུར་འོང་སྟེ་ཆོང་དོན་དུ་བསྐྱད་དེ་གཞིས་
ཆགས་སོགས་སུ་ཡོང་བསྐྱད་པའང་གང་འཆོམ་དང་། རང་ཡུལ་དུ་འཆོ་བ་མ་
འཁྲུལ་ནས་ཡུལ་གྱར་དུ་འབྱོར་བ་མང་པོ་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་ཡུལ་མི་འཆོ་
ཐབས་ལ་བྱང་པོ་དང་འཛོན་པོ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ཐོན་སྐྱེད་འཆོ་བ་རབ་དུ་བཟང་
བ་སོགས་ཀྱིས་རང་ས་རང་འཆོ་ཆོག་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད།

འོན་ཀྱང་དེང་སྟེན་ཆད་རང་ས་རང་འཆོ་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་རྗེ་ཆེར་
འགོ་བཞུགས་པར་བརྟེན། སོ་ནམ་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་བཟོ་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་སྒོ་གང་
ས་ནས་འདོན་སྐྱེལ་དགོས་པ་ནི་མི་འཁོར་དང་དུས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་རེད།
སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དུས་རབས་རྒྱགས་སོ། །

སྐྱས་པ། རང་དབང་ཟེར་ཡང་གཞན་གྱི་གཞན་དབང་དུ། །མཛོ་སྐྱེལ་

ཞིང་ཁ་མོ་བཞིན་འཁོར་ནས་ཀྱང་། །ལས་ཉོན་སྐྱལ་འདེད་བཅན་པོས་ཉམ་
ཐག་པས། །བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་དུས་སྲིད་དམ། །དཀར་ལ་ནག་པའི་
རི་མོའི་སྒོང་བ་འདི། །ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ངོས་སུ་ཤར་བ་ན། །ལས་ཀྱིས་བདས་
པའི་སྲིད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དག །མ་རིག་འཁྲལ་ངོར་རྫོས་གར་བཞིན་དུ་
གསལ། །ཞེས་པའོ། །

གྲང་ཁན་བཅན་འཇུལ་གྱི་དཀའ་དུབ།

རྒྱལ་པ། ཉེ་ལམ་གྲང་ཁན་བཅན་འཇུལ་གྱི་དཀའ་དུབ་སྒྲོར། ༡༩༩༩
ལོར་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་གང་སར་གྲང་ཁན་སྐར་མ་ལངས་ཏེ་གྲོག་མའི་ཆང་བདོལ་
བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་གདལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཐོག་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་མཆམས་ཁག་
ཏུ་ཡང་རྒྱ་མཆོའི་རྩ་རྒྱལ་ལྟར་གཡོས་པ་ན། རྒྱལ་ཐང་། འཛོལ་པ། འཇང་
རིགས་བཅས་དང་། རོན་དགོན་ཁུངས་ནས་གཡལ་ཐང་ཤས་འགོ་བྱིད་པའི་
དང་སྒྲངས་པ་སྡེ་ཁག་གཅིག་ས་མཆམས་སུ་བྱིན་ཏེ། གྲང་དམག་ཐོག་གོལ་
མཆོངས་ཤུགས་ཆེ་བྱས་པས་རེ་ཞིག་བཀག་སྟབས་ཅམ་བྱུང་ཡང་། མི་རིང་བར་
དེ་ལས་དགྲ་འགྱུར་གྱི་མང་བ་ས་མཆམས་གང་ས་ནས་ཞི་བླ་མོ་ཆོགས་
ཀྱིས་གྲོག་མ་ཆང་སྡོ་བ་ལྟ་བུས་བཅན་འཇུལ་བྱས་པས། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་
བཀག་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཤོར་ཏེ་གནས་བཞིན་སྐར་བས་འགོག་ཐབས་
བྲལ་བས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་གདལ་དུ་སོང་བ་འདི་བྱུང་། གནས་ཚུལ་འདི་དག་ལྟ་
སར་རང་གཞུང་ལ་སྟོན་གསེང་དང་བབ་གནས་ཡང་ཡང་ཞུས་ཏེ། དབུས་གཞུང་
ནས་གྲང་དམག་འགོག་ཐབས་ཤུགས་ཆེན་གནང་ན་ས་མཆམས་ཁུལ་གྱི་རྒྱས་

ཤུགས་མཉམ་སྒྲིལ་བྱ་རྒྱའི་རེ་འདུན་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་གནང་བར་
བརྟེན། ཁམས་བྱང་རྒྱུད་ནས་གྲུང་དམག་ཁག་གཉིས་ཉིན་བཤུར་མཆན་བཤུར་
གྲིས་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱགས།

སྔ་ཆོའི་ཕྱོགས་ནས་གྲུང་དམག་ཤུགས་ཆེར་ལུང་ནས་ཡོང་ཡང་ས་
མཆམས་བཀག་འགོག་སོགས་ཀྱི་ཀ་ཀོར་ལ་བརྟེན། འཛོལ་པའི་ས་ཁུལ་དུ་
སླེབས་པ་ན་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཡོང་བའི་གྲུང་དམག་སྔོན་དུ་སླེབས་ཏེ་དེར་
གཡུལ་བཤུར་པ་ཅུ་གྲིས་ཆབ་མདོ་དབང་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡོངས་གྲགས་
ལྟར་རེད།

དེའི་རྒྱུན་གྲིས་ས་མཆམས་ཀྱི་མི་མང་རྣམས་སེམས་ཤུགས་ཆག་
ནས་དབྱང་སྒྲིལ་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་རང་སྤེལ་སྤྱང་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཆགས། དེར་
བརྟེན་ཡུལ་སྤེལ་སོ་སོའི་དབྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅན་ལོས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་སྤེལ་འགའ་
ཞིག་ ༡༩༥༥ ཅུང་ནས་དབང་དུ་སྤྱད་ཐུབ་པ་བྱུང་ནའང་ཕལ་ཆེ་བ་ ༡༩༦༠
ལས་མས་ཅུང་ལ་མ་གཏོགས་ཆ་ཆང་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཐུབ་པ་རེད། འཇམ་
དམག་གི་དམག་ཐག་ནི་ ༡༩༦༩ བར་ཡང་གཙོད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་འདུག དེད་
ཅག་ཀོང་རའི་ཁུལ་དུ་ ༡༩༥༦ ལས་ཁོ་པའི་དབང་འོག་ཏུ་ཤོར་ནའང་ ༡༩༥༩
ནང་མ་གཏོགས་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀར་བཅོས་སྦྱར་ཆ་ཆང་གཏོང་ཐུབ་མི་འདུག

དེད་ཆོའི་དགོན་པས་སྲིད་བྱུས་འཛིན་སྐྱབས་ནི་གོ་མིང་ཏང་གི་སྲིད་
དབང་མ་ཤོར་བར་གྲུང་དམག་ལ་འཐབ་ཆོལ་ཤུགས་ཆེར་བྱ་སེམས་བཅངས་
ཀྱང་། གོ་མིང་ཏང་ཤོར་བ་དང་། རང་རའི་དབྱུས་གཞུང་ནས་ལུས་ཤུགས་མ་
བསྒྲིལ་བ་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གྲུང་ཁུན་རིང་ལུགས་སུ་བསྐྱར་ཐོན་པ་

གསུམ་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་བྱས་གཉིས་འཛིན་དགོས་པར་མཐོང་ནས། ཀོང་རའི་
དགོན་སྡེ་སྤྱི་དང་འགོ་དཔོན་ཆོས་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་སྒོ་གང་ས་ནས་བཅའ།
གྲང་རྒྱལ་དང་སྦངས་ཏུ་ཁག་གསང་སྟབས་ཀྱིས་བཅོས་ཏེ་ལུས་གཅིག་ལ་མགོ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་ཐབས་བྱས་གཏིང་རིང་འདིང་བ་ཡིན་འདུག།

དེར་བརྟེན་ཁམས་ཕྱོགས་གཞན་དག་ནས་དོན་སྤྱིར་དགོན་པའི་དམག་
འབྲགས་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་སྟབས་ཁོང་ཆོ་འདོད་པ་
མ་ཁེངས་པའི་སྟངས་འདོགས་ཀྱང་བྱས་འདུག། འོན་ཀྱང་ཐབས་བྱས་དེས་ལུང་
པའི་ནང་དུ་བདེ་འཇགས་གཞན་ལས་ཆེ་བ་དང་། གྲང་ཁན་གྱིས་དབྱུགས་སྦྱོར་
ཆེད་བཅོམ་བྱུང་བ་དང་། བཅོས་སྦྱར་བྱས་ཀྱང་ལྟ་ས་དང་དུས་མཚུངས་ལས་
གཏིང་མ་སྟབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཆོན་ཡང་བྱུང་འདུག། དོན་དགོན་གྱི་དང་
སྦངས་ཏུ་ཁག་གིས་དགོན་པའི་ཤར་སྟོའི་བརྒྱུད་རྒྱལ་འགོང་ལའི་རྒྱབ་ཏུ་གྲང་
དམག་དང་ཐེངས་གཉིས་གསུམ་ཙམ་གཤོང་བཀག་བྲག་པོ་བྱས་ཀྱང་། ཕྱོགས་
གཞན་ནས་ཤོར་བ་སོགས་གང་ལྟར་རི་བསྟེན་ཐག་པས་མ་བརྒྱུམས་པར་རང་
ས་ཤོར། དེ་ནས་དགོན་པ་དང་ཉེ་བར་རི་ཉིང་སྤང་དུ་སྦྱག་སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་གྲང་
དམག་གིས་ཤིང་ནགས་གསེབ་ནས་སྤྱོད་བཅོན་འགོབས་བྲག་པོས་འཛིང་ར་
སྤྱོད་པས། པར་ཡང་གང་འཆོམས་བསད་སྟབ་པ་བྱུང་ཞིང་། ཚུར་ཡང་དགའ་
ཤས་བསད་མས་ཀྱིས་བྲོས་དགོས་བྱུང་འདུག།

དེ་ནས་དང་སྦངས་དམག་དགོན་པའི་བྱང་རྒྱུད་དུ་བྲོས་ཏེ་བྲག་ལངས་
(བྲ་ཡང་)ལུང་དུ་གནས་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། འཛོལ་བ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གྲང་
དམག་ལ་འཐབ་རྒྱུའི་བྲ་སྤྱིག་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། གྲང་དམག་འཕོར་

ཆེན་གསལ་སྐབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་གང་ས་ནས་བསྐྱོར་ཏེ། འཁོར་རོ་ལ་བྱལ་བ་ལྟ་
བུས་བྲག་གཞོན་ཆེ་བས་ཁོང་ཆོས་གོ་མཆོན་ཁང་པའི་ནང་དུ་བཞག་སྟེ། ཕྱི་
ལོགས་སུ་ཞོགས་པ་ལྟོད་ལྟོད་བུས་ནས་འཕྱང་པའི་སྐབས་འཁེལ་བས་ཅི་བྱ་
གཏོལ་བུ་ལ་སོང་ནས་ཡ་ལན་སྟོན་མ་བྱལ་བར་མང་པོ་ཞིག་བསད། མང་པོ་
ཞིག་འདུས། མང་པོ་ཞིག་སྒོས་ཐར་བྱལ་ཅམ་བྱུང་འདུག དེ་ནི་དང་སྒྲངས་དམག་
མི་རྣམས་ཀྱི་པམ་ཉེས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་འདུག སྟོན་དུ་གསལ་བར་གཏོང་མཁན་
བྱང་འདུག་ཀྱང་ཁོ་ཆོ་ཡིད་མ་ཆེས་བར་ལྟོད་ཡངས་ཤོར་བ་ཡིན་སྟེ། དེ་ནས་
ལན་གཅིག་འཛོར་བྱས་སུ་སོང་ཡང་། རིམ་བར་ལྷག་བསྐྱད་དང་གསལ་འབྱོར་
བསྐྱེམས་བྲག་ལངས་རི་ཅེར་གྱང་དམག་དང་སྒྲར་ཡང་འཐབ་སྟེ་གྱང་དམག་
ལ་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བཏང་འདུག

གནས་དེར་བྲག་རི་མི་ལངས་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་ན་བྲག་ལངས་ཞེས་
བརྗོད་ཀྱང་སྐད་བྱུང་ཆག་ནས་ཡུལ་མིས་བྲ་ཡང་ནང་ཞེས་ཟེར། དེ་རྗེས་ཀྱང་
ཡང་མདའ་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་གྱང་དམག་དང་འཛིང་ར་ཡང་ཡང་སྒྲད་དེ་
གྱང་དམག་བསད་སྐབས་འབྲུགས་ཆེར་བཏང་ཡང་། ཁོ་ཆོ་རེ་མང་དུ་བཏང་ནས་
མཐར་ས་འཛིན་མ་བྱལ་བར་འབྲི་ཆུའི་པ་རོལ་དུ་བྱོས། དེ་ནས་སྒྲར་ཡང་རང་ས་
མདོར་དུ་ཞེས་བར་ཡོང་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱིས་གྱང་དམག་ཐོག་ཀློལ་མཆོངས་ལན་
མང་བུས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ཅམ་རིང་གྱང་དམག་བཀག་བྱལ་བ་བྱུང་ཡང་། སྤྱོད་པས་
གཞན་ནས་གྱང་དམག་ཏེ་ཅང་འཁོར་ཆེན་སྤྱོད་པ་བཞི་མཆོམས་བརྒྱད་ནས་རི་
བསྐྱེལ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་སྟོན་ལ་བརྟེན། ཀློལ་འཛིངས་རི་ཅམ་བུས་
གྱང་མ་བྱལ་བར་རིམ་གྱིས་པལ་ཆེར་གྱང་དམག་འོག་དུ་ཤོར་ཏེ་རང་དམག་

བྱུག་ཅུ་སྒྲོར་ལས་མ་ལྷག་

དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྒྲ་ཆུ་བཀལ་ཏེ་འཛོལ་བ་གཟིམ་འགག་མཉམ་དུ་
བསྐྱེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་གྲུང་དམག་དང་ཚོལ་འཛིང་གང་ལ་ཅི་ཐུབ་
བཞིན་གྲུང་རིམ་བར་སྒྲ་ཆུའི་ཤར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤོར་ཏེ་ཆ་བ་རོང་བའི་
ཕྱོགས་སུ་སླེབས། དེ་ནས་གྲུང་དམག་སྡེ་ཁག་གཉིས་གསུམ་གྱིས་བདས་ཏེ་
ཆ་ཡུལ་ཆུ་དང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་དབར་དམག་སྐར་བརྒྱབས། དེའི་ནང་
དུ་སྒྲང་བཟང་བ་སོགས་དང་སྒྲངས་དམག་མི་ཁ་འཛོར་པལ་ཆེ་འདུས་ཏེ་གྲུང་
དམག་ལ་ཚོལ་འཛིང་ཡང་ཡང་བྱས་པའི་མཐར། གྲུང་དམག་ལྔ་བརྒྱ་བྱས་པ་
ཁག་ལྔས་བསྒྲོར་ཏེ་སྡེབས་རུབ་བརྒྱབས་པས། ཆགས་རྟེན་མེད་པ་བཟོས་པར་
བརྟེན་གཟིམ་འགག་གིས་འགོ་བྱེད་པའི་དམག་སྡེ་ཁག་གཅིག་རྩ་ཡུལ་ཕྱོགས་
སུ་བློས། ཁག་གཅིག་གསོད་བཟུང་འོག་དུ་ཤོར། ཀོང་ར་བ་དང་སྒྲང་བཟང་བ་
ཁག་གཅིག་གཞན་དུ་བློས་ཏེ་རིམ་བར་ཆུ་བཞི་སྐར་བྱུག་བསྟན་སྒྲང་དང་སྒྲངས་
དམག་དང་བསྐྱེལ་ནས་ཨ་འབྲུག་སྤྱིན་བདག་གི་དབྱུང་ཕྱོགས་སུ་བཅར་ཐུབ་པ་
བྱུང་འདུག་པ་མདོར་ཅིང་ཡིན།

ཀོང་ར་དང་སྒྲངས་དམག་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་འགོ་གཙོའི་
གས་ཡུལ་ཡང་བ་གཉེར་བ་བན་གསར། ཀླ་ཡང་མདའ་སྒྲོ་བཟང་ཕུན་ཚོགས།
རྩིང་གཉའ་སྐར་མཁས་བྱུག། བྲག་ལངས་སྒང་ཤོད་ཨ་འབྲོར། ཏྲ་ར་གཉའ་མ་
བན་གསར། དེའི་སྤྱན་ཀན་པ་ཨ་འཛོག་ད་ར་བརྒྱ་དཔོན། རི་སྤྱིང་སྐར་གྲུང་ནང་
བན་གསར། གནམ་ཁིང་པ་སྒྲ། རྒྱ་ཐང་ཤོད་སྒྲ་ཀན། གནམ་ཁིང་ཆེ་རིང་བསམ་
བྱུབ་བཅས་ནི་དེད་ཚོས་དུན་གསོས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། མིང་མ་ཤེས་པ་དང་མ་

བཞུགས་པ་གཞན་ཡང་མང་པོ་ཡོད། བྱོན་སྐྱུལ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་རིམ་བར་
གྲུང་དམག་འོག་ཏུ་ཤོར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བྱུང་བ་དུག་ལས་མེད།

༡༩༥༧ ལོར་དགོན་པ་མཐའ་སྐྱོར་ནས་གྲུང་དམག་བསྐྱེད་དེ་བཙོན་
སྒྱུར་གྱིས། རབ་བྱུང་ནམས་སྐྱུ་སར་བབ་དགོས་པར་བཅན་བཀའ་རིམ་པར་
བཏང་བར་བརྟེན། མ་བཟོད་ནས་བྲལ་གཞོན་བརྒྱུད་དང་། དེ་རྗེས་བྲལ་གཞོན་བཅུ་
བཞི་མེ་མདའ་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་བློས་བྲོལ་དུ་དགོན་པ་ནས་ཐར་ཡང་རིམ་
བས་གྲུང་དམག་དང་ཚྲོལ་འཛིང་སྤྲེལ་བྱས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཐར་བ་བཅུ་དུག་
དང་འཕྲོས་དུག་རྒྱ་ལག་ཏུ་ཤོར་འདུག

དེ་ལྟ་བུའི་དགོན་སྡེ་གཉིས་གར་བཙོན་སྒྱུར་གཏོང་རྒྱུའི་འགོ་ཚུགས་
ཏེ། རབ་བྱུང་ནམས་བྱིམ་ཐབས་བསྐྱིག་དགོས་པར་འཇམ་རྩལ་གཉིས་ཐད་ནས་
སྤྲིགས་སྐྱུལ་དང་བཅས་ཆོས་ནི་དུག་རྩ་ཡིན་ལུགས་སོགས་སྤར་སྡེ་རྩར་སྤོས་
བ་ནམས་བཏོན་ཏེ་ནང་ཁུལ་དབུལ་སྤུག་དབར་དང་། དཔོན་འབངས་དབར། བ་
མ་སྤུ་གུའི་དབར། དག་ཀན་དག་སྤུག་དབར་དཀྲུག་ཤིང་གིས་འཐབ་རྩོད་བཞི་
དགོས་པའི་ལས་གཞི་སྐོས་ཆོགས་ནས་བཏོང་འདུག འོན་ཀྱང་མི་མང་སྤྱི་བྱིངས་
ནས་དམ་མཐུན་ཞི་འཇམ་གྱི་ལམ་བྱོགས་བརྟན་པོ་བཟུང་བར་བརྟེན་ ༡༩༥༩
རྗེས་ནས་མ་གཏོགས་བཙོན་སྒྱུར་ཆ་ཆང་བཏང་བྱུང་མེད་པ་དང་ས་ཁུལ་གཞན་
དག་ལྟར་ནང་ཁུལ་འཐབ་འཛིང་ཡང་དེ་ཙམ་ཆབས་ཆེ་བྱུང་མི་འདུག

༡༩༦༡ ཙམ་ནས་རྒྱལ་ཐང་སྐྱབས་རྗེ་ཐངས་འབྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྤར་
ནས་གྲུང་ཁན་གཞུང་ནས་འཛོལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བྱིངས་ཀྱི་གོ་གནས་
ལུལ་ཏེ་བདག་ཉར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་ཐེབས་ཏེ། རྒྱལ་ཐང་དགོན་པ་དང་

དོན་གྲིང་དགོན་པ་གཉིས་ལ་སྟོག་དང་བསྟོན་ཏེ་རབ་བྱུང་གཅིང་མར་གནས་པ་
ནམས་ཕྱོགས་སྟོན་གྱི་སྟོག་འཇུག་བཅོས་ཏེ། ཆོས་འཆད་ཉན་དང་བསྐྱབ་གསུམ་
ཉམས་བཞེས་སྤར་ལས་ཟབ་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། རྒྱལ་ཐང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་
འབྲས་སྤངས་སྟོན་པའི་དགོ་བཤེས་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བསྟོ་བཞག་དང་།
དོན་གྲིང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་གོང་གསལ་ལྟར་སེ་ར་ལྷ་བ་དགོ་བཤེས་འཁོར་
སྟོ་བ་བསྟོ་བཞག་སྟལ་འདུག།

དགོ་བཤེས་དེ་གཉིས་ནི་གདན་ས་གསུམ་དུ་འང་མཁས་བཅུན་བཟང་
གསུམ་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་དང་ལུང་རིགས་ལ་མངའ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་
དེར་རྒྱལ་ཐང་དགོན་པ་དང་། དོན་གྲིང་དགོན་པའི་གྲ་བ་བརྒྱད་བརྒྱའི་སྟོར་
ནས་བསད་པ་དང་བྲོས་པ་དང་། སྐྱ་སར་བབ་པ་ནམས་ཕུད་ནས་བསྐྱབ་སྟོན་
གཅིང་མ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་བཞུགས་འདུག། དེ་དག་དགྲའི་མདུན་སར་ཡོད་
པར་བཞེན། འཛིགས་སྤང་གིས་སྤར་དང་མི་འབྲ་བའི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་རྒྱ་དང་།
ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་བཅོན་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་མི་མང་ནམས་ཀྱང་དགའ་དད་
རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེལ་བས། གསང་རྒྱ་དམ་པའི་ངང་ནས་ཞལ་འདེབས་དང་
བསྟོན་བཀུར་འགག་པ་མེད་པ་ཕྱལ་འདུག། དེ་འབྲ་བའི་བསྐྱབ་གསུམ་ལ་བཅོན་
པ་དེ་ནི་མི་ཆེར་འབྱོལ་བ་ཡིན་ན་སྟུག་ཕུམ་སྟུག་པའི་ནང་དུ་སྟོན་མེ་སྤར་བ་ལྟ་
བུའི་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོང་བར་ཐེ་ཆོམ་ཅི་ཡོད།

དབུ་མཁན་པོ་ནམ་གཉིས་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་དང་། འཁོར་
སྟོན་ནམས་བཅོན་པ་དང་སྟོང་སྟོབས་ཆེ་བ་སོགས་གྱི་མཐུ་ལས་དེ་ནས་ ༤༤
རྗེས་ནས་ལྟ་སྟོན་བྲག་ཆར་པབ་པ་ལྟ་བུའི་བཅན་ཤེད་ཆེ་ཡང་། དེ་དག་

གི་ཁ་དབང་དུ་མ་སོང་བར་ལོག་སྤྱོད་ནས་གཞོན་གྱིས་སྤྱན་ནག་དེའི་ནང་ཆོས་
 རིག་གི་སྒོག་འོད་འབར་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་འདུག དེ་ཙམ་ཡང་མ་ཟད་གྲུང་ཁྱ་
 རྒྱུགས་ནས་ཆོས་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་ལུགས་
 སོགས་སྒོ་སྤྱོད་ཆོགས་ནས་བཅན་བཤའ་བྱས་ཀྱང་། མཁས་དབང་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱིས་སྤྱན་སྦྱང་བར་
 མཛད་པ་དང་། དགེ་སྤྱུག་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུང་
 ཁྱ་རྒྱུགས་ནས་དེའི་སྒྲོར་སྤྱོད་བསྐྱབས་ནས་དབང་ཤེད་འབའ་ཞིག་བྱ་དགོས་
 དང་། ཆོས་རྒྱུགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་འཕེལ་བས་བཅན་ལུགས་ཀྱིས་མནན་པ་མ་
 གཏོགས་དངོས་ཡོད་དང་རིག་པའི་ལམ་ནས་པ་རོལ་དཔའ་འཁུམས་དགོས་པ་
 བཅོས་འདུག དེའི་བྱིན་མཐུ་ལས་གྲུང་ཁྱ་གཞུང་གིས་སྲིད་བྱས་ལྟག་གཏོང་
 སྐབས་སུ་འང་རབ་བྱུང་བརྒྱ་སྟོར་རང་བྱིམས་རང་སྤྱང་དུ་བཞུགས་ཡོད་འདུག
 རྒྱལ་ཐང་ལའང་དེ་ལས་མང་བ་ལྟག་ཡོད་འདུག

དགེ་བཤེས་འཁོར་སྤྱོད་བཞི་རིག་གནས་གསར་བཛུའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་དམག་
 ཀྱིས་འཐབ་འཛིང་དགོས་པའི་སྐུལ་སྒྲོང་ལོ་མང་ནན་བསྐུལ་བྱས་ཀྱང་མི་མང་
 རྣམ་དུང་ལེན་མ་བྱས་པས་ཁོ་པ་བྱ་ཐབས་མ་བྱུང་བའི་མཐར། སྤར་སེར་བྱེས་
 གྲ་ཆང་གི་དགེ་སྒྲོས་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུལ་སྒྲོང་བྱས་པས་ནག་
 ཉེས་སྒྲོར་ངི་ཆད་བྱ་རྒྱུ་དུས་ཆོད་བཅོས་པ་བཞིན་བྱས་པས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམ་གསུང་ལན་ངི་མ་མེད་པར་ལན་འདེབས་མཛད་པས་ཁོ་ཆོ་ཅི་ཡང་སྤྱོད་རྒྱུ་མ་
 བྱུང་བར་བྱིར་ཕེབས་གནང་འདུག

དེ་ནས་མི་མང་ཆོས་ཁང་པ་མཛོད་སྤྱུག་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་སུ་བཅུག

མཐའ་སྒོར་ནས་མི་མང་བསྐྱད་དེ་སྐྱ་ངལ་སྐྱ་ཅམ་མེད་པར་སྒོམ་སྐྱབ་འབའ་ཞིག་
ལ་གཞོལ་ནས་སྐྱ་ཆེ་འཁྱོལ་འདུག། སྐྱ་ཆེ་གཤེགས་ནས་སྐྱ་གདུང་ཞུགས་
འབྱལ་སོགས་ཀྱང་སྤར་ལམ་དང་མཐུན་པར་ལེགས་བྱུབ་བྱུང་འབྲལ་གངས་
བབས་ནས་རྒྱ་དམར་གྲིས་ཅི་ཡང་སྤྲད་འདོགས་བྱ་རྒྱ་བྱུང་མི་འདུག།

དགེ་བཤེས་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཡང་མི་མང་གིས་སྤང་སྐྱོབ་བྱས་
ཏེ། འཐབ་འཛིང་སོགས་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར། སྐྱ་ཆེ་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་
འདུག་པ་བཅས་ནི་ངོ་མཚར་དཔག་མེད་སྐྱེ་ལོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་དག་གི་དབུ་ཁྲིད་སྐྱབས་ཇེ་ཟངས་འབྱམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྤར་འབྲས་
སྒོམ་ར་ཁང་ཆན་དུ་སྒོམ་གཉིར་གནང་ཞིང་། སྐྱབས་ཇེ་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་
ཆེའི་ཞལ་སྒོམ་རྒྱན་མར་བསྟེན་ཅིང་། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྲིས་བྱུག་
པ། རོགས་མེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཐང་དགོན་
སྡེ་གཉིས་ཀའི་གཙུག་རྒྱན་དང་། ཆོས་སྤྱིད་གང་ཅིའི་རོགས་ནས་མཁྱེན་རྒྱལ་ས་
འབྲམས་སུ་ཐྱས་པས། སྐྱ་སེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་བའི་མིག་ལྟ་བུར་བྱུར་ཅིང་།
དོན་སྤྱིང་དགོན་པས་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་དེ་བཞིན་ཞུས་ཡོད།

ཁྱད་པར་གཉན་འཕྲང་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་ཀྱང་དགོན་སྡེ་མི་མང་ཡོངས་
ཀྱི་དོན་དུ་ངལ་བ་ཁུར་དུ་བཞེས་ཏེ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་ཟམ་པ་ལྟ་བུར་མཛད་
རྒྱ་རྒྱལ་ཆེ་བསྐྱངས། གྲུང་ཁུན་གཞུང་ནས་ཀྱང་འཛོལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་
སྤྱི་ཁབ་ལྟ་བུར་བཀྱར་ཡང་ནང་དོན་སྐྱ་སྤང་བར་བསྐྱད་དེ་སོ་པ་འབྲལ་མེད་
དང་། དེ་ཡང་ཡུན་རིང་མ་བཞག་པར་བརྗེ་ལེན་སོགས་ཀྱི་དམ་བསྐྱགས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་ཡང་། དུས་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཉམས་བཞེས་དང་དུག་ཅུ་མ་ཆག་མེད་

གཏོང་གནང་བ་སོགས་ཉིན་རེར་ཆོས་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཆག་མེད་མཛད།
 དྲུག་ཅུ་མ་བཅོས་ཏེ་ཆ་སྒྲམ་མམ་རྒྱ་ཅོག་ནང་དུ་སྤྲས་ནས་ཕུལ་བ་སོགས་ཀྱི་
 རང་གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་འཕྲིན་བཞེད་ལས་འདས། དེའི་མཐུ་ལས་སྦྱ་སྦྱང་
 བ་རྣམས་ཀྱང་དང་པོར་དམ་མདོག་ཁ་ཡང་རིམ་བར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་
 རྣམ་ཞབས་ཁྱུ་ཚུལ་མཐུན་ཁྱུ་མཁན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་འདུག

བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྦྱང་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམ་གནང་བ་སོགས། བོད་རིགས་ལ་དབང་ཆད་ལྡན་པའི་རང་སྦྱོང་གི་སྤྱིག་
 འཇུགས་བཅོ་གནང་མཛད་པ་སོགས་ཉེས་ཆབས་ཆེན་པོ་དེ་འབྲེལ་བའི་ནང་དུ་འང་
 བོད་རིགས་དང་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གང་ཅིའི་སོན་ཅ་མི་བརྒྲགས་པའི་ཐབས་བྱས་
 གཏོང་ཐབ་བཏོང་འདུག་པ་སོགས། བོད་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་འཛོལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་
 ལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀའ་ཁྲིན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བསྐྱངས། དེ་
 མཚུངས་རྣམ་བར་ཐར་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་གཞན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་འདྲིར་འགོད་
 གྱིས་མ་ལྷོགས།

༡༩༤༤ ལོར་རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཞེས་པའི་སྦྱོ་མཚུངས་ཅན་ལངས་
 རྣམ་དགོན་པའི་ནང་གྲུང་དམག་ལྔ་བརྒྱ་བཀལ་བ་ཞིག་འཇུལ་ཞུགས་གྱིས་གྲ་
 བ་ལས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དགོན་པ་ནས་མཐའ་སྦྱོང་བཏང་ནས།
 རྒྱ་དམག་དེ་ཆོ་རྒྱ་བ་གསུམ་བཞི་ཅམ་གྱི་རིང་བསྟན་དེ་བོད་རིགས་སུ་འང་ཡོང་
 བཅུག་མི་འདུག དེ་རྗེས་དམག་མི་ཆོ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་། དམར་སྦྱང་
 དམག་ཅེས་པའི་ཡུལ་མི་མང་པོ་བཅན་བདས་གྱིས་གཏོར་བཞིག་གཏོང་དུ་བཅུག་
 འདུག དེ་སྐབས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་རིགས་རྣམས་ཁོ་ཆོས་བྱིར་ནས་

དགོས་མཁོ་མེད་རིགས་རྣམས་ཅུ་གཏོར་གྱིས་དགོན་པའི་གྲང་རོ་ཡང་མེད་པར་
ས་སྟོང་བཅོས་ནས་ཞིང་ཁ་བཏབ་བཅུག་འདུག་འདི་དང་འབྲ་བ་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་
ཁུལ་གང་སར་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཙམ་ཐུང་གཏོར་གྱིས་ལྷག་
ཡོད་ན་མ་གཏོགས་བརྒྱ་ཆ་དགུ་ཅུ་གོ་དགུ་ལྷལ་མེད་བཅོས་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ཁུལ་དུ་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཆ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་
ལྷག་ཡོད་སྐད་འདུག་པས། རིག་གནས་གསར་བརྟེན་མིང་ཁྲེང་ནས་མི་རིགས་
དབྱེ་འབྱེད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གོམས་སྟོལ་བཟང་པོ་རྣམས་ཅུ་གཏོར་
གཏོར་རྒྱུ་ཁོག་རྩིས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། རིག་གནས་གསར་བརྟེན་
སྐབས་དེ་ལྷ་བྱའི་བསམ་ངན་བཅང་ནས་ལྷ་རབས་ནས་གཅིས་པར་བཟུང་
བའི་ཆོས་རིག་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་ཅུ་གཏོར་ཆ་བས་ཆེ་བཏང་བའི་ཉིང་
འབྲས་ཁོ་བ་ཆོའི་ནང་ཁུལ་ལའང་དཔལ་འབྱོར་དང་། མཐུན་སྦྲིལ། བྱིས་ས་
ལྷགས། སེམས་ལྷགས་དང་བཅས་པ་བཞིག་མི་དགོས་པར་རང་ཞིག་ཏུ་
སོང་ནས་དམར་སྤང་དམག་གིས་དམར་ལྷགས་བསྤང་རྒྱུ་ཆ་ལྷ་རྒྱུད་ཆག་
ཆ་བས་ཆེ་བྱང་སྟེ། ད་དུང་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་འབངས་གཉིས་ཐད་ནས་རང་
སར་རང་ལངས་མ་སྐབ་པའི་དཀའ་ངལ་དང་། སེལ་མ་སྐབ་པའི་སློ་འཁྱོད་རེ་
ཆེར་འཁྱོ་བཞིན་པ་དེ་རེད།

སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མི་མང་ལ་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲུར་ལྷོག་ལ་
བརྟེན་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཆག་བཅོད་སྒྲགས་བྲལ་བ་དང་། ལུ་གཤེལ་ལྷོག་
ཞི་བ་བརྒྱ་ཆ་བཅུ་ནས་བཅོ་ལྷ་བར་བྱང་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་མང་ཐམས་ཅད་
དམར་པོའི་གཞུང་ལ་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཞེན་ལོག་ལྷོག་ཏུ་མེད་པ་བྱང་བ་འདི་རེད།

ཆུ་བཞི་སྐྱང་དུག་བསྟན་སྲུང་དང་སྦྲངས་དམག་ ཁོངས་སུ་འཛུལ་ཞུགས།

ཆུ་དམར་དམག་དབུང་གིས་བསྟན་པ་དང་ཆོས་རིག་ལེགས་སོ་ཅོག་
ལ་སྤང་དགར་བཟུང་སྟེ། ཆུ་ནག་དང་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་སར་གཡོ་སྤྱོད་ཁུལ་
གསུམ་དང་། ཞི་དག་དགུག་གསུམ་གྱིས་སྤྱོ་མཆོངས་མི་བཟད་པ་རི་ལུག་
ཐག་པས་མ་འདུམས་པའི་རྩ་དག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ན། བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་དང་
ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་བང་སོགས་ལ་བཟོད་ཐབས་མེད་པའི་
གནས་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུན་པས། རང་སློག་འབེན་དུ་བཅུགས་པའི་བསྟན་སྲུང་དང་
སྦྲངས་དམག་གི་ལས་འགུལ་བརྩམས་པ་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རེད་
ཅག་ཀོང་རའི་ཁུངས་ནས་དང་སྦྲངས་ཀྱིས་སྤྱི་ཞུ་སྤྱོད་ཚུལ་མདོར་ཅམ་བཀོད་
ན། ཐོག་མར་གསང་གྲོས་དང་པོ་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སྤྱོད་
ཕྱག་མཛོད་སློ་བཟང་ཕུན་ཆོགས་ལགས་གསེར་ཁྱི་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱ་
བ་གཙོ་བོའི་གས་དང་། ལྷོ་རྒྱུད་དང་སྦྲངས་དམག་སྤང་ཚུགས་ནས་སྤྱོད་རིར་
སོགས་དཔོན་གནང་བ་སོགས་ཆུ་སྐྱང་གི་འཕུས་མི་མཐོ་བ་བཅུ་གསུམ་གས་
དང་། ཀོང་རའི་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་བ་གཅིག་སྤྱོད་མཛོད་དེ། ཆུ་གར་དུ་འབྱོར་
ནས་ཀྱང་ད་ལྟོ་ཆུ་སྐྱང་གི་འགན་ཁུང་དབུང་འདེགས་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལ་འཛོན་
ཐང་དང་བྱང་ཚུགས་ཆེ་ལོས་སུ་གྲགས།

མགར་ཐར་ཕྱག་མཛོད་སློ་བཟང་བསྟན་པ་ཆུ་སྐྱང་གོ་མཛོད་ལས་ཁང་
གི་ལས་རོགས་དང་། འཛང་ལི་ཕྱག་མཛོད་དག་དབང་སྤྱོད་པ་ཨ་འབྲུག་མགོན་

པོ་བཟུ་ཤིས་མཉམ་ཏུ་རང་ཁོངས་ཀྱི་དམག་སྤྱི་བྱས་ཏེ་དཔའ་ཐུལ་བྲག་ཤོས་
གས་ཡིན་ཞིང་། སྤུས་རྒྱ་གར་དུ་འཕྱོར་ནས་ཀྱང་ཨ་རིར་འཇུག་དམག་གི་སློབ་
སྦྱོང་བྱས་ནས་སྤར་སློབ་དམག་སྤར་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་དམག་སློབ་སྦྱོང་གི་དགེ་
གན་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུ་གང་ལ་ཅི་ཡོད་བསྐྱབས། རྒྱལ་ཐང་ཁོངས་ཀྱི་
དམག་སྤྱི་མཐོ་ཤོས་མཁར་ཆེན་ཕྱག་མཛོད་དང་དེའི་ཨ་ཕྱག་གས་སུ་ཆར་ཐང་
ཨ་བཟང་། ལྷ་ཁང་བཟུ་ཤིས་ཕུན་ཆོགས། ནང་ར་ནང་པ་ཨ་བཟང་། ཀྲ་ཡང་
མདའ་སློབ་བཟང་ཕུན་ཆོགས། ལྷ་སྐྱབ་བསོད་ནམས། རྩེ་སྤྲོད་བཀའ་བློན་ཆེ་རིང་།
རི་མཚུག་སྤར་ག་ལྷ་སོགས་མང་པོ་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་ག་ལྷ་འདི་དབ་ཕྱག་དག་
དབང་གི་རོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་གངས་དཀར་ཞེས་པར་རྒྱ་དམག་དང་འཐབ་ཏེ་རྒྱ་
དམག་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་གཏོང་སྐབས་དཔའ་ངར་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་འདུག།

སྟོ་ཁ་ག་ནང་དུ་རྒྱ་དམག་གཏོར་བཅོམ་ཆབས་ཆེར་གཏོང་སྐབས་
དཔའ་ངར་ཆེ་ཤོས་གས་ཤེ་ཆོགས་ནང་ག་ལྷ་ཕུན་ཆོགས། མཐིལ་ནང་ནོར་བུ།
ཤ་ཉལ་དག་ལྷ། ལྷ་དཔེ་དོན་གྲུབ། ལྷ་དཔེ་དགོན་མཆོག་སོགས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་
ཆོས་རྒྱ་དམག་གི་རྒྱངས་འཁོར་གསུམ་ཙམ་གཏོར་ནས་གོ་མཆོན་དང་མདེའུ་
སྐམ་མང་པོ་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། གོང་པོ་རྒྱ་ཞིང་དུ་རྒྱ་དམར་གྱི་དམག་སྤར་
དུ་ཁོལ་མཆོངས་ཀྱི་དང་རྒྱངས་པ་བྱུག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཤར་ལྷོག་རོང་དགེ་
མ་ལུག་ དག་འདུལ་སྐྱ་ཆབ་དབང་འདུས། རྩེ་མ་འབྱར་རྟ་མགིན། ཆར་ཐང་
བཟུ་ཤིས་རྩེ་རྩེ་བཞི་ནི་དཔའ་ཐོན་གྱི་སྐད་གས་བྱུང་འདུག དམག་སྤར་ནང་
མཆོངས་ཏེ་སློག་ཤོར་བ་གཉིས་བྱུང་ཡང་མིང་གསལ་མ་བྱུང།

རྒྱ་སྤར་གི་བརྒྱ་དཔོན་གས་ཆར་ཐང་རྟ་མགིན། གོང་ར་མཐིལ་པ་

སངས་དང་། ཚུ་རྒྱུ་བ་སྤྱན་ཚོགས། རི་སྤྱི་སྤྱང་བསོད་ནམས་སྤྱན་ཚོགས་
 བཅས་འགོ་དམངས་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ལྷག་ལས་མེད་ཀྱང་དམག་འཐབ་གང་
 སར་དཔའ་ངར་གྱི་ལག་རྒྱུ་ཆེ་བ་ལས་སྤྱ་མའི་ཞབས་འདྲེན་ཞུ་མཁན་བྱུང་
 མེད། འགོ་དཔོན་རྣམ་པས་ཀྱང་བསྟོད་བསྐྱབས་དང་ཡིད་ཆེས་སྒྲོས་འགོལ་བྱ་
 དུལ་ལས་མགོ་བྱེད་དུ་མ་མཁན་བྱུང་མེད། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་དུས་ཟིང་བྱུང་
 རྒྱུ་ཀོང་རའི་ཁུལ་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་ཅན་དང་འབྲོར་ལུན་ཆེ་ཤ་ཆེག་སྤྱོད་ཡས་
 མས་ཞིག་དབུས་སུ་ཡོང་རྒྱུ་ལྷིག་བྱས་ནས་འཛེལ་བའི་ཁྲོམ་ར་བར་སྤྱོད་ས་
 ཟེན་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གྲུང་ཁུན་གྱིས་འཇམ་མཁས་ཐོག་བཀག་པ་དང་།
 ཕྱོགས་གཞན་ནས་འཇམ་དམག་སྡེ་ཁག་གཅིག་གི་སྤྱོད་འབྲེང་ཞེས་བའི་སྤྱོད་
 ཚུའི་ལྷགས་ཟམ་ཁར་བཀག་ནས་སྤྱད་འདོགས་དང་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་བར་
 བརྟེན་ཁོང་ཆོ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག་པས། དབུས་ཁུལ་དུ་ཀོང་ར་
 བ་ཅུང་ཤས་ལས་མེད་ཀྱང་ལས་འགན་ཅན་རེ་བྱུང་སྤྱད། དེ་མིན་གང་ཡོད་པ་
 རྣམས་དམ་དོན་བྱས་ཏེ་ཚུ་སྤྱང་དང་སྤྱངས་དམག་ཏུ་བྱིན་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་ཡིན།

ལོ་ཚུང་བའི་གས་ནས་བར་ཞིང་བ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས། ལྷག་མ་སྤྱང་
 སྤྱན་གྲགས། ཐང་སྤྱིང་བ་རབ་བརྟན་གསུམ་ཨ་རིར་འཇམ་དམག་དང་སོ་བའི་
 སྒོ་བ་སྤྱིང་ལ་བྱིན་པ་ལྷར་ལེགས་ཐོན་གྱིས་བོད་ས་ཁུལ་དུ་སོ་ཅུལ་དུ་བྱིན་ཏེ་
 རབ་བརྟན་སྒོག་སྒྲོན་ཞོད། སྤྱན་གྲགས་གྲུང་ཁུན་གྱིས་བཟུང་སྟེ་བཅད་གཅོད་
 རི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་ཁ་མ་ཞོར་བར་བརྟེན་སྒོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་འདུག་ སྒོ་བཟང་
 ཚུལ་བྲིམས་སོ་ཅུལ་དུ་ལན་མང་བྱིན་ཏེ་གྲུབ་འབྲས་ལེགས་ཐོན་བྱུང་ཡང་རྒྱ་
 གར་གཞུང་གིས་ལས་དོན་དེ་མཆམས་འཛོག་ལ་བརྟེན། རང་འཆོ་བྱས་ཏེ་ད་

ལྷ་སྒྲིང་ཐོག་ཏུ་ཆོང་ཐབས་སུ་བཞུགས་ཡོད། འདི་དག་ནི་ཆུ་བཞི་སྒྲིང་བྲལ་གི་
བསྟན་སྲུང་དང་སྒྲིངས་དཔག་མིའི་སྒྲིག་འཇུགས་ཐོག་མའི་ནང་ཞུགས་མཁན་
ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རིམ་བར་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་
ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཞག་མེད།

ང་ཆོ་གོང་རའི་ཁོངས་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ལྷ་སར་ཟེང་འཁྲལ་
སྐབས་ནོར་བུ་སྒྲིང་ཁར་བསྲུང་བྱ་བར་དང་སྒྲིངས་སུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ལུག་ལྷགས་
ཀྱི་གོས་སྒྱུང་ཞིག་བྱོན་ནས་ཡོད་པ་ལ། རྒྱ་དམར་གྱིས་མེ་སྒྲིགས་རྒྱག་དུས་ཞིང་
ནས་ལུག་ལྷགས་ཀྱི་གོས་སྒྱུང་དེའང་གཡུགས་ནས་སྦྱང་དམར་ཅིང་བྱས་ནས་
སྒོས་སོང་འདུག།

དེ་མཚུངས་ང་ཆོའི་ཁང་ཆན་ནང་དུ་ནམ་ཀྱན་པོ་སྒྲོབ་རྒྱུར་བ་ཤོད་
མཁན་ཞིག་ཡོད། ཁོ་ནོར་སྒྲིང་བསྲུང་བྱ་བར་དང་སྒྲིངས་ཐོན་ཏེ། ནོར་སྒྲིང་དང་
ཉེ་བའི་ཁང་བ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པ་ལ། གཡས་གཡོན་དུ་མེ་སྒྲིགས་ཐོག་བས་ཞིང་
སྒྲིང་ཆན་པོས་སྒོས་ཡོང་ནས་ཁང་ཆན་དུ་སྒྲིབས་ནས་ཀྱང་ལུས་འདར་བ་དང་
སྐད་འདར་ནས་སྒྲིང་ག་པོ་ཤོད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ལ། དེ་ཕྱིན་རི་ཁ་རྩམ་ཞིག་
འཁྲེར་ཡོད་པ་དེའི་སྒྲོར་ཉྱེས་ཀྱང་དབྱུགས་ནས་མི་འདུག། སྒྲོར་ཉྱེས་ག་པར་
ཡོད་ཅེས་ཟིས་བས་ཏ་གོ་མ་བྱུང་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་འབྲ་བ་གཞན་ཡང་བྱུང་ཡོད་
སྐད། གང་ལྟར་ལྷག་བསམ་ཆེ་ཆུང་ནི་ལས་དོན་བསྐྱིངས་ནས་དཀའ་ངལ་སྤང་
ཆེ་གཞི་ནས་ཐག་ཆོད་ཐུབ་པ་ལྟར། སྒྲོ་ཁོག་ཆེ་ཆུང་ཡང་དག་ཁར་སྒྲིབས་ནས་
མ་གཏོགས་དབྱེ་འབྱེད་མི་ཐུབ་པ་གསལ་པོ་རེད། །

བོད་ནང་དང་བཅན་བྱེད་ཏུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ཅན་གསོ་གཏོང་དགོས།

སྐབས་བཅུ་དུ་སྐབས་མ་ཐག་པའི་ལྷ་མོ། བོད་ནང་གི་གནས་
སྐབས་ཅན་གསོ་གཏོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བཅན་བྱེད་ཏུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱང་ཅན་གསོ་གཏོང་དགོས་པས་འདིར་མདོར་ཅོམ་ཞུ་རྒྱུ་རེ།

དཔེར་ན་ ༡༩༥༩ ལོར་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཤར་ནས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་
གང་དུ་བྱིན་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གྱི་བཅན་ལོག་ཏུ་སྡོད་ཐུབ་རེ་བྲལ་བས་བོད་ཀྱི་བྱི་
ལོགས་སུ་མ་བྱོས་ཐབས་མེད་ལ་བརྟེན། བསྐྱེད་སྐྱེད་དང་བྲལ་བ་དམག་གིས་
བོད་སྡོད་ཁུལ་དུ་རྒྱ་དམག་མཐའ་འབྱུང་བཏང་བཞུགས་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བྱོས་བའི་
མཐོང་བས། དེའི་ཕྱོགས་ས་གང་ནས་འཛུལ་ཞིང་། མཐར་འབྱུག་དང་རྒྱ་གར་
ཀྱི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ནས་མང་བ་བྱོས་ཐུབ་པ་རེད། དེའི་རྗེས་འབྲས་སྡོངས་
དང་། བལ་ཡུལ། ལ་དྲགས་ས་ཁུལ་དུ་འང་བྱོས་བྱེད་པ་རིམ་བར་འགྱུར་ཡོད།
ཁག་ཅིག་འབར་མའི་ས་ཁུལ་དུ་བྱོས་ཐར་ཡོད་སྐད་ཀྱང་ང་ཚོས་འབྲེལ་བ་བྱེད་
ཐུབ་མེད། དེའི་ནང་ནས་སྐྱེ་ཆེ་མེ་བའི་མི་འབོར་ཆེ་ཤོས་དམར་སྒོ་ལ་བརྒྱུད་
དེ་བྱོས་འོངས་པ་འདི་ཡིན།

རྒྱ་དམག་རྗེས་འདེད་ཀྱིས་འཛིགས་སྒྲག་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་ཁར་དམར་སྒོ་
ལ་ཞེས་པ་ཁག་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་བོད་དང་རྒྱ་གར་ས་མཆོམས་སུ་ཡོད་
པས་རྗེས་འདེད་ཐིག་དོགས་ཀྱི་ཞེད་སྐྱོང་སྒྲག་པར་དུ་སྐྱེས་ནས་ཇ་བྲག་གིས་

ལ་དེར་བཞོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷ་མ་ཡིན་ན་དབྱར་སྤྲོད་ཙམ་ལ་མ་གཏོགས་
ལ་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་མེད་ནའང་ང་ཚོ་ངོ་བོ་དག་ལ་བཞེན་སྒྲོན་མ་ཚོས་གངས་གཤགས་
ནས་འགོ་བསྐྱོད་ཐུབ་ཙམ་ཞིག་བཞེས་འདུག་པར། གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་མཐུད་
ཀྱིས་འཛེགས་སྐྱོད་བྱས་པས། ལམ་ག་ཏུ་ཅང་སྤྲོ་ལ་གཟར་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་
གཅིག་སྒྲོན་གཅིག་འགགས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་མང་པོ་གངས་དྲུལ་དུ་རུ་བསྐྱིགས་
ནས་སྤོང་དགོས་མ་བྱུང་ཡང་། ལ་དེར་བསྐྱོད་སྐབས་མཚོ་སྤྲོད་ཐབས་ཉེ་བས་
དེར་མེ་སྐྱོགས་ཁག་མང་རྒྱག་པའི་སྤྲོ་དང་། གནམ་གྲུ་འགྲུལ་བཞུད་རྒྱུ་མི་
ཆད་པའི་སྤྲོ་གོ་ཐོས་ཡོང་གི་འདུག།

གནམ་གཤིས་རྒྱན་མར་འཐིབས་ནས་ཡོད་པས་བསྐྱབས་པ་མ་
གཏོགས་ཐམས་ཅད་སྤེལ་གསོད་གཏོང་རྒྱ་ཉག་ཅིག་རེད། དེ་ནས་ལ་དེ་བརྒྱབས་
ནས་ལ་གཉིས་པ་མ་བརྒྱབ་བར་གྱི་ལུང་གཤོངས་ཤིང་ནགས་སྒྲུག་པོའི་ནང་
དུ་ཉིན་ཞག་བདུན་བརྒྱད་སྒྲུག་བསྐྱོད་དགོས་པས། རྒྱ་དམག་ལ་ཞེད་སྤང་ཆུང་
དུ་བྱིན་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་ཟ་ཆས་ཟད་ནས་སྒོ་རྩ་ཟ་བ་དང་། ཀོ་བ་བཙོས་ནས་ཟ་
དགོས་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་ཆད་མེད་བྱུང་ཡོད།

ད་དུང་ལ་གཉིས་པ་བརྒྱབ་དགོས་པས་དེ་ཡང་སྤྲོ་མ་བཞེན་གངས་ལ་
ཤིན་དུ་མཐོ་བས་གངས་དྲུལ་ནས་སྤེང་བ་སྤྲིག་པ་ལྟ་བུར་ཉིན་ཞག་གཉིས་
གསུམ་སྤོང་དགོས་པས། མིག་གངས་ཀྱིས་བྱིད་པ་དང་། འབྲགས་པ། ལྷོགས་
པ་གསུམ་འཛོམས་ཀྱིས་འཆི་སྐྱོན་ཏུ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ད་དུང་མོན་ཏྲ་དབང་
ལ་འཁྱོར་བར་ཞག་བཞི་ལྷ་ཞིག་འགོར། ཏྲ་བེལ་ཤི་བ་དང་ཆད་ནས་ལུས་པ་
སོགས་ཀྱི་ཉུང་ཤས་ལས་མ་ཐར་སྐབས་དངོས་པོ་མཚོག་ཆེ་ཆུང་པལ་ཆེ་བ་

འབྱེད་མ་ཐུབ་པར་འཛོག་དགོས་ཀྱང་བྱུང་། མི་གཅིག་རྒྱ་ཡང་དོ་སྙེཾ་ཆེ་བ་གཅིག་
སྐལ་བ་ལ་འབྱེད་ནས་ཤི་བསྐྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འདུག།

སྐན་ནི་ལ་དེའི་སློན་པར་སླེབས་དུས་སྤར་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཅི་ལྟ་ནས་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་དགེ་སློང་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ལ་གདམས་པའི་
ལུང་བསྟན་གྱི་འབྲུ་དོན་དུ། བཟའ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཟ་དབང་མེད། སྤྱོད་ཁང་ཡོད་
ཀྱང་སྤྱོད་དབང་མེད། ལ་ལུང་རྣམས་སྤྱ་རྩོད་དང་མི་རོས་གང་བ་སོགས་ཉན་
བ་ཅམ་ཡང་མི་རུས་པའི་དུས་ངན་དེ་ཤར་བར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་མེད་པར་བྱས་
བྱུང་ཡང་སེམས་ངལ་འཕར་མ་རེད། སྐན་ཆོ་ཉིན་གཅིག་ཟ་རྒྱ་མེད་པར་འགོ་
དགོས་བྱུང་བ་ལས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་རང་མ་བྱུང་། དེ་ནས་མོན་རྩ་དབང་ལ་
སླེབས་པ་ནས་བཟུང་སློབ་གསུང་པོ་གསུང་གྱ་ལོ་མ་པ་ཐོབ་བྱུང་བས་འཆོ་བའི་
དཀའ་ངལ་ལས་གྲོལ།

འོན་ཀྱང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཤོར་བ་དང་། ལྷག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་སླེག་མེད་དུ་འགོ་དྲོགས་ཀྱི་སེམས་ངལ་དང་། པལ་ཆེ་བས་དགྲ་རྒྱར་
ཡ་ལན་སློག་རྒྱུའི་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་རྟེན་པའི་སེམས་ངལ་བྲག་པོ་དང་། རང་གི་དགའ་
གཉེན་སློས་འགའ་འོས་པ་ཐམས་ཅད་དགྲ་ལག་ཏུ་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱ་ངན་
དང་། ལམ་བར་དཀའ་དུབ་ཤིན་ཏུ་སྦྱི་བས་མནན་ནས་པན་རྩུན་སྐྱད་ཆ་ཤོད་
རེས་ཀྱང་དཀའ་ཞིང་། སྤྱ་ལ་བལྟས་ཀྱང་ཡུན་རིང་ནད་གཙོང་ཉམ་ཐག་པ་ལྟ་
བུར་མཐོང་གི་འདུག།

དེ་ནས་ཉིན་ཞག་བདུན་བར་ང་བསོད་ཀྱིས་ཞག་བདུན་པར་ཨ་སམ་
མི་ས་མ་རི་ཞེས་པ་ཐང་གཤོངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྤྱག་མའི་ཁང་པ་ཁག་མང་

བརྒྱབས་འདུག་པ་དེ་རུ་བཞག་བྱུང་། གནས་དེ་རྒྱ་གར་ནང་ཆ་བ་ཏ་ཅང་ཆེ་
བའི་གས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཆ་བ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྐང་སླེབས་འདུག་ཅིང་། ཐོད་
ཆེ་བཞི་བ་རེད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་ལ་དུབ་ཀྱི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་ཆོར་སྤང་དེ་
ཅམ་མ་བྱུང་ཡང་ཉིན་ཤིན་ཟེས་ཆ་བས་སྡོད་ཐབས་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་སོང་།
དེར་སླེབས་མ་ཐག་ནས་བྲ་ཆས་ཕྱད་ནས་རས་སྐབ་མེའི་སྡོད་ཐུང་དང་དོར་མ་
ཞིག་གྲོན་བཅུག་བྱུང་། དེར་བཞུགས་མཁན་ཆེ་སྤྱུལ་ནམ་པ་དང་། དགེ་འདུན་
བགྲེས་སོང་སུ་ཐུག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བཞེས་འདུག།

ཐུན་གྱི་བསམ་པར་བྲ་ཆས་ཕྱད་མི་དགོས་ཅམ་བྱུང་ན་སྙམ་སྟེ་བོས་
ཡོང་བ་ཡིན་ཡང་ཆང་མས་སྐྱ་ཆས་བཞེས་དགོས་པ་འདིས་རྒྱ་དཀར་ནག་
གཉིས་ལ་བྱད་པར་མི་འདུག་སྙམ་སྟེ་སེམས་ལ་ཏ་ཅང་སྡོད་སྤང་བྱུང་། སྐབས་
དེར་རྒྱལ་རོང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མེབས་ནས་རྒྱ་མིས་སྐྱ་ཆས་གྲོན་བཅུག་པ་ནི་
བསྟན་པ་ལ་དམའ་འབེབས་རེད། རྒྱ་གར་བས་དེ་ལྟར་བཅུག་པ་ནི་ལུས་སློག་ལ་
གཅེས་སྤྱས་གནང་བ་རེད། རིམ་པས་བྱང་སར་སླེབས་དུས་བྲ་ཆས་གང་འདོད་
གྲོན་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་སེམས་གསོ་གཏིང་ཟབ་གནང་བས་སེམས་གསོ་ཐེབས་
བྱུང་། ཁག་ཅིག་གིས་ཆ་རུ་པགས་ཆགས་བཞེས་འདུག་པ་ཆང་མ་བསྐྱས་ཏེ་
སྤྱུག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་གཟེར་ནས་འཛོག་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ཁལ་ཏྲ་
ཞེས་པ་རྒྱ་གར་ནང་གནམ་གང་ས་ཡིན་པར་གཏམ་འཆལ་ཐོས་པ་ཅམ་ལས་མ་
བྱུང་ཡང་། གཞུང་གིས་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ཕྱིན་ཏེ་དུག་པ་བདེན་བཞེའི་ཆོས་
འཁོར་ཉིན་ལྗེ་མེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མེ་འཁོར་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཆང་མས་མངོན་རྟོགས་
བྱུན་དང་སྡོན་ལམ་ཁག་མཉམ་འདོན་ཞུས། ཁལ་ཏྲ་ལ་སླེབས་ནས་ལྟ་ཞིབ་

བྱས་པས་ས་ཆ་མཐོ་ཆད་དང་། ཆ་གང་སོགས་ནི་རང་གི་པ་ཡུལ་དང་འབྲ་བས་
སྲིད་སྒྲུང་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་ས་རི་མཐོན་པོ་མང་བའི་སྐྱེད་པར་རི་འབྲུར་ཞིག་གི་
ཐོག་ཆགས་ཤིང་ནགས་གསེབ་སོ་སོ་དང་། གཡས་གཡོན་རྒྱམས་སུ་ཁང་བ་
མང་ལ་པལ་ཆེ་བ་ཁང་བ་རྩིང་བ་དང་། ཞིག་རལ་ཡང་མང་པོ་འདུག་པ་ནི་སྤར་
ཁ་ཆེ་པམ་ཉེས་བཏང་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་གྲགས། དཔྱད་ཆོ་དེ་འབྲའི་ཁང་
བ་རྩིང་བ་ཡག་ཤོས་ཤིག་ཏུ་བཞག་འདུག།

གཡས་གཡོན་ནགས་རི་མཐོ་ལ་བྱང་ངོས་ནས་གངས་རི་ཤེལ་དགར་
གྱི་མཆོད་རྟེན་འབྲ་བ་མང་པོ་འདུག་པས། ལ་ལས་གངས་རི་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་གྱང་
ཁན་སླེབས་ཡོད་པའི་གཏམ་འཆལ་བ་ཤད་པས་འཛིགས་སྤང་ཡང་བསྐྱར་
སླེས་བྱུང་།

འོན་ཀྱང་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་དེ་འབྲ་གཏན་ནས་རེད་མི་འདུག་ས་
གནས་མི་མང་རྒྱམས་ནི་ང་ཆོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱམས་བཅེ་དང་དགའ་
བསྟུ་ཞུ་ཡི་འདུག་དེ་རྗེས་བཞོ་གྲ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྤག་ས་དང་སྤང་ཏོག་ནས་
ཆུན་གསོ་བ་ཁག་གཉིས་བསྐྱེམས་སུ་མ་བརྒྱ་སྐྱོར་ཞིག་འབྱོར་བས་སྐྱོ་གོགས་
མང་དུ་སོང་ཞིག་སེམས་ངལ་ཅུང་སྟོད་བ་བྱུང་། ཟ་སོགས་ནི་ཞེ་བྲག་ཡག་པོ་
ཡོད་ལ་སྐབས་རེར་གོས་སོགས་དང་། སྐྱོབ་གསའི་གྲོན་ཆས་གོས་སྤྱ་མང་པོ་
གནང་གི་འདུག་འོན་ཀྱང་རང་ཡུལ་དང་ཐག་རྗེ་རིང་དུ་སོང་བ་དང་རང་བཙན་
གྱི་དམིགས་ཡུལ་རྒྱང་རིང་དུ་སོང་བ། གཞིས་ལུས་རྒྱམས་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་
ཁྲིམས་གཙོད་དང་མནར་གཙོད་ཆད་མེད་གཏོང་བཞིན་པ་སོགས་གྱི་སེམས་
ངལ་བྲག་པོས་བཙུངས་ནས་ངལ་རྩལ་དང་། སྐྱོབ་སྐྱོར་སོགས་བྱེད་སྤྱིང་མི་འདོད་

བ་དང་། བྱས་ཀྱང་རྒྱས་ཤུགས་མེད་པ་གཙོ་བོ་ཅན་གྱི་མི་ལྟ་བུར་ཆགས་
གི་འདུག འགའ་ཞིག་སློབ་སྦྱང་གིས་ཤི་བ་དང་། སློབ་དང་རང་ཤི་བརྒྱབ་པ་
སོགས་ཀྱང་མང་པོ་བྱུང་སོང་།

རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་རྒྱང་འཕྲིན་ཐོག་བོད་ནང་ལས་ཀ་མ་སྦྱིད་པ་
དང་། མི་མང་ལ་གཉའ་གཞོན་གཤེགས་གཏོང་མཁན། ངལ་ཚོལ་མི་མང་གི་
ཁྲག་འཛིབ་མཁན། སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་དགྲུག་རྒྱུན་ཆེད་བཟོ་བ་རྣམས་བྲོས་
ཕྱིན་ལུགས་དང་། བོད་མི་ཡག་ག་རྣམས་བོད་དུ་བསྐྱད་ཡོད་ལུགས་དང་། དེ་
དག་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཅི་བཀྱར་ཡོད་ལུགས། བོད་ནང་བཅེངས་གྲོལ་བཏང་ནས་
ཡར་རྒྱས་ཡོད་ལུགས་སོགས་རྒྱུན་གཏམ་སྤྱི་ཚོགས་བཞུགས་པ་དང་ཆོས་ཐོས་
འབྲལ་ཁོང་ཁོ་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱངས་ནའང་བྱ་ཐབས་དཔེན། ཁོ་ཚོའི་གཟི་རྒྱས་
ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཡང་ཤོར་དོགས་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་སྤང་དང་། རྒྱ་གར་བའི་དབུལ་
སོངས་པལ་ཆེ་བ་ཁོ་ཚོའི་ཕྱོགས་སུ་དགའ་སྤང་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོ་
ཆོའང་རྒྱ་གར་དུ་གནས་སུབ་མིན་གྱི་དོགས་གཞི་ཆགས་ཏེ་དངངས་སྐྲག་ཆེན་
པོ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་འདུག

སྐབས་དེར་ཡང་རྒྱ་དམར་སྟོབས་ཤུགས་དང་སྐད་གྲགས་ནི་ནགས་ལ་
མི་མཆེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། དེས་དཔའ་ངོམ་སྟེ་ ༡༩ ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཆོམས་
ཁག་གསུམ་བཞི་ནས་དཔག་བརྒྱབས་པར་བརྟེན་རྒྱ་གར་མི་མང་ཐམས་ཅད་
ལྷོ་ལོག་ནས་ཞེ་འཁོན་ཆེ་བུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ལྷ་ཅུ་སུ་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་
སོང་བ་དེས་རྒྱ་གར་ཐེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་རྒྱ་ནག་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་སུབ་
བའི་སྟོབས་པ་རྗེ་ཆེར་ཕྱིན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེད་ཆོའང་ལྷོ་བདེ་བུ་ཕྱིན་སོང་། ང་

ཆོའི་མི་དགའ་བ་ནི་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་སྙིང་
ནས་མི་དགའ་བ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ནག་གི་མི་མང་དང་ལས་བྱེད་བྱེད་ས་ལ་དགའ་
བ་དང་བྱམས་བརྩེ་ནམ་ཡང་འདྲོར་བཅུག་གི་མེད། ང་ཚོ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་མི་
མང་ཐོག་མནན་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་སློབ་གཡོགས་དེ་རང་ཞིག་ཏུ་འགོ་ན་སྟམ་
པའི་རེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཞན་ཡང་སྤུན་ཆོའི་རྗེས་སྒོས་བྱོལ་བ་ཟམ་མ་ཆད་པ་འབྱོར་བ་དང་།
དེ་ཡང་མི་མང་དབྱུང་ཐོངས་ཁྲོད་ནས་ཡོང་བ་མང་བས་དེ་དག་གི་བོད་ནང་གི་
འགྲེལ་བརྗོད་ལས། རྒྱ་གར་གཞུང་འབངས་ཡོངས་ལ་སེམས་འགྲུལ་རྒྱབས་ཆེན་
ཐེབས་པས་མ་ཆད། སྤར་རྒྱ་དམར་ལ་གཏོང་ནས་དགའ་མོས་བྱེད་མཁན་ཆོའང་
སློ་ལོག་ཏེ་རང་ཁྱེད་མཉམ་སྦྲིལ་དང་། སྟོབས་ལྷགས་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་ཡར་
རྒྱས་ཆེན་པོ་ཕྱིན་པར་བརྟེན། བོད་པ་བཅན་བྱོལ་བ་ཚོ་ལ་འདང་བྱམས་བརྩེ་རྩེ་
ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་བོད་མི་ཚོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལྷགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་རེད།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོ་བཅན་བྱོལ་བའི་འཆར་གཞི་ལྟར་སྟོབས་གྲུ་དང་།
དགོན་སྡེ་ཁག་གཞིས་ཆགས་ཁག་བཟོ་བྲུ་ཁག་རྣམས་ཀྱང་གོམ་པ་མདུན་ནས་
མདུན་དུ་སྟོས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་འགོ་བཞེན་པར་ཕྱི་ནང་ཀྱན་གྱིས་དགའ་
མོས་དང་བསྟོད་བསྟེན་ལྷགས་ཆེར་འགོ་ཡི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་
ནས་རྒྱ་ཆག་ཀྱང་ཆེ་བས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ངལ་མན་ཚུན་
འགྲན་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་ནའང་ ༡༩༥༠ ཅམ་ནས་རྒྱ་ཆག་རྒྱུད་དུ་འགོ་བ་དང་།
ཡར་རྒྱས་ཆེ་བས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱ་གར་གཞུང་འབངས་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཡིད་
སྟོན་དང་བསྟེན་བརྟེན་སྤར་བས་ཆེ་ཞིང་རོགས་རམ་ཡང་དེ་ཅམ་གྱིས་མང་

དུ་ཕྱིན་པ་རེད།

འཇམ་གླིང་འདྲིར་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཆེས་མང་ཡང་བོད་པའི་སྐྱབས་
བཅོལ་བ་ནི་གཞན་སུ་དང་མི་འདྲ་བར་ཡར་རྒྱས་དང་། ལེགས་སྦྱོང་གང་ཅིའི་
ཐོག་ནས་ཉ་ལས་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་གནས་སྡངས་
ཆ་ཆང་འདུག་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་ཡག་པོ་གནང་
འདུག་ཀྱང་བོད་པའི་སྲིད་དོན་ཐོག་དངོས་སུ་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་གནང་བ་ནི་དམིགས་
བསལ་གྱི་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུང་མཁན་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་
ཉམས་སྤྱོད་ཅན་མང་པོ་བྱུག་བྱུང་། ང་ཚོའི་མང་ཚོགས་ནང་ནས་སྦྱོན་ཆེ་ཤོས་
ཤིག་ལ་འཆོ་ཐབས་སྤྲིངས་འཇགས་བྱུང་ནས་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་
དམངས་གཙོའི་གཏམ་སྟན་ཁྱབ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་གོ་བ་ལོག་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། དོན་
མ་གོ་བ་རེ་བྱུང་གིས་ནང་ཁུལ་དགྲུག་རྒྱུན་དང་འཐེན་ཁྲིར་བར་ཆད་གཏོང་གི་
ཡོད་ནའང་། དབུ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འོག་གཞུང་འབངས་བྱིངས་ནམས་
དོག་ཅ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་ཡོད་སྟབས། གཡོ་འགྲུལ་མ་ཐེབས་པའི་ཁར་
ནམ་ཞིག་ན་རང་མཐུ་རང་ཟད་དུ་སོང་བའོ། ལ་ལས་གནས་ཚུལ་ལེགས་
རྟོགས་བྱུང་ནས་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་མང་ནམས་སྤར་ལས་ཆེག་
སྐྱེལ་ཐབ་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད།

འོན་ཀྱང་དེར་དུས་ཚོགས་སྡེ་སོ་སོའི་འགོ་འཛིན་ཁྲོད་ནས་རང་གི་ཁེ་
དབང་མཐེགས་བཟུང་གིས་རྟོག་ཏུ་བཟོ་མཁན་མང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུར་བརྟེན་འདི་
ནི་དབུ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གསུངས་པམ་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང་མི་མང་གི་སེམས་ཅ་
དགྲུགས་པའི་དུག་ཅ་ཆབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་ཤེས་ཡོན་དང་སྲིད་

ལུགས་ཀྱི་ཚུ་ཆད་མ་ཡོངས་པའི་སྐྱོན་ལ་སོང་། དེམ་པས་ཡར་རྒྱས་འགོ་
བའི་རེ་བ་ཡོད། བཅན་གྱི་ལ་དུ་འགྱུར་ནས་བར་ལམ་ཞིག་ན་འཛམ་གླིང་གནས་
སྐྱངས་དང་རྒྱ་ནག་གི་སྟོབས་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོའི་སྲིད་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་
ལུགས་རྒྱུང་དུ་སོང་སྟེ་མང་ཆེ་བས་བོད་རིགས་ཀྱི་གོང་དུ་སྤྱར་ཡང་གསོ་ཐུབ་རེ་
བྲལ་བ་ལྟ་བུའི་བསམ་ཚུལ་མང་དུ་བྱིན་པ་རེད། ༡༩༥༠ ཡས་མས་ན་རྒྱ་ནག་
གི་ནང་སྲིད་ལ་བྱུས་ཉེས་རྗེ་མང་དང་། བཟ་མི་ཤིས་པའི་ངན་ལྟས་རབ་དང་
དེམ་པར་བྱུང་བ་ཐོས་རྒྱ་སྐྱང་བ་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ སྤྱི་ཟླ་ ༤ ཆེས་
༤ ཉིན་མའོ་ཅི་རྩུང་ཡང་བྱུས་ཉེས་དང་ངན་ལྟས་སྤྱ་ཚོགས་དང་བཅས་འཛིག་
རྟེན་བྱི་མར་བྱིན་པ་རེད།

དོན་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ན་མའོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དམར་པོའི་སྤྲིག་འཛུགས་
བཅོས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མནའ་བཞག་གི་ལས་འགུལ་མཉམ་ཚུལ་བྱེད་པོ་དཔོན་
གྲོགས་ཁག་ཀྱང་ཁོ་པས་དེམ་ཀྱིས་སྤྲིག་འཛུགས་ནས་ཁོ་རང་གཅིག་ཕྱ་ལས་
མ་ལྟག་པར། རང་གི་གདན་ཐོག་རྒྱུབ་ཀྱང་བཅུགས་ཐུབ་མིན་གྱི་ཉིན་ཁ་རྗེ་ཆེར་
བྱིན་པའི་མཐར། གཞན་ལྟ་ཅི་རང་གི་བཟུང་སྤྱ་ལའང་སྒྲོས་འགུལ་མི་པོད་པས་
འཛིགས་སྐྱང་དང་བཅས་ཉེ་ཤི་བ་རེད།

ཁོ་པས་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བདག་པོ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་
བྱེད་འདོད་ནས་མི་རིགས་འབྲུམ་སྤྲུག་མང་པོ་དམར་བསད་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་
རང་གི་སྲིད་དོན་རྟོག་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རེད་ལ། འཛམ་གླིང་འདིར་མིའི་སྤྱ་སྤྲིག་ཟ་
མཁན་ཆབས་ཆེ་ཤོས་འཛར་མན་ནང་ཉེར་ལར། རུ་སྤྱའི་ནང་སི་ཏར་ཡིན། མའོ་
ཅི་རྩུང་གསུམ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆགས་པ་རེད། དེ་རྗེས་རྟ་གོ་རྒྱང་ཞེས་

པས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་ནས་ལོ་ཤས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་སྟེ། མའོ་
ཅེ་ཏུང་གིས་བཙོན་དུ་བཅུག་པའི་ཉིང་ཞའོ་ཕིན་བཙོན་ཁང་ནས་བཏོན་ཏེ་རང་གི་
ལས་རོགས་སུ་བཅུལ་བ་དང་། སྲིད་བླ་ས་ལྷག་གཏོང་གི་འགོ་འཇུགས་པ་རེད།
མི་རིང་བར་བདག་པོ་གཡོག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་ཉིང་ཞའོ་ཕིན་ཁོ་རང་གིས་སྲིད་དབང་
བཟུང་བ་རེད། དེ་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙན་བསྐྱམས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོག་འདིས་འབ་
སུ་འདུ་ཐབས་གཏན་བྲལ་ལ་བརྟེན། འཆོ་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་བླ་ས་དང་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་
སྲིད་བླ་ས་གཉིས་ལྷག་གཏོང་བྲགས་རེ་ཆེར་བཏང་བ་རེད།

བོད་གཞུང་སྐྱ་ཆབ་ཁག་གི་ལྟ་སྐྱོར།

ཕྱི་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱབས་ཆེར་བཏང་བ་དང་ད་པན་འཁོན་འགས་
ཤོར་བ་རྣམས་སྐྱར་འདུམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོ་བཙན་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཆབ་བོད་དུ་ལྟ་
སྐྱོར་ཆེད་འབོད་ནན་བརྗོད་ལ་བརྟེན། སྐྱ་ཆབ་ལྟ་སྐྱོར་དང་པོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་བ་ ༩
ཆེས་ ༩ ལ་སློ་བུར་དུ་བཏང་བ་རེད། འདི་ལ་རྒྱ་དམར་ཕྱོགས་ནས་དམིགས་
ཡུལ་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ། བོད་ནང་སྤར་དང་མི་འབྲ་བའི་ཡར་རྒྱས་དང་བདེ་སྲིད་ཀྱི་
གནས་སྟངས་རྣམས་ཁོང་ཆོས་མཐོང་ན་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་དྲ་ལའི་སྒྲ་མ་ཐེ་བའི་
བྲོས་བྱེད་པ་རྣམས་ཚུར་འགྲུགས་བྱུང་རྒྱུའི་རེ་ངན་འཆང་བ་རེད།

གཉིས་པ། གཅིག་བྱས་ན་སྤྱི་ཆོགས་རྩིང་པ་རོ་ལངས་བརྒྱབ་དོགས་
ཀྱིས་ཁོང་ཁྱོམ་ལྟར་འབར་ཏེ། རོ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་བྱེད་སྲིད་ཀྱི་རེད།
དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དྲ་ལའི་སྒྲ་མའི་སྲིད་བླ་ས་དེ་པམ་ཉེས་གཏོང་བྱུང་སྟེ་པ་

རེད། ཁོ་པའི་ལས་བྱེད་ཆོས་བརྗོད་བབས་ལ་གཞིགས་ན་དམིགས་ཡུལ་བྱི་མ་
དེ་འགྲུབ་ཐབས་ཤུགས་ཆེ་བྱས་འདུག།

གཞིས་ལུས་སྤྱན་རྒྱ་རྣམས་ནང་གི་སྒྲིབ་སྒྲོབས་ནི་བོད་མི་གཙང་མ་
ཡིན་ལ། བྱིའི་རྣམ་འགྱུར་རྒྱ་ཆས་གཡོགས་ནས་བསྐྱད་བར་སོང་རྒྱ་མིར་འཁྲུལ་
གཞི་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། ང་ཆོ་བཙན་བྱོལ་བའི་ཁྲོད་ནས་ཀྱང་སྐྱེང་
ཕྱོགས་གཉིས་བྱུང་ཡོད།

དང་པོ་ལྟ་སྒྲོར་རིམ་པར་བཏང་བ་ཡིན་ན་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་
རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་། གཞིས་བྱེས་གཉིས་མཛའ་འབྲེལ་དམ་པོར་བརྒྱུད་ཐུབ་པའི་
རེ་བ་ཡོད་པ་རེད།

བྱབ་ཚུང་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟ་སྒྲོར་བ་དེ་དག་རྒྱ་དམར་གྱིས་བསད་
བརྒྱུང་ངམ་ཡང་ན་ཁོ་ཆོའི་འོག་ཏུ་མགོ་སྐྱུར་དོགས་ཀྱི་གཏམ་ངན་སྒེལ་མཁན་
ཡང་བྱུང་ཡོད། ལྟ་སྒྲོར་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཁོང་ཆོར་ཡུན་རིང་མ་མཇུག་བའི་
པ་མ་ནང་དུ་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཆོར་དང་། སེམས་ཤུགས་མེ་ལྷར་འབར་སྟེ་
ལྟ་སྒྲོར་བ་གར་ཐེབས་སར་མི་མང་རྣམ་པས་ལུས་སློག་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་སྒྲེབས་
ལངས་བརྒྱབས་ཏེ། དགའ་བསུ་དང་གྲུས་བཏུད་མགྱིན་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་
ཏུ་ཁྱུས་ཤིང་། ལྟག་པར་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོན་ནས་བོས་ཏེ་གཏུང་ཤུགས་
བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་འཛུལ་མེད་ཏུ་ཁྱུས་པ་རེད།

ལྟ་སྒྲོར་བ་བྱི་མ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན། ང་ཆོའི་
བདེན་དོན་གྱི་ཉི་མ་སྤྱིན་ནག་སྒྱུག་པོས་བསྐྱིབས་པ་དེ་ལས་སློ་བུར་དུ་ཐོན་ནས་
འཛུལ་སྐྱིང་ཁྲོན་ལ་གསལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་སློག་བརྟན་དང་འབྲེལ་

བརྗོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་འདྲམ་སྤྱིང་ཡོངས་ལ་བྱབ་ནས་ཡོད། ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་
ང་ཆོ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་དང་། རང་བཅན་གྱི་བདེན་དོན་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་རྩེ་གསལ་དུ་འགོ་བ་དང་། ང་ཆོ་རང་བཅན་གྱི་
དོན་དུ་དགའ་བ་དཔག་མེད་དུ་སྤྱད་པ་མཐའ་དག་རེ་བ་དོན་ལྷན་དུ་སྤྱར་པ་རེད།

དེ་མཚུངས་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་བོད་དུ་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱགས་ཡང་
ཡང་བྱས་པར་བརྟེན་འདིའི་སྐོར་སྤྱིང་ཕྱོགས་སྤྱ་ཆོགས་འཕེལ་བ་དང་། གསར་
འགོད་པས་འབྲི་ཅད་ལས་སྐབས་རེར་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་ཕེབས་
ན་སྤར་གྱི་གོ་གནས་རང་འདུགས་ཡོད་ལུགས་དང་། སྐབས་འགར་རྒྱ་ནག་
ཏུ་བཞུགས་པ་ལས་བོད་དུ་བཞུགས་ཆོག་མིན་དང་། སྐབས་འགར་གལ་ཏེ་
བོད་དུ་ཕེབས་ན་བོད་ཀྱི་གཞོན་སྤྱེས་པལ་ཆེ་བས་ངོ་སྤྱོད་ལས་དགའ་བསུ་མི་ཁྱེ་
བའི་སྐོར་ལོག་བཤད་སྤྱ་ཆོགས་བྱས་པ་རེད། བོད་མི་འགའ་ཞིག་ལའང་བརྒྱུད་
བསྐྱལ་གྱིས་གོང་མཚུངས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རེད།

ཕྱོགས་གཞན་ནས་བོད་དུ་རྒན་གྲས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་མི་མང་
བྱིངས་དང་བྱང་པར་གཞོན་སྤྱེས་ཆོ་ཆོས་དད་མེད་ལུགས་དང་ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་
དད་གུས་མེད་ལུགས་ཀྱི་སྐོ་སྤྱར་ཡང་ཁོང་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ལ་བོད་མི་
འགའ་ཞིག་ལའང་བརྗོད་བཅུག་ཡོད།

བོད་མི་རང་ངོས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ངོ་མ་ནི། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་
ཕེབས་རྒྱ་ནི་ཆུ་ཆོད་སྐར་ཆ་རེས་ཀྱང་སྤར་བར་དགོས་པ་ནི་སྐོས་པ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་
ཡིན་ཡང་། རྒྱ་བོད་དབར་གྱི་སྤྱི་བྱས་འཛིན་སྤངས་གཙང་མ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་
དུ་ཕེབས་ན་སྤྱ་སྤོག་དང་མཛོད་པ་ལ་ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། གནས་སྐབས་

ངང་འཐེན་གནང་དགའ་ཞེས་གཞིས་བྱས་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་ནང་གཏམ་དོན་
སྤྱི་ལྟོས་པ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། བྱི་རྒྱལ་གང་
ས་ནས་ཀྱང་གལ་གནད་དང་དོ་སྣང་ཆེན་པོར་བཞོ་སྤྱོད་འཕེལ།

མཐར་དོན་གནད་གཅིག་ལ་ལྟ་སྟངས་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་མིས་བོད་
ནང་ཡར་རྒྱས་དང་མི་མང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཞོན་སྤྱིས་ཆོ་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་སུ་
ཡོད་པ་ལ་ལས་ཏུ་ལའི་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱི་རྒྱལ་འགའ་
ཞིག་ཀྱང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཏེ་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་པ་རེད།

དོན་སྤྱི་བོད་མི་ཡིན་ནོ་ཅེག་དང་བྱི་རྒྱལ་པལ་ཆེ་བས་སྤྱོད་མོལ་ལྟར།
གཞིས་ལུས་སྤྱོད་སྤྱོད་ནམས་ནི་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྤྱི་ནད་བཟུང་བ་དང་། རྒྱལ་བ་
རེན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་པ་ལྟར་ཏེ་ངར་ཤུགས་སྤྱོད་ནས་
བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། བྱི་རྒྱལ་པལ་ཆེ་བས་གནས་ཚུལ་དེ་རྟོགས་ནས་བོད་ཀྱི་
ཕྱོགས་སུ་ལངས་པ་ནས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཅེར་སོན་བ་ན། རྒྱལ་བ་རེན་
པོ་ཆེས་གསུངས་དོན་དུ། དེ་གཉིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་ལས་སྤྱོད་པོ་རེད། འཛམ་
སྤྱི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ནས་བཅན་བྱོལ་བའི་འཕུས་མི་དང་བཅས་བྱང་
ཚུགས་ལྟོས་པའི་མི་སྤྱོད་ཁག་མང་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་བྱོང་གསེབ་
ཁག་ཏུ་ལྟ་སྤྱོད་དུ་བཟུང་སྤྱོད་བསམ་ཚུལ་བསྤྱོད་ལེན་གྱིས་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་སུ་མང་བ་
ཡོད་ན་དེ་གར་མོས་མཐུན་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱོད་ཆོས་བོད་དོན་ཀྱི་ཚད་ལེན་
མཆམས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། གལ་ཏེ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ན་དུང་ལྟ་མཐུད་
ཚད་སྤྱོད་མ་བྱེད་ཀ་མེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་གར་ཐག་ཆོད་བྱུང་སྟེ།
རྒྱ་གཞུང་ལ་འདྲི་ཅད་ཇི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་ལྟ་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་ལྟོགས་ལན་འདེབས་

ཀྲང་མ་ཐུབ་པས་དེའི་སྐོར་སྤྱོད་བ་བསྐྱམས་ནས་སྡོད་དགོས་ཆགས་པ་རེད།

དོན་གནད་འདིས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་བདེན་རྒྱུན་གྱི་ཕྱགས་ཅ་ཆོད་པ་
རེད། བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་དམར་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་པམ་ཉེས་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ནའང་ངོ་
ཆ་མེད་པར་དཔུང་སྟོབས་ངོམས་ནས་བསྐྱད་པར་བརྟེན་སྲིད་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་
མཐུག་འབྲེལ་བ་རེད།

ད་དུང་ཁོ་པས་དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་བཟུང་སྟེ་པན་ཚུན་གཉེན་པོ་
གཏོང་རེས་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་སྐོ་ཕྱི་ནས་སྤྱོད་མཐུད་རྒྱུ་སྐོར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱགས་
མཚུངས་ཕྱི་རྒྱལ་བའང་བོད་དུ་ལྟ་སྐོར་ཤུགས་ཆེར་བཏང་བ་རེད། དེའི་
དམིགས་ཡུལ་ནི་བོད་ནང་སྤྱི་ཚོགས་གསར་ཉིད་དབར་ཞིབ་འཇུག་གིས་སྤྱི་
ཚོགས་འདི་འདེམས་སྒྲུག་དང་ཡར་རྒྱས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐུབ་རེ་དང་། ལྷག་པར་
ཕྱི་རྒྱལ་བ་ནང་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཆོང་འབྲེལ་ཆེད་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དཔུལ་འབོར་ཆེན་
པོ་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཆེད་རེད།

འོན་ཀྱང་བོད་མི་གཉེན་འཕྲད་དུ་སོང་བ་པལ་ཆེ་བས་བོད་ནང་གཏོར་
བཞིག་ཇི་བཏང་དང་དཀའ་སྤུག་ཇི་བྱུང་ཞིབ་འཇུག་གིས་བོད་དུ་ཡར་རྒྱས་དེ་
ལ་འདོད་སྒོ་མ་ཆེམས་པས། བླ་མ་འཁོགས་རེ་བྱུང་མ་གཏོགས་བོད་དུ་ཕྱིར་
ལོག་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞེན་ལོག་ཤུགས་ཆེ་དུ་སོང་བ་རེད།

འོན་ཀྱང་ཞིབ་འཇུག་གོང་གསལ་ལྟར་ལས་སྲིད་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་
ཞིབ་ཆགས་པོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་
སྐོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ད་པན་རྒྱ་གཞུང་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཉིད་པར་ཞེས་
རིག་དང་། ཐོན་སྐྱེད་མེད་པ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་ངན་པ་སོགས་གང་ལྟར་སྒོ་

བ་ལྟ་བུར་འབྲེལ་བཟོད་རྒྱན་མ་ཆད་པ་བྱས་ཐིན་པ་དེ་དག་རྒྱན་པ་ཁོ་ན་དང་།
གནས་སྐྱེས་འོ་མ་དེ་ལས་སྒྲིག་སྟེ་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གིས་བྱུག་པ་དང་དཔལ་
འབྱོར་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་བ། མིའི་གཤེས་སྦྱོང་བཟང་བ་སོགས་འཛམ་གླིང་ནང་
དུ་སྤྱི་ཆོགས་རྩིང་པ་ལ་གཞིགས་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཆད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པར་ར་
འཕྲོད་དང་། ད་ལྟའི་གནས་སྐྱེས་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་གཏུག་རྩུབ་ཆེ་བ། འགྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་ཞན་པ། མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གལ་ཆེ་མཐའ་དག་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་
འཛིན་པ་དང་། བོད་རིགས་ལ་མཐོང་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་
སོགས་སུ་མཐོང་བས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྤང་བྱུག་རྗེ་ཆེར་བྱིན་པ་རེད།

དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤར་བོད་མི་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱ་གཞུང་ལ་དགའ་
སྤང་ཆེ་བ་དང་བདེན་པར་བཟུང་བའི་སྤྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་གནས་
རྒྱལ་འོ་མ་གཞིགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞེན་ལོག་སྦྱེས་ཏེ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་འབྲེལ་གཏུགས་གསར་དུ་ཞུས་པ་དང་། བོད་མི་བཅོན་གྱིས་བ་རྣམས་ལ་
འབྲེལ་གཏུགས་དང་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་རྗེ་མང་དུ་བྱིན་པ་རེད། ཐན་སར་
ཡང་མང་པོ་ཕེབས་བྱུང་བས་བོད་མི་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་དང་སྲིད་དོན་གྱི་གྲོང་
གུན་ཅི་ཕོག་བོད་རིགས་གཉིན་སྤང་པ་ལས་ཁོང་ཆོ་ཞིབ་འཕྲུག་ཆེ་བ་དང་མཐོང་
རྒྱལ་དཔྱེས་བྱིན་པ་བྱུང་ཡོད།

ཞི་བའི་ངོ་རྒྱལ་ལ་དྲག་པོའི་གཉའ་གཞོན།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ནས་བོད་རང་སྦྱོང་ས་སྤྱོད་ས་ཞེས་པ་ ༥༩ བན་ཆད་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཆད་བོད་མིར་སྦྱོང་རྒྱུའི་གསང་གཏམ་སྤེལ་བ་དང་། བོད་མི་འགའ་

ཞིག་ལ་བསམ་འཆར་ཡང་ཤོད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་དེའི་མི་མང་དང་
བཅས་པས་ཁས་ལེན་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས་ཏེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་འབྱུང་ཆེད་
དུ་ཐོད་རང་སྦྱོང་སྦྱོངས་སྒྲར་གསེའི་མཛད་སྟོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་སྟུན་གྲགས་ལྡན་
བ་ཞིག་ ༡༩༡༥ ཟླ་བ ༩ ཚེས་ ༩ ཉིན་འཇུགས་རྒྱུའི་གསལ་བསྐྱགས་དང་
བཅས་ག་སྒྲིག་སྒྲབས་ཆེ་བྱེད་བཞིན་བ་དང་། ༥ རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གནས་
མཆོག་ནོར་ལྷུ་གུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སྟུང་རྒྱུའི་གསལ་
བསྐྱགས་གཉིས་པན་ཚུན་འབྲན་བ་ལྟ་བུར་ཁོང་ཚོས་སྐད་གྲགས་འབྲུག་སྐྱོ་གྲག་
བ་ལྟ་བུར་བྱུར་བྱང་། དངོས་གཞི་དང་ཉེ་བར་སྤེབས་སྐྱབས་རྒྱ་ནག་ནས་དགོས་
མཁོ་དཔོན་འབྲན་བྱེད་པའི་དོ་སྤྱེལ་སྒྲུངས་འཁོར་སྤྲེལ་འབྱོར་བ་རྣམས་སྤོའི་
གསུམ་མདོ་ཞེས་པར་ཟམ་བ་གསར་འཛུགས་དང་བསྟུན་སྒྲིག་བསྟན་བྱས་
ཏེ་སྒྲུངས་འཁོར་ཆེ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་འབྱོར་ཡོད་པ་ལ། རྒྱ་ལོག་དྲག་པོ་སྒྲོ་
བུར་དུ་རྒྱགས་ཏེ་སྒྲུངས་འཁོར་དང་དངོས་ཟླ་གྱི་ཡོད་དོ་ཅོག་མི་བཞི་བཅས་རྒྱ་
ལོག་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆ་ཤིས་ཅམ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་བཟོས་བ་རེད། གནས་དེར་
ད་དུང་ཡང་མཆོ་འབྲིལ་ནས་ཡོད་འདུག།

མི་བཞི་དང་སྒྲུངས་འཁོར་ཆེ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་བཅས་རྒྱུར་ཤོར་
བ་ཁོང་ཚོའི་གསར་ཤོག་ནང་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ལྟ་
མོའི་འབྲུག་ཆས་སྐད་གྲགས་ཅན་དང་ལྟ་མོའི་མི་མང་ཡོངས་ལ་བྱུག་ཏུགས་ང་
བག་རྒྱུང་ཁག་རེ་འབྲུལ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གནད་ཆེ་རྣམས་ཡོད་འདུག།

དེ་མཚུངས་རྒྱན་ངན་གཞན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་བའི་མཐར་མཛད་སྟོན་
དངོས་གཞི་དང་ཉེ་བ་ན། ཏར་འཕྲིན་ཁང་པ་ཆེ་ཤོས་དེ་དང་མཛད་སྟོན་ཚུགས་

ཡུལ་སོགས་སུ་འབར་རྩལ་ཆབས་ཆེ་སྤྲས་པ་རྟེན་སོན་གྱི་རྒྱུན་པས་རྒྱ་ཕྱོགས་
ལ་ཞེད་སྤང་གི་སྡིང་རྒྱང་ལྡང་སྟེ་མཛད་སྟོང་དངོས་གཞི་དེ་སྟབས་བདེ་ཞིག་ལས་
ཆོགས་མ་ཐུབ་པ་དང་། སྤར་ནས་སྐྱུ་མགོན་དུ་བོས་པའི་བྱི་རྒྱལ་བ་ཁག་རྣམས་
ཀྱང་མཛད་སྟོང་ལྟེ་སར་གཏོང་མ་པོད་པར་འགོག་དགོས་སོགས་བཀའ་མི་ཞིས་པ་
སྣ་དགུ་བྱང་བ་རེད།

མཛད་སྟོང་གྲུབ་ནས་ལས་བྱེད་མཐོ་རིམ་པའི་ཐུགས་སྟོན་གཏོང་སྐབས་
སུའང་རྒྱང་འཇུག་ཏུ་བྱ་ལོས་གྲུར་ཀ་བཅག་ནས་གྲུར་གྱི་ཀ་གདུང་བསྟེལ་བ་
སོགས་གྱིས་མི་འགའ་ཞིག་ལ་ཆས་སྦྱོན་དང་། དཀར་ཡོལ་སོགས་དངོས་པོ་
མཛོག་ཆེ་བ་མཐའ་དག་ཆག་བྱམ་ཞོར་འདུག་རྒྱས་པ་འདིར་མ་སྟོས། དེས་
ཀྱང་བོད་པ་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཡོད་ལ་ཁོ་ཆོ་བྱི་རྒྱལ་
ལ་གཏམ་ངན་སྣ་ཆོགས་བྱུང་བ་རེད།

དེ་དང་མི་རིང་བར་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དོ་རྩེ་གདན་དུ་དུས་འཁོར་
དབང་ཆེན་སྟོན་འགོ་དང་བཅས་ཉིན་བཅུ་སྟོར་ཞི་བདེ་བག་ཤེབས་གྱི་དགའ་སྟོན་
ཆེན་པོ་བཟིན་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ཆོགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཆོས་ཁྲི་བ་བྱི་རྒྱལ་
ཐེ་བའི་འབྲུམ་གསུམ་ལ་ཉེ་བ་འདུ་འཛོམས་དང་། མཆོད་འབུལ་གྱིས་མཆོན་
པའི་དཔལ་འབྱོར་ཁོངས་སྟོན་ནི་སྲིད་ན་སྤར་མ་གྲགས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་
རྩམ་ ༡༧ ལོའི་རྒྱ་བ་ ༥ ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ལྷ་སར་སེར་སྐྱ་མི་མང་རྣམས་གྱིས་
རང་བཅོན་ཚོད་ལེན་གྱིས་ཁྲིམ་སྟོར་བྱས་པ་རེད།

དང་པོའི་འཆར་གཞི་ཞི་བའི་ཁྲིམ་སྟོར་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་ནག་
གིས་དཔག་མི་བཏང་སྟེ་གདུག་རྒྱུབ་ཏུ་བྱ་ལོས་གསོད་བཟུང་ཅི་ཐུབ་བྱས་པར་

བརྟེན། དྲག་པོའི་དོ་རྒྱལ་དུ་གྱུར་ནས་ཁྲིམས་སྤྱང་བའི་ཁང་པ་དང་མོ་ཉ་མང་
པོ་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོས་ཀྱང་དོ་རྒྱལ་དེར་མཉམ་
རྟགས་བྱས་པ་རེད།

འཛམ་གླིང་གང་སར་ཞི་བའི་དོ་རྒྱལ་གང་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་ཞི་བས་
འདུམས་ཐབས་ཁོ་ན་ལས་དྲག་པོས་གོ་མཆོན་ལག་ལེན་བསྟར་མི་ཆོག་པ་ལ།
ཁོ་ཆོས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ནག་ཉེས་མཐའ་དག་རྒྱ་ནག་གཞུང་
ལ་ཐོག་པ་མ་ཟད། མཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལའང་ཆེར་མ་ཟུག་པ་ལྟ་
བྱར་ཆགས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དོ་རྒྱལ་སྤྱུ་རྩེས་བྱས་ཟིན་ཅིང་ད་དུང་ཡང་རྒྱ་ནག་
མི་ཆད་པ་ཡོང་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་བ་རེད།

དོ་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་གཞིས་ལུས་སྤྱན་རླབས་ཀྱིས་སྤྱིར་འགོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། བྱེ་བྲག་བོད་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཤོར་བ་དེར་མ་བཟོད་པའི་
ནམ་པ་གསལ་པོ་བསྟན་པ་རེད། གཞིས་བྱེས་སུ་ཡིན་ཡང་ང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོགས་
རྩིང་པ་ལ་དགའ་མོས་གཏན་ནས་མི་བྱེད་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་དབྱ་ཁྲིད་
འོག་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཆོགས་གསར་པ་ཞིག་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་རེ་འདོད་བྱེད་
གྱི་ཡོད་པ་རེད།

༡༩༩༩ ཟླ་བ་ ༣ པའི་ནང་དུའང་རང་རེའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་དམིགས་
ལུལ་སྤྱུ་མ་དང་གཅིག་གྱུར་ལ་དོ་རྒྱལ་བསྐྱར་མ་བྱས་པ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་བ་ལྟ་
སྟོར་བའི་སྟོ་བརྒྱབས་ཟིན་པའི་སྐབས་ལ་སོང་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་
སྤེལ་བྱུང་མེད་པ་དང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་ཉམ་རྒྱུ་ཆད་མེད་བཤད་ཡོད་པ་དཔེར་
ན་སྐབས་དེར་ཉེན་རྟོག་པས་བོད་མི་བརྒུ་གཉིས་བསད་ལུགས་བསྐྱེགས་

ཀྱང་། ད་ཆ་རྒྱ་ནག་གསར་འགོད་པ་ཐང་ཏ་ཞན་ཞེས་པ་སྐྱ་རན་སིར་བོས་བྱོལ་
 ཏུ་འབྱོར་ནས་ཁོང་གིས་བརྗོད་གསལ། སྐབས་དེ་རང་ལ་འང་བོད་མི་ ༤༥༠
 བསད་པ་ཁོ་པས་མཐོང་ལུགས་སྤྱི་སྤྱི་སི་རྒྱུང་འཕྲིན་ནས་གསལ་བསྐྱབས་
 གནང་འདུག འོན་ཀྱང་སྤྱི་རྒྱལ་ཞིབ་འདུག་མཁན་གྱིས་བརྒྱད་རྒྱ་སྟོར་བསད་
 ཡོད་པ་ཁུངས་སྤྱིལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

མདོར་ན། འཛམ་གླིང་ཁྲིམས་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ངོ་རྒོལ་ལ་ཞི་
 བའི་ངོ་རྒོལ་དང་། འག་པོའི་ངོ་རྒོལ་དབྱེ་བ་བྱེ་ནས་ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་ལ་ཞི་བས་
 འདུལ་ཐབས་གནང་བ་མ་གཏོགས་དྲག་པོས་བཅན་གཞོན་བྱེད་པའི་སྲོལ་མེད་
 བྱའང་། བོད་ཏུ་ཞི་དྲག་གང་ཡིན་དབྱེ་བ་མ་བྱེ་བར་ངོ་རྒོལ་གང་བྱས་དྲག་པོས་
 མནར་གཅོད་གཏོང་རྒྱུ་བྱས་པའི་གོམས་གཤེས་ངན་པ་དེ་སྤྲར་ཡང་མཛེམས་
 མེད་ཏུ་བཏོན་པར་བརྟེན། འཛམ་གླིང་ནང་ཁྲིམས་འགལ་དང་ནག་ཉེས་ཆེ་ཤོས་
 ཆགས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བོད་མིས་ངོ་རྒོལ་མཐའ་དག་ལུས་སྲོག་དང་ཤ་ཁྲག་
 འབེན་ལ་བརྩུགས་ནས་གོམ་པ་སྡོད་གོས་པར་སོང་གིན་ཏུ་ཡ་ང་བའི་གནས་
 རྒྱལ་ཞིག་དང་། བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གི་བདེ་དོན་ཏུ་ལུས་སྲོག་གཏོང་བའི་སྤྱིང་
 སྟོབས་འགྲན་རྒྱ་བལ་བ་དེ་ཡིན། དེར་བརྟེན་འཛམ་གླིང་ནང་ཏུ་མཐུ་ཅུས་དང་
 བྱམས་བཅེ་ཅན་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཁོང་ཚོར་སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱམས་སྦྱོང་གི་སྟོན་ནས་
 རེ་བ་དོན་ལྡན་ཏུ་འགྱུར་བར་རྒྱབ་སྦྱོར་དང་རོགས་རམ་ཡོང་བར་གསོལ་
 འདེབས་ཞུས་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་འདི་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་མང་པོའི་སྟོན་ནས་ལུས་སྲོག་
 གིས་ཅིག་པ་དང་ཤ་ཁྲག་གིས་འདམ་ཞལ་བརྒྱབས་ནས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་

བཞིན་པར་སོང་། སྤར་མ་གྲགས་པའི་དཀའ་དྲུབ་ཅན་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རྩོལ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོད་ལས་བཞུལ་བ་རེད། སྤར་དམར་གཞུང་གསར་འཛུགས་སྐབས་
ནས་བཟུང་དམག་ཐབས་དང་། འཐབ་འཛིང་སྐབས་གོང་གསལ་གྱི་གནད་དོན་
སོགས་ལ་བརྟུན་དེ་བཙོན་འཁུག་དང་དམར་གསོད་ཀྱི་མནར་གཅོད་གཏོང་
སྤངས་ནམས་མཐོང་བ་ལྟ་ཅི་ན་བས་གོ་བ་ཅམ་ལའང་སྤྱིང་གས་དགོས་པའི་ཟུག་
རྩ་སྤྱེ་བ་མ་ཟད། ཁོང་ཆོ་འདས་གོངས་ཟིན་ནའང་ཁོང་ཆོའི་ན་ཆ་ནི་མི་རབས་
ནས་མི་རབས་མ་རྗེས་པར་གནས་ཏེ་ཟུག་གཟེར་མངོན་གྱུར་བ་རྒྱུ་ཆགས་
སུ་སྤོད་ཀྱི་རེད།

དེ་མཚུངས་ ༡༩ ཟླ་བ་ ༤ ཆོས་ ༩ ནས་ཟླ་བ་གཅིག་རིང་རྒྱ་ནག་གི་
ཅིང་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ན་གཞོན་ནམས་ཀྱིས་ལུགས་མཐུན་ཁྲིམས་མཐུན་
ཀྱིས་ཞི་བའི་དོ་རྒྱལ་བྱས་ཏེ། དབུས་གཞུང་ལེགས་བཅས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་དང་དམངས་གཙོ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་རེ་སྒྲུལ་ཁྲུས་པ་རེད། དེ་ལ་མི་མང་
སྤྱི་བྱིངས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡང་ཤུགས་ཆེ་བྱས་འདུག དབུས་གཞུང་ནས་དེ་ལ་
བྱང་བདེན་གྱི་ལན་འདེབས་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། ས་ཁུལ་གྱི་བྲག་དམག་བཏང་
སྟེ་ཤ་བཅ་བས་བཞོལ་དུ་བཏང་ཡང་བྲག་དམག་དེ་ཆོས་རང་ཁོངས་ཀྱི་སྤུ་གྲུ་
གསོད་མ་སོད་པས་ངང་འཐེན་བྱས་པར་བརྟེན། ས་ཁུལ་གཞན་ནས་དམག་
མི་ལུག་འབྲ་བ་ནམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་ལུགས་ཁབ་རྒྱངས་
འཁོར་སོགས་མཆོན་ལྡན་གྱི་རྒྱངས་འཁོར་བཏང་སྟེ་མེ་འཐེན་ལ་ང་བ་མི་བཟད་
པ་བྱས་པ་དང་། བྱིས་པ་མང་སོ་གདོང་བཀག་དུ་ཡོད་པ་ནམས་རྒྱངས་འཁོར་
ཀྱིས་བརྗེས་ནས་བསད་པ་སོགས་འཛམ་གླིང་ནང་ཁྲིམས་འགལ་སྤར་མ་བྱུང་

བ་ཞིག་བྱས་པ་རེད། དེ་དག་གཞུགས་མཐོང་རྒྱུ་འཕྲིན་ནང་སྟོན་དུས་མི་ཆང་
མ་དངངས་ཤིང་རེངས་པ་དང་མིག་རྩིས་གདོང་གང་ནས་སྟོན་དགོས་བྱུང་བ་
དང་། ཉིན་ཤིང་རིང་ཟས་བཅུད་གཉིད་བྲལ་གྱི་སྤྱི་དཔེ་དང་ལུས་པ་རེད། ཁོ་
ཆོར་ནག་ཉེས་བགྲངས་ལས་ལ་གཞུང་གི་བཀའ་ཅིས་མ་བྱུང་ཟེར་བ་ཅན་ལས་རྒྱ་
མཚན་གང་ཡང་ཤོད་རྒྱུ་མེད་པ་རེད།

འཛམ་གླིང་ནང་དུ་མི་བསད་པའི་གྲངས་ཆད་མཐོ་ཤོས་གསུམ་བྱུང་
ཟིན་པ་ལྟར་ཉིང་ཞའོ་མིན་ཨང་བཞི་པ་ཡིན་གྱི་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོང་
ཆོར་རྒྱུ་སྟོར་ཡོད་པའི་དོགས་ཅན་དཔོན་རིགས་དང་ལས་མི་མང་པོ་འཛིན་
བཟུང་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་དམར་གྱི་ཆབ་སྲིད་དེ་
འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ནས་རང་འབྲུད་དུ་སློང་བ་དང་། ནག་ཉེས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཆགས་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་
རྒྱ་རིགས་ཐམས་ཅད་ལའང་སྤྱིང་ལ་ན་ཆ་ཐོག་ཡོད། རྒྱས་པ་ནི་འཛམ་གླིང་
ཡོངས་གྲགས་ལྟར་རེད།

དཔེར་མཆོད་ན། ནང་མིའི་གཙོ་པོ་པ་རྒན་ཞིག་གིས་རང་གི་ནང་མི་སྤུ་
གྲུ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དམར་བསད་བཅུང་སྟེ་སྤུ་ལེན་ནས་བསྐྱེད་ན། བྱིས་
མཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་ལྟ་རྒྱུ་ལ་ག་རེ་ཡོང་གི་རེད་དམ། དེ་ལ་མིས་ག་རེ་
ཟེར་གྱི་རེད། དེ་དང་འགྲོགས་འདྲིས་བྱེད་མཁན་སུ་ཡོང་གི་ཡོད་དམ། མཐོང་
རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་པས་བོད་མིར་མི་སྟོན་ལས་འདས་པའི་སྤུ་གསུང་ཆོད་མེད་
བཅུང་བའི་ཟུག་གཞེར་དག་པོ་བརྒྱགས་མེད་ནའང་རེ་ཞིག་ངས་གསོ་ཐེབས་པ་
ལྟ་བུར་མཛོད་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་རེད་ལ། བོད་མིས་སྤར་གང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་

བདེན་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དཔང་རྟགས་གསལ་ཤོས་དེ་བྱང་བ་རེད།

དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་པོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཞི་བའི་མི་མང་ཡོངས་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་དང་མཐུན་སྐྱོར་ཇ་དག་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་འཇམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ཀྱི་
མཐོང་ཚུལ་བྱང་ཡོད།

ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ནོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཞུང་ས་རྟགས་ལུལ་བ་དང་
འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མཐོང་ཕྱོགས།

༡༩༩༩ ཟླ་བ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ཡགོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོར་ཡུ་
རོབ་ནོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཞུང་ས་རྟགས་སྟུན་གྲགས་ཅན་དེ་འབྲུལ་རྒྱུའི་འོས་ཐོན་
བྱུང་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བསྐྲགས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་གནང་བས་དགའ་
ཆོར་དབག་མེད་ཐོབ་པ་རེད། འོས་གཞི་དེའི་ནང་ཁྱ་ཏུ་སྤེལ་སྲིད་འཛིན་རྟོག་
བ་ཅོབ་དང་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ཟུར་བ་རི་རྩན་སོགས་ཞི་བདེའི་ལས་འགུལ་
ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་སྟུན་གྲགས་དང་བཅི་མཐོང་ས་ཆེ་བ་ཉེར་ལྷ་སྐོར་ཡོད་
པའི་ནང་ནས་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་རེད། གསལ་བསྐྲགས་དེ་གནང་མ་ཐག་འཛམ་
གླིང་གེས་ལྷན་མི་མང་ཆང་མས་སྒོ་བྱར་གཉིད་སད་པ་ལྟ་བུའི་དོ་སྤངས་གསར་
བ་དང་ཆོར་བ་གསར་བ་གཉིས་རྟེན་ཡོད།

དང་པོ། ཡརྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་ནང་ནས་རྗེས་ལུས་
ཐེབས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱེད་པའི་ནང་ནས་འཆར་ལོངས་བྱུང་ཞིང་། དེར་དུས་
དང་མཐུན་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་སྒོ་བ་བྲལ་ཡང་འགྲིམས་མ་སྐྱོང་བ་དང་།
དགའ་གངས་བཙུ་བྲག་ནས་སྲིད་དོན་གྱི་རྟོག་བྲལ་ང་དགོས་པའི་རྩ་བ་ནང་
ཞུགས་དགོས་པ་དང་། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཤོར་ནས་བཙན་བྱོལ་གནས་སྤངས་
ཐབས་སྒྲུ་པོ་ཞིག་ཏུ་བྱར་དགོས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་གནས་སུ་
བཞུགས་ཡོད་ནའང་རྟག་ཏུ་ཞི་འཇུག་གི་དགུས་ཉམས་དང་ལྷན་པ། སྤྱིད་ལམ་

ཆོས་ཀྱིས་དུལ་ཞིང་ཆོས་རིག་དང་མཐུན་ཡོན་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཚད་ལས་
འགོངས་པ་སྤྱད་མཇུག་ཡང་ཞི་བསིལ་གྱི་བདུད་རྩི་རང་ཆས་སུ་འཛུགས་པ།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང་བའི་དཔལ་དུ་ཤར་བ་འདི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོ་སྤངས་སྤར་ནས་ཡོད་ཐོག་ད་ཆ་སྤྱད་ཀྱང་འགོག་རྒྱུ་
མེད་པར་གཞེངས་ཏུགས་འོས་ཐོན་ཐུབ་པ་ནི་མཆོན་མོར་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་
ངོ་མཆར་དང་། འཛམ་གླིང་འདི་ལམ་ཕྱོགས་གསར་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུའི་དོ་
སྤངས་ཉིད་པ་རེད།

གཉིས་པ། ཆོར་བ་ནི་ཞི་བདེའི་གཞེངས་ཏུགས་འདི་ཐོབ་མཁན་མང་པོ་
བྱུང་བེན་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ལ་ཐོབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགའ་སྐྱིད་ཀྱི་
ཆོར་བ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གསར་དུ་ཉིད་པ་དང་། ཞི་བདེའི་བདག་པོ་ལ་ཞི་
བདེའི་གཞེངས་ཏུགས་སུལ་ཐུབ་པ་ཤིན་ཏུ་འོས་པར་མཐོང་སྟེ། དགའ་སྐྱིད་ཀྱི་
ཆོར་བ་འཛམ་གླིང་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོའི་འགལ་ལྷ་ལེ་ཅིང་གཞུང་
གི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཆོ་ནི་འུག་པས་ཉི་མ་ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་དོར་གྱི་མིག་ལྗོངས་
ནས། སྤྱིང་ལ་ལྟགས་བསྐྱེད་པ་བཅུགས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་དོག་གི་མེ་ལྷེ་འབར་ཏེ་
སེམས་ནས་གང་བྱུང་དང་ཁ་ནས་གང་ཐོན་འཛམ་གླིང་མེད་དུ་བཏོན་ཏེ་སྤྱི་ཅོར་
ཚད་མེད་བསྐྱེད་ཀྱང་རང་སྦྱོར་རང་གིས་བཏོན་པ་ཅམ་ལས་ཉན་འཛིག་བྱེད་
མཁན་སུ་ཡང་མ་བྱུང་བ་རེད།

དེ་མཆུངས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་ཁ་གཏིང་གཉིས་མེད་
ཀྱི་བྱམས་བརྩེས་བསྐྱེད་པ་ནས་གསུང་བཤད་གང་དང་གང་གནང་ཡང་། ཁོ་
ཆོར་སྤོངས་དུག་ཏུ་སོང་ནས་ནད་ལོག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་སྒྲོ་བྱོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་

གིས་ར་འཕྲོད་བྱུང་སྟེ་ཁོ་ཚོར་འཕྲ་སྟོན་གྱི་གཞི་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུར་པ་རེད།

བོད་རིགས་ནམས་སྤར་ཡང་ཡ་རྒྱལ་དབང་དོན་གྱི་བདག་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་འཚོ་ནས་ཡོད་པ་ལ། ད་ཆ་དེ་བས་ཀྱང་རང་སྲོག་གི་རྒྱལ་ཁ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་འཛམ་གླིང་ནང་ནས་གསལ་བྱུང་བ་དེས་བརྗོད་མི་ཤེས་པའི་དགའ་ཚོར་གསར་པ་རྙེད་ཡོད།

འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་ལྟ་ཚུལ་ལ་བོད་རིགས་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་གོང་དུ་བཀྲུ་འོས་པ་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་བདེན་དོན་དང་། རང་དབང་མཐའ་དག་གི་འགན་སྲུང་དང་། དབྱང་འདེགས་གང་དགོས་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པར་གཟིགས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་མི་མང་ཡོངས་ནས་ཀྱང་གཞེངས་རྟགས་འདྲིའི་ཐད་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཆོད་ལ་བརྟེན། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་མི་མང་གི་ཞི་བདེ་ནི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཉག་ཅིག་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད།

ལོ་དེའི་སྟེ་ཆེ་ ༡༩ ཚེས་ ༡༠ འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་བླ་གསལ་ཉིན་མོ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་གཞེངས་རྟགས་དངོས་གཞི་དེ་ལུལ་བ་རེད། ལྷ་བས་དེའི་མཛད་སྟོན་ཡང་སྤར་བྱུང་མ་སྟེང་བའི་བྲ་རྒྱས་དང་སྟེ་མགོན་མང་བ་སོགས་གཟི་བརྗིད་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་བྱུང་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་གཞུགས་མཐོང་རྒྱུ་འཕྲིན་གར་བྱུང་སར་མི་མང་ཆེ་སྤྱེ་ཆང་མས་དགའ་དད་སྟོ་གསུམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་འབེལ་བ་ཞིན་གཟིགས་ཏེ་དགའ་སྟོན་ཚུགས་ཡོད་པ་རེད། བྱུང་པར་བོད་ཀྱི་བཅན་སྟོལ་བའི་ས་ཁུལ་གང་སར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དགའ་སྟོན་སྤར་མ་བྲགས་པ་ཞིག་ས་ཁུལ་སོ་སོར་དང་བླངས་ཀྱིས་བྱས་པ་རེད། ལྷ་བས་

དེར་བལ་ལུལ་ས་ཁུལ་ནས་བོད་རིགས་ཚོས་མ་བསྐྱལ་དང་སྒངས་ཀྱིས་ཞལ་
འདེབས་ལུལ་བ་བསྒྲེམས་རྒྱ་གར་སྒོར་མོ་འབུམ་བྲལ་ཅུ་བྱུང་ཡོད་པར་གྲགས།

ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ཉོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཞེངས་རྟགས་

འབུལ་བའི་རྒྱ་མཆོན།

ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ཉོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཞེངས་རྟགས་འབུལ་དགོས་
བའི་རྒྱ་མཆོན་སྟོང་བསྐྱལ། འགོ་བ་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་མིའི་རིགས་
རྣམས། མདོར་ན་སོ་སོའི་རང་དབང་དང་། རིག་ཐང་། ཞི་བདེའི་གནད་དོན་
མཐའ་དག་ཐུན་བའི་ཁྱད་བྱར་ཚུད་ནས་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤར་ཡང་ཉིན་མའི་སྤང་
བ་ལྟར་གསལ་བར་བྱ་བའི་གསུང་ཚིམ་ལྟ་རྒྱུ་སྤེལ་བ་རྣམས་ལས། འདྲམ་
སྤང་ཆེ་དགུ་མཐའ་དག་སེམས་འགྲུལ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཏེ་སྤྱིར་རྒྱབ་དང་ཐོལ་
སྤྱིར་གྱི་སྤྱི་དབུ་ཉམས་དམས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་ཞི་བདེ་དང་བྱང་བདེན་
གྱི་སྤྱི་དབུ་རྣམས་རྒྱ་མཆོའི་རྩ་རྒྱལ་ས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་རྩེར་ཐོན་པ་ལས་
ཞི་བདེའི་གཞེངས་རྟགས་འདི་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་དཔེ་མེད་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་
བཅས་ཏེ་ལུལ་བ་རེད་ལ། ལུལ་ནས་ཀྱང་སྤར་གྱི་གསུང་བཤད་མཛུགས་སྟོན་
གྱི་ཚུལ་དུ། སྤར་ཡང་ཞི་བདེའི་སྤྱི་དབུ་སྤྱིར་སྤངས་ལས་བཅུམས་ཏེ་དབྱིས་
ཕྱིན་པའི་གསུང་ཚིམ་རྒྱ་ཁྱབ་དུ་སྤེལ་བ་འདི་སྤར་བས་ཀྱང་སེམས་གྱི་མགྲ་
བ་སྤྲུག་དུ་བསྐྱེད་དེ། ཡིད་གྱི་བརྟན་པ་ཡོངས་སུ་འཕྲོགས་པས་རྒྱ་དམར་
དང་དེའི་འདབས་འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ། དེ་མིན་དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཞི་བའི་ལམ་ནས་དམངས་གཙོར་བསྐྱར་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་

མཐུག་སྒྲིལ་བ་དང་།

རྒྱལ་པོ་མཆོན་ཆ་ཟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་དུ་མཆོན་ཆ་ཡི་ཞུག་དགོས་
 རྒྱལ་པོ་དང་ཡུལ་པོ་སྒྲིལ་བ་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་
 ཞི་ལམ་ནས་མཛེས་མཐུན་རྒྱལ་པོ་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་
 བ་སོགས་། གང་ཅིའི་ཐད་ནས་འཛེམ་སྒྲིང་གསར་བའི་ལམ་བཟང་ཡང་དག་
 བའི་ངོ་བོར་མཐུན་མཆོངས་བརྒྱབས་བ་དང་རྒྱལ་པོ་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་
 མཆོག་གི་མཛེས་རྒྱལ་པོ་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་
 ར་འཛོད་པས་། ཡོང་ས་མཆོག་འཛེམ་སྒྲིང་ཞི་བདེའི་དབྱུང་དང་སྒྲིབ་དཔོན་
 སོགས་སུ་མཐུན་དབྱུངས་གཅིག་ཡུལ་གྱིས་བཀྱར་ཏེ། འཛེམ་སྒྲིང་ཆོས་སྲིད་
 ཡོངས་ཀྱི་ཡུལ་པོ་མཐོན་ཆེན་པོ་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་ཡི་ཞུག་ཆ་
 ཞེ་སྒྲིབ་དབྱུང་མཐུན་དག་རེ་བ་དོན་ཐུན་དུ་སྒྲིབ་ནས་ཡོད་བ་འདི་ལྟར་ལགས་སོ། །

དམར་པོའི་ལུགས་བཟང་དུ་བསྒྲགས་པའི་བཅས་སྐྱར་སྐྱོར།

༡༩༥༩ ལོར་བོད་ཀྱི་བརྟན་གཡོ་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་བ་རྒྱ་དམར་ཁོ་
 བས་འཕྲོགས་ཟེན་བ་དང་། འཛེམ་དམག་གྲང་ཉུང་ཤས་ལས་མ་ལྷག་བ་དང་། དེ་
 ཡང་གྲོང་སྤེ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པར་རི་རྒྱང་སོགས་སུ་ཡིབས་བཟུང་དགོས་
 བ་སོགས་ལ་བརྟེན། བཅས་སྐྱར་དང་འཐབ་འཛིང་གི་བཅོན་ལུགས་འཛེམས་
 མེད་དུ་བྱས་བ་རེད།

༡༩༦༠ ཐམ་པའི་ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་གྲོང་གསེབ་ཁ་ཐོར་རྒྱལ་པོ་
 བསྐྱུ་བྱུབ་ཀྱིས་གྲོང་ཆོ་ཆེ་སར་མཉམ་ལས་ཀྱི་རུ་ཁག་དངོས་སུ་བཅུགས་ཏེ།

ཁང་པ་ཆེ་རིགས་རྣམས་སུ་ར་ལུག་གི་ཁྱུ་ཆོགས་ལྟ་བུའི་སྤྱིག་འཇུགས་བཅོས་
འདུག དེ་ནི་སྤར་ལུ་རུ་སུའི་ཁོང་གསེབ་ཁག་རྒྱལ་དེ་འབྲ་བའི་མཉམ་ལས་
བཅུགས་ཏེ་ཕྱིའི་ལྷགས་རི་གཅིག་གི་ནང་དུ་བྱིམ་ཆང་བརྒྱ་སྟོར་བཅུག་འདུག་
ཀྱང་། ཁུངས་མ་འཁྱོལ་བས་ཕྱིས་སུ་སྤྱིགས་འཇུགས་དེ་བཞིགས་འདུག འོན་
ཀྱང་མཉམ་ལས་ཀྱི་ངལ་ཚོལ་དག་པོ་བཀྱིས་པའི་བྱུ་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་
དེར་དུས་སུ་འང་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་ཡོད།

པོད་ནང་དུ་མཉམ་ལས་རུ་ཁག་གི་འོག་མི་མང་རྣམས་དཀའ་དུབ་ཆད་
མེད་པ་ཐུངས་ཏེ། ལུ་གེ་དང་ངལ་དུབ་འཐབ་འཛིང་སོགས་ཀྱིས་མི་མང་པོན་
ཆེའི་སྒྲ་སོག་དང་ཁྲག་གི་འགོ་སོང་བཏང་ཡོད་ནའང་། དེའི་བྱུ་འབྲས་བརྒྱ་ཆ་
བཅུ་ཅམ་ལས་མེད་པ་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དམངས་རྣམས་ནང་གསེས་བགོས་
ཏེ་མངའ་བདག་གི་གྲལ་རིམ། མངའ་ཆབ་ཀྱི་གྲལ་རིམ། འབྱོར་ལྡན་གྱི་གྲལ་རིམ།
ལོག་སྟོན་པའི་གྲལ་རིམ། དབུལ་པོངས་གྲལ་རིམ། རྩར་བཙོན་ཅན་སོགས་སུ་
ལུག་གི་བལ་བསེད་པ་ལྟ་བུར་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱིས། གྲལ་རིམ་སྤྲ་མ་བཞི་ལ་འཐབ་
འཛིང་གི་ལས་འགྲལ་ཚུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ནི་ཤོད་མཁན་གྱིས་བཤད་
པོད་ཀྱང་ཉན་མཁན་གྱིས་ཉན་མི་པོད་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱ་བྱུང་བ་ཡོད་ནའང་།
མན་གྱི་ལུང་པའི་ཕྱོགས་སུ་ར་སྟོན་འཕེར་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་ཁ་མ་རྟེན་
པས་སྤྱིར་བཏང་བྱུན་མོང་བ་མདོར་ཅམ་བཀོད་ན།

དེ་ལྟ་བུའི་འཐབ་འཛིང་ནི་དེད་ཆའི་ལུང་པར་ ༡༩༥༩ ལོ་ཅམ་ནས་འགོ་
བརྩམས་ཏེ་ངར་ལྷགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ཡོད་ལུས་ཁར། ༡༩༩༠ ལོར་སྤྱིན་ལུང་
སྤྱན་ཤེ་ཞེས་པའི་ལས་འགྲལ་བཅུགས་འདུག

བོད་སྐད་དུ་རྒྱུང་བཅོག་པ་བྲི་མ་བཅོག་པ་རྣམས་ནང་ནས་ཕྱིར་འབྲུང་
རྒྱུའི་ལས་འགུལ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་འཕྱོར་ལྷན་སྤྱུ་གྲུ་དང་། དཔོན་རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་གྲུ་
ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྤྱུ་གྲུ་རང་ཉིད་བྱིས་ཆང་དབུལ་པོའི་གས་ཡིན་ནའང་སྤྱུ་གྲུ་
རིག་པ་ཅན་དང་། རིགས་བཟང་གི་མ་རྒྱུད་ཅི་ཡོད་འདྲིན་བཟུང་གིས་འཐབ་
འདྲིང་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པ་བཏང་འདུག།

༡༩༤༥ ལོ་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྒྱུད་ལས་འགུལ་ཚུགས་ཏེ་
ལེགས་གནས་ཀྱན་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེའི་ནང་ཆོན་ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་ཅ་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་ཚུགས་ཏེ། ལྷ་སྤྱུ་ཉེན་གསུང་སྒྲོས་
ཅི་ཐ་ན་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་མིང་རྟིང་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་མེད་པར་བཟོས་ནས། རྒྱ་
མིང་འབའ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་དམར་པོའི་ལྷ་གྲུབ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་གསར་པ་
ལ་སྟག་བཏགས་ནས་དེ་བཞིན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། ཅི་སྟེ་མ་བྲས་ཆེ་འཐབ་
འདྲིང་ཆད་མེད་གཏོང་བ་མ་ཟད། ཤེས་རིག་རྟིང་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
སྤྱང་གཏམ་དང་ལོ་རྒྱུས། གཏམ་དཔེ། ཡིག་གཟུགས་སོགས་ཐ་ན་ཁོ་ཆོས་
བཟོས་པའི་སྒོ་བ་དེ་བཞིན་ཀྱང་ཅ་མེད་བཏང་ནས་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་སྤྱོད་མོལ་
ཅམ་ཡང་མི་ཆོག་པ་བཟོས་འདུག།

དེའི་མཐུག་སྒོན་དུ་རྒྱ་ནག་ནས་རང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅོ་བརྒྱད་
བར་ཀྱི་སྒོ་བ་གྲུ་བཞིན་མང་ཆད་བརྒྱུད་སྤྱོད་གསེབ་ཁག་ཏུ་ས་གནས་
ཀྱི་སྤྱུ་གྲུ་དང་མཉམ་སྒྲེལ་གྱིས་རྟིང་པའི་རིགས་གང་ན་ཅི་ཡོད་དང་། དེའི་རྣམ་
པ་ཐོན་པ་ཚུན་ཆད་གཏོང་བཞིན་དང་འབྲེལ་སྤྱུ་གས་ཀྱི་གྲོན་ཆས་དང་།
ཐ་སྟངས། རྒྱུད་སྟངས། ལས་ལུགས། ཐ་ན་རྟིང་ལུགས་ཀྱི་ཐབ་ཆས། རྩ་མ།

ཁོག་ཕྱིར། སྤེར་མ་དང་སྒྲིགས། ལྷམ་ཆས་ཚུན་ཡང་མཐོང་ཐོས་མེད་པ་བཟོ་
བཅུག་འདུག།

༡༩༤༧ ལོར་བྱིས་ལས་སྤྱིད་ཀྱི་མདེུ་ཞེས་པ་ལས་བྱེད་པ་གཙང་
བཤེར་གྱི་ལས་འགྲུལ་བཅུགས་ཏེ། རྒྱ་རིགས་ནི་ལོག་སྤྱིད་པའི་ལས་བྱེད་དང་།
ཐོད་རིགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ནི་ལས་དོན་འཛོལ་མིན་དང་ནག་ཉེས་ཡོད་མེད་ལ་མ་
ལྟོས་པར་མིང་འདོགས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བསྟུང་དེ། དང་པོ་ནས་ཁོ་ཆོའི་ལས་དོན་
ལ་ཞུགས་ཏེ་ལས་བྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱང་འཐབ་འཛིང་ཆོད་མེད་བཏང་
བ་སོགས་ཀྱིས་མི་མང་ཆད་མེད་སོག་ཐོག་བཏང་འདུག།

གནས་ཚུལ་འདི་དག་གི་རྒྱན་པས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སློ་སྤྱོད་བྱང་གསུམ་
བསྟན་ནས་ཡོད་པའི་རྒྱ་རིགས་དང་ཐོད་རིགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དམའ་རིམ་དང་
འབྲིང་རིམ་མཐའ་དག་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་ཁ་གཏིང་མི་མཚུངས་པའི་
ལས་དོན་ཤི་སྟག་བྱས་པས། གཞུང་འབངས་གཉིས་ཐད་ལ་རྒྱུད་ཆག་སློ་ཡུལ་
དུ་མ་ཤོང་བ་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་མཐའ། མའོ་ཅི་ཏུང་ཡང་རྒྱུ་
ལ་སྤྱིད་དོན་གྱི་ཆེར་མ་བྱུག་སྟེ་རང་བཞིན་སྟོད་ཐབས་མེད་པའི་རྒྱན་ངན་འོག་
འཛིག་ཏེན་བྱི་མར་སོང་བ་རེད།

ཐུ་གའི་འོག་གི་ཁྲལ་བསྟུ།

དེ་རྗེས་ཏིང་ཞའོ་མིང་གིས་སྤྱིད་བྱས་སྟུག་གཏིང་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཆགས་
ཏེ། ༡༩༤༩ ལོ་ནས་མི་མང་གིས་གཞུང་འཛོལ་མི་ཆོག་པར་དམག་མིའི་ལག་པར་
ཅིས་སྤྱད་དེ་དམག་མིས་གཞུང་འཛོལ་བྱེད་དུ་བཅུག་འདུག ཡུལ་མི་རང་ལོ་བཅུ་

གསུམ་ནས་བཙུན་བར་གྱི་གཞོན་སྤྲེལ་ཡོངས་རྫོགས་ཡུལ་དམག་གི་སྤྲིག་
འཇུགས་ནང་བཙན་བརྒྱུ་བྱས། དམག་སྤྱོད་ལྷགས་ཆེ་དང་འབྲེལ་དམག་སྐར་
ཁག་དང་། རྒྱ་རིགས་གྱི་གཞིས་ཆགས་ཁག་སོ་སོའི་གཡོག་ལས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་
བཀོལ་འདེད་ཇོ་བྱས་འདུག།

༡༩༧༠ ལོར་སྐར་མཉམ་བཞུག་བྱས་པའི་མི་མང་ཆོགས་ལས་དོན་
 མཉམ་ལས་སྐར་བཞིན་ལ། སྤྱད་གནས་བྱིམ་ཆང་སོ་སོར་བཞག་སྟེ་བྱིམ་ཆང་
 རེ་ལ་བ་ལྷགས་རེ་དང་། ཆལ་ཞིང་ཆུང་དུ་རེ། བག་བ་དང་ར་ལྷག་ཁག་བགོས་
 བྱས་ནས་གསོ་ཆགས་ཆོག་པ་བཟོས། བ་ལྷགས་མེད་མཁན་ཆོར་སྐར་ཁ་སྤྱང་
 ལོ་རེ་སྤྱད་ནས་བདག་དབང་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཁྱ་བ་རེ་རེ་བ་ལྷགས་རེ་ལ་མར་
 རྒྱ་མ་ཉི་ཤུ་ཙུང་མཐར་བྱས་ནས་རྒྱ་མ་གཉིས་རེ་རང་བདག་དང་དེ་འཕྲོས་
 རི་ཡོད་གཞུང་བཞེས། བག་བ་གཅིག་བསད་ན་བྱེད་ཀ་རེ་ཁྲལ་བཟོས་ཏེ་མག་
 བ་གང་བསད་ཀྱང་དེའི་བྱེད་ཀ་རེ་དང་ཁྲལ་སྒྲོར་གསུམ་རེ་གཞུང་དུ་འབྱལ་
 དགོས། བྱ་དེ་གཅིག་བསད་ན་ཁྲལ་སྒྲོར་གསུམ་རེ་དང་། ར་བརྒྱ་ལ་ཅིས་ཏེ་ར་
 སྤྱ་རྒྱ་མ་བདུན་ཅུ་དང་། ར་སྤྱགས་བཙོ་སྤྱ་རེ། ལྷག་བརྒྱ་ལ་ཅིས་བས་བལ་རྒྱ་
 མ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ལྷག་སྤྱགས་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ། མཛོ་གཡལ་སོགས་གནག་ལྷགས་
 བརྒྱ་ཡོད་པར་ཅིས་ཏེ། བགས་བ་བརྒྱད་རེ་ཁྲལ་སྒྲོད་དགོས། མཉམ་ལས་ཀྱི་བ་
 ལྷགས་ཡིན་ན་ལོ་རེར་མར་ཁྲལ་བརྒྱ་ཆ་བཞི་བཅུ་རེ་དང་། ཤ་ཁྲལ་ཤ་ཁོག་ཆ་
 ཆང་སྤྱ་རེ་འབྱལ་དགོས།

སོན་ཁལ་ཕྱེད་གཉིས་འཕྲོ་ས་ལ་འབྲུ་ཁལ་ཁལ་བཞི་རེ་ཅིས་བས་སོན་
ཁལ་མང་ཅུང་ལ་གཞིགས་བས་ཁལ་དང་། སོན་ཁལ་སྐྱམ་བརྒྱ་འཕྲོན་འབྲུ་སྐྱལ་

ཁལ་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གཞུང་བཞེས་དང་། ཁམ་སྤྱོད་མང་སར་ཁམ་བུའི་ཆོག་
གུ་རྒྱ་མ་བརྒྱ་ནས་མ་ཆད་པ་འབྲུལ་དགོས་ཐོག་ལྷག་ཡོད་ཇི་དགོས་སྤྱོད་དགོས་
པ་དང་། མོ་མ་ར་ཅ་རྒྱ་མ་སུམ་བརྒྱ། མོག་རོ་སྐམ་པོ་རྒྱ་མ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་དང་།
གཡའ་གྲོ་བན་མོག་རྒྱ་མ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ། དབྱར་ཅ་དགུན་འབྲུ་རྒྱ་མ་ལྔ་བརྒྱ་
རེ། སྤྱ་ཅི་རྒྱ་མ་གསུམ་རེ་ཆད་མེད་འབྲུལ་དགོས་ལ་དེའི་རིན་འབབ་བརྒྱ་ཆ་
གསུམ་རེ་ཅམ་ཞིག་ཕྱིར་སློག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག

གཞན་ཡང་ས་ཁལ་དང་། ཤིང་ཁལ་སོགས་ཁལ་རིགས་ཤིན་ཏུ་ལྷི་
བས་འབྲུལ་མ་སྐབ་པར་འཐབ་འཛིང་བཟེད་པ་དང་། ཉེས་ཆད་ཆེ་བ་སོགས་
ཀྱི་རྒྱན་པས་སློ་ཁོག་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོགས་རྙིང་པ་སྤྱོ་པོ་ཡིན་
ཡང་། སྤྱ་གོ་དང་སྟོགས་ཤི་ཐེབས་ནས་ཤི་བ་མེད། རང་སྟེ་བཅད་ནས་ཤི་བ་
མེད། རང་ཤི་བརྒྱབས་པ་མེད། མི་མང་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་པ་དང་། སྤྱ་རྩ་ཟས་
ནས་སྤྱོད་དགོས་པའི་དུས་ཤར་མེད་ཅེས་འཛེམས་པ་མེད་པར་དངོས་སུ་གཤོང་
བཤད་རྒྱག་མཁན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་འདུག

ཡང་སྤྱི་ཆོགས་རྙིང་པ་སྤྱག་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་མ་ཤི་གསོན་སྤྱས་བྱས་
པ། གསོན་པོ་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བ། སྤྱལ་པ་གཤམ་ནས་ཐལ་ཆོན་སྤྱགས་
པ། ཤ་སེན་མོའི་བར་ན་སྤྱག་གཟེར་གདབ་པ། སྤྱ་གྱུར་པ་མ་གསོད་དུ་བཅུག་པ་
དང་། འཐབ་འཛིང་གཏོང་དུ་བཅུག་པ་སོགས་ནི་ང་ཆོའི་མི་རབས་ནང་དུ་བྱུང་
མ་སྤྱོད་བ་མ་ཟད་གོ་ཐོས་ཅམ་ཡང་མ་སྤྱོད་ཞེས་སྟོག་ལབ་ཅམ་མ་ཟད། མངོན་
སུམ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་གཤོང་བཤད་བྱེད་མཁན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་འདུག དེ་
དག་དཔེ་མཆོན་ཅམ་འདིར་བཞོད་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་གཞུང་ལ་སྤྱོན་

བརྗོད་དངོས་སུ་ལྷ་ཅི་གློག་ཏུ་བྱུང་ཙམ་ཐོན་ཡང་འཐབ་འཛིང་བྲག་ས་ཆེ་གཏོང་
བའི་སྐབས་རེད།

དཔག་པོའི་བཅོས་སྐྱར་འོག་གི་བོད་མིའི་སྤྱོད་བཅུད།

༡༩༥༡ ལོར་དབུས་གཞུང་ནས་ཞིང་ལས་ཏེ་གཤེན་ཞེས་པ། ཞིང་ལས་
ཀྱི་སློབ་སྦྱང་གསར་བ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་བཅུགས་ཏེ། སྤར་རི་སྐྱུང་ཐམས་
ཅད་ཞིང་ཁ་བཅོས་ཏེ་པན་ཐོགས་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཡང་བསྐྱར་འཁོད་
སྟོམས་བཅོས་བ་དང་། ས་ཞིང་རྫིང་བ་ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ས་གསར་བ་
སྐྱབས་ཏེ་ལུང་མེད་ས་རྗེན་འབའ་ཞིག་བཅོས་བ་སོགས། ཞིང་ལས་ཀྱི་ཉམས་
སྤྱོད་གཏན་ནས་མེད་པར། དབང་ཤེད་བཅོན་འདེད་ཀྱིས་ངལ་རྩལ་འཕར་མ་
ལས་ཐོན་སྐྱེད་སྤར་བས་ཀྱང་སྐྱོ་རུ་སོང་སྟེ། ལུ་གཤེན་ཐོག་ནས་ཆུ་ལྷག་གི་དཀའ་
དུབ་འོག་སྟོགས་ཤི་ཐེབས་བ་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག།

༡༩༥༢ ལོར་གསལ་བསྐྱབས་ནང་གསལ། རྩོང་སྡེ་སོ་སོའི་ནང་དང་ཉེ་
འཁོར་ལས་གཞན་པའི་རི་སྐྱུང་ཐམས་ཅད་གྲང་ཡོ་ལི་ཞེས་བ་ཐམས་ཅད་གཞུང་
གི་ཡིན་ཟེར་ཏེ། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པར་སུས་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོག་བ་དང་། མི་
མང་ནས་ཤིང་གདུང་མ་གཅིག་ལ་སྲིད་དུ་སྒྲིེ་གི་དགུ་དང་། ཞེང་ལ་ཨི་ཅི་བཅུ་
གཅིག་ཡོད་ན་རིན་འབབ་རྒྱ་སྒོར་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་ཐོབ་བ་སོགས་གང་ལྟར་
ཤིང་ཆེ་རྒྱུང་གང་ཡིན་ཡང་རིན་བ་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། ཐ་ན་རྗོད་དང་རྩ་མ་བཅོ་བྱེད་
ཀྱི་རྩ་ས་ལེན་བ་རྩུན་ཆད་ལའང་རིན་བ་སྤྱོད་དགོས། ཤིང་ནགས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་
ར་ལུག་རྩུན་ཡང་གཏང་མི་ཆོག་པ། གཞུང་སྒྲེར་གྱི་ས་ཁོངས་གང་ལའང་ཁང་

པ་གསར་རྒྱག་མི་ཆོག་པ་དང་། ཅི་སྟེ་སྟོན་གསེང་རིམ་པར་ཞུས་ཏེ་ཆོག་མཆན་
ཐོབ་ན་ཡང་རྒྱ་ཁང་ལས་ཐོད་ཁང་གཏན་ནས་བརྒྱབ་མི་ཆོག་པ་དང་། རྒྱ་ཁང་
བརྒྱབ་ནའང་ས་རིན་གྱ་བཞི་རྩ་རིེ་ལ་རྒྱ་སྒོར་བརྒྱད་ཅུ་རེ་སྤྲད་དགོས་འདུག
འདི་ཡང་ཁྱོད་གསེབ་ཁག་ཏུ་ཡིན་གྱི་ཁྱོམ་ར་དང་ལས་ཁུངས་མང་ས།

ཁྱོད་ཁྱིར་ཁག་ཏུ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་ཁང་པ་བརྒྱབ་ཆོག་ཀྱང་ཐོད་རིགས་ཀྱིས་ཁང་
པ་གཏན་ནས་བརྒྱབ་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད། སྤྱ་རབས་ནས་དེར་གནས་འཁོད་གྱི་
ཐོད་རིགས་ཁག་ཀྱང་ཁྱོད་གསེབ་དང་ཁྱོད་ཁྱིར་བརྒྱལ་ཏེ་ཐག་རིང་རིེ་འདབས་
སོགས་སྤྱ་གནས་སྤྱི་ཤེད་དུ་བཅུག་པ་སོགས་ཀྱིས། ས་སྤྱེས་དོ་སྤྱེས་གྱི་མི་
མང་ལ་ས་བབ་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྩ་མེད་དུ་བཏང་བ་རེད།

དེ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་མིང་ཁྱིས་དཔོར་འབྲེན་བྱ་བ་དེ་གང་ན་ཡོད་པའི་
ཤིང་ནགས་ཐམས་ཅད་དགོས་མཁོ་ལ་མ་སྟོས་པར་ལྷག་གི་སྤྱ་བྲེགས་པ་ལྟར་
རྩ་བ་ནས་བཅད་འདུག དཔེར་ན། འཛོལ་ནས་ཀོང་རའི་བར་འཁོར་ལམ་མལ་
ལེ་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་པ་དེར་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་གཏུམས་ནས་འགྲོ་བ་སྤྱོད་དཀའ་བ་
ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའི་གཡས་གཡོན་ནས་མལ་ལེ་དུག་རེའི་ཚུན་ཤིང་སྤོང་གཅིག་
ཀྱང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་བཟོས་འདུག

དེ་བཞིན་ནགས་ཆལ་སྤྱག་པོ་གཞན་དུའང་འཁོར་ལམ་ཁག་མང་
གསར་བཟོས་ཀྱིས་ཤིང་ནགས་རྣམས་བཅད་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་དཔོར་བཞིན་པ་
དེར་དུས་ཀྱང་དེའི་ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བྱ་བཏང་ཡོད་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་ནང་
དུ་ཤིང་སྤོང་པལ་ཆེ་བ་ནི་རིང་ཐུང་མི་གྱི་བརྒྱ་ནས་ཉིས་བརྒྱའི་བར་དང་། སྤྱོམ་སྤྱ་
མི་གཉིས་ནས་གསུམ་བཞིའི་འདོམ་འཇལ་དགོས་པ་ཤི་སྟག་ཡོད།

༡༩༥༣ ལོར་རང་སེམས་འགལ་འདྲིལ་སྐྱར་བཅོས་དགོས་པར་གསལ་བསྒྲགས་དང་བཅས་ཉིང་པའི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁོངས་དང་། ཅ་དངོས་ཁུངས་ནས་སྒྲག་ལུས་ཞིབ་བཤེར་གྱིས་ཅ་གཏོར་དང་། དེ་རིགས་ཆ་ཤིས་ཅམ་བླ་གསོ་དང་སྤྱོད་ཡང་མི་ཆོག་པ་བཅོས་འདུག མི་ལམ་ལ་དབང་ཡོད་ན་དེ་རིགས་མི་ལམ་ལ་ཡང་གཏང་མི་ཆོག་པ་བཅོ་རྒྱུ་ཉག་ཅིག་རེད།

༡༩༥༤ ལོར་གྲལ་རིམ་དབྱུང་ཁག་གཅང་བཤེར་གྱི་ལས་འགུལ་བཙུགས་ཏེ། གྲལ་རིམ་པ་སྤར་ནས་འཐབ་འཛིང་བཏང་བྱེད་དང་གཏོར་བཞིན་པའི་ཐོག་དེ་དག་དང་རིགས་རྩས་འདྲེས་པའམ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཚུན་ཆད་བྱར་བྱ་བཏོན་ཏེ་འཐབ་འཛིང་ཆད་མེད་བཏང་འདུག་ལ། འཐབ་འཛིང་དེའི་འོག་ཏུ་སྤར་ཁོ་ཆོས་བཅི་བཀྱར་ཆེ་བའི་དབུལ་ཕོངས་གྲལ་རིམ་པ་དང་། ཁོ་པའི་རྒྱག་ཁྲི་རྣམས་ཀྱི་ཁོད་ནས་ཀྱང་འཐབ་འཛིང་གིས་འཆི་སྐྱོན་ཏ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་འདུག།

༡༩༥༥ ལོར་ཕོ་མོ་ཡོངས་ལ་སྐྱེ་སྐོ་བཀག་འགོག་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཆབས་ཆེ་བྱ་བཏང་ནས། བྱད་མེད་རེ་ལ་སྤུ་གྲུ་གཉིས་རེ་ལས་སྐྱེ་མི་ཆོག་པ་དང་། ཅི་སྟེ་དེ་ལས་མང་བ་སྐྱེས་ན་སྤུ་གྲུ་དེ་ལ་ལོ་རེར་རྒྱ་སྒོར་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རེ་ཁྲལ་འབུལ་དགོས་ཤིང་། སྤུ་གྲུ་དེ་དག་སྤུ་གྲུའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པར་སྟོབ་གྲ་སོགས་སུ་འང་འགོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་པ་བཅོས་འདུག།

གཉིས་སྐྱེས་བྱེད་རྣམས་གཤག་བཅོས་བྱས་པས་ལམ་སྟོངས་མ་བྱུང་བར་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་འཆི་སྐྱོན་བྱུང་བ་དང་། ཉན་གཅོང་ཆགས་པ། སྒྲལ་པ་སྤྱར་བ་དང་བྱས་མོ་གྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལས་རྩལ་མི་འཕེར་བ་ཆེས་མང་པོ་བྱུང་འདུག གཤག་བཅོས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ནས་ཀྱང་བོད་མིའི་ཆེ་སྟོག་ལ་བཅི་

མེད་གྲིས་ལག་ཅིད་བྱས་ཤིང་། དེའི་ངན་འབྲས་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་
འཛེམས་པ་སྟུ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་རེད། ༡༩༧༧ ངང་ ༡༩༧༩ གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་
བུའི་བཅན་ཤུགས་མཐུག་སྐྱོང་བྱས་པ་རེད།

༡༩༧༩ ལོར་མའོ་ཅི་ཏུང་ཤི་ནས་རྩ་གོ་སྤང་དང་དེ་རྗེས་ཉིང་ཞའོ་མིན་
གིས་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་སྐབས་དེར། ཁོ་པས་རྒྱ་ནག་ནང་གི་སྲིད་དོན་མཐའ་
དག་རུལ་སྤངས་སུ་བྱིན་ནས་ངི་ངན་གྲིས་མ་བཟོད་པ་དང་། བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡར་
རྒྱས་ལ་སློན་པ་དང་། རྩ་གོང་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་གྱི་མཛད་
འོད་ལ་འགན་དུ་མ་བཟོད་པ་སོགས་རང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅན་པོའི་སླེ་རགས་དེ་
མི་སྲོད་ཀ་མེད་ཆགས་ནས་ལྷག་གཏོང་གི་སྲིད་བྱས་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་
རེད། དེའི་མཐུ་ལས་མི་མང་ཡོད་དོ་ཅིག་བཅོན་ཁང་ནང་ནས་བཏོན་ཏེ་བྱི་རོལ་
ར་བའི་ནང་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། ཤི་གསོས་ཀྱི་སྒྲན་སྒྲིན་པ་
ལྟ་བུའི་དགའ་ཆོར་བྱུང་འདུག ཁྲལ་བསྐྱེད་རིགས་རྣམས་ནི་སྤར་རྒྱན་ལྟར་རེད།
༡༩༩༣ ལོར་ཤ་ཁྲལ་དང་ས་ཁྲལ་རྣམས་ནི་ལོ་སྤུངས་རིང་ཆག་ཡང་བཏང་འདུག

སྤྱི་སློབ་ཀྱི་འགྲོ་གཟུགས་ཐད་སྤར་བས་དམ་དུ་བཏང་ནས་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་
ན་སྟུ་གུ་གཅིག་རེ་དང་། ལས་བྱེད་པ་མིན་ན་སྟུ་གུ་གཉིས་རེ་ལས་གསོ་ཆགས་
མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྒྲགས་ཆེ་བུ་བཏང་འདུག

ཡང་དགོན་པ་དང་། ལྷ་ཁང་། སྐུ་གསུང་སྤྱགས་ཉེན་རྣམས་བཞུགས་
གཏོར་གཏོར་མཁན་ས་ཁྲལ་སོ་སོའི་མི་མང་ནང་ཁྲལ་ནས་བཏང་བ་ལས་རྒྱ་
གཞུང་ནས་བཏང་བ་མིན་ཚུལ་བཤད་དེ་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་མང་འཆོགས་བཅུག་
པ་དང་། ད་བྱིན་དགོན་པ་དང་། ལྷ་ཁང་གང་ཞིག་ཉམས་གསོ་བྱས་ཀྱང་མི་མང་

ནང་ཁུལ་ནས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་པ་ལས། རྒྱ་གཞུང་ནས་གཏོང་གི་མིན་
ལུགས་དང་། དེ་ཡང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་མཆན་མེད་ན་བཟོ་སྐྱོན་གཏན་ནས་
མི་ཆོག་པས། དེ་རིགས་ལས་འགོ་བརྩམ་མི་ཆོག་པ་རྒྱུད་བསྐྱབས་བྱས་འདུག

༡༩༡༦ ལོར་བོད་ཀྱི་ཚྲོད་ཁག་གང་སར་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆེབས་
བསྐྱར་བསྐྱངས་ནས་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་བྱ་བ་གནད་ཆེ་མཐའ་དག་སྤར་གསོ་
དགོས་པ་དང་། བོད་པ་ཡིན་ན་བོད་ཆས་གྲོན་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་རང་
ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཆེ་སྒྲ་གང་ཡིན་ཡང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་སོར་
ཚུད་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་རིགས་དང་བོད་རིགས་
ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་། བོད་རིགས་ཐམས་ཅད་རྟོག་ཅ་གཅིག་བསྐྱེལ་དགོས་པ་
སོགས་སྟོང་སྟོངས་ཀྱིས་སྟོང་གཏམ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ་བོད་རིགས་
ཐམས་ཅད་སེམས་འགྲུལ་རྒྱབས་པོ་ཐེབས་ཡོད་འདུག

མདོར་ན། ༡༩༡༩ ལས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་བོད་རིགས་ནམས་ངལ་དུ་བ་
ཀྱིས་བཅེངས་པ་ལས་གྲོལ་ཏེ་འཆོ་བ་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཐོབ་པ་འདིས་
དགའ་སྦྱིད་ཀྱི་ཆོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་འདུག་པས། ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་
སུ་འཁོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་བསུ་ཆད་མེད་ཞུ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་
འགྲོ་བ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་ས་གནས་ཀྱི་བདག་
པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་གཉིས་ད་དུང་ཡང་ཐོབ་མེད་པ་མ་
ཟད། འཆོ་ཐབས་ལའང་རྟོག་སྟེ་བཞུས་ན་རང་དབང་ཆེ་མདོག་ཁ་ཡང་སྤར་མི་
བཅུའི་འཆོ་བའི་ས་ཁོང་དེ་དེས་དུས་མི་ཉི་ཤུ་ཡན་འཆོ་དགོས་པས། མི་འབོར་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་གཞིགས་པས་འཆོ་རྟོན་ཡར་རྒྱས་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། བཟོ་

གྲ་སོགས་ལས་རིགས་ཁག་དམངས་ལ་འགོ་བསྐྱོད་བྱ་ཐབས་ཀྱང་མི་སྤང་བས་
 འཆོ་ཐབས་གསར་ཉིད་དཀའ་བ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་དང་ཁེ་འབབ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་འགག་
 རྩ་གང་ཡིན་པ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་ཡོད་པ་སོགས་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོང་
 གུན་ཤོག་བྱར་སྐྱམ་ཐིགས་ལྟ་བུར་རེ་གསལ་དུ་འགོ་བ་འདིར་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་
 འཇུག་བྱས་ཆེ་སྤར་གྱི་དགའ་ཆོར་གྱི་ཆབ་ཏུ་མི་དགའ་བའི་བསམ་ཚུལ་དང་།
 མི་རིགས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་རེ་ཆེར་འགོ་རྒྱ་གདོན་མི་ཟ་བས། རྒྱ་དམར་གཞུང་
 འཛིན་པས་ང་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་སྤངས་དེ་དོར་ནས་འཛམ་གླིང་གྱི་སྲོལ་
 ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལྟར་འཛིན་སྲོང་གསར་འཇུགས་དགོས་རྒྱ་ཕྱིས་སྐྱོན་ལས་སྤྲ་སྐྱོན་
 མེད་པ་མཛོན་གསལ་རེད། གོང་གསལ་གནད་དོན་དེ་དག་མཛོན་སུམ་ཉམས་
 སྲོང་བྱང་བ་མང་པོ་ཞིག་དང་གོས་སྤྱར་གྱིས་བྲིས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་
 བ་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་ཡོད།

སྐྱས་པ། མི་ལ་མི་ཡི་འོས་ཆོས་འཕྲོགས་གྱུར་ན། །སྤྱག་ཐོག་སྤྱག་གིས་
 བཅེགས་པའི་སྤྱིང་ནད་ཀྱིས། །མཐུན་པ་མཐུན་མིན་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིས། །ཤ་
 ཁོན་ཤ་ལེན་བྱེད་པ་རྒྱན་མི་ཆད། །མི་ཡི་དགོས་ཆོས་མི་ལ་ཕན་བཅུགས་
 བ། །དག་ཡང་གཉེན་དུ་སོང་ནས་ཆིག་སྒྲིལ་གྱིས། །མི་ཡི་འདོད་དགུ་སྒྲེལ་བར་
 དཔལ་འབར་ཏེ། །དགའ་དགུར་སྤྱད་པས་ཞི་བདེ་རྟག་ཏུ་འཕེལ། །དག་པོའི་
 དཔུང་གིས་འབངས་རྣམས་རྟག་གཅེས་ན། །རྒྱལ་ངན་རྒྱལ་ས་ཤོར་བའི་སྤྲ་ལྟས་
 ཡིན། །ཀུན་སྟོམས་བྱམས་དང་འགྱོར་པས་འབངས་སྲོང་ན། །རྒྱལ་འབངས་
 འཕྲོགས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་དགུང་དུ་བསྟེན། །ཅེས་པའོ། །

གོང་གསལ་གྱི་དོན་གནད་རྣམས་སྟོམ་ཅིས་བྱས་ན། རྒྱ་ནག་ནས་

དམར་སྲིད་ཀྱི་བླ་བུ་སྐྱེས་པ་དང་། དམར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་འཕྲོད་མཉམ་སྦྲེབ་ཀྱིས་ཡུལ་
ཁམས་བརྟན་གཡོ་མོངས་སྲོད་དང་བཅས་པ་སློབ་དུ་མགོ་ཉིང་སློག་པ་ལྟ་བུའི་
ཡོ་ཤེས་བཅོད་སྒྲགས་བྲལ་བ་འདིའི་འོག་ཏུ་དམར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་འཕྲོད་ཆེད་
དུ་ལོ་བཅུ་ཕྲག་གསུམ་བཀལ་བའི་རིང་མི་བསད་ཐུག་སྲུང་གི་འགྲོ་བྱོན་དང་།
འཐབ་འཛིང་གི་ལམ་སྟོན། མི་ཐེག་པའི་ངལ་རྩལ་གྱིས་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་ཉལ་
རྒྱགས་ཆད་མེད་བཀྱིས་པའི་བྱུང་འབྲས་ནི། ཆད་ལྡན་གྱི་འཆར་གཞི་དང་
ཉམས་སྲོང་གིས་འགོ་འདོན་གཏན་ནས་མེད་པར་གཡམ་རྒྱགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན།
སྤར་གྱི་ངལ་རྩལ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇུགས་སྐྱུན་པལ་ཆེ་བ་པན་ཐོགས་ཅི་ཡང་མ་
བྱུང་བའི་ཁར་གཞོན་སྲོན་དུ་སོང་བ་ཆེར་མང་ཞིང་།

ད་ལྟ་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་ནི་སློབ་བྲལ་ཁག་མང་གསར་འཇུགས་ཀྱིས་དེར་
དུས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སློབ་ཕྱེ་བྱུང་བ་དང་། གཞུང་ལམ་ཆེ་ས་གང་ཡིན་ལ་རྒྱངས་
འཁོར་འགྲོ་ལམ་ཁག་མང་བཅོས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་ཁག་མང་ལའང་ལྷགས་ཐམ་
དང་། རྒྱ་ཐམ་སོགས་ཐམ་ཆེན་ཁག་མང་བཅུགས་པ་དང་། རྒྱུང་སྤེ་ཆེ་ས་དང་
ལས་ཁུངས་དམག་སྐར་ཆེ་ས་ཁག་ཏུ་སློབ་བཞུགས་པར་འཇུགས་གནང་འདུག་
པ་སོགས་ནི་རྩ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ཆོའི་དམག་མིའི་ཆེད་དུ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་།
དེའི་ཞོར་དུ་ས་གནས་མི་མང་ལའང་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག་

དེ་བཞིན་ལུང་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཤིང་རྟོག་གི་ལྷུས་ར་དང་། ཆལ་ཞིང་
སོགས་གང་ལེགས་བཅོས་འདུག་པ་ནི་ཤ་ཁག་འགྲོ་བྱོན་བཏང་བའི་འཇུགས་
སྐྱུན་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ནས་སུམ་ཅུ་ཙམ་ད་ལྟའང་བེད་སྲོད་ཡོད་བཞིན་པ་རེད།
འདི་ནི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ལ་སྟོས་ན་ནི་ཡིད་སྤྲུག་དགོས་པ་

ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ལུ་རུ་སུ་དང་། ཕྱི་སོག་གི་ནང་དུ་རྙིང་ཞེན་པའི་ཤ་ཐྲག་
འགོ་གོན་བཏང་ནས་འཇུགས་སྐྱེན་ལ་ཏ་ལས་པའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་བ་ད་ལྟ་འང་
ངོ་མཆར་སྐྱེས་འོས་སུ་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་མང་གིས་ངལ་ཚོལ་བྱས་
པའི་གྲུབ་འབྲས་མི་མང་ལ་སྐྱེན་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ངལ་ཚོལ་ལ་སྐྱིད་ལུག་
བ་དང་། དམངས་གཙའི་ལམ་ལུགས་ལྟར་ཡར་རྒྱས་འགོ་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
ཕྱིར་ཞིག་བརྒྱབས་ཏེ། ད་ཆ་དམངས་གཙའི་ལམ་ལུགས་ཐོག་གོམ་བཟོད་བྱེད་
བཞིན་པ་རེད།

དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ལ་མཆོན་ན། ང་ཆོ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་ད་ལྟའི་བར་
འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་ཡར་རྒྱས་འགོ་བཞིན་པ་དེར་བྱུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་
ཁག་ནས་ཀྱང་ཡིད་སློན་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད་ལ་གསར་བརྗེའི་ཐོག་ལའང་དེ་
བཞིན་ཡར་རྒྱས་བྱིན་ཡོད།

འོན་ཀྱང་དེའི་དོན་དུ་འཐབ་འཇིང་ཞེས་པ་ནི་སྤང་སྤྲད་ཅམ་བྱུང་མ་སོང་།
ཏིང་ཞའོ་ཕེན་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་མི་རིང་བར་ཉི་ཉོང་དུ་ལྟ་
སྐོར་ལ་སོང་ནས་དེ་ཁུལ་གྱི་གནས་སྐྱདས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་མཚོ་འཁོར་
བཟོ་གྲ་མཐོང་ནས་ཁོ་པ་ཏ་ལས་ཏེ་དུ་སྤྲད་འདོན་པ་དང་བཅས། ང་ཆོ་རྒྱ་ནག་
གི་སྲིད་བྱས་ནོར་འཁུལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ལུགས་བཤད་དེ་ཉི་ཉོང་གཞུང་ལ་བཟོད་
གསོལ་ཁུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འདུག།

དེ་ཡིས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ནང་གྲ་ཡངས་སྲིད་བྱས་ཡོང་བའི་རྒྱུན་བྱས་འདུག།
བཅོས་སྦྱར་ལ་མཆོན་ན། ཐོད་དུ་ཐུ་རབས་ནས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་གཞུང་
གི་ནང་ཁྲིམས་ནི་དབག་བསམ་གྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ལས་བྱེད་

བ་པོ་སྤྱལ་ངན་གྱིས་དགྱིས་ནས་བསྐྱད་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱར་བཅས་
བཏང་ནས་དེང་དུས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་སྒོ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱང་འདུག་པར་ང་
ཆོ་གཞིས་ཀྱིས་ཆང་མས་དགའ་བསུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བཅས་སྐྱར་དེའི་འོག་ཏུ་
མི་རབས་སྒྲིང་ཐྱག་སྒྲིན་ནས་གསོག་སྐྱབ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་རིན་ཐང་བྲལ་
བ། ཆོས་དང་འཛིག་ཉེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་དོ་ཅིག་ཅ་གཏོར་བཏང་བ་དེའི་
གྲུན་གསལ་ནི་རྩ་ཅེ་ཅམ་ཡང་འོངས་མེད་པ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲལ་རིམ་ལ་
མཆོཅ་ན། སྤར་བྱུབ་ཕྱོགས་པའི་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྲལ་རིམ་དང་། རྒྱ་ནག་
ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྲལ་རིམ་གྱི་ལམ་ལུགས་འབྲ་བ་བོད་ལ་མེད་ཀྱང་འབྲུ་
དཔལ་བུན་སྦྱེད་གཏོང་ལེན་དང་། ཆོང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་གཞུང་འབྲེལ་
དང་སྒྲེར་གཉིས་ཡོད་པས། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་སྒྲིན་མེད་པ་མ་ཟད།
དང་སང་ལས་ཀྱང་ཡག་ག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཚོགས་པ་དང་སྒྲེར་པའི་སྤྱེ་ཁག་པལ་
པའི་ནང་དུ་སྒྲིན་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཆ་མ་ཕྱེ་བར་དཔལ་འབྱོར་གྲལ་
རིམ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཐམས་ཅད་མགོ་རྙིང་བསྒྲོགས་པ་དེས་རྒྱ་ནག་དང་བོད་
གཉིས་ཀ་ལའང་གཞོད་སྒྲིན་ཆེན་པོ་ཕྱིན་འདུག གཞུང་འབྲེལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་
འཛུགས་སྐྱོན་ཁག་ཀྱང་ཁུངས་མ་འབྲེལ་ནས། ད་ཆ་སྒྲེར་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་
གྲལ་རིམ་སྐྱར་གསོ་བྱ་དགོས་ཆགས་འདུག འདི་འབྲ་བ་དབྱིན་ཡུལ་ལའང་ཉེ་
ལམ་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

ཁྲིམས་ལུགས་ལ་མཆོཅ་ན། བོད་གཞུང་གི་རྩ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་།
དགོན་སྤྱེ་ཁག་གི་རྩ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནི་ཞི་བདེ་འབའ་ཞིག་གིས་གནས་པ་

དང་། མི་མང་ཉམ་ཚུང་ནམས་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་
ཆོགས་ཚུད་བཟུང་མ་ཐུབ་པར་གྲིམས་འགལ་བྱེད་པོ་རེ་མང་དུ་སོང་སྟེ། མི་མང་
ལ་རྟུལ་གསེག་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བདེན་པ་རེད།

ཆོས་ལ་མཆོད་ན་ཆོས་བྱེད་པ་པོའི་མིང་ཅན་མང་པོས་ཆོས་མིན་སྦྱོད་
པ་བཟུང་སྟེ་གཞུང་འབངས་ལ་གཞོད་སྦྱོན་དང་འདོད་རུང་གི་ལོག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་
དང་། རང་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་གཅེས་ཞེན་མེད་པར་ལངས་ཤོར་རེ་མང་དུ་སོང་
བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྦྱར་བཅས་བཏང་འདུག་པ་དགའ་བསུའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ཡང་། མི་རབས་མང་པོ་ནས་སློག་ལྟར་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་ཆོས་སྦྱོད་ཀྱི་
སྦོབ་གཉེར་དང་སྦོམ་སྦྱབ་ཀྱི་ལམ་བཟང་། བཤད་སྦྱབ་ཀྱི་འཆད་ཉན་ནམས་སྤྱང་
སྦྱོབ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། དེ་དག་ལ་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱག་ནས་ཅ་གཏོར་
བཏང་བ་དེ་ནི་འཇམ་སྤིང་ཞི་བདེའི་གཞི་རྟེན་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་དང་བྱུང་མེད་
ཀྱི་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་རང་ལ་འཁོར་ནས་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རེད།

དེར་མ་ཟད་ཐོད་དུ་རྒྱ་དམར་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་དང་རྒྱ་སྤྱིད་རིང་
ལུགས་མཉམ་སྤྲིལ་གྱིས་བཅས་སྦྱར་བཏང་བ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་ལ་ཏ་ཅང་གི་ནག་
ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ་ཐོད་དུ་འང་ཏ་ཅང་གིས་གྱོང་གུན་ཆེན་པོ་གཉིས་
པོ་ག་པ་རེད། ཕྱི་པོ་ག་ཏུ་ལུ་ཏུ་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་སྤེལ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་
སྤྱིད་རིང་ལུགས་སྤེལ་མི་འདུག།

ད་ཆར་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་
ཕྱིན་པར་ང་ཆོ་དགའ་བསུ་ཞུ་འོས་ཀྱང་། རྒྱ་སྤྱིད་རིང་ལུགས་འགྱུར་བ་མ་སོང་
བར་ད་དུང་ལུགས་ཆེ་དུ་ཕྱིན་པ་དེར་ང་ཆོ་སེམས་མནན་མ་ཐུབ་པའི་སེམས་

ཆོབས་ཆེན་པོ་ཞིག་མདུན་དུ་ལྷག་ནས་ཡོད་པ། དཔེར་ན། རང་སོག་དུ་རྒྱ་སྐྱོད་
རིང་ལུགས་གང་སྐལ་བ་དེ་བོད་ནང་དུ་གཞི་རྒྱ་ཚུགས་བཞིན་འདུག་པས་དེ་
དག་སེལ་མ་ཐུབ་ན། བོད་རིགས་རྣམས་ང་ཚོ་སྐྱབས་བཙུང་བའི་གནས་སྐབས་
ལས་ཀྱང་ཆེས་སྐྱུག་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་གཤོན་མི་ཟ་བ་རེད།

ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་འབངས་
རྣམས་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཏེ། རྒྱ་དམར་གཞུང་ལ་
འཕྲ་སྒྲོན་དང་སྒྲུབ་ཐུག་ཆེ་བས་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྲིད་དོན་ལ་རྒྱུར་
གྲུན་རྒྱུ་ཆེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་ལའང་འགལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཆེ་ཆེར་འགྲོ་
བཞིན་པ་རེད།

དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་བོད་རིགས་མཆིས་སོ་ཅིག་ནི་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་རང་ལ་སྒྲོ་ཅི་གཅིག་གཏོང་གིས་འགག་ཅི་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་ཏེ། བཀའ་
གསུང་དྲང་ལེན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་ནས་ཁྱེད་པའི་བོད་པ་དུང་ལྷགས་ཆེ་དུ་བཏང་སྟེ།
མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་གཏོང་ལྷགས་སྐྱེད་དགོས་པ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་
ཡིན་པ་མཐུན་གསལ་ལྟར། སྒྲོ་ཁ་གཏོང་ཕྱོགས་མ་ཞོར་བ་ཅིས་ཀྱང་དགོངས་
འཇགས་འཆོལ།

རྒྱ་དམར་ཀྱི་སྲིད་དོན་ལ་སྐྱུར་བའི་ཆེགས་བཅད།

བདེན་པ་དོན་གཞིས་གཏོང་བཞིན་བཅུ་ལྷག་བཞིན། །ཉེ་ཡང་བདེན་
མཐུའི་ཆེར་མ་སྒྲུབ་ཐུག་སྟེ། །བསུབ་དུ་མེད་པར་ཐུག་གཟེར་ཆེས་སྐྱེས་
པས། །ཞི་བའི་ལག་པས་བགེབས་པར་ཅོམ་ལ་ལྟོས། །ཁྱད་པར་རང་སྲིད་

དམག་གིས་བསྐྱངས་པ་ཡིས། །འབངས་ཀྱི་ཁེ་དབང་མཐའ་དག་འཕྲོགས་
ནས་ནི། །ཟས་པས་མ་འཇུ་ཁོང་སྐྱན་ཆབས་ཆེ་བས། །ཕྱི་རྒྱལ་སྐྱན་གྱི་
སྦྱར་པར་བསྟེན་ལ་ལྟོས། །མི་མང་བཀོལ་བས་ངལ་བརྒྱས་བསྐྱབས་པའི་
འབྲས། །ཅི་མཆིས་མཐོ་རིམ་དམག་མིའི་ཁར་སྒྲགས་ནས། །དམག་སྲིད་རྒྱགས་
ཀྱང་འབངས་རྣམས་བཀའ་ཆེ་བས། །རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་མཐའ་རུ་སྦྱང་བར་
ལྟོས། །ཁེ་དབང་གང་ཡིན་ཅེ་མའདེ་ཁ་ན་ཡོད། །དང་བདེན་འཆོ་བའི་གོ་སྐབས་
གནས་མེད་ཅེས། །སློབ་གཏམ་སྤྲ་བའི་བཅན་ཤུགས་མེད་དུང་ཆེ། །སྤར་བའི་
ཉེས་པས་རང་སྲིད་འཆོགས་ལ་ལྟོས། །རང་གི་སྲིད་དབང་བསྐྱང་ཕྱིར་དམག་
དཔོན་ཀྱན། །ཏག་པར་བསྟེན་དུ་བཀྱར་བས་ལ་ཡོགས་སུ། །ཆབ་སྲིད་ཡ་ཡོ་
ཆེ་བའི་རྒྱང་འཇུབ་དང་། །ནང་ཁུལ་དུག་སྤྱུལ་ཆང་ལྟར་སོང་བར་ལྟོས། །ཞི་
བསེལ་ཆོས་དང་བདེན་པའི་རང་དབང་དཔལ། །ས་སྟེང་ཀྱན་ཏུ་དབྱར་སྐྱེས་
ལྟར་རྒྱས་པར། །བལྟ་བས་མི་བཟོད་སྟེང་རབ་ལྗང་སྟེ། །སྤང་གོག་ཁོ་བའི་
བརྒྱལ་ཞུགས་བཟུང་ལ་ལྟོས། །

མ་འོངས་པའི་རེ་འདུན།

བདུན་པ། མ་འོངས་པའི་རེ་འདུན་ཞིག་ཞུ་ན། དེད་ཅག་འཛོལ་གོང་རྒྱལ་
གསུམ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་མཐའ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་གཞི་མདོ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་
ཡོད་པས། ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ས་མཆོམས་ཀྱི་ལས་འགུལ་
ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་བསྟེན་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་ནི་གོང་གསལ་ལྟར་ལ། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་འབངས་ཆགས་ནས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་ཙམ་བར་ས་མཆོམས་

ཀྱི་ལྷགས་རི་སྤ་མཁེགས་སུ་བཟུང་སྟེ། དབུས་གཞུང་ནས་ལྷ་རྟོག་ཡོད་མེད་
ལ་མ་ལྟོས་བར་ས་མཆོམས་ཀྱི་འགན་བསྐྱུང་གཅོང་མ་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད་དེ་
ནས་རྒྱ་ལོག་ཏུ་ཚུད་ཀྱང་སྤར་ལམ་ཀྱི་སྤྱིག་འཇུགས་དང་། རང་གཞུང་གི་སྤ་
ཁུ་གཙོ་བཟུང་དང་འབྲེལ་བོད་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བརྟན་པོའི་ཐོག་དུས་བདེ་ཞོད་
འཇགས་དང་། ཆོས་རིག་གི་འཆོ་བ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཆོ་བ་སོགས་གང་ཅིར་
སྐལ་བཟང་ལུགས་བཟང་གིས་དུས་བདེ་ལྷིང་འཇགས་སུ་གནས་སྤུབ་པ་དེ་མ་
བརྟེན་པའི་ཁར། བར་ལམ་རྒྱུ་དན་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོང་གང་བྱུང་བ་འདིས་སྤྱུལ་
ལྷག་བྱས་ནས། མ་འོངས་བར་བོད་རིགས་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་གོང་བྱ་གཅིག་གྱུར་
ཐོག་ལྷུལ་བ་སྤྱི་བྱེད་ན་རིམ་ཀྱི་ཆབ་འབངས་སུ་སྤྱོ་ཅེ་གཅིག་གཏོད་དགོས་པ་
ནི་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་ཅེ་ལ་སྤྱུག་པས་དེ་ལྟར་ཉག་ཏུ་བཅད་དགོས།

སྤོས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་ཀོང་ཤི་འདས་ནས་ཤོན་ཐོང་གི་དབང་
ལྷགས་ཉམས་པའི་སྐབས། དེའི་ལོག་དཔོན་དན་གཞན་གྱིས་བཅན་ལྷགས་ལོག་
ཏུ་ང་ཆོ་ཤོར་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་དངོས་གནས་ཡིན་མིན་ད་དུང་
བརྟག་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད།

དེ་ནས་ཅང་གེ་ཤེའི་དུས་རབས་མ་རྩོགས་བར་རྒྱ་ནག་གི་བྱུ་ཁོངས་
སུ་ཚུད་པ་ནི་འབྲུ་ཆེས་རྒྱུ་ཟས་དཔེ་ལྟར་ཤོར་བ་ལས། རང་མོས་ཀྱིས་འཇུག་
ཁུགས་བྱས་པ་གཏན་ནས་མིན་པ་འདི་གོང་གསལ་ལྟར་རེད། ལོན་ཀྱང་དེའི་
བར་རྒྱ་གཞུང་ནས་མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་གལ་གནད་བཟུང་སྟེ་དབྱ་ཁལ་ཀྱི་བཀོལ་
འདེད་སོགས་སྤྲོད་ཆོགས་ལས་མ་བྲུངས་པར་བྱམས་སྦྱོང་དང་བཞག་པས་ན་
དེའི་དགའ་ཆོར་ཆད་མེད་བྱུང་ཡོད་ནའང་། མ་འོངས་བར་དེ་རིགས་ཡོང་རྒྱུའི་

རེ་བ་ནི་ཙ་བྲལ་རེད།

ཁྱད་པར་གྱུར་ཁུན་རིང་ལུགས་འདིའི་འོག་ཏུ་ནམ་སྟོད་བར་མི་རིགས་
ཀྱི་ཁེ་དབང་མཐའ་དག་ཙ་བྲལ་གྱི་བཏང་ཐེན་པ་སྤྲར་གསོ་ཐུབ་རེས་བྲལ་བ་
མ་ཟད། མི་རིང་བར་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ལག་གཡོག་ལྟ་བུ་ཆགས་རྒྱ་ཉག་ཅིག་ཡིན་
པ་ནི། རང་སོག་གི་གནས་སྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོད་དཔག་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཁྱད་
པར་རང་ཁོངས་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་གི་ཁྲོམ་ར་དང་། འཛོལ་རྫོང་གི་ཁྲོམ་ར་གཉིས་
ལྟ་བུར་སྤར་བོད་རིགས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་ཏེ་ཁྲོམ་ར་བཟུང་བ་ཡིན་ཡང་། བོད་
རིགས་དེ་དག་མཐའ་ལ་སྤྱུགས་ཏེ་རྒྱ་རིགས་ཁོ་ན་གཞིས་ཆགས་ཐེན་པ་སོགས་
ས་ཁུལ་གཞན་ལའང་ཆོང་འདུས་ཆེས་གང་ཡིན་ཁོང་ཆོས་བཟུང་སྟེ་བོད་རིགས་
ལ་བདག་དབང་སྟེ་ཅམ་མེད་པ་བཟོས་ཐེན་པ་འདི་དག་ལ་དཔགས་ནས་གྲང་
གསལ་ལོ་ཤེས་ཐུབ།

དེ་མཚུངས་སྟོན་པ་ཆགས་ནས་བཟུང་ཡོད་པའི་ནགས་ཆལ་སྤྱག་པོ་
ཐམས་ཅད་གྲང་ཁོ་པས་བདག་དབང་བྱས་ཏེ་ཆོད་མེད་ཀྱིས་བེད་སྟོད་བྱས་པ་དེ་
ལས་གྲང་ཤེས་ཐུབ། འདི་དག་སྤར་ཨ་མི་རི་ཀའི་ནང་དུ་མི་རིགས་དཀར་པོས་
གཞིས་ཆགས་རྒྱ་སྟེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་བཟོས་པ་ན། སྤར་བས་ཀྱི་ས་བདག་ནམས་
མིའི་སྟོད་རྒྱལ་ཏ་ཅང་དམན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་རྒྱབས་ཆེའི་བྱ་བ་ལ་མི་འཕེར་
བ་དང་། ཤེས་རིག་གི་གནས་ཆད་ཤིན་ཏུ་དམན་པ་རྒྱུན་གྱིས་མཉམ་འབྲེས་མ་
ཐུབ་པ་སོགས་ལ་བསྟན་དེ་ས་སྟེང་གཞན་དུ་གནས་སྟེ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་
ཡང་། ཕྱིས་སུ་སྟོན་བྱས་དེ་ནི་ནོར་འཁྲལ་ཅན་དུ་མཐོང་སྟེ་ཁོང་ཆོར་མཐུན་
རྒྱུན་དང་ཐོབ་ཐང་གང་ཅིར་ཡར་རྒྱས་རྒྱབས་ཆེར་གཏོང་བཞིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་

ཆོར་ཤེས་རིག་གོམས་སྒོལ་མཐའ་དག་ཀྱང་རང་དབང་ཆ་ཆང་སྒར་ནས་ཡོད་པ་
དེ་ཡང་དེང་སང་བཅི་མཐོངས་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད།

གྲུང་བཅན་གཞུང་གིས་དེ་ལ་མིག་དཔེ་ངན་བཟུས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི་དཔེ་
མི་སྲིད་པའི་ཉམས་པ་ཆེན་པོ་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཆོང་མི་རིགས་ནི་འཛམ་
གླིང་ནང་མི་རིགས་ཡག་ཤོས་གས་སུ་སྒྲིབས་པ་མ་ཟད། ཆོས་དང་ཤེས་
རིག་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་། ས་བབ་ཐོན་སྐྱེད་དང་། དཔལ་འབྱོར་
ཀྱི་གནས་སྟངས། རྒྱལ་འབངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ནག་
ལ་རེ་མི་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་ལ་འང་པར་པན་གྲོགས་ཀྱང་རྒྱབས་ཆེན་
བྱས་ཡོད་ལ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་སྐབས་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་ཁྲལ་འབྲུལ་དགོས་
པའང་བཟོས་ཡོད།

ཁྱད་པར་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་བོད་ནས་དྲག་པོའི་འབྲུལ་
བཞུད་བཀག་ནས་རྒྱ་ནག་རུབ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ནས་ཉེན་ཁ་སྤུ་ཅམ་ཡང་མེད་
པར་རང་སྲིད་བཟོན་པོར་བཟུང་བྱུང་ཡོད། དེ་ལ་བཟོན་ནས་ཅང་གེ་ཤེ་རང་ནས་
ཀྱང་ཡགོང་ས་སྐྱ་སྒྲིང་བཅུ་གསུམ་པར་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་ལྡན་ཆེན་པོ་
ཞེས་པའི་མཆོན་བསྟོད་འབྲུལ་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་བཅི་བཀྱར་ཆད་མེད་ཞུས་ཡོད།

སྒར་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སྐྱ་སྒྲིང་
བཅུ་གསུམ་པའི་བར་མཆོན་སྟན་ཅན་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ནམས་ཀྱི་དབུ་མ་བོད་
ཀྱི་མ་མ་རེར་བསྟེན་གཏུགས་ལས་རྒྱལ་ཁམས་ཞི་བདེར་སྐྱོང་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད་
ནའང་། ཤེས་ཡིན་དམན་པའི་གོང་མའམ་སྟོན་ངན་བག་མེད་པའི་དབང་དུ་ཤོར་
བ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྟོབ་སྟོན་མ་ཞུས་པར། ལུགས་མཐུན་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟོད་ནས་

མི་སེར་ལ་གདུག་རྩུབ་རྩེ་ཆེར་སོང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། རང་ཁྱི་བཟུང་མ་ཐུབ་པ་
རྩེ་སྟེང་ཅིག་བྱུང་འདུག་པ་དེ་ཆོས་གང་བྱས་ནས་ཤོར་འདུག་ལེགས་པར་དབྱེད་
ན་ཤེས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གོང་མ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ཆོས་པ་
གཅིག་ཉིན་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེ་དང་བཅས་གོང་མས་བོད་ཀྱི་
ཕྱོགས་སུ་ཞལ་བསྟན་ཏེ་ཕྱག་འཆའ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་ནག་
གི་ཆོང་འབྲེལ་བྱ་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་བོད་པ་ཆགས་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཅང་ཀེ་ཤེ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ཐོབ་རྗེས་བོད་ནས་
འབྲས་སྤངས་ལྡན་མ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུ་བྱས་ནས་
དབུ་མཐར་བསྟེན་འཆར་ཡང་། དཔག་འཐབ་ཀྱི་སྟོག་ཟིང་འོག་ཚུད་ནས་མངའ་
འབྲད་ཅམ་ལས་སློབ་སྟོན་ཞུ་ཐུབ་མི་འདུག།

སྐྱེ་མཆོང་བཅུ་བཞི་པ་འདི་ཡང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་བསྐྱར་སྐབས་མིང་གི་
ཨ་གསར་དང་དམ་བྲག་ཆེན་པོའི་འོག་ཏུ་འདྲ། ས་ཁུལ་སོ་སོར་མི་མང་གིས་
མངའ་ཁ་དང་བཀའ་སློབ་འཐོབ་རེར་འཆང་ག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་བཅན་
ཤུགས་ཀྱིས་འགོག་དགོས་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟའང་རྒྱ་ནག་མི་མང་ནས་དད་
ཀྱས་ཆད་མེད་ཡོད་པའི་ནམ་པ་ཐོན་བཞིན་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་
རབས་ནང་དུ་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གིས་བཙུག་ཏུ་སའི་ཡུལ་དང་། ཆོས་རིག་གི་
སློབ་སྟོན་མང་སའི་ཡུལ་ཞིག་མ་གཏོགས། བཅན་བཤད་དང་མཐོང་ཚུང་གཏོང་
སའི་ཡུལ་ཞིག་གཏན་ནས་ཆགས་མེད་པ་ནི། རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཁག་སྟོག་
ན་མཁུན་རེས་ཡོད་ནའང་། གྲང་ཁུན་འདིས་དེ་ལས་སྟོག་སྟེ་བོད་འདི་མི་རིགས་
ཀྱི་ཐ་ཤེས་ཞིག་ཏུ་ཅིས་ཏེ། ཕྱི་ལ་བྱུང་བསྐྱབས་རྒྱུ་མང་བྱས་ཟིན་པ་དང་།

ལག་ལེན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟར་བཞིན་པ་འདིས་རིམ་པར་རྩེ་སྤྲུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་
ཉག་ཅིག་ཡིན་པ་ད་ལྟ་ནས་སྡོན་ཅིས་བརྒྱབ་སྤྱོད་པ་དགོས་གཤམ།

མདོར་ན། མིག་རྒྱུང་རིང་པོས་མ་འོངས་པའི་བདེ་དོན་ལ་སྡོན་ཅིས་
ཀྱིས་ད་ལྟ་ནས་སྤང་སྤྱོད་པ་འདོད་པར་དགོས་པ་ནི་རྣམ་དཔྱད་ལྡན་པ་དག་
གི་དགོངས་དོན་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟར་མི་རིགས་དང་སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་ཚད་
བཞིན་བཞིན་པ་འདིའི་ཐོག་ཏུ་ང་ཚོ་གཏུང་ལྷགས་མཉམ་སྦྲིལ་དགོས་པ་སྤྱི་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆིས་
པ་ནི་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉག་ཅིག་ལ་སྤྲུག་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་ལ་
གསོལ་བ་སྤྲུང་ཚུགས་སུ་བཏབ་སྟེ་སྤང་ལམ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་དང་སྤྱོད་སྤྲུགས་
གཅིག་གཏོང་ནམ་ཡང་མི་སྟོད་པར་དམ་པོར་བརྩམས་དགོས་པ་ནི་མི་རིགས་
ཀྱི་འགག་རྩ་ལ་སྤྲུག་ཡོད། དེར་བརྟེན་དབུས་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ས་
མཆམས་ཀྱི་འགག་རྩ་ལ་དགོངས་ཏེ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་བྱམས་
སྤྱོད་དགོས་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུག་སྟོན་ལྟར་དགོས་ཀྱི་རེད།

མངའ་སྡེ་རང་བོད་ནས་ཀྱང་རང་ས་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་མི་
སྟོད་པའི་ཐོག་ས་འབྲེལ་གྱི་མི་རིགས་གཞན་དང་རྒྱ་སྤྲུགས་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་
ཏུ་འང་སྤང་ལམ་ལྟར་མཛོལ་འབྲེལ་དམ་ཐབ་དང་། ཞི་བདེའི་མཐུན་ལམ་གཞི་
ཅར་བརྩམས་སྟེ་པན་ཚུན་རིགས་པན་བྱེད་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཆོང་དོན་
སོགས་འགྲུལ་པ་པན་ཚུན་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་པན་ཆ་སྟེལ་རེས་རྒྱན་སྤྱོད་སྤྲུག་
ཐབས་དང་། མངའ་སྡེ་ནང་ཁྱལ་ལ་མཆོན་ནའང་དེ་བཞིན་སྤྲུག་སྤྲུགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་བཅངས་ནས་མཐོ་བ་ལ་སྤྱི་ཞུ། དམའ་བ་ལ་སྤྱང་སྦྱོབ། མཉམ་པ་ལ་པན་

གྲོགས་སོགས་དགེ་བཅུ་འཛིན་མེད་ལུགས་ཅུ་བ་བཟུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ཡ་རབས་
ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་དག་པོ་ཆོས་རྒྱུ་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ལས་སྐྱོབ་སྟེན་
པ། གུང་ཁྲན་ལྟ་བུ་མི་ཆེ་ཁོ་ནར་རྩལ་སེམས་འཆང་བ་མ་ཡིན་པར་མིག་རྒྱུང་
རིང་པོར་བལྟས་ཏེ་ཆོས་རིག་གི་ཆོར་བ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས། གཞོན་སྐྱེས་
ནམས་དེད་དུས་ལ་མཁོ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མདུན་ལམ་འཐུས་ཆང་བཅོ་ཐབས།
དགོན་པ་ཁག་ནང་དུའང་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་གཞི་ཅུ་འདུལ་ཁྲིམས་ཆགས་ཚུད་
ཐོག་བཤད་སྟེན་གྱི་ཉམས་བཞེས་སྟེལ་བ་ལས་དཔལ་འབྱོར་འགྲན་བསྟུར་གྱིས་
ཁ་ཡན་དུ་མི་གཏོང་བར་གཅུན་ཐབས་རན་པ་དགོས་སྟེ།

སྟོད་བཅུད་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྟོན་ནས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བས་
ན་སྲིད་པ་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་མཛེས་རྒྱུ་དུ་སྐྱེས་པའི་ནགས་ཆལ། འབྲས་
ལྗན་གྱི་ཅི་ཤིང་། མཛེས་སྟུག་ལྗན་པའི་སྤང་སྤྲོངས། སྤན་རིགས་ཀྱི་སྡོ་རྒྱ། རིན་
ཐང་ཅན་གྱི་གཏེར་ཁ་ནམས་སྤང་སྟོབ་ལེགས་གནས་སྟེན་ཆར་ཆུ་དུས་འབབ་
དང་ལོ་སྟུགས་ཏྲག་ལེགས་སོགས་གང་ཅིར་མི་མང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཕན་ལྡན་ས་
ཆེ་བས་མི་རན་དཔྱ་ཆོད་ཅན་གྱི་ཁ་དབང་དུ་མ་སོང་བར་བདག་གཅེས་ཤིན་ཏུ་
གཟབ་དགོས་པ་དང་། དེར་གནས་ཀྱི་བྱ་དང་། རི་དྲགས་ནམས་ལའང་འཆེ་
བ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སུ་གནས་ཐབས་བྱ་རྒྱ་སོགས་ནི་དེད་སང་འཛམ་གླིང་
ནང་དེ་དག་གལ་པོ་ཆེར་ཅིས་ཏེ་སྤང་སྟོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་
དེ་ལྟར། རང་ཅག་ནམས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ལས་འགུལ་ལྡན་ཆེར་སྟེལ་སྟེན་པ་
ཅིས་ཀྱང་དགོས་སྟེ། བཅས་མདོར་ཅཱ་ལགས།

མཐུག་བསྟུ་བ།

འཛིག་རྟེན་ཐུན་པའི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་ནང་། །སྟོན་མེད་བསྐྱལ་
 བ་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་འདིར། །དུས་ཀྱི་ཡང་ཅེར་སོན་བ་གངས་ཅན་
 ལྗོངས། །བྲག་ན་བསྐྱེད་ཆོ་འབྱུང་ལས་བྱུང་བ། །སྐྱལ་བཟང་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་
 ངལ་གསེའི་གནས། །ཞི་བསེལ་ཆོས་ཀྱི་འོད་སྤང་བརྗེད་ཆགས་པས། །ཐེག་
 གསུམ་རིན་ཆེན་བཅུད་དུ་ལེགས་གཏམས་བ། །བྱ་འཛིན་ཞིང་ནས་མཆེད་པའི་
 ཆོས་ལྡན་ཞིང་། །དུས་རབས་དུ་མར་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས། །སྐྱལ་ལྡན་འགྲོ་
 བ་འབྲེན་པའི་དབལ་འབར་ཡང་། །ལས་མཐའ་ལོག་པའི་འགྲོ་བ་འཆུན་དགའ་
 བས། །སྐྱ་སྟོས་ཁ་ལོ་སྦྱར་བར་ཡིད་རབ་གདུངས། །འོན་ཏང་སྟོན་ལས་བཅན་
 པའི་རྣམ་སྟོན་འབྲས། །དུས་སུ་བདོ་བ་སྟོག་མིན་ཐུངས་ནས་ནི། །འདག་པར་
 འགྱུར་བ་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །དེ་ཕྱིར་ལས་འབྲས་བསམ་ལ་འབད་
 དགོས་གཅེས། །དེ་མཚུངས་བསོད་ནམས་ལས་ཀྱང་མཐུ་བཅན་པས། །འཛིག་
 རྟེན་མིག་གཅིག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་བྱོན། །མཚོག་འདིས་སྐྱ་སྟོའི་དབྱུང་རྣམས་
 རྣམ་གཞོན་གྱིས། །ལོག་སྟོན་ཅན་ཀུན་བདེ་པའི་དབུགས་དབྱུང་ནས། །རང་
 ཅག་གཤེད་ཆད་འགུན་པའི་སྐྱལ་བཟང་ཐོབ། །བྱུང་བར་བོད་ཅེས་བྱ་བའི་བདེན་
 པའི་དབྱིག་ །འཛིགས་རུང་ན་ཀའི་ཁ་ནས་སྤར་བཏོན་ཏེ། །སྲིད་གསུམ་རྒྱལ་
 མཚན་ཅེ་མོར་འཇུགས་མཛད་ཅིང་། །སྟོས་སུ་བདེན་རྒྱུ་བཟར་པའི་བདེན་
 འོན་ཀུན། །བོད་པར་ཐོབ་པ་ས་སྟེང་ཀུན་གསལ་ཡང་། །ཁྱེད་མེད་དག་པོའི་
 དབྱུང་གིས་མ་སྟོད་པར། །མཁེགས་བཟུང་བཀྱིས་འབྲས་རྒྱལ་ཁྱིམས་འཛིག་

ལ་ཐུག། །འབངས་ཀྱིས་སྤང་སེམས་བྱ་བའི་དབྱང་དམག་དང་། །འབངས་ཐོག་
མཚོན་གྱིས་མནན་པའི་འགོ་དཔོན་དག། །ཁོག་ནད་ཐོག་པའི་སེང་གེ་གནམ་
བསྐྱེངས་བཞིན། །མི་རིང་ས་ལ་འགྱེལ་བའི་ལྷ་ས་སྤུ་མངོན། །འདི་ཡང་བདེན་
དབྱང་མགོན་པོའི་མཐུ་ཡིན་ན། །རང་ཅག་སྙིང་སྟོབས་ལྷག་པར་སྟོབས་
བསྐྱེད་དེ། །རང་སའི་ཐོན་སྐྱེད་རང་ལ་དབང་བྱའི་ཕྱིར། །རང་སྲིད་རང་གིས་
ལོན་པར་དབྱང་འདེགས་དགོས། །ཚོངས་པས་བྱིངས་ནས་འདོད་སྲེད་གཡོས་
བ་ཡིས། །བཟང་ངན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ། །འདྲུས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུབ་
པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི། །ཡ་གྲུལ་ཤར་ལྷོའི་མཐར་འཁོད་ཀོང་རའི་ལྷོངས། །སྲ་
རབས་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་སྦྱིན་པའི་འབྲས། །ཐོན་སྐྱེད་འཛོམས་ཤིང་
བཅུད་རྣམས་བག་ཐེབས་པར། །བསྐྱལ་བཟང་དགེ་བར་སྤྱད་པ་རྫོགས་ནས་
ནི། །ནག་པོའི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དར་བའི་ཚུལ། །འཛིག་རྟེན་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་པའི་
བབ་སྟེགས་སུ། །ཁྲོ་ཆགས་སྟེག་དང་ཞི་བས་སྤྱོད་ཚུལ་དག། །གཏམ་གྱི་སྒྲོས་
གར་ཅི་ཡང་ཅེན་བྱ་བ། །རིགས་སྤྱུག་གསར་པའི་སྤང་བ་སྟོན་བྱེད་ཡིན། །རང་
ལུགས་ལོ་རྒྱུས་རང་གིས་མ་ཤེས་ན། །རང་སྤྱོགས་གལ་འགོར་ཅེན་པ་ཁྲེལ་
བའི་གཞི། །འདི་ལྟར་རང་ལུགས་སྤྱོད་པར་མགྱིན་བཏེགས་ཏེ། །གཞན་གྱི་ཟེར་
རྗེས་མ་འབྲངས་སྟོབས་སྐྱེད་ཅིག། །འདི་ལྟར་ལུང་རིགས་གང་ཟབ་རྗེས་
འབྲངས་ཏེ། །དངོས་ཡོད་བདེན་དོན་སྤྱོད་པར་འཁྲོག་བཤད་པས། ཐུགས་པམ་
མ་མཛོད་བདེན་པའི་ལམ་བཟང་དེ། །ཀུན་གྱིས་སྙིང་དུ་བྱངས་ཤིག་དོན་ཆེན་
འཕེལ། །ཞེས་པའོ། །

རང་ཡུལ་བློ་སྤྲོད་ཀྱི་གདུང་འཛོད།

མཁའ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་ཅིང་། ། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་
 བོས་འགོ་ཀུན་བུ་བཞིན་སྐྱོང་། ། རོགས་སྤྲོད་ཀུན་ཟད་གཞན་དོན་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ། ། མ་ལུས་འགོ་བའི་སྒྲ་མར་བདག་སྐྱབས་མཆི། ། སྤྲོས་པའི་ཡུལ་ལ་
 སེམས་གྱིས་རྗེས་ཆགས་པས། ། སྤྲོད་སྤྱག་འགྱུར་བ་སྤྲོ་ཆོགས་མཐོང་བའི་
 ཆོ། ། ཡུལ་ཞེན་འབྲེལ་བས་སྤྲོད་རྗེ་ཆེས་བསྐྱོད་ཀྱང་། ། རང་རུས་དམན་པས་
 བན་འདོགས་ཅི་ཞིག་བྱ། ། རང་ཡུལ་མ་དཔྱོད་སྤྲོད་པ་ཅི་ལ་བཟོད། ། དབྱེད་ན་
 སྤྲོད་གི་ཆེར་མ་དེ་ལྟ་བུ། ། འཇིག་རྟེན་མི་ཡིས་མི་ཐེག་སྤྱག་གི་ཁྲུང་། ། མཆོག་
 གསུམ་རྒྱ་མཆོར་དབྱུང་བའི་གསོལ་འདེབས་འབྱུངས། ། ལོག་པར་ལྟ་བའི་
 རྒྱུང་འཕྲུབ་གྱིས་དཀྱིས་ཏེ། ། སྤྲོད་སྤྱགས་འགྱུར་བའི་བླ་བས་རབ་འབྱུགས་
 པས། ། ཞི་བདེར་འཁོར་བའི་ལུས་ཅན་གཤོག་དུག་ཆོགས། ། སྤྲོག་ལ་བསྤྲོ་
 བའི་འཇིགས་ཆེན་འདི་ཀོ་ཅི། ། བསྐྱལ་པར་སྤྲོག་ཆེན་བསལས་པའི་རན་འབྲས་
 ཀུན། ། གཅིག་བསྐྱུས་བོད་མིའི་ཐོག་ཏུ་སྤྲོད་གྱུར་ཏམ། ། བྲག་གི་རི་བོ་བསྐྱེལ་
 བཞིན་མི་བསྐྱོག་པར། ། བོད་རིགས་མཛད་པར་འགྱུར་རམ་འཕྱུང་མོ་ཉུག་ཆོས་
 ལྷན་པ་རྣམས་མི་ཡི་ཐ་ཤལ་དུ། ། བཀོལ་སྤྲོད་དག་པའི་གནས་སུ་ལྷུངས་གྱུར་
 བ། ། སོ་སོའི་ཁོ་དབང་སྤྲོད་པའི་མཐུ་ཟད་དམ། ། རང་ས་རང་ལ་མི་དབང་ཅི་ལས་
 བྱུང་། ། དཔྱལ་བ་དག་ནི་སྤྲོད་ལས་ཁོ་ནས་མནར། ། བོད་རིགས་དག་ནི་འབྲས་
 རྩེན་དེ་ལྟ་བུ། ། དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་རྣམ་པས་མ་མཁའ་ཏམ། ། འདི་ལས་སྤྲོབ་
 པའི་དུས་ཤིག་མ་གཟིགས་སམ། ། སྤྱགས་རྗེས་གཟིགས་དང་ལས་བཞི་ཐོགས་

མེད་ཚོགས། །ཁྱད་པར་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་ཞི་ཁྲོས་གཙོས། །ཆོས་ལྡན་
འགྲོ་བའི་ལས་བསོད་ལ་དགོངས་ཏེ། །ཁྲ་ཁྲེའི་གདུག་རྩལ་འདི་ལས་བསྐྱབ་
ཏུ་གསོལ། །གཅིག་མགོ་གཅིག་གིས་མཐོན་པའི་དབྱང་ཤེད་དང་། །གཅིག་
དབང་གཅིག་གིས་རམ་པའི་གདོན་གཟུགས་ཀྱིས། །མ་དག་བདག་གིར་
སྦྱོད་པའི་བཅན་གཞོན་སོགས། །འཛིགས་རམ་ཡ་ངའི་འབྲང་ལས་བསྐྱལ་ཏུ་
གསོལ། །ཆོས་ལྡན་འགྲོ་ལ་ཆོས་མིན་དབང་བསྐྱར་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཀྱུན་
འཛོམས་སྡིག་སྦྱོད་དུ། །ངལ་ཅོལ་འཁོར་མའི་གནས་སུ་སྦྱུགས་པ་འདི། །ཆོས་
ཀྱི་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱར་དུ་གསོལ། །མི་རིགས་དབྱེ་བས་དབྱང་ཆེས་
དབྱང་མེད་རྣམས། །ཕྱགས་ཀྱི་ཁི་དབང་མཐའ་དག་བཅན་འཕྲོག་གིས། །ཕྱོགས་
རིས་མཆོན་གྱི་སྤྱི་གྱི་རྟག་བསྐྱོར་བ། །ཕྱགས་རྗེའི་ཕྱག་གིས་བདེ་ལྷག་བཞེག་
ཏུ་གསོལ། །པ་རོལ་སྤྱང་ལ་སྡིག་ལྟའི་མེ་འབར་བར། །ཡང་དག་ལྟ་བའི་ཆར་
ཆེན་པབ་གྱུར་ནས། །ཞི་བམིལ་བདུད་ཅི་སྤྱང་དུ་རྟག་འབྲེལ་ཏེ། །ཁྲད་དོར་
འབྱེད་པའི་སྐལ་བཟང་སྦྱིན་པར་མཛོད། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་དད་དམ་མི་
ལྷོག་པར། །ངལ་དུབ་གང་ཐུངས་དེ་ཡིས་སྦྱིབ་བྱང་སྟེ། །ལོག་པའི་གནས་སུ་
ནམ་ཡང་མི་ལྷུང་བར། །མ་ལུས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་འཕྲེན་པ་མཛོད། །མདོར་ན་
པོད་ལྗངས་ལྟ་མི་དམ་ལྡན་ཚོགས། །ཕན་གྱི་སྦྱོན་པ་བཟང་པོར་ཉེར་དགོངས་
ཏེ། །སྡིག་ལྟའི་སྤྱི་རྩལ་འཆིང་ཞགས་ཀྱུན་བཀོལ་ནས། །རང་དབང་ཞི་
བདེའི་དཔལ་ལ་འཕྲེན་པར་མཛོད། །ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་རི་བཞིན་བསྐྱབ་པ་
ལ། །དམ་ཡེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བའི་བདེན་མཐུ་ཡིས། །དེ་དེའི་འགལ་རྒྱུན་ཀྱུན་
ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ། །མཐུན་རྒྱུན་མ་ལུས་བདེ་ལྷག་ཆང་བར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་རང་ཡུལ་
གྱི་གནས་སྐངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བགྱིད་སྐབས་ཡིད་སྟོ་ནས་སྤར་ཡང་གདུང་
འཁོད་དུ་སྒྱུར་བ་ནི་ལྟར་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་གུར་ཅིག། །

རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཕུལ་བའི་སྟན་འཛིན་ཁྲིམས་ཅིག

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་འཛོལ་གོང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཕུལ་བའི་སྟན་འཛིན་ཁྲིམས་ཅིག

ཡུང་དབྱང་ཉང་ལུང་གི་རྒྱ་ཁྱིམ་ཉེ་དུ་ཡོད་པར་མཆོག་གི་བྱང་དུ།

ཆེད་ལྷན་དུ་པ་ལམ་བོད་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་བདེ་ཆེན་རང་
སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་སྤྱི་མཐིམ་ནས་ཁྲིམས་ཅིག་གསལ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ ༡༩
བར་གཞིས་བཞུགས་བོད་རིགས་ཡིན་ཅོ་ཅིག་ནི་མི་ཐེག་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་
དང་། མི་བཟོད་པའི་དངངས་སྐྱེག་གི་སྟན་འཛིན་ཁྲིམས་ཅིག་ནི་གཉིས་ཀར་
སྤྱོད་སྤྱོད་གི་མེ་ལྷེ་འབར་ཏེ་ཇ་བྱ་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་ལྟར། རྒྱ་ནག་
ཏུའང་རི་ཕྱག་ཐག་པས་མ་འདུམས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུ་པས་
སྤྱི་བྱས་རང་ལུགས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་བྱུང་སྟེ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཅུམ་ནས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་
གསར་བཏོད་ཀྱི་གསལ་བསྐྱེད་དང་བཅས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་དང་
མཐུན་པར་བཟོས་དང་བཟོ་བཞིན་དེར། བོད་ནང་ཅུམ་དུ་མ་ཟད་ཕྱིར་སྤོང་མི་མང་
ནམས་ཀྱིས་ཡུང་དབྱང་བསྐྱེད་དང་རེ་བ་ཆེན་པོས་རང་གི་ཕུང་པར་ཁ་གཏད་ནས་
ཡོད་ཅིང་། དེ་དོན་ཁ་བཤད་དོན་འཁྱོལ་ཡོད་མིན་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་མཐིམ་མི་རིགས་
དང་བཅས་པར་སེམས་གསོ་གཏོང་བ་དང་འབྲེལ་གནས་ཚུལ་ཞིག་འཇུག་
སྤྱད་ཕྱི་ནས་ནང་དུ་གཉིན་འཕད་རི་སྟེན་ཅིག་ཕྱིན་ཡོད་པ་ལྟར་བདེ་ཆེན་རང་

སྐྱོང་ཁུལ་དུའང་གཉེན་འཕུང་ལན་མང་བྱིན་ཡོད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ས་གནས་མི་
མང་ནམས་ལ་ལུས་སེམས་གཉིས་དགེ་ཡོང་བར་པན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་
ཟད། ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཞེད་དགོངས་བཞིན་ཞི་བདེ་རྩ་བར་
བཟུང་ནས་ལེགས་ཆ་སྤེལ་རེས་བྱེད་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་གཞུང་དམངས་ལའང་
པན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མཁུན་ཡོད་ཤག་རེད།
དེ་དོན་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་མི་མང་པལ་ཆེ་བ་བྲི་ཐག་པ་སྐོད་པ་ལྟ་བུའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་གྲུ་ཡངས་དང་། འཆོ་གོས་རང་དབང་བྱུང་ཅམ་བྱུང་འདུག་པ་དེ་ནི་
སྤྱི་བྱས་ལ་དཔགས་པས་དགའ་བསུ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

དེ་ཡང་གྲོང་སྲུང་ཆེ་ཁག་དང་མགོན་བཞུད་ཆེ་ས་མ་གཏོགས་གྲོང་
གསེབ་དང་ལུང་ཁྱག་ཁག་ལ་སྲིད་རྒྱས་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་གོ་སྐྱལ་ད་དུང་ཡང་ཐོབ་
མེད་པ་དང་། ལོ་ཉི་ཤུ་བརྒྱལ་བའི་ནང་མིའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱིས་རི་སྐྱལ་མཆོ་
སྐྱོམ་དང་། མི་གསོད་ཁྲག་སྤྱོར་གྱི་ལས་འགུལ་ཆབས་ཆེ་བྱས་ནའང་མི་མང་གི་
འཆོ་རྟེན་ལ་སྤྲོན་པ་ནི། ལམ་ཆེན་ཁག་དང་། ཟམ་པ་གང་འཆམ་ཞིག་དང་
སྐོག་འདོན་ཅམ་ལས་སྤོབ་བྲུ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་རེ་བྱུང་ཅམ་ལས་མེད་པ་དང་།
མི་མང་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཞིང་ཁ་ལག་མཐེལ་ཅམ་ཡང་གསར་བཟོ་མེད་པའི་
ཁར་སྤར་ཡོད་ཀྱི་ཞིང་ཁའི་ནང་དུ་ལས་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་དང་སྤྱོད་ཁང་གང་
བླ་བརྒྱབས་ཏེ། ཞིང་པ་མང་པོར་འཆོ་རྟེན་གྲོང་གྲུན་ཐོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་
ས་གནས་ལས་བྱེད་པ་འགས་པེ་ཅེན་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཇི་
སོང་མཁེས་པར་སྤར་ལམ་ཀྱི་གདུག་རྒྱུ་རྒྱན་མར་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། མི་མང་
ནམས་བྱི་རྒྱལ་དུ་གཉེན་འཕུང་ལྟ་ཅི་ལྟ་ས་ཡར་མར་ལའང་འགོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་

པ་མ་ཟད། རིའི་རྒྱལ་མདུན་གྱི་གཉེན་འཕྲད་དང་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་ཀྱང་མི་
 ཆོག་པར་རང་རང་སྒྲ་ཁུང་ལོག་གི་སྤྲོད་ཁོང་ཁོ་ན་ལ་མི་ཆེ་སྤྲེལ་དགོས་སོགས།
 གུ་ཡངས་ཀྱི་སྤྲོད་རྒྱལ་དེའང་གོང་ཁྲེར་དང་གོང་གསེབ་ལུང་པ་ཆེ་རྒྱུང་སོགས་
 གྱི་དབར་གནས་ས་ལྟ་བུའི་ཁྲུང་པར་ཆེ་བས། དེ་སྤྲོད་སྤྲེལ་ན་དེ་ཁྲུང་གྱི་ཐོད་
 རིགས་ཆང་མ་སྤྲོད་སྤྲེལ་སྤྲོད་འཕྲོའི་རྒྱ་ཆོགས་ལྟ་བུར་ཆགས་རྒྱ་ཉག་ཅིག་
 དང་། དེར་དུས་འཇམ་སྤྲིང་མི་མང་སྤྲི་མཚུངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་འཆོ་བ་རྩ་བུ་
 ལ་སོང་། ས་ཁྲུང་དེ་དག་ཏུ་གཉེན་སྦྲད་སྤྲོད་མཁན་ཆང་མ་པ་མ་དང་དགའ་
 གཉེན་སོགས་སྤྲེལ་པར་དགའ་བ་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་བྱུང་ཡང་། གོང་གསལ་
 གནས་ཚུལ་དེ་དག་མཐོང་དུས་སྤྲོད་ཀྱིས་མིད་པ་བརྒྱུངས་ཤིང་། མིག་རྒྱས་
 གཏོང་གང་སྤྲོད་དགོས་ཆགས་འདུག ང་ཆོ་གཞན་ཡུལ་དུ་ཀྱར་ནས་སྤྲེལ་
 བཅོལ་དུ་སྤྲོད་དགོས་པ་དེ་སྤྲོད་ལ་བྱུག་པའི་ཆེར་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེར་
 དུས་འཇམ་སྤྲིང་མི་མང་སྤྲི་མཚུངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། འཆོ་བ་ལོངས་སྤྲོད་
 རས་ཡོད་པས་རང་ས་རང་གནས་ཀྱི་མི་མང་རྣམས་དེ་ལྟར་ཐབས་སྤྲོད་གནས་
 ཚུལ་མཐོང་དུས་སྤྲེལ་བསྐྱུ་འཕམ་མ་ཞིག་སྤྲེལ་འདུག

གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཐོད་མི་མཐའ་འཁོབ་སྤྲི་དང་ཁྲུང་པར་བདེ་ཆེན་ཐོད་
 རིགས་རང་སྤྲོད་ཁྲུང་དུ་དེ་བས་སྤྲོད་པ་ཡོད་འདུག་པ་མ་ཟད། སྤྲོད་དམར་སྤྲོད་
 དམག་གི་སྤྲེལ་གཏོགས་པའི་ཞུ་མོ་ཅན་ད་དུང་བསྐྱུད་འདུག་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་ས་ཞིང་བཀོ་འགྲེམས་འཁོད་མ་སྤྲོད་པ་དང་། ཞིང་པ་མང་པོར་ས་ཞིང་
 མ་ཐོབ་པ། ཆོང་ལས་དང་བཅོལ་ས། ཨར་པོའི་ལས་ཀ་སོགས་ལས་འཕར་བྱ་
 ཡུལ་མ་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དབུལ་དམངས་ཆོར་སྤྲོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ལྷ་ལྷག་

གི་དཔེ་ལྟར་དཀའ་ངལ་འཕར་ཆ་ཆེ་བུ་ཕྱིན་པ་དང་། སོ་སའི་ལུང་པའི་ས་གཏེར་
དང་རྩོག་ཏེར། ཤིང་གཏེར་སོགས་གང་ཡོད་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་པ་ངས་མེད་དུ་བཏང་
དང་གཏོང་བཞིན་པ་དེས་ཀྱང་ས་ཁུལ་སོ་སའི་ཡར་རྒྱས་ལ་སྤྲོད་པ་ཉིལ་འབྱུ་
ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་བཞེན། མི་རིང་བར་སྤོད་བཅུད་མི་སྤྲུགས་དང་བཅས་པ་
ལྟ་བུ་ཅམ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བུར་ཆགས་རྒྱ་གདོན་
མི་ཟ་བས་ང་ཆོ་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་སེམས་ངལ་རྩི་ཆེར་ཕྱིན་སོང་། དེར་
བཞེན་ང་ཆོས་ལུ་ཐུག་གིས་རེ་སྒྲུལ་སྒྲེ་ཆོན་གསུམ་མི་ལྷུ་ཐབས་མེད་ཆགས་སོང་
བས་ལྷུ་མཁན་གྱི་ཆོད་ལ་དཔགས་ཏེ་དགོངས་འཁུགས་དང་། ཐུགས་བསུན་མི་
གནང་བར་མི་རིགས་ལ་བྱམས་བཅེས་ཐུགས་ཞིབ་ནན་ཟབ་ཀྱིས་ཐུག་བཞེས་
འབྲལ་དུ་བསྐྱར་བའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད།

སྒྲེ་ཆོན་དང་སོ། བོང་ལུས་ཀྱི་སྦྱོན་གནད་དེ་དག་གི་ནང་མང་པོ་ཞིག་
ས་གནས་ལས་བྱེད་པས་བྱས་ཉེས་ཤོར་བ་ཡིན་སྲིད། བེ་ཅིན་གཞུང་གིས་ས་
ཁུལ་སོ་སོར་ཞིབ་དཔྱད་དང་འབྲེལ་སྦྱོན་སེལ་དག་འདོན་ལེགས་སྒྲེལ་ཉེས་
འགོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོམས་འགོས་སྤྱི་མཆུངས་ཡོང་བའི་བཀོད་འདོམས་
དང་། མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་མི་མང་རྣམས་ལྟ་སའི་མི་མང་ལྟར་བྱེ་ནང་འགྲོ་བསྦྱོད་དང་
ནང་གི་ཆོས་རིག་གོམས་སྒོལ་གྱི་རང་དབང་འདྲ་མཉམ་འབྲལ་དུ་བཟོ་དགོས་རྒྱ།

སྦྱོན་གྱི་བཅན་ལྷུགས་དེ་དག་ལྷུལ་མེད་དང་བཅས་མི་མང་རྣམས་
འཛིགས་དངངས་ཀྱི་བཅིངས་བ་ལས་གྲོལ་ཐུབ་པ་དང་། རང་དབང་བག་ཐེབས་
དང་། འཆོ་རྟེན་ལྗེ་དེས་སྤོད་དགོས། ཡུལ་དམག་བསྐྱོད་དང་སྤྱོད་བརྒྱར་
སོགས་ཀྱིས་མི་སེར་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཆེད་བཟོ་དེ་དག་ཅ་འགོག་གཏོང་དགོས།

དེ་བཞིན་ཆོས་རིག་གི་སྒོ་བ་སྐྱོད་དང་འཆད་ཉན་གྱི་རང་དབང་རྣམས་ཆ་ཆར་སྐྱོད་
དགོས། བྱི་ནས་ནང་དུ་ལྟ་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སེའི་དགའ་གཉེན་ཐུག་འཕམ་
དང་འགྲོ་བ་སྐྱོད་རི་དགོས་བཀའ་འགོག་མེད་པར་རང་དབང་ཆ་ཆར་སྐྱོད་དགོས།

དེ་བཞིན་ས་ཁུལ་རེ་བུར་དུ་སྒོ་བ་གྲུའི་མིང་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་
སྒོ་བ་གྲུ་མཆན་ཉིད་ཆར་བ་ཞིག་ཏུ་འཕམ་དུ་བསྐྱར་ཐབས་མཛད་དགོས་པ་
བཅས། མདོར་ན་ས་གནས་ལས་བྱེད་པའི་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་ས་གནས་
ལས་བྱེད་པར་ལེ་ཐོགས་མེད་པར་ཆགས་ཚུད་དོན་འབྲས་ལྡན་པ་བཟོ་དགོས་
པས། དེ་དོན་སྟོད་ཡངས་སུ་མ་སོང་བར་བཀོད་འདོམས་མདའ་འབེན་སར་
འཁྱོལ་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ཡོང་བར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕྱི་མཆན་གཉིས་པ། ད་པན་པེ་ཅིན་གཞུང་གིས་བོད་དུ་སྤར་དང་མི་འདྲ་
བའི་འཆོ་བ་དང་ཤེས་རིག་སོགས་བཟོ་རིག་ཡར་རྒྱས་ཡོད་ལུགས་འབྲུག་སྟོང་
བསྐྱབས་ཀྱང་། དོན་སྟོང་ལྟ་སར་སྒོ་བ་གྲུ་འགའ་ཞིག་ཅམ་ལས་གོང་གསལ་
གྱི་གོང་སྒྲིལ་དང་། ཁྱད་པར་བདེ་ཆེན་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་སྒོ་བ་གྲུ་མཆན་ཉིད་ཆར་
བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་བརྟེན། དེ་ཁུལ་གྱི་གཞོན་སྐྱེས་ཆོར་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་
ཡིག་རང་རྒྱ་འཕེར་བ་ཤེས་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་པས་འཕམ་དུ་སྒོ་བ་གྲུ་
སྤར་མེད་གསར་འཛུགས་དང་། སྤར་ཡོད་ཆགས་ཚུད་བཟོས་ཏེ་གང་ལྟར་
གཞོན་བྱའི་གནས་སྐབས་དེ་བོང་གྲུའི་གནས་སུ་མ་ལྷུངས་པར་། འཛམ་གླིང་
གི་གཞོན་བྱ་དང་གོམ་འགྲོས་མཉམ་འདེགས་ཐུབ་པ་ཅིས་ཀྱང་དགོས་པས་དེ་
ལུགས་ཀྱི་ཐུག་བཞེས་འཕམ་དུ་བསྐྱར་གནང་དགོས། དེ་མཆུངས་བཟོ་གྲུ་དང་
སྤན་ཁང་སོགས་རེ་བུར་ཡོད་ཁུལ་ཡང་ཆགས་ཚུད་གཏན་ནས་མི་འདུག་པས་

དེ་དག་ཚགས་ཚུད་དང་གསར་འཛུགས་དང་རྒྱ་ཆེར་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱ།
 འདིའི་སྐོར་སྔོན་ཡང་རེ་སྐུལ་ཞུས་ཡོད་པས་ད་དུང་བྱུག་བཞེས་བསྟར་
 རྒྱའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡང་བྱུང་མི་འདུག་པས་སྒོ་པམ་ཡོད། ༡༩༥༩ བན་ཆད་དུ་
 མི་ཆང་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་དབག་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། རྒྱོང་སྤེ་ཆེ་ཆུང་ལ་
 གཞིགས་པའི་ལྷ་ཁང་། དེ་མཚུངས་སློབ་གྲ་དང་དགོན་པ་སོགས་ཆེ་མ་
 སོ་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱུགས་གཅིག་ནས་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་སྤྱང་ཡུལ་དང་།
 རྒྱུགས་གཅིག་ནས་མི་ཆའི་འཆོ་ཐབས་བྱ་ཡུལ་དང་། དག་འཁྲིད་ཀྱི་འདོད་དགུ་
 བཙལ་ཡུལ་སོགས་རི་སྟོད་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ལུལ་མེད་དུ་བཏང་བེན་པ་དེ་
 དག་བསྐྱར་དུ་གསར་བཅོ་དགོས་སྐོར་ཞུ་བ་མིན་ཡང་། མི་མང་མང་མོས་
 དང་། དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་པའི་དགོན་པ་དང་། ལྷ་ཁང་རི་དགོས་བཀག་
 འགོག་མེད་ཁར་མཐུན་རྒྱུན་དང་པན་གྲོགས་རི་དགོས་འཕལ་འཕལ་ངེས་
 གནང་ཡོད་པ།

སྤྱི་ཚན་གསུམ་པ། ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་ནང་གནའ་རབས་ནས་གཅེས་
 སྤྱང་བྱས་པའི་ཤིང་ནགས་ཁག་མང་ཡོད་པ་རྣམས་གཞུང་དང་མངའ་སྡེ། དམག་
 སྐར་སོགས་ཀྱིས་པངས་མེད་དུ་གཙོད་འབྲེག་གིས་གཤེད་ཆེད་ཤིང་ནགས་དེ་
 དག་པལ་ཆེར་སྟོང་ལ་ཁད་དུ་སོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆར་ཆུ་དུས་སུ་མི་
 འབབ་པ་དང་། རྩ་རིགས་དང་སྔོ་རིགས། ཞིང་ཁའི་ཐོན་སྐྱེད་གང་ས་ལོ་རེ་
 ནས་ལོ་རེར་རེ་རྒྱུད་དུ་འགོ་གཞིར་བརྟེན། ཕྱིན་ཆད་དེ་དག་མཚམས་འཇོག་དང་
 འབྲེལ་བཅད་བེན་དེ་དག་ལ་ཤིང་ཆབ་གསར་འཛུགས་དང་། ཅི་སྟེ་ས་གནས་མི་
 མང་གི་དགོས་ཁོ་ལ་གཞིགས་པས་ཉུང་ཤས་གཙོད་གཏུབ་དགོས་ཆེ་དེའི་ཆབ་

གསར་འཛུགས་ཀྱིས་གསར་སྣང་བཞེ་ལེན་ཅམ་ལས། ཤིང་ནགས་ཅ་བརྒྱག་
དུ་མ་སོང་བ་ཕྱག་བཞེས་ཅིས་ནས་ཀྱང་འབྲལ་སྡོལ་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱ་བཅས། ས་
གནས་མི་མང་ལ་ཤ་ཆ་དང་སྡིང་རྩེས་བསྐྱེད་དགོས་པར་སོང་ཤ་ཆ་སྡིང་རྩེས་ཞུ་
འབོད་ལ་ཤ་ཆ་སྡིང་རྩེས་དང་ལེན་དགོས་པ་ནི་ཡ་རབས་ལུགས་བཟང་གི་སློལ་
ཡིན་པས། དེ་ལུགས་དགོངས་པ་མ་གཡོང་བར་གོང་གསལ་དོན་ཆེན་ཁག་ལ་
ཕྱག་བཞེས་འབྲལ་སྡོལ་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

ནམ་པ་ཆོར་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་ཆེད་འདི་
ག་སྐབས་བཅོལ་བའི་གནས་སྡངས་བྱང་ཅམ་ཞུས་ན། ང་ཆོ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡུལ་
ཀྱང་བྱས་པ་སྤར་བོད་རིགས་ཁྱི་ཆོ་བརྒྱད་ཅམ་དང་། ད་ཆ་ཁྱི་ཆོ་བཅུ་སྟོར་
ཆགས་ཡོད་ཅིང་། ལས་ཀ་ཐོག་མར་ལམ་བཟོ་དང་ཨར་ལས་བྱེད་དགོས་བྱུང་
ཡང་མི་རིང་བར་གཞིས་ཆགས། ཆོང་ལས། བཟོ་བྱ་དགོན་པ། ཆོས་དང་ཤེས་
རིག་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཚུད་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཁྱོད་སྡེ་སོ་སོར་
ཡང་བྱ་ཕྱག་གསོ་སྦྱོང་ཁང་དང་། སློབ་བྱ་དགོན་པ། ལྷ་ཁང་། བཟོ་བྱ་ཆོང་
ལས་སོགས་མི་ལས་ལས་ཀ་མང་བས་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འབོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལག་
མ་ཐོགས་པ་ཡོད།

སློབ་བྱའི་འཛིན་རིམ་ཡང་སྡོན་འགྲོ་སློབ་བྱ་ནས་འཛིན་བྱ་བཅུ་གཉིས་
པའི་བར་ཁག་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་བོད་པ་
རྒྱང་འབྲེལ་དང་། ཉུང་ཤས་བོད་གཞུང་རང་གིས་འཛིན་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

མོ་རེར་སློབ་ཐོན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་བཟལ་བ་འཆར་ཅན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་
ནས་ཐོན་ན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྡོན་བྱ་མཐོ་རིམ་ཁག་དང་། བཟོ་བྱ་

སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་གྱ་སོགས་སུ་རང་འདོད་ལྟར་འགྲོ་ཆོག་གི་ཡོད་ལ། སྤྱག་གྲུའང་ལོ་
 དྲུག་ནས་ཆང་མ་སློབ་གྲར་ཚུད་གྱི་ཡོད། སློབ་སྦྱང་ཡང་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་གི་
 སློབ་གྲྭ་བ་དང་དབྱུང་བ་མཉམ་བསྐྱར་སྤྱབ་བ་མ་ཟད། བོད་རིགས་ན་གཞོན་
 རྣམས་ཅེད་རིགས་དང་། རིག་ཅལ་གང་ཅིར་འཇུག་གི་ཤིང་ནང་ཅེ་སྤྱད་གལ་དུ་ཚུད་
 ཡོད་པས་ཀྱུན་གྱིས་བསྟོད་བསྟེན་གསུང་བཞིན་ཡོད་ན། ཁྱེད་ཅག་ཆོས་ས་
 གནས་སོ་སོའི་སློབ་བཅུད་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཁྱེད་ཆོའི་ལག་པར་ཡོད་
 དུས་སྐབས་བཙུལ་བ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ངེས་དང་། ཅི་སྟེ་དེ་
 ལྟར་མ་བྱུང་ཡང་སྐབས་བཙུལ་བ་ལས་མི་ཞན་པ་ཞིག་ངེས་པར་བཟོ་གནང་
 དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟགས་དགོངས་འཇགས་འཆལ། གོང་གསལ་འཛོལ་གོང་
 རྒྱལ་གསུམ་གྱི་འཐུས་ཆོགས་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལྷ་ཆོས་ལ་བུལ།

ངོ་བུལ་སོང་།

༡༽ གྲང་དབྱང་ཅུ་ཅུ་ཅུ་གྱི་ཅུ་ཅི་ཉིང་ཞའོ་མིང་།

༢༽ བེ་ཅེན་མི་རིགས་དོན་གཅོད་ཁང་གི་གཙོ་འཛིན།

༣༽ རྟི་ལི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཆབ་ཁང་།

༤༽ ཡུ་ཅུ་ནན་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་སྐྱོན་ཁང་།

རྒྱ་ནག་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་བརྒྱད་ལ་ཕུལ་བའི་སྙན་ཞུ།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་བརྒྱད་ལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ཕུལ་བའི་སྙན་ཞུ།

ཀྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གྲུང་དབྱང་ཨུ་ལོན་སྙན་ཁང་མཆོག་གི་བྱེད་དུ།

ཆེད་ཚུ། སྙན་ཆོས་སྤར་ཡང་རེ་སྤྱུལ་ཞིག་མི་ཞུ་ཐབས་མེད་བྱང་སོང་། དགོངས་འགལ་མི་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་དོན་སོན་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། མཐོ་ཅི་དྲུང་རྩེས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་གྲུ་ཡངས་སྤིང་བྱས་གསར་གཏོད་དང་ཆབས་ཅིག་དེད་ཅག་བོད་རིགས་རྒྱམས་ལའང་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་མདུན་ལམ་སྤུལ་བས། རྒྱ་བོད་མི་མང་རྒྱམས་ཁྲིམས་རྩལ་གྱི་བཅོན་ཁང་ནས་ཐར་ཏེ་ཕྱི་ལོགས་སྒོ་རའི་ནང་དུ་སྤེལ་བ་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཆེར་བྱང་འདུག་པར་སྙན་ཆོ་ཡང་དགའ་ཆེར་དང་སྒོ་བདེ་དཔག་མེད་ཐོབ་པས་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ།

འོན་ཀྱང་ཆེ་ས་ནས་ཐོན་ཀྱང་རྒྱུང་ས་ལ་འགག་བསྐྱད་བ་དུ་མ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ ༡༩༩༠ ཐམ་བ་ནས་སྙན་ཞུ་ཕྲ་ཕྱི་མང་པོ་ཕུལ་ཡོད་ཀྱང་། ༡༩ ལོར་ཕུལ་བའི་སྙན་ཞུ་ལ་ཐུགས་སྤྱང་གནང་སྟེ་སྤྱི་ཆབ་ས་གནས་སུ་ཆེད་པེབས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ལེགས་བཅོས་གང་ལེགས་གནང་འདུག་པ་སྤར་ཡང་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་དང་འབྲེལ། ད་དུང་གལ་ཆེ་འགའ་ཞིག་ཞུ་དགོས་འདུག་པས་དགོངས་པ་མ་གཤེད་བའི་སྒོ་ནས་གཤམ་གསལ་ཞུ་དོན་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་བཅས་ཞུ་འབྲས་ལེགས་ཐོན་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

དོན་ཚན་དང་སོ། བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་ས་རོང་རྩ་
 རོང་མང་ཞིང་ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་པའི་ས་རྒྱ་ཆུང་དུ་ལ་སོང་། ས་བབ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱིས་
 ས་ཁུལ་མི་མང་ལ་འཆོ་བ་ལྡེང་མིན་གྱི་དཀའ་ངལ་རྩི་ཆེར་འགོ་བཞིན་པ་མངོན་
 གསལ་ལ་བརྟེན། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་འདིས་མ་འོངས་
 བར་ས་ཁུལ་མི་མང་ནམས་སྤྱང་བོ་དང་སྤྱང་མོ་འབྲི་ཆུ་རྒྱས་པ་ལྟར་འགོ་རྒྱ་ཉག་
 ཅིག་ཆགས་འདུག གང་ལ་ཞེན་ས་ཆ་ཡག་ས་དང་ཐོན་འབབ་ཆེ་ས། ཆོང་ར་ཆེ་
 ས། བཅོ་རིགས་ཀྱི་འདུགས་སྐྱེད་ཆེ་ས་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་
 རྒྱ་གྲོང་འབོར་ཆེ་དུ་འགོ་བཞིན་འདུག བོད་རིགས་ནམས་སྤྱར་ལུས་ལྟར་ཞིང་བ་
 དང་། ཆོང་ལས་ཆུང་དུ་ཁོ་ནས་འཆོ་དགོས་པ་དང་།

སྤར་མི་ཆང་ཆུང་དུ་གཅིག་གི་འཆོ་རྟེན་དེས་དེང་སང་མི་ཆང་གསུམ་
 བཞི་འཆོ་དགོས་པར་བརྟེན། མི་འབོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གིས་འཆོ་བ་སྤར་
 བས་ཀྱང་དཀའ་ངལ་རྩི་ཆེར་འགོ་བཞིན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་དུ་སྤར་བོད་རིགས་
 ཀྱི་ཆོང་རའི་ནང་དེང་སང་བོད་རིགས་ཀྱི་ཆོང་ཁང་རྒྱག་མི་ཆོག་པ་དང་། ཤིང་
 ནགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོན་འབབ་དང་ཁེ་ཆོང་ཆེ་བའི་རིགས་ནམས་རྒྱ་
 རིགས་ཆོས་བདག་དབང་བྱས་ཏེ། ས་གནས་ས་སྤྱིའི་མི་རིགས་ནམས་མངའ་སྡེ་
 གཞན་ནས་འོང་བའི་མི་རིགས་ལྟ་བུས་དེ་དག་གི་བདག་དབང་དང་། བེད་སྐྱོད་
 མི་ཆོག་པ་ཆགས་འདུག མདོར་ན་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ནམས་གངས་མང་
 མི་རིགས་ཀྱི་ལག་གཏོག་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་འདུག འདི་ནི་འཛམ་གླིང་འདིར་རྒྱལ་
 ཁབ་གཞན་སྤྱད་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་རེད།

དཔེར་ན་རྒྱ་གར་དང་། ཨ་རི། ཉི་ཨོང་ལྟ་བུར་མཆོན་ནའང་མངའ་སྡེ་སོ་

སེའི་ཐོན་འབབ་དེ་མངའ་སྡེ་སོ་སོར་བདག་གཅེས་བྱས་ཏེ་སོ་སེའི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་
སྤང་དུ་དབྱས་གཞུང་དང་མངའ་སྡེ་གཞན་ལ་ཆོང་འགྲེམས་བྱེད་པ་དང་། ཁྲོང་
སྡེ་སོ་སོ་ཡང་དེ་བཞིན་བདག་གཅེས་ཀྱིས་མངའ་སྡེའི་གཞུང་དང་དབྱས་གཞུང་
གཉིས་ཆོང་འགྲེམས་དང་། རིན་ཐང་ཇི་བྱེད་དོ་བདག་སོ་སེའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་
བྱས་ཏེ། ཁེ་བབ་ཆ་བཞོས་བྱེད་པ་སོགས་གང་ལྟར་མངའ་སྡེའམ་ཁྲོང་སྡེ་སོ་
སོར་ཐོན་འབབ་ཇི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་མངའ་སྡེ་དང་ཁྲོང་སྡེ་སོ་སོ་ཡར་རྒྱས་
འགོ་གི་ཡོད།

དེ་མཚུངས་ཞིང་པའི་ས་ཆ་རྣམས་ཞིང་པ་རང་གིས་བདག་དབང་བྱས་
ཏེ་ཞིང་པའི་ནང་ཆགས་ཆོང་འགྲེམས་ལས། བཟོ་པ་དང་ཆོང་རིགས་ལ་ཆོང་
འགྲེམས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། ཅི་སྟེ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་དཞོན་མཁོ་བྱུང་ན།
དེའི་ཆབ་ས་ཞིང་གསར་བཟོ་དང་། ཡང་ན་ས་ཞིང་གཞན་ཞིག་ཁོ་རང་ལ་འདོད་
མོས་ལྟར་བསབ་ཆ་བྱེད་དཞོན་པ་སོགས། མི་སེར་ཉམ་རྒྱུང་རིགས་ལ་ཉ་ཅང་
གི་བྱམས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་གནང་སྟེ་ཡོད་པར་སོང་། མི་སེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རང་གཞུང་ལ་ཉ་ཅང་གིས་གྲུས་བཅི་ཆེན་པོ་ཞུ་ཡི་འདུག དེ་དག་ཐམས་ཅད་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་རེད།

ཐོད་ནང་དུ་ཐོད་རིགས་རྣམས་སོ་སོས་སྤྱི་ཆོགས་རྩིང་པ་ལས་ཀྱང་
འཆོ་ཐབས་དཀའ་བའི་ངལ་རྩེ་གྱིས་སོ་སོར་འཆོ་དཞོན་པ་ཅམ་ལས། གཞུང་
འབྲེལ་གྱིས་མི་སེར་ཡར་རྒྱས་འགོ་བའི་མདུན་ལམ་གཏན་ནས་བཟོས་མི་
འདུག མདོར་བསྡུས་ན། ཞིང་འབྲོག་པའི་ཐོན་འབབ་རྣམས་ཆབ་སྲིད་པས་མིང་
འདོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཆབ་སྲིད་པའི་ཆེ་གཡོག་དངོས་གནས་

ཆགས་ཀྱི་འདུག

ཐུན་མཁའ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་ཐེངས་གཉིས་འགྲོ་མྱོང་། སྐབས་དེར་མི་སེར་གྱི་
གནས་སྐབས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡིན། གཞུང་དང་མི་སེར་ནུས་ལྷན་
ཕྱོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་བཞིན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་མ་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས། མི་
སེར་ནུས་པོད་པ་ནང་བཞིན་ངལ་རྩལ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འཆོ་བའི་
མཐུན་ཆུན་ལྗེ་དེས་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་བས། སྐབས་དེར་ང་ཆོའི་མི་མང་
ནུས་ཆུ་ནག་འོག་ཏུ་སྡོད་པ་ལས་མཁའ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་འོག་ཏུ་སྡོད་རྒྱ་བྱུང་ན་སྐྱུ་པའི་
རེ་བ་ཡང་བྱུང་།

དེ་བཞིན་ཐུན་ ༡༩༩༩ ནང་ཨ་རི་སོགས་ལྷན་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་དུ་བྱིན་པ་ཡིན། ཨ་རིའི་ནིུ་ཡོག་ཏུ་མི་མང་
འདུ་འཛོམས་ཆེ་ས་ཞིག་ཏུ་ལྷ་སར་ཐིང་ཆ་བྱུང་བའི་སྐྱར་དེ་བ་བཏོན་བྱུང་བས་
ཐུན་གྱིས་ལན་དུ། ང་ཆོ་བོད་མི་མང་ནུས་གལ་ཏེ་རྒྱ་གར་ལྷ་བུའི་འོག་ཏུ་ཚུད་
པ་ཡིན་ན། ཁོང་ཆོས་ངོ་མྱོང་བྱ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཅི་བཅི་བཀྱར་དང་རྒྱལ་སྐྱོར་ལྷ་ཡི་རེད།
གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་འོག་ཏུ་མི་མང་སྤྱི་འདུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་དབང་དང་
ཐོབ་ཐང་ཆ་ཆང་ཡོད་པར་སོང་བཟང་ངན་བརྗེ་ཡི་མ་རེད། ང་ཆོ་རྒྱ་དམར་འོག་
ཏུ་ཚུད་པ་འདིས་བོད་ནང་མ་ཟད་ང་ཆོའང་སེམས་ངལ་ཆད་མེད་ཡོད། གང་ཡིན་
ཞེ་ན། བོད་ནང་དུ་བོད་རིགས་ནུས་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཆང་དགོས་ཀྱི་
ཡོད་རེད། རྒྱ་རིགས་དང་བོད་རིགས་བར་ལ་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་གནས་ས་
ལྷ་བུའི་བྱུང་པར་འདུག དེར་བརྟེན་ཁོང་ཆོ་བཟོད་སྐྲག་མེད་པར་འུ་ཐུག་གིས་
ངོ་མྱོང་བྱས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ང་ཆོའི་གཞིས་ལུས་རྣམས་ལ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ཁུལ་ཡོད། འདི་
ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ཞེན་ཁོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཁོང་ཆོ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྩེ།
བར་བདེན་གྱི་གནད་དོན་ལ་ཐུག་ཡོད་རེད། སོ་སོའི་མི་སེར་གྱི་རང་དབང་དང་
ཐོབ་ཐང་ལ་བཅི་སྤང་མི་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་དེ་ནི་ཉ་ཅང་གི་ཐབས་སྒྲོ་
པོ་ཞིག་དང་། བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་མངོན་གསལ་ཅན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།

མི་སེར་གྱི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་སོ་དེའི་ནང་དུ་
ཆོས་སྦྱོང་དང་། ཤེས་རིག་གོམས་སྒོལ་དང་གཏམ་བཟྩོད། སོ་སོའི་ས་ཆ་དང་
ཐོན་འབབ་ཀྱི་བདག་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་སོགས་མཐའ་དག་ཚུད་ཡོད། གང་ལྟར་
ས་གནས་མི་མང་ལ་དགོས་མཁོ་གང་ཡོད་པ་དེ་མི་མང་རང་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་འཇུག་
པ་དང་། དེས་མ་ཐུབ་ན་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་ཐོག་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་།
དེས་ཀྱང་མ་ཐུབ་ན་སྤྱི་ནས་རོགས་བཅའ་ཏེ་བསྐྱབ་ཏུ་འཇུག་དགོས་པ་ནི་འཛམ་
གླིང་སྤྱི་སྒོལ་དང་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲིམས་ཀྱང་རེད། དེར་བརྟེན་མི་རིགས་ཉམ་
ཚུང་གི་ས་ཁོངས་ལ་མི་རིགས་དབང་ཆེ་བས། མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་བྱས་པ་ཡིན་
ན་ཉ་ཅང་གི་ཆབས་ཆེ་ཞིག་ལ་བརྟེན། དེ་རིགས་མི་ཡོང་བར་འགོག་ཐབས་ཅིས་
ཀྱང་ཡོང་བར་གསོལ་འདེབས་ཞུའོ།

དོན་ཆེན་གཉིས་པ། ཐོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྤྱི་དང་། ཁུད་པར་བདེ་ཆེན་ས་
ཁུལ་དུ་ཤེས་རིག་གི་སྒོལ་སྦྱོང་དང་། སྒོལ་བྲ་སྒྲོ་ཞོས་ཡིན་པར་བརྟེན། གཞོན་
སྤྱེས་ཆོ་དེར་དུས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་མཚུངས་ཤེས་ཡོན་གྱི་བགོ་སྐྱལ་མ་ཐོབ་པ་
བྱེད་ཆོས་བཟྩོད་ཐུས་ལྟར་ཞིང་བར་རིང་ལུགས་ཁོ་ནར་སོང་བར་བརྟེན། བཟོད་
མིན་གྱིས་སྒོག་དང་བསྐྱོས་ཏེ་ང་ཆོ་སྐྱབས་བཅའ་བའི་ཁྲོད་དུ་སྒོལ་སྦྱོང་བྱ་བར་

ཐོས་བྱོལ་ཟམ་མ་ཆད་པ་ཡོང་བཞིན་པ་དེ་རེད།

དེད་ཆོས་འདི་ནས་ཤེས་རིག་གི་དགོ་ཆུན་འགའ་ཞིག་གཏོང་འཆར་ཡང་
འགྲོ་མོད་མཁན་སྤྱུ་ཡང་མི་འདུག། དེར་བཞེན་དེ་ག་རང་སར་སློབ་བྱ་ཡར་རྒྱས་
དང་ཆོག་ས་ཚུད་ཡོང་བར་དབྱས་གཞུང་ནས་ཐུགས་ཁུར་བསྐྱེད་དགོས་པ་མ་
ཟད། ས་གནས་ཀྱི་མི་ཆུན་པ་ཆོས་ཀྱང་སྤར་ལམ་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་
དེར་དུས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ལ་དོ་ཁུར་སྐྱེད་ཀྱི་མེད་ཆོད་ལ། ཁོང་ཆོའི་ཁོར་འཁྱུལ་དེ་
དག་སེལ་ཐབས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་དང་། གང་ལྟར་གཞིན་སྐྱེས་ཆོར་སློབ་སྦྱང་གི་
བགོ་སྐྱེལ་ཚུད་ཐོས་སྤྱུ་མ་སོང་བ་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་བཞེས་གནང་སྦྱངས།

དོན་ཆོད་གསུམ་པ། ཤིང་ནགས་སྒོར། སྤར་སྤྲོན་ཁྱུ་རིམ་པར་སྤུལ་བ་
ལྟར་དབྱས་གཞུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཤིང་ནགས་གཅོད་གཏུབ་ལ་དོ་དམ་
ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། ཤིང་སྤུག་གསར་འཇུགས་སོགས་གང་ལེགས་གནང་
འདུག་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོམ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆེན་པོ་འདུག། ཤིང་
ནགས་བདག་པོ་སོ་སོ་ལ་བདག་དབང་སྤྱུ་ཙམ་མེད་པ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མིང་
ཁྱེར་ནས་ཆོད་མེད་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་འདུག། གང་བཅད་པའི་ཤིང་དེ་དག་ཀྱང་
ས་གནས་མི་མང་ལ་ཁེ་དབང་སྤྱུ་ཙམ་མེད་པར་འབྲེལ་ཆུ་བརྒྱད་དེ་དཔོར་འབྲེན་
ཆོད་མེད་བྱེད་ཀྱི་འདུག། སྤར་སྤྲོད་པ་ཆགས་པ་ནས་བརྒྱུད་གཅོད་མ་བྱ་བར་སྤང་
སློབ་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་དག་བཅི་མེད་ཀྱིས་པལ་ཆེར་བཅད་ཟེན་འདུག། དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་ཆར་ཆུ་དུས་སྤྱུ་མི་འབབ་པ་དང་ས་བརྒྱད་ཉམས་པ་སོགས་རང་ལྟགས་
ཀྱིས་ཐོན་སྐྱེད་ཞན་དུ་སོང་སྟེ། མི་མང་རྣམས་ངལ་དུ་བ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་
སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གཞོད་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དབྱས་གཞུང་ནས་སྤར་

ཡང་དམ་བསྐྱགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ། ས་གནས་མི་མང་ལ་བདག་དབང་དང་སྤང་
སྟོབ་བྱེད་དུ་འཇུག་གནང་ཞུ་རྒྱ།

ཡུལ་ལྗོངས་ཁག་དུ་རང་བཞིན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་མཛེས་རྒྱ། སྤུང་
བཅུད་གྱི་རིགས་རྣམས་བདག་གཅེས་དང་སྤང་སྟོབ་མ་བྱས་པའི་ཉེར་ལོན་གྱིས།
འགྲོ་བ་མི་དང་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་ཆབས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་རྩེ་གསལ་དུ་འགྲོ་
བཞིན་པར་བརྟེན། འཛམ་གླིང་ནང་མཁས་པ་དང་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱིས་སྤར་བྱས་ལ་འགྲོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བར་བཀག་
འགོག་སྒོ་དུ་མ་ནས་གནང་བཞིན་པ་འདི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཀྱང་གཞིགས་ཆོར་
བྱང་ཡོད་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན་ནགས་ཆལ་དང་སྤུང་རྩེ་རིགས་རྣམས་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་གཞིགས་སྤྱོད་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག།

དོན་ཆན་བཞི་པ། ད་པན་བཅོན་ཁང་དུ་འདས་གྲོངས་སོང་བ་རྣམས་ལ་
དབུས་གཞུང་ནས་གུན་གསལ་ཆ་སྟོམས་གནང་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ས་གནས་
སོ་སོའི་ལས་བྱེད་པས་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྲད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་མ་སྤྲད་པ།
གལ་རིམ་པའི་ཁང་པ་ཕྱིར་སློག་གམ་དེའི་དབུལ་འབབ་གནང་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཉེ་རིང་གིས་ཆ་སྟོམས་མེད་སྐད་དང་། དགོན་པ་དང་
ལྷ་ཁང་རྙིང་པའི་ཁོངས་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཁྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དུ་དངོས་ཐོག་
ལྷག་བསྐྱད་མང་པོ་ཡོད་འདུག་པ་ད་དུང་ཡང་ཕྱིར་སློག་གནང་མི་འདུག་པས།
དེ་དག་ཞིབ་འཇུག་གིས་དོན་སྤྲོད་ཡོང་བར་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་རྒྱ་བཅས། ཐོད་
ཕྱི་ལོགས་སུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་སྤྱོད་པའི་འཛོལ་གོང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་མི་མང་ཐུན་མོང་
ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལྷ་ཆེས་ལ་ལུལ།

༡༡། བོད་སྡེ་གོང་ར་ཞེས་པའི་སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

མཆོད་བརྗོད།

དཀར་དཀར་གངས་རིའི་མུ་འབྲུད་འཕེང་བའི་དབུས། །
བསེལ་བསེལ་བོད་ལྗོངས་ཆོས་སློང་གཉིས་ལྡན་ལྗོངས། །
མང་མང་བཀྲར་བའི་གཙུག་རྒྱན་དེད་དཔོན་དེས། །
ལེགས་ལེགས་ཆོས་ཀྱིས་བདུད་ཅིས་འཆིམ་བར་མཛད། །
གསལ་གསལ་མུན་པའི་ལམ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །
བརྟན་བརྟན་འཛིན་མའི་དབུས་སུ་རྒྱ་མཆོའི་འཛིངས། །
ལྷང་ལྷང་གསུང་དབྱངས་དྲུག་ཅུའི་སྤྱོད་དབྱངས་ཀྱིས། །
རང་རང་འདོད་པའི་དཔལ་ལ་འགོད་བར་མཛད། །

ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་བཀོད་པ།

དེའང་མདོ་སྟོད་ས་ཡི་དབྱིད་ཐིག་འབྲི་ཆུའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཀོང་
ར་ཞེས་པ་རོང་ས་མུགས་ཞལ་གྱིས་པ་ལྷ་བུའི་བཀོད་པས་མཛེས་ཤིང་། དེ་
དག་གི་རི་རྒྱད་རྣམས་གངས་རྩ་གཡའ་དང་། བར་ན་རྒྱང་འཕྲང་ལྗོན་པ་ནགས་
ཆལ་སྤྲོ་ཆོགས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ། སྤང་གཞོངས་ཡངས་པའི་སྟེང་དུ་བསུང་ཞིས་
འཕུལ་བའི་རང་སྤྱེས་མེ་ཏོག་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆོམ་བྱ། ཆུ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་
ལྡན་པས་ཡིད་ཀྱི་ཆ་གདུང་སེལ་བ། དེ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་བཅས་པའི་སྤྲུག་
གཟིག་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་གཙན་གཟན་གཏུམ་པོའི་རིགས། རྩ་མུ་དགོ་གསུམ་

གྲིས་དབུས་འཆེ་བ་མེད་པའི་རི་དྲགས་སྤྲོ་ཆོག་གས་ཀྱི་ཁྱ། གཤོག་སྒྲོ་ངོམ་ཞིང་
སྒྲན་འཛེབས་ཀྱི་མགིན་སྤྲོག་པའི་བྱ་རིགས་ཆེ་ཆུང་བག་ཐེབས་སུ་གནས་
པ། འདོད་རྒྱ་ཆང་བའི་ས་གཞི་དེ་དག་གི་དབུས་དང་། གཡས་གཡོན། སྒྲང་
དང་། གཤོངས། སུ་དང་། མདའ་རྣམས་སུ་བཟ་གིས་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་རྣམ་
པ་གཏད་དོ། །

ས་མཆོམས་སྒྲོང་།

སྤྱི་རྫོང་དབུས་སུ་ཅིས་བྱབ་སྤྱོགས་རྟ་ལམ་གཅིག་ནས་འཛོལ་པའི་ས་
དང་འདབས་འབྲེལ། བྱང་སྤྱོགས་རྟ་ལམ་བརྒྱད་ནས་མཆོ་ལྷའི་ས་དང་འདབས་
འབྲེལ། བྱང་སྤྱོགས་རྟ་ལམ་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཐང་ས་དང་འདབས་འབྲེལ། བྱང་
ཤར་རྟ་ལམ་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཐང་ས་དང་འདབས་འབྲེལ། ལྷོ་སྤྱོགས་རྟ་ལམ་
དྲུག་ནས་ས་དམ་ཡུལ་དང་འདབས་འབྲེལ། ལྷོ་བྱབ་རྟ་ལམ་ལྔ་ནས་འབའ་
ལྷང་རྫོང་གི་ས་དང་འདབས་འབྲེལ། ཡར་སྡེ་རྟོད་མདའ་ལ་ནས་བྱུག་ཤས་ཀྱི་
ས་དང་འདབས་འབྲེལ། ཡར་ར་དྲུང་གོལ་ལ་ནས་རྟ་འོང་བའི་ས་དང་འདབས་
འབྲེལ། ཤར་ནས་བྱབ་བར་རྟ་ལམ་གསུམ། ལྷོ་ནས་བྱབ་སྡེ་སྤྲོད་བྱང་སྟོད་བར་
རྟ་ཆུགས་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ཡོད།

ཆུ་འགོ་ཆུ་མཇུག

བྱང་ཤར་མཆོམས་ནས་བབས་པའི་འབྲི་ཆུ་ཞེས་པ་ཡུལ་བརྒྱད་ཤར་
ལྷའི་མཆོམས་ནས་ས་དམ་སྤྱོགས་སུ་འབྲོ་བ་བཅས།

སྤ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

བོད་རྗེ་སྲོང་བཙན་དང་ཁྱི་སྲོང་ནམ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་ལྗོངས་
ལྷ་དམག་གི་དབྱང་སྡེ་བཙན་བའི་རུ་ཁག་གཞིས་འཛིན་དུ་མཆེད་པའི་རིགས་
ཀྱི་རྒྱུད་པ་དང་། ས་བདག་དབང་འཛིན་པ་ལ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་པའི་བོད་
སྡེ་གོང་ར་ཞེས་པའི་འགོ་འཛིན་གཞུང་བསྐྱོས་མེར་སྐྱ་གང་རུང་རེ་དང་། དེ་ལོག་
རིགས་བརྒྱད་ནས་འཛིན་པའི་འགོ་དཔོན་གཅིག་མྱིང་ཁག་སོ་སོར་འགོ་འཛིན་
རེ་བཙས་ཀྱིས་ཆབ་འབངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་དུས་རབས་མང་
ཙམ་ཡོང་། དེ་རྗེས་གཞུང་བསྐྱོས་རྫོང་སྡོད་ཁག་ནས་གཞུང་འབངས་གཉིས་ཀྱི་
ལས་དོན་ལྷ་བྱ་ཆགས་ཚུད་མ་བྱུང་། གང་ལུལ་ལྗོངས་དེ་བཞིན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་
མཆམས་ལྟ་བུར་སོང་དབྱང་སྟོབས་བཙན་བས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལུ་ལུ་ནན་
ཞིང་ཆེན་ཁོང་གཏོགས་འབའ་ལུང་རྫོང་ལོག་ཏུ་བཅུག་ཏེ་དུས་རབས་གཅིག་
ཙམ་སོང་ཞིང་། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཁལ་སྐྱེལ་ཁྲིམས་ཁུར་ལྷ་དགོས་པའི་གནས་
སུ་གྱུར། འོན་ཀྱང་རྩ་དོན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། གོམས་
གཤེས་དང་བཙས་པ་དུས་ད་ལྟའི་བར་རྒྱུད་འཛིན་མི་ཉམས་པར་གནས་ཡོད་
པ་དང་། རང་ཁོངས་དཔོན་རིགས་ཁག་ལའང་དབང་ཆ་ད་སྤར་ལྟར་ཡོད་པ་མ་
ཟད། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་སྐོ་ཅི་མཆིས་ཉམས་མེད་ལྷ་བཞིན་གནས་ཡོད་པ་བཙས།

དཔོན་མྱིང་གཉིས་ཀྱི་སྐོར།

རོང་ཐང་སྡེ་དགོན་རབས་དང་པོ་ཀམ་དབང་འདུས་ཞེས་པ་བོད་རྗེ་

སྤྱི་བཅན་གྱི་སྒོན་ཆེན་མགར་སྤྱི་བཅན་གྱི་རིགས་ནས་མཆེད་སྤྱི་ཁ་སྤྱད་
རྒྱན་འཇགས་དང་། གོང་གསལ་དཔོན་ཀླུ་དབང་འདུས་ནས་རྒྱད་དཔོན་
རབས་བཅུ་དགུ་བྱུང་བ་ཤོད་སྤྱི་ཡོད། བར་ལམ་ཐང་སྤྱི་དཔོན་གྱི་རིགས་
རྒྱད་སྤྱི་བཅུ་ཞེས་བར་ཞལ་རོ་ལས་ཆོན་གྱི་གོ་གནས་བསྐྱལ་ཏེ་མི་རབས་
ལྔ་སྤྱི་ལ། ཀོང་རའི་ལྷིང་དཔོན་རྣམས་ཐང་སྤྱི་དཔོན་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ནས་
འཆད་པར་བྲགས་སོ། །

ལྷིང་ཁག་སྤྱི་ལ།

ཀོང་རའི་ལྷིང་དཔོན་འོག་ཁལ་དུང་ ༣༠༠ ལྷག་ཡོད་ལ། སའི་རྒྱ་ཁྱོན་
ཤར་ནས་བྱུ་བར་ཉིན་ཚུགས་ ༣༤ དང་ལྷོ་ནས་བྱུང་བར་ཉིན་ཚུགས་ ༣ རྒྱ་
སྤྱི་ལྷིང་དཔོན་འོག་ཁལ་དུང་ ༤༥༠ སྤྱི་ལ། ས་ཁྱོན་ལྷོ་ནས་བྱུང་བར་ཉིན་ཚུགས་
༣༤ ཅུ་རྒྱ་རྒྱུང་ལྷིང་དཔོན་འོག་ཁལ་དུང་ ༣༥༠ སྤྱི་ལ། ས་ཁྱོན་ཤར་ནས་བྱུ་བ་
བར་ཉིན་ཚུགས་ ༣ ལུང་ཡོན་ལྷིང་དཔོན་འོག་ཁལ་དུང་ ༤༠༠ སྤྱི་ལ། ས་ཁྱོན་ལྷོ་
ནས་བྱུང་བར་ཉིན་ཚུགས་ ༣ ཐང་སྤྱི་ལྷིང་དཔོན་འོག་ཁལ་དུང་ ༤༠༠ སྤྱི་ལ། ས་
ཁྱོན་ཤར་ནས་བྱུ་བར་ཉིན་ཚུགས་ ༣༤ ལྷོ་ནས་བྱུང་བར་ཉིན་ཚུགས་ ༣ རྒྱ་
དཔོན་འོག་ཁལ་དུང་ ༤༠༠ ལྷག་ཅམ། ས་ཁྱོན་ལྷོ་ནས་བྱུང་བར་ཉིན་ཚུགས་ ༣
འཁོམ་སྤྱི་ལྷིང་དཔོན་འོག་ཁལ་དུང་ ༣༠༠ སྤྱི་ལ། ས་ཁྱོན་ལྷོ་ནས་བྱུང་བར་ཉིན་
ཚུགས་ ༣ སྤྱི་ཡོད། གོང་གསལ་ཐང་སྤྱི་ལྷིང་དཔོན་འོག་ཐོད་རིགས་དང་།
མེ། སྤྱི་ལྷིང་བཅས་མི་རིགས་ཁག་གསུམ་ཡོད་པ་བཅས།

ཡུལ་ཁྲིམས་སྐོར།

སྤར་བས་ཀྱི་དུས་སུ་གཞུང་བསྐྱོས་རྫོང་སྤྱོད་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཡུལ་
ཀྱི་འགོ་དཔོན་དང་ལྗོང་དཔོན་ནམས་ནས་ལས་ཁུར་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་སྤྱོད་ཆས་
དགེ་བ་བཅུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གཙོ་བོར་བཞག་ཐོག་ཡུལ་ན་སྤང་
སྟོག་རྒྱུ་རིགས་ལ་སྤོབ་གསོ་ལམ་སྟོན་གོ་བོའོན་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་དང་། ལག་
དམར། ཡུལ་སྤྱིའི་བདེ་ཅུར་གཞོན་ཆབས་བྱུང་རིགས་སོ་སོའི་འགལ་འཛོལ་ལ་
གཞིག་བས་དེ་ལ་དེ་འོས་ཀྱིས་ཞི་བླ་ཁྲིམས་འདོམས་བྱེད་པ། དེ་རྗེས་གཞུང་
བསྐྱོས་རྫོང་སྤྱོད་རོ་ཕེབས་མ་ཐུབ་ཀྱང་འགོ་དཔོན་དང་། ལྗོང་དཔོན་ནམས་
ནས་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་བར་སྤར་སྟོལ་མི་ཉམས་པ་ཞུ་བྱས་ཡིན་པ་བཅས།

ཁལ་རིགས་ཞུ་བ།

ཀོང་ར་ཞེས་པའི་ཡུལ་འདི་བཞིན་མཐའ་མཆོམས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་ས་
འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་སོང་། གཞུང་དོན་ཞི་བླ་མི་སྤྱིའི་སྐོ་བབས་སྟེར་ལེན་ཞུ་
བྱ་ཅམ་ལས་དེ་མིན་དམིགས་བསལ་གཞིགས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཁལ་འཇལ་སྟེ་ལེན་
ཅམ་ལས་ཞུ་མི་དགོས་པ་བཅས།

ཞིང་ལས་སྐོར།

ཞིང་ལས་སྐོར་ཁམས་སྤང་གཞོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་འགའ་ཞིག་ན་ལོ་རེ་
སྟོན་འབྲས་ཐངས་གཉིས་ཐོན་པའང་ཡོད། རྒྱ་དུས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཐོག་མར་ལུང་

སྤྲེལ། རྩོས་རྒྱུ་ལ། རྩ་འབྲེན་སོགས་སྤྲོན་འགྲོའི་བྱེད་སྒོ་འཐུས་ཚང་གིས་འདེབས་ལས་བྱེད་པའི་ནམ་གངས། འབྲུ། བོ། སྒན་མ། བཤོ། བླ། ཅི་ཅི། ཨ་ཤོམ། རྩ་ཅི་བཅས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་ཅིས་འབྲས་ཀྱི་ཆེས་ཆ་དང་སྟབས་བསྟུན་བྱ་སྒོལ། བྱ་མོ་པ་མ་གཉིས་འཛོམས་མིང་བཟུ་ལེགས་པ། ལོ་རྒྱུས་མཐུན་པ་གཉིས་ནས་གཟབ་མཆོར། བྱེ་མར་ཆང་བྱད། བསང་གསོལ་དང་བཅས་སྤྱོགས་གང་འཁེལ་ལ་ཁ་སྤྱོགས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་མ་འཆུག་པར་འདེབས་ལས་བྱེད་པ་བཅས།

ཞིང་ལས་ཐོན་སྤྱེད།

ཞིང་ལས་ཐོན་སྤྱེད་ཐང་གཙོ་བོ་ལས་བསོད་དང་གནམ་གཤིས་ཀྱི་རྒྱུ་བས་རབ་འབྲིང་མཐའ་གསུམ་ཡོང་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་རེས་པ་གང་ཡང་མེད། རབ་བཅུ་བཞི་སྟོར། འབྲིང་བཅུ་སྟོར། མཐའ་བྲུག་སྟོར་ལྟ་བུ་ཡོང་སྒོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་ནང་བཟའ་འབྲུ་མི་འདད་བའི་དཀའ་ཆོགས་གང་ཡང་མེད་ལགས།

འབྲོག་ལས་སྟོར།

འབྲོག་རིགས་ནམས་དབྱར་ཐོག་རྩ་རྩ་འཛོམས་པའི་ས་ཁག་གང་སར་འགོ་སྤྱོད་བྱེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དཀའ་ཆོགས་གང་ཡང་མེད། འབྲོག་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཁང་ལྟ་བུར་འབྲི་གཡག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ་ཅིད་འཁལ་འཐག་འཆེམ། ནང་བྱ་མི་རྒྱ་ཤོང་ཆེ་བ། འགོ་ན་འབྲེར་བདེ་བའི་སྤྱ་གྱར་ཞེས་པ་རོ་མཆར་ཅན་དེས་དབྱར་ཆར་བ། དགུན་རྒྱུང་བྱ་འགོག་བྱུང་བ་བཅས་ཡོད། འབྲི་གཡག་མཛོ་དང་། མཛོ་མོ། ར་ལུག་སོགས་སྟོང་ཁྲི་སྟོར་རྩ་ཐང་གི་སྟེང་བྱ་པ་ཆེམ་མེར་འཁོད།

འབྲོག་བདག་རྣམས་ཀྱང་འོ་ཞོ། འུ་མར། སྤང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཅས།

འབྲོག་ལས་ཐོན་སྤྱོད།

འབྲོག་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྤྱོད་གཙོ་བོ་འཕེལ་སྤྱོད་ཡིན་པ་དང་། དེའང་ལས་ལས་གནས་གཤམ་གཤམ་ཆ་ནས་འཕེལ་སྤྱོད་དང་། འོ་བབས་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱིས་མར་སྤར་གྱི་ཐོན་སྤྱོད་ལ་རབ་འབྲིང་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་དུ་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་འུ་མར་སྤར་བ་དང་། བལ་བགས་སོགས་ཀྱི་ཐོན་སྤྱོད་ནས་རང་ལུས་དུ་མི་འདད་བའི་དཀའ་ངལ་མེད་ཐོག་སྤྱིར་འཆོང་གང་འཆམས་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་བཅས།

ཤིང་འབྲས་སྐོར།

ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ལི། ཀྲུ་བྱུ་ཆ་ལུས་མ། ཁམ་བྱ། སྤར་ཁ། སྤང་གོ་སོགས་ཐོན་ཁུངས་ཆེ་ཞིང་། ཁ་མངར་སྤུས་ཀ་དག་པ་བཅས་གཞན་བཙོང་གང་འཆམས་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་བཅས།

ཤིང་རིགས་སྐོར།

རོང་ས་ལྷ་བུའི་ཤིང་རིགས་སྤྱ་ཆོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཤིང་རྩབ་ཅས་བའང་ཐོན་ཁུངས་གང་འཆམས་ཡོད་པར་བརྟེན། རྩབ་ཀྱི་ཤོར་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྱ་ཆོགས་དང་། སྤེར་མ་བཅས་སྤུས་དག་མང་པོ་ཡོད་པ་བཅས།

རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད།

སྤོན་རིགས་དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུ། བེ་མོ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་སྤོན་སྤྱ་
ཆོགས། འུ་རྩ། སྤྱ་ཅི། ཉོམ་མཁྲིས། བགས་རིགས་སྤྱ་ཆོགས་བཅས་ཐོན་ཁུངས་
བཟང་ཞིང་སྤྱས་ཀ་དག་པ་ཡོད།

གཏེར་ཁ་ཅི་ཡོད།

ལྷི་རི་སྤྱང་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ། ཡག་ར་འབྲུམ་
སྤྱང་དང་། ལི་བེ་སྤྱང་གཉིས་ལ་ཞུ་ཉེའི་གཏེར་ཁ། ཅོའུ་རོང་ལྷིང་དཔོན་གྱི་སར་
ཕུགས་གྱི་གཏེར་ཁ་ཁག་གཉིས་བཅས་ཡོད།

ཡུལ་མིའི་གོམས་གཤེས།

ཡུལ་མི་ཕོ་མོ་ཆུན་གཞོན་རྣམས་རྟག་ཏུ་ཆོས་ལ་དད་འདུན་ཆེ་ཞིང་།
སྤྱ་མ་དགེ་འདུན་རྣམས་གོང་དུ་བཀྱར་བ་དང་། ཆུན་གཞོན་གྱི་གུས་ཞབས་
ཆེ་བ། གཏམ་བྲང་པོར་བརྗོད་པ། ཕོ་རིགས་རྣམས་རྟ་དང་གོ་མཆོན་ལ་དགའ་
ཞེན་ཆེ་བ། ཡུལ་ན་རྒྱན་ཇག་གི་འཛིགས་པ་བྱུང་མཆམས་ཐང་ཀར་གདོང་
ལེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་དཔའ་བོའི་རང་རྟགས་ཐོན་པ། བྱུང་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཕོ་
རིགས་ལ་གུས་ཞབས་ཆེ་ཞིང་། ཁྲིམ་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་བྱེད་
པ། གསེར། དུལ། གཡུ། བྱུར། གཟི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཆ་ལ་ནན་ཆེན་
པོའི་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ་བཅས།

ཕོ་མོའི་གྲོན་ཆས་སྒྲིང་།

ཕོ་མོ་རྣམས་དབྱར་དུས་སྐྱམ་ཕྱག་སྐྱ་ཚོགས་དང་། རང་ཡུལ་སྐྱམ་
རིགས། ཐེང་མ་དང་། འགོ་སྐྱམ། ཟླ་འཁྲལ། རས་རིགས་ཀྱི་གྲོན་པ་ཕྱ་ཡོད་
དང་ཕྱ་མེད། དགུན་དུས་གཡི་དང་། ཟ། ཚ་རུ་བཅས་ལ་གོས་བཟང་དང་།
ཐེང་མ་འགོ་སྐྱམ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗན་སྐྱམ་གཤམ་སྦྱར་བའི་བགས་ཚགས་དང་། དར་
ཁུལ། འབྲུ་རས་བཅས་ཀྱི་སྟོད་ཐུང་དང་། འོག་འཇུག་ཕྱིང་ཞྭ། བགས་ཞྭ། ཟ་
ཞྭ། ལྷམ་འུལ་དང་། ཡུལ་ལྷམ་སྦྱུལ་དག་སྒྲིའདོགས། མདའ། ལྷབས། འབའ་
ཁུག་ཁབ་འུབས་དང་། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིའ་ལ་གཟི། བྱར། གཡུ་ལ་སོགས་
པ་གནད་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་འདོགས་སྒྲིའ་ཡོད་པ་བཅས།

པན་ཚུན་མཐུན་ལམ་སྒྲིང་།

ཡུལ་དེས་གཙོས་གཞན་ཡུལ་ཁག་ཚོ་སོ་སོའི་ནང་རང་གི་ཉེ་འབྲེལ་
སྒྲིའདུལ་རྣམས་སྐྱབས་སྐྱབས་སུ་མཉམ་ཚོགས་ཀྱིས་ང་ཆང་ཤ་མར་བུད་ལ་
ལོངས་སྦྱད་དེ་སྟོད་པ་དང་། པན་ཚུན་སྒྲིའ་སྟོན་སྒྲེལ་རེས། མི་རྒྱའི་རོགས་རམ་
བྱེད་རེས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིའ་བཟང་ཡོད་པ་བཅས།

དུས་ཆེན་དོ་སྟོན་སྒྲིང་།

བོད་ཁྱེད་པོ་ཚོ་འཕུལ་དུས་ཆེན། བཞི་པ་ས་རྒྱའི་དུས་ཆེན། ལྷ་པ་
འཛམ་གླིང་གྲི་བསངས། དུག་པ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན། དགུ་པ་

ལྷ་བབས་དུས་ཆེན། བཅུ་པ་དགའ་ལྡན་ལྷ་མཆོད། གཞན་ཡང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
སྤར་སློལ་དུས་ཆེན་ཅི་ཡོད་བཅས་ལ་རྣམ་དཀར་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་སྤར་བཅི་ཞུ་
སློལ་ཡོད།

མི་མི་རྒྱུ་ཆགས་སྒོར།

རང་གཞན་སྤྱུ་ལའང་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་འཇིག་པ་བྱུང་མཆོམས། རང་
གི་ཉེ་འབྲེལ་སྒོ་དཀར་སློལ་ཅི། གཞན་ཡང་ཡུལ་མི་རྣམས་ནས་སེམས་གསོ་
ཆང་འབྲེན་དང་། འཕོ་འདེབས་སྒྲ་མ་གདན་ཞུ། རྒྱུ་བྲུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་མཆོན།
ཅིས་འབྲས་སྒོར་རྒྱ། བྱང་སྐྱེལ་བདུན་ཆེགས་དང་བཅས་པར་མི་རྒྱ་གང་གི་ཆ་
ནས་རོགས་རམ་དང་། རང་མིའི་ངོས་ནས་ཅི་འབྱོར་དང་བསྐྱུན་པས་མཆོད་
འབུལ་བསྒོ་སྒོན་སྒྱུན་གཏོང་སོགས་ཀྱི་རྗེས་མཇུག་ཞུ་སྒོ་སྤར་སློལ་མི་ཉམས་
པ་བཅས།

བག་མ་བསྐྱེལ་སྒོར།

རང་གི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ལོ་ན་སོན་མཆོམས་འཇིག་རྟེན་འགོ་ལྷགས་བཟོ་
རྒྱུ་པ་མའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་སོང་། ཐོག་མར་མི་ཞིབ་དབྱེད་ཆེད་དུ་སྒྲ་ལྷ་
ཁག་དུ་མོ་ལུང་ཅིས་གསུམ་སྒོར། མཐར་བཟང་ཕེབས་དང་འདོད་མཐུན་བྱུང་
མཆོམས་སྒོར་ཆང་ཐོག་བསྐྱེལ་ཆེས་ཆ་དང་། རྒྱས་བསྐྱས་ཅི་བྱེད་ཀྱི་གྲོས་
ཐག་བཅད་དེ། ཡུལ་དེའི་སྤར་སློལ་རི་ཡོད་ལ་གཞི་བཞག་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་མ་
འཆུག་པར་བསྐྱེལ་བྱེད་པ་བཅས།

ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས།

ཕྱིང་ཁག་སོ་སོར་ཁོང་སྤྱིའི་ལྷ་ཁང་རེ་ཡོད་པའི་ནང་རྟེན་གསུམ་མཆོད་
ཆས་ཆ་ཆང་རེ་དང་། མ་ཉི་དྲུང་འཁོར་རེ་བཅས་ཡོད། བོད་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༢ ལས་
ཟླ་གྲ་གང་ལོས་གདན་ཁྱེད་དང་འབྲེལ་ཡུལ་མི་པོ་མོ་ཆུན་གཞིན་འདྲུ་འཛོམས་ཐོག་
སྤྱང་གནས་ཆ་བརྒྱད། བཞི། ལྷ་གང་འབྱོར་དང་འབྲེལ་མ་ཉི་འབུམ་སྦྱབ། སྦྱབས་
འབྱོར་དང་། སྒྲོལ་མ། དམིགས་བཅེ་མ། བཟོ་གྲུ་དུ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་
གཟུངས་དང་། ལོ་རྒྱུན་མའི་གཟུངས་བཅས་བོད་ཟླ་ ༣ ཆོས་ ༡༤ བར་གངས་
གསོག་འབྲོ་ཆེ་སྤྱོན་གྲུབ་ཁྱེད་བཞིན་པ་དང་། དེའི་རིང་གཏོང་གཉེར་སྤྱི་མི་བྱར་
ཡོད་ནས་བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་འབྲོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་སྤར་སྒོལ་
མི་ཉམས་པ་ཁྱེད་སྒོལ་དང་། དུད་བྱིམ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོའི་འབྱོར་བ་ལ་གཞིག་པས་
ལྷ་ཁང་དང་། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་ཆ་ཆང་ཡོད་པས་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་
ཀྱི་སྤྱད་གོང་ཕྱག་མཆོད་གསོལ་འདེབས་ཁྱེད་བཞིན་པ་བཅས།

ལག་རྩལ་རྣམ་གྲངས།

གསེར་དངུལ་ཟངས་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་སྤྱུ་མཆོད་ཆས་དང་། པོ་མོའི་རྒྱན་
ཆ་བཅས་བཟོ་བཞོད་ཆོད་ལྷན་སྦྱབ་པའི་མཁས་པ། ལྷ་བྱིས། འཛིམ་བཟོ།
སྤྱན་པ། ཅིས་པ། ཤིང་བཟོ། རྩོ་བཟོ། འཛེམ་བཟོ། བལ་སྤྱུ་འཁལ་འཐག་
བཅས་ལག་རྩལ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཆ་ཆང་ཞིང་། བཟོ་བཞོད་སྦྱབ་པའི་མཁས་
པ་མང་པོ་ཡོད།

ཆོང་ལས་སྐྱོད།

ཡུལ་མི་སྤྱག་འབྲིང་ནམས་ནས་བྲེད་ལག་གཅིག་ནས་བཅུ་བར་སྤང་
ཕྱོགས་རང་ཡུལ་གྱི་དངོས་རིགས་སྡེ་འཛོམས་ཁྲིར་ཏེ་དབྱས་ཕྱོགས་སུ་བཙོངས་
ཐོག་རང་མཁའི་རྒྱ་ཐོག་དང་། དབྱས་ཕྱོགས་གྱི་སྤམ་སྤྱག་དང་། ལྷམ་ཐིག་
དབྱད། ཅིར་ཐེར། འབྲུ་རས་སོགས་མཁོ་སྤྱབ་བྲེད་པ་དང་། ཉམ་ཚུང་ནམས་
ཀྱང་ཡུལ་པན་ཚུན་དུ་དེ་ལ་དེ་འོས་གྱིས་ཆོང་ལས་བྲེད་པ་བཅས།

དགོན་རྟོན་ཆོས་སྤྱོད་སྐྱོད།

ཡགོང་ས་ལུ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སྐྱེ་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྟོན་དམ་
པ་ཞིག་དགོས་པ་གཤམ་ཆེར་གཟིགས་ཏེ། ས་དབྱད་གྱིས་རི་སྒྲང་བོ་ཆེའི་མགོ་བོའི་
དབྱིབས་ཅན་ལྷ་བྱའི་སྤྲེང་དུ་ས་གཞི་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་པ་ལས་རིམ་པར་བྲལ་
བཏབ་པ་དགོ་ལྷན་དོན་འགྲུབ་སྤྲིང་ཞེས་མཆོན་སྟོན་པར་གྲགས་པ། རི་བོ་དགོ་
ལྷན་པའི་མདོ་སྤྲལས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གཙུ་པོ་
གྲ་ཆང་གཅིག་དང་ཁང་ཆོན་བདུན་གྱི་མཐར་ལུགས་རིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་
ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱོ་ཆེན་རེ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སྤྲེང་གསེར་ཟངས་ཀྱི་
རྒྱ་ཕིབས་དང་། རྒྱལ་མཆོན། རི་དྲགས་པོ་མོ། ཆོས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་མཛེས་
པར་སྤྲས་པའི་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་རྟོན་གཙུ་རྩེ་ཆེ་འཛིན་མ་ཐོག་ཆད་དང་།
གཡས་སུ་རྩེ་སྟག་ཞོན་མ་ཐོག་ཆད། གཡོན་དུ་གསེར་ཟངས་བྱམས་པ། ཆོས་
འཁོར་མ་མི་ཆད། གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཟ་ཐང་རྣམ་

གཉིས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་ཆེ་ཆུང་ལ། ལྷ་ལྷུབ་གོང་མའི་རིང་བསྐལ་བཞུགས་པའི་
གདུང་རྟེན། གསེར་ཟངས་ལས་བྱུབ་པའི་ཡབ་སྲས་གསུམ་མི་ཆད་ཅམ། རྟེན་
ཐོག་མགོན་ཁང་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཛིགས་བྱེད། མགོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ། ལྷ་མོ་
དཔག་ཐོར་མ། རྣམ་སྲས། བསེ་བྲལ། རྒྱགས་ལྡན་བཅས་མི་ཆད་ཅེ། ཅེ་ཐོག་
ཏུ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་སྦྱལ་བའི་ལྷ་ལྷུན་རྩོམ་པོ་སྐུ་
ཆད་དང་མཆུངས་པ་གསེར་ཟངས་རྩོམ་གྱིན་ཅན། བཀའ་འགྲུར་དང་། བསྟན་
འགྲུར་ཆ་ཆད།

ཆོགས་ཆེན་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་སྤྱིད་སྦྱང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
རོགས་མགོན་མཛད་པའི་གསེར་ཟངས་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་མ་ཐོག་ཆད་
གཉིས་ལྡན། དེ་བཞིན་སྦྱང་གནས་ལྟ་ཁང་དང་། མ་ཁི་ལྷ་ཁང་། བཀའ་འགྲུར་
ཆ་ཆད་བདུན། གཞན་ཡང་སྐུ་གསུང་བྲགས་རྟེན་གངས་མང་བཞུགས། ཡ་རྒྱལ་
མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ནས་སྦྱལ་བའི་ཆོས་
ཁྲིམས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་། བར་སྐབས་ཡ་གོང་ས་མཆོག་ནས་ཆབ་
མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྲིང་གི་དགོན་བདག་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་
ཕེབས་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལྷ་འི་བཞུགས་གནས་ས་ཁུལ་འགྲུངས་སྟབས་ཁོང་གི་
སློབ་མ་ཆ་ཕྲེང་ལྷ་ལྷུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་བདག་འཛིན་སྦྱང་དགོས་པའི་བཀའ་
ཕེབས་པ་བཞིན། བྲགས་འགན་གཙང་བཞེས་ཀྱིས་གཞི་གསུམ་བྲག་ལེན་
ཀྱིས་མཆོན་རྒྱུད་ཕྱེ་ཁག་གི་རྒྱལ་མཆོན། ལྷུབ་མཆོད། འདུལ་ཁྲིམས། གཏོང་
ཐེབས་གསར་འཛུགས། ལྷ་གསུང་བྲགས་རྟེན། མཆོད་ཆས་བཅས་གསར་
བསྐྱུན་མང་པོ་མཛད།

དེ་བཞིན་དགོན་པའི་ཕྱི་ནང་གང་སར་བཞོ་བཞོད་ཐོན་པའི་ལེགས་
བཅོས་ཅི་ཆེ་གནང་མཐར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམས། ཅུ་བའི་དགོན་
འདི་ཉིད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་ཆེ་སྐུ་ལ་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཏུ་
བསྐོ་བཞག་གནང་ན་མི་འོས་པ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་དོན་གྲིང་
དང་། འཛེལ་བདེ་ཆེན་གྲིང་། སྤུ་ཕུ་དགོན་གསུམ་ཐུན་མོང་ལ་འབྲས་སྒོ་གྲིང་གྲ་
ཆང་ནས་ཆེ་སྐུ་ལ་དགེ་བཤེས་གང་འོས་རེ་མཁན་པོར་གཏོང་སྒོལ་ལྟར་དགོན་
གསུམ་རེས་མོས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྦྱོང་བཤད་འཁྲིད་བསྐྱངས། མཁན་པོ་
ཆོགས་པེབས་སྐབས་ལས་སྡེ་རྣམས་ནས་བསུ་བ་བྱེད། དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་
༡༠༠ སྐོར་ནས་གཞི་གསུམ་གྱིས་མཆོན་འདུལ་བའི་ཕྱག་བཞེས་དང་། ཆེ་
བཞིན་རྒྱུད་ལྗེ་བཞིའི་སྐུ་བ་མཆོད། བསྐྱང་གསོ་ཁག་གཏོར་ཆེན། དུས་མཆོད་
གར་འཆམ་དང་བཅས་པ་དུས་ཐོག་སོ་སོར་སྦྱོན་བསྐྱབ་དང་། མཆོད་ཆས་དང་།
མཆོད་རྩས་སོགས་མང་ཞིང་སྤྲས་དག་པ་བཅས་ཡོད།

ཅུ་འགོ་རི་ཁྲོད་དུ་ཉེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་གང་ལེགས་ཐོག་དགེ་སྦྱོང་
གངས་ ༡༤ ནས་གཞི་གསུམ་གྱིས་མཆོན་མདོ་སྤགས་ཕྱག་བཞེས་གང་ལེགས།
དེ་ནས་ལུང་ཆུང་ཞིག་བཀྲལ་བའི་རི་རྒྱབ་ཏུ་བཅུན་དགོན་ཆོས་བརྒྱད་དགེ་
ལུགས། ཉེན་གཙོ་སྤགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་སྦྱོང་སྤྱན་སྦྱོང་ཐོག་ཆད། བཟ་ཐང་
རིན་པོ་ཆའི་འབྲ་སྒྱ། གཡས་སུ་འཇམ་དབྱངས། གཡོན་དུ་ཕྱག་རྟོར་མི་ཆད།
ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ། བཅུན་མ་གངས་ ༡༠༠ སྐོར་ནས་ལོ་རེས་སྤྱང་
གནས་ཆ་ལྷ་བཅུ་རེ་ཉམས་ལེན་དང་། བཅུན་མ་རེ་ནས་སྤྱང་གནས་ཆ་སྦྱང་རེ་
མ་སོང་བར་ཕྱིར་བསྐྱོད་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྐྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དགོན་བདག་

བཟ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐང་རིམ་བྱོན་ནས་མཛད།

འབྲུམ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕྱག་བཏབ་པ་འབྲུམ་སྡེ་དགོན་ཆོས་
བརྒྱད་དགེ་ལུགས། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་གང་ལེགས། དགེ་འདུན་གངས་
༡༠༠ ལྷག་ནས་གཞི་གསུམ་གཙོས་མདོ་སྒྲགས་ཕྱག་བཞེས་གང་ལེགས།

བཟང་སྐུ་དགོན་ཆོས་བརྒྱད་སྐྱག་ལུང་བཀའ་བརྒྱད། རྟེན་གཙོ་སྐྱག་
ལུང་ཐང་པ་ནས་བཟུང་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། མ་སྐྱལ། མར་ཐང་འཕགས་
མཆོག་རྗེ་བྱང་བཅས་ཀྱི་འབྲས་སྐུ་དང་། གཞན་ཡང་རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་
སྐུས་དག་མང་པོ། དགེ་འདུན་གངས་ ༡༠༠ སྐོར་ནས་རང་ལུགས་ཆོས་བརྒྱད་
བཤད་འཁྲིད་སྒྲོམ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གང་ལེགས་ཡོད་པ་བཅས།

ཡང་གནས་རི་མཆུ་འབྲུ་བའི་སྐྱེད་པར་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
ཕྱག་རོ་མཆར་ཅན་ཀྱི་ནང་། དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་སྐུ་རོ་མཆར་ཅན་དང་། ཕྱག་
འཁར་ལྷུང་བཟེད་བཅས་བཞུགས།

ཀམ་པ་སྐུ་ཐང་བཅུ་པ་ཆོས་དཔྱིངས་རྗེ་རྗེས་ཕྱག་བཏབ་པ་ཆོས་བརྒྱད་
ཀམ་བཀའ་བརྒྱད། རྟོན་ལུང་འཆུར་ཕུ་དང་། སྡེ་དགེ་དཔལ་སྤངས་གཉིས་
ནས་གནང་བའི་རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་སྐུས་དག་མང་པོ་དང་། དགེ་འདུན་
གངས་ནས་རང་ལུགས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བཤད་འཁྲིད་སྒྲོམ་གསུམ་ཉམས་ལེན་
གང་ལེགས།

འབྲི་གུང་ཆེ་ཆང་སྐུ་ཐང་ཞིག་ནས་ཕྱག་བཏབ་པ་ཆོས་རྒྱད་འབྲི་གུང་
བཀའ་བརྒྱད། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་སྐུ་དག་མང་པོ་དང་། དགེ་འདུན་གངས་
༡༥༠ སྐོར་ནས་རང་ལུགས་ཆོས་བརྒྱད་བཤད་འཁྲིད་སྒྲོམ་གསུམ་ཉམས་ལེན་

གང་ལེགས། དགོན་བདག་ཆོས་གྲགས་སྤྲུལ་སྤྱ། དུན་ཆོགས་སྤྲུལ་སྤྱ། འདས་
འི་སྤྲུལ་སྤྱ་གསུམ་བགེས་གཞོན་བབས་བསྟན་གྱིས་མཛད་སྟོལ།

བྲག་བྱ་དགོན་ཆོས་བརྒྱད། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་གང་ལེགས་དང་
དགོ་འདུན་གངས་ ༤༠ སྟོར།

བཀའ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་དགོན་ཆོས་བརྒྱད་དགོ་ལུགས། རྟེན་གསུམ་
མཆོད་ཆས་གང་ལེགས་དང་། དགོ་འདུན་གངས་ ༥༠ སྟོར།

བྲག་གཡབ་དགོན་ཆོས་བརྒྱད་དགོ་ལུགས། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་
གང་ལེགས་དང་། དགོ་འདུན་གངས་ ༤༠ སྟོར།

མཚན་མགོན་དགོན། ཆོས་བརྒྱད་དགོ་ལུགས། རྟེན་གསུམ་མཆོད་
ཆས་གང་ལེགས་དང་། དགོ་འདུན་གངས་ ༩༠ སྟོར།

བྱང་སྤྱང་དགོན། ཆོས་བརྒྱད་དགོ་ལུགས། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་
གང་ལེགས་དང་། དགོ་འདུན་གངས་ ༥༠ སྟོར།

བེང་སྤྱང་དགོན། ཆོས་བརྒྱད་དགོ་ལུགས། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་
གང་ལེགས་དང་། དགོ་འདུན་གངས་ ༡༠༠ སྟོར།

འབུམ་སྤང་དགོན། ཆོས་བརྒྱད་དགོ་ལུགས། རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་
གང་ལེགས་དང་། དགོ་འདུན་གངས་ ༩༠ སྟོར་ནས་སོ་སོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
འཆད་ཅོད་སྟོམ་གསུམ་གྱི་བྲག་བཞེས་གང་ལེགས་ཡོད་པ་དང་། གོང་གསལ་
དགོན་ཁག་ནམས་གྱི་འགོ་འཛིན་ལྟ་བུ་སྤྱི་རྒྱུ་རྫོང་དང་། རོན་འབྲུབ་སྤྱིང་དགོན་ཐུན་
མོང་ནས་ཞུ་སྟོལ་ཡོད་པ་བཅས།

རྒྱ་དམར་དང་དགྲ་འཐབ།

༡༩༣༧ ལོར་རྒྱ་དམར་འགོ་ཁྲིད་ཏུ་ཡུང་དང་། འཕུ་ཁ་ཟེར་བ་གཉིས་ནས་རྒྱ་དམར་ཁྲི་ཆོ་གཉིས་འཁྲིད་དེ་ཡུའུ་ནན་དང་། ས་དམ། རྒྱལ་ཐང་བརྒྱད་ཡོང་ཏེ་འཕུ་ཁ་ཟེར་བས་རྒྱ་དམག་ཁྲི་ཁ་འགས་འཁྲིད་དེ་ཆ་ཐེང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད། ཏུ་ཡུང་ཟེར་བས་གྲུང་དམག་ཁྲི་གཉིས་འཁྲིད་དེ་ཀོང་རའི་ས་གནས་སུ་འབྱོར་བ་དང་། དོན་སྤྱིང་དགོན་གྱི་དམག་སྤྱི་བར་གཞིས་སྡེ་པ་ཟེར་བས་ཀོང་རའི་སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་དམག་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་འཁྲིད་དེ་འབྲི་ཆུའི་པ་རོལ། ཀོང་རའི་ས་མཆོམས་སུ་ལམ་བསྐྱབ་གིས་དགྲ་འཐབ་སྐབས་རྒྱ་དམག་གྲངས་ ༥༠ སྟོར་བས་ད་ཡོད་ཀྱང་། གོ་མཆོན་དབྱུང་སྟོབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡ་ལན་མ་དོ་བར་ཕྱིར་ཤིག་གིས་འབྲི་ཆུའི་རོས་ནས་པར་རྒྱལ་བས་ཆུར་མ་ཐར་བར་ནང་བཟང་བརྒྱད་དེ་སོང་།

དེ་ནས་ ༡༩༤༩ ལོར་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་རྒྱ་དམག་ཡོང་སྟེ་རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་བསྐྱར་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་ཀོང་ར་སྡེ་དགོན་གཉིས་ནས་བསྟན་དོན་ཏུ་རང་སྟོག་ཡོངས་སྟོད་དང་བཅས་སྒོས་བཏང་གིས་འཇབ་དམག་སྤྱི་ག་འཇུགས་བཅོས་ཏེ། བསྟན་དགྲ་རྒྱ་དམར་ལ་རོ་རྒྱལ་འཐབ་འཛིང་རྒྱུ་མཐུད་བྱས་ཏེ་བས་ད་མས་ཁྲིན་ཆེ་བཏང་ཡོད་ཀྱང་། བག་ཕྱོགས་དབྱུང་སྟོབས་བཅན་པས་རང་ཕྱོགས་བས་ད་མས་བཟུང་གསུམ་ཆད་ལས་འདས། འཕྲོ་ཡུས་རྣམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་མགོ་བཏགས་མི་ཞུ་མཐུ་མེད་བྱུང་།

དེ་སྐབས་རྒྱ་དམར་ནས་ཆོས་དད་རང་མོས་དང་། ཡུལ་གོམས་གཤེས་

ལུགས་རང་འཇགས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་མགོ་སྐོར་དང་བསྐྱ་བྱིད་བྱས་མཐར། ཡུལ་
དགོན་གཉིས་གྱི་གོ་ལག་ནམས་རིམ་བཞིན་འཕྲོགས། དེ་མཚུངས་དགོན་པའི་
ནང་གི་ཉེན་གསུམ་མཚོད་ཆས་གྱིས་མཚོན་གནད་ཆེའི་དངོས་རིགས་དང་། ཡུལ་
མིའི་རྒྱ་ཁོར་གང་ན་ཅི་ཡོད་ནམས་མེར་བསྐྱེགས་དང་ལྷག་ལུས་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྒྲེང་།

མི་མང་ནམས་ཉིན་རེ་རྒྱ་རེ་བཞིན་སྤྱག་མནར་ཅི་རིགས་བཏང་སྟབས།
འཕགས་མཚོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཉིན་མཚན་དུས་བྲག་ཏུ་གསོལ་འདེབས་
ཞུ་བཞིན་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་བློས་བྲོལ་བྱུང་བ་ཉུང་ཤས་ཅམ་ནས། ཕྱིན་
བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ས་བཅད་མ་གཏོང་ཅམ་འགོད་འབྲུལ་ཞུས་པ་བཅས། ། །

མཐུག་གི་གཏམ།

བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་སྤྱི་ནང་གི་དོན་རྒྱུན་གང་མང་
ཞིག་གི་རྒྱུན་པས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དར་ཆ་དེ་བསིལ་ལྡན་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་རེ་
ཞིག་པབ་དགོས་བྱུང་ནའང་། རང་དབང་ལུང་པར་སྐྱབས་བཙུང་བྱ་བྱུང་བའི་
གཞུང་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གངས་སེང་རྟགས་ཅན་གྱི་དར་ཆ་བརྩེད་
པོ་ཞིག་འཛམ་གླིང་གི་མཁའ་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེངས་ཏེ། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་
འགྲོ་བ་མིར་ཐོབ་ཐང་འབྲུ་མཉམ་དགོས་པའི་བློ་གསོ་དང་བསྐྱེད་འདེད་བྱེད་
བཞིན་མཆིས།

བོད་མི་སྐྱབས་བཙུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་ཕྱོག་དང་
སྤྱི་ཆོག་པ་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆར་གཞི་མི་འབྲུ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་
དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟེན་པར་བྱས་ཡོད་ལ། ལྷག་དོན་ནང་ཆོས་བསྐྱེད་ལྟུང་
ཀྱིས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གོང་མཐོར་གཏོང་བ་དང་ལྡན་དུ། ཕྱགས་རིས་དབྱེ་
འབྱེད་ཀྱི་ཁ་དབང་དུ་སོང་ནས། ཡ་ང་བའི་འཁྲུག་ཅོད་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བའི་
དུས་རབས་འདིར། བྱང་བདེན་དང་སྙིང་རྩེ་གཅིག་མཆོར་འཛིན་པའི་བསམ་གློ་
སྡོན་ཐོན་པ་གཅིས་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ་དེ། བོད་མིའི་རྩ་དོན་ཅམ་དུ་མ་བཟད་འཛམ་གླིང་
ཞི་བདེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་གཤིས། སྐྱབས་བཙུང་སྤྱི་ཆོག་པ་ཀྱི་ནང་
དུ་རང་དབང་གི་གོ་སྐྱབས་དམ་འཛིན་བྱས་ཏེ་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་
མིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་བསྐྱེད་གནས་མང་པོ་གསར་གཏོད་སྒྲོས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་རིག་གཞུང་བསྐྱེད་སྦྱོབ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་རེད།

གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཤམ་གནད་ཆེ་བའི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རིགས་ལས་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་མཆོན་ན་སྐབས་
བཅོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཅན་མིན་པར། འཛམ་གླིང་རིལ་བོའི་ཁྱོན་གྱི་རྒྱལ་
ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པའི་བྱས་པ་ཆེ་ཞིང་། སློབ་མེད་པའི་དགེ་
མཚན་མང་པོ་བསྐྱབ་དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་དང་། དེ་ལྟའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཆགས་
ཚུད་སྟོས་རྒྱན་འབྲེངས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་གཤམ་འགངས་ཆེན་པོར་ཅིས་ནས།
ཚོགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱན་སྦྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སློབ་སྦྱོད་སྦྱོད་
སྤངས་ཀྱི་རིམ་པ། སློབ་ཐོན་པ་སོ་སོའི་ལག་འབྲེར་གྱི་ཆད་གཞི། སློབ་མཐར་
སོན་ཟེས་ཀྱི་དམིགས་ལུགས་སོགས་རིགས་ལས་སློབ་གཉེར་ཁང་ཅན་མིན་པར།
ཤེས་ཡོན་གྱི་བསྟེན་གནས་ཁག་གིས་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱབ་ཏེ་རིག་
གཞུང་བསྐྱར་སྦྱོབ་བྱེད་པར་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གནད་འདུས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཤས་
གཅིག་ཏུ་འདུག

རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཁག་ལ་མཆོན་ན་བོད་ལ་དུས་འགྱུར་བྱུང་བའི་
མ་ཟེས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་དང་། མ་གཞི་དེའི་ཡ་གོང་ས་ཡ་མཆོག་གི་མཛད་ནས།
བོད་རང་བཅན་ཤོར་བའི་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུན་གསལ་འབྲེལ། མ་འོངས་པར་
བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་རྒྱུ་རྒྱུ་སོགས་ལ་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་རྟོག་
གཞིགས་ཀྱིས་སྦྱོན་ཡོན་དབྱེ་བསལ་བྱས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་ཁ་སྤྲོད་གསལ་
བ་མཛུབ་སྟོན་གནད་ཡོད།

མཐའ་མཆོམས་ཀོང་ཇོར་བའི་ཡུལ་སྟོལ་གོམས་གཤིས། རྣང་སྦྱོང་ཕྱི་
གོལ། སྤྱི་དབང་གི་གནས་སྤངས། མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་གནས་བབ་སོགས་གང་

ཅིའི་ཞིབ་ཚགས་སའི་གསལ་འགྲེལ་གནང་བ་འདིས། གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་མཐའ་
མཚམས་ཁག་གི་ཡུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས་ཙམ་མིན་པར། བོད་གཞུང་གི་
དབང་ལུགས་བྱུང་ཚད། བོད་མིས་བོད་གཞུང་ལ་རྩིས་བྱའི་བརྩེ་མཐོང་ཡོད་པ་
སོགས་མཐོང་ཐུབ་པས། རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེང་འདི་དག་ཟུར་འཛོག་གི་ཡིག་ཆ་
ཞིག་མིན་པར་དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལྷག་དོན་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་བསྐྱེད་གནས་
ཁག་ལ་རྒྱན་སྒྲིད་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་ཤས་གཅིག་ཏུ་འདུག་
ཁར། བོད་རང་བཙན་ཞོར་བའི་སྤྱི་ཐོབ་ལ་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་བསམ་སྒྲོ་བ་དང་།
བོད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་སེམས་པའི་སེར་སྐྱ་ཡོད་དོ་ཅིག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
རྒྱ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

༡༡། ཁྱུ་ལ་ཐང་དཔའ་བོ་དབང་ཕྱུག་སྟང་པའི་
དཔའ་བའི་གཏམ་རྒྱད་རྡོ་རྗེའི་སྟོག་ལྷན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །རྒྱལ་ཐང་དཔའ་བོ་དབང་ཕྱག་སྟེང་པའི་དཔའ་བའི་
གཏམ་རྒྱུད་དེ་རྩེའི་སྲོག་ལྟན།

ཟེན་གྱིས་འདེབས་པོ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ།
(སྲོགས་སྲིག་པ་རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།)

༡༡། །དེ་རྩེའི་སྲོག་ལྟན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བོད་ཤར་སྲོགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་
པ་རྒྱལ་ཐང་ཞེས་པ་སྤར་འཇང་དང་དབྱེ་རིགས་སོགས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་
ཞིང་། དུས་ཕྱིས་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ནས་ཀྱི་ས་མཆོམས་སུ་བསྐྱར་ནའང་རང་ཁོངས་
བོད་རིགས་ཀྱི་ས་མཆོམས་བསྐྱར་བའི་ལུགས་རི་ལྟ་བུར་གནས་ཆགས་པ་
བཞིན་རང་ས་རང་བསྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་དམག་དབྱང་སྟོབས་བཅན་ལ་སྟན་གྲགས་
ཆེ་ཞིང་ཁྱད་པར་གྱུར་དམག་གཞིར་ལེན་དཔའ་མཛུངས་དཔེ་རྒྱ་བལ་བའི་དབྱང་
སྟེའི་སྲི་ཁྲབ་ཨ་ཁུ་དབང་ཕྱག་སྟེང་པ་དང་། དེའི་དཔའ་རྒྱལ་གས་སྐྱ་ཞབས་
འ་ཡང་སྐར་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱི་དཔའ་རབས་གཟི་བརྗིད་ཆེ་
བ། ཐན་རང་ཡུལ་དུ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ནས་གོ་ཐོས་ལྟར་སྟོ་འཇགས་ཡོད་པ་དེ་
ལྟར་ཡང་ངག་རྒྱན་ཅམ་ལས་ཡིག་ཐོག་གིས་འཕེར་བ་མེད་ཀྱང་། སྤ་ལོར་
སྐྱ་ཞབས་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཟེན་གྱིས་བཏབ་སྟེ་ཐན་ལ་
ལེགས་བཅས་དགོས་སྟོར་ནན་བརྗོད་རྒྱན་མར་གནང་བར་བརྟེན། ཐན་གྱིས་
ལས་རྟོག་ཏུ་ཅང་མང་ཡང་ཁོང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་ཏུ་མེད་པས་དང་ལེན་ཁུས་ཏེ། ཟེན་
གྱིས་དེ་གའི་ཐོག་ནས་འབྲི་ཚུམ་ད་ལམ་མཐུག་གཅིང་བྱུང་བ་བྱུང་ཞིང་བརྗོད་

བྱ་སྒྲིང་གི་དཔའ་རྒྱལ་ལྟ་བུའི་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱིང་སྦྱོབས། ཡང་དག་ལྟ་བུའི་
ལམ་ནས་ཅེར་སོན་པས། །ལོག་པའི་ལྟ་བ་འཛོམས་ལ་ཆེས་དཔའ་བ། །པོངས་
པའི་འབྲེན་པ་མཆོག་དང་དེ་སྤྲས་བཅས། །བྱད་པར་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་
ཐུགས་རྩེ་ཅན། །ཆོས་ལྡན་པ་རྣམས་བསྟན་དགས་བཅེ་མེད་དུ། །ངན་དགུས་
འཛིག་ཆེན་འདི་ལ་ཉེར་དགོངས་ནས། །གུས་ཅག་གཏུང་བའི་སྦྱིང་ག་གསོལ་
བ་བཞིན། །ཐུགས་རྩེའི་ཐུགས་ཀྱས་བདེ་ལྷག་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །རྒྱ་ཡི་
རྒྱལ་ཁམས་བསྟན་དགའི་བླ་ཆོགས་སུ། །བསྐྱར་པའི་ཞིང་བཅུ་ཆང་བའི་གུང་
དམག་དབུང་། །གཞོམ་ལ་ཆེས་ཆེར་དཔའ་བའི་བསྟན་སྲུང་ཆོགས། །བྱང་
ཆེན་བར་དུ་བྲལ་མེད་རྩེས་བྱངས་མཛོད། །ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་གནས་པའི་ཆ་
རྒྱེན་དུ། །གཅེས་པའི་སྲོག་གྲང་བཏང་མཛད་ཆེ་རྒྱའི་ཆོགས། །ལོག་པའི་ལྟ་
བ་ཀྱན་ལས་སྦྱར་བསྐྱབས་ཏེ། །དག་པའི་ཞིང་དུ་ཉེ་བར་བྱང་དུ་གསོལ། །རང་
རྒྱལ་ཤར་ཕྱོགས་བསྟན་དག་བསྐྱང་བ་ལ། །ཆེས་ཆེར་དཔའ་བའི་དབང་ཐུག་
སྦྱང་བ་ཞེས། །དཔའ་བའི་མཆོན་སྟན་ཤར་ཕྱོགས་ཡོངས་འགོངས་པ། །གང་
གི་དཔའ་རབས་མདོར་ཅམ་སྒྲིང་བ་འདི། །གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ། །རང་ཐོག་དངོས་སྤྱོད་བྱང་བ་རི་བཞིན་དུ། །དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་
ཟིན་གྱིས་བཏབ་པ་བཞིན། །རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་བདག་གིས་ངལ་བ་བྱ། །

དེ་ཡང་པོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྲད་རྒྱུད་རྒྱལ་ཐང་ཞེས་པ་བསིལ་བྱོད་
སྟོམས་ཞིང་ནགས་ཆལ་གྱི་གཏེར་ཁ་མངས་བ། །འབྲུ་རིགས་གྱི་ཐོན་ཁུངས་
བཟང་བ། །ཞིང་འབྲོག་གཉིས་ལྡན་གྱི་གྲོང་དང་། །གྲོང་རྒལ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་ཐོན་སྐྱེད་འཛོམས་པ། །ཡུལ་མི་རྣམས་བག་ཤེབས་དང་། །ཆོས་སྤྲང་དཀར་

ལ་ཤེས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་། བྱང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན། དག་ལ་པར་རྒྱུ་གི་སྤྱང་
 སྟོབས་ཀྱང་ཆེ་བ་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བདེ་ཆེ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་
 གནས་དེར་སྤྱེའེབས་ཀྱང་རང་བྱུགས་ཀྱིས་སྟོ་སྤྱང་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡོད། ལུ་
 དེར་སྤྱར་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ནས་ས་མཆོམས་སྤྱང་བའི་དཔལ་བོ་རབ་དང་
 རིམ་པ་བྱོན་སྤྱང་བའི་བསྟོ་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོན་
 བ་དར་བའི་དགོན་པ་དང་སྤྱབ་སྟེ་ཆེ་སྤྱེ་མང་ཡང་བར་ལམ་ཆགས་ཚུད་མ་
 བྱང་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན། ཡགོང་ས་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་བྱུགས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་གཟེ་བྱེན་སྟོས་ཏེ་ཕྱག་བཏབ་པ་རྒྱལ་ཐང་སུམ་ཅེན་གླིང་ཞེས་དགེ་
 འདུན་ཆེག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་བཀལ་བ་འདུས་ཤིང་། བཤད་སྤྱབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 རྣམ་པར་རྒྱས་བཞིན་ཡོད་པ་དེའི་ཁོངས་ཁང་ཆོན་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། དེས་གཙོ་
 བྱས་པའི་དགོན་སྟེ་ཁག་འདྲིའི་སྤྱང་སྟོར་རྒྱལ་ཐང་ལོ་རྒྱས་དེབ། སྤྱར་འབྲེམས་
 སྟེལ་ཟེན་པ་དེའི་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ལགས། ད་ལན་སྐབས་སུ་བབས་པ་གང་
 འཆད་པར་བྱ་བ་ནི། ཨ་ཁུ་དབང་བླུག་སྟེང་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་
 ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་དངོས་ནི་སྟོ་བཟང་ཉི་མ་ཞེས་འབོད་ཀྱང་བྱིས་
 རྒྱལ་ཐང་མངའ་སྟེའི་དམག་སྤྱི་གནང་ནས་བཟུང་། ཨ་ཁུ་དབང་བླུག་སྟེང་པ་ཞེས་
 གྲགས་པ་བྱུང་ཞིང་དབུ་ཐོད་དམར་པོ་ཡིན་པས་ཨ་ཁུ་ལྷང་དམར་ཡང་ཟེར། འདི་
 ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་གཏེར་མ་རོམ་དབང་བླུག་སྟེང་ཞེས་པའི་བྲིམ་ཆང་
 དེ་ནས་ཡིན། ཁོང་ནར་སོན་པ་ན་པ་མས་མཐུན་སྤྱོར་དང་རང་མོས་དང་གླངས་
 ཀྱིས་གོང་གསལ་སུམ་ཅེན་གླིང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བར་བཙོན་པ་
 ལྟར་ལེན་ཐོག་དགོན་པའི་སྤྱིག་སྟོལ་དང་མཐུན་པར་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ། སེ་

ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིར་སྤྲད་བྲལ་ཆོང་གི་སྒོམ་ར་ཁང་ཆོན་དུ་སྤྲིག་ཞུགས་དང་། དེ་ནས་
ཕྱིར་འཁོར་གྱིས་དགོན་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཆོས་དང་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་གང་བསྐྱོས་
དང་ལེན་ཞུས་པས་བགེས་གཞོན་བར་གསུམ་གྱིས་དགའ་མོས་དང་། སྐྱ་སེར་
མི་མང་བྱིངས་ནས་ཀྱང་བཙེ་མཐོང་ཆེན་པོ་ཞུས་པས་ན་ཨ་ཁུ་དབང་ལྷག་སྤྱིང་
བ་ཞེས་གྲགས། སྤར་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཙན་སྐམ་པོའི་ཆབ་འོག་དུ་བཅུག་ནས་
བཟུང་བོད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་བདེ་སྤྱིད་སྤུན་སྤུམ་ཆོཏ་པའི་ངང་བྱི་ལོ་ ༡༩༠༠
ཙམ་གྱི་བར་གནས་ནང་། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་སྤྱིད་ཀྱི་བསམ་ངན་
བཅངས་ཏེ་མདོ་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྲད་ཆ་གང་ས་ནས། བཙན་འཛུལ་སྤར་བྱི་ལོ་ལས་
བརྒྱད་རང་ཁུངས་ནས་སྒོལ་འཛིང་ངེ་ཙམ་བགྱིས་ཀྱང་མང་སྤེར་ཉུང་གིས་མ་
སྤྱིན་པར་བྱི་རྒྱ་ཁོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྩས་ནས་སྤྱིད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རྒྱ་
གཞུང་གི་སྐྱ་ཆབ་ཐ་ཡས་ (དུ་ཡེའེ) ཞེས་བ་ཆེད་འཛུགས་བྱས།

འོན་ཀྱང་ཁོ་པ་རྒྱ་གཞུང་གི་སྐྱ་ཆབ་ཙམ་ལས་དབང་ཆ་མ་སྤྱིད་པར་
དགོན་སྡེ་མི་སྡེ་བཅས་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་ལྷན་འཛོམས་ཀྱི་གཙོ་བཙུགས་སྡེ་པ་
གཉིས་དང་ཞལ་ངོ་ལྷ། མདའ་དཔོན་བཅུ་བདུན་གྱིས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་
དབང་ཆ་བཟུང་ནས་རང་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པའི་མངའ་སྡེ་གཙང་མ་བྱས་
ནས་ཡོད་པ་ལ། ཆ་སྤང་བ་བེད་གར་ཐོང་ཡིང་ཞེས་བ་ཟེ་ཁོན་གཞུང་གིས་ཁོ་ལ་
གོ་གནས་སྤྲད་དེ། རྒྱབ་སྐྱོན་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁོ་པ་དབང་ཤུཏ་
དར་ཏེ་དཔག་གི་སྤྲིག་འཛུགས་གསར་བཟོས་ཀྱིས། ཁམས་ཕྱོགས་གང་སར་
ཇག་བཙོམ་ཤུགས་ཆེ་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་ཐང་ཕྱོགས་སུའང་ཇག་
བཙོམ་གྱིས་སྐོ་ལྷགས་སེམས་ཅན་ཡོངས་རྫོགས་འཕྲོག་བཙོམ་བགྱིས་ཏེ། རྒྱལ་

ཐང་ས་ཁུལ་དུ་སེམས་ཅན་སྤྱོད་མེད་པ་ལོ་གཅིག་ཅུ་ལྟར། དེ་ནས་དེ་ལྟར་
 བྱའི་ཆ་སྤོང་བའི་རྒྱ་དམག་ལ་བཟོད་ཐབས་མེད་པར་བཞུགས་ ༡༩༣༧ ཡན་མན་
 ཞིག་ལ་དགོན་སྡེ་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་རང་ས་སྤྱང་བའི་དམག་སྡེ་ཞིག་མ་བསྐྱོ་
 ཀ་མེད་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཁམས་གང་སར་ངན་པ་ཁོག་ཞུགས་
 ཀྱིས་ཟིང་འཁྲུག་ཡང་ཡང་ཡོང་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་བ་མཛོན་སྤྱུལ་ཉམས་སྤྱོད་ལ་
 བཞུགས། དེ་དག་འགོག་ཀྱས་སྤྱོད་ལས་འགྲུལ་བཅུ་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ་ཁང་
 ཆན་བརྒྱུད་ལ་བརྒྱ་དམོན་རེ་དང་། དེ་དག་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་འདུམས་སྤྱི་ཁབ་དམག་
 སྤྱི་གཅིག་དགོས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་དུ་འཆུན་དཀའ་བར་བྱུར་བ་དང་། སྐབས་
 དེར་མ་འགྲིགས་ལྷན་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་ཆེན་དོན་རྒྱུགས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཆེན་ཡང་
 ལྷ་ས་ནས་འདི་གར་ཕེབས་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་སྐབས་འགྲིགས་ནས། མཁན་
 རྒྱ་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པས་གདན་འཛོམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་ཞུས་
 ནས་བཀའ་ལླང་དུ་སྤྱོད་ཕེབས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་བྱ་རྒྱུ་གོས་ཐག་གཅོང་ཆོད་བཀྱིས་
 ཉེ། དགོན་སྡེ་གནད་ཡོད་ཁག་དང་མཁན་རྒྱ་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་གདན་
 འཛོམས་སར་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གཟུགས་ཅན་མིའི་ཆེན་ཁོག་སྤྱོད་འཛོན་པས་
 དངོས་སྤྱོད་ཕེབས་སར་བསྐྱོན་པ་ཆབ་སྤྱོད་དང་སེར་སྤྱོད་མི་མང་བཅས་པ་
 འཆོ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཕེབས་མཁན་ལས་དང་སྐལ་བ་ཅན་སྤྱོད་ལ་སྤྱི་ཁབ་དུ་
 བསྐྱོ་བཞག་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་བ་ཞེས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཏབ་པའི་སྤྱོད་པོར།
 ཆོས་སྤྱོད་ནས། དབང་སྤྱག་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བཟང་ཉི་མ་ལ་མ་འོངས་སྤྱོད་གཟིགས་
 ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་དགོན་སྡེ་བཅས་པའི་རེ་འདུན་བསྐྱུབ་དགོས་གསུངས་ཉེ་མོག་
 དར་དང་། མཆོན་སྤྱོད་བཅས་གནང་། སྤྱོད་མཆོག་ནས་ཆོས་སྤྱོད་འདུན་སར་

དེ་འདྲ་ཡོང་ཐབས་མེད། མི་རྒྱ་གཉིས་ཐད་ནས་འཁོས་ཀ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པ་མ་ཟད།
 བ་མའི་བཀའ་ལྟར་བྱ་བ་ཚུལ་མཐུན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་ནན་ཞུས་བགྲིས་ཀྱང་
 མ་གསུམ་པར་ལས་དང་སྐལ་བ་ལྡན་པའི་བཅུན་ཚུང་ཁྲོད་ལ་ངས་ཉིན་མཆོན་
 དུས་དྲུག་ཏུ་སྒྲོངས་གྲོལ་ཡོད་གསུངས་ནས་སྐྱེ་ཡལ། དེ་ནས་ཁོ་བ་ཆོས་སྒྲོང་
 གི་བཀའ་དང་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་རེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ཁས་མ་སྦྱངས་ཀྱང་མ་
 འགྲིགས། ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་སྒྲོའི་ཡོལ་གོར་མ་གཤོད་བས་ཅི་བྱ་གཏོལ་བལ་དུ་
 ཀྱང་ནས། ཁོ་རང་གི་ཉེ་འབྲེལ་འབྲུ་རོམ་བལ་སྐྱབ་ཆང་ཟེར་བའི་བྲིམ་ཆང་དེ་
 སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ཆེ་ཞིང་དགེ་བཅུའི་བྲིམས་ཀྱིས་འཆོ་བས་ཀྱན་གྱིས་
 བཀྱར་འོས་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། ནང་གི་དགེ་ཆུན་བགྲེས་སོང་དེས། ཁྲོད་རང་
 ལྟ་ཡི་བཀའ་ལུང་བསྐྱབ་དགོས། ཁྲོད་རང་ལ་རྟ་དང་མེ་མདའ་སོགས་གང་དང་
 གང་དགོས་ང་ཆོས་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་ཀྱིས་ནན་བསྐྱུལ་མ་ཟད།
 དུལ་དེའི་དགའ་གཉེན་ཆང་མས་ཞུ་ནན་ཆེ་བས་འགན་བཞེས་གནང་དགོས་
 གུང་། དེ་ནས་བཟུང་དམག་སྡེ་ཤོག་ཁག་བརྒྱད་ཀྱི་དམག་སྡེ་བྱས་ཏེ་དགོན་
 སྡེ་སྤྱང་སྒྲོབ་ཀྱི་འགན་འཁུར་རྒྱལ་ཆེ་བཞེས་ཏེ་དག་མགོ་ཚོན་ངེས་དང་། རང་
 སྡེ་སྤྱང་སྒྲོབ་འཐུས་ཆང་ཐོག་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀ་རེ་ཞིག་ཞི་བདེ་བག་ཐེབས་སུ་
 གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ལྟ་སར་བྱོན་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༡ ལོར་ལྟ་ས་རྫོ་
 འག་རྣམ་གསུམ་དང་གདན་ས་གསུམ་བཅས་པར་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་བཅས།
 ལྟ་ས་རྫོ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོར་བཞགས་སྟོན་ཚུལ་བཞིན་ཞུས་པས་རྒྱལ་ཐང་
 དགོན་པ་གཙོས་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་པན་ཐོགས་དང་
 སྤྱང་སྒྲོབ་གང་ཐུབ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཀའ་ནན་ཐེབས་ཐོག་འདས་ཕྱིས་ཤིག་

ལ་ཐུགས་སྒྲིལ་གནང་ནས་འདི་བྱེད་ཀྱི་ནང་རྟེན་དང་མཚན་སྲུང་གཅིག་སྒྲིལ་སྟེ།
 ཡིན། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་པན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཏེ་དག་ཡི་ལག་ཏུ་མི་ཞོར་བ་ཁོ་
 བོས་ཁས་ལེན་ཞེས་དགྲེས་ཉམས་དང་བཅས་དབུགས་དབྱུང་གནང་། དེ་ལྟར་
 སྐྱབས་རྩེ་རྩེ་འཆང་གི་བཀའ་ཕེབས་ལྟར་སྤང་ལུང་ཆོས་སྦྱོང་གིས་ཀྱང་ཞལ་
 བཞེས་གཙང་མ་གནང་། དེ་ལྟར་སྒྲུ་མ་ཆད་ལྡན་ནམས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་
 དག་སྦྱང་ལ་བཅངས་ནས་ཕྱིར་ལོག་གིས་ ༡༩༣༡ ལོ་མཇུག་ཙམ་དུ་ཆ་སྤེང་
 བ་སྡེ་དགུ་བརྒྱའི་དམག་སྤྱད་བརྒྱབས་ཏེ་ཕྱོགས་གཞན་ནས་དམག་སྒྲིལ་དང་
 བཅས། རྒྱ་དམག་ཆེག་སྦྱང་བཀའ་བ་གསང་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་དུ་
 དཔུང་འཇུག་བྱེད་པས་ས་མཚམས་སོ་སོ་ནས་གདོང་བཀག་གང་ཐུབ་བཀྲིས་
 ཀྱང་མ་ཐུབ་པར་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་འཕྲོགས་ཏེ་རྒྱ་བཅོམ་ཆད་མེད་ཐོག་དགོན་པ་
 གཏོར་རྒྱའི་དཔུང་འཇུག་ལན་མང་བྱས་ཀྱང་གྲ་མང་གིས་སྤང་སྦྱོབ་ཆེ་བས་མ་
 ཐུབ་པར་དམག་འཐབ་བཀྲི་ཐུས། དབང་ཕྱུག་སྤེང་པས་ཕྱི་ལོགས་ནས་བསྐྱོར་
 ཏེ་རྫོང་ཕྱིར་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཉེ་བར་སླེབས་པ་ན། རྒྱ་དམག་དེ་དག་མཚན་སྒོས་བྱེད་
 པར་རྩིས་འདེད་ཀྱིས་ཆ་སྤེང་བའི་རྒྱ་དམག་ནམས་པམ་ཉེས་ཆད་མེད་བཏང་
 སྟེ་ཕྱོགས་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཚན་སྒྲིལ་དང་པོ་ཐོབ། དེ་ནས་ལོ་ཤས་རིང་
 དགོན་སྡེ་གཉིས་ག་རྒྱལ་ཁའི་ངང་བདེ་འཇགས་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུའི་དགོན་སྡེ་མི་སྡེ་
 བཅས་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཞི་བཤགས་ཆོགས་ཀྱིས་
 བཏུལ་བར་དམ་བཅས་པ་བཞིན། ༡༩༤༡ ལོར་འཇང་ཕྱུག་ཟེར་བའང་རང་གི་ཆ་
 བོ་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དགོན་སྡེ་མི་སྡེ་བཅས་ལ་གཞོན་ཆབས་
 ཆེ་བ་ལན་མང་བྱས་པའི་རྒྱུ་གྱིས། ཁོ་པ་གཙོས་མི་གསུམ་དམར་བསད་བཏང་

ནས་མི་མང་རྣམས་གཞོད་འཆེ་ལས་གྲོལ་ཏེ་བག་ཤེབས་སུ་དར་གཅིག་འཁོད།
 དེ་ནས་མི་རིང་བར་བྲག་དཀར་གཉེར་བ་ཟེར་བ་དེས་ཀྱང་རྒྱ་དམར་ངན་སྦྱོད་
 མཁན་གྱི་སྒྲེར་གཏོར་ཤམ་ཅི་བ་ཟེར་བ་གྲུང་ཁན་དཔོན་པོ་དེ་དང་ཁ་སྤྲིལ་བྱས་
 ཏེ། མི་མང་ལ་གཞོད་འཆེ་དང་ངན་བ་ཁོང་ཞུགས་ཀྱིས་མི་མང་རྣམས་གྲུང་ཁན་
 ཏུ་བསྐྱར་རྒྱུ་ལས་ང་གོས་དང་ངན་གཤོམ་སྤྲོ་ཆོགས་བགྱིས་བཞིན་པར་བརྟེན།
 ཁོ་བ་ཡང་དམར་བསད་བཏང་སྟེ་ངན་བྱས་མཆོམས་འཛོག་ཐུབ་པ་བྱང་ནའང་
 བྲག་དཀར་བའི་སྟེ་གཏོགས་ཤེས་དམན་རྣམས་ནི་ ༡༤༥༡ རྩ་ ༥ ནང་དབང་
 རྒྱལ་སྟེང་བ་གསོད་རྒྱུ་ལས་ངན་བཤམས་ཏེ། མི་བྱངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
 གྱིས་རྫོང་ཏུ་དབང་རྒྱལ་སྟེང་པའི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་མཐའ་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་ཁང་
 བ་མེར་བསྐྱེད་པ་དང་མེ་མདའ་བྱངས་མེད་བརྒྱབ་པ་སོགས་རྫོང་གི་མཐའ་
 བསྐྱོར་བས་རང་འགར་ཐར་ཐབས་མེད་པར་བཞེས་ནས། དཔོན་འཁོར་ལྔ་པོ་
 གསོན་བསྐྱེད་གཏོང་རྒྱུར་ཉག་ཅིག་ཡིན་ཡང་གསང་ལམ་གྱི་སྒོ་ཅུང་ཞིག་
 ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་བདག་མཆོངས་ཏེ་སོ་ལྷ་
 བྱས་པས་པ་གིར་སྐྱས་འཛེགས་ལྷ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ནས། དེ་སྤངས་ཏེ་ཁང་
 ཅུང་གཞན་ཞིག་ཏུ་བཅུགས། དེའི་བརྒྱུད་ནས་ཉེས་སྦྱོན་མེད་པར་བྲོས་ཐར་ཐུབ།
 དེ་ནས་ཕྱིན་ཏེ་རི་གདོང་ཞིག་ཏུ་ཡིབས་ནས་རྩར་ལྷ་སྐབས་ཁོ་ཆོས་
 དབང་རྒྱལ་སྟེང་བ་དཔོན་འཁོར་ཆང་མ་མེར་བསྐྱེད་པ་བཏང་བེན་པར་སྒོ་ཐག་
 ཆོད་དེ་དཔའ་ཐོན་གྱི་ཕུར་སྐྱ་བསྐྱེད་པ། དེ་ཁུལ་མི་མང་རྣམས་ཀྱང་དེ་དོན་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱིས་བཞོད་སྐྱེད་མེད་པའི་ཐུ་ངན་གྱིས་མནར་ནས་ཡོད་པ་ལ། དབང་རྒྱལ་
 སྟེང་པས་སྤྲར་ཡང་དམག་རོགས་རྣམས་བསྐྱོངས་ཏེ་ཁོ་ཆོའི་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་

དབང་ལན་སློབ་ཏེ་པལ་ཆེར་བསད། ལྷག་འཕྲོས་རྣམས་བྲོས་ཀྱང་མ་ཐར་བར་
མགོ་བཏགས་ཤུས་ཏེ་དབྱེན་བརྒྱུམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཁ་གཉིས་པ་
ཐོབ། སྐབས་དེར་ལྷ་ཆོས་སྦྱོང་གིས་ལམ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ན་ཐར་ཐབས་གཏན་
ནས་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་སྦྱེས་ཤིང་སྦྱོང་སྦྱོབས་སྤར་ལས་ལྷག་གྱུར་
དུ་འཕེལ་བར་གྱུར།

དེ་རྗེས་རྒྱ་ཞག་གཞུང་གིས་ས་ཁིང་ཆད་འཇལ་མཁན་བཞི་ཆེད་
བརྒྱུད་སྤྱོད་པ་དེ་རྣམས་ལག་ཆ་དང་བཅས་པ་ཅ་འཕྲོག་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་
བཏང་བ་སོགས་རང་ས་བསྐྱུང་བར་དཔལ་ངར་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡ་སྐབས་
རྗེ་ཐངས་འབྲུམ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱུང་འབྲིང་དེ་དགོན་པའི་ཆོས་སྦྱོང་དང་
འདུལ་ཁྲིམས་སྤར་སོར་གང་འཆམས་ཆུད་ཐུབ་པར་བརྟེན། དགོན་སྡེ་མི་སྡེ་
ཡོངས་ནས་དཔལ་བོ་སློབ་བཟང་ཉི་མ་ཞེས་མཚན་བསྟོད་དང་བཅས་དགའ་ལོས་
ཅན་རྗེ་ཆེར་ཕྱིན་ལུས། ༡༩༣༦ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཅང་ཀེ་ཤི་ནས་
དཔལ་བོ་སློབ་བཟང་ཉི་མ་ཞེས་ཆེད་འཛོད་ཀྱིས་མིང་ཅམ་གྱི་གིང་རྟོག་ཀན་ཞེས་
པའི་གོ་གནས་དང་ལག་རྟགས་བྱ་ལྟོས་པ་ཆེད་བརྒྱུད་གནང་བ་དེ་འབྲོར་ཁིང་
གོ་གནས་དང་ལག་རྟགས་དེ་ལ་དཔག་ན་འཇམ་པོས་བསྐྱུ་ཁྲིད་ཀྱིས་མ་འོངས་
པར་ཁོང་ཆོའི་ལག་ལོག་ཏུ་འཇུག་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་
པར་བརྟེན། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུལ་སྒྲ་ལྷག་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་རང་ལོག་སེར་སྒྲ་
མི་མང་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོན་དུ། ང་ཆོ་བོད་པ་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་རིགས་མ་རེད། ང་
ཆོས་དུས་རྟག་ཏུ་བོད་རིགས་རང་དབང་གི་ལྷ་བ་བཟུང་དགོས། རྒྱ་མིས་རྒྱ་བ་
ཆོན་ཁྲ་དེས་མ་འོངས་པར་ལབ་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། ཅས་གསུངས་

ཏེ། མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ལྷགས་སྒྲ་ལྷག་ཏུ་འཕེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཕྱིས་སུ་མི་
མང་ཀླན་རབས་ཆོས་བླ་གསོ་གཏོང་གི་འདུག།

རྒྱ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་བཟང་གཡོ་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱར་བཀོད་
ཅི་འདྲ་ཞིག་བཏང་རུང་མ་ཉན་པར་རང་རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་མ་ཉམས་པར་
བསྐྱར་བཅི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། དདུལ་གཏོང་ལེན་ལ་མཆོན་ན་རང་
གཞུང་ནས་དདུལ་རྒྱུ་དང་ཞོག་དདུལ་སོགས་ཅི་འདྲ་ཡིན་ཡང་གཞུང་གི་བཅི་
སློལ་ལྟར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་དདུལ་གཙང་
ཟངས་དདུལ་སོགས་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅི་སློལ་དང་མཐུན་པར་ལེན་ཆོག་ཀྱང་།
ཞོག་དདུལ་རིགས་བཅི་ཟང་དང་སྤྱོད་ལེན་མི་ཆོག་པ་ ༡༩༥༩ བར་དམ་འཛིན་
ཐུབ་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐད་ཡིག་ལ་མཆོན་ནའང་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཁོ་
ན་ལས་རྒྱ་ཡི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོག་པ་སོགས། རང་གཞུང་གི་ཁྲིམས་
ལུགས་གཙུག་འཛིན་ཅི་ཐུབ་བྱས་ཤིང་ཁྱད་པར་བོད་ས་མཆོམས་ཀྱི་འགན་
འཁུར་སྒྲངས་ཏེ། བསྟན་པ་བོད་ནང་གཏོང་ཐལ་མི་ཞོར་བར་ཐབས་ཤེས་ཡོད་
རྒྱ་ཅལ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཐང་དང་། ཡང་ཐང་སོགས་སུ་རྒྱ་རིགས་གཞིས་ཆགས་
བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ། རྒྱ་མི་གཏན་སྤྱོད་བྱེད་པར་ཡང་དགག་བྱ་ཆེན་པོ་གནང་བ་
རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་མིས་སློབ་བྱ་གསར་འཇུགས་བྱས་ཀྱང་། ཁོང་གིས་རང་
ཁོངས་གཞོན་སྤྱི་ཚོར་རྒྱ་ཡིག་སྦྱང་དུ་མ་བཅུག་པས། ༡༩༥༩—༡༩༥༩
བར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྐད་བསྐྱར་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་འབྱུང་ཡོད་ཀྱང་
མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་བོད་རིགས་ལ་བོད་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཆོད་མཐོར་སྤེལ་བ་དེའི་

དགེ་མཚན་ད་ལྟ་འདྲེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ༡༩༣༩ ཅམ་ལ་རྒྱ་དམར་
 གྲུང་ཁུན་གྱིས་གོམ་པ་རིང་པོ་ཞེས་པ་བོད་དུ་སློབ་ནས། དམག་དཔོན་རྟོ་ལུང་
 གི་འོག་གྲུང་དམག་ཁྲི་གཉིས་བཞུལ་བ་ཞིག་ཡོང་བ་ན་ཨ་ཁུ་ཁུ་དབང་ཐུག་སྟེང་
 བས་རང་ཁོངས་སེར་དམག་དང་ཡུལ་དམག་བསྐྱས་ཏེ་ས་མཚམས་ལ་གདོང་
 བཀག་ཏུ་བྱིན། སྐབས་དེར་ཅང་ཁེ་ཞི་ནས་ཀྱང་གནས་འཕྲིན་འབྱོར་བའི་ནང་
 གསལ་དམར་དམག་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དབྱ་བོ་ཡིན་པས་གདོང་
 བཀག་དང་ངོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད། གང་
 ལྟར་རང་དམག་རྣམས་ཡང་ཐང་དང་ཤིང་ཁོ་རག་ཟེར་བའི་ལ་དེར་འཇབ་སྐྱག་
 གིས་འཐབ་ལག་སྤྱད་དེ། རྒྱ་དཔོན་རྟོ་ལུང་འོག་རྒྱ་དམག་སྟོང་ཐུག་ལྷག་ཅམ་
 བསད་མས་བཏང་ཡོད་ཀྱང་མང་སྟེ་ཉུང་གིས་མ་བརྟེན་པར་རིམ་བས་ས་ཤོར།
 འོན་ཀྱང་ས་གནས་སུ་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པར་ཤར་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཀོང་རའི་འབྲི་རྩ་བཅན་
 པ་དང་། ཀོང་རའི་ཕྱོགས་ནས་གདོང་བཀག་ཤུགས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁ་ལོ་
 གཙུས་ཏེ། སྤང་བཟང་ཕྱོགས་སུ་ཤར་བསྐྱོད་ཀྱིས་བོད་དབུས་སུ་བསྐྱོད་འཆར་
 ཡང་ཁམས་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་རྒྱལ་འཛིང་བྱེད་མཁན་མང་བའི་རྒྱུན་གྱིས།
 ཁོ་པའི་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་བོད་དུ་གྲུང་དམག་གི་ལྟེ་གནས་བཟུང་སྟེ་ཅང་ཀེ་
 ཞེའི་གཞུང་ལ་རྒྱལ་འཛིང་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཏིང་བ་དེ་ལམ་སྟོངས་མ་བྱུང་
 བར་མཐར་ཁྱུ་རུ་སྐྱུ་དམར་པོ་གཞུང་ལ་མགོ་བཏགས་ཏུ་དགོས་ཆགས་པ་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་གྲུང་དམག་ལ་རྒྱལ་བཅོམ་ཏེ་ལས་པར་བྱས་པར་བརྟེན།
 ཀོང་གསལ་ཅང་ཀེ་ཞེ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་གོ་གནས་དང་། ལེགས་སྐྱེས་ཆེད་
 བརྒྱུད་ས་ཐོག་གནང་བའི་ཕྱིན་ཡིག་ནང་གི་སྟིང་དོན། འགོ་དཔོན་སྟོ་བཟང་ཉི་

མ་ཁྱེད་དེད་ཀྱི་རེ་བ་ལྟར། རྒྱ་དམར་གྲུང་ཕྱན་ལ་དྲག་རྒྱལ་ལྷགས་ཆེན་བྲས་
 ཉེ་དག་མོ་པམ་ཉེས་ཆད་མེད་བཏང་བ་དང་། རང་རྒྱལ་བརྟན་སྤྱང་ལ་ལྷག་
 བསམ་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ་དགའ་བསྟུ་ཆད་མེད་དང་བཅས་མོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་
 སྟོབས་ལ་ཡི་རངས་དཔག་མེད་ཀྱིས་གཟིགས་གསོལ་དུ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་ཐང་
 རྩོང་། གྱི་ནག་རྩོང་། འཛེལ་རྩོང་གསུམ་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་ཏུ་བསྐྱོ་བཞག་བྲས་པ་ཡིན་
 བས་དེ་ལྷགས་ཀྱི་ལས་དོན་རྣམས་སྟོད་ཡངས་མ་ཤོར་བ་གནང་གལ་ཆེ་ཞེས་
 འཁོད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱེས་འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅེས་བརྟན་དཔལ་སྤམ་མཐོ་བ་
 སྤལ་སོན་བྱུང་ཡོད། ཁོང་ལ་གང་བྱུང་བའི་ཕྱག་དཔལ་དེ་དག་དམག་མིའི་སྤྱི་
 དཔལ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྲས་པ་ལས་ཁོ་རང་སྒྲེར་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྟོལ་མེད།

དེ་རྗེས་སྤྱར་ཡང་ཅང་ཀེ་ཤི་ཡིས་བཀའ་རྒྱ་ཐེབས་དོན། འཛེལ་རྒྱུང་
 རྒྱལ་གསུམ་ཀྱི་བོད་རིགས་འགོ་དམངས་ཡོངས་ནས་ད་ལྟ་བོད་དུ་འགྲོ་བཞིན་
 བའི་དམར་དམག་དེ་དག་བཀག་འགོག་རྒྱས་ལྷགས་ལྷན་པས་འགོག་མ་
 ཟུབ་པར་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཤོར་ན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། སྤྱུ་མ་
 དང་གྲ་པ་དགོན་སྡེ་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བ། ཕྱག་སྡེ་ཁག་དང་
 སྤྱི་སྒྲེར་ཀྱི་རྒྱ་ནིར་ཡོངས་རྫོགས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱ་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད་ན་སྤྱི་
 དཔལ་སྡེ་འདི་དག་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་རྩ་མེད་བཟོ་དགོས་པས། དེ་ལྷགས་
 སེམས་ལྷགས་མ་ཆག་པའི་ཐོག་ནས་བོད་དབུས་གཞུང་ལའང་ཁྱེད་གོས་ལྷགས་
 དང་། ཁྱོད་ཆོར་གོ་ལག་དང་། ཟ་ཆས། དམག་མཁོ་རི་དགོས་གནས་ཐོག་ནས་
 གཡུགས་ཀྱི་ཡིན་པས་ན། ཐང་ཆེན་གལ་ཆེའི་སར་མཆོད་མོ་མེ་སྤར་ནས་བསྤུང་
 དགོས་སྒྲོར་བརྩོད་འདུག དེ་བཞིན་འབའ་དང་། ལི་ཐང་། རྟོར་ཁོག་ཆ་སྤེང་སོར་

སྤུང་དེ་བཞིན་གསལ་བསྐྱགས་བཏང་འདུག མ་ཟད་རང་རེའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་
ལ་འང་རྒྱ་དམར་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དབྱ་བོ་ངོ་མ་ཡིན་ལུགས་དང་།
ལྷ་བ་ལོག་པ། མཁར་དབང་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་དོ་ཅོག་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་མཁན་
ཡིན་ལུགས་ཆོང་རིགས་ཁག་བརྒྱད་ནས་སྟན་འཁྱེད་རིམ་བར་ལུས་འདུག་ཀྱང་
རྒྱལ་འབངས་ཆང་མ་སྟོན་ལས་སྟོང་བ་ཐོག་ཏུ་བབས་ནས་དབུས་སྟོགས་ནས་
དོ་སྤང་གནང་མེད་ཆོད་འདུག འོན་ཀྱང་ཨ་ཁུ་སློ་ཉི་ལྔ་ལས་སེམས་ལུགས་
ལྷག་པར་དུ་བསྐྱེད་དེ་རང་ལོག་སེར་དམག་དང་། ལུས་དམག་བསྐྱེད་གིས་
བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་རང་སྟོག་འཛེམས་པ་མེད་པར་རང་ས་བསྐྱུང་
བའི་ལས་འགུལ་ལུགས་ཆེར་བརྩམས་ཏེ་བྱི་དབྱ་ནང་དུ་མི་གཏོང་བས་རང་སྟེ་
བག་ཐེབས་སུ་དར་ཅིག་འཁོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་བོད་ལྷ་ ༤ ཆོས་ལ་ས་ཐང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་
པོ་ལིའུ་སམ་དང་ཀྱང་ཡེ་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་སྤྱུ་ཅུ་ཐམ་པ་གོ་ལག་རང་
འགྲིགས་རྒྱལ་ཐང་ས་གནས་སུ་འབྱོར། དེ་གའི་སྤུ་ཅེན་སྤྱིང་དཔོན་པའི་སྒྲ་
སྤྱི་དང་། ལྷིང་ཁག་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་རྒྱལ་ཐང་དཔོན་པར་ཆོགས་འདུར་ཡོང་
དགོས་ཟེར་ནས་ཆོགས་འདུ་ལྷན་འཛོམས་སར་བྱེད་ཆོ་གུང་ཁན་གྱི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་
དགོས་ཟེད། ང་ཆོ་ལུལ་ལུང་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་མཁན་ཡིན་ཟེད།
ཉིན་གཉིས་པར། བྱེད་ཆོ་ཆོས་བྱེད་མ་བྱེད་རང་རང་འདོད་མོས་ཟེད་ལ་ཆོས་
མ་བྱས་ནའང་འགྲིགས་ཀྱི་ཟེད་ཟེད། དེ་ཉིན་རང་ཁོངས་ཆོགས་མི་ཆོས་ལན་
དུ། ང་ཆོ་བོད་མི་རྩམ་པ་ཟ་མཁན་ཡིན་པས་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་ན་བྱེད་ཆོའི་ལོག་
ཏུ་སྤྱོད་རྒྱ་མིན། ང་ཆོ་མི་རབས་བརྒྱད་དེ་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད།

ཉིན་གསུམ་པར་སྤྱི་དང་། སྤྱི་ཁག་མཆོད་ཡོན་ཀླན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བརྗོད་པར། ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་ན་ང་ཆོ་སྤྱེས་པ་རྗེས་ཏེ་སྤྱེས་དམན་ལ་ཐུག་ཀྱང་
ཁ་གཏད་ལངས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། དེའི་སྐབས་ང་ཆོའི་སྤྱི་ཁབ་དབང་ཐུག་
སྟེང་པ་སློ་བཟང་ཉི་མ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་མགོ་འཁོར་ཐབས་ཀྱིས་གསུངས་དོན།
གོང་གསལ་རྒྱ་མི་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་བྱེད་འདོད་ཡོད་ན་བྱེད་ཆོག་མི་འདོད་ནའང་
བཞག་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་ཟེར་བས་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་བསྐྱད་ན་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་
ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་རྒྱ་དཔོན་གཉིས་དང་དམག་མི་བཅས་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་
དུ་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་དེར་བསྐྱད། སྐབས་དེར་དཔའ་བོ་དབང་ཐུག་སྟེང་པས་འཆར་
གཞི་བཏིང་ནས་ཁོང་གི་ཨོ་ཤོད་ཆོ་དབྱངས་གཉིར་པར་བཀའ་གནང་དོན། སང་
ཉིན་ཡང་ཐང་ཁུལ་སྤང་ནག་ཟམ་པའི་ཉི་འགམ་དུ་རྟ་དམག་སུམ་ཅུ་ཙམ་འཁྲིད་
དེ་སྤྱུག་རར་སློད་དགོས་ཅེས་བཀའ་ལེབས། དེ་བཞིན་ཕྱིན་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་རྒྱ་དམག་
རྣམས་སྤེབས་མ་ཐག་དུ་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་གོང་གསལ་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་
གཉིས་པོ་རྒྱ་ལ་མཆོངས། དེ་འཕྲོས་དམག་མི་རྣམས་ཡང་ཐང་རི་ལ་སློས། ཡང་
ཐང་དོན་ཀྱང་སློ་བཟང་དབང་འདུས་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་ལྷག་པ་རྣམས་ཚུར་བསྐྱུས་
ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གོ་ལག་འཕྲོག་ཟས་སྤྱད་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་བཏང་།

དེར་གྱུང་ཁན་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་ནས་ལོ་དེའི་བོད་རྒྱ་བདུན་པའི་ནང་རྒྱལ་
ཐང་ལ་དམག་རྒྱག་གི་ཡིན་ཞེས་ཡི་གེ་འབྲོར། དེར་བཞེན་རྒྱལ་ཐང་དབང་ཐུག་
སྟེང་པའི་ཆ་བོ་སློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དམག་མིའི་སྤྱི་ཁབ་དུ་བསྐྱོས་ནས་འཛོལ་
གོང་རྒྱལ་གསུམ་གྲོས་བསྐྱར་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་འཛོལ་པའི་རྒྱ་དཔོན། དཔྱི་སྤང་
དཔོན་ཨ་རྒྱལ། ཁམས་སྤང་དཔོན་དབང་ལྡན། ལམ་པ་དགེ་སར། གོང་ར་ཞལ་

ངོ་དཔལ་ལྗོན། གཡག་ཐང་ཤ་གཉིས་བཅས་བརྒྱ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་དང་། རྒྱལ་
ཐང་བརྒྱ་དཔོན། རོང་པ་ཐང་པ། གཏེར་མ་རོང་། བྱ་དཀར་བགྱིས་སུན་ཆོགས་
བཅས་བརྒྱ་དཔོན་བཞི་ཁྱེ་ནག་རོང་ས་ཁུལ་དུ་བཏང་། རྒྱལ་ཐང་བརྒྱ་དཔོན་སྟོ་
སྟུག་རོང་པ་ཞལ་ངོ་ཆེ་རིང་སུན་ཆོགས། ཡང་ཐང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་སྟོ་བཟང་ཆོས་
འཕེལ། དོན་གང་སྟོ་བཟང་དབང་འདུས་བཅས་བརྒྱ་དཔོན་བཞི་དང་དམག་མི་
སྟོང་ལྟག་འབྲིད་དེ། འཇང་ཀོ་བསྐྱར་ས་ཁུལ་དུ་བཏང་། ཡང་ཐང་བརྒྱ་དཔོན་
ཀན་སེ་ཞེས་པས་དམག་མི་བརྒྱ་ལྟག་ཅམ་འབྲིད་ནས་ལམ་ཆེན་ཞེས་པའི་ས་
ཁུལ་དུ་བཏང་བ་སོགས། གོང་གསལ་དམག་ཁག་གསུམ་སོ་སོ་ནས་དམག་
ཐེངས་བཅུ་གཉིས་ཅམ་བརྒྱབས་ནས་རྒྱ་དམག་སྟོང་སྟུག་མང་པོ་བསད་པའི་
མཐར་ཁུང་དམག་པམ་སྟེ། ཁུང་དམག་ལྟག་ལུས་དེ་དག་ས་ཐང་བར་མཐར་
བསྐྱད་བཏང་བ་རེད།

དེ་རྗེས་ ༡༩༥༠ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱི་དམག་དཔོན་ཡཱི་སི་ཀམ་ཟེར་བས་
རྒྱ་དམག་ཉིས་ཁྲི་ལྟག་ཅམ་འབྲིད་ནས་ས་ཐང་ཨོར་མིང་གནས་ཟེར་བ་དེར་
བསྐྱད་ནས། བོད་རིགས་སློ་མ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ཟེར་བ་དེ་རྒྱལ་ཐང་དགོན་དུ་
བཏང་ནས་ཆོས་གོས་འོག་ནས་དུག་མདའ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་ཉ་ནག་པོ་གཅིག་
ལ་ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་གཅིག་བཏགས། སྐབས་རྟེན་དུ་འབྱལ་བ་དང་། གཞན་
ཡང་དངོས་རིགས་པོན་ཆེ་སྤལ་ཉེ་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ང་སྟུག་དང་། དེལ་
འབྲེད་དང་བཅས་རྒྱ་དམར་དཔོན་དམག་པལ་ཆེ་བས་ནང་ཆོས་ལ་དགའ་མས་
དང་། དགོན་པ་དང་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་ལས་འཆེ་བ་མི་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ད་པན་དམག་དཔུས་ཉུང་ཤས་ནས་དོན་མ་གོ་བས་གཞིན་འཆེའི་

རིགས་བྱུང་ཡོད་ན་མཐོལ་བཤགས་ཆད་མེད་དང་བཅས། ཕྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་མ་
འཛོལ་བ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན་དམག་འཐབ་མ་དགོས་པར་ཞི་འཇགས་ནང་འགྲིགས་
དང་། བན་ཚུན་གཅིག་པན་གཅིག་གོགས་ཀྱིས་མང་ཆོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
དགོས་ལུགས་ཁ་སྟན་སྟ་ཆོགས་པའི་མཐར་དབང་ལྷག་སྟེང་པ། སྤན་སྟོག་ཏུ་
ས་ཐང་ཕྱོགས་སུ་སོ་ཉལ་བཏང་ནས་དེའི་ལན་ལིའུ་སི་གམ་འོག་དམག་མི་ཉིས་
ཁྲི་བརྒལ་བ་དང་། གོ་མཚོན་ཨ་རིའི་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་ཆ་
འཛད་མེད་ལ་བརྟེན་ཁ་གཏང་ཐུབ་མིན་གྱི་ལན་གཏོང་དོན་ལྟར། ཁོང་གིས་རེས་
ཤིག་དམག་རྒྱག་མ་དགོས་པ་བྱས། ཁོ་རང་རི་ལ་བསྐྱད་ནས་ཞི་འགྲིགས་བྱས།

དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ལིའུ་སི་གམ་གྱིས་དམག་སྡེ་གཉིས་
བྱས་ནས་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་ཏུ་འབྱོར། དེ་ནས་ཁོ་པས་དབང་ལྷག་སྟེང་པ་ཐུག་སྤང་
ཆོག་པ་དང་། དེའི་ཐུགས་འགན་གྲུ་ཆང་ནས་བཞེས་དགོས་ལུགས་ནན་ཏུ་
བྱས་ནས་རྒྱ་དཔོན་ནས་སྐད་བསྐྱར་གཅིག་དང་། དབང་ལྷག་སྟེང་པས་ཀྱང་
རོགས་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ཡང་ཐང་མདུང་གསུམ་ཞེས་པའི་རི་ཁྲག་གཅིག་
ཏུ་འཛོམས་རྒྱ་མོས་མཐུན་བྱུང་དོན་ལྟར། མཉམ་འཛོམས་སྐབས་རྒྱ་དཔོན་ཁོ་
པས་ཨ་ཁུ་མོ་ཉི་མཆོག་ལ་བརྟེན་གསལ། ཁྱོད་རང་གི་དབང་ཆ་དང་དོ་གནས་
སྤར་རྒྱན་ལས་གཞིད་འཆེ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཟད། སོ་སའི་ཐུགས་
འདོད་དང་མཐུན་པར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱའི་འགོ་བོན་རི་དགོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་
ནས་གནང་རྒྱ་དང་ང་ཆོས་ཐོད་མི་རིགས་ལ་དབང་ཤེད་གང་ཡང་གཏོང་གི་མིན་
ལ། བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ཆང་མར་བདེ་སྦྱིད་སྤར་ལས་ལྷག་པ་བཟོ་རྒྱ་མ་ཟད།
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་བཅས་ལའང་འཆེ་བ་མི་བྱེད་

པར་རོགས་རམ་ཅི་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ལ། མའོ་ཅི་རྒྱུ་མཆོག་གིས་ཀྱང་བཀའ་
 དེ་ག་རང་གནང་ཡོད་ཅིང་ལུང་པ་ཡར་རྒྱས་བྱིན་རྗེས་ང་ཆོ་རང་ཡུལ་དུ་བྱིར་
 ལོག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་བརྗོད་དེ། འདི་དག་དངོས་འབྱེད་ཡིན་མིན་རྗེས་
 སུ་གཟིགས་ན་འགྲིག་རྒྱ་བཅས་གཡོ་སྤྱོད་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱད་ཆ་བཤད་ནས་
 གན་འཛིག་ཆོག་ལུགས་བརྗོད་དེ་ལག་ཏུགས་རྒྱ་ཆེ་སྤྱད་ནས་སོ་སོར་གྲུས་སོ། །

དེ་ནས་ཨ་ཁུ་ལྷོ་ཉིས་རང་དཔག་རྣམས་ལ་རྒྱ་དཔར་འདི་དག་གིས་ཁ་
 སྙན་དང་། དངོས་ཐོག་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དགྲ་པོ་
 དང་། མི་མང་ལ་བཅན་གཞོན་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་ནི་ཁོ་ཆོའི་ལས་དོན་གྱི་གཙོ་པོ་
 ཡིན་པ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ན། ང་ཆོས་སྤར་བཞིན་ས་འགག་
 གར་བཅན་བསྐྱུགས་ནས་གདོང་ལེན་དགོས་ལུགས་བརྗོད་དེ་རྒྱ་དཔར་དང་
 འཐབ་འཁྲུག་ཡང་ཡང་བྱས་རྒྱ་དཔག་པམ་ཉིས་ཤུགས་ཆེ་བཏང་སྟེ་རྒྱ་དཔག་
 སྟོང་སྤྱག་བརྒྱལ་བ་བསད་རྣམས་བཏང་བ་དང་། མེ་མདའ་དང་། རྩས་མདེའུ་མང་
 པོ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་དཔག་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་བཟོད་
 བལ་བར་བརྟེན། སྤར་ཡང་རྒྱ་དཔོན་རྣམས་ཞི་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དགོན་པར་
 བཅར་ནས་དཔག་འཐབ་མི་བྱེད་པར་ཞི་བའི་འདུམ་ཐབས་དགོས་ལུགས་དང་
 ། སྤང་པར་དུ་འགོ་དཔོན་སྟོ་བཟང་ཉི་མ་དང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་ཞི་འགྲིགས་བཀའ་
 མོལ་སྤར་ཡང་གནང་དགོས་ལུགས་དང་། ཅི་སྟེ་དེ་ཐུར་བཞིན་འཇབ་དཔག་
 རྒྱབ་ན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གནམ་ས་གཉིས་ཐོག་ནས་བྲག་དཔག་ཆེད་བརྒྱུད་ས་
 ཀྱིས་དགོན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པར་ཉམས་ཉིས་ཆབས་ཆེན་པོ་ཡོང་
 དེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲིགས་ར་ཤུགས་ཆེར་བསྐྱུལ་བར་བརྟེན། དགོན་པའི་སྤྲ་བྲ་

ནམས་སྤྲུགས་ཀྱི་མ་བཟོད་ནས་སྒོ་བཟང་ཉི་མ་དང་ནང་མོལ་ཁྱེ་འབོད་བྱས་ཏེ།
རྒྱ་དཔོན་དེ་དང་ལྷན་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱ་བཟོས་ཏེ་དགོན་པར་འཛོམས་ནས་
བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས། རྒྱ་དཔོན་ཁ་སྤྲོད་འཇུག་མདངས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་
བརྒྱུས་མཐར་ཨ་ཁུ་སྒོ་ཉི་མ་ཆོག་གིས་ཁྱོད་ཆོས་ཁ་མཁས་པ་བཤད་དང་མ་
བཤད་མེད། གཏམ་བཤད་ཐམས་ཅད་རྒྱན་མ་རེད། ཁྱོད་ཆོས་ཆོས་ལ་ཞེ་ནས་
མི་དགའ་བ་དང་། ལྷ་མ་དང་གྲུ་པ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མི་ཆང་
མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱ་ངན་དེ་ཆོ་མཆམས་འཛོག་མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱི་
དུང་ཆོས་ཀྱང་མཆམས་བཞག་ཐབས་མེད་ལུགས་བཟོད་པར། རྒྱ་དཔོན་ཁོ་
པས་དེ་ཆོ་ལོག་སྤྱོད་པས་ང་ཆོའི་དབར་དཀྲུགས་ཤིང་བརྒྱབས་པ་རེད། ངས་
ལྷ་མ་དགོ་འདུན་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ཡིག་ཆ་བཞག་ཆོག ང་ཆོ་རྒྱ་ནག་རང་
ནས་བཏང་བའི་མི་ཡིན་པས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་མོལ་ཡིན་པ་སོང་ཁ་ནས་
ལབ་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་བཞག་རྒྱ་ཡིན། ཕྱིན་ཆད་
པན་པ་ལས་གཞོད་འཆའི་རིགས་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་པ་དང་། དགོན་པ་དང་འགོ་
དམག་མི་མང་བཅས་པར་པན་པའི་རིགས་ཅི་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུའི་ཡིག་ཆ་བཞག་གི་
ཡིན་ཞེས་ཁ་སྤྲོད་བཤད་པས།

བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་མི་མང་པལ་ཆེ་བས་སྤར་དེ་ལྟ་བུའི་དམག་འཐབ་
མཐོང་ཐོས་མ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཡོ་སྐྱབས་སྐྱ་བྱིད་ལ་བྱུང་རྒྱུ་པའི་སྐྱད་
ཆ་དེ་རིགས་ཤོད་མཁན་མ་བྱུང་བ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འགོ་དཔོན་
ཡིན་པས་སྐྱད་ཆ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་གཏམ་ག་ནས་ཤོད། རང་ཕྱོགས་ནས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་གྲོལ་འཛིང་བྱས་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དང་། མངའ་སྡེ་ཉུང་ཤོས་སྤྲུག་

བས་མཐར་རང་སྤྱོད་པས་རྒྱ་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན། རྒྱ་དཔོན་དེ་ཆོས་ཁས་
ལེན་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ལ་ང་ཆོས་དང་ལེན་བྱས་པ་ལེགས་སྟུང་སྟེ་དཔག་ཚེལ་གྱི་
སེམས་ལྷགས་སྟོང་ཡངས་སུ་བྱིན་པར་བརྟེན། རེ་ཞིག་འབྲིགས་འཇགས་ཐོག་
མོས་མཐུན་བྱུང་ནའང་། ཨ་ཁུ་སྟོ་ཉི་མཆོག་གིས་རྒྱ་དཔོན་ཁོ་པའི་ས་ནས་ཡིག་
ཆ་ཆ་ཆ་ང་ནས་དགོན་པར་བཞག་ཁོ་རང་ཡིད་ཆེས་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་རེ་
ཞིག་དགོན་པར་སྟོང་སྟོང་བྱས་ནས་བསྐྱད་ནས་ཁོ་རང་གི་ཆ་བོ་སྟོ་བཟང་ཆོས་
འཕེལ་དང་། འ་ཡང་སྤང་པ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་པེད་གཉིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་
འཇབ་དཔག་གི་སྤྱིག་འཇུགས་སྤར་རྒྱན་བཞིན་བྱས་ནས་བསྐྱད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༩ སྤ་ཆར་ལིའུ་མི་གམ་གྱིས་བཀོད་
རྒྱས་ལྟར་ཐན་གམ་མགོ་དཀར་གྱིས་གསང་བའི་ཐོག་ འ་ལ་མགོ་སྟོ་རྩམ་འཇུ་
བཟུང་བྱ་རྒྱར་རྒྱ་དཔག་བརྒྱ་བཏང་བར། དབང་ལྷག་སྟེང་བས་གསང་བཛ་
འབྱོར་དོན་བཞིན་གྱ་སྤྱིག་བྱས་ནས་བསྐྱད་པ་ལ་རྒྱ་དཔག་གསང་འཇུལ་བྱེད་
པ་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ནས་བོད་དཔག་གིས་ཚེལ་འཛིང་བྱས་ཏེ་རྒྱ་དཔག་
གཅིག་ལས་མ་ལྷག་པ་བསད་ཅིང་གོ་མཆོན་ཡོངས་རྫོགས་སྤངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་
ཐོབ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དག་པོའི་གནས་གཞི་ཁག་མང་པོར་གཏོར་ཚེལ་ལྷགས་
ཆེ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས། དག་པོ་རྒྱ་དཔར་རྣམས་བཟོད་ཐབས་བྲལ་བས་སྤར་
ཡང་ལིའུ་མི་གམ་གྱིས་ས་ཐང་ནས་དཔར་དཔག་ཁྲི་གཉིས་འཁྲིད་ནས་རྒྱལ་ཐང་
ནས་འབྱོར། ཨ་ཁུ་སྟོ་ཉི་ཆེད་དུ་བོས་ནས་འ་ལ་མགོ་སྟོ་རྩམ་གཙོ་བསམ་མེས་
ཡོད་པའི་བོད་དཔག་རྣམས་ལ་འཇབ་དཔག་ལས་དོན་མཆོམས་འཛིག་བྱེད་དུ་
བཅུག་ནས་གོ་ཆ་ཅིས་སྟོང་དགོས་རྒྱ་དང་། ཁོང་ཆོར་རྒྱ་གཞུང་ནས་གཞོད་འཆོ་

གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་འགན་ལེན་བྱེད་རང་ནས་བཞེས་ཆོག་ངེས་ཡིན་པས་སྤྱོད་
 རང་ངེས་པར་འཇུག་དམག་སར་བྱིན་ཏེ་དེ་དོན་ལྷན་བཞེས་ངེས་པར་དགོས་
 སྐྱོར་རེ་བ་ལྷགས་ཆེར་སྟོན། སློ་ཉི་མཆོག་འཇུག་དམག་སར་བྱིན་ཏེ་མ་འོངས་
 པའི་སྐྱོར་བཀའ་མོལ་བྱས་ཏེ་འ་ལ་མགོ་སློ་རྒྱལ་གཙོས་བརྒྱ་དཔོན་འགའ་ཞིག་
 རང་བྲིམ་དུ་བྱིར་ལོག་བྱས། རྒྱ་ལག་ནས་ཐོབ་པའི་གོ་ཆ་རྣམས་ཅིས་སྤྱོད་བྱས།
 དམག་མི་གནད་ཆེ་དང་སྤར་ཡོད་གོ་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་འབྱེར་ཏེ་རི་ལ་ཡིབ་
 བསྐྱད་བྱས། བྱིར་ལོག་བྱས་པའི་བོད་རིགས་བརྒྱ་དཔོན་འགའ་ཞིག་ལས་བྱེད་
 གས་སུ་བཞག་ དེ་བྱིངས་བྲིམ་ཆང་སོ་སོར་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་རེ་ཞིག་
 ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས།

དེ་རྗེས་ ༡༩༥༣ ལོར་རྒྱའི་མངའ་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་མ་ཟད། འཇར་
 ས་ཐང་ཁུལ་དང་། དར་ཅེ་མདོ་བཅས་ལ་ནང་པའི་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་
 ཉེན་དང་བཉེན་པར་བཅས་པ་མིང་མེད་བཞེས་པ་དང་། བཞེ་བར་ཚུམ་བཞིན་
 པ་སོགས་མདོར་ན་ཆོས་ཟེར་པའི་མིང་ཅམ་ཡང་སྤོང་མོལ་མི་ཆོག་པའི་བཅན་
 བྲིམས་བསྐྱམས་པ་དང་། བྲིམ་ཆང་རྣམས་ལ་འང་མིང་འདོགས་སྒྲ་ཆོགས་
 གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱ་ཁོར་གནད་ཆེ་མཐའ་དག་བཅན་འཕྲོག་བྱས་པ་དང་། རང་ཁུལ་
 འཐབ་འཛིང་དག་པོས་དཔྱལ་བ་མི་ལུལ་དུ་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུའི་ཁ་དན་ཆོག་ལ་མི་
 གནས་པའི་བྱ་ངན་རྣམས་དངོས་ཐོག་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་སྐབས། སྤར་
 ཡང་སློ་ཉི་མཆོག་གིས་ས་ཁུལ་མི་སྒྲ་ཁག་དང་རང་འོངས་བརྒྱ་དཔོན་རྣམ་པར་
 གསང་གོས་ཀྱིས་ ༡༩༥༣ བོད་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ རས་བཟུང་སེར་དམག་དང་།
 ལུལ་དམག་དང་། དང་སྤངས་པ་རྣམས་ནས་སྟེབ་རུབ་ཀྱིས་པར་ཆོལ་ལྷགས་

ཆེར་བྱས་པས་ཡང་ཐང་མགོ་ཡང་འགར་དང་། འོག་སྒོར་གཉིས་སུ་སྒོ་བྱར་དུ་
 རྒྱ་དམག་བདུན་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཁག་གཉིས་བྱས་ནས་ཚུར་ཕྱོད་བྱེད་སྐབས་རང་
 དམག་སུམ་ཅུ་རེ་ལས་མེད་ཀྱང་སྔ་པོ་ཆུ་ཚོད་ ༥-༡༢ བར་འཛིང་ར་སྤྲད་དེ་རྒྱ་
 དམག་སུམ་ཅུ་འེ་སྒོར་བསད། རང་དམག་བརྒྱ་དཔོན་ཀམ་དང་ནམ་རྒྱལ་གཉིས་
 རྒྱུན་ལམ་དུ་ཤོར། རྒྱ་དམག་ནམས་ཕྱིར་བློས་བྱས།

ཆེས་ ༡༡ ཉིན་དམག་ར་སྒྲང་རྒྱ་དམག་ཉིས་བརྒྱས་སྒོག་ཁང་འཕྲོག་
 པར་ཡོང་བར་དམག་འཛིངས་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་ལྔ་བཅུ་བསད། རང་དམག་གསུམ་
 ཤོར། སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་ནམས་འཆེར་མའི་གསེབ་དུ་ཡར་བློས་མར་བློས་
 ཀྱིས་སློན་བལ་ནང་འཆང་ཅན་གྱི་དམག་གོས་ནམས་དབུལ་ནས་སློན་བལ་
 འཕྱོར་ཉེ་བྱ་དཀར་སྤུ་གནམ་ལ་འཕྱོར་བ་ལྟ་བུས་ས་ཁུལ་དེར་དཀའ་ཐིང་དེར་
 བཅོས། རྒྱ་ལམ་དུ་མི་ཁྲག་འབྲེལ་ཉེ་ལོ་གཅིག་རྗེས་ལའང་ཁྲག་ལྷུང་ཀྱང་གྱི་
 མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད། དམག་ར་སྒྲང་ཞེས་པ་སྤར་བོད་རྒྱལ་དབང་ལྷགས་དར་
 པའི་སྐབས་ཉ་དམག་གིས་དམག་རྩལ་རྩེད་ས་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས།

དེ་ནས་ཆེས་ ༡༢ ཉིན་ས་ཐང་ནས་རྒྱ་དམག་བརྒྱ་ཐམ་པས་སྤོན་
 རྒྱབ་བཅུ་གཉིས་བཀལ་ནས་ཡོང་བར་སྤང་མདོར་ཚུ་ལ་སྒྲང་ཞེས་པར་རང་
 དམག་བཞི་བཅུ་ཐམ་པས་སྤྱག་ར་སྤྲད་ནས་འཛིང་པས་རྒྱ་དམག་ལྔ་བཅུ་ཐམ་
 པ་བསད། ལྷག་འཕྲོས་ནམས་རི་ལ་བློས། རང་དམག་གསུམ་སྒོག་སྒྱུན་ཤོར།
 རི་ལ་བློས་པའི་རྒྱ་དམག་ནམས་རང་དམག་གིས་མཐའ་བསྒྲོར་ནས་ཉིན་མཆོག་
 བཞི་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་གསོད་ལ་ཉེ་བ་ན། རྒྱ་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་གྲང་དཔོན་
 ཐིང་ཤམ་མགོ་དཀར་དེས་དཔོན་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་གྲུ་ཆང་ནས་ངོ་ཆེན་དང་རྒྱ་

དཔོན་གཅིག་འབྱོར་ཏེ་གསོད་མ་དགོས་པར་སྟོག་སྒྲུ་ཞུས་པ་ལྟར་འགྲིགས་
ཆ་བྱས། སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་ནམས་ས་དམར་ཁོང་དུ་འབྱོལ་ཕྱོག་མང་བས་
ས་དམར་དཀྱིལ་ནས་པག་ཁྱོད་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་འདུག་ལ་རམས་སྐྱག་དང་
དཀའ་དུབ་ཆེ་བས་ཕི་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་འདུག། དེ་རྗེས་ས་ཐང་ཕྱོགས་ནས་ཡིའུ་
སི་གམ་གྱིས་སྐར་ཡང་རྒྱ་དམག་ཉི་ཁྱི་ཐམ་པ་ཁག་གཉིས་བགོས་ནས་ཡིའུ་སི་
གམ་མཉམ་དམག་སྡེ་ཁག་གཅིག་བོད་ཆེ་ ༡ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་བུ་ལོང་གོང་ཞེས་
པར་ཉིན་གྱང་ཆུ་ཆོད་ ༡༥ ལ་སླེབས་པ་དང་། རང་དམག་བྱག་ཅུ་ཐམ་པ་ཁག་
བགོས་ནས་གཡུལ་འཐབ་ཤུགས་ཆེ་བས་པས་རྒྱ་དམག་ལྔ་བརྒྱ་བསད་དེའི་
ནང་ཡིའུ་སི་གམ་གྱི་འོག་མ་དམག་དཔོན་ཆེ་ཤོས་གཉིས་བསད། རང་དམག་
མང་ཅམ་མས་སྒྱུན་ཅམ་ལས་སྟོག་སྒྱུན་ཤོར་མེད། ཆུ་ཆོད་ ༡༤ འཛིང་སྟེ་རྒྱལ་
ཁ་རྒྱབས་ཆེ་ཐོབ།

དེ་ནས་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་སྤྱི་ཇོང་ཞེས་པ་རྒྱའི་ཕོགས་ཁང་རང་དམག་གིས་
ཐོབ་ནས་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་དམག་གིས་ཐག་རིང་ནས་མེ་སྒྱུགས་ཆོད་མེད་བརྒྱབས་
ཏེ་རང་དམག་ནམས་མེ་སྒྱུགས་ཀྱི་དོ་ཡར་མ་ལོན་སྐབས་ཀྱིས་བློས། སྤྱི་ཇོང་
ཞེས་པ་འདི་ཡང་སྤར་བོད་དམག་གི་སྤྱི་ཇོང་ཆེ་ཤོས་ཕིག་ཡིན་པར་གྲགས།

ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བལ་མགོ་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བུད་
མེད་མང་པོ་བློས་ནས་ཡིབས་བསྐྱད་སྐྱབས། རྒྱ་དམག་སླེབས་ཏེ་ཁོ་ཆོ་ཆོགས་
འདུར་ཡོང་དགོས་པའི་ཁ་སྒྲན་སྒྲ་ཆོགས་བཤད་པ་ལྟར་བུད་མེད་སུམ་ཅུ་སོ་
གཉིས་དང་སྟོ་བོ་ལོ་ཁྲན་བརྒྱད་ཅུ་སོན་པ་གཅིག་བཅས་ཆོགས་འདུར་སླེབས་
པ་དང་། མཐའ་བསྐྱོར་ནས་མེ་མདའ་སྐྱག་སྐྱག་བཙུགས་ཏེ་ཕྱེབ་གསོད་

བཏང་། བྱད་མེད་གཉིས་ཕྱང་རོའི་གསེབ་ཏུ་ཉལ་བསྐྱད་པས་སློབ་སྦྱོར་མ་
ཤོད། ཡང་བསྐྱར་བྱད་མེད་བཙུ་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་པ་རྣམས་གསོད་པར་
བརྩམ་པ་ན་དམག་དྲུང་བཏང་ནས་རྒྱ་དམག་དེ་དག་ཕྱིར་ལོག་གིས་ཁོང་ཚོ་
སློབ་ཐར་ཅམ་བྱུང་།

དེ་མཚུངས་ཡང་ཐང་གྲེ་མ་ཁ་ཞེས་པའི་གྲོང་ནང་དུ་རྒྱ་དམག་ཁྲི་ཚོ་
གཅིག་གིས་ཁྲོལ་འཛིང་དུ་སླེབས་པ་དང་རང་དམག་བྱུག་ཏུ་སློར་ཞིག་གིས་
འཛིངས་ཏེ་རྒྱ་དམག་ལྷ་བཙུ་སློར་བསད། རང་དམག་སློན་ཆ་མེད་པར་ཕྱིར་
སློབ་གྲེད་དགོས་བྱུང་། བོད་པའི་གཏམ་དཔེར། བརྒྱ་ཤི་སྟོང་འཕེལ་ཟེར་བ་ལྟར་
རྒྱ་དམག་ག་ཚོད་བསད་ཀྱང་དེ་ལས་མང་བ་འཕེལ་བར་བརྟེན། ལོ་དེའི་བོད་ཆུ་
༡ ཚེས་ ༡༩ བར་འཛིངས་ཀྱང་རང་ས་བབྱང་མ་བྱུབ་པར་གཏོར་མ་རོང་དུ་སློབ་
ཏེ་ལན་མང་དམག་འཐབ་བགྱིས་ཀྱང་མང་སྟེར་ཉུང་གིས་མ་བརྟེན་པར་དེ་གའི་
ས་ཁུལ་གྱི་བྲག་ཕྱག་བཙན་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ངལ་
གསོ་བྱས་ནས་བསྐྱད། བྲག་ཕྱག་དེ་སྟོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་ན་སྤར་འཇང་དང་
སྤིང་གཉིས་གཡུལ་འགྲེད་སྐྱབས་ས་ཐམ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་འདས་ནས་རྒྱལ་པོ་
ལྷ་ངན་བྱས་ཏེ་སྟོད་ས་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལས་སློབ་པ་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་དམག་གིས་བསློར་ཏེ་
དཔྱད་འཇུག་ལན་མང་བྱས་པར་རྒྱ་དམག་གྲངས་གྱི་མི་ལང་བ་བསད་མས་
བཏང་བར་བརྟེན། གནམ་ས་གཉིས་ཐད་ནས་དམག་འཐབ་རུས་པ་ཐད་ནས་
སྤར་ཡང་རྒྱ་དམག་གིས་བྱས་ངན་བཏིངས་ཏེ་རྒྱལ་ཐང་དགོན་པའི་སྤྲ་མ་དག་
བཞེས་ཡུལ་མི་སྤྲ་གནད་ཡོད་ཁག་ཡོད་དོ་ཅོག་འཁྲིད་ནས་བྲག་རྫོང་དེའི་མདུན་

ངོས་སུ་བཞག་ དེའི་མཐའ་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་དམག་གིས་སྒེབ་གསོད་བྱ་རྒྱུའི་
 དག་ཆས་ཆ་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་བཟུང། ལྷ་མ་དགོ་བཤེས་ཆོས་སྒྲེ་བྲངས་ཏེ་
 ཁྱོད་ཆོ་མགོ་བསྐྱར་སར་ཡོང་དགོས་པའི་སྐད་འབོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། ཅི་
 སྟེ་ཁྱོད་ཆོས་མགོ་མ་བསྐྱར་ན་ང་ཆོ་ཆང་མ་སྟོག་ཐོག་གཏོང་རྒྱུ་ཐེ་ཆོས་མེད་
 པས་རང་རིགས་ཆང་མ་སྟོག་བསྐྱབ་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ལུགས་
 གཏུང་འབོད་ལུགས་ཆེ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས། འགོ་དཔོན་སྟོ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་
 རས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་རང་དམག་ཆོར་གསུངས་གསལ། ང་ཆོའི་ལྷ་
 མ་དགོ་འདུན་དང་ཡུལ་མི་དེ་དག་ལ་སྟོག་ཉེས་ཐོག་ན་མི་རུང་བས། ང་ཆོ་མགོ་
 བསྐྱར་ན་དག་ལུགས་གསུངས་པས་འགོ་དམག་ཆང་མ་མོས་མཐུན་བྱུང་བས་
 མཐར་སྟོ་ཉི་མཆོག་བྲག་རྫོང་དེའི་རྩར་བབས་ནས་བརྫོང་གསལ། རྒྱ་དམར་ཁྱོད་
 ཆོས་ཁ་དན་ཆོག་ལ་མི་གནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གསལ་བཤད་དང་མེར་སྐྱ་
 མི་མང་དང་བཅས་པར་གཞོད་འཆེ་རི་བྱས་གསལ་བཤད་བགྱིས་ཏེ། ཕྱིན་ཆད་
 དེ་རིགས་མི་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་བགྱིས་ན་ང་ཆོས་མགོ་བསྐྱར་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་
 སྐད་གསང་མཐོན་པོས་གསལ་བསྐྱགས་བགྱིས་པས། རྒྱ་དཔོན་དེས་དེ་བཞིན་
 ཁས་ལྷངས་པ་ལྟར་རང་དམག་རྣམས་བྲག་རྫོང་རྩར་བབས། སྟོ་ཉི་མཆོག་གིས་
 ངས་མགོ་བསྐྱར་ས་རྒྱ་དཔོན་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལུགས་བརྫོང་པ་ལྟར་ཁས་
 ལྷངས་ཏེ། རྒྱ་དམག་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འདུས་པ་རྣམས་ནས་དགའ་བསུ་གུས་
 བཏུད་ཀྱིས་ཐལ་མོ་བརྟུངས་པའི་ལུར་སྐྱས་ལུང་པ་འགོངས་པ་དང་བཅས་རང་
 དམག་འཁོར་བཅས་རིམ་པར་ཐེབས་ཏེ་འཇང་རི་ཁྱོད་དུ་འབྱོར་མཆོམས། རྒྱ་
 དཔོན་མཐོ་ཤོས་ལིའུ་སི་ཀམ་ཡང་དེར་འབྱོར་ཏེ། སྟོ་ཉི་མཆོག་ལ་ལག་པ་བཏང་

སྟེ་དགའ་བསུ་ཆད་མེད་ཞུས།

རི་ཁྲོད་དེར་རྒྱའི་འགོ་དམག་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་ཆོག་ས་འདུས་ཀྱིས་
 དབུས་སུ་སློན་ཉི་མཆོག་གིས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་རྒྱ་དམག་ལ་འཐབ་འཛིངས་
 རབ་དང་རིམ་པ་བྱས་པའི་བྱེད་གཏེ་གཙོ་བོ་ང་ཡིན། དགོན་སྡེ་མི་མང་སུ་ཡང་
 མིན་པས། ངའི་མགོ་བཙད་དེ་ད་ལྟ་རང་མའོ་ཀྱུ་ཞིའི་སར་འབྱེད་དགོས་ཞེས་
 དཔལ་ངར་ཆེན་པོས་གསུངས་སྐབས། རྒྱ་དཔོན་ཡཱི་ལྷ་མི་ཀྱམ་གྱིས་ཁྲོད་རང་
 གསོད་ཆོག་གི་མ་རེད། གནས་སྐབས་རིང་རྒྱ་ནག་ལ་བལྟ་སྟོར་འབྱིད་རྒྱ་ཡིན།
 དམག་རོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྟར་ལས་ཀ་བྱས་ནས་
 སྟོད་ཆོག་ལུགས། མ་ཟད་ཁྲོད་རང་གི་ཆ་བོ་སློབ་ཐང་ཆོས་འཕེལ་ཡང་གནས་
 སྐབས་རིང་སློབ་སྦྱོང་ཕན་བྱ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། དེ་རིམ་ལས་བྱེད་དུ་བསྐྱོར་རྒྱ་དང་
 ཁྲོད་རང་ཡང་གོ་གནས་སྤར་ལམ་ལྟར་རང་འཇགས་ཡིན་ལུགས་བརྟེན་དེ། སློ་
 ཉི་མཆོག་གི་འགོ་དམག་ཆང་མ་རྒྱལ་ཐང་དགོན་པར་ལྷན་དུ་བསྐྱོད་དེ། དགོན་
 པའི་ནང་དུ་རྒྱ་རིགས་དང་བོད་རིགས་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་ལྷན་འཛོམས་སར་སློ་
 ཉི་མཆོག་གིས་སྤར་ཡང་གསུང་བཤད་གནང་དོན་དུ། སྟོན་རི་ཁྲོད་དེར་བརྟེན་པ་
 ལྟར་གྲུས་གྱིས་གཙོས་པའི་རང་དམག་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་དམག་ལ་དམག་འཐབ་
 ལན་མང་བྱས་ཏེ། རྒྱ་དམག་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་བསད་ཆས་བཏང་ཡོད། ད་རེད་
 གྱི་སློ་ཁ་རྩོགས་སོང་བས་དེ་རིང་གི་ན་ཆེ་ཐུང་དང་། སང་ཉིན་གི་ན་ཆེ་རིང་ཡིན་
 པས། བོད་རྒྱལ་བར་ཤོག་ཅེས་སྐད་ལུགས་ཆེན་པོས་ངར་སྤྲོ་བསྐྱབས་པས།
 དེར་འཁོད་བོད་རིགས་ཆང་མས་མིག་རྒྱ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་ནས་བཟོད་མི་ཐུབ་
 པར་ལྷ་ངན་གྱིས་ནོན་ཏེ་ཅི་ཡང་སྤྲོ་མི་ཐུབ་པའི་ཁར་བོད་གྱི་ཆོས་རིག་ཡོངས་

རྫོགས། བསྟན་སྤྱི་མི་མང་དང་བཅས་པའི་བདེ་དོན་མཐའ་དག་ཙ་བརྒྱགས་
 སུ་འགོ་རྒྱུ་མིག་སྒར་ཁྱ་ལམ་མེར་གསལ་ཏེ་སྤྱང་ན་དང་ཞེ་སྤང་གིས་མིད་པ་
 འཆུས་ཏེ་དབུགས་རིང་བཏང་ནས་སྤྱོད་དགོས་ཆགས་ཀྱང་། མི་འཁོར་དང་།
 ལྟོབས་ཤུགས། གོ་མཆོན་དང་། དམག་དབུང་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ལག་མཐིལ་
 དང་ནམ་མཁའ་འགྲན་པ་ལྟ་བུར་སོང་། དག་པོའི་ཁ་འོག་ཏུ་མ་འགོ་ཐབས་མེད་
 ཆགས་སོང་བསམས་པས་ཡིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་བཞིན་རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་འོག་ཏུ་
 འགོ་དགོས་ཆགས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་མངོན་སུམ་ཉམས་སྤྱོད་བྱུང་
 བ་ཕྱིས་རྒྱ་གར་དུ་བློས་མཐར་ཐུབ་པའང་རེ་བྱུང་ད་ལྟོ་འདྲུགས་ཡོད།

ང་ཚོའི་དམག་སྤྱི་སྒྲིལ་ཉི་མཆོག་གིས་དབུ་འཁྲིད་པའི་དམག་ཤུགས་གྱི་
 བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆབ་མདོ་ཐེ་བའི་བོད་གྱི་ས་ཁུལ་མང་པོ་རྒྱ་ལག་ཏུ་ཤོར་
 བ་ཆུང་ལེན་མ་ཐུབ་པར་གྱུར་ནའང་ཐད་ཀར་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་
 གྱུར་བ་དང་། བོད་རིགས་གྱི་སྤྱི་ལྟོབས་ལ་རྒྱ་དམར་འཛིགས་སྒྲུབ་སྤྱི་བས་ཞི་
 བས་འདུལ་ཐབས་ཁོ་ནར་གལ་ཆེ་བར་ངོ་སྤྱོད་དང་ཉམས་སྤྱོད་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་
 བ་མ་ཟད། ང་ཚོ་རྒྱལ་ཐང་ས་ཁུལ་དུའང་དམག་ཐག་གཅང་ཆོད་མ་ཐུབ་པར།
 ༡༩༥༣ བར་བཅོས་བསྐྱར་འགོ་འཛུགས་མ་ཐུབ་པ། དེ་ཡང་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་
 ཁོ་ནར་བརྟེན་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་དང་དེས་རྒྱུན་པས་འཛོལ་གོང་རྒྱལ་གསུམ་
 གྱི་ས་ཁུལ་དུ་བཅོས་བསྐྱར་ཆ་ཆང་ ༡༩༥༤ ལོར་མ་གཏོགས་གཏོང་ཐུབ་མེད།
 དེ་རྗེས་སྤྱབས་རྗེ་ཟངས་འབུམ་རིན་པོ་ཆེ་འཛོལ་གོང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་དབུས་
 སུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་མིང་སྟོན་བཏགས་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཞི་བའི་ཐབས་བྱས་
 ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བརྟེན། མོག་དང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱབ་སྤོམ་སྤང་མཁན་གྱི་རབ་

བྱང་ནམས་དགོན་པ་སོ་སོར་སྤར་རྒྱན་བཞིན་ཆོས་སྤྱོད་སློབ་གཉེར་བཀྲི་ཆོག་
པ་དང་། མི་མང་ནམས་དྲག་པོས་འཐབ་འཛིང་བཟེད་མ་དགོས་པར་ཞི་འཇམ་
བཙུང་བསྐྱར་དགོས་པ་སོགས་གང་ལྟར་ ༡༩༤༤ བར་ཐུན་ནག་དཀྱིལ་ན་སྤོན་
མེའི་དཔེ་བཞིན་བསམ་བཞིན་དཀའ་བའི་སུ་རྒྱབས་ཤིག་བྱང་ཡོད།

དེ་ནས་རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཚུགས་ཏེ་སྐབས་མཆོག་ཟངས་འབྲུམ་
དོ་རྗེ་འཆང་མཆོག་ལའང་རྒྱ་དམར་གྲིས་བཙན་དབང་ཐོག་འཐབ་འཛིང་དྲག་
པོ་གཏོང་བཅུག་པ་མདོར་ཅི་མ་ལགས། ང་ཚོའི་དམག་སྤྱི་སྡེ་ཉི་མཆོག་དུས་
སྐབས་དེ་དང་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཞུས་གྲིས་བཟོ་བྲལ་ཁག་དང་། ཁྲོང་
ཁྲེང་ཆེ་ཁག་སོགས་སུ་བལྟ་སྐོར་དང་བཅས་མའོ་ཅེ་ཏུང་ཐུག་པ་དྲག་གྲིས་ཐོག་
མར་མའོ་ཁོ་པས་ཁྱོད་རང་ཨ་རག་འཐུང་གི་ཡོད་དམ་ངེས་པར། ངས་ཨ་རག་
འཐུང་གི་མེད་ཟེར། འོ་ན་དཀར་ཡོལ་ནང་ཆིང་བླ་སྤྱགས་ནས་མའོ་ཁོ་རང་གིས་
ཁམ་བུ་གང་བཏུངས། དེ་ནས་ཁོང་ལ་འཐུང་དུ་བཅུག་ནས་གཏམ་བཤད་དུ་མ་
འོས་ཁྱོད་རང་གི་གནས་ཚུལ་ཆང་མ་ངས་ཤེས་བྱུང་། ཁྱོད་རང་བོད་རིགས་ནང་
ནས་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་འབྲན་རྒྱ་བལ་བ་ཞིག་རེད་འདུག ང་ཚོའི་བཟོ་བྲལ་དང་ཁྲོང་
ཁྲེང་ཁག་ལ་གཞིགས་མོ་གཞིགས་ཏེ་སྤྱིད་པོ་བྱས་ནས་བཞུགས། རྗེས་སུ་རེད་
གཉིས་འཐུང་ཡོང་གསུངས་ཏེ་གསུང་སྐྱར་གྲིས་བསྐྱར་བེན་མ་ཐག་ཁོང་ཕྱིར་
ཕེབས་འདུག དེ་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་རིང་རྒྱ་དམར་གྲི་དྲག་པོའི་ཉེན་གཞི་ཁག་
ལའང་བལྟ་སྐོར་དུ་འབྲིང་དེ། ཁོང་གི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་
དང་དམག་དོན་རྗེ་བྱས་གསལ་བསྐྱགས་དང་། ཁོང་ཚོའི་དམག་མིར་སེམས་
ཤུགས་སྤེལ་ཐབས་སུ་དཔེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག

རྒྱལ་ཐང་འགོ་མང་རྣམས་ནས་དཔག་སྤྱི་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཁྲུ་
 བཀྲིས་པར་བཅན་གཞོན་གཏོང་དོགས་ཀྱི་སེམས་ངལ་ཆད་མེད་ངང་གནས་
 ནས་ཡོད་པ་ལ་ནམ་ཞིག་ན་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་གིས་སང་ཉིན་རྒྱལ་ཐང་
 དགོན་པར་ཐེབས་རྒྱུ་ཉིན། ལྷ་མ་དང་དགེ་འདུན་པ་འགའ་ཞིག་གི་མི་ལམ་དུ།
 ཆོས་སྐྱོང་བསེ་ཁབ་པ་ལྟ་བུས་ཏ་རག་པ་བཞོན་པ་གཙོའི་བྱས་པའི་ཏ་པ་སྐྱོང་
 སྤྲུལ་མང་པོའི་དབྱས་སུ་ཨ་ཁུ་སྐྱོ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་ཐེབས་ཏེ་དགོན་པར་འབྱོར་
 བ་མི་ལམ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བ་དང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེས་གཟིགས་སྤང་དུ་ཏ་རག་
 པ་བཞོན་མཁན་ཞིག་ཏུ་རྒྱགས་བཏང་ནས་ཡོང་བ་དངོས་སུ་གཟིགས་པས།
 ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་དགོན་པར་ཐེབས་པ་གཟིགས་ཚུལ་བྱུང་བས་ང་
 ཆོའི་དབང་བྱུག་སྟེང་པ་རྩེ་ཐེབས་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་སྐྱེང་བ་དང་། ལྷ་གྲ་
 མང་པོའི་མི་ལམ་མཐུན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་ངོ་མཆར་དུ་འཕྲོས་མོལ་བཀྲི་བཞིན་
 པའི་སྐབས་དེར། རྒྱ་དཔར་ལས་ཁུངས་ནས་དཔལ་འབྱོ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་རྒྱ་
 ནག་ཏུ་གཟིགས་སྐྱོར་བྱུང་སྟེ། དེ་རིང་དགོན་པར་ཐེབས་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་གསལ་
 བསྐྲགས་དང་བཅས་ས་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་བོད་དཔོན་རིགས་དང་དཔག་གཙོ་ཁག་བྱས་
 པའི་དབྱང་དཔག་ཏུ་བསྐྲགས་ཀྱིས་བྱས་བཏུང་ཆད་མེད་དང་བཅས། དཔག་
 སྤྱི་དབང་བྱུག་སྟེང་པ་སྟོན་གྱི་གོ་གནས་རང་འཇགས་ཐོག་རྒྱ་བོད་གཉི་གའི་
 དབྱ་འདོམས་སུ་བཀྱར་དགོས་པ་དང་། སྤང་སྐྱོབ་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཆ་ཆང་རྒྱ་
 ནག་གཞུང་གིས་བཞེས་དགོས་པ་རིམ་པ་གོང་མའི་བཀའ་ཡིན་ལུགས་སོགས་
 གཞེངས་བསྟོད་ཀྱི་གསལ་བསྐྲགས་བྲགས་ཆེ་བྱས་སོང་། དེ་ལྟ་བུ་མནལ་ལམ་
 མཐུན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་སྐབས་དེའི་འགན་འཛིན་ཁག་གིས་མགྲིན་དབྱངས་

གཅིག་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ང་ཚོའི་དམག་སྤྱོད་མཆོག་ནི་ ༡༩༣༡ ལོར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཅང་ཀེ་
ཤེའི་མཆོག་གིས་ཀྱིང་ཉལ་ཀན་ཞེས་པའི་གོ་གནས་དང་གཞིགས་གསོལ་སྤྲུལ་
མཐོ་བ་འབྲུལ་འབྱོར་བྱུང་ནའང་བོད་རིགས་ཀྱི་ལྷ་བ་བཟུང་སྟེ། རྒྱ་སྤྱོད་པས་ལ་
ཁ་གཏད་གཅོག་བཞིན་པའི་ཐོག་ ༡༩༣༤ ལོ་ནས། བོད་སྤྱོད་པས་སུ་གྲུང་ཁན་
ཐོག་མར་ཡོང་སྟེ་གོམ་པ་རིང་པོ་ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་སྤྱོད་པས་སུ་དམག་སྤྱོད་
ཁག་གཉིས་བྱས་ནས་ཡོང་བའི་ནང་ཆོན་ཡུལ་ནས་སྤྱོད་པས་རྒྱལ་ཐང་བརྒྱུད་
ཡོང་བ་ནས་བཟུང་ ༡༩༤༣ བར་གྲུང་དམག་ལ་དམག་འཐབ་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ།
བོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ནས་དམག་སྤྱོད་ཁག་གཅིག་གིས་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་རིང་དང་
དུས་ཀྱི་དམག་སྤྱོད་དང་དམག་མཁོ་ལག་ལེན་ལྷ་ཅི་མཐོང་ཐོས་ཅིམ་ཡང་མེད་
ནའང་། དེང་དུས་ཀྱི་དམག་སྤྱོད་དང་དམག་མཁོ་འགྲན་རྒྱ་བལ་བའི་གྲུང་དམག་
གི་གཞིར་ལེན་བགྱིས་ཏེ་གྲུང་དམག་པམ་ཉེས་ཆད་མེད་བཏང་བའི་མཐའ་། གྲུང་
དམག་ནས་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གོང་དུ་བསྐྱར་དགོས་པའི་
གནས་ཚུལ་དེ་ལྷ་བ་ཉི་ཁོང་ལས་ལྷག་པ་ལྷ་ཅི་ཁོང་དང་མཉམ་པ་ཡང་བྱུང་ཨེ་
ཡོད་སྟུང་། དེ་ལྷ་བ་ཉི་དཔལ་བའི་མཇུག་རྩེས་འགྲན་རྒྱ་བལ་བ་འདི་ནི་འཛེལ་
ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་སྤྱོད་མེད་ཐོག་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འདྲན་གསོ་བྱེད་དགོས་
པ་དང་། མཇུག་རྩེས་མ་བསྐྱབ་པར་འཐབ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

དཔལ་བའི་སྤྱོད་པས་མཆོག་ ༡༩༤༣ ལོ་འགོར་དམག་ཐག་ཆད་ནས་ཁོང་རྒྱ་
ནག་དུ་བལྟ་སྟོར་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གཞེངས་བསྟོད་ཆད་མེད་དང་བཅས། སྤར་
འཁོར་ནས་རྒྱལ་ཐང་དུ་བཞུགས་རིང་ཡང་མི་མང་ལ་བྲག་པོས་བཙོས་བསྐྱར་

སོགས་གདུག་རྩལ་ཆ་བས་ཆེའི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་བཀག་སྡོམ་སྤུངས་སོགས།
རང་ཁོངས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ལ་ང་འག་ཡ་ང་བའི་གནས་ཚུལ་བཟོད་སྒྲགས་བྲལ་
བ་འདི་ལྟ་བུའི་སྐབས་བཀའ་བློན་གཞལ་རྒྱ་བྲལ་བ་བསྐྱེད་སྟེ། ༡༩༤༣ ལོའི་
བོད་རྒྱ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་རབ་བྱུང་ལྷག་ལུས་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་
འབུལ་ཟབ་རྒྱས་དང་། བརྟན་སྤང་བསེམས་ཁྲིམ་རྒྱལ་ཆེན་འཁྲུགས་ལྷན་གཉིས་
ལ་འདུགས་དམ་བསྐྱེད་བའི་གསོལ་མཆོད་དང་། མཆོག་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་
དང་བཅས་པའི་སྤྱན་རྒྱུ་སྤྱོད་ལམ་ཆོད་མེད་པ་དང་འདི་བསྐྱོ་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་བ་
དེ་ཙམ་ཡིན། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྤྲུལ་རྣམས་གཉིས་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་པ་དང་མཛད་འཕྲིན་
རྒྱས་པར་ཤོག་ཅེས་སྤྱོད་འདུན་འག་པོས་མཆོམས་སྤྱོད་དང་བཅས་སྤྱོ་ལ་སྤྱན་
གཞི་གང་ཡང་མེད་པར་སྤྱོ་གཤེགས་སོང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་དམར་ནས་ཀྱང་སྤྱོ་
ཕུང་ལ་གུས་བརྟུང་དང་གྲོང་ཁར་ཞལ་ཆེམས་བཞིན་སྤྱོ་ཕུང་མེ་ལྷར་འབུལ་རྒྱ་
སོགས་སྤྱར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱིད་དུ་བཅུག་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཁོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་འག་དམག་འགོ་མང་རྣམས་ཀྱང་
དམག་འཐབ་སར་ཤོར་བ་ཕུད་ལྷག་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་འཐབ་
འཛིང་གཏོང་མ་དགོས་པར་མི་ཆེ་འཁྲོལ་སྤུངས་བྱུང་ནའང་། ཁོང་གི་ཆ་བོ་རྒྱ་
བཟང་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་དམར་གྱི་ལས་བྱེད་ཁོངས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ ༡༩༤༤ ལོར་
རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྐབས་འཐབ་འཛིང་འག་པོ་བཏང་ནས་འདས་
གྲོང་སོང་བ་དེ། དེར་ཡོད་བོད་རིགས་བསམ་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་བམ་དང་སྤྱོ་
ངན་ཆོད་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར། འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་སྤྲུལ་མོ་འག་དམག་འཁྲོ་
བཞུགས་ཡོད་ཐོག་སྤྱན་དང་ངོ་འཕྲད་ཞིབ་སྟོན་བྱུང་བ་བཅས་མདོར་ཙམ་ཞིག་

ང་ཚོའི་དཔལ་གྱི་དཔལ་འོ་སྒོ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་གི་དཔལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་སྤྱོད་
 གྱི་མངོན་སུམ་ཉམས་སྤྱོད་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། དཔལ་གྱོགས་གཞན་ལ་མངོན་
 སུམ་ཉམས་སྤྱོད་བྱུང་བ་རྣམས་དེ་ཐོག་ལ་གང་གསལ་བ་དེ་སྒོ་སྤྱོད་མེད་པར་
 བཟོ་ཁུལ་ལགས་ཤིང་། སྤྱོད་རང་གྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ལོ་ ༡༩༥༥ བར་ཁོང་གི་
 དཔལ་རོགས་ཡང་ཐང་ཁང་ཆོན་གྱི་བརྒྱ་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་སྒྲངས་ཏེ། ཁོང་
 དང་ལྷན་ཅིག་མཇུག་འབྲེལ་གྱི་དབྱང་འདེགས་ཁྲིམས་པ་སྤྱོད་ལང་སྤྱང་དག་
 དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཏེ་བག་མེད་པ་ཁྲིམས་ལགས་ཤིང་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་
 འོག་ཏུ་གསལ།

མདོར་ན་སྒོན་འདུན་ཁྲིམས་ ༡༩༣༦ ལོ་ ༡༩༤༡ བར་འཛེལ་གོང་
 རྒྱལ་གསུམ་ཁྲིམས་ནས་རང་མོས་དང་སྤྱོད་གིས་བསྟན་དག་རྒྱ་དཔལ་ལ་སྒོལ་
 འཛིང་དཔལ་རང་ཆེ་བ་རྗེས་ཅིག་བྱས་པའི་ནང་ནས། རང་སྤྱོད་ལ་གོ་
 དཔལ་གཙོས་པོ་མོ་རྒྱུན་འདས་སོང་བ་རྣམས་དང་། ཁྲོད་པར་ ༡༩༥༩ ལོ་
 ༡༩༤༡ བར་འཛེལ་དཔལ་གི་སྤྱི་གཞུགས་ནང་ཁྲིམས་ཏེ། རང་སྤྱོད་བསྟན་
 སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་འཛེལ་པ་མེད་པར་བསྟན་དག་གྲུང་དཔལ་དང་སྒོལ་
 འཛིངས་བྱས་པའི་འདས་གསོན་རྣམས། འཕགས་མཆོག་སྤྱོད་རས་གཟིགས་
 གྱི་གཙོས་མཆོག་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོས་ཆེ་རབས་ཀྱན་དུ་འབྲལ་མེད་རྗེས་
 འཛིན་ཡོང་བར་སྤྱོད་གིས་ཆབ་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་ཕྱར་ཚུགས་སུ་འདེབས་ཆོག་
 པ་ཁྲིམས་དང་བཅས་རྗེས་པར་བྱས་སོ། །

ད་ནས་གོང་འཕོད་ཟིན་གྱིས་བཟོ་བ་སོ་རྒྱལ་ཐང་ཁོངས་འཕང་སྤྱང་དག་
 དབང་ཆོས་འཕེལ་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་ཅིམ་ཁྲིམས་ན། སྤྱོད་རང་སྤྱོད་ལྷུང་རྒྱལ་

ཐང་ལ་ཡང་གོང་ཞེས་པ་ཡུལ་ལྗོངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྲིམ་ཆང་འབྱོར་ལྡན་
ཞིག་གི་ནང་སྤྱི་ནས་ནས་ལོ་ལྔ་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཐང་དགེ་ལྡན་སུམ་ཅེན་སྤྱིང་གི་
སྤྱི་ག་གལ་དུ་ཞུགས་ཏེ། དགོན་པའི་ཆོས་སྦྱོང་དང་ཆོ་ག་སོགས་ལ་སྦྱོར་སྦྱོང་
བྱས། དེ་ནས་དགོན་པའི་ལས་བྱེད་ཆེ་སྤྱི་མང་ཅས་བྱས་ནས་དགོན་པའི་སྤྱི་ག་
གཞི་ལྟར་གདན་ས་སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་སྦྱོར་ར་ཁང་ཆན་དུ་ཞུགས་ཏེ།
དབུས་གཙང་གི་གདན་ས་རྣམས་དང་། ལྷོ་གནས་སོགས་དམ་པས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་གནས་པལ་ཆེར་བསྐྱོར་ནས་ཚོགས་བསགས་སྤྱི་བ་སྦྱོང་གང་ཤེས་
ཅི་བུས་ཞུས་ཏེ། རང་ཡུལ་དུ་བྱིར་ལོག་ཐོག་རབ་བྱུང་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་
བྱས་ཏེ་དགེ་སྦྱོར་གང་ཤེས་ཤིག་བྱེད་བསམ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དུས་ངན་གྱི་དབང་
གིས་བྱིན་ངན་སྤྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་དང་འབྲུད་པས། རང་ལོ་ ༡༩ གླ་བས་བྱི་ལོ་
༡༩༣༩ ལོར་གོང་གསལ་དབང་ཕྱུག་སྟེང་ཨ་ཁུ་སྒོ་བཟང་ཉི་མའི་ཞབས་གས་
ཁོངས་མ་ཞུགས་ཐབས་མེད་ཀྱིས་ཞབས་ཁུངས་སུ་འཇུག་ཏེ། དགོན་སྡེ་མི་སྡེ་
བཅས་སུང་སྦྱོར་གྱི་དབང་གོགས་ཅི་བུས་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་ལ། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོར་རང་ཁོངས་ཡང་ཐང་ཁང་ཆན་གྱིས་ཁང་ཆན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ག་གཞི་ལྟར་
དབང་ཕྱུག་སྟེང་པའི་དབང་གོགས་བརྒྱ་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཀལ་བ་ལྟར་དང་
དུ་བླངས་ཏེ། དམག་སྤྱི་མཆོག་གི་ལོག་ཁང་ཆན་གྱི་སེར་དམག་གི་འགོ་འཁྲིད་
ཀྱིས་དབུང་འདེགས་ཞུས།

ཐོད་ཀྱི་བརྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ལ་པན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་རང་ངོས་ནས་མི་
ཆོ་འདི་ལ་ཆོས་རྣམ་དག་སྦྱོབ་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་བལ་ཡང་ཁྱད་མེད་བསམ་
ནས་ ༡༩༣༩ ནས་ ༡༩༥༥ བར་ཁོང་དང་མཉམ་འགྲོ་མཉམ་སྟོན་གྱི་བོད་སྤྱིའི་

བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་དང་བྲེ་བྲག་ཏུ་རྒྱལ་ཐང་དགོན་སྡེ་མི་སྡེ་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོབ་
 ལྷས་ཏེ། རང་ཁྱལ་ངག་རྒྱན་དང་། བྱིའི་དག་རྒྱ་དམར་ནག་གཉིས་ལ་སོགས་
 བའི་དག་དབྱང་འཛོམས་བའི་དག་པོའི་དམག་འཛིངས་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པའི་
 དངོས་ཀྱི་གས་སུ་ལུས་ཐོག་ཏུ་མདའ་མས་རིམ་བར་བྱང་བ་སྦྱོར་བསྟར་ལྷ་རྒྱ་
 ཡོད་ལགས་ཤིང་། ལྷག་དོན་རང་རིགས་རྒྱལ་ཐང་བ་ཁྲན་རབས་དཔལ་པོ་དམ་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མི་མང་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་བྱང་འབྲེལ་
 ལ་བརྟེན་ནས། ༡༩༥༣ བར་རྒྱ་དམར་ནག་ལ་སོགས་པ་བྱི་རྒྱལ་ཀྱི་དབང་སྦྱར་
 ལ་ངོ་རྒྱལ་དང་། བོད་མི་རིགས་གཙང་མའི་རང་ཀྱི་ཀྱི་ལྷག་བསམ་
 ལྷས་པ་མེད་པར་ལས་དོན་རི་བྱས་ཨ་ཁུ་དབང་ཕྱག་སྟེང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་
 གསལ་ལྟར་ཨ་ཁུ་དམག་སྤྱི་མཆོག་དང་མཉམ་སྡོད་མཉམ་མཆོངས་སོཾ་བཀས་
 བཀོད་དང་ལེན་བྱ་ཐག་ཆོད་པ་ལྷས་ཡོད།

༡༩༥༥ ལོར་སྤྱི་ཞབས་སད་སྤྱང་རིན་པོ་ཆེ། བཞུག་ཀྱི་ཞང་པོའི་ཡང་
 སྲིད་ཡིན་པར་སོང་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཀྱི་གཏོང་དགོས་པར་བརྟེན་
 དམག་སྤྱི་མཆོག་དང་ནང་མོལ་ལྷས་པ་ལྟར་འགྲོ་ཆོག་པ་གནང་བ་མ་ཟད་དེར་
 བསྐྱོད་ནས་གནས་སྐབས་བྱིར་ལོག་མ་བྱས་པར་ལྷ་ས་རང་དུ་སྡོད་དགོས་ཚུལ་
 དང་། རྒྱ་དམར་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་འདྲིན་ཀྱི་ཆ་སྤྱོད་དགེ་
 འདུན་འབངས་མི་སེར་དང་བཅས་པ་ཅུ་བརྒྱུ་གཏོང་མཁན་ཀྱི་བསྟན་དག་ཡིན་
 བ། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལྷས་ཤུགས་གཅིག་སྤྱིལ་ཐོག་དག་དམག་དང་འཐབ་
 འཛིང་ཞིག་མ་བྱེད་ཐབས་མེད་རེད་ན་དག་པོའི་དམག་གི་སྤྱི་ལྷག་འཛུགས་ཤིག་
 བྱང་མཆོམས་དེའི་ནང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་བྱས་ཏེ་

ལྷ་སར་བསྐྱོད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ལྷ་སར་འབྱོར་ནས་སྤྱལ་སྤྱི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་
མཆན་རྟགས་ལེགས་བྱ་བ་དང་བཅས་དམག་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཉམས་
ཞིབ་དང་ཆོང་འབྲེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཟུག། ཡིད་བཞིན་འོར་བུའི་གསེར་ཁྲིའི་
འགན་ཁུར་ནང་མེད་ཀྱང་དེའི་ལས་དོན་ཐོག་འཕྱར་བ་བྱ་འདེགས་དང་བཅས།

༡༩༥༩ལོར་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཟའ་ཤིས་ཀྱིས་དབུ་འཁྲིད་པའི་ཆུ་སྐང་
བསྟན་སྲུང་དམག་གི་སྤྲིག་ཁོངས་སུ་ཞུགས། གྱི་གུར་བསྐྱོད་དེ་དམག་སྲིད་ཀྱི་བྱ་
བ་སྐབ་བཞིན་པའི་ཐོག་གྲུས་པ་བྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཟླ་ ༤ ཆོས་ ༡༥ ལ་གཙང་ཁུལ་
གདོང་ཁར་གསུམ་མདོར་རྒྱ་དམར་དང་བྲག་འཐབ་དང་པོ་ཐུག་སྟེ་རང་ཕྱོགས་
མི་གངས་ ༣༠ ཐམ་བ་དག་ལག་ཏུ་ཤོར་བ་དང་། རྒྱ་དམག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
བསད། རྒྱ་དམར་གྱི་གོ་ལག་འདྲ་མིན་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཐོབ། སྐབས་དེར་ང་ཆོའི་
རྒྱལ་ཐང་བརྒྱ་དཔོན་དཔའ་ཐལ་དག་འོག་ཏུ་ཤོར། དེའི་ཆབ་ཏུ་ཐན་བརྒྱ་དཔོན་
བསྐྱོས་པ་ལྟར་དང་སྤང་ཞུས། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་དུ་བསྐྱོད་དེ་དེ་
ནས་རང་གཞུང་གི་གོ་ལག་གང་ཡོད་སྤངས་ཏེ་གྲུས་བཅས་མི་བདུན་གོ་མཛོད་
འགོ་བར་བསྐྱོས་བྱུང་བ་ལྟར་བརྒྱ་དཔོན་དགོངས་འཁོལ་ཞུས་སྐབས་དེར་དབྱིན་
མདའ་གངས་ ༣༠༠ཐམ་བ་དང་། ཟླེ་རི་ཁེན་གངས་བརྒྱད། གྱིང་ཀན་བཅུ་བདུན།
མེ་སྐྱོགས་ཆེ་རྒྱང་བསྐྱེམས་དུག་མདེལ་སྐམ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཐོབ་པ་དེ་དག་
ཆུ་སྐང་མ་དེབ་ཨ་མ་ནང་གསལ་ལྟར་ལགས། དེ་ནས་བྱིན་ཏེ་གཙང་ཁུ་ཡུག་
ཐམ་ཐང་དུ་འབྱོར་སྐབས་རྒྱ་དམར་མོ་ཏུ་གཉིས་ཅ་གཏོར་བཏང་བས་དེའི་ནང་
ཆབ་མདོ་སོགས་སུ་བོད་རིགས་ལ་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་རྒྱ་དཔོན་བྱུང་
མེད་གཅིག་ཀྱང་དེར་བསད་འདུག མོ་ཏུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཡོད་པའི་ལག་ཆ་དང་།

རྟ་དང་དངོས་རིགས་ཚང་མ་བདག་གིར་བྱས། ཀོང་རའི་བརྒྱ་དཔོན་འཇང་
ལུང་ཕྱག་མཛོད་མོ་ཏེ་ཐོག་མཆོངས་མཁན་དང་པོ་ཡིན།

དེ་ནས་རང་རིགས་དཔལ་རྣམས་བསམ་བློ་པོ་བྱང་གི་གཞིས་ཁག་
དེར་སྟོད་སྐབས་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་དཔལ་སྟོང་ཕྱག་ལྷ་སྟོར་ཁག་གཉིས་ནས་
ཡོང་སྟེ་ང་ཚོར་ཉིན་གཅིག་རིང་བྲག་འཐབ་བྱས་པས་རང་ཕྱོགས་མི་བྱངས་
བཅུ་གཅིག་སྟེ་སྟོག་ཤོར་བ་དང་། རྒྱ་དཔལ་མིག་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་བརྒྱ་ལྷག་
སྟོག་ཐོག་བཏང་། སྐབས་དེར་ལག་ཆ་ཡང་གང་འཚམས་ཐོབ། དེ་ནས་སྟེ་མོ་
སྐར་ཁང་དུ་བསྟོད་སྐབས་རྒྱ་དཔལ་བརྒྱ་ཅམ་དང་བྲག་འཐབ་ཀྱིས་སྐབས་དེར་
རྒྱ་དཔལ་ལྷ་བཅུ་བསད་མས་དང་ལྷ་བཅུ་རི་ལ་བྲོས། སྐབས་དེར་རང་རིགས་
ཀྱི་དཔལ་པོ་ལི་ཐང་གཞིས་འགག་སྟེ་སྟོག་ཤོར། དེ་ནས་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་ཡངས་
པ་ཅན་དུ་སྟེབས། དེར་རྒྱ་མིའི་དཔལ་འགའ་ཤས་ཡོད་པར། ཁོ་ཚོ་སྟོག་ལ་
བསྟོས་མེད་གཡང་སར་མཆོངས་ཏེ་མ་བཞི། འཛིབ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་རིགས་
རྣམས་སྤངས་ཏེ་འཛིབ་འཁོར་མེར་བསྟེགས་བཏང་། རྒྱ་དཔལ་ལྷ་བརྒྱའི་དཔོན་
པོ་གཅིག་དང་ལས་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ཞུ་མོ་དང་ཐུང་མདའ་རྒྱལ་ཐང་སྟོ་བཟང་སྟེ་
བས་ལེན་ཐུབ་པ་བྱང་འདུག དེ་ནས་བྱང་འདམ་གཞུང་གི་རི་མགོ་བརྒྱུད་དེ་ཤོག་
བྱ་ལ་ཁར་སྟེབས་སྐབས། རྒྱ་མིའི་མོ་ཏེ་གཅིག་དང་རྒྱ་ཁང་གཉིས་བཅས་མེ་
བསྟེགས་བཏང་། རྒྱ་ཁང་ནང་རྒྱ་མི་གཞོན་ཡོད་མིན་མ་ཤེས། དེ་ནས་རྩ་སྤྲང་
དཔོན་པའི་བྱང་རྒྱུད་བཞགས་ཏེ་བསྟོད་སྐབས། རྩ་སྤྲང་ཆུ་ཆེན་གྱི་འབྲེང་ཐག་
པ་རོལ་ནས་རྒྱ་དཔལ་བྱངས་མ་ངས་པ་ཞིག་འོངས་པ་དང་འཐབ་འཛིངས་དུས་
ཡུན་རིང་ཅམ་བྱས་པའི་མཐར་རང་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། དེ་ནས་འབྲི་གུང་པོ་བ་

ཚང་མས་ཁྱལ་དེའི་རི་མགོ་དང་རི་འདབས་གཡས་གཡོན་ཐམས་ཅད་ནས་
 བསྐྱོར་ཏེ། བསྐྱུགས་ར་སྤྲད་ཡོད་པའི་ནང་དུ་སྤེལས་མཚམས་སྟོགས་ཀྱན་ནས་
 མེ་སྟོགས་སྟོང་ཐལ་མང་པོ་ལྡེབ་གཅིག་དུ་བརྒྱབ་པ་དང་། གཡས་གཡོན་སོ་
 སོ་ནས་མེ་ཤུག་ཀན་དང་། གྱིང་ཀན་སོགས་མེ་མདས་དྲག་ཆར་འབབས་པ་ལྟ་
 བུ་བརྒྱབས་ཏེ་རི་སྒོང་ཐམས་ཅད་ཐལ་འཕྱོལ་གྱིས་བརྒྱངས། ཨ་འབྲུག་མཚོག་
 གིས་གཙོས་འགོ་དཔོན་རྣམས་ཚོགས་འདུ་བྱེད་པ་དང་མེ་སྟོགས་བརྒྱབས་ཏེ་ཨ་
 འབྲུག་མཚོག་ལ་ཆས་སྟོན་ཆབས་ཆེ་བཅོས་པས། དར་ཅིག་རང་དམག་རྣམས་
 གཅིག་ཀྱང་མ་ལྷག་པ་བསད་ཆས་ཕྱིན་སོང་སྟུང་པའི་སེམས་ངལ་གྱིས་རང་
 རྩལ་མ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་ཡང་། ལྷ་ཚོས་སྤང་གི་བྱིན་མཐུས་རང་དམག་
 ཤར་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པར་བྱིར་ལོག་སྐྱབས་རང་དམག་གཉིས་ལ་སློབ་སྟོན་དང་
 བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཆས། བཞོན་རྒྱ་ཉི་ཤུ་བསད་འདུག་པ་ལས་དེ་མིན་རྣམས་ཉེས་
 སྟོན་བྱང་མི་འདུག

འབྲོག་པ་མི་ཀན་དེའི་གཏེར་མདུང་འབྱེར་ནས་འབྱོར་སྐྱབས་ཁོང་གིས་
 གཏེར་མདུང་གཞན་དང་མི་འབྲ་བ་ཞིག་འདུག་པས་ང་ལ་མདེུ་གཅིག་ཀྱང་
 ཐེབས་མ་བྱུང་ཞེས་སྒྲེང་སྟེ་སྤར་བཞིན་དམག་སྟེ་འབྲིད་དེ་འགོ་བར་དམ་བཅའ་
 བྱས། སྐབས་དེར་མཚོན་ཆ་དང་། ཁོ་པས་གོ་བསྐྱིགས་ལ་བལྟས་ན། མི་དང་
 རྩ་བའི་ཚང་མ་དུས་གཅིག་ལ་གཙང་མ་བཅོ་རྒྱ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཞིག་རེད། གང་
 ལྟར་ཡང་མགོན་པོ་བགྱིས་མཚོག་ནས་ཡར་ལང་མར་འབྱེལ་གྱི་སྐུ་ལུས་སྟོད་
 སྟོད་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་འཛར་ནས་འདུག་ཀྱང་། ད་དུང་དམག་རྣམས་ཚུར་
 བྱིར་འཐེན་བརྒྱག་དགོས་སྟོར་གསང་བརྟ་གཏོང་དུ་བཅུག མེ་སྟོགས་ཀྱི་སྤྱོད་

སྐད་ཆེ་བས་མ་གོ་ཡང་ཕྱིར་འཐེན་རྒྱལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་མི་པལ་པ་
གཅིག་ཡིན་ན་གྲོངས་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། ཁོང་བོད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་དོན་དུ་
བསམ་བཞིན་སྦྱོར་བ་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག རྗེས་སུ་གོ་ཐོས་ཤིག་ལ་
མེ་སྦྱོགས་སྤོང་ཐྱག་གསུམ་ཅམ་བསྒྲིགས་ཡོད་ལུགས་ཐོས་བྱུང་། འདིའི་སྐོར་
རྒྱས་པ་ཆུ་སྐར་མ་དེབ་ནང་གསལ། དེ་ནས་མར་ཐོན་ཏེ་གོང་པོ་རྒྱ་མདའི་ཕུགས་
སུ་སྦྱེབས་སྐབས་རྒྱ་དམག་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཅམ་དང་ཐྱག་འཐབ་ལུགས་ཆེ་བྱས་པས།
རང་སྦྱོགས་འབའ་བ་གཉིས། སྤེ་དགོ་བ་གཅིག་ཆ་བ་རོང་བ་གཅིག་བཅས་མི་
བཞི་སྟོག་སྦྱོན་ཤོར། འཛོལ་མ་འཛོལ་བཅས་མི་བཞི་འཛོལ་བཟུང་བྱས།

ཡང་ཨ་འཛོལ་སྐར་བྲོས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་དམག་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཐྱག་ཅམ་
བསད་པ་མིག་མཐོང་བྱུང་། དེ་རྗེས་ལྷ་རི་མགོའི་ཕུང་ཕུག་ཐང་སྤོང་ཞིག་ན་རྒྱ་
དམག་བརྒྱ་དང་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཅམ་ཆང་འཛོལ་མ་ཐོག་རྒྱ་དཔོན་ནས་གཏམ་བཤད་བྱེད་
བཞིན་པའི་སྐབས། ལུས་གཅིག་ཕུས་མེ་མདའ་སྐག་སྐག་ལུགས་ཤོག་བཙུ་
ཅམ་རྒྱལ་པ་དང་། མེ་སྦྱོགས་རྒྱག་མཁན་ཨ་མདོ་བ་མི་གཉིས་ནས་མེ་སྦྱོགས་
གཉིས་བརྒྱབས་ནས་རྒྱ་དམག་མཉམ་འཛོལ་ས་དཀྱིལ་དུ་ཕོག་པས་དེ་དག་ཅ་
གཏོར་བཏང་བར་བཞེན་པར་རྒྱ་དམག་གཉིས་མ་གཏོགས་ཆང་མ་གཙང་མ་
བཅོས་པ་ཡིན། ང་ཆོ་བོད་མིར་དེ་ལྟའི་ལག་ཆ་དང་མདེུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་
ཞིག་ཡོད་ན་རྒྱ་དམག་ཁྱི་འབྱམ་ལ་ཞེད་སྐར་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག
ཐམ་གོ་མཛོད་གཉེར་བ་བྱས་ནས་དེ་སྦྱོན་དག་ཁར་དངོས་སུ་འགྲོ་དགོས་མ་བྱུང་
ཡང་དེ་རིང་རྒྱ་དམག་ཐོག་ཀློལ་འཛོལ་ལམ་སྤོངས་ལྟན་པ་བྱུང་སོང་ལ་སྐབས་
དེའི་རྒྱ་དམག་པལ་ཆེ་བ་ངས་བསད་ཐུབ་སོང་ང་ཆོ་མས་མ་མང་པོ་རྣམས་སྟོག་

སྐྱོབས་སྐྱབ་པ་འདྲ་བུ་། སྤུང་གི་རོགས་པ་ཀོང་ར་ཨ་བཟང་ཡོད་ལ་ཁོང་ཡང་སྐོ་
ཁོག་ཆེ་གས་ཡིན། དེ་བཞིན་ཨ་མ་དོ་བ་གཉིས་གིས་མེ་སྐྱོགས་ལམ་སྤྲོངས་
གང་ལེན་རྒྱག་སྐྱབ་པ་བཅས་མདོར་ཅམ་ཡིན། དེ་ནས་སྤུང་གོ་མཛོད་གཉེར་བ་
ནས་འཐེན་ཏེ་སྤར་ཡང་བརྒྱ་དཔོན་བསྐྱོས་བྱུང་།

དེ་ནས་ང་ཆོ་སྤོ་བོ་གམ་མའི་ཕྱོགས་སུ་འབྱོར་ཏེ། སྐབས་དེར་གམ་མའི་
རྒྱ་མའི་དམག་སྤར་གཏོར་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ལྟར། དམག་སྤྱི་དཀར་མཛེས་པར་
ཡེ་ཤེས་དང་གྲུས་བཅས་ནས་དམག་སྤར་གི་སྤོ་ཕྱོགས་ནས་ས་བཟུང་ནས་
བསྐྱད་མཆམས། ཉིང་ཁྱི་ཟམ་སྤང་དུ་འགྲོ་མི་ཆོ་ནག་དཔོན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་
ནས་ང་ཆོའི་དམག་སྤར་དུ་ལན་འཕྱིན་ཞིག་འབྱོར་དོན། ལྷ་ས་ཕྱོགས་ནས་
རྒྱ་དམག་ཁྱི་ཆོ་གཅིག་འདིར་འབྱོར་སྐབས་དམག་སྤོན་དགོས་ལུགས་བཟོ་ད་
འདུག་པས། བརྒྱ་ཡེ་ཤེས་ནས་གསུངས་དོན་ལྟར་གྲུས་བཅས་ཏེ་དམག་གང་
འཆམས་ཕྱོགས་དེར་ཕྱིན་ཏེ། རྒྱ་དམག་དེ་ཅམ་ལ་འཐབ་འཛིངས་གི་སྐབས་དེར་
རང་ཕྱོགས་སྤར་ཁམས་པ་གཅིག་ལས་སྤོན་མ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་དམག་ལྟ་བུ་
ཅམ་བསད་ཡོད། དུས་ཆོད་དེར་ལྷ་ས་ནས་ཡོང་བའི་རྒྱ་དམག་འཕོར་ཆེན་དེ་
ཅམ་བཀག་སྐྱབ་པ་བྱུང་ཡང་། ཆབ་མདོའི་ཕྱོད་ནས་ཡོང་བའི་རྒྱ་དམག་རྣམས་
ལ་སྤོ་བོ་གམ་མའི་ས་ཤོར་བའི་རྒྱེན་གིས་དམག་སྤྱི་ཁང་གི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་
སྤུང་ཆོ་ཕྱིར་འཐེན་རྒྱག་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་ང་ཆོ་སྤོ་བོ་ལུལ་རྒྱལ་མཆོན་གི་
གོང་སྤེ་དེར་ཉིན་བཞི་ཅམ་བསྐྱད་པའི་མཐར། ཕྱོགས་ཀྱན་རྒྱ་དམག་སྤོང་ལག་
བཞི་ཅམ་གིས་བསྐྱོར། ཕྱི་ངོ་རྒྱ་ཆོད་བཞི་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་འཐབ་འཛིངས་
ལུགས་ཆེ་སྐྱག་པའི་སྐབས། རང་ཕྱོགས་ཆ་སྤེང་པ་སྤྲུག་གི་སྐབས་རྒྱལ་བཅས་

ཆ་སྒོར་མི་གཉིས། སློ་བ་གཅིག་བཅས་སློག་སྟོན་ཤོར། རྒྱ་དམག་བསད་མས་
བསྟོམས་གསུམ་བརྒྱ་ལྷག་བྱུང་བ་རྗེས་སུ་གོ་ཐོས་བྱུང་།

དེ་ནས་སློ་བོ་ཆེ་རྫོང་གྲོང་པར་ཉིན་གཅིག་བསྐྱད་སྐབས་སྤར་ཡང་
ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་རྒྱ་དམག་བསྐྱོར་ཡོང་ཆེ་སྤྱོད་ཆུ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་ཆུ་ཆོད་
བཅུ་གཅིག་བར་འཐབ་འཛིང་ལྷགས་ཆེ་དང་། སྐབས་དེར་རང་ཕྱོགས་སྡེ་དགེ་
བརྒྱ་དཔོན་ཆེ་རིང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཀོང་ར་མི་གཅིག་བཅས་གཉིས་སློག་
ཤོར། སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་དང་། རྒྱ་དཔོན་ཆེ་བ་གཅིག་བསད་
པ་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་བྱུང་། དགོང་ཉི་ཆུ་ཆོད་བཅུ་པ་ནས་དང་ཐོག་རྒྱ་དམག་
སྟོང་སྟག་བཞི་ཅམ་དང་། དེ་ནས་ཁྱི་དམག་མང་པོས་བསྐྱོར་ནས་ཡོང་སྐབས་
མང་སྟེ་ཉུང་གིས་མ་བཟེན་པར་བོད་དམག་རྣམས་རི་ལ་འཐོར། ཐུན་གཅིག་བྱ་རི་
ཁྱལ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱད་ནས་ད་ནི་རྒྱ་མིས་འཛིན་བཟུང་བྱ་རྒྱུ་ལས་འོས་མ་མཆིས་
སྟམ་ནས་རྒྱ་དམག་དང་ཐུག་ཆེ་འཛིང་ནས་ཤི་བ་ལས་བཟུང་མི་བཅུག་སྟམ་སྟེ་
སྟེད་པར་ལག་འཁོམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལག་ཏུ་བཟུང་། མཆོན་སྲུང་རྣམས་མདུན་
ཏུ་བཞག་སྟེ་བསྐྱགས་བསྐྱད་པ་ལ་འཛོལ་བ་འཁུངས་དང་རྡོ་བོ་དོ་བ་གཉིས་
ཡོང་བ་དང་ཐུག་སྟེ་དེད་གསུམ་སྟོ་སྟོབས་ཆེ་བུ་ཕྱིན་ཏེ་པར་འཛིང་རྒྱུ་ལེ་བསམ་
གཞིགས་བྱས་ནས་ས་དོང་བྱས་ནས་བསྐྱད། དེ་ནས་མཆོན་མོར་འགྲོ་རྒྱུ་
བགྲིས་པ་བཞིན་བསྐྱོད་དེ་སློ་བོ་ཕུ་རགས་ཟམ་ཅར་སྟེབས་པ་དང་ཐུག་སྟེ་བརྒྱ་
ཡེ་ཤེས་ཅན་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་སྐྱ་སློག་ཤོར། ཐུན་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་
ནས་བྲོས་ཏེ་སློ་བོ་རྩ་འགག་ལ་ཁར་སྟེབས། དེར་སྟོན་འཕྲོར་རྒྱ་དམག་ཆོས་
མཛོད་གཉིས་བསད་ནས་ཤི་རྣམས་འཁྱེར་ཟེན་ནའང་གྲོད་པ་དེར་ལུས་པ་དེའི་

ཕྱི་ལོགས་ཆེ་ལུ་རྣམས་བཀོག་ནས་མེར་བསྐྱེགས་ནས་བཟུངས་པས་མི་ཆེ་འདི་
ལ་དེ་ལས་ཞིམ་པ་མ་བྱུང་སྟུང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་དེ་ཞོགས་པ་མདོ་
དམག་སྐར་ཨ་མའི་ནང་སླེབས་བྱུང་། སྐབས་དེར་འགོ་དམག་རྣམས་ཀྱིས་
སྔ་གསུམ་བསད་ཆར་ཤག་བྱས་ནས་ཁ་གྱིང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་བསྡོལ་སྟེ་
བ་དང་སེམས་ངལ་ཆད་མེད་བྱས་འདུག དེ་སྐབས་ཨ་འབྲུག་མཆོག་གི་གཙོ་
དམག་སྡེ་ཁག་གཅིག་ཆ་སྡོལ་ལ་རང་གཞུང་གིས་བཞག་པའི་གོ་མཛོད་རྩིས་
བཞེས་བར་ཕེབས་ནས་བཞུགས་མི་འདུག

དེ་ནས་ལོ་གསར་བཏང་ནས་སྤྱིན་བདག་སྐར་འབྱོར་རྗེས་ལྷ་སར་
འཕགས་པ་ལྷའི་མཁན་རྒྱུང་བསད་པ་རྒྱ་གར་རྒྱུང་འཕྲིན་ནས་ཐོས་འབྲལ།
རང་རིགས་དམག་སྡེ་རྣམས་མགྲོགས་བཟོད་ཀྱིས་མལ་གྲོ་གོང་དཀར་ཕྱོགས་
ནས་ལྷ་སར་དམག་རྒྱག་རྒྱུའི་གྲོས་ཐག་ཆོད་པ་ལྟར་ཤར་བཟོད་ཀྱིས་གོང་པོ་རྒྱ་
མདའ་ཕྱོགས་སུ་སླེབས་སྐབས། ལྷ་ས་དང་ཁོར་གླིང་ཆང་མ་ཤོར་ཆར་བ་དང་
ཡིད་བཞིན་ཁོར་བྱ་ཡང་ཕྱོགས་ཕེབས་བྱུང་པའི་གནས་ཚུལ་གོ་ཐོས་ལ་བརྟེན།
ལྷ་སར་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་རྒྱུ་འཐེན་ནས་ལྷོ་བརྒྱུད་ཕྱོགས་སུ་ཤར་བསྐྱོད་བྱས།
དེ་ནས་ལྷོ་ཁར་སླེབས་སྐབས་ཡ་གོང་ས་མཆོག་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་
བཅས་བདེ་ཕེབས་བྱུང་བར་དགའ་བ་ཆད་ལས་འདས།

དེ་ནས་ ༡༩༥༩ ལོར་བྱེས་འབྱོར་སྤྱི་མཆོངས་ལྟར་ཡིན། རྒྱ་གར་ཨ་
སམ་མ་ས་ཡ་རིར་སླེབས་ནས་ང་ཆོ་གོ་མཛོད་འགོ་བ་མི་བདུན་སྤྱིན་བདག་
གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་འབྲུམ་སྡེ་ལར་རྒྱ་སྐར་གི་ཆོང་ཁང་ཐེན་ནས་སྡོད་
ཕེབས་པ་ལྟར་དེར་བསྐྱོད་ནས་བསྐྱད་མཆོམས་ ༡༩༦༡ ལོར་བསྐྱར་དག་རྒྱ་

དམར་ནས་བོད་བཅན་བཅོས་བྱས་པ་མ་ཟད། ང་ཚོའི་གནས་ཚང་རྒྱ་གར་ལའང་
དག་པོའི་དབྱང་འཇུག་དངོས་སུ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་མོན་ཏྲ་དབང་ཕྱོགས་སུ་ས་
ཆ་རིམ་པར་ཤོར་མཆོམས། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་དམག་སྤྱི་འབྲུམ་ལར་བཞུགས་
པ་དེས་ང་ཚོའི་འབྲུམ་ལའི་དོན་གཅོད་དང་སྤར་ཁམས་བསྟན་འཕེལ་གཉིས་ཆེད་
འགྲུགས་ཀྱིས་འདིར་བོད་ཀྱི་དམག་སྤར་འཇུགས་དགོས་པེབས་ཀྱང་། ང་ཚོའི་
དོན་གཅོད་སྤེངས་ཤག་སྤྱོད་ནས། ང་ཚོས་དམག་མ་འབྱོན་ནས་ཡོང་བ་རེད། དེ་
འདྲ་ཡོང་ཐབས་མེད་ཞུས་པར། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་དཔོན་མང་པོས་
མ་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ནས་བྱིད་རང་རྒྱུར་གསུངས་རྒྱ་གར་གསང་བའི་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུ་བ་བསམ་བློ་བཅས་པ་འབྲས་སྒྲོངས་པ་དེས་དབྱུས་པ་
བྱིད་ཆོ་དམག་མ་འབྱོན་པར་གོ་མཛོད་གང་ཡོད་རྒྱ་དམར་ལ་ཅིས་བྱས་པ་རེད།

དམག་འཐབ་བྱེད་པོ་རྩ་བའི་སྤང་དྲུག་པ་ཡིན་པས་བསྟན་འཕེལ་བྱིད་
རྩ་སྤང་ལས་ཁུངས་སུ་བསྐྱོད་དེ་ནང་གྲོས་དགོས་ལུགས་གསུངས་པ་སྟར་
ང་ཚོས་དེ་ག་རང་ལ་ནང་གྲོས་ཀྱིས་དགྲ་འཐབ་བྱུང་ངས་མི་ཉི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
མིང་ཐོ་བཀོད་ནས་འབྲུམ་ལར་བཅར། དོན་གཅོད་ཀྱང་འགོ་དགོས་པར་ཁོ་པའི་
ལས་འགན་ཡིན་སྟབས། ང་ཚོས་ཁོང་གདན་ཞུར་བཅར་སྐབས་ཁོང་དེའི་
དགོང་མོ་རང་ལ་མི་མང་ཆང་མ་བཞག་ནས་གྲོས་ཟིན་འདུག་པར་བྱེད་ཐབས་
ཟད། སྐབས་དེར་བསྟན་འཕེལ་ལགས་དང་གྲུས། འ་ཡང་སྤང་པ་དག་དབང་
ཆོས་འཕེལ། ཡི་ཐང་བུ་སྟོབས་ཆོས་གྲགས་ཅན་མི་གསུམ་གསང་བའི་ལས་
ཁུངས་སུ་བཅར་ཏེ་མི་ཉི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་མིང་ཐོ་དང་། ང་ཚོར་ལག་ཆ་གང་
སྤར་གནང་རོགས། དག་པོར་ཡར་ལན་སྒྲོད་པ་ལ་འདྲིགས་སྤང་གང་ཡང་མེད།

ང་ཚོ་ཆང་མ་བསམ་བ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་ལུགས་ཁྱུས་པས་བསམ་གྲུབ་སྤྲོས་
 དང་ཆེ་བ་ལགས་གཉིས་ཐུགས་དགེས་ཚོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས། སྐབས་དེར་
 བསམ་གྲུབ་སྤྲོས་ནས་གསུངས་གསལ། འ་ཡང་སྒྲུབ་པ་བྱེད་རང་བཅས་མི་བཙོ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཐོ་དང་། ཁོང་ཚོའི་སྤྱིས་ལོ་སྤྱིས་ཆེས་བཅས་ཀྱི་མིང་ཐོ་ད་ལྟ་རང་
 དགོས་གསུངས་པར་དེ་དོན་འབྲུལ་ལམ་ཁྱུས། སྐབས་དེར་ཁོང་ནས་བྱོད་ཚོ་རྒྱ་
 གར་དམག་ཁོངས་སུ་ཚུད་པ་རེད། བྱོད་ཚོར་དམག་མི་སྤྱི་མཚུངས་པོ་གསལ་ཡོད་
 སྐབས་བྱོད་ཚོ་སྟོན་འདྲ་བྱུང་ན་དཔུལ་སུ་ལ་འབྲུལ་དགོས་རེད་གསུངས་
 པར། ང་ཚོས་དཔུལ་འདྲ་ཡོད་ན་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
 བ་གཉིས་ལ་འབྲུལ་རོགས་ཁྱུས་བ་ཡིན། བྱོད་ཚོ་མི་བཙོ་བརྒྱུད་པོ་དེ་དང་ཐོག་
 ཉི་ཧུ་ཕུར་ཉིན་ལས་ལག་ཆ་སྟོབ་སྟོབ་དུ་འགོ་དགོས། ང་ཡང་ཉི་ཧུ་ཕུར་འགོ་
 རྒྱ་ཡིན། བྱོད་ཚོའི་འགོངས་ཤོག་ཀྱང་མཉམ་དུ་འཁྱེར་རྒྱ་ཡིན། དེ་ནས་ཆེ་བ་
 ལགས་བརྒྱུད་ཁ་པར་འབྱོར་མ་ཐག་བྱོད་ཚོ་ཡོང་དགོས། འདིར་ཡོད་པའི་བོད་
 དམག་ཚོར་ལག་ཆ་དང་པོ་གསལ་འཕལ་དུ་གོ་སྟོན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་གསུངས་ནས་ཉི་
 ཧུ་ཕུར་ལེབས།

ང་ཚོས་དམག་མི་མིང་ཐོ་རིམ་བཀོད་དང་། དམག་ལ་མི་འཕེར་བ་
 རྣམས་མར་བཏང་ཐབས་སོགས་དོན་གཅོད་ལས་དོན་ཆ་ཆང་བསྐྱབས་ཡོད་
 ཀྱང་མི་རིང་བར་རྒྱ་དམག་འབྲུལ་སྤེལ་འདི་འོག་དུ་སྤེལ་ས་ཐིན་པས། སྐབས་དེར་
 ལག་ཆ་མེད་སྐབས་མི་མང་ལྷག་ལུས་ཚོར་རོགས་པན་གང་ཐུབ་ཀྱིས་ཉི་ཧུ་ཕུར་
 བར་ཡོང་སྟེ་དེར་བསམ་གྲུབ་སྤྲོས་སོགས་དམག་སྤྱི་ཚོས་བོད་མིར་རོགས་
 པན་གང་ཡོང་གནང་བྱུང་།

༡༩༦༡ མོར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་རང་རིགས་དང་སྒྲུང་དམག་སྤར་གསར་འཛུགས་དང་བསྐྱུན་སྲུང་ཡང་དེ་ཁོངས་སུ་ཁྱུས་ཏེ། ༡༩༦༣ མོར་ནི་སྐལ་ས་མཆོམས་སུ་ཨ་ཁུང་དུ་བསྐྱོད་དེ་དེར་མོ་བཙུང་རིང་བསྐྱད་དེ་ཐོགས་ཁང་གི་ལས་འགན་སྒྲུངས་ནས་ལུས་སྒོག་ལ་མ་ལྟོས་བར་ངལ་བ་དང་དུ་སྒྲུངས། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཡང་། ཞིང་དམ་པ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བསྐྱོལ་ཅེ་གཅིག་པའི་དད་ཞེན་ཡོད་པས། ཁོང་གི་ཐུགས་རྗེ་ལ་ཉེ་རིང་མི་མངའ་བས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དཔའ་བོ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དེད་དཔོན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་སྒྲོན་པ་དང་བཅས། བདག་ཅག་རྒྱམས་དམག་སྤྱི་དཔའ་བོ་དབང་ཕྱག་སྟེང་པ་ཨ་ཁུ་སྒོ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་དང་། བདག་ཅག་སུམ་སྒྲིང་དགོན་པའི་སྡེ་བཅས་པར་སྤང་སྐྱོབ་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པའི་སེར་དམག་དབྱང་སྡེའི་འདས་གསོན་རྒྱམས་དང་། མདོ་སྟོད་རྒྱལ་ཐང་མི་མང་གཙོས་སྤྱི་འགྲོ་རྒྱམས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བསྐྱོལ་སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མཆོག་ཉིད་ལས་རེ་ས་གཞན་མ་མཆིས་ན་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་བཅེ་བས་དགྲེས་བཞིན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྐབས་འཛུགས་ནས་ཡང་མི་དོར་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལགས་སོ། །

གུས་པ་བདག་ཅག་རྒྱམས་ཀྱི་དམག་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྟེང་པ་ཨ་ཁུ་སྒོ་བཟང་ཉི་མས་རྒྱ་དམར་ནག་གཉིས་དང་། དབྱ་ཇག་འཛོམས་པའི་གཏམ་བརྗོད་ཅིས་བྱ་བ་འདི་ནི་དེང་སྐབས་རྟེན་རྒྱུ་ཀལ་མེན་གྲོང་དོན་གྱུ་སྒྲིང་གཞིས་སྤར་དུ་སྟོད་པ་རྒྱལ་ཐང་འ་ཡང་སྤང་བྱ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་ནས་རགས་རིམ་ཁྱུས་

བ་ལགས་སོ། །

༡༩༤༡ ལོར་འཛོལ་ཀོང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་འཇབ་དམག་ལྷག་བསྟན་ཡང་
 ཐང་དངོས་བྱུང་གཙུག་པའི་འགོ་དམག་དུག་གི་གོ་ཆ་རྣམས་རྒྱ་མིར་ཅིས་སྤྱོད་
 དགོས་ལུགས་མཐའ་བཀག་བཏང་ཡང་མ་སྤྱད་པར་བརྟེན། རྒྱ་དམག་སྤོང་ཕྱག་
 ལྷག་ཙམ་མཐར་བསྐྱོར་ནས་དམག་འཐབ་རྩི་དྲག་ཆེན་པོ་བྱས་པས། རྒྱ་དམག་
 བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་བསད་པ་དང་ཁོང་མདེུ་རྩོགས་ནས་དུག་ག་སྤོག་ཤོར་འདུག་
 ལོ་དེར་རོང་པ་བརྒྱ་དཔོན་ཐར་པ་གཙུག་པའི་འགོ་དམག་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་རི་ཁྱག་
 ཅིག་ཏུ་ཉིན་བདུན་ཉིན་མཆན་མེད་པར་དམག་འཛིང་དྲག་པོ་བྱས་ཏེ། ཁོང་ཆོ་
 མདེུ་ཆང་མ་རྩོགས་ཟ་ཆས་ཆང་མ་རྩོགས་ཏེ་བྱ་ཐབས་ཅི་ཡང་མེད་པར་བརྟེན།
 རྒྱ་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཐང་བཙོན་དུ་བཅུག་ཐར་པ་དེ་ནས་འཁྲིད་
 དེ་ཡུལ་ནས་རྒྱ་སའི་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་ནས་ཅི་བྱེད་གོ་ཤོས་ཙམ་ཡང་མེད་
 པར་ ༡༩༤༥ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁོང་གི་སྤྱུ་རུས་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་ཁོང་
 རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཅིས་སྤྱོད་ཀྱིས། འདི་དཔལ་པོ་སྐད་གྲགས་ཙན་གྱི་རུས་གོག་
 ཡིན་པས་བདག་གཅེས་ལེགས་པོ་དགོས་ལུགས་བཤད་འདུག།

གོང་གསལ་མ་འཁོད་པ་ཁག་གཅིག་བསྐྱར་ཞུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོ་ནས་
 ཕྱི་ལོ་ ༥༠ པར་རྒྱ་དམར་གྱིས་སེམས་ལ་དན་པ་ཙམ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་རྒྱལ་
 ཐང་ཁུལ་དྲག་པོའི་བཙོན་བསྐྱར་གཏོང་སྐབས། ཉིན་གཅིག་ལ་སེར་སྤྱུ་པོ་མོ་
 བསྐྱེམས་གངས་བརྒྱད་བརྒྱ་བཙོན་བཟུང་གིས་རྒྱ་ནག་ཁུལ་དུ་འཁྲིད་ནས། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མི་གཉིས་ལས་ཡང་ལོག་རྒྱ་མེད་པ་བཟོས་འདུག། རྒྱལ་ཐང་
 རང་དུ་བདེ་ཆེན་རྩིང་ལ་བཙོན་ཁང་བཟོས་ནས་དེའི་ནང་དུ་སྤྱན་རླུང་ཆེག་

སྟོང་ལྷག་ཙམ་འདས་གོངས་སོང་ཡོད། གསེར་སྣ་ཚུ་ཀ་བཟོ་དུས་མི་གངས་ཉིས་
སྟོང་ལྷག་ཙམ་འདས་གོངས་སོང་ཡོད།

དབར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ནི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་བ་འདི་ཡང་ནང་བསྐྱུན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྒྲེའི་སྒྲིབ་ཆིག་ཏུ་
ཤུགས་དགེ་སྒྲོང་ཚོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འདིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བའོ། ། སམ་མཁྱེན་ལོ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལུ།

རྣམས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྩ་པོ་དེ་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༣༥ འཁོར་བའི་མཇུག་
སྒོ་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དབུ་དགོ་དམ་
བ་མཁས་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་གསུང་ཚིམ་ཁག་ཕྱོགས་སྤྱིག་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགོ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་སྤར་ཡོད་དཔར་སྐྱུན་
བྱས་ཟིན་པའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབུམ་ནང་མ་
འཁོད་པར་ད་བར་ལྷག་ལུས་གྱུར་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་
པོད་ཐོང་ནང་བཀོད་དེ་ཁྱེད་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྐྱིགས་ཡོད། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཟང་པོ་ཆུན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཇམ་དབྱེངས་བསྐྱུན་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གཤམ་པ་བཙུན་འབྲས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱོགས་སྤྱིག་བྱས་ཏེ་གསུང་འབུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱུན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགོ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱུན་བྱས་
ཏེ་ཁྱོད་བསྐྱོམས་ཆུན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཐོང་གངས་བཙུ་ལྷའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད་པས། གྲུས་ཅག་ཚོགས་མི་ཀུན་དགའ་མགྲུ་
སློ་གསུམ་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟུན།

སྤྱིར་ཁྱེད་དག་ཅེས་པ་ནི་དག་ཆ་ཞོར་མིན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྟོན་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྤངས་ཅམ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་དེའི་བརྗོད་
དོན་དང་། ཚིམ་པ་པའི་བསམ་སྒྲུབ་འདུ་ཤེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

རྒྱུ་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེ་ལྷ་དག་ལྷས་ཁྱལ་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེ་བུར་ལ་ང་ཆོའི་ཁྱེ་དག་གིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྡན་པ་འགའ་ལའང་སྤྱན་འབྲུལ་ལྷས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེ་དག་ལྷས་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དག་བཤེས་ལྟ་
 རམས་པ་ཏེ་རྟོར་སྒྲ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆུན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀན་བཙོན་འབྲུམ་བསམ་འཕེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཀན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སྒོ་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྒྱ་ནང་རིག་སྒྲོབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སྒོ་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་) ལ་རིགས་སྒྲོབ་དབྱུ་འཛིན་
 དག་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་། རིགས་སྒྲོབ་དཔེ་ཁྱིད་
 སྒྲོབ་དཔོན་དག་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དབང་འདུས། (བརྟེན་སྒྲོད་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སྒྲོབ་དཔེ་ཁྱིད་སྒྲོབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དག་བཤེས་རྒྱ་
 མཆོ་ལགས་དང་། ཀེ་རྟེན་བྱང་ཡིག་བརྟེན་སྒྲོབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཀན་འཛིགས་
 མེད། (ཐུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྟ་བ་ལ་སྒོ་སྒྱུར་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སྒྲོབ་བྱུང་རིམ་མེད་སྒྲོབ་དཔོན་དག་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབྱེད་དག་དམ་པའི་ནམ་ཐར་) ལ་ཀན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་ཆ་
 རིགས་ལམ་སྒྲོབ་བྱུང་དག་བཤེས་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་ཁྱེ་དག་གནང་ཡོད།

རེད་ཅག་ཆོགས་རྒྱུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེས་བསྐྱར་དང་། མཛོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆ་ནོར་བ་ཁག་བཅོས་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲུག་རྟགས་() རང་ཟུར་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བ་ཤད་ཅིང་ལས་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆ་ད་
དང་ཉམས་སྦྱོང་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་སྟེ་པས་དབྱ་དག་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྟོང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྲད་པར་ཅན་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཛད་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབྱ་དག་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སྒྲིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁྲོད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་
ཐོར་བྱ་རྣམས་བསྐྱར་བྱས་ཀྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་དང་ཅག་ལ་གནང་
བར་བརྟེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁྲོད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སྟོན་སྟོན་པ་རྣམས་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་
ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོན་གནང་མི་རྣམས་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་སྟོན་སྐྱབས་ལྷེ་སྟོན་བྱུང་རྣམས་པས་ཤ་ཆོས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་སོགས་
ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན། (རིགས་སྟོན་དབྱ་དག་དམ་པ་མཁས་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་བྱུང་བས། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་
བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱབས་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་
མཁན་རིགས་ལམ་སྟོན་བྱུང་ཀྱན་བྱུང་སྟོ་བཟང་ལགས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོར་
༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སྟོན་བྱུང་ཀྱན་སྐལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་དང་

གན་སྐལ་བཟང་ཚས་འཕེལ་ལགས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོང་༥༥.༥༥༥༥༥ ལྷག་
མའི་གསུང་འབྲུམ་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་རིགས་སྟོབ་ཡིག་ཚང་གིས་གནང་བས་ཁྱེད་
ནས་པའི་ལྷག་བསམ་གཏོང་པོད་ཆེ་བའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་
རང་དང་བཀའ་བློན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་བྱ།

དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ཕྱི་ལོ་
༡༠༡༣ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡ ཉིན།

གསུང་འབྲམ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཆོག་སྒྲིག་ (༢༠༠༠)

ཁྱེ་སྒྲིག་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་ཀློང་པ། འཇམ་དབྱངས།

ཁྱེ་སྒྲིག་ལས་རོགས།

གཤམ་པ་བཙོན་འགྲུས།

སྒྲིག་ཁྲིམ་ཁྲིམ་འཇམ་མཁོ།

བསྟན་འཛིན་སྒྲིག་མཁོ། སྒྲིག་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་སྒྲིག་ཆོག་སྒྲིག།

རིགས་སྒྲིག་སྒྲིག་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཆོན་ནས་དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱབ་ལ་རྒྱས་འགོད་བྱས།

གསུང་འབུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྤྲུང་། (༢༠༢༣)

སྟོབ་སྟོན་པ།

རིགས་སྟོབ་སྟོན་ཁྱེད་ཀྱི་འཛིན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
རིགས་སྟོབ་དཔེ་ཁྱིད་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཚོ་རིམ་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་སྟོབ་སྟོན་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྤྲུང་གི་ཆོག་སྤྲུང་མི།

ཉུ་གྲུབ་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་སྟོབ་བཟང་སྐལ་བཟང་།
རིམ་མེད་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ཉུ་གྲུབ་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ།
ཉུ་གྲུབ་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་དགེ་བཟང་རྣམ་གྲོལ།
ནང་རིག་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱུ།
ཉུ་གྲུབ་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་སྟོབ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།
དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སྟོབ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱིད་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
སྐད་ཡིག་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་སྟོབ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སྟོབ་སྟོན་འབུམ་མཁན།

ས་རྩ་བོད་མཚོ་དོ་རྩེ་པ་ཆེ་དཔལ་དོ་རྩེ།
རིགས་སྟོབ་ལས་ཁྱེད་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སྟོབ་བཟང་།

དེབ་གཞུགས་དང་རྒྱལ་མཁན་འཕྲིན་ལས།

གཞུང་འབྲུག་རྒྱལ།

